

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

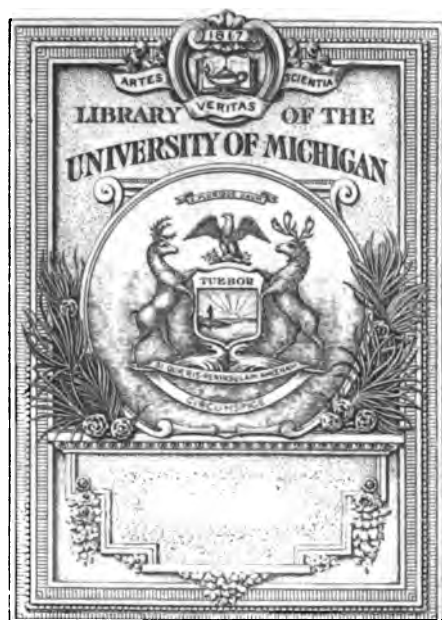
We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

B 1,503,549

Z
6611
.A8
C3

CATALOGUS CODICUM
ASTROLOGORUM GRAECORUM

7.
6011
A8
C3

VII

CODICES GERMANICOS

DESCRIPSIT

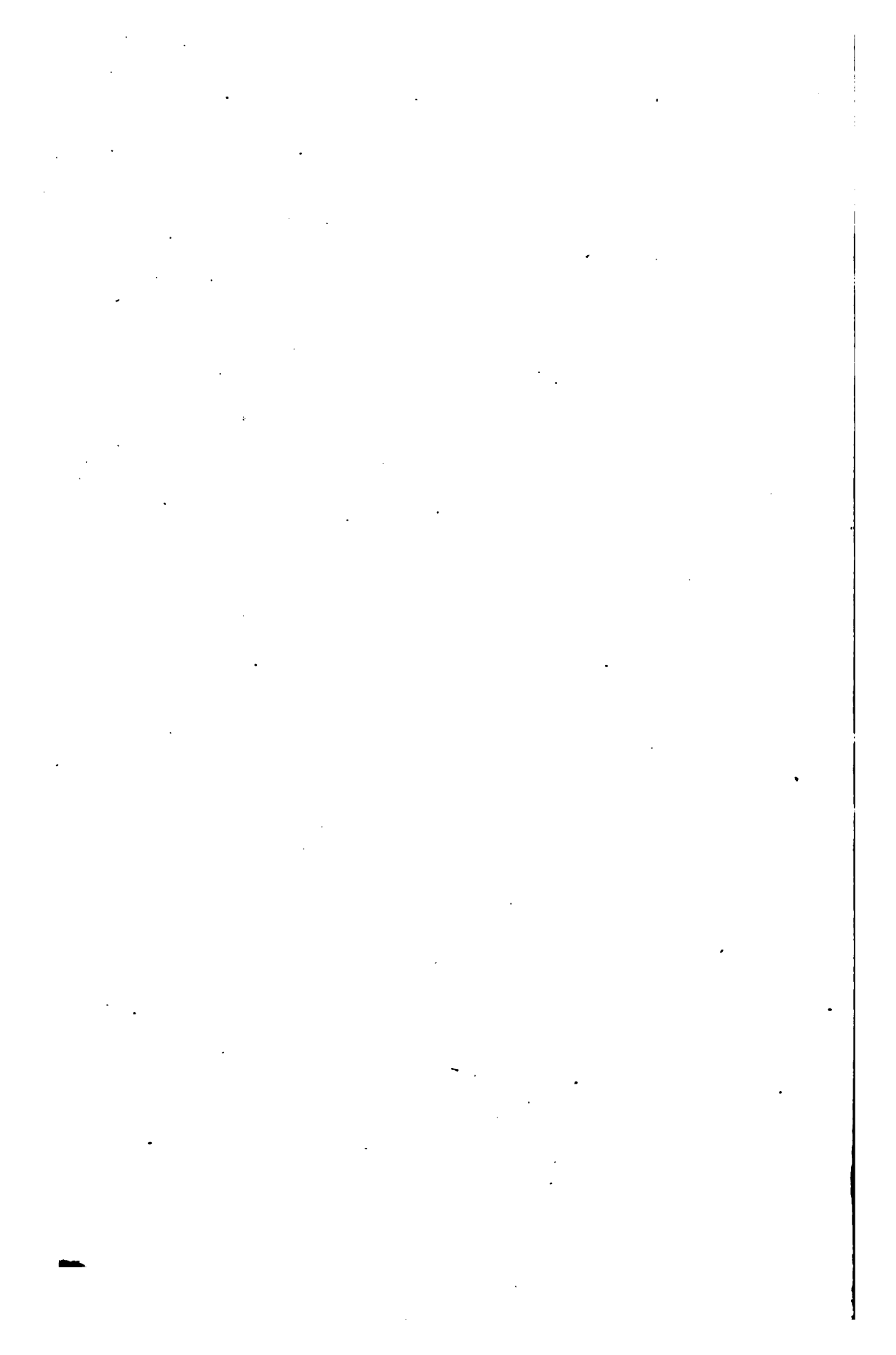
FRANCISCUS BOLL

BRUXELLIS

IN AEDIBUS HENRICI LAMERTIN

20, RUE DU MARCHÉ AU BOIS, 20

1908

2

6611

A 8

C 3

CATALOGUS

CODICUM

ASTROLOGORUM GRAECORUM

VII

BRUXELLIS
TYPIS POLLEUNIS ET CEUTERICK
DREESEN ET DE SMET, Successeurs
37, RUE DES URSULINES, 37

CODICES GERMANICOS

DESCRIPSIT

FRANCISCUS BOLL

BRUXELLIS
IN AEDIBUS HENRICI LAMERTIN
20, RUE DU MARCHÉ AU BOIS, 20

1908

Papyrology
Champ.
3-11-24
9822

PRAEFATIO

Septimus hic nostri operis fasciculus tardius quam olim speraveram ad finem perductus est. Horas enim subsicivas tantum incepto impertire primo poteram; nec vero, cum liber imprimi coeptus est, omnia iam prorsus parata et perfecta erant quibus in codicibus describendis excerptisque edendis opus erat. At hercle ne hodie quidem opus laboriosum absolvissem, nisi amici summa comitate me adiuvisent. Quorum primus mihi nominandus Franciscus Cumont qui strenuus atque indefessus Catalogi nostri fautor atque tutor codices Parisinos Romanosque mea causa contulit, imagines photographicas mihi misit, plagulas omnes legit ac relegit, multaque egregia doctrina correxit. Guilelmum quoque Kroll locos corruptos passim notavisse sagacissimeque emendasse grato animo profiteor. Codicem 3 Iosephus Heeg mihi descripsit. Hamburgensium catalogum Ericus Ziebarth a me rogatus supplevit; aliis beneficiis C. Bezold, C. Dyroff, M. Förster, F. C. Ginzler, A. Heisenberg, P. Wolters me devinxerunt. Nec minores agimus gratias bibliothecarum praefectis quarum codices hic descripti vel excerpti sunt, Monacensis imprimis atque Berolinensis. Ceteras imperii Germanici bibliothecas quotquot Gardthauseni laterculo (*Sammlungen und Cataloge griechischer Handschriften*, Lipsiae 1903) mihi innotuerunt, huius modi codices non possidere

aut ex catalogis didici aut per litteras praefectorum certior factus sum.

Describendi edendique rationem prioribus fasciculis probatam me non deseruisse vix est quod moneam. In codicibus igitur recensendis scripturae vitia nusquam fere emendavi; sed in fragmentorum selectorum appendice quaecunque ex mutata vocalium pronuntiatione fluxerunt menda tacitus plerumque correxi. Indices autem grammaticum et palaeographicum a me nunc primum additos haud ingratos fore spero iis qui linguae graecae litteraturaeque inde ab Alexandri Magni temporibus historiae magis quam astrologorum magorumque artibus operam daturi sunt.

Messem largiorem ut ex codicibus astrologorum Graecorum in Germania servatis reportarem, res saltem potissimas in illis traditas transcribere atque in lucem edere studui. Quae praetermisi, magnam partem minoris momenti esse duxi aut nota atque edita esse inveni. Neque enim tot astrologorum codicibus descriptis tamquam oras cognitae ex vasto aequore identidem emergere longas capitulorum series a nobis iam investigatas atque expilatas quisquam mirabitur. Multum tamen operis restat, quod paucis annis absolvi posse non desperamus.

Scrib. Herbipoli kal. Maiis MCMVIII.

F. BOLL.

CODICES MONACENSES

CODICES MONACENSES

1. Monacensis 29. — Chartaceus, 35 × 24,5 cm., ff. 413, saec. XVI. — Cf. Hardt, *Catal. codd. manuscr. Bibl. Reg. Bavar.*, I, 164.

F. 104. Ἀδέσποτος ἐξήγησις περὶ ὧν ποιεῖται σχημάτων ἡ Σελήνη πρὸς τὸν Ἥλιον (Τὰ τῆς Σελήνης σχήματα ἄπερ — [f. 105] ἦτοι καὶ ταῦτα κδ'). Nullius pretii.

F. 105. Περὶ τοῦ Ἥλιου πότε εἰσέρχεται ἐν τῷ Κριῷ καὶ διὰ πόσων ἡμερῶν διέρχεται τούτον τε καὶ ἕκαστον τῶν λοιπῶν ζωδίων ('Ιστέον ὅτι ὁ Ἥλιος διέρχεται — [f. 105v] ὥρων ις').

2. Monacensis 59 (olim in Bibliotheca electorali Monac. signatus 2, 29). — Chartaceus, 35 × 22 cm., ff. 389. Transcripsit Mich. Maleas Epidaurius Florentiae 1550 (f. 167' : Μιχαῆλος ὁ Μαλέας ὁ Ἐπιδαυριότης ἐξέγραψεν ἐν Φλορεντία ἔτος ,αφν', Μαρτί[ου] λα'). — Cf. Hardt, I, 312 sqq.

F. 210. Ἐξηγητῆς ἀνώνυμος εἰς τὴν τετράβιβλον Πτολεμαίου (Τὰ προοίμια — [f. 312v] πάντων τῶν κέντρων). Cf. *Catal. Florent.*, cod. 3, f. 115.

F. 313. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν τοῦ Πτολεμαίου (Προοίμιον. Ἐπειδὴ — [f. 327] καὶ ὀπισθεν ἑπτὰ). Cf. *ibid.*, cod. 3, f. 1.

3. Monacensis 70 (olim inter Electorales signatus 6, 45). — Chartaceus, 35 × 24 cm., ff. 366, saec. XVI. — Cf. Hardt, I, 434.

F. 240. Ὑδρομαντεία. Τὸ κληδὶον τῆς πάσης τέχνης τῆς ὑδρομαντείας· εὐρεθὲν ὑπὸ διαφόρων τεχνίτων καὶ τοῦ ἀγίου προφήτου Σολομῶντος· ἐν ᾗ φαίνεται γραφὴν πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ῥοβοάμ. In marg. Ἑρμην[εία] (Πρόσεχε ὦ ἀκριβέστατε υἱὲ Ῥοβοάμ εἰς τὴν ἀκρίβειαν τῆς τέχνης — κυριεύειν τὸν Ἥλιον· εἶθ' οὕτως τὰς [sic] ἐξῆς ἐροῦμεν). — Idem opusculum haberi in cod. Paris. 2419, f. 218, docet Reitzenstein, *Poimandres*, p. 187, 1. Cf. *Catal. Ital.*, cod. Taurin. 5, f. 75v. Sequuntur singula opusculi capitula :

[I]. Ἐπίσκεψις. Ἐπίσκεψις τῶν ἑπτὰ πλανήτων· καὶ τίνα χρῆ πράττειν, ἐν ταῖς ὥραις αὐτῶν· ἐν ᾗ κυριεύουσιν τὰς ἑπτὰς

ἡμέρας τῆς ἐβδομάδος (Ἡμέρα κυριακῇ κυριεύει ὁ ἥλιος — [f. 243] εἰς τὰς κδ' Ἄρης, ὥρα μάχης καὶ ἐχθρας). Cf. capitulum quod infra edetur ex cod. 7, f. 5 sqq.

F. 243. [II]. Angeli boni et daemones mali singulorum hebdomadis dierum enumerantur. Γίνωσκε, ὦ ἀκριβέστατε υἱὲ Ῥοβοάμ, ὅτι καθ' ἓν μίαν ὥραν κυριεύει εἰς ἄγγελος ἀγαθός καὶ εἰς δαίμων πονηρός. ἂν θέλεις ποιῆσαι ἀγαθὸν ἔργον, ὀρκίζε τὸν ἄγγελον τὸν ἀγαθόν, ἵνα ἔναι σοι σύνεργος· εἰ δὲ θέλεις νὰ ποιήσεις περὶ πράγματος ἐτέρου πονηροῦ, ὀρκίζε τὸν δαίμονα νὰ ἔναι σύνεργόν [sic] σου, καὶ οὕτως πράξεις εἴ τι βούλει εὐκόλως. ἄρχεται οὕτως (Τῇ κυριακῇ — [f. 246] ἄγγελοι καὶ δαίμονες ὥρα κδ' ἄγγελος Θαναήλ. δαίμων Νιγρίσφ).

F. 246. [III]. [Προσευχαὶ τῶν ἑπτὰ πλανήτων.] Μέθοδόν σοι γοῦν ἐγχαράσω τοῦ γινώσκειν σε, ἀκριβέστατε Ἱεροβάμ, ὅτι χρηὶ ἀμφω γινώσκειν τὴν ὥραν ἐν ἣ βούλει ποιῆσαι τὸ σὸν θέλημα· πρῶτον εἶπε τὴν προσευχὴν τοῦ πλανήτου ἐκείνου τοῦ εὐρισκομένου ἐν ἐκείνῃ τῇ ὥρᾳ· ἔπειτα ὀρκίζε τὸν ἄγγελον, καὶ τὸν ὑπηρετήν ἡγουν τὸν δαίμονα ἔπειτα ὀρκίζε· [haec duo verba expruncta] ἔστι δὲ ἡ προσευχὴ τοῦ Κρόνου αὕτη (Προσευχὴ τοῦ Κρόνου. Ὁ θεὸς ὁ αἰώνιος τὸ ἀσχετον κράτος — [f. 247^v] εἰς τὴν δουλίαν ταύτην ἐν ᾧ ἐπιχειρίζομαι).

F. 247^v. Προσευχὴ τῶν ἀγγέλων ὅταν θέλῃς νὰ ὀρκίσῃς (Ὁρκίζω σε, ὦ ἄγγελε ὁ δεῖνα, ὅστις κυριεύεις — [f. 248] νὰ ἔναι δόκιμος καλὴ καὶ ἀληθινή).

F. 248. [IV]. Characteres singulorum planetarum. Γίνωσκε, ὦ ἀκριβέστατε υἱὲ Ῥοβοάμ, ἵνα ὅταν βουληθῇς τοῦ ἐπιχειρίσει ἔργον τί, τυχένη νὰ γινώσκεις τὸν πλανήτην τοῦ καὶ τὴν ὥραν, καὶ πρῶτον εἶπε τὰς προσευχάς· τότε ὀρκίζε τὸν ἄγγελον καὶ τὸν δαίμονα τῆς ὥρας ἐκείνης νὰ εἶναι συνεργοί σου εἰς ἐκείνῳ τὸ θέλεις ποιῆσαι· τότε ποιήσε τὰς χαρακτῆρας τοῦ πλανήτου μετὰ τῶν μελανίων καὶ καπνισμάτων τοῦ καθ' ἐνὸς καὶ ὁ ἔχων ξουσίαν τῆς ὁ κύριος τῆς ὥρας παρέχει σοι (Αἱ χαρακτῆραι τοῦ Κρόνου. Τὰς χαρακτῆρας τοῦ Κρόνου ποίησε — [f. 248^v] καὶ κάπνισον αὐτὰς λαγωοῦ δέρμα καὶ λίβανον).

F. 248^v. [V]. [Βότανα τῶν δώδεκα ζωδίων] (Τοῦ Κρίου τὸ βοτάνη ἐστὶν τὸ μυριόφυλλον — [f. 251] καὶ θήσας αὐτὰ ἐπάνω παραυτίκα ἰαθήσεται). Cf. quae in appendice edentur ex cod. Erlang. 89.

F. 251^v. Οἱ δώδεκα μῆνες μετὰ τῶν αὐτῶν ζωδίων (Ἐ Κριὸς μηνὶ Μαρτίῳ κα' εἰκάδι πρωτ' — Ἰχθὺς μηνὶ Φεβρουαρίῳ κ' εἰκάδι). Πῶς δεῖ παρατηρεῖν τὰς φύσεις τῶν δώδεκα ζωδίων (Κρόνος ♄. Ζεὺς ♀ — καὶ Ζελήνης ☾).

F. 252. [VI]. [Βότανα τῶν ἑπτὰ πλανήτων]. Εἰσὶ δὲ καὶ τὰ βότανα τῶν ἑπτὰ πλανήτων, ὦ ἀκριβέστατε Ἱεροβάμ, καὶ ὅταν βούλῃ

ἐκβαλεῖν αὐτά, ἐξέβαλεν αὐτὰ εἰς τὴν ὥραν ἐν ἣ κυριεύει ὁ καθείς πλανήτης εἰς τὴν ὥραν αὐτοῦ· καὶ ποιήσον τὰς ὀνομασίας καὶ τὰς προσευχὰς· καὶ πράξεις μετ' αὐτῶν θαυμασίως· ἃ οὐκ ἐξ ὧν (l. ἐξόν) ἀνθρώπων λαλεῖν γλώσσαις (Τὸ βόταναν τοῦ Διὸς τὸ χρυσάγκαθον — [f. 253^v] καὶ ἐτέρας ἐνεργείας πολλὰς καὶ χάριτας. Τέλος :. Ἀμήν). — Similes tractatus editi sunt a Pitra in *Anal. sacr. et prof.*, V, 282 et in nostro *Catalogo* a Bassi et Martini, IV, 134 s., et a Kroll, V, 83 s.

4. Monacensis 105 (olim in Biblioth. Elector. signatus 3, 7). — Chartaceus, 34 × 22 cm., ff. 345, saec. XVI. — Codicem ab eodem exaratum esse qui Vindobon. phil. gr. 14 (olim 125) scripsit, Carolus Manitius per litteras ad Bibliothecae regiae Monacensis praefectum missas statuit. — Cf. Hardt, I, 560 sq.; Boll, *Sitzungsberichte der Münchener Akademie*, 1899, p. 108.

F. 1. Παύλου Ἀλεξανδρέως εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν (Πάνυ καλῶς, ὦ φίλε παῖ Κρονάμων — [f. 33^v] ζῦδια κατωνόμασθαι. Τέλος εἰσαγωγῆς Παύλου Ἀλεξανδρέως). Cum figuris et tabulis astronomicis. Cf. cod. Florent. 1, f. 146.

F. 34. Ῥητορίου ἔκθεσις καὶ ἐπίλυσις περὶ τε τῶν προειρημένων δώδεκα ζυθίων καὶ περὶ ἐτέρων διαφορῶν ἐκ τῶν Ἀντιόχου θησαυρῶν (Τίνος ἔνεκα — [f. 40^v] πράγματα. Τέλος τῶν τοῦ Ῥητορίου). Editum in *Catal. Florent.*, p. 142 s.; ubi de hoc cod. v. p. 141.

F. 41. Tabulae ad novam Lunam inveniendam secundum menses Romanorum et Arabum, cum paucis verbis (Ἰστέον — ἐβδομάδος ἐστί).

F. 41^v. Quomodo locum in quo Sol quovis die exaltatur invenias (Εἰ βούλει γινῶναι ἐν οἰωδηποτοῦν τόπῳ — [f. 42] ἐν τῇ βασιλίδι τῶν πόλεων (i. e. Constantinopoli) μοῖ(ραι) κβ' καὶ λεπτά πρῶτα νδ' ἔγγιστα).

F. 42^v vacuum.

F. 43. Θέωνος Ἀλεξανδρέως εἰς τοὺς προχείρους κανόνας τῆς ἀστρονομίας, ἐξήγησις ἢ παράδοσις (Ἡ μὲν λογικωτέρα ἔφοδος — [f. 84] καὶ πέμπτη εἰ πέντε καὶ ἐξῆς. Τὰ ἀπὸ κτίσεως κόσμου ἔτη μέχρι τοῦ τρίτου ἔτους τῆς Ἡρακλείου βασιλείας ,ςρμς' [= 638 p. Chr.]). — Commentarius brevior in tabulas manuales, quem edidit Halma, Paris. 1822; cf. Usener apud Mommsen, *Chron. min.*, III, p. 360.

F. 84^v vacuum.

F. 85. Κλαυδίου Πτολεμαίου σαφήνεια καὶ διάταξις τῶν προχείρων κανόνων τῆς ἀστρονομίας καὶ ὅπως χρηστέον αὐτοῖς· μέθοδος ἐναργής (Ἡ μὲν σύστασις — [f. 96^v] ἀπειλημένη μοῖραν τοῦ). — Edidit Halma, Paris. 1822.

- F. 96^v. Κλαυδίου Πτολεμαίου ὑπόθεσις τῶν πλανωμένων (Τὰς ὑποθέσεις, ὡς Σύρε — [f. 104^v] αὐτοῦ ἰστοαχῶς). — Ed. Halma, Paris. 1820.
- F. 105. Περὶ ἀστρολάβου χρήσεως καὶ κατασκευῆς (Ἐπειδὴ δὲ καὶ πρὸς τὰς τῆς Σελήνης τηρήσεις — [f. 112^v] τὸ μέτρον τῶν ἐν αὐτοῖς). — Ultima duo capita Procli ὑποτυπώσεως τῶν ἀστρονομικῶν ὑποθέσεων (ed. Grynæus, p. 69, 10 usque ad finem) hic latere vidit Carolus Manitius.
- F. 113. Περὶ παραδόξων ἀναγνωσμάτων τοῦ Ψελλοῦ (Μὴ δὲ καινῶν — [f. 115] αὐτοῖς). — Ed. Westermann, Παραδοξογράφοι, Brunsvigae, 1839, p. 142 s.
- F. 115. <Pselli> Περὶ ὡμοπλατοσκοπίας καὶ οἰωνοσκοπίας (ἽΣωκράτης — [f. 116^v] ἐντεῦθεν καταμαντεύσονται). — Ed. R. Hercher, *Philologus*, VIII (1853), p. 166-168, ex cod. Vindobonensi.
- F. 116^v. <Pselli> Περὶ λίθων δυνάμεως (Αἰτιολογήσασθαι μὲν σοι — [f. 118] θησαυροῖς ἕασον). — Edidit De Mély, *Les lapidaires de l'antiquité*, t. II (Paris. 1898), p. 200 ss.
- F. 119. Ἰππάρχου Βηθυνοῦ τῶν Ἀράτου καὶ Εὐδόξου φαινομένων ἐξηγήσεων τὸ α'. — F. 143 : τὸ β'. — F. 164 : τὸ γ'. Des. f. 179. — Cf. Manitius in editione p. x; Maass, *Deutsche Literaturzeitung*, 1898, p. 427.
- F. 179^v. Ἐκθεσις τοῦ κατὰ τὸ βόριον ἡμισφαίριον ἀστερισμοῦ et f. 192 : Ἐκθεσις τοῦ κατὰ τὸ νότιον ἡμισφαίριον ἀστερισμοῦ. Des. f. 202. — Ed. P. Victorius, Florent. 1567, in editione Hipparchi. Cf. Ideler, *Sternnamen*, p. xxiii, in adnotatione.
- F. 203. Ἰσαὰκ τοῦ Ἀργυροῦ πρὸς τινα τῶν φίλων αὐτοῦ μεθόδους αἰτήσαντα λογικὰς ἐκθέσθαι ἡλιακῶν καὶ σεληνιακῶν κύκλων καὶ τῶν τούτοις ἐπομένων (Ἐπειδὴ τοὺς ἄλλους — [f. 212^v] παραιτήσονται). — Ed. Petavius in *Uranologio*, t. III, p. 194 sqq., editionis a. 1705.
- F. 213. Ἰατρομαθηματικὰ Ἑρμοῦ τοῦ Τρισεμέστου πρὸς Ἀμμωνα Αἰγύπτιον (Τὸν ἄνθρωπον, ὡς Ἀμμων — [f. 218^v] οὐδὲν ἐπιγίνεται). — Cf. cod. Florent. 7, f. 221.
- F. 218^v. Γαληνοῦ περὶ κατακλίσεως νοσούντων προγνωστικὰ ἐκ τῆς μαθηματικῆς ἐπιστήμης (Περὶ μὲν — [f. 222^v] ἂν δὲ ἀγαθοποιὸς τὴν Σελήνην θεωρήσῃ). Mancum (= Galeni op. ed. Kuehn, t. XIX, p. 529-545). — Cf. cod. Flor. 7, f. 225.
- F. 223. Στεφάνου φιλοσόφου καὶ οἰκουμενικοῦ διδασκάλου τοῦ Ἀλεξανδρέως ἀποτελεσματικὴ πραγματεία πρὸς Τιμόθεον τὸν αὐτοῦ μαθητὴν, πρόφασιν μὲν ἔχουσα τὴν νεοφανῆ καὶ ἄθεον νομοθεσίαν τοῦ Μωάμεδ, πολλὰ δὲ καὶ ἄλλα τῶν μελλόντων προαγορεύουσα (Τοῖς ἤδη πεπονημένοις — [f. 233^v] ὡμό-

τητα). — Edidit Usener, *De Stephano Alexandr.*, I, p. 10; II, p. 17 sqq. *Figura horoscopi habetur f. 226.*

- F. 234. Ἰωάννου Γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως περὶ τῆς τοῦ ἀστρολάβου χρήσεως τί τῶν ἐν αὐτῷ γεγραμμένων ἕκαστον σημαίνει. Προοίμιον. Οὗτος ἐστὶν Ἰωάννης ὁ ἐπικληθεὶς Φιλόπωνος (τὴν ἐν τῷ ἀστρολάβῳ — [f. 247] διέστηκεν ἐπὶ θάτερα). — Ed. Hase, cf. cod. Florent. 10, f. 279 et infra cod. 5, f. 1.
- F. 248. Ἰσαὰκ τοῦ Ἀργυροῦ μέθοδος κατασκευῆς ἀστρολαβικοῦ ὀργάνου (Προοίμιον. Ἐπεὶ καθάπερ ἀρχετύπους — [f. 255v] ἐφοσονοῦν τῶν τοιούτων ἐπιτυχεῖν). Sequitur ibidem figura : πρώτη καταγραφὴ τῆς ἀράχνης. — Cf. *Catal. Florent.*, l. c.

De reliquis foliis codicis quae nihil ad astrologiam pertinent (256-345) v. Hardtii catalogum.

5. Monacensis 170. — Chartaceus (p. 251-258 membranaceae), in-fol., cm. 30 × 22 (p. 241-258 in-quarto), saec. XVI, pp. 258, quas variae manus scripserunt (p. 101-142 et 157-165 P. Victorius scripsit). — Codicem a. 1729 demum colligatum esse f. 1 (non numeratum) testatur, ubi inscriptum est "Tractatus varii Graeci cum Notis originalibus Petri Victorii. Simul collecti, et in librum redacti a me hoc Anno 1729 mense Martio. Eadem manus indicem f. 2 praemisit. F. 4 et 5 (non numerata) praebent P. Victorii imagines. — Cf. Hardt, II, 202.

- P. 1. Ἰωάννου γραμματικοῦ Ἀλεξανδρέως τοῦ φιλοπόνου, περὶ χρήσεως τοῦ ἀστρολάβου. — Edidit H. Hase, *Rhein. Mus.*, 7, 130-156. Cf. supra cod. 4, f. 234. — Pauca a P. Victorio in margine correctā, plures notas alia manus adscripsit (saec. XVI).
- P. 21. Μέθοδος ἑτέρα τοῦ ἀστρολάβου (Εἰ βούλει γινώσκειν τὴν τοῦ ἀστρολάβου μέθοδον — πρὸς τὸ κέντρον τοῦ μεσονυκτίου). Sub nomine Aegyptii a Palaeocappa ficto¹ ed. Hase, l. c., p. 158-160, additis inscriptionibus : Πῶς ἔστιν εὑρεῖν κτλ. et : Περὶ τῶν ὥρων κτλ. — Fortasse Ammonii philosophi, cf. cod. Vindobon. 1, f. 179.
- P. 22. Περὶ τῶν δώδεκα οἰκοδεσποτειῶν (Ἰσθὶ δὲ καὶ τοῦτο ὡς οἱ ἀστρονόμοι — εἰς τοὺς οἰκείους τόπους ὡς διαταξάμεθα πρότερον).
- P. 25. Ἐπιλογισμὸς καὶ εὗρεσις τῆς κατὰ τὸ κυριακὸν καὶ σωτήριον πάθος γεγονυίας πανσελήνου καθ' ἣν ἐγένετο καὶ ἡ παράδοξος ἡλιακὴ ἔκλειψις (Τὸ τοῦ Ναβονασάρου πρῶτον ἔτος — ἡ τῶν Ἰταλῶν παράδοσις συμφωνεῖ). Cf. *Catal. Roman.*, p. 115, 32 ss.
- P. 27. Παύλου Ἀλεξανδρέως εἰσαγωγὴ εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν. Exhibet eadem capitula quae editio Ranzoviana (1588,

¹ Cf. Tannery, *Rev. de philol.*, XII, 62.

cf. cod. Florent. 1, p. 146), eodem ordine scripta, iisdem scholiis et notis marginalibus rubro scriptis instructa. Pauca ex codice nostro editioni addere licet. — P. 73 : Τέλος κτλ.

- P. 75. Ῥητορίου ἔκθεσις καὶ ἐπίλυσις περὶ τε τῶν προειρημένων δώδεκα ζωδίων καὶ περὶ ἐτέρων διαφορῶν ἐκ τῶν Ἀντιόχου θησαυρῶν. Sunt capitula editionis meae (cf. *Catal. Florent.*, p. 141) praeter prooemium haec : 1, 3, 4, 7, 8, 9, 10, 16, 17, 21, 23 + 24, 25, 26, 27 + 28, 29-44, 46, 47. — P. 84 : Τέλος τῶν τοῦ Ῥητορίου.

De pp. 85-156 v. Hardtii Catalogum.

- P. 157. Τοῦ ὑπερτίμου Ψελλοῦ περὶ ὑετοῦ ἀστραπῆς καὶ βροντῆς (Ἡρωτήκατέ με, φίλτατοι παῖδες — τὰ διὰ πολλῶν τοῖς φιλοσόφοις ῥηθέντα ὑποτιθέντες). Des. p. 165. — Edidit Ludov. Jan, cf. infra cod. 7, f. 25.

De p. 166 usque ad finem codicis cf. Hardtii Catalogum.

6. Monacensis 276 (olim in Bibl. Elect. signatus St.<. >, n. 68). — Chartaceus, cm. 20 × 14, saec. XIV, ff. 230, inde a f. 12 totus eadem manu scriptus; sed f. 5-7 saeculo XV adscribenda videntur. — Cf. Hardt, III, 149.

- F. 5. Calendarium lunae a mense Ianuario usque ad Augustum (Ἰαννουάριος. Ἐὰν ἐστί ἡ Σελήνη ὀρθή — γεννημάτων λήψεις). Calendarium sagittarum in caelo visarum a mense Martio usque ad Iulium. Μηνὸς Μαρτίου τόξον φωνικόν (Μάρτιος. Τόξον ἐν τῇ οὐρανῷ φανῇ θλίψεις εἰς τὸ τῶν Περσῶν λαῶν — οἱ ἴδιοι ἄνθρωποι τοῦ βασιλέως κατὰ ἀλλήλων λύκοι γενήσονται κατὰ ἀνθρώπων¹). Προγνωστικὸν ἀρώστων (sic) συγγραφὴν Ὑποκράτους καὶ Γαληνοῦ καὶ Πλάτονος² τῶν σοφῶν ἰατρῶν (Ἡμέρα α' τῆς Σελήνης ἕαν τις κατακληθῇ — [f. 5v] ἕως ἡμέρας ι').
- F. 5v. Seismologium (Μηνὶ Μαΐῳ. Ταῦρος· ἕαν ἡμέρας σεισμὸς γένηται, πόλεων καὶ χωρῶν ταραχαί — [f. 7] ἀγαθὸν ἐλεύσονται). Mensis Aprilis deest. — F. 8-11 vacua.

7. Monacensis 287 (olim in Bibl. Elect. signatus 8, 3). — Chartaceus, cm. 21 × 15, saec. XIV exeuntis, ff. 164. — Hunc codicem vir doctus saec. XIV astrologiae necnon geographiae studiosus³ ita sibi conscripsit ut quae sibi utilia existimaret, ex variis

¹ Vides capitulum ab homine christiano aevi Byzantini scriptum esse : nam qui scripsit sermone biblico utitur (λύκοι γενήσονται, cf. Act. Apost., 20, 29).

² Plato ab Arabibus quibusdam inter astrologos citatur, cf. *Catal. Florent.*, p. 82, 10; num hoc capitulum ex scriptore Arabe versum?

³ Neque tamen astrologicis rationibus eum plane se dedidisse apparet quod f. 136v epigrammata Lucilli et Palladae astrologorum artem irridentia sibi ipse descripsit.

codicibus colligeret, interdum exciperet, mutaret, alia immisceret. Itaque cum multis aliis codicibus communia quaedam huic codici sunt; maxime tamen concordat cum Vindobonensi 3 nostri Catalogi (= Vindobon. philos. gr. 179), saec. XIV/XV (confer posteriorem Monacensis partem inde a f. 42 cum Vindobonensi); deinde cum Mutinensi 11 (= Mutin. gr. 85), saec. XV (cf. Monac. f. 77 usque ad finem cum Mutinensi) et cum gemello eius Vaticano 12 (= Vatic. gr. 1290), saec. XV/XVI (Monac. f. 77-106 = Vatican. f. 57-82). Necessitudine quadam Monacensis etiam cum Neapolitano 19 (= Cod. gr. Neapol. II C 33) anno 1495 scripto coniunctus est. — F. 3 in marg. infer. inscripsit manus posterior: .αυ(?)ζ α' μη(νι) 'λουλλ(ιψ) κθ' ομο....(?), i. e. a. 1491, die 29 Iulii. — Cf. Hardt, III, 198 sqq.

- F. 1. Περὶ τοῦ κανονίου τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ εἰς ὁποῖον Ζῦδιον εὑρεθῇ ἡ Σελήνη τί δηλοῖ ἵνα προσέχεις ἀρχὴ α'. Περὶ ἀποδημίας ἀπὸ τόπου εἰς τόπον (Ἐν Κριῷ πάνυ ἀγαθόν, μετὰ κέρδους γὰρ ὑποστρέψει — καὶ κυνηγέσια). — Cf. *Catal. Roman.* (V), p. 117, 1.

Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμαγίστου ἐπιλ<ογή καθολικὴ τῶν καταρχῶν ἀπὸ Σελήνης> περὶ τοῦ <συναντήσαι βασιλεῖ καὶ σουλτάνῳ> (Ἐν Κριῷ οὔσης τῆς Σελήνης — Ὑδροχόῳ μέσον). Editum in *Catal. Vindobon.*, p. 79; cf. p. 21. — Tituli rubro scripti saepe in his foliis fere evanuerunt.

<Αρομασαρίης> Περὶ συγκοπῆς ἱματίων ([f. 1^v] Μὴ συγκόψεις ἱμάτια καινὰ — συνοδεύουσα αὐτῷ). Cf. cod. Venet. 6, f. 40; cod. Vindobon. 2, f. 118^v. Ex Aromasare etiam quae sequuntur excerpta sunt.

- F. 1^v. Περὶ διαφόρων πραγμάτων ὁποῖον βούλει (Ἐν Κριῷ κακόν — ὁμοίως). Cf. cod. Vindobon., f. 119.

Περὶ τοῦ ἐνικίου [l. ἐνοικίου] (Ἐν Κριῷ κακόν — ἰχθύσιν καλόν). Cf. cod. Vindobon., ibidem.

Περὶ κινήσεως καὶ ἀποδημίας (Ἐν Κριῷ μέσον — ἰχθύσι κακόν). Cf. cod. Venet., f. 39^v; cod. Vindobon., f. 119.

Περὶ ἀγορᾶς καὶ προ<άσεως> (Ἐν Κριῷ καλόν — ἰχθύσι καλόν). Cf. ibidem.

Περὶ φλεβοτομίας καὶ σικυάσεως (Ἐν Κριῷ καλόν — ἰχθύσι κακόν). Cf. ibidem.

Περὶ γάμων (Ἐν Κριῷ κακόν — ἰχθύσι καλόν). Cf. ibidem.

Περὶ διαδοχῆς τέχνης καὶ λόγου (Ἐν Κριῷ καλόν — ἰχθύσι καλόν). Cf. cod. Venet., ibid.; cod. Vindobon., f. 120.

Περὶ ἀποστολῆς γραφῆς καὶ ἀποκλισιαρίων [*sic*, pro ἀποκρισιαρίων, cf. Cröner, *Mem. gr. Hercul.*, p. 77, 4] (Ἐν Κριῷ καλόν — [f. 2] ἰχθύσι καλόν). Cf. cod. Venet., f. 40; cod. Vindobon., ibidem.

- F. 2. Περὶ τόπου (l. τὸ ποῦ) δεῖ ἐπάρειν βοήθημα (Ἐν Κριῷ κακόν — ἰχθύσι καλόν). Cf. περὶ βοηθήματος cod. Venet., f. 40; cod. Vindobon., f. 120.

“Όταν ἡ Σελήνη μόνη ἐστὶν ἐν τοῖς ζωδίοις (Ἐν Κριῷ φλεβοτομητέον — πράξεων χρυσοχοεύεται).

Καθολικὴ ἐπιτήρησις (Ὅτι οὐ πάντοτε οἱ ἀγαθοποιοὶ ἀγαθὰ διδόασιν — ἀποτελέσματα γίνονται). — *Similia ex Iuliano Laodicensi edita in Catal. Ital.*, p. 151.

Περὶ τῶν ἐν δεσμοῖς κατεχομένων (Σελήνης οὐσης ἐν Κριῷ — ἐν Ἰχθύσιν ὁμοίως). — *Diversa ab eis quae Maximus docet*, cf. edit. Ludwichii, p. 42 sq. et 94 sq.; cod. Florent. 8, f. 235; cod. Vindobon. 22, f. 129^v.

Πῶς δεῖ εὐρίσκειν τὴν ἡμε[*f. 2^v*]ροευρεσίαν τῆς Σελήνης· καὶ πρόσεχε ἀκριβῶς (Γίνωσκε δτι ἡ πραγματία τοῦ κανονίου τούτου ἐποίησεν ὁ ἅγιος πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός — [*f. 3*] πᾶν πρᾶγμα). — Cf. *supra* ad *f. 1* et *laterculum Paschatis quem secundum S. Iohannem Damascenum Isaac Argyrus in opusculum de computo recepit* (cap. X, ed. Petavii in *Uranologio*, 1705, p. 200); cf. Lequien apud Migne, *Patrol. gr.*, vol. 95, p. 238 sq.

F. 3. Αἰὰν θέλεις νὰ μάθης ποῖοι εἰσὶν οἱ κακοποιοὶ — καὶ ἔΞ ἀγαθοί.

F. 3^v. Tabula qua Lunae iter per zodiacum singulis mensibus demonstratur.

F. 4. Τοῦτο τὸ πέραθε (pagina proxima) κανόνι ἐστὶν τοῦ εὐρίσκειν ὁπότε βούλει πᾶσαν ὥραν ὁποῖος πλανήτης αὐθεντεύει (Καθ’ ἐκάστην ὥραν — εἰς τοὺς κακοποιοὺς δὲ μή [*abhinc rubro scriptum*], ὡς δεδήλωται). Γύρισον (i. e. veritas) τὸ φύλλον καὶ εὐρήσεις τὸ ἐρμηνευθέν σοι κανόνιον περὶ οὗ ἀνωθεν εἴρηται σοι.

F. 4^v. Sequitur illa tabula horarum. In margine adnotatur: Γίνωσκε δτι οὐ μόνον τὰς ὥρας ἔχουσιν οἱ ἀστέρες μεμοιρασμένας, ἀλλὰ πᾶσαν ὕλην τοῦ κόσμου χεῦμα, ζωὴν, φυτὰ, πετόμια, συρόμια, ἰχθύας, ἀνθρώπους, τέχνας, χρώματα καὶ τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὰ ἐντὸς καὶ τὰ ἐκτός, ἃ μέλλω σοι ἐν ἄλλῃ γραφῇ παραδοῦναι [*cf. infra f. 8^v*] διὰ τὴν συντομίαν ἄρτι ἔασαντες.

F. 5. Τὸ μὲν οὖν κανόνιον εἰς εὐσύνοπτον δῆλωσιν τὰς [*leg. τῆς*] τῶν πολεονόντων καὶ διεπόντων σκέψεως οὕτως ἡμῖν ἐκτέθειται: παραγράφομεν δὲ καὶ τὰ κατ’ αὐτοὺς ἀποτελούμενα ὡς οἱ παλαιοὶ παρετήρησαν ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς α’ ἡμέρας ἡγουν τῇ[ς] κυριακῇ[ς] (Αὕτη τοίνυν — [*f. 6*] ἐπ’ ἀνοδὸν μετὰ ἀσθεनेίας σημαίνει). — Editum in appendice.

F. 6. Ἄλλον περὶ τῶν αὐτῶν λεπτομερέστερον (Ἡμέρα κυριακὴ Ἡλίου — [*f. 8^v*] σίνος ἔχων ἐν τῷ ὀφθαλμῷ). — Editum in appendice.

F. 8^v. Ἐνταῦθα παραδίδω σοι τί καὶ τί αὐθεντεύει ἕκαστος τῶν ἀστέρων ὡσκαθὼς ὑπεσχέθην σοι ἐν τῷ κανονίῳ ὀπισθεν [*supra f. 4^v*]. α’. (Τοῦ Κρόνου. Ἀνήκει τῷ χρόνῳ — [*f. 10^v*] καὶ τὸν ὑάκινθον). — Editum in appendice.

- F. 11. Ἐκ τοῦ ἁγίου Εὐαγγελίου (Ὁ μὲν οὖν Κύριος λέγει περὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου — [f. 12] ὀρθοδόξῃ φρονήματι ἀμὴν). — Editum in appendice.
- F. 12. Ἐρώ(τησις) διὰ τί ἀπὸ τὸν Ἰανουάριον μῆναν ὁ τῆς Σελήνης κύκλος ἀρχεται καὶ ὁ θεμέλιος αὐτῆς. Ἀπό[κρισις] ([Φ]ασὶ γὰρ ὅτι τῇ μὲν δ' τῆς εὐβομάδος ἡμέρᾳ — καὶ ὧν καλούμενος).
- F. 12^v. Διὰ τί ἀπὸ τοῦ Ὀκτωμβρίου μηνὸς ὁ κύκλος ἀρχεται τοῦ Ἡλίου (Ὅτι τῇ ιε' δρόμῳ — καὶ πρώτη τῆς εὐδομάδος).
- F. 13. Περὶ τῶν ἀνακυκλισμῶν οὐρανοῦ καὶ γῆς καὶ τῶν ἐν αὐτῷ (Ὁ κύκλος τοῦ οὐρανοῦ ἀρχεται ἀπὸ τὴν α' ἡμέραν τοῦ Μαρτίου μηνὸς — [f. 14] ἀμφοτέρων τῶν φώτων). Agitur de cyclis caeli (= 100 anni), terrae (= 90 anni), maris (= 50 anni). aëris (= 40 anni), Solis, Lunae, bissexti, indictionis, epactarum, signorum, zodiaci et siderum. Quae hic de origine indictionum leguntur, concordant cum Cedreno aliisque Byzantinis, cf. Ideler, *Handbuch der Chronol.*, II, 357 s.
- F. 14. Πῶς δεῖ εὐρίσκειν τὸν θεμέλιον τῆς Σελήνης (Ἀνάλue τὰς τέτ' ἡμέρας — [f. 14^v] θεμέλιον). — Cf. cod. Neapolit. 19 (*Catal. Ital.*, p. 63), f. 458.
- F. 14^v. Τὸ δὲ ποιμασινικὸν θεμέλιον ἔχει οὕτως (Κράτει τὸν κύκλον — ἀρχὴ τῆς Σελήνης).
Περὶ τοῦ πῶς δεῖ εὐρίσκειν τὴν ἡμέραν ἐν ᾗ ἡ Σελήνη γίνεται (Τὸν κύκλον τῆς Σελήνης — τῷ τοιοῦτῳ). — Cf. cod. Neapolit. 19, f. 459.
- F. 15. Περὶ δὲ τῆς ἀποχύσεως τῆς Σελήνης οὕτως εὔχει [sic] (Ὁ ψῆφος τῆς ἀποχύσεως — καθεξῆς οὕτως).
Περὶ αὐξήσεως καὶ ἀλλοιώσεως τῶν τῆς Σελήνης σχηματισμῶν (Ἰστέον δὲ ὅτι ἡ Σελήνη διέρχεται κτλ. α'. Γέννα — [f. 16] συνκοινωνεῖ τῷ ☉ ☾ [Ἡλίῳ Σελήνῃ]). — Cf. tabulam a Bassio et Martinio editam in *Catal. Ital.*, p. 142 sq.: nostra multo brevior est (e. g. α' Γέννα· δύνει στιγμὰς η'. β' φωσφόρος· δύνει ὥρα α' καὶ στιγμὰς μη' κτλ.).
- F. 16. Περὶ τῶν μηνῶν νομηνίας (Ὅταν θέλεις εὐρεῖν τὰς ἀρχὰς τῶν μηνῶν — γ' Φεβρουάριος).
- F. 16^v. Κανόνιον αἰώνιον περὶ τὰς νομηνίας (tabula).
- F. 17. Περὶ τοῦ πασχαλίου μετρικὸν ἀρχεται ἀπὸ τοῦ νομικοῦ φάσκα¹ (Εἰς τὸν α' κύκλον — [f. 17^v] καὶ οὐ πλέον).
- F. 17^v. Σύνοψις τοῦ αἰωνίου κανονίου τῶν ἁγίων τη' θεοφόρων πατέρων τῆς α' συνόδου δεικνύων (sic) σαφῶς τό τε νομικὸν

¹ Pro πάσχα, cf. Gardthausen, *Griech. Palaeogr.*, p. 399, 1.

- φάσκα καὶ τὸ χριστιανικὸν μέχρι συντελείας αἰώνων (Ἄριστα μὲν πάντως — [f. 18] ἐκκλησίᾳ παραδεδώκασι).
- F. 18. Νόμος ἀκριβοῦς ἐπισκέψεως (Τὸ διάστημα τῆς ἡμέρας — δοκεῖ γίνεσθαι).
Ἑτέρα μέθοδος πῶς δεῖ ποιῆσαι πασχάλιον (Ὅταν βούλῃ ποιῆσαι — [f. 18^v] ἀπόκρεω τὸν Φευρουάριον).
- F. 18^v. Κανόνιον περὶ τῆς κινήσεως τῆς Σελήνης ἀπὸ Ζωδίου εἰς Ζῷδιον (tabula).
- F. 19. Χήματα (*sic*) τῶν δ' στοιχείων πῶς ἀλλήλοις κοινωνοῦσι, cum figura (Τὸ πῦρ συγγένειαν ἔχει πρὸς τὸν ἀέραν — ἡ μελένη [= μέλαινα] χολή).
Περὶ τῆς φύσεως τῶν ιβ' ζωδίων καὶ τῶν ζ' πλανήτων. Praefatio : Ἰστεὸν δὲ ὅτι ἡνίκα ἡ Σελήνη — ἐγγινομένη, deinde inscribitur : Φύσις τῶν ζωδίων (Πυρώδες — [f. 19^v] εὐφυὲς Αἰγόκερως, Ἰχθύες). — Similia eis quae Ludwich in Maximo, p. 105 sq. edidit.
- F. 19^v. Φύσις τῶν πλανητῶν (Ἥλιος θερμός — ἐπιτύχασιν).
Περὶ τῶν τῆς Σελήνης ἡμερῶν. Ἡσιόδου [et Ὁρφέως] (Εὐχρησται τῆς Σελήνης ἡμέραι — [f. 20] καὶ τοὺς συληπτικούς). — Editum in appendice.
- F. 20. Ἐπίσκεψις τῶν ἡμερῶν τῆς Σελήνης (α'. Ἡ πρώτη ἡμέρα — [f. 21] γυνὴ ἀστοργος τῷ ἀνδρὶ ἔσται). — Ex pleniore codice Neapolitano 19 ediderunt Bassi et Martini in *Catal. Ital.*, p. 142 sq.; cf. *Catal. Mediol.*, p. 32 sq.
- F. 21. Τὰ συναντήματα τῆς Σελήνης μετὰ τῶν ιβ' ζωδίων (Τῆς Σελήνης οὐσης ἐν τῷ Κριῷ — [f. 21^v] παράβολον, εὐτυχέστερον). — Hoc capitulum Zanatae, de quo cf. Cumont in *Catal. Ital.*, p. 119, n. 1, ex pleniore codice Neapolitano 19 editum ibid., p. 139-142.
- F. 21^v. Ἐπιτήρησις ἡμερῶν ἐν τοῖς μηνσὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ· δύο μὲν εὐχρησται εἰς πᾶν πρᾶγμα καὶ δύο ἀχρησται (tabula).
- F. 22. Ἐπίσκεψις τῶν ἀγαθοποιῶν ὥρων τῶν ἡμερῶν τῆς εὐβδομάδος (tabula).
Ἐπίσκεψις τῶν ἑπτὰ πλανήτων πῶς κυριεύουσι καὶ διέπουσι τὰς ἑπτὰ ἡμέρας καὶ τὰς ιβ' ὥρας (tabula cum paucis notulis).
- F. 22^v. Τὸ παρὸν κανόνιον δεικνύει οἴκους, ὑψώματα καὶ ταπεινώματα (tabula).
- F. 23. Figura horoscopi; sequitur capitulum de duodecim locis (Ὁ πρῶτος τόπος ἐστὶν τῆς ζωῆς — [f. 24] ἀντύχει [leg. ἀν τύχη] σχηματισμόν). — Excerptum ex Paulo Alexandrino, cap. 31 (f. K1-L4) : brevior forma edita in *Catal. Venet.*, p. 158.
- F. 24. Ὁροσκόπιον τῶν ιβ' μηνῶν σημειούμενον διὰ τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς καὶ πέλματος (sequitur tabula quae a mense Martio

incipit; cum longissimo diei 15 horae datae sint, ad clima Constantinopolitanum apta est).

- F. 25. Σχήματα τῶν ἰβ' ζῴδιων, deinde Οἱ δὲ πλανῆται εἰσὶν οὗτοι, deinde Σημεῖα ἀστρονομικά. — Similia edita sunt apud Du Cange, *Gloss. med. et inf. Graecitatis*, vol. II, not. p. 5; Gardthausen, *Griech. Palaeogr.*, p. 258 s. (secundum Hultsch) et in tabulis nostro Catalogo codd. Italicorum additis.
 Τοῦ φιλοσόφου κυροῦ Μιχαήλ τοῦ Ψελ(λ)οῦ. Σύνοψις (π)ερὶ τοῦ τῆς ἀστραπῆς πυρὸς καὶ βροντῆς (κ)αὶ κεραυνῶν (κ)αὶ ἐτέρων μετεώρων ἐρωτήσεων. — Cf. cod. 5, f. 157. Edidit hoc quoque codice usus L. Jan in *Jahns Jahrb. f. class. Philol.*, Suppl. VII (1841), p. 542-550; historiam de draconibus f. 28^v (Δαίμονες δὲ ἦκιστα ὑπὸ πυρὸς καίονται — ἐγκαταπονουμένη) ed. post Janium (l. c., p. 549, not. 18), ex nostro codice N. Polites, *Δημῳδεῖς μετεωρολογικοὶ μῦθοι* ('Απόσπασμα ἐκ τοῦ Παρνασσοῦ), Athen., 1880, p. 6 sq., qui iure dubitavit, num haec historiola ex Psello desumpta sit. Quae Janius edidit, desinunt f. 29. Continuantur vel potius explicantur proximis foliis.
- F. 29. Περὶ τῶν εἰρημένων ἐντιωτέρως [sic : l. ἐναντιωτέρως] ('Αριδῆλως ταῦτα εἶδέναι — [f. 30^v] ὕδωρ γεννᾷ).
- F. 30^v. Περὶ ἀνέμων (Καὶ τὰ μὲν εἰρημένα ἐκ τῆς ἀτμιδῶδους — [f. 31] ἡ καπνώδης ἀναθυμίασις).
- F. 31. Περὶ ἐτησίων ἀνέμων (Γίνονται οὖν ἐτήσιοι βορέοι — [f. 31^v] διακεκαυμένη κεκλήσθω).
- F. 31^v. "Οθεν πνέουσιν οἱ ἀνεμοὶ (Καὶ ἀπὸ μὲν τοῦ δυττικοῦ (sic) ὀρίζοντος — [f. 32] τῆς γῆς ξηρότητα).
- F. 32. Περὶ βροντῆς καὶ κεραυνῶν (Εἰκῶς ὦν καὶ ὁπόσα τῆς αὐτῆς ὕλης — [f. 33] ἐπινέφελοι δὲ κεκίας καὶ βορέας). — Hoc Pselli ipsius quoad Janius quidem illum publici iuris fecisset esse capitulum falso contendit Polites, l. c., p. 6.
- F. 33. Περὶ κόσμου ἐκ τῶν Κλεομήδους μετεωρισμῶν ('Αναγκαῖον ὁμολογεῖν — [f. 34^v] σχήματος τοῦ ὡοῦ ἐνόμησαν) = Cleomedes, ed. Ziegler, p. 16, 11-23; 18, 20-20, 2; 28, 18-30, 6; 20, 18-29; 32, 26-34, 10 etc.; desinit p. 74, 10; ultima verba ex Achillis cap. 4 (ed. Maass, *Comment. in Arat. rell.*, p. 33, 17) sumpta esse videntur.
- F. 35. Μαξίμου φιλοσόφου πέμπτον περὶ ἀστρονομίας· διτι ὁμομα τοὺς οὐρανοὺς ἔργα τῶν δακτύλων σου [Psalm. VIII, 4] (Κατανοήσω δηλονότι — ἀποκρυπτούσης λαμπρότητος). — In operibus S. Maximi confessoris « φιλοσόφου καὶ μάρτυρος » hic hoc capitulum nondum invenisse confiteor.

- F. 35^v. De sole et stellis ('Ο μὲν οὖν ἥλιος — [f. 36] δε το νοτιώτερον τὴν χειμερινήν). — Hoc capitulum non videtur cum antecedente cohaerere; pertinet cum sequentibus ad introductionem quandam astronomicam vulgarem.
- F. 36. Περὶ τῶν πλανητῶν ('Εφέστηκε δὲ πρῶτος — [f. 38] ἔστω δὴ πόρισμα). — Agit etiam de sole et luna et eclipsibus, omnia tamen obiler tantum attingens. Ceterum Veneris planetae periodus hic rectius quam apud Cleomedem definitur (8 mensium).
- F. 38. Περὶ βροντῆς καὶ ἀστραπῆς λύσεις (Βροντὴ ἔστιν ὑπὸ τοῦ πνεύματος — [f. 38^v] τὸ πῦρ ἐν τοῖς νέφεσι). — In fine citatur Aristoteles ἐν τῷ β' τμήματι τῆς ἀποδεικτικῆς, i. e. in *Meteorolog.*, libro II, p. 370 a 24.
- F. 38^v. Σύνοψις εὐσύνοπτος ἀστρονομίας ('Αστρονομία ἔστι γνῶσις ποσοῦ συνεχῆς ἀεικινήτου — [f. 39] βορρὰν παρεκκλίνοντες). Continuatur :
- F. 39. Περὶ ζῳδίων (Καὶ ὁ μὲν ζῳδιακὸς — [f. 40] ἐγγράφεσθαι σχήματα).
- F. 40. Περὶ φύσεως πλανήτων ζ' (Καὶ ὁ μὲν τῶν ἄλλων πάντων πλανήτων ὑπερκείμενος Κρόνος — [f. 41] τόπους διακειμένων). Res tritae.
- F. 41. Περὶ τῶν ζ' κλιμάτων (Κλίματα μὲν οὖν εἰσιν ἑπτὰ — [f. 42] τὴν νύκταν ποιεῖ). — Originis byzantinae sive arabicae : septimum clima est ἐν τῷ Δανουβίῳ καὶ τὰ τούτου βορειότερα ἐν οἷς κατοικοῦσι Φράγγοι καὶ Χάζαροι.
- F. 42. Πρόγνωσις περὶ τῆς Σελήνης ('Η Σελήνη τριταῖα οὖσα — [f. 42^v] ἀνέμους δηλοῖ).
- F. 42^v. Περὶ ἡλίου ('Ηλιος ἐρυθρὸς ἀνατέλλων — χειμόνων ἔστι δηλωτικός).
Εἰ θέλεις εὐρεῖν τὸν ἥλιον ἐν ποίῳ ζῳδίῳ — μοῖραι τοῦ ἡλίου).
Εἰ θέλεις εὐρεῖν τὴν Σελήνην ἐν ποίῳ ζῳδίῳ — εὐρίσκεται ἡ Σελήνη).

Ἀριστοτέλους περὶ κόσμου πρὸς τὸν ἐν βασιλεῦσι δοκιμώτατον Ἀλέξανδρον. — Singulis capitibus ab ipso distinctis inscriptiones dedit scriptor; seriem planetarum in capite 2 invertit secundum ordinem quem dicunt Aegyptiacum (♄ ♀ ☿ ☿ ♀ ☿ ☿); in margine saepe σήμαινε vel δρα vel ἱστορία etc. sibi notavit. F. 51^v in marg. infer. citatur Γρηγόριος ὁ θεολόγος. Des. fol. 56^v ... εὐθὺς μέτοχος εἶη (manus multo posterior adscripsit μέχρι τοῦδε τὰ Ἀριστοτέλους ὡς ἐξετυπώθη).

- F. 56^v. Αἱ ὀνομασίαι τοῦ ἀέρος ἀπὸ τοῦ σφαιροειδοῦς κόσμου καὶ τῶν τεσσάρων γονυῶν [leg. γωνιῶν]. Sequitur [f. 57] orbis duodecim ventorum (fere eundem edidit Rose, *Anecd. gr.*, I, tab. 1) deinde capitulum de nominibus ventorum (Ἀπὸ Ἀπὸ τῆς δὲ λέγεται — [f. 57^v] ἐν αὐτοῖς ἀνέμων).
- F. 57^v. Σχολέον Πρόκλου περὶ ἀστρολογικὴν μέθοδον (Περὶ ἀνατολῶν καὶ δύσεων — [f. 58] καὶ τὰ ἐν αὐτῷ). — Haec sumpta esse ex Iohannis Tzetzae commentariis in Hesiodi opera et dies (v. 381, p. 208 Gaisford) vidit G. Hart, *Jahrbücher f. class. Philol.*, Suppl. XII, p. 29-31. Neque tamen is recte quae sequuntur ibidem inveniri contendit, nisi quod de aetatibus vitae humanae ea fere leguntur in nostro codice f. 59^v-60 quae Tzetzes ad v. 439 collegit. — Initium ex cod. Vindobon. 3 (phil.gr. 179) edidit sub nomine Procli (cuius commentarium Hesiodeum Tzetzam hic quoque compilasse apparet) Kroll, *Catal. Vindobon.*, p. 82.
- F. 58. Ἀναγκαῖον τοῖνυν ἡμᾶς ὁμολογεῖν ἀπειρον εἶναι τὸ ἔξω τοῦ κόσμου κενόν — [f. 60] Κρόνῳ ἕως τέλους. — Sunt excerpta de mundo, de cyclis caelestibus, de astrologiae inventoribus (editum initio appendicis), postremo de septem hominis aetatibus (haec ex Tzetza, v. s. ad f. 57^v).
- F. 60. Ἰσαακίου ᾤζέζου (sic) [immo Iohannis Tzetzae] στίχοι περὶ ἀνατολῆς καὶ δύσεως τῶν ἀστέρων ἱαμβικοί (Τὰς ἀκρονύχους εἰ μαθεῖν φάνσεις [sic] θέλεις — [f. 60^v] μὴ θολώσω σοι γράφων) = Tzetzae in Hesiod. v. 564 et 596. — Hi quoque versus in cod. Vindobon. supra laudato f. 12 sequuntur, cf. *Catal. Vindobon.*, p. 28.
- F. 60^v. Pauca verba cum figura quae illustrat τὸ ὄν αὐτὸ ἀναγκαῖον αὐτὸ ἐνδεχόμενον αὐτὸ ὑπάρχον (Τὸ ὄν ἀναγκαῖον — καὶ δεχόμενον). — Cf. Hart, l. c., p. 29.
Διονυσίου φιλοσόφου τοῦ Περιηγητοῦ λόγος διηγηματικὸς διαλαμβάνων τὰ περὶ τῆς οἰκουμένης δλης. Praecedunt pauca de vita et carmine Dionysii Periegetae (Οὗτος ὁ Διονύσιος γέγονεν — ἀνθρώποι ἐνοικοῦσιν). Deinde inscribitur Στίχοι ἡρωικοί (singuli versus non separantur); f. 76 : Τέλος τῆς ἐρμηνείας ἀπάσης τῆς οἰκουμένης σὺν ποταμοῖς. In margine adscripta et versibus intermixta sunt scholia quaedam, partim ex Eustathii commentario.
- F. 76. Περὶ σκότους (Τὸ σκότος ἀνούσιον ἐστὶν — εἰκάζεται εἶναι). Ab homine Christiano scriptum (Genesin respicit)¹.

¹ Finem huius capituli mirabilem sane hic apponam : Κωνοειδὲς μὲν οὖν τὸ σχῆμα τῆς γῆς ὅσα στρόβηλος καὶ ἐν αὐτῷ [sic] ἡ τοῦ οὐρανοῦ περιφέρεια ὑπο-

- F. 76^v. Περὶ πελαγῶν (Διαδέχεται δὲ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος — στάδια ιγ' ,θοβ'). — Agathemeris geograph., III, § 9 et 10¹.
- F. 77. Κλαυδίου Πτολεμαίου κεφάλαια τῆς ἀστρονομικῆς τέχνης. Praeedit vita Ptolemaei, quam post alios edidi in *Studien über Claud. Ptolemaeus*, p. 53. Excerpta ex Ptolemaei Tetrabiblo quae abhinc usque ad f. 99 sequuntur prorsus concordant cum codicibus Mutinensi 85, f. 1-31 (*Catal. Ital.*, p. 28 sqq.), et Vaticano 1290, f. 57-76 (*Catal. Roman.*, (VI), p. 79 sqq.).
Προοίμιον — Tetrab. I, 1.
- F. 77^v. α'. Ὅτι καταληπτὴ πέφυκεν ἡ δι' ἀστρονομίας (π)ρόγνωσις = Tetrab. I, 2.
- F. 81^v. β'. Ὅτι καὶ ὀφέλημός ἐστιν ἡ δι' ἀστρονομίας πρόγνωσις = Tetrab. I, 3 (abbreviatum, cf. *Catal. Roman.*).
- F. 83. γ'. Περὶ τῆς τῶν ἑπτὰ πλανήτων δυνάμεως = Tetrab. I, 4.
- F. 83^v. δ'. Περὶ ἀγαθοποιῶν καὶ κακοποιῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 5; in margine figura.
ε'. Περὶ ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 6.
- F. 84. ς'. Περὶ ἡμερινῶν καὶ νυκτερινῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 7.
- F. 84^v. ζ'. Περὶ τῆς δυνάμεως τὸν (*sic*) πρὸς Ἥλιον σχηματισμῶν τῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 8.
η'. Περὶ τῆς δυνάμεως τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 9, nonnullis omissis.
- F. 86^v. θ'. Περὶ τριγόνων (*sic*) σχημάτων = Tetrab. I, 19; quatuor figurae in margine.
- F. 87. <ι'.> Ἐτερον κεφάλαιον περὶ τριγόνων cum quatuor figuris. — Non ex Tetrabiblo excerptum, cf. *Catal. Roman.*, l. l. Altera huius capituli pars de finibus (ὁρίοις) agit; citantur τινὲς τῶν ἀστρολόγων.
- F. 88. ια'. Περὶ τῶν καθολικῶν κλημάτων (*sic*) ἰδιώματα = Tetrab. II, 3.
- F. 88^v. ιβ'. Περὶ τῶν χωρῶν πρὸς τὰ τρίγωνα καὶ τοὺς ἀστέρας συνοικήσεως. — Excerpta ex Tetrab. II, 3 (initio omissis), cf. *Catal. Roman.*, p. 79 (ubi ultimo versu legendum p. 72 pro 12).
Quatuor figurae in margine.

κρύπτων [*sic*] τὸ ἡλιακὸν φῶς τὸ νυκτερινὸν σκότος ἐργάζεται ἐν ἡμῖν. τὰ δὲ ἀνωθεν πάλιν ἐμπλεα εἰσι φωτὸς ἐκ τῶν ἀκρων τῆς γῆς φωτιζόμενα. ὁ γὰρ ἡλιακὸς κύκλος (corr. ex δίσκος) τισὶ μὲν ἴσος τῇ γῇ τισὶ δὲ μείζων εἰκάζεται εἶναι. Ad umbrae terrae formam, quam στροβίλῳ comparat etiam Anonymus in cod. Berol. Phill., 1574, f. 83 (infra cod. 25) ipsam terram auctor retulisse videtur.

¹ Idem capitulum in duobus codicibus Tubingensibus inveniri video ex Wilh. Schmid, *Verzeichniss der griech. Handschriften der Tübinger Univers.-Bibliothek* (1902), p. 8, ubi auctoris nomen addendum est.

- F. 90. ιγ'. Περὶ τῆς τῶν πλανήτων ποιότητος ἀποτέλεσμα = Tetrab. II, 9.
- F. 92. ιδ'. Περὶ χρωμάτων τῶν ἐκλείψεων καὶ κομήτων καὶ τῶν τοιούτων = Tetrab. II, 10.
- F. 92^v. ιε'. Περὶ τῆς φύσεως τῶν ιβ' Ζηδίων (κ)αὶ πρὸς τὰ ἐνιαύσια καταστήματα τῶν φυσικῶν ιδιωμάτων. — Ex Tetrab. II, 12 excerpta, cum dodecaeteride, quam in *Catal. Roman.*, (V)I, p. 241 sq. edidi.
- F. 94. <ις>. Περὶ μορφῆς καὶ κράσεως σωματικῆς ἐκ τῶν πλανωμένων καὶ ἀπλανῶν. — Ex Tetrab. III, 13 et III, 12 contaminatum, cf. *Catal. Roman.*, p. 80.
- F. 95. Sine num. Περὶ τῶν ἀπλανῶν Ζηδίων οὕτως παραδεδώκασι. — Excerpta ex Tetrab. III, 12 et IV, 6, cf. *ibidem*.
- F. 96. ιζ'. Περὶ τροπικῶν καὶ ἰσημερινῶν καὶ στερεῶν καὶ δυσσώμων (!) Ζηδίων = Tetrab. I, 12.
- F. 96^v. ιη'. Περὶ τῶν σχηματιζομένων δωδεκατημορίων = Tetrab. I, 14.
- F. 96^v. ιθ'. Περὶ οἰκῶν πλανήτων καὶ ἀπλανῶν ἀστέρων = Tetrab. I, 15.
- F. 97^v. κ'. <Περὶ ὑψωμάτων> (Τὰ δὲ καλούμενα τῶν πλανομένων ὑψώματα — [f. 98] ταπεινοῦται) = Tetrab. I, 20.
- F. 98. κα'. Περὶ ἐνεργείας τῶν Ζ' πλανήτων ἀλλήλοις κοινωνησάντων = Tetrab. IV, 9 (cf. *Catal. Roman.*, *ibidem*). Accedunt excerpta de septem aetatibus secundum Tetrab. IV, 10.
- F. 99. κβ'. Περὶ μορφώσεως Ζηδίων καὶ τῶν πλανήτων ('Ο Ζηδιακὸς κύκλος — κοιλία). Cf. cod. Roman., l. c., f. 75^v.
- κγ'. Περὶ σινῶν καὶ παθῶν σωματικῶν τε καὶ ψυχικῶν. — In breve contracta ex Tetrab. III, 13-15; cf. cod. Roman., *ibidem*.
- F. 100. κδ'. Περὶ τῶν συναφῶν τῆς Σελήνης πρὸς τοὺς Ζ' (!) ἀστέρας τῶν πλανήτων. Cf. *ibid.*, f. 76^v (non ex Tetrabiblo sed ex Antiocho). Editum in appendice. — In fine [f. 102] accedit 'Εκ τῶν ἡμερῶν, capitulum christianae originis editum in *Catal. Ital.*, p. 99.
- F. 102^v. κε'. Περὶ τοῦ πῶς ὀφείλης εὐρίσκειν τὴν μοῖραν τῆς τῶν φωστήρων συζυγίας ('Απόγραψαι — φωστήρων). Cf. cod. Roman., *ibid.*, f. 78^v.
- Sequitur (Κ)αὶ ἄλλως — [f. 103] ἂν θέλεις 'Ηλίου καὶ Σελήνης = *ibid.*, f. 79.
- F. 103. κς'. Περὶ τῶν Ζ' ζωνῶν (τ)ῆς οὐρανίου σφαίρας ('Εν κύκλῳ τὸ πᾶν — [f. 104] ὑποῦσθαι λέγονται); sequitur inscriptio Σχήματα τῆς Σελήνης εἰσὶ ταῦτα (Σύνοδος — φαίνεται πάθος), deinde "Ετερον πάθος ἐκλείψεως Σελήνης καὶ 'Ηλίου (Γίνωσκε οὖν διτι ἐπάνωθεν τῆς Σελήνης — [f. 104^v] τὸν ἴδιον δρόμον πορεύεται : sequitur figura). Cf. *ibid.*, f. 80.
- F. 104^v. κζ'. <Heliodori> Συνάντησις μὲν ἐστίν — [f. 105] ἐπιφοραὶ

- αί μέγισται. Cf. *ibid.*, f. 80 [ubi legendum δτι — ἐπαναφο-
ραὶ κτλ.], *Catal. Ital.*, p. 30, supra. Editum in appendice.
- F. 105. κθ'. <Heliodori> Περὶ φωσφορίας (Φωσφορίαὶ δὲ λέγον-
ται — θαλάσση). Cf. *ibid.* et *Catal. Vindobon.*, p. 31, f. 66.
Editum in appendice.
- κθ'. <Pauli Alexandrini> Περὶ αἰρέσεως καὶ δορυφορίας
(“Ὅτι οἱ [l. ἡ] τοῦ Ἥλιου — [f. 105^v] τῆς γῆς κῶνων). Cf. *Catal.*
Vindobon., p. 31, f. 72^v; sed in nostro codice post verba
Ἄρεος φαῦλος, quibus capitulum Vindobonense concluditur,
sequuntur quaedam de διαμετρήσει, cf. *ibid.*, f. 66.
- F. 105^v. λ'. Περὶ μέτρος (*sic*) οὐρανοῦ καὶ χρονικοῦ κινήματος καὶ συστά-
σεως κόσμου (“Ὁ γύρος τοῦ οὐρανοῦ — δεικνύοντον πνεύσιν).
Cf. *Catal. Ital.*, p. 30 (κεφ. λ'). Editum in appendice.
- F. 106. <λα'.> Περὶ συνόδου Ἥλιου καὶ Σελήνης (“Ὅταν θέλεις
εὐρεῖν — [f. 106^v] λεπτῷ ἐξέρχεται). Cf. *ibidem.* — Deinde
Τέλος τοῦ τοιοῦτου βιβλίου (*maxima folii 106^v pars vacua*),
- F. 107. <Ῥητορίου> Ἐκ τῶν Ἀντιόχου θησαυρῶν διήγησις καὶ
ἐπιλησις (*sic*) πάσης ἀστρονομικῆς τέχνης. — *Magnam partem*
edidi in Catal. Florent., p. 139 sqq.; cf. de hoc codice (r) p. 142.
<α'.> Τίνος ἔνεκεν — [f. 107^v] εἰληπται τοῦ ὕδατος. Editum
l. c., p. 142-144.
- F. 107^v. β'. Περὶ ἀρρενικῶν καὶ θηλυκῶν ζῴδιων τόπων καὶ ἀστέρων
([f. 108] Ἀρρενικά μὲν ζῴδια — [f. 108^v] τὴν ἐνέργειαν). Editum
l. c., cap. 1.
- F. 108^v. γ'. Περὶ αἰρέσεως ἀστέρων (Ἐπὶ τῶν — ἀσπάζεται) = *ibid.*,
cap. 2.
- δ'. Περὶ ἐμπαθῶν ζῴδιων (Ψώρας λέπρας — ἀπὸ μέρους καὶ
Λέων) = *ibid.*, cap. 4-6.
- ε'. Περὶ ὑψωμάτων καὶ ταπεινωμάτων (Εἰρηκότες οὖν —
δύναται) = *ibid.*, cap. 7.
- F. 109. ς'. Περὶ ἐναντιωμάτων τῶν ἀστέρων (Τίνος ἔνεκεν — [f. 109^v]
ἀστέρος) = *ibid.*, cap. 8.
- F. 109^v. ζ'. Περὶ τριγωνικῆς δεσποτίας (Ἐκάστη οὖν — ὑπογραφό-
μεθα) = *ibid.*, c. 9.
- <η'.> Περὶ δεκανῶν καὶ τῶν παρανατελλόντων αὐτοῖς ([f. 110]
Ὁ ζῴδιακός — [f. 111] λυπηθήσονται) = *ibid.*, cap. 10. —
Haec contaminata sunt ex capitulo Porphyrii in isagoge
p. 199 sq. (Περὶ δεκανῶν κτλ.) et ex capite a me olim Teucro
Babylonio per errorem attributo, quod Heliodori astro-
nomi celebris esse et ipse postea vidi (cf. *Sphaeram* meam
p. 32, n. 1) et F. Cumont in *Catal. Ital.*, p. 152, n. 2 statuit.
Edidi ex hoc codice Monacensi in *Catal. Florent.*, p. 150 sq.;

deinde Bassi et Martini ex codice Neapolitano in *Catal. Ital.*, p. 152 sqq.

F. 111. <θ'.> Περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων καὶ τῶν παρανατελλόντων αὐτοῖς (Τύπος δὲ τῶν — ἐν τοῖς ἐξῆς) = l. c., cap. 11 = Porphyrii caput Περὶ τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ... δυνάμεων (p. 200).

<ι'.> Περὶ ὀρίων καὶ λαμπρῶν καὶ σκιερῶν μοιρῶν (Πάλιν οἱ παλαιοὶ — [f. 111^v] καθυποτάξαι) = l. c., cap. 12 = Porphyrii de terminis caput, p. 200.

F. 111^v. ια'. Περὶ τριγώνων τετραγώνων καὶ ἑξαγώνων, ὡς ἐν τύπῳ διαμέτρων (Τῶν τριγώνων — [f. 112] χρονικαί) = l. c., cap. 15 = Porphyrii, p. 201 sq.

F. 112. ιβ'. Περὶ ἀσυνδέτων ζωδίων καὶ συμπάθειαν ἔχοντων πρὸς ἀλλήλα (Ἀσύνδετα μὲν ζωδία — [f. 112^v] ἀκριβῶς διαφέρει) = l. c., cap. 16 + 17.

F. 112^v. ιγ'. Περὶ βλέπόντων καὶ ἀκουόντων δεξιῶν καὶ ἀριστερῶν (Συμβάλλοντα [sic] δὲ καὶ ἀκούοντα — ἐπόμενα) = l. c., cap. 19 + 22.
ιδ'. Περὶ δωροφορίας (sic) ἀστέρων (Δωροφορία — δωροφορήσει) = l. c., cap. 23.

ιε'. Περὶ ἰδιοτροπίας ([f. 113] Ἰδιοτροπεῖν — λόγον) = l. c., cap. 29, cum conclusione ab auctore codicis addita (cf. quae in *Catal. Florent.* ad p. 157, 23 adnotavi).

F. 113. ις'. Περὶ ἀποτελεσμάτων ζωδίων καὶ πλανητῶν (Ὁ ἥλιος ἐπιβλέπων τὸν κλῆρον — μίξεις ποιήσει) = l. c., cap. 48, sed hic abbreviatum.

ιζ'. Περὶ κλῆρων ([f. 113^v] Ὁ τοῦ ἡλίου κλῆρος — καὶ καταδίκας σημαίνει) = ibid., cap. 47, sed abbreviatum. In fine addita γίνεται δὲ κτλ., quae edidi ibid., p. 163, adn. ad vers. 19.

F. 113^v. ιη'. Περὶ δωριφοριῶν (sic) τοῦ ἡλίου ἀποτελέσματα (Ἐπὶ δωροφοριῶν — δωροφορούντων) = l. c., cap. 53, sed mutilum.

<ιθ'.> Περὶ σινοτικῶν μοιρῶν τῶν ζωδίων (Τῶν ζωδίων — ἕως κθ'). — Editum in appendice.

F. 114. κ'. Περὶ σινῶν φαλακρῶν ποδαλγῶν μενομένων ἀσελγῶν καὶ τῶν λοιπῶν παθῶν (Οἱ Λεοντιανοὶ — [f. 114^v] τοῖς τρόποις). — Cf. *Catal. Vindobon.*, p. 30, f. 52. — Editum in appendice.

F. 114^v. <κα'.> Περὶ τοῦ πολεύοντος καὶ διέποντος (Ὅτι τὸν πολεύοντα — [f. 115^v] κακῶν). — Ex Heliodoro excerptum cf. *Catal. Vindobon.*, p. 31, f. 68, cap. η'. — Editum in appendice.

F. 115^v. κβ'. Περὶ δεκανῶν ἀσελγοποιῶν (Ἡ Ἀφροδίτη — [f. 116] ἑσπέριος). — Cf. *Catal. Vindobon.*, p. 30. — Editum in appendice.

F. 116. κγ'. Περὶ φάσεων τῶν τῆς Σελήνης (Εἰσὶ τῆς Σελήνης — [f. 116^v] βιοθανίαν). — Editum in appendice.

F. 116^v. <κδ'.> Περὶ ρητόρων καὶ παιδευτῶν καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων

- ([Ε]άν ὁ τοῦ Ἑρμοῦ — [f. 117] ὄντος). — Editum in appendice.
- F. 117. κέ'. Περὶ ἥς κινήσεως ποιεῖ ὁ Ἥλιος ἀπὸ Ζῦδιου εἰς Ζῦδιον (Ποιεῖται μὲν — τόπου). — Editum in appendice.
 κς'. Περὶ ὧν ποιοῦνται φάσεων πρὸς τὸν Ἥλιον οἱ ε' ἀστέρες (Ποιοῦνται δὲ — [f. 117^v] εἰσίν). — Editum in appendice.
- F. 117^v. <κζ'.> Περὶ φάσεων καὶ μοιρῶν καὶ λεπτῶν καὶ στηριγμῶν τῶν πέντε ἀστέρων (Περὶ Κρόνου· ὁ μὲν — [f. 119^v] γινωσκομένη). — Editum in appendice.
- F. 119^v. κη'. Σχόλεα διάφορα ἀστρολογουμένων (Ὅτι ὁ Ζῦδιακὸς — ἐπὶ βορᾶν πλάτος). — Ex Heliodoro excerptum? cf. *Catal. Vindobon.*, p. 31, f. 66, cap. δ'. — Editum in appendice.
- F. 120. κθ'. Περὶ λοξώσεως Ἥλιου καὶ Σελήνης (Ὅτι ἡ λόξωσις — [f. 121] συστοίχως τῇ παντί). In fine [f. 120^v infra] legitur: "Ὅτι τὰς ἐπακτὰς κατὰ τὰς ἰνδίκτους τῶν Ἀλεξανδρέων τίθημεν, τὰ δὲ ἀπλᾶ ἔτη κατὰ τὰς ἰνδίκτους τῶν Αἰγυπτίων.
- F. 121. λ'. Περὶ ἐκλείψεως Σελήνης καὶ Ἥλιου καὶ σχηματισμούς (Πᾶσα Σελήνη ἐκλείπουσα — [f. 122^v] κολύει [sic] τὴν λάμπιν). Cum figuris. Cf. *Catal. Vindobon.*, p. 30, f. 55, ubi in unum caput (λς') quae hic capita λ', <λα'>, <λβ'> efficiunt, redacta sunt¹.
- F. 122^v. <λα'> Περὶ τῆς σεληνιακῆς ἐκλείψεως (Περὶ δὲ τῆς σεληνιακῆς ἐκλείψεως — [f. 124] οὐ γίνεται ἐκλειψις). — Cum figuris. Ter citatur Πτολομαῖος (versus finem ἐν τῇ μεγίστῃ συντάξει Πτολομαῖος).
- F. 124. <λβ'> Περὶ Ἥλιου ἐκλείψεως (Ὁ [sic] γὰρ τοῦ Ἥλιου ἐκλειψις — [f. 125] ὁ ἐπικυκλος δηλοῖ τὸ μήκος : cf. *Catal. Vindobon.*, l. c.). — Citatur <Ptolemaeus> ἐν τῇ συντάξει. Deinde sequitur figura, altera in textu praecedit.
- F. 125^v. Ἐπὶ γὰρ ἐκάστου ἀνέμου — ἀνάπαλιν συνδύεσθω (sic). — Cf. *Catal. Vindobon.*, p. 30 (κεφ. λθ'). — Sequitur figura cui superscripsit librarius : Ἡ τοῦ οὐρανοῦ σφαῖρα εἰς β' ἡμισφαίρια τμηνομένη καὶ ἐπὶ κύκλους (nomina siderum et circulorum caelestium tribus circulis coniunctis inscripta sunt). Huius figurae commentarius (λύσις) sequitur f. 126^v.
- F. 126. Περὶ πάθους ἡλιακῆς ἐκλείψεως (Φασιν οὖν οἱ περὶ τὴν τέχνην τῆς ἀστρολογίας ἡσχολημένοι — [f. 126^v] λέγεται). — Editum in appendice.

¹ Quod f. 122 auctor τὸν Ἥλιον σύνεγγυς χιλιοκτακοσιογδοηκονταπλάσιονα μάλιστα τῆς Σελήνης esse affirmat, pro τῆς Σελήνης legendum videtur τῆς Γῆς, hoc enim numero Hipparchus teste Chalcidio in Tim. 91 (cf. Hultsch apud Pauly-Wissowa, II, 1846), rationem quae inter solis et terrae volumen intercedit definivit.

- Λύσις [ad figuram f. 125^v pertinens] (Τὸ δὲ ἄνωθεν ἡμισφαίριον — ἄστρο καταγεγραμμένα). — Cf. *Catal. Vindobon.*, l. c. (f. 59^v).
- F. 126^v. Περὶ τῶν τοῦ Ἡλίου τροπῶν (Τὰς τέσσαρας τοίνυν τροπὰς — [f. 127] ἡμέρας β' ἡμίσειαν). — Cum figura.
- F. 127^v. De 38 signis caelestibus praeter zodiacum ('Ιστέον δὲ διὰ εἰς τμήματα ιβ' — καὶ ἀργὴ ἡ Σελήνη). Cum figura.
Περὶ τῶν ιβ' τροπῶν ὧν ὁ Ἥλιος πορεύεται ἐν τοῖς ιβ' μηνὶ τοῦ ἐνιαυτοῦ ([M]ηνὶ Ἰαννουάριος [sic] — [f. 132^v] μελάγχρολον μένειν). — Id capitulum ex tribus partibus compositum est, scilicet : 1) ex calendario in codice Oxoniensi Antiocho attributo, cui accedunt duodecim orbes siderum nominibus inscriptis [propediem cum aliis calendariis graecis edetur]; 2) ex Sphaera barbarica quam edidi in *Sphaera*, p. 57, cf. p. 53; 3) accedunt versus <Theodori Prodromi> de singulis mensibus excerpti : pleniores ed. B. Keil, *Wiener Studien*, XI, 110 sqq.
- F. 132. <Antiochi> Περὶ καλανδῶν ('Εὰν γένηται κάλανδα — πολυομβρίας). — Editum in appendice.
- F. 133. <Antiochi> Περὶ τῆς τοῦ Κυνὸς ἐπιτολῆς ('Ο τοῦ Κυνὸς — καὶ πηγῶν). — Cf. Boll, *Sphaera*, p. 53, 1. — Editum in *Catal. Ital.*, p. 154, ex cod. Neapolitano.
- F. 133^v. Ὁρφῆως διὰ στίχων ἡρωικῶν (π)ερὶ σεισμῶν (Φράζο δὴ — [f. 134^v] κατὰ χώρας). — Cf. *Catal. Florent.*, p. 4 etc.
- F. 134^v. Ψῆφος τοῦ σοφοῦ Πυθαγόρου (Πολλὰ μαθὼν καὶ πολλὰ πειραθεὶς — [f. 135] δ' περιττεύσει νικήσει). — Cf. *Catal. Vindobon.*, p. 33.
- F. 135. Τὸ κανόνιον τῶν ἐννέαδων (tabula [f. 135^v] sine verbis).
- F. 135^v. Τοῦ αὐτοῦ ψῆφος περὶ ζωῆς καὶ θανάτου (Ψῆφισον τὸ ὄνομα — ὑποκείμενος κανὼν δηλοῖ). Sequitur canon.
- F. 136. Ἄλλος ψῆφος περὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως (Ψῆφισον τὸ ὄνομα — τὸν θάνατον). Sequitur canon. — Haec Pseudo-Pythagorica edidit maximam partem Hardtius in Catalogo codd. Monac. III, 204-206¹.
Disticha elegiaca (*Anthol. Palat.*, X, 28; IX, 7; X, 33; X, 29; X, 30; IX, 120). Deinde Περὶ φροντίδος (*Ibid.*, IX, 9, 5; X, 37; X, 34); deinde f. 136^v (E)ῖς ὥρας (X, 43; XI, 51 + 53); denique Εἰς ἀστρονόμους (XI, 160; 349).

¹ Cf. praeter eum imprimis Casp. Peucerus, *De praecip. gener. divin.* (de sortibus), fol. 224-229; Desrousseaux, *Mélanges d'archéol. et d'hist. éc. Rome*, VI, 534 sqq.; Berthelot, *Coll. des anc. alchim. grecs*, II, 23; Wünsch, *Antikes Zaubergelb aus Pergamon*, p. 46.

- F. 136^v. Formula magica (Γράψον τὴν παρούσαν — [f. 137] αἰῶνας ἀμήν). — Edita in appendice.
- F. 137. Παύλου Ἀλεξανδρέως ἐπίσκεψις ἀστρονομική. Περὶ τῶν ιβ' ζῳδίων ἐξηγήσις (Πρῶτον ζῳδιον — [f. 138^v] καλεῖται ὕδωρ). Cf. *Catal. Vindobon.*, p. 31, cod. 3, f. 70 = Pauli Alexandrin. Isagog., cap. I.
- F. 138^v. <Iuliani Laodicensis> Περὶ ἐποχῶν καὶ κέντρων καὶ κλήρων τῶν ἐπτὰ πλανομένων ἀστέρων (Ἡλιος Σκορπίου δ' ἡ ν' — [f. 140] μονομοιρία Ἄρεως). cf. *Catal. Ital.*, p. 106, ubi Cumont capitulum edidit plenius quam in nostro codice exstat.
- F. 140. <Pauli Alexandrini> Περὶ ἀνέμων προγνώσεως (Ὅτι δυνατόν ἐκ τῶν ἀποριῶν — [f. 140^v] πλείστα βραδύνει). — Cf. *Catal. Vindobon.*, l. c., f. 73^v.
- F. 140^v. — Περὶ δωδεκατημοριῶν (Ὅτι τῶν ἀστέρων δωδεκατημόριον — ἡ ἐπισυνείς). — Cf. *ibidem*.
Περὶ τῶν δώδεκα τόπων τῶν ἀστρολογικῶν διαθέσεως (Τοῦτο δὲ — καταγράφεται οὕτως). Excerptum mutilatum ex Paulo ut videtur, a capitulo περὶ τῶν ιβ' τόπων τῶν ἀστρολογουμένων, quod in Vindobonensi (cf. *ibid.*) sequitur, valde dissentiens.
Ἰουλιανοῦ Λαοδικέως ἐπίσκεψις ἀστρονομική. α'. Περὶ τῆς τῶν μετεώρων σημειώσεως Ἡλίου Σελήνης καὶ ἀστέρων (Χρήσιμοι δ' ἂν εἶεν — [f. 141^v] καὶ τῶν τοιούτων). - Editum *Catal. Ital.*, p. 109; *Catal. Vindobon.*, p. 32 (f. 83). Cum Ptolemaei Tetrabibli II, 14 prorsus concordat.
- F. 141^v. — Περὶ νεφελῶν (Ὡσαύτως δὲ καὶ τὰ νέφη — [f. 142] καὶ ζέφυρον ἀνεμον). — Cf. *Catal. Vindobon.*, p. 33, κεφ. ιη'. — Edidit Cumont, *Catal. Ital.*, p. 110.
- F. 142. — Περὶ τοῦ πῶς δεῖ εὐρίσκειν τὴν περιφέρειαν ἐκάστης ἡμέρας καὶ ὥρας ἡσημερινάς (Γνώθι τὸν Ἡλίον — [f. 142^v] ζητουμένην ἡμέραν). — Cf. *Catal. Vindobon.*, p. 32, κεφ. δ'.
- F. 142^v. — Πῶς ὀφείλῃς εὐρίσκειν τὸ μεσημβρινὸν ὕψωμα ἐκάστης ἡμέρας (Βλέπε τὴν ἐποχὴν — ζητουμένην ἡμέραν). — Cf. *ibid.*, κεφ. ζ'.
- Περὶ ἐκλείψεως (Εἰ βούλει γινῶναι — [f. 143^v] οἱ διακεκρυμένοι δάκτυλοι). — Cf. *ibid.*, κεφ. ιβ'.
- F. 143^v. — Περὶ τῶν ὥρων τῆς ἐκλείψεως (Εἰ βούλει δὲ γινῶναι — τὴν ἀνακάθαρσιν). — Cf. *ibid.*, κεφ. ιγ'.
- Περὶ τοῦ γινῶναι τὴν ἐποχὴν τοῦ Ἡλίου (Λάμβανε τὰ ὁμαλά — [f. 144^v] τῇ ζῳδιακῇ). — Cf. *ibid.*, κεφ. ιδ' et ιε'.
- F. 144^v. — Περὶ τῶν ε' ἀστέρων κατὰ μῆκος ψηφοφορίας (Ἐπὶ μὲν τῶν τριῶν — [f. 145] καλῶς ἐχρησάμεθα). — Cf. *ibid.*, κεφ. ις'.

- F. 145. — Περὶ τῆς τῶν ε' ἀστέρων ἐώας ἀνατολῆς καὶ ἐσπερίας (Ἰδίως δὲ καθ' ἕκαστον — τὸν ὀρίζοντα). — Cf. *ibid.*, κεφ. ιζ'. <Iuliani?> Περὶ τοῦ γνῶναι τὸν ἥλιον ἐν ποίᾳ μοίρᾳ τοῦ ζωδίου ἐστί (Ὁ ἥλιος — [f. 145^v] τοῦ ἡλίου μοίραν). — Cf. *Catal. Ital.*, p. 32, f. 88.
- F. 145^v. Περὶ τῆς συγγενείας τῶν δ' στοιχείων σχῆμα (Τὸ ὕδωρ — τὸ στερέωμα). — Cf. *ibidem*; an Iuliano recte adscripserint editores, dubito.
Περὶ μαθηματικοῦ (Τέσσαρα βιβλία — [f. 146] ιδ', ζ'). — Cf. *ibid.*, f. 88^v. Cum diagrammate.
- F. 146. Ἡρακλῆ τοῦ (leg. Ἡρακλείτου) φιλοσόφου (Ἐπεὶ δὲ φασί τινες — [f. 146^v] ὁ ποιήσας αὐτόν). — Cf. *ibid.* — Editum in appendice.
- F. 147. Figura mundi; subscriptum Ἰστέον ὅτι ὁ μὲν Ὠκεανὸς — [f. 147^v] ὕδατα ἀναδίδεται. — Cf. *ibid.* (a Christiano compositum).
- F. 147^v. Περὶ τῶν δ' σχημάτων τῶν ιβ' ζωδίων: figurae quatuor σχῆμα τρίγωνον κτλ. cum nominibus mensium Romanis Hebraicis Hellenicis Atheniensibus. — Cf. *Catal. Ital.*, p. 33, f. 90.
- F. 148^v. Sine titulo (Ἡ γῆ οἷα τις στιγμή — ἐξερχόμεναι). — Cf. *ibidem*.
Σχῆμα οὐρανοῦ Πρόκλου οὐρανοδρόμου (Τὸ μὲν ἄνωθεν — [f. 149^v] ἐμβόλιμος γενήσεται). — Cum figura. Eadem eodem ordine in cod. Mutin., cf. *ibid.*, f. 91-92. Praeterea cf. quae supra de f. 57 codicis nostri dixi. Initium huius capituli ed. Kroll, *Catal. Vindobon.*, p. 82.
- F. 150. Ἑτέρα μέθοδος περὶ τῶν τῆς Σελήνης προγνώσεων Μελάμπους τοῦ ἀστρολόγου (Ἐὰν ἐν τῷ Κριῷ — [f. 151] μηνιαῖον). — Editum in *Catal. Ital.*, p. 110 sq. (De auctore cf. etiam *Berichte der Sächs. Ges. d. Wiss.*, I, 246 sqq.)
- F. 151. Ἑτέρα ἐπίσκεψις περὶ τῶν ζ' πλανητῶν (Ἐν ταῖς ἀπορουμέναις — [f. 151^v] στέγην ταυτότητος). — Hoc capitulum de septem mundi aetatibus editum est *ibid.*, p. 114 sq.
- F. 151^v. (Π)έρσου φιλοσόφου καὶ ἀστρολόγου τοῦ Μαζουνατῆ (ἰμμο Zanatae) ἐπίσκεψις ἢ παρούσα παρατηρήσιμος (Δεῖ σε γινώσκειν — ὀλιγοχρόνιον). — Editum *ibid.*, p. 118.
<Zanatae> Περὶ ἀστέρων ποιούντων τάραξιν εἰς τὴν ὑπ' οὐρανὸν ἢ δμβρους ἢ ἀνέμους ἢ σημεία τινα (Εἰσὶ γὰρ ἡμέραι — [f. 152] ἡμέρας ε'). — Editum *ibid.*, p. 145 sq.
- F. 152. Παρατηρητέον οὖν καὶ ἐπὶ φλεβοτομίας καὶ καθάρσεως [f. 152^v] (Οὕτως δεῖ — [f. 153] πλυνθωρικὰ πάθη). — Cf. *ibid.*, p. 33 f. 94^v.
- F. 153. Ἱπποκράτους πρόγνωσις περὶ τῶν δ' ὥρων (Ἄν μὲν ὁ χει-

- μῶν — καὶ μελαγχολίαι). — Cf. *ibid.* (= Hippocrat., *Aphor.*, III, 11-14, ed. Littré, IV, 490).
- F. 153^v. Ἡρωνος γεωμέτρου εἰσαγωγή γεωμετρουμένων = Heronis geometric. rel. ed. Hultsch, p. 43, 11-48, 7.
- F. 156. Περί σημείων γεωμετρικῶν (definitiones brevissimae ex Herone, l. c., p. 1-20, 7).
- F. 156^v. Περί λυτρισμοῦ (Ἡ λογαρική λύτρα — ὀβολοί).
- F. 157. De numeris I-X (Ἰστέον ὅτι — τοὺς ἀριθμούς).
Περί σχημάτων ἀριθμητικῶν (Τρία σχήματα — εἰς τὰ ε').
- F. 157^v. Περί τῶν ἐφευρόντων τὰς τέχνας (Τίνες ἐφεύρον — [f. 158] Ἀρχιμήδης μηχανικήν). — Edidit Hardt, *Catal.*, III, 209. Idem capitulum in codice Monac. 525 [infra num. 12], f. 160.
- F. 158. Δηγήματα Κτησία Κνηδίου περὶ τῶν ἐν τῇ οἰκουμένη θαυμάτων (Λέγεται — [f. 160^v] ἀπιστα συγγράφειν). — Cf. Ctesiae fragmenta ed. C. Müller, p. 86.
- F. 160^v. Διαφόρων ποιητῶν καὶ ἱστορικῶν περὶ τῆς τοῦ Νεῖλου αὐξήσεως (Οἱ κατ' Αἴγυπτον ἱερεῖς — [f. 161^v] τὸν ποταμόν). — De similibus excerptis cf. V. Rose, *Anecd.*, I, 12 sq.; *Diodor.*, I, 38 sqq.; Diels. *Doxogr.*, p. 226 et 384. Ex codice Laurent. 56, 1 similia ed. C. Landi, *Studi Italiani di filol. class.*, III, 538-540, post Idelerum (*Phys. et med. gr. min.*, I, 190) et alios.
- F. 161^v. Ἀρτεμιδώρου γεωγράφου περὶ τοῦ Νεῖλου (Ὁ Νεῖλος ῥέων — [f. 162] ὑγρινὸν γίνεται). — « Maximam partem ex *Diodori* libro I » <scil. cap. 32-34?> adnotavit Croenert in ipso codice, haud recte, ut mihi quidem videtur; sed res peculiari quaestione tractanda.
- F. 162. Περί τεραστείων τινῶν ὡς ληροῦσιν Ἑλληνες (Κένταυρον Γηρυόνην, Κύκλωπα — [f. 162^v] ψυχαγωγίας ἢ ἀληθείας ἐστὶ στοχαστής). — Excerpta exigua.
- F. 163. Εὐχή εἰς τὸ διδόναι παιδίον εἰς γράμματα (Κύριε ὁ θεὸς — αἰώνων ἀμήν).
- F. 163^v et 164 inscripserunt manus variae posterioris aevi notulas et computationes, e. g. Πατὴρ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς κτλ.

8. Monacensis 384 (olim inter Augustanos sign. pag. 36, num. 32). — Chartac. orient., in-fol., cm. 34 × 25, saec. XIV et XV variis manibus scriptus. F. 24^v possessor vel librarius inscripsit Κωνσταντινοῦ (!). — Cf. Hardt, IV, 188 sqq.; J. L. Heiberg, *Annales internationales d'histoire*, Congrès de Paris 1900, 5e section: Histoire des sciences (Paris, 1901), p. 27 sq.

- F. 25. Duodecim signorum zodiaci nomina et characteres duodecim orbibus inscripta una cum domicilliis altitudinibus deiectionibus planetarum. Deinde columna sinistra Σημεῖα τῶν ζ' πλανήτων (Φαίνων ἦτοι Κρόνος — Πανσελήνη). Columna dextra: Σημεῖα τῶν ἐξῆς δηλουμένων (Ἰσημερία — καταβιάζων cum

abbreviaturis). — Columnam sinistram claudit capitulum
Περὶ κομητῶν ex Lydo, *De ostentis*, c. 10 sq. excerptum
(Κομήτων δὲ εἶδη — [f. 25^v] ἔλεγον οἱ φιλόσοφοι).

- F. 30. De eclipsibus Solis et Lunae (incipit in medio enuntiato
αὐτῶν ἄλλοι τρυγῆσουσι καὶ αὐτοὶ ἀποκλεισθήσονται. Μηνὶ
Μαρτίῳ. Ἐὰν ἐν Ἰχθύσιν — [f. 31^v] κατέδετα τὰ θηρία). —
Haec excerpta ex vetusto Petosiridis et Nechepsonis
libro edita sunt in appendice. — Verba Τοιοῦτοις μορμολύτ-
τεται καὶ θράττει με φοβήτροις (versus politicus) recentiore
quadam manu ante hoc capitulum scripta nescio utrum ad
has praedictiones astrologicas an ad medicā Hippocratis
praecepta, quae in codice antecedunt, trahenda sint.
- F. 31^v. Ἄλλα ([Ἐ]ὰν γένηται — μετὰ μηνᾶς ιβ'). — Editum ibidem.
Μέθοδος εἰς τὸ εὐρεῖν τὴν σεληνιακὴν ἔκλειψιν, ἔτι τε καὶ
ἡλιακὴν (Δέον ἀποσημειώσασθαι — [f. 31^v] ἐν νυκτί). —
Sequuntur eadem pagina notulae quaedam de diebus Lunae.
- F. 51. Tabula paschalis.
- F. 52^v. Περὶ ἐκλείψεως Ἡλίου καὶ Σελήνης καθ' ὃν καιρὸν γίνονται
(Ὅταν ἔχη ὁ θεμέλιος — [f. 51^v] ἡμέρα ε'). — Citantur τὰ
ἀποτελεσματικὰ γράμματα τῶν Μουσουλμάνων.
- F. 54. Τοῦ πανσόφου Ψελλοῦ πρὸς τὸν βασιλέα κυρὸν Μιχαὴλ τὸν
Δούκαν ἐπιλύσεις σύντομοι φυσικῶν ζητημάτων (Ὁ μὲν
Πλούταρχος, ὡς μέγιστε καὶ θειότατε βασιλεῦ — [f. 57^v] νῦν
παρ' ἐτέροις ἐστίν). — Editae apud Migne, *Patrol. gr.* 122,
p. 783-810. Cf. infra Simeonem Seth in cod. Palatino 356,
f. 186 sqq.

9. Monacensis 401 (olim Augustanus, sign. p. 83, n. 21). — Chartaceus, in-fol.,
cm. 31 × 21, ff. 373, saec. XVI. — Cf. Hardt, IV, 244; Ric. Foerster, *Rh. Mus.*,
55 (1900), p. 400.

- F. 318. Hermetis Trismegisti iatromathematica init. et fin. mutila
(κινδυνεύσας [*sic*] εἰς χρόνον — [f. 321^v] κατακλιθῇ τις Κρόνου
συνόντος) = Ideler, *Phys. et med. gr. min.*, I, 431, 36 - 438, 10.
Iam a. 1675 mutila, cf. Reiser, *Ind. manuscr. Biblioth. August.*,
August. Vind., 1675, p. 83, n. 21-24. — Multis locis discrepat
scriptura huius codicis ab editione Ideleri sive Hoeschelii.

10. Monacensis 419 (olim Augustanus, sign. p. 75, n. 5). — Chartaceus, in-fol.,
cm. 29,5 × 20, ff. ρvz' [103^v, 104^r vacua], in fine mutilus, saec. XIV (a. 1310-1330
secundum signa chartae intexta), cf. F. Keinz, *Wasserzeichen des XIV. Jahrs.*
[Abhandlungen der K. B. Akad., I. Cl., vol. XX, part. III], n. 103). — Cf. Reiser, l. c.,
p. 75, n. 5; Hardt, IV, 300 sq. F. ργ' verso legitur: Νηκολαῶς παρπάτζας ὕχε
τούτον (*sic*) το βηβηλυῶ (= βιβλίον). Codex anno 1562 in Germania pro "W. P." ,
ligatus est, ut ex inscriptionibus tegumento praeclare ornato impressis elucet.

- F. νη'. Ptolemaei Quadripartitum (Κλαυδίου Πτολεμαίου τετράβιβλος). Praeedit index libri primi : Τάδε ἐνεσιν κτλ. Desinit f. ργ' in ultimo quarti libri capitulo ἐπισκέψεως τοσοῦτός τις ἂν εἴη (desunt igitur c. decem versus). In margine usque ad f. ζγ', Αἰγυπτίου ἀνωνύμου σχόλια ab scriptore codicis addita (usque ad p. 19, l. 35, edit. anno 1559 impressae; sequuntur quaedam de stellis beneficis et maleficis Τῶν ἀστέρων οἱ μὲν εἰσι τὴν δύναμιν ἄγαν θερμοί, οἱ δὲ ἄγαν ψυχροὶ καὶ ξηροί — καὶ παρατηρήσει ἀποτελεσματικὴ f. ξδ'). — Figurae et capitulorum inscriptiones saepe desiderantur.
- F. ρδ'. Capitulum sine inscriptione (Τὰ ἀποτελέσματα τῶν πλανητῶν γίνονται κατὰ τρόπους ἔνδεκα — ἐν τοῖς θηλυκοῖς). *Ἐκθεσις εἰς τὰς μαρτυρίας τῶν πλανητῶν (Τοῦτό ἐστιν — χαίρει μετὰ θηλυκῶν).
Περὶ τῶν ἀκτίνων τῶν πλανητῶν (Αἱ ἀκτῖνες τοῦ Ἥλιου — ὀπισθεν ζ'). — Haec inde a f. ρδ' finem faciunt Porphyrii Isagoges quae infra sequitur f. ρη'. Igitur in archetypo codicis nostri hoc folium falso loco illigatum erat.
- F. ρδ'ν. Περὶ τῶν ἐν δυνάμει ἀστέρων et similia (Ἐν δυνάμει — τοῖς ἐπομένοις).
Κλαυδίου Πτολεμαίου κεφάλαια ἀποτελεσματικῶν τὰ ἐπονομαζόμενα Καρπός (Προεκθέμενοι — [f. ρη'] ἔσται ὁ ἐχθρός).
- F. ρη'. Ἐπίγραμμα εἰς τὴν τετράβιβλον Πτολεμαίου. — Perverse edidit Hardt in *Catal. Monac.*, IV, p. 302, recte edita sunt in *Anthol. Palat.* ed. Jacobs, III, p. 225 vel in Nobbei editione geographiae Ptolemaei, p. xxii.
Porphyrii Isagoge quae dicitur in Ptolemaei Apotelesmaticen usque ad p. 203, 13 editionis veteris; de ceteris quae post f. ριδ' desiderantur, cf. supra f. ρδ'.
- F. ριε'. <Lydi> Περὶ ἀποτελεσμάτων ἐκλείψεων Ἥλιου καὶ Σελήνης ('Ιστέον ἐν πρώτοις ὡς μόνος ὁ Ἥλιος — ὀσφ καὶ πλείους εἶναι δοκοῖεν) = Lydus, *De ostentis*, ed. Wachsmuth², p. 17, 20 - 27, 6.
- F. ριε'ν. — Περὶ ἀποτελεσμάτων κομητῶν (Τοσαῦτα μὲν περὶ Ἥλιου — ταῦτα λέγει) = Lydus, p. 28, 5 - 35, 10.
- F. ρις'ν. — Περὶ κομήτου τοῦ λεγομένου ἱππέως (Κομήτης ὁ λεγόμενος — ἄνδρα κρατουμένην) = Lydus, p. 35, 13 - 41, 3.
- F. ριζ'. — Περὶ κομήτου τοῦ λεγομένου λαμπαδία (Λαμπαδίας κομήτης — τὰ χεῖριστα ἐπάξουσιν) = Lydus, p. 41, 5 - 43, 19.
- F. ριζ'ν. — Ὁ λεγόμενος δισκεὺς — διοσημεία φανήσεται = Lydus, p. 44 - 45.

Sequuntur Horapollinis Hieroglyphica, deinde

- F. ρκθ'. Theonis commentarius maior in Ptolemaei canonem expeditum. Inscribitur Θέωνος Ἀλεξανδρέως προοίμιον. Desinit

f. ρλς' verso, mutilus. — Cf. Usener, *MGH.*, Auct. Antiq., vol. XIII, p. 360, 2. Desunt libri IV pars posterior et liber V.

11. Monacensis 431 (olim Augustanus, sign. p. 81, n. 4). — Chartaceus, in-fol., cm. 29,3 × 21, ff. 114, quibus accedunt tria vacua, saec. XV et XVI a variis scriptus. — Cf. Reiser, l. c., p. 81, n. 4; Hardt, IV, 334 sq.; Wilh. Schmidt, *Das Prooemium der Pneumatik des Heron von Alexandria*, Progr. Brunswic., 1894, p. 5-18.

F. 96, saec. XV. Κανὼν ἀκριβῆς δεικνὺς τὰς νομηνίας· μήνες Ῥωμαίων (tabulae). — Cf. Schmidt, l. c., p. 18, 9.

F. 96^v vacuum.

F. 97. Figura illustrans synodos Lunae et Solis et phlebotomiae tempora, cum explicatione inscripta (Δεῖ γινώσκειν ὅτι ὁ ἥλιος — τὴν Σελήνην).

F. 97^v. Κανὼν Σελήνης ἐκ ☾ ☉. Κανὼν πρὸς τὸ εὐρεῖν τὴν Σελήνην ποῖα ἡμέρα ἐστὶν ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ ζῳδίῳ. Tabula cum explicatione (Εἰ βούλει μαθεῖν — ποῖρα ὁ ἥλιος).

12. Monacensis 525 (olim Augustanus). — Chartaceus, in-quarto, cm. 21 × 15, ff. 177, passim tineis et muribus pessumdatum, saec. XIV med. — Totum codicem propria manu Andreas Libadenus Trapezuntius variis temporibus exaravisse videtur, cf. ultimum codicis folium : Ἡ ἁγία τριάς βοήθει μοι τῷ σφ δούλῳ βροτῶν ἀπάντων οἰκτίστῳ, πρωτοταβουλλαρίῳ καὶ χαρτοφύλακι τῆς Τραπεζουντίων ἀγιολάτρης μητροπόλεως καὶ ταῦτα γράφοντι σὺν τῇδε τῇ δέλτῳ Ἀνδρέᾳ Βυζαντιεῖ τῷ Λιβαθηνοῦ κτλ. Τὸ παρὸν πυλεῖον πάλαι μὲν ἐγράφη ἐμῇ σπορῶδῃ χειρὶ κτλ. De hoc codice pretioso cf. Hardt, V, 299; M. C. Paronicas, *Beiträge zur byz. Literatur* (Münch. 1870), p. 23; idem in editione Περιηγῆσεως Andreae Libadeni, Constantinopol., 1874, p. 1 sq.; Krumbacher, *Gesch. d. byz. Litt.*, p. 105 et 422.

F. 95^v. Menses Romanorum, Aegyptiorum, Zodiaci, Cappadocum, Macedonum, Iudaeorum, Bithynorum, Cypriorum comparati. — Ed. Paronicas in editione Περιηγῆσεως, p. 50. De huiusmodi mensium tabulis (« Hemerologio Florentino » etc.) cf. Ideler, *Handbuch der Chronologie*, I, p. 393-476.

F. 155. <Andreae Libadeni> Praedictiones pro anno mundi 6844 = 1336 p. Chr. n. (Ἦρξε σὺν θεῷ ὁ ᾿ς ωμδ' χρόνος — [f. 158^v] ψεῦσαι). — Editae in appendice.

In margine manus eiusdem fere aevi (fortasse Libadenus ipse) f. 155 adscripsit capitulum Ὅτι δι' ἐπτά τρόπους συνίστανται τὰ καλὰ (initio deleto : supplendum <Διὰ περίστασιν>, διὰ συνήθειαν — μὴ καλῶς γένηται). Septem modi exemplis biblicis confirmantur. — F. 155^v usque ad f. 157 in margine eadem manus scripsit Ἰπποκράτους ἐκ τοῦ γ' τμήματος = Hippocrates, *Aphorism.*, III, § 1-25. — F. 157 infra in marg. Τοῦ αὐτοῦ ἐκ τοῦ δ' τμήματος = Ibid., IV, § 1-12. Inseritur f. 157 in marg. rubro scriptum capitulum quod

incipit : Εἰσὶν φαντασίαι — συμφερόντων χωρίων. — F. 157^v in marg. Μελαινῆς χολῆς καθαρτικά (Ἐπίθυμον τὴν μέλαιναν χολὴν — [f. 158] τὰ καταμήνια). — F. 158^v. Περὶ πυσιονίας καὶ τῶν ἐκ ταύτης θεραπειῶν (Ὁ δεθεὶς τὴν γλῶτταν — ἐκφερεῖς). — F. 160 supra rubro scripta = Hippocr., l. c., IV, § 17 etc.; f. 161^v in marg. Hippocr., l. c., VI, § 2 etc.; f. 163^v haec excerpta ex Hippocr. desinunt (expl. θανατῶδες = ibid., VI, § 18). Intermixta sunt alia medica.

F. 159 falso illigatum ante f. 175 ponendum erat.

F. 160. Horoscopus ἔτους ,ζωμδ', Ἀράβων ψλζ' (figura). Inscriptis Libadenus postea, ut spatium vacuum expleret, varia : Γαληνοῦ (Ἡ τῆς τῶν ὥρων τάξις — τοῦ ἕαρος). Cf. Kuehn, XVI, 433, 2.

Sequitur tabula inventorum artium : Τίνες ἐφεύρον καταρχὰς τὰς τέχνας· οὗτοι οἱ κατωτέρω (Ὁ Εὐκλείδης γεωμετρίαν — Ἀρχιμήδης μηχανικὴν), cf. supra cod. 7, f. 157^v. — Deinde pauca de tribus partibus εὐμαθίας et Εἰς κριτὴν στίχοι quatuor (Τὸ τῆς δίκης πῦρ ἐνορῶν πρὸ τῆς δίκης — ἐνδίκως φλέγων)¹ et nonnullae aliae notulae.

F. 160^v. Incipiunt praedictiones pro singulis anni 1336 p. Chr. decadi-
bus cum tabulis astronomicis. Desinunt f. 172. — Editae in
appendice.

13. Monacensis 537 (olim Augustanus, sign. p. 91, n. 69). — Chartaceus, in-quarto, cm. 21 × 15, ff. 112, saec. XVI variis manibus scriptus. — Cf. Hardt, V, 341.

F. 1. Μιχαὴλ τοῦ Ψελλοῦ ἐπιλύσεις ἀστρολογικῶν ἀπορρημάτων (sic) ἐν κεφαλαίοις τριάκοντα (Inc. Διὰ τί ὁ ἅπας χρόνος...). F. 3^v tota fere pagina vacua praeter quinque versus. Desinit f. 8^v in media sextae interrogationis solutione verbis πάλιν εἰς τὸν δῖς. — Sequuntur 19 1/2 folia vacua non numerata. Deinde ad nostrum propositum pertinent :

F. 32. Περὶ τῶν ἐν ἀστροῖς σχηματισμῶν (Γίνονται τοίνυν οἱ σχηματισμοί — ἀπαιτεῖ εἰπεῖν). — Agitur de constellationibus trigonis, tetragonis etc. in zodiaco.

Περὶ τῆς τῶν ἀστέρων κράσεως (Κράσεώς γε μὴν ὁ μὲν τῶν ἄλλων — [f. 32^v] ὡς ἐπίπαν ἐπίψυχρος).

F. 33. Περὶ τῶν οἰκῶν τῶν πλανητῶν (Οἴκοι δὲ αὐτῶν τῇ δυνάμει κατάλληλοι — Δίδυμοι).

¹ Hos versus in nostro quoque codice inesse fugit Paranicam, qui tamen versibus ex cod. Laurent. LXXXIV, 85 ad Bandinii fidem editis (*Beiträge*, etc., p. 24) Λιβανδρίων codicis Laurentiani eundem atque Andream Libadenum esse recte coniecit.

Περὶ ὑψωμάτων αὐτῶν (Ὑψώματα δὲ πάλιν — αὐτῇ ἀφορίσαντι).

Περὶ τῶν ταπεινωμάτων αὐτῶν (Ταπεινώματα δὲ αὐτῶν — [f. 35] σφαλερῶς παραιτοίμεθα). — Agitur etiam de climatibus; inde a f. 34 supr. inquiritur quae astra nobis tribuant et quid libertatis nobis ipsis relinquatur. Iisdem verbis (σφαλερῶς παραιτοίμεθα), finitur Gregorii Solitarii *Synopsis astronomiae* (cf. infra cod. Palat. 281, f. 91) quam olim Michael Psello attribuebant.

14. Monacensis 542 (olim Augustanus), sign. p. 66, n. 70). — Chartaceus, in-quarto, cm. 21,5 × 15, ff. 73, saec. XVI variis manibus male scriptus. — Cf. Hardt, V, p. 355.

F. 67. (A)ί βοτάναι τῶν ἰβ' ζωδίων ἐκδοθεῖσαι παρὰ Ἑρμοῦ (Σύλλεγε ἀπὸ Φαμενώθ — [f. 70^v] ὠφελεῖ ποδαγρικούς). — Plantae Aquarii et Piscium in fine desiderantur. Cf. quae in appendice ex cod. Erlang., 89, f. 175^v edemus.

F. 71 (incipit altera manus) [Κ]ατὰ τὸν Ἰούνιον μῆνα δταν ἀποκεκλήρωται ὁ ὠροσκόπος τοῦ κόσμου — δ' καιρικῶν καταστημάτων. Περὶ δὲ τοῦ μηνιαίου συνοδικοῦ περιόδου τῆς Σελήνης ἔχει οὕτως — [f. 71^v] γινώσκει τὰ μέλλοντα. — Sequuntur eadem pagina duo tabulae nullius pretii.

15. Monacensis 588 (olim libro impresso Bibl. Reg. Monac. quod signatur A. gr. b. 122 in fol. adligatus [Ammonii Hermiae commentaria in librum Περὶ ἑρμηνείας, Venet. 1503: librum olim possedit P. Victorius]. Scripsit P. Victorius). — Chartaceus, cm. 29 × 18,5, saec. XVI/XVII, ff. 4.

Τοῦ ὑπερτίμου Ψελλοῦ περὶ ὑετοῦ ἀστραπῆς καὶ βροντῆς (Ἡρωτήκατε με φίλτατοι παῖδες — [f. 4^v] τὰ διὰ πολλῶν τοῖς φιλοσόφοις ῥηθέντα ὑποτιθέντες).

16. Fragmentum Monacense s. n. (inter papyros). — Folium membranaceum a. 1900 ab Hermanno Thiersch in Aegypto comparatum, cm. 19 × 11,5, saec. IV-VL

De XXIV (?) lucidis stellis. Incipit in capitulo XVII: Τὴν κατὰ τῶν ἐχθρῶν; des. in cap. XIX: γεινομένης. — Edidi in *Archiv für Papyrusforschung*, I, 492 sqq.

CODICES BEROLINENSES

CODICES BEROLINENSES

17. Berolinensis 75 = Phill. 1479 = Meerm. 144 = Clar. 159. — Chartaceus, cm. 20,5 × 15,2, saec. XVI, ff. 30. — Olim Claudii Nauloti, cf. f. 26^v. — Cf. Studemund et Cohn, *Verzeichniss der griech. Handschriften der K. Bibliothek zu Berlin*, I, 28. — Haec fere pertinent ex hoc ποικίλῳ βιβλίῳ ad nostrum propositum :

- F. 1. Μέθοδος προγνωστική τοῦ ἀγίου εὐαγγελίου ἢ τοῦ ψαλτηρίου ποίημα κυροῦ Λέοντος τοῦ σοφοῦ (Λαβὼν τὸ ἅγιον — [f. 4^v] ὅπερ θέλει, οὐ γενήσεται. Τέλος τῆς Πυθαγορικῆς βίβλου). Cum figuris astrologicis. Textus admodum lacunosus.
- F. 4^v. Ὀνειροκριτικὸν βιβλίον τοῦ προφήτου Δανιὴλ πρὸς τὸν βασιλέα Ναβουχοδονοσόρ. — Expl. f. 10.
- F. 21. Chiromantia cum introductione versificata (Ὅποῖος θέλει καὶ ποθεῖ νὰ μάθῃ τὸ πασχάλη --- [f. 25] σήμερον Χριστοῦ ἔτος ,αφια' [= a. 1511]).
- F. 25^v et 26. Figurae astrologicae; f. 26^v vacuum praeter Nauloti inscriptionem.
- F. 27. Κανόνιον τῶν φύσεων τῶν ε' πλανητῶν (tabulae).
- F. 27^v. Κανόνιον ἀστέρων ἀπλανῶν cum notis marginalibus (Ἀπλὰ ζῳδία — ἔτος τῆς Ἀλεξάνδρου τελευτῆς).
- F. 28. Figurae astronomicae cum commentario (Ἐὰν ὁ εἰσενεχθεῖς — ἀφαιρερῇται [sic] ἀφαι : margo ligatoris cultro abscissus).
- F. 28^v. Orbis astrologicus cum textu (Περὶ ὁδοῦ — ἡμέρας κθ').
- F. 29. Πρὸς τὴν τῶν προσνεύσεων — ἐκάστου ἰβ' τὴν <finis abscissus>.
- F. 29^v. Figura astrologica : « Ἀστρόλαμπος » pro septem climatibus oecumenes.
- F. 30. Σφαῖρα δι' ἧς εὐρίσκονται χειμῶνες βρονταὶ καὶ σεισμοί : duo orbes. In margine Ἀρχονται τὰ δεξιὰ μέρη — οἱ τόποι.
- F. 30^v. Orbes quatuor. Infra Τὸν ἀστέρα τῶν κυρίων — ἀποφαίνου.

18. Berolinensis 76 = Phill. 1480 = Meerm. 146 = Clar. 391 A. — Chartaceus, cm. 21,7 × 14,8, saec. XV quatuor manibus exaratus, ff. 16. — Cf. Studemund et Cohn, *Verzeichniss* etc., I, 28.

Excerpta meteorologica magis quam astrologica :

- F. 14. Προγνωστικά Σελήνης (?) καιροῦ (Titulus fere evanuit, in

marg. bibliothecarius quidam nolavit : Prognostica Sereni episcopi, dubito an recte).

(Τ)ριταία μὲν καὶ τεταρταία οὐσα ἡ Σελήνη — ἀνομβρίας δηλοῦσιν.

Πρίνοι καὶ δρύες — χειμῶνα μέγαν προαγορεύουσι (titulus evanidus). — Ex cod. Berol. 1577, f. 116^v (cf. infra cod. 26) edetur in appendice.

Βάσσου Μαρτωνύμου [sic manus posterior in marg. adnotavit inscriptione fere evanida] (Τριταία καὶ τεταρταία οὐσα — [f. 14^v] δμβρους δηλοῖ). In margine superiore scriptor rubro adnotavit : σημείον τῆς συντελείας τοῦ παρόντος κόσμου τὸ πρὸ τριακοσίων ἐτῶν μὴ φανῇν(αι) τὸ ἐν τῷ οὐρανῷ τόξον. — Editum in appendice.

- F. 14^v. Σευηριανοῦ περὶ Ἑλίου καὶ Σελήνης [sic in margine man. posterior vetusta inscriptione fere deleta] ("Ὅτε ὁ ἥλιος ἐπάγῃ — οὐ φαίνεται τοῖς ἀνθρώποις). — Nescio an eiusdem Severiani episcopi Γαβάλων, cuius fragmentum de significatione astronomica nominis Ἀδάμ [ἀνατολή, δύσις, ἄρκτος, μεσημβρία] qualis apud Palres Ecclesiae saepe invenitur, Cramer edidit in *Anecd. Paris.*, I, 366, 26.

19. Berolinensis 113 = Phill. 1517 = Meerm. 204 = Clar. 263 A. — Chartaceus, cm. 30 × 21, saec. XVI, ff. 127. — Variis manibus scriptus, inde a f. 103 (cf. subscriptionem f. 123^v) μετεγράφη κατὰ τὸ ,αφ' ΕΖ' ἔτος (1567) ὀκτοβρίῳ ἡμέρᾳ (sic, non ἡμετέρᾳ) παρασκευῇ (i. e. prosabbato) χειρὶ Ἀντωνίου τοῦ Ἐπιδρ-
χου. — Cf. Studemund et Cohn, *Verzeichniss*, etc., I, 47.

Post definitiones logicas (videntur partim ex Nicephoro Blemmida excerptae) et physicas f. 1 et 2, quae f. 3 in margine et f. 3^v continentur :

- F. 3. Notae de orbibus caelestibus, de septem climatibus, de introitu Solis in XII signa, de planetarum et mundi restitutione in integrum ¹.

- F. 4. Νίκηφόρου τοῦ Βλεμμίδου εἰσαγωγικῆς ἐπιτομῆς βιβλίων δεύτερον περὶ φυσικῆς ἀκροάσεως. In fine capitis κε' agitur de notionibus astrologicis, quae f. 74^v figura demonstrantur. Post ἐπίλογον

- F. 97 sequuntur figurae astrologicae et astronomicae (f. 97 orbis planetarum domicilia continens; f. 97^v orbis ascensionum per

¹ Haec de ἀποκαταστάσει leguntur : Ἰστέον ὅτι ὁ μὲν Κρόνος ποιεῖται τὴν ἑαυτοῦ μέγιστην ἀποκατάστασιν δι' ἐτῶν σξέ', ὁ δὲ Ζεὺς δι' ἐτῶν υκζ', ὁ δὲ Ἄρης δι' ἐτῶν σπδ', ὁ δὲ ἥλιος δι' ἐτῶν ,ατΞα' ἡ δὲ Ἀφροδίτη δι' ἐτῶν ,αρνα' ὁ δὲ Ἑρμῆς δι' ἐτῶν υπ' ἡ δὲ Σελήνη δι' ἐτῶν κε' ὁ δὲ κόσμος μυριάσιν ροε' καὶ ,ασ'.

septem climata; f. 98 Διάγραμμα θεματικόν, i. e. Schema horoscopi cum textu brevi: Τουτὶ τὸ διάγραμμα — ἡ τοῦ ὑπὸ ρῆς). — F. 98^v. Notulae ad historiam philosophiae pertinentes.

20. Berolinensis 146 = Phill. 1550 = Meerm. 251 = Clar. 288 = Pel. 180. — Chartaceus, cm. 36 × 25, saec. XVI, ff. 146. — F. 144^v legitur: ἐπὶ ἔτους ζζ' ἰ(νδικτιῶνος) α' ἐν μηνὶ δικευρίῳ α' ἡμέρα δ' ὥρα γ' ἐτελιώθη τῷ παρὸν βιβλίον (i. e. 1 Dec. 1497). "Quae subscriptio ex archetypo transcripta est; codex enim manu eadem qua cod. [Phill.] 1406 exaratus est, i. e. a Georgio Cocolo: videtur apographum esse codicis Parisini 2413 „ — Cf. Studemund et Cohn, *Verzeichniss*, etc., I, 62. Iste Parisinus secundum *Catal. Paris.* (Inventaire sommaire, etc., II, p. 256), a. 1499 descriptus est. — Huic codici similes sunt cod. Magliabech. 7 (cf. *Catal.*, I, p. 5) et Mutin. 40 (cf. *Catal.*, IV, p. 27), quem a. 1490 Michael Suliardus scripsit (subscriptionis forma partim mirum in modum cum Berolinensis subscriptione concordat: Ἐγράφη παρ' ἐμοῦ Μιχαὴλ Σουλιάρδου ἐκ χώρας Ναυπλίων Ἀργους ἐν ἔτει ςϞϚ η' ἰνδ. θ' μηνὸς Ὀκτ(ωβρίου) κ' ἐν Μεθώνῃ ἡμέρα γ', ὥρα γ' τῆς ἡμέρας).

F. 1. Ἐξηγητῆς ἀνώνυμος εἰς τὴν τετράβιβλον τοῦ Πτολεμαίου. In margine lemmata numerantur (sunt omnino τζθ'), lacunae explentur, figurae astrologicae adduntur. — F. 121^v. Τέλος τῆς ἐξηγήσεως τοῦ Πτολεμαίου Κλαύδι [sic] μαθηματικοῦ τετράβιβλου. Post tamen sequitur capitulum Ἐπειδὴ συμβαίνει — τῶν κέντρων, i. e. ultima commentarii particula, cf. edit. (Basil. 1559), p. 179 sq.

F. 121^v. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγή εἰς ἀποτελεσματικὴν Πτολεμαίου. — Des. verbis ὀπισθεν ἐπτά fol. 139, quod maximam partem vacuum est. — Cf. *ibid.*, p. 180-204.

F. 139^v. Tractatus anonymus de astrologiae notionibus. Praecedunt figurae duae astrologicae (Horoscopi schema et Κανόνιον τοῦ δλου κύκλου τῶν ἰβ' ζωδίων καὶ πῶς μερίζεται εἰς τοὺς σχηματισμούς). Hanc figuram ex codice quodam Scorialensi (P. I, 14), ed. Ruelle, *Archiv. d. miss. scientif.*, 3e série, t. II, p. 555. Sequitur textus f. 140: Τῆς οὐρανίας διανεμ[ήσεως] (in Scorialensi διαθέσεως) κατὰ τόδε τὸ ἐγχαρπτόμενον σχῆμα διυκοιμένης [sic] ἡγουν τοῦ ζωδιακοῦ κύκλου πειράσσομαι καθ' ὅσον οἶός τέ εἰμι καὶ τὰς περὶ αὐτὴν ὀνομασίας τῶν ἰβ' τόπων διὰ βραχείας ἐκθεῖναι ὥς ἂν εὐδιάγνωστά τε καὶ σαφῆ γένηται τὰ παρὰ τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν περὶ ἀρχῶν εἰρημένα. καὶ πρῶτον γε περὶ διαθέματος λέξομεν (Θεμάτιον τοίνυν — [f. 141^v] τὸ τοῦ ζυγοῦ). Sequuntur capitula eiusdem opusculi titulis margini rubro inscriptis:

F. 141^v. <Περὶ> καθυπερτερείας (Καθυπερτερεῖ καὶ ἐπιδεκατεύει — ἐξαγώνω).

<Περὶ> ἀκτινοβολίας (Ἀκτινοβολεῖν λέγεται — [f. 142] ὁ διαμετρῶν).

- F. 142. Περὶ δωδεκατημόριω [*sic*] (Τὸ δωδεκατημόριον τῆς Σελήνης — οἶκος).
 Περὶ συναφῆς καὶ ἀπορροίας (Συναφὴ δὲ — ἡ Ζ').
 Περὶ στηριγμῶν (Στηριγμὸς δὲ — ἰστάμενος),
 Ποῖος λέγεται ἀφαιρέτης (Ἀφαιρέτης — τὰ ἐπόμενα).
 Ποῖοι ἀρρενικοί (Ἀρρενικοὶ τόποι — [f. 142^v] λάβωσιν).
- F. 142^v. Ποῖοι ὑπαυγοὶ (Ὑπαυγος δὲ — αὐγὰς).
 Περὶ φάσεων (Φάσης δὲ λέγεται — καταβιβάζων).
 Περὶ οἰκοδεσποτῶν (Οἰκοδεσπότην δὲ λέγουσιν — [f. 143] κατάστασιν).
- F. 143. <Περὶ ἐξάλματος> (Ἐξάλμα — ἐκοίνην).
 Περὶ ἐκπτώσεων (Ἐκπτωσις δὲ — ἐγένετο).
 Περὶ ἀφαικτικῶν τόπων (Ἀφαιτικοὶ δὲ τόποι — [f. 143^v] ὠριμαῖα κέκληται).
- F. 143^v. Πάλιν (leg. Παύλου) Ἀλεξανδρέως περὶ οἰκοδεσποτείας (Τῆς οἰκοδεσποτείας τρόπος — [f. 144^v] ὥρας κε') = Paul. Alexandr. edit. 1586, p. Q4^v. — Cf. *Catal.*, IV, p. 27 et VI, p. 5 [ad f. 210^v]. Sequitur subscriptio supra edita.
- F. 145. Figurae astrologicae cum textu (Ὁμοίως πάλιν καὶ τὸ αὐτὸ — καὶ ἐμερήθη οὕτως) = cod. Mutin. 40, f. 189^v (*Catal.*, IV, p. 28).
- F. 145^v et 146 figurae astrologicae sine commentario.

21. Berolinensis 147 = Phill. 1551 = Meerm. 252 = Clar. 294 = Pel. 58. — Chartaceus, cm. 34,8 × 23,2, saec. XVI, ff. 335, "olim Cl. Nauloti", ("ἀνέγνω ταύτην Ναυλωτὸν ὁ Κοιλαδεὺς, ἔτει Χριστοῦ Σωτήρος .α.φογ' [1573], adnotatum folio quod praecedat ante f. 1), infra fere eadem f. 2. — Quaternio κδ' sequitur post κε', quaterniones λβ' et λγ' post λδ', ternio λς' post λη'. — Cf. Studemund et Cohn, *Verzeichniss*, etc., I, p. 62.

Codicem cui Naulotus hanc inscriptionem praefixit : Ἀστρολογικὴ τε καὶ πολυγραφικὴ βίβλος ... Τριῶν Ἀστρολόγων τε καὶ πολυγράφων βιβλία τρία : πρῶτον μὲν Ἀωννύμου τινός, δεύτερον δὲ Λέοντος φιλοσόφου, καὶ τρίτον Πυθαγορικοῦ Λαξευτηρίου ἦτοι τοῦ Ῥαβουλίου οὕτω λεγομένου Περσιστί, totum descriptum esse ex cod. Paris. 2424, quocum numeri capitulorum et lacunae prorsus concordant, Studemund et Cohn in catalogo Berolinensi recte adnotaverunt. Itaque eum hic accuratius describere supersedimus, archetypo Parisino olim a F. Cumont accuratissime descripto, quae tabulae in Catalogo codicum Parisinorum mox invenientur. — Indices capitulorum habentur in codice nostro duo : f. 1-2 Index ad capita collectionis anonymae inde a cap. α' usque ad ΕΖ' (haec capita in codice continentur inde a f. 2-70 iisdem numeris signata); f. 70^v, post inscriptionem Λέοντος φιλοσόφου περὶ βασιλείας καὶ ἀρχόντων, πῶς ἐστι γινῶναι τὸ μῆκος

τῆς ἀρχῆς αὐτοῦ καὶ τί γίνεται ἐν τῇ ἀρχῇ αὐτοῦ, usque ad f. 76 Tabula capitum α'-σζδ'; cuius in fine notatur ὁμοῦ εἶσι δλα κεφάλαια τζ'. Haec capita in codice leguntur inde a f. 77-239; sed numeri indicis male concordant cum numeris quibus capitula in codice significantur : nam in codice leguntur cap. τλδ', in indice σζδ' indicantur.

22. Berolinensis 149 = Phill. 1553 = Meerm. 254 = Clar. 297 = Pel. 175a. — Chartaceus, cm. 32,2 × 25, saec. XVI, variis manibus scriptus [* f. 1-52 manu Ioannis Mauromatae, f. 53-103 manu Nicolai Cocoli], ff. 156. Olim Nauloti. — Cf. *Verzeichniss* etc., I, 64.

F. 104. Ἐκ τῆς συντάξεως Πτολεμαίου κεφαλαιωδῶς εἰρημένων (Ὅτι σφαιροειδῆς ὁ οὐρανὸς — [f. 116] ἀπὸ τοῦ Ἡλίου). Excerpta ex libris I-XIII.

F. 116. Ἰωάννου Ἀλεξανδρέως τοῦ Φιλοπόνου περὶ τῆς τοῦ ἀστρολάβου χρήσεως καὶ τί τῶν ἐν αὐτῷ καταγεγραμμένων σημαίνει ἕκαστον (τὴν ἐν τῷ ἀστρολάβῳ — [f. 131] ἐπὶ θάτερα). — Cf. *Catal.*, I, 39.

F. 131. Ἐτέρα ἐξηγήσις περὶ τοῦ ἀστρολάβου (Εἰ βούλει γινώσκειν — [f. 134] διαταξάμεθα). — Cf. *Catal.*, II, 1 et IV, 33.

F. 134. Τοῦ Γρηγορᾶ κυροῦ Νικηφόρου τοῦ φιλοσόφου πόνημα περὶ κατασκευῆς καὶ γενέσεως ἀστρολάβου. Περί τῶν τοῦ ὀργάνου τυμπάνων κτλ. (Τὸ μὲν ἔξωθεν — [f. 139] χειμερινὸν κύκλον· τέλος τοῦ λόγου τοῦ κυροῦ Γρηγορᾶ). — Cf. *Catal.*, III, 7; IV, 33.

F. 139. Ἰσθὲον [*sic*] δὲ καὶ τοῦτο ὡς ἡμεῖς ἐνταῦθα διὰ τὸ σαφέστερον — [f. 140] καὶ τοῦτο μὲν τοιοῦτον). F. 140 pars inferior et f. 140^v vacua.

F. 141. Σχολὴ ἐκ τῶν Δημοφίλου (Ἐπὰν στήσεις τὸν ἐπικρατήτορα — κελεύει ἐγκρίνειν) = Porphyrius ed. 1559, p. 193. Περί ὑπακούοντων ζῳδίων (Ὑπακούει ζῳδιον — Αἰγόκερω) = ibidem.

Περί ἰσοδυναμούντων ζῳδίων (Ἰσοδυναμεῖν ἀλλήλοις — ἀποσκίασμα) = ibidem.

Περί βλέπόντων ζῳδίων καὶ μεγέθους ἡμέρας (Βλέποντα δέ ἐστιν — ζῳδια ταῦτα) = ibidem.

Περί ἀσυνδέτων ζῳδίων ([f. 141^v] Ἀσύνδετα δὲ — ἐφορῶντα) = ibidem.

F. 141^v. Περί ἀποκλιμάτων (Ἀποκλίματα καλεῖται — ὠροσκοπούσης) = ibidem.

Περί χρηματίζοντων ζῳδίων (Χρηματίζει πάσῃ — ὠροσκόπῳ) = ibidem.

Περί σπορίμου ζῳδίου Ἡλίου (Σπόριμον ὁ Ἥλιος — [f. 142] ὠροσκοπηκέναι) = ibid., p. 194.

- F. 142. Περὶ ὠροσκόπου τῆς σπορᾶς (Ὅτι τὸν ὠροσκόπον — σπέρματος καταβολήν) = *ibidem*.
Περὶ δωδεκατημορίου (Τὸ δωδεκατημόριον — ὀρίζειν δεῖ) = *ibidem*.
Περὶ ἀρσενικῶν καὶ θηλυκῶν (Τὰ ἀρσενικά — [f. 142^v] κοινὸν ἔχει) = *ibidem*.
- F. 142^v. Περὶ τῆς τῶν ζῳδίων διαφορᾶς [*sic*] (Τοὺς δὲ ζῳδιακοὺς χρόνους — [f. 143^v] ἀναφορικῶν χρόνων) = *ibidem*.
- F. 143^v. Ἐν πόσοις χρόνοις ἐκάστη μοῖρα ἀναφέρεται ἕκαστον ζῳδίων [*sic*] (Πόσων γὰρ — [f. 144] κλίμα) = *ibidem*, p. 196.
- F. 144. Σχολή (Ὅπως μεριστέον — [f. 144^v] χρόνων ζωῆς) = *ibid.*, p. 197.
- F. 144^v. Πῶς ἔνεστι τὴν διάκρισιν τῶν τε κέντρων καὶ ἐπαναφορῶν καὶ ἀποκλιμάτων μοιρικῶς διασθαι [*sic*] (Ὁ Πτολεμαῖος φησὶ — [f. 145] μερισμοῦ) = *ibidem*.
- F. 145. Περὶ τοῦ ποῖον μέρος τοῦ σώματος ἕκαστον τῶν ζῳδίων κεκλήρωται (Ἔτι τῶν ζῳδίων — πόδας) = *ibid.*, p. 198.
Ποῖος ἕκαστος τῶν ἀστέρων κυριεύει μερῶν (Κατὰ ταῦτα δὲ — [f. 146] ἡγεμονικῶν γυναικῶν).
- F. 146. Περὶ ὧν ἱματισμῶν καὶ βαφῆς κυριεύουσιν ἡ χροᾶς (Ὁ Κρόνος βαφῆς καστοριζούσης — [f. 146^v] πρασίνη) = *ibid.*, p. 199.
- F. 146^v. Περὶ τῶν λς' δεκανῶν καὶ τῶν παρανατελλόντων αὐτοῖς καὶ προσώπων (Τοῦ ζῳδιακοῦ — Τεύκρου τοῦ Βαβυλωνίου) = *ibidem*.
Περὶ τῶν ἀπλανῶν λαμπρῶν ἀστέρων καὶ τῶν παρανατελλόντων δυνάμεως (Ὁ τύπος τῶν — [f. 147] χεῖρω) = *ibid.*, p. 200.
- F. 147. Περὶ τῶν ὀρίων κατ' Αἰγυπτίους καὶ Πτολεμαῖον καὶ λαμπρῶν καὶ σκιερῶν μοιρῶν (Πάλιν οἱ παλαιοὶ — [f. 147^v] καθυποτάξαι) = *ibidem*.
- F. 147^v. Περὶ τῆς τῶν ζῳδίων μελοθεσίας (Τὰς τοῦ ἀνθρώπου μελοθεσίας — δύναμιν) = *ibid.*, p. 201.
Περὶ τριγώνων καὶ τετραγώνων καὶ διαμέτρων καὶ τὸν ἀσύνδετον λόγον ἔχόντων πρὸς ἀλληλα ὡς ἐν τύπῳ διαμέτρων (Τῶν τριγώνων — [f. 148^v] χρονικά) = *ibidem*.
- F. 148^v. Περὶ χρόνων καὶ κέντρων καὶ ἐπαναφορῶν καὶ ἀποκλιμάτων (Ὁ μὲν χρόνος — [f. 149] ἡ δωδεκάτροπος) = *ibid.*, p. 202.
- F. 149. Ἐκ πόσων τρόπων γίνονται τὰ ἀποτελέσματα τῶν πλανητῶν (Τὰ ἀποτελέσματα — [f. 149^v] τοῖς θηλυκοῖς) = *ibid.*, p. 203.
- F. 149^v. Ἐκθεσις εἰς τὰς μαρτυρίας τῶν πλανητῶν (Τοῦτό ἐστιν — [f. 150] χαίρει μετ' αὐτῶν) = *ibidem*.
- F. 150. Εἰς πόσας μοίρας ἀφικνοῦνται αἱ ἀκτῖνες τῶν ζ' πλανήτων ἔμπροσθεν καὶ ὀπισθεν (Αἱ ἀκτῖνες — ὀπισθεν ἑπτὰ) = *ibid.*, p. 204. Hic desinit Porphyrius.

Κανόνιον τοῦ ὄλου κύκλου τῶν ιβ' ζωδίων καὶ πῶς μερίζεται εἰς τοὺς σχηματισμούς (Τῆς οὐρανίας διαθέσεως — [f. 151^v] ἀκολουθῶς τούτων). Praecedit figura. Laudantur τὰ παρὰ τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν περὶ ἀρχῶν εἰρημένα, deinde Ὅρια κατὰ Πτολεμαῖον. — Cf. cod. Rom. 3, f. 108.

F. 151^v. Τί ἀποτελοῦν οἱ ἐπιμάρτυρες (Καὶ ὁ μὲν — τὸ ἀγαθόν).

Τὰ προηγούμενα σχηματίζουν τὰ ἐπόμενα (Τρίγωνον — ρη'). Δεξιὰ <καὶ εὐώνυμα> (Δεξιὰ δὲ λέγουσι — [f. 152] Ζυγοῦ).

F. 152. Καθυπερτερεῖ (Καθυπερτερεῖ καὶ ἐπιδεκατεύει — ἐξαγώνῳ). Ἀκτινοβολῇ (Ἀκτινοβολεῖν λέγεται — ὁ διαμετρῶν). — Cf. cod. Venet., 7, f. 383.

Περὶ δωδεκατημορίων (Τὸ δωδεκατημόριον τῆς Σελήνης — μοίρας βζ').

F. 152^v. Περὶ συναφῆς καὶ ἀπορροίας (Ἔστω οὖν — συνάπτηται αὐτῷ). — Cf. cod. Venet., 7, f. 383^v.

Πῶς γίνεται ἀπόρροια (Ἀπόρροια δὲ γίνεται — ἡ ζ'). — Cf. ibidem.

Περὶ στηριγμοῦ (Στηριγμός δὲ — ἰστάμενος). — Cf. ibidem.

Ποῖος λέγεται ἀφετος (Ἀφετος δὲ λέγεται — τὰ ἐπόμενα). — Cf. ibidem.

Ποῖοι ἀρσενικοί (Ἀρσενικοί τόποι — καταλάβωσιν).

Ποῖοι ὑπαυγοὶ (Ὑπαυγος δὲ — καὶ αὐγὰς).

Περὶ φάσεως (Φάσις δὲ — [f. 153] ἐπὶ δύσεως). — Cf. ibidem.

F. 153. Ὅταν ὑποποδίζει (*sic*) λέγεται ἀφέτης (Εἰσὶ δὲ — καταβιβάζων).

Περὶ οἰκοδεσποτῶν (Οἰκοδεσπότην — ἀέρος κατάστασιν).

Περὶ ἐξάλματος ([f. 153^v] Ἐξάλμα τοίνυν — ἐκείνην). — Cf. ibid., f. 384.

F. 153^v. Περὶ ἐκπτώσεως (Ἐκπτώσις δὲ — ἐγένετο). — Cf. ibidem.

Περὶ ἀφετικῶν τόπων [corr. ex τρόπων] (Ἀφετικοὶ δὲ — τὸ δύνον). — Cf. ibidem.

Περὶ ἀφέτων (Ἀφέται δὲ δ' — [f. 154] ὠριμαῖα κέκληται). — Cf. ibid., f. 384^v.

F. 154. Παύλου Ἀλεξανδρέως περὶ οἰκοδεσποτείας (Ὁ τῆς οἰκοδεσποτείας — [f. 155] ὥρας κε' [Paul. Alexandr., ed. 1586, Q 4 v]. Τέλος τῆς τετρακτῆς [*sic*] βίβλου καὶ ἀποτελεσματικῆς Πτολεμαίου τοῦ Αἰγυπτίου). Hic Ptolemaeum ex errore nominari apparet.

F. 155. Figurae astrologicae.

F. 156. Figura horoscopi cum commentario (Ὅμοίως πάλιν — ἡγούμενα).

F. 156^v. Figura cum paucis verbis (Λέγε ἔαν — ἐμερίσθη οὕτως. Τέλος).

23. Berolinensis 161 = Phill. 1565 = Meerm. 268 = Clar. 310 (= Pel. 144?). — Chartaceus, cm. 19,4 × 13,8, saec. XVI. ff. 228. Olim Nauloti. — Cf. *Verzeichniss etc.*, I, 68 sq. — Codici simillimus est Vatic. gr. 216, saec. XV.

F. 1-169. Geoponicorum libri XX.

F. 170. Orbis astrologicus, cum versibus XII Byzantinis de XII signis: Κριός μὲν πρῶτος ἐστὶν ἀρχὴ τοῦ χρόνου — οἱ δ' ἰχθύες δῆλωσις ἰχθύων γένους. Ed. Cougny, *Anthol. Palat.*, vol. III, p. 330. Sequitur f. 170^v tabula XII ventorum.

F. 171. <Περὶ ἐκλείψεως Σελήνης> (figura cum commentario partim inscripto : e. gr. ἰχθύες β' ἀγαθὸν τοῖς καρποῖς κτλ.).

F. 171^v. Figura cum commentario inscripto eiusdem argumenti, item f. 172^v.

Περὶ διαφορᾶς τῶν τοῦ ὄρους (sic) μερῶν (Τοῦ ὄρους [l. ὄρους] — Πραϊνέστιον Μιμινάκιον).

F. 172. Ὁ μὲν ἀφελιώτης — τὸν λιβόνοτον.

F. 172^v. Σχόλ<ιον> (Ἰστέον ὅτι αἱ μὲν ἡμέραι τοῦ ἐνιαυτοῦ — ῥοπή ἔχει στιγμὰς ἰβ'). — Cf. quae infra edentur ex cod. 7, f. 105^v.

F. 173 vacuum; 173^v et 174 Στίχοι εἰς τοὺς ἰβ' μῆνας (Θεοδώρου Προδρομοῦ ut recent. man. adscripsit. Cf. B. Keil, *Wiener Studien*, XI, 110 sqq.). F. 174^v vacuum.

F. 175. Capitulum initio mutilum Ζυγὸς Σκορπίος Ὑδροχόος — οὕτως ἐνὶ ἐκ παντός.

Περὶ σχήματος τῆς γῆς κεφάλαιον α' (Τὸ τῆς γῆς σχῆμα οὐ τετράγωνον ἐνὶ οὕτῃ πάλιν ὀλοστρόγγυλον, ἀλλὰ μακροστρόγγυλον — [f. 175^v] ἐστὶν ἀληθές). Antipodas esse auctor negat (οἱ τοῦτο λέγοντες θεὸν οὐχ ὁμολογοῦσιν οὕτῃ πλάσιν ἀνθρώπου).

F. 175^v. Περὶ τῆς γῆς (Καθάπερ μαγνήτης λίθος — τὴν γῆν τρέχει).

Περὶ νεφελῶν (Κύκλωθεν τῆς γῆς — [f. 176] καὶ οὕτως γίνονται ταῦτα).

F. 176. Περὶ βροντῶν (Αἱ βρονταὶ καὶ αἱ ἀστραπαὶ γίνονται οὕτως — [f. 176^v] ἐστὶν οὕτως ἐκ παντός).

F. 176^v-179. Photii Patriarchae carmen didacticum de rebus meteorologicis cuius partem ex hoc codice ed. Pitra, *Anal. sacra et prof.*, I, 441 sqq.; cf. Krumbacher, *Gesch. d. byzant. Litt.*, p. 681. Φωτίου στιχηρὰ πρὸς τὸν ἔμπροσθεν εἰρημένον ἐταῖρον εἰς δν καὶ ὁ κανὼν ἐποιήθη: ἤχος β'· δ τε ἐκ τοῦ ζύλου σε νεκρόν. Περὶ τῶν μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ στοιχείων καὶ τῶν πρὸς (lacuna X litterarum) ἀέρος νεφῶν καὶ ὑετῶν (Μέσην εἰληφυῖα τοῦ παντός — [f. 177] ἀνακαλέσεται).

F. 177. Φωτίμων [sic] πρὸς τινὰ ἐταῖρον [in carmine adloquitur Μάρκελλον] δεθθέντα μαθεῖν τὰς τῶν ἀνθρώπων μεθελικιώσεις καὶ

- ἄλλα τινά. Ὡδὴ α' ἤχος α' ἀναστάσεως ἡμέρα (Ἡλικίας τῶν ἀνθρώπων — συνάψαιεν) ¹.
- Ὡδὴ γ' [secunda deest] δεῦτε πόμα πίωμεν καινόν (Νέφος ἐστὶ κάθυτρον — [f. 177v] παρίδης με) ².
- F. 177v. Ὡδὴ δ' ἐπὶ τῆς θείας (Νέφος χιόνα ὑετόν — ταλαίπωρε) ³.
- Ὡδὴ ε' ὀρθρίσωμεν (Θερμότατον — [f. 178] λύπας μου) ⁴.
- F. 178. Ὡδὴ ζ' κατῆλθεν ἐν τοῖς κατωτάτοις τῆς γῆς (Σὺν ἅμα ἐν τοῖς ὑπερτάτοις — κενοῦσθε) ⁵.
- Ὡδὴ ζ' ὁ παῖδας ἐκ καμίνου (Ἐξόχως τῷ προφήτῃ πειθόμενος σεισμόν — [f. 178v] κατεδαπάνησεν) ⁶.
- F. 178v. Ὡδὴ η' αὕτη ἡ κλητὴ καὶ ἀγία (Ταῦτα φυσικῶς ἐνεργεῖται — μετὰ πόνου) ⁷.
- Ὡδὴ θ' φωτίζου φωτίζου ἡ νέα Ἱερουσαλήμ (Κυρίως παρθένον — [f. 179] δίκασον) ⁸.
- F. 179. Ἐξαποστειλάριον) ὁ οὐρανὸν τοῖς ἀστροῖς (Γένεσιν ἔξω νόει — τοῦ τέλους).
- Οἱ λέγοντες διτι ἐκάστω ἀνθρώπῳ ὁ τρόπος ὤριστα — [f. 179v] καὶ δοξάσεις με. *Contra astrologiae fidem.*
- Ἐπειδὴ δὲ καὶ οἱ κατ' οὐρανὸν ἀστέρες ἀνατέλλοντες — τοῦ ἀέρος κατάστασιν = *Aetii Amidani tetr. III, 34, ed. Wachsmuth, Lyd. de ost.* ², p. 289, 1. *Haec introducunt ad sequens capitulum.*

¹ *Finis huius odae hic est* : Ἐπὶ ξένης παροδεύων ἀδελφῇ δυστυχῶς μέμνησο σοῦ Φωτίου· ἐν γὰρ τῇ ξένῃ καὶ αὐτός, θανάτων (καὶ) φθορῶν, διὰ ξενίαν μικρὰν, Χριστὸς ἡμᾶς ῥύσαιο καὶ σχισθέντας συνάψαιεν.

² *Ultima verba* : Θαῦμα πῶς σωματῶν μικρὸν δυστυχίας τοσαύτης ὄγκον ἐδέξατο· ἐν γὰρ ὀδύνῃ μοι πᾶς ὁ βίος, ὁ φθόνος δὲ πολὺς· Χριστέ μὴ παρίδης με.

³ *In fine quartae odae pergit lamentari* : Ξένος πατρίδος καὶ φυλῆς ὁ πολυπλάνητος ἐγώ· ξένος συγγενῶν τε καὶ φίλων δυσκλεῆς ἀπόλυτος· ἀπερριμένος ἀπολις· δάκρυα καὶ μόνῃ πλουτήσας φθόνος σοὶ ταῦτα ποιεῖ ψυχὴ ταλαίπωρε.

⁴ *Finem facit querela* : Ἐκένωσεν ὄντως ὁ φθόνος ἐν σοὶ ψυχὴ μου· τὰ βέλη φαρμάκῳ καταβεβαμμένα καὶ τῆς γῆς ἐξώρισεν τῆς ἐνεγκούσης με· στήσον ὡς ἄδας (?) τὰς λύπας μου.

⁵ *In fine* : Ἐξέστην ἐν τοῖς πανταχοῦ λυπηροῖς ὁ ταλαίπωρος ἐγώ· καὶ στενάζω ἐκ βάθους· καὶ ταλανίζω τὸ ζῆν, αἱματόφυρτα ἔξ ὀμμάτων τῶν ἐμῶν δάκρυα μοι κενοῦσθε.

⁶ *In fine* : Ὁ παῖδας ἐκ καμίνου ῥυσσάμενος ἀπάλλαξεν δέομαι πάθους ἐμαυτὸν καὶ βασκανίας τῶν ἐχθρῶν· τὸ γὰρ σῶμα ἡ λύπη συνέπηξε (l. συνέτηξε *Pitra*) ψυχὴν δὲ ὁ λογισμὸς ὥσπερ σκώληξ αὐτὴν κατεδαπάνησεν.

⁷ *Ultimi versus* : Τύχῃ δυσκλεῆς συνκλαύνει (sic) με οἶμοι· πειρασμοὶ τρικυμία καὶ περιπλάνησις αὕτη· οἱ φθονοῦντες ἐγγὺς· οἱ δὲ φίλοι καὶ γνωστοὶ ἐμακρύνθησαν· ῥοαὶ τῶν δακρύων ἐκρέιτε μετὰ πόνου.

⁸ *In fine* : Ἐλπίς ἐμοὶ καὶ τείχος καὶ λυπηρῶν ἀπαλλαγὴ, σωτηρία καὶ σκέπη τῆς ψυχῆς μου· δέσποινα· πρόσστηθι νῦν ἐκχωροῦντι μακρὰν· ἄκων χωρῶ· βλέψον παρθένε· καὶ τοὺς διώκοντας δίκασον.

- F. 179^v. Ἀστέρων ἀνατολαὶ καὶ δύσεις κατὰ Κυειτίλλιον [!] (Μηνὶ Ξανθικῷ [corr. ex -ουκῷ] — [f. 181] ἢ λα'). Haec quamquam concordant cum calendario Quintiliorum (*Georpon.*, I, 9) tamen multo uberiora sunt (eadem habentur in cod. Vatic. 216); propediem edam cum aliis calendariis graecis.
- F. 181. Ἐξήγησις εἰς ταῦτα καθαρὰ καὶ ἀσφαλὴς (Μηνὶ Δύστρῳ — [f. 181^v] χελιδόνες φαίνεται) = Aetius, l. c., p. 289, 11-293, 10.
- F. 181^v. Τῶν ἐπὶ οὐρανῶν ὁ ἀκριβασμὸς καὶ τὰ μέταλλά εἰσιν οὕτως (Ὁ μὲν οὐρανὸς ὁ ὁρόμενος [*sic*] — [f. 182] ἀγαπητός). Citantur S. Paulus, ὁ ποιητὴς Ἰωάννης Δαμασκηνὸς in iambicis, Rex David, Evangelia.
- F. 182. Ὅτι οἱ Ῥωμαῖοι εἰς τρία διαιροῦσι τὰς τοῦ μηνὸς ἡμέρας — φθίνει.
Τέρας σημεῖον σύμβολον καὶ τεκμήριον διαφέρουσι (Τέρας μὲν γὰρ — σημαίνουσιν).
Ὁ Σολομῶν ἐν τισὶ τῶν ἐνιγμάτων αὐτοῦ — [f. 182^v] ἀφθαρτιζωμένης.
- F. 182^v. Ἐξήγησις τῶν ἡμερῶν Ἡσιόδου ἀπὸ φωνῆς τοῦ Πρωτοσπαθαρίου (Πρῶτον ἐννη τετράς τε — [f. 188^v] ἐξεπονήθη τοῦ Ἡσιόδου) = [post ipsius Hesiodi versus] Iohannis Protospatharii commentarius ed. Gaisford, *Poet. gr. min.*, II, 448, 11-459; cf. Krumbacher, l. c., p. 558.
- F. 188^v. De decadis numeris (Ἡ μονὰς εἶδος — [f. 189] δέκατος κρίσις καὶ πίστις).
- F. 189^v. Ἐννέα εἰσὶν αἱ Μοῦσαι διὰ τὸ — [f. 190] καὶ ἐννέα Μουσῶν.
- F. 190. Τῶν ιβ' ζωδίων τὰ ὀνόματα καὶ οἱ τούτων μῆνες (Κριὸς Μαρτίῳ κα' δέχεται τὸν ἥλιον — Φεβρουαρίῳ κ').
Ἰωάννου Ἀλεξανδρέως χρόνοι τῶν ζωδίων ἐν οἷς ἕκαστον αὐτῶν ὁ ἥλιος διαπορεύεται καὶ αἱ καθ' ἕκαστον ζωδίων γινόμεναι ἐπισημασίαι αἱ ὑπο<γε>γραμμέναι εἰσὶν· ἀρξόμεθα δὲ ἀπὸ θερινῆς τροπῆς ([f. 190^v] Καρκίνον διαπορεύεται — [f. 193^v] ἐπ' αὐτῷ) = Ps.-Gemini Calendarium ed. Wachsmuth, l. c., p. 181-195.
- F. 193^v-206. Πτολεμαίου φάσεις ἀπλανῶν <καὶ συναγωγῇ> ἐπισημασιῶν, ed. Wachsmuth, *ibid.*, p. 211, 5-272, 10 et 273, 8-276, 4.
- F. 206. Ψηφηφορία Ἡλίου (Εἰ βούλει γινώσκειν τὸν ἥλιον ἐν ποίῳ ζωδίῳ ἐστὶ — καταντᾷ ὁ ὥροσκόπος. Τέλος).
- F. 207-228. Ἡρωνος γεηπονικὸν βιβλίον (ed. Hultsch, *Heronis rell.*, p. 208-234 ex cod. Paris. 2438, f. 88).

24. Berolinensis 168 = Phill. 1572 = Meerm. 280 = Clar. 391 B. — Chartaceus, cm. 21,6 × 14,2, s. XV, ff. 14. — Cf. *Verzeichniss* etc., I, 72 sq.

F. 8. De pascha inveniando (Ἔτους ,ζωξ' [= 1352 p. Chr.] —

[f. 8v] ιβ'). Series annorum usque ad annum ,ζωπβ' = 1364 p. Chr. continuatur.

- F. 11v post Nicephori Patriarchae σημείωσιν ὀνειράτων διὰ στίχων ἱαμβείων (cf. infra p. 46) : 'Ονειροκριτικὸν κατὰ τὴν (☉ [σύνοδον] (α' 'Εὰν ἴδεις τι — γενήσεται τὸ ὄραθέν).

25. Berolinensis 170 = Phill. 1574 = Meerm. 284 = Clar. 291 (= Pel. 54). — Chartaceus, cm. 22,7 × 16,9, s. XVI (sive potius XV?, cf. infra, ff. 220. — Olim Cl. Nauloti qui illum legens agnovit a. 1573. Variis manibus scriptus, f. 1-136 secundum Studemund et Cohn manu Nicolai Cocoli. — Cf. *Verzeichniss* etc., I, 75. — Ex brevi indice fere s. XVII praemisso nihil discimus.

- F. 1. Μέθοδος ὁποίας κράσεως εὐρήσκεται ὁ χρόνος· κράτησον τὰ ἀπὸ κτήσεως ἔτη καὶ ὕψηλον ὑπὸ τῶν δώδεκα καὶ ὅσα εὐρεθόσι (sic) κάτωθεν τῶν δώδεκα, αὐτός ἐστι δν ζητῆς καὶ εἰ μὲν μῆνη (leg. μένη) α', ἐνὶ πρῶτος χρόνος· εἰ δὲ δύο, δεύτερος καὶ καθεξῆς ἕως τῶν ιβ'· καὶ εἰ μὲν εὐρεθῇ πρῶτος χρόνος, ἐνὶ πρῶτον ζῦδιον οἶον Κριός (Τὸ ἔτος τοῦτο — [f. 5v] καὶ θάλασσα χειμέριος. Ταῦτά εἰσιν αἱ διακρίσεις τῶν δώδεκα ζῦδιων). Dodecaeteris chaldaica similem (non tamen eundem) in modum contaninata ac in cod. Marc. 324, f. 89v-91v (cf. *Catal.*, III, 139). In marg. ad annum Piscium adnotatur, dubito an manu ipsius scriptoris : οὗτος εὐρέθη ἐν ἔτει ,ζθμη' (= 1440 p. Chr.) et supra ad annum Cancrī (potius quam ad Geminorum) ἔτους ,ζθνβ' (= 1444 p. Chr.), ad annum Virginis ἔτους 'ζθση' (= 1470 p. Chr.).
- F. 5v. Περὶ σημείων τῶν Ζ' πλανήτων ([f. 6] Σημεῖα σκέψεως τῶν ἑπτὰ πλανήτων — [f. 7] ὁ καθεὶς κείται ἀστέρα). Similia apud Valentem (cf. *Catal.*, III, 88 sq.) et Rhetorium (cf. Appendicem huius fasciculi) inveniuntur; haec ex vocabulis ἐκκλησιαστικῶς, νοτάριος κτλ. posterioris aevi esse apparet. In marg. f. 6v manus paulo recentior iam dicta adnotavit ad Solem : ἐφειλομένων ἀπὸ κτήσεως [l. κτίσεως] πρὸς λ' εὐρήσκεται ἐν τῷ 'Ηλίῳ ὁ χρόνος (i. e. annus) οὗτος εὐρέθη ἐν ἔτει 'ζθμη' [1440 p. Chr.] οἶον ἐν ζ' τῷ 'Ηλίῳ.
- F. 7. "Ετερον ὁμοιον τῶν ιβ' ζῦδιων (Κριὸν οἱ ἔχοντες ζῦδιον εἰσὶν εὐπρόσωποι — [f. 10] ὀρνεοτρόφοι, πραγματευταί). Similis argumenti capitulum ex Hippolyto ed. R. Foerster, *Script. Physiognom.*, II, 341 sqq.; cf. etiam Hephaest., I, 1.
- F. 10. Ἑρμηνεία (Οὕτως ἐξακριβευσάμενος ἐκάστου ἀστέρος — ιβ' ἰχθύες ψω). Auctor Nechepsonem regem adloquitur : κράτιστε ἀνδρῶν, Νεχεψῷ βασιλέων βασιλεῦ; igitur excerpta fingit ex Petosiride. — Edita in appendice.
- F. 10v (in marg. manu eadem ut videtur) Μέθοδος ἑτέρα ('Ετέρα

μέθοδος· τῶν τοίνυν ζωδίων — τηρεῖν δεῖ). — Edita in appendice.

Geographia astrologica [ex Ptolemaei tetrab. II, 3 excerpta] (Πολλά τινα τῶν ἐπὶ γῆς κλημάτων — [f. 11] Γαραμαντική).

- F. 11. Anni divisio prior (Τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον τὸν τρόπον διαιροῦμεν — ἡμέραι τέε') et f. 11^v altera (Καὶ αὖθις διαιροῦμεν — [f. 12] ἀπαξ ἡμέρας). — Editum in appendice.
- F. 12. Brontologium ex Luna et Sole (Σελήνης οὐσης ἐν τῷ Κριῷ ἐὰν βροντίσῃ, θόρυβον τινὰ σημήνη — [f. 15^v] ὅτι θηλυκὸν τὸ ζωδίου). — Editum in appendice.
- F. 15^v. Ἑρμοῦ τοῦ Τρισημεγίστου περὶ σεισμοῦ (Ἑλίου ὄντος ἐν Κριῷ — [f. 18^v] εἰς ἀγαθὰ ἐλεύσσονται). — Paraphrasis carminis notissimi, edita in appendice.
- F. 18^v. Περί τῶν φαινομένων φλογῶν καιομένων περὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τῶν καλουμένων αἰγῶν καὶ δαλῶν καὶ διαθεόντων ἀστέρων (Ἐκθεν μὲν ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ στερεώματος — [f. 23] δι' ἐγγύτητα) = Nicephori Blemmydae, ut viderunt editores catalogi Berolinensis, epitomae physicae cap. XII (Migne, *Patrol.*, vol. 142, p. 1127) ¹.
- F. 23. Περί κομητῶν καὶ τοῦ γαλαξίου κύκλου ([f. 23^v] Ὑπερ τῶν προειρημένων — [f. 26^v] τὸν τόπον) = eiusdem cap. XIII.
- F. 26^v. Περί ὄμβρου (*sic*), χαλάζης, χιόνος καὶ πάχνης (Ὡσπερ τῶν προειρημένων — [f. 32] ἀπογεννᾷ) = eiusdem cap. XIV.
- F. 32. Περί σεισμοῦ (Σεισμὸς δοκεῖ γίνεσθαι — [f. 36] λοιπῶν πλανήτων) = eiusdem cap. XVIII.
- F. 36. Περί βροντῆς καὶ ἀστραπῆς ἐκ νεφίου τε καὶ τυφώνος καὶ πρηστήρος καὶ κεραυνοῦ (Τῆς ἀτμίδος — [f. 40^v] ἀνω φερόμενα) = eiusdem cap. XIX.
- F. 40^v. Περί τῶν ἐν τῷ οὐρανῷ φαινομένων φασμάτων (Φαίνεται ποτὲ συνιστάμενα — [f. 42^v] ἱστόρηται) = eiusdem cap. XX.
- F. 42^v. Περί ἱρίδος (Ὡσπερ τῆς ἄλλω — [f. 48^v] τῆς ἱρίδος) = eiusdem cap. XXII.
- F. 48^v. Περί ῥαυδῶν καὶ παρηλίων ἔτι δὲ καὶ τῶν ἐν γῇ μεταλλευτῶν τε καὶ ὀρυκτῶν (Ὅτε ἐκ πλαγίων — [f. 50^v] βαρύτατος) = eiusdem cap. XXIII.
- F. 50^v. Περί Σελήνης (Ἡ Σελήνη κατωτέρα — [f. 58^v] τὸν ὀρίζοντα) = eiusdem cap. XXVII.
- F. 58^v. Περί γῆς καὶ τῶν ταύτης ζωνῶν (Καὶ πρῶτον ὅτι ἡ γῆ κέντρου λόγον — [f. 65] τριπλασιεφίβδομον [*sic*]. Excerpta ex eiusdem

¹ Quae huius operis haud spernendi indoles sit et quibus codicibus manuscriptis contineatur cf. A. Heisenberg, *Nicephori Blemmydae curriculum vitae* (Lips. 1896), p. lxxviii sqq.

- cap. XXVIII. F. 60 in marg. rubro adscriptum man. 1 : Περὶ διαφορὰς τόπων τῆς ἐκλείψεως τοῦ Ἡλίου.
- F. 65. Περὶ ἡμερονυκτείων καὶ τῶν τεσσάρων τοῦ ἔτους καιρόν (*sic*) "Ἡλιος ('Ο "Ἡλιος διττὴν φερόμενος κίνησιν — [f. 71] ἀνισότητος αἰτία) = eiusdem cap. XXIX.
- F. 71. Περὶ οἰκίσεων ('Η οἰκουμένης καθ' ὑπόθεσιν — [f. 75] ἡμερόνυκτον διαιρεῖ, cum figura) = eiusdem cap. XXX.
- F. 75^v. Περὶ οὐρανοῦ καὶ γῆς, Ἡλίου καὶ ἀστέρων ('Ο οὐρανὸς ἐν σχήματι κύβου ἐκτίστη (*sic*) ἢ δέρρεος ὡς φυσὶν (*sic*) ὁ θεὸς τῷ Ἰώβ — [f. 78] τῆς γῆς). — Haec non ex Nicephoro excerpta sunt : edidit ex codice Paris. 854, s. XIII (f. 192) Cramer, *Anecd. Paris.*, I, 370, 30 - 373, 28. Num recte Dionysio cuidam Cramer haec attribuerit (p. 368, 22), quod capitulum quoddam paulo ante scriptum huius nomen fert, valde dubito¹.
- F. 78. Περὶ μεγέθους καὶ διαφορὰς τῶν λεγόντων περὶ συγκρίσεως πρὸς τὴν γῆν Ἡλίου καὶ Σελήνης (Πάλιν δὲ τῆς Σελήνης — [f. 87] νομήζεσθαι καὶ ὀνομάζεσθαι). — Haec artissime cum antecedente capitulo cohaerent (cf. notam). Agitur mox de planetarum zonis, motibus (minime accurate), domiciliis, de quatuor anni temporibus, de annis solari et lunari, de octaeteride, denique de initio diei apud varias gentes. Haec omnia ed. Cramer, l. c., p. 373, 28 - 381, 17.
- F. 87. Ἐκ τῆς εἰς τὸν ὀγδοὸν ψαλμὸν ἐξηγήσεως (Οἶπων [l. Εἰπῶν] ὁ προφήτης — [f. 96^v] ὁμολογήσαι ἐν τῷ θεῷ) — Nicephori Blemmidae epitomae physicae caput ultimum (XXXII). Cum figura.
- F. 96^v. Εἰ θέλεις εὐρεῖν τὰς ἐπάκτας τῶν κηνῶν [l. μηνῶν] — [f. 97] τὸν Σεπτέβριον τούτους.
- F. 97^v. Τοῦ σοφωτάτου Ψελλοῦ περὶ τῆς κινήσεως τοῦ χρόνου, τῶν κύκλων τοῦ Ἡλίου καὶ τῆς Σελήνης καὶ τῆς ἐκλείψεως αὐτῶν καὶ τῆς τοῦ Πάσχα εὐρέσεως διὰ τί ὁ ἅπας χρόνος νυχθήμερα ἔχει τξέ' δ' καὶ οὔτε πλέω οὔτε ἐλάσσω· καὶ πόθεν τοῦτο συμβαίνει ὥστε μὴ ποταί (*sic*) τὰς ἡμέρας τοῦ παντὸς χρόνου μήτε

¹ Non magni pretii ne finis quidam capituli est quem hic exscribo : "Ἐδοξε δὲ τισὶ τῶν ἀρχαιοτέρων καὶ μέγεθος Ἡλίου καὶ Σελήνης εἰπεῖν· ὁ μὲν οὖν Σεραπίων ὀκτωκαιδεκαπλασίονα εἶναι τῆς γῆς τὸν Ἡλίον ἔφησεν, Ἐρατοσθένης δὲ ἑκατονταπλασίονα μὲν τὸν Ἡλίον τῆς γῆς. Continuatur init. capituli sequentis. Πάλιν δὲ τῆς Σελήνης [rectius τριακονταεννεαπλασίονα δὲ τὴν Σελήνην Paris.] οἱ δὲ τῆς ἡμετέρας ἐκκλησίας διδάσκαλοι ἴσον τῇ γῇ τὸν Ἡλίον ἀπεφάναντο· ὡς δὲ [καὶ recte Paris.] ὁ ἀληθὴς ἔχει λόγος. Haec valde decurtata esse elucet. Ceterum fieri non potuit quin Serapio Hipparchi discipulus volumen Solis multo rectius coniecerit.

- πλέους εύρίσκεσθαι μήτε έλάσσονας (Πρό τών άλλων άπάντων — [f. 101] χρόνος συμπληροϋται).
- F. 101. Περὶ τοῦ νομικοῦ φασκαλίου [*sic* : i. e. πασχαλίου] (Τέσσαρες εἰσὶ τροπαὶ αἱ μεγάλαι τοῦ Ἡλίου — [f. 116^v] ἦτοι Σάββατον).
- F. 116^v. <Eiusdem Pselli> Βιβλίον β' περὶ τῆς χρονικῆς ἐπινεμήσεως (Διὰ τί τῆς κοσμοκτισίας — [f. 131^v] Σελήνης κύκλοι καὶ οὐ πλῆον). — Hoc Pselli opusculum nondum editum esse videtur (cf. Krumbacher², p. 622) neque tamen indignum quod publici iuris fiat. Frustulum edidi infra ex codicibus 7 (Monac. 287), f. 105^v et hoc Berolinensi. — In marg. manus altera pauca adnotavit.
- F. 131^v. Μέθοδος εἰς τὸ εὐρεῖν τὸ νομικὸν φάσκα καὶ ἔστω σοι εἰς ὑπόδειγμα — ἕως οὗ σόσουσιν (*sic*) μέ'. Quatuor lineae. Precatio Παντοκράτωρ θεὸς αἰώνιε — [f. 132] ταύτην βεβαίωσιν. Ταύτην τὴν εὐχὴν λέγε πρὶν λάχης βουλόμενος ἐπαυροτεῖσθαι τὸν χρησμόν. Haec oratio, quamvis maxima folii 131 pars vacua relicta sit, ad proximum tractatum respicere videtur.
- F. 132. Νίκηφόρου Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως Ὀνηροκρητικὸν ἀλφαβήτου διὰ στίχων ἱαμβικῶν (Ἀρχὴ πρὸ πάντων καὶ παθῶν καὶ κιλίας — [f. 134^v] πλοῦτον φέρει). — Ed. Rigaltius, Artemidori Oneirocritica, Lutet. 1663, pars III, cf. Krumbacher, *Gesch. d. byzant. Litt.*², p. 630.
- F. 134^v. Ἑρμηνεία περὶ τῆς συντελείας (Ἐβασίλευσεν ὁ ἅγιος μέγας Κωνσταντῖνος ἐν Ῥώμῃ — Χριστοῦ τοῦ θεοῦ). Agitur de temporum Constantini Magni ratione, deinde breviter de septem mundi monarchiis (Ἀσσυρίων, Βαβυλωνίων, Περσῶν, Μακεδόνων, Ῥωμαίων, Ἀντιχρίστου, Χριστοῦ). Citantur ἡ βίβλος τῆς ἐξηγήσεως τοῦ μεγάλου Κωνσταντίνου (cf. Krumbacher, l. c., p. 628?) et Hippolytus martyr ὁ καὶ τῶν ἀποστόλων γνῶριμος, qui γράφει περὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος οὕτως κτλ.
- F. 135. Qui dei vel homines vel populi artes invenerint (Ὁ Ζεὺς ἐφεύρε πλαστικὴν — πόλεις). Invenerunt secundum hunc anonymum Αἰγύπτιοι γεωμετρίαν, Χαλδαῖοι ἀστρολογίαν καὶ γενεθλιαλογίαν, Ἀραβες καὶ Φρύγες οἰωνοσκοπίαν, Μῆδοι καὶ Πέρσαι μαγείαν καὶ γοητείαν καὶ φαρμακείαν, Τυρσηνοὶ τειχίζειν πόλεις. Similia apud Clement. Alexandr. Strom. I, 16; Euseb. Pr. ev. X, 6.

Post tractatum orthographicum f. 135^v-136^v [f. 137 vacuum] sequitur liber manu altera scriptus de rebus meteorologicis et astrologicis et primum quidem

F. 137^v. <Danielis prophetae apocalypses>. Πίναξ σὺν θεῷ ἀγίῳ τῆσδε τῆς βίβλου ἐν κεφαλαίοις κέ' συντεταγμένοι καθὼς ὑποτέτακται (1) περὶ ἐκλείψεως τοῦ Ἡλίου, (2) περὶ ἐκλείψεως τῆς Σελήνης, (3) περὶ τροχώσεως τοῦ Ἡλίου, (4) περὶ τροχώσεως τῆς Σελήνης, (5) περὶ γέννας τῆς Σελήνης, (6) περὶ κερκόσεως ἀστέρων, (7) περὶ ἐκπέσεως ἀστέρων, (8) περὶ ἐμφανήσεως Ἰριδος, (9) περὶ ῥομφαίας ἐν οὐρανῷ, (10) περὶ ἐρυθράδας οὐρανοῦ, (11) περὶ σημείου ξένου ἐν οὐρανῷ, (12) περὶ ὁμοίωσιν ἀνθρώπου ἐν οὐρανῷ, (13) περὶ βροντῆς μετ' ἤχου, (14) περὶ ἀστραπῶν μεγάλων, (15) περὶ κεραυνοῦ καὶ καύθρας, (16) περὶ ὑετοῦ πάνυ, (17) περὶ χαλάζης πάνυ, (18) περὶ ὑετήσεως χοῦν ἐρυθρόν, (19) περὶ ἐπιβρέξεως βατράχων καὶ σκολίκων, (20) περὶ θαμβόσεως τοῦ ἀέρος, (21) περὶ μεταβάσεως τὴν ἡμέραν εἰς νύκταν, (22) περὶ ταραχῆς ἀνέμων, (23) περὶ κτύπου ἀπ' οὐρανοῦ ἀκουσθέντος, (24) περὶ κτύπου ἐκ γῆς ἀκουσθέντος, (25) περὶ σεισμοῦ τῆς μητρὸς ἡμῶν γῆς. Deinde

F. 138 ipsum opusculum incipit a mense Octobri (Μὴν Ὀκτοῦβριος ἔχων ἡμέρας λα'); describitur primum quid significet primus mensis dies, prout in primum, secundum, tertium hebdomadis diem cadat, deinde pergit [f. 138^v] Ἀρχὴ τῶν σημείων καθὼς Δανιὴλ ἔφησα [sic]. Sequuntur XXV capita supra numerata singulatim pro mense Octobri [sed λείποσιν ταῦτα· ε' ζ' ζ' η' f. 139], et sic deinceps pro ceteris anni mensibus; desinit f. 183^v ὃ δὲ θεὸς εἶδε τὰ ἀδηλα. Τέλος τούτων τῶν Περσικῶν ἐφευρεμάτων. — Frustulum editum in appendice. Cf. cod. 26, f. 69 sqq.

F. 184-188. Νικηφόρου Καλλίστου τοῦ Ξανθοπόλου συνοπτικὴ σύνοψις ἁγίων χρόνον (sic). — De his et sequentibus eiusdem versibus, cf. *Verzeichniss* etc., l. c., p. 74 et 19.

F. 189-212^v. Excerpta ex Geoponicis; cf. Beckh, *Acta Semin. Erlang.*, IV, 304 sq.; *Verzeichniss* etc., l. c.

F. 213. Ἰσαὰκ μοναχοῦ τοῦ Ἀργυροῦ σχόλιον εἰς τὸ πρῶτον σχῆμα τῆς ἐν ἐπιπέδῳ καταγραφῆς τῆς οἰκήσεως (Ἐνταῦθα ὁ Πτολεμαῖος πρὸ τῆς καταγραφῆς — [f. 216] καὶ οὐ περιφερειῶν). Cum figura. — Cf. *Catal. Venet.*, p. 71, cod. 8, f. 153.

F. 216. Περί τῶν δώδεκα ἀνέμων διὰ στίχων πολιτικῶν (Ἄνεμοι δώδεκα εἰσι καὶ μάθε τούτων κλήσεις — [f. 216^v] τὴν περὶ τούτων γνῶσιν).

F. 216^v. Ἔτερον περὶ τῶν αὐτῶν (Ὅτι ὁ μὲν ἀπαρκτίας — [f. 217^v] ψυχρὸν ἐκκρίνεται).

F. 217^v. De finibus et climatibus terrae (Ἡ πᾶσα τῆς γῆς οἰκησις — [f. 218] ἄχρι τοῦ ἰσημερινοῦ).

- F. 218^v. Περὶ ὧν ποιεῖται σχημάτων ἡ Σελήνη πρὸς τὸν ἥλιον (Τὰ τῆς Σελήνης σχήματα ἅπερ καλεῖται φάσεις — [f. 219^v] φώτων αὐτῆς ἔχει). — Versus politici videntur.
- F. 219^v. De meridiano Syenes (Ὁ διὰ Λυσιμαχίας καὶ Συήνης μεσημβρινὸς — ταῦτα κδ').
Περὶ τοῦ ἥλιου πότε εἰσέρχεται ἐν τῷ Κριῷ καὶ διὰ πόσων ἡμερῶν διέρχεται τοῦτον τε καὶ ἕκαστον τῶν λοιπῶν ζωδίων (Ἰστέον ὅτι ὁ ἥλιος — [f. 220] καὶ ὠρῶν ις').
- F. 220. Περὶ τοῦ ἥλιου πότε ἀφ' ἑκάστου εἰς ἕκαστον τῶν ζωδίων μεταβαίνει (Ἐψηφορήθη δὲ ταῦτα κατὰ τὰ ὑποκείμενα — διαφορὰς βν'' δ''). Utilur pro exemplis annis ,ζωγδ' et ,ζωγη', i. e. 1386 et 1390 p. Chr. n.

26. Berolinensis 173 = Phill. 1577 = Meerm. 287 = Clar. 295 = Pel. 128. — Chartaceus, cm. 20,3 × 14,4, s. XV, variis manibus scriptus, ff. 204. F. 72 haec subscriptio legitur: Γεώργιος Κριτόπουλλος ὕστριος μονόμαχος. — Cf. *Verzeichniss* etc., I, 75 sqq.

F. 1-42. Διαλόγος νεκρικός· Ἐπιδημία Μάζαρι ἐν Ἀίδου. — Cf. Krumbacher², p. 492 sqq.

F. 43-47^v. Index capitum syntagmatis cuiusdam astrologici. Folii 43 superior pars deest, omnia squalore violata sunt. Inter alia inveniuntur περὶ ἐνιαυτῶν καὶ μηνῶν καὶ ἡμερῶν ἐκ τοῦ Παύλου. Scriptura cryptographica f. 44^v obvia eadem est ac in cod. Marciano 334, cf. *Catal.*, II, 24 et 217, et in multis codicibus Parisinis et Berolinensibus. F. 44^v: ... ἀπὸ φωνῆς Οὐάλεντος; f. 45: Δημητρίου περὶ πλεόντων. Ibid. Βραβύλα: significatur κεφ. σκα'. Ibid. (κεφ. σκβ'). Τὸ ὑπὸ τοῦ κε' κε(φαλαί)ου Μαξίμου καὶ Ἡφαιστίωνος. Ultimum capitulum (numero υγ', nī fallor, signatum): (Π)ερὶ τοῦ γνῶναι εἰ τεύξεται τοῦ ζητουμένου ὁ αἰτῶν ἢ παρὰ βασιλέως ἢ παρὰ ὑπερέχοντος ἄλλου προσώπου. Eadem capita quae in hoc indice inde a f. 44^v med. usque ad f. 45^v summ. notantur, in cod. Paris. 2506, f. 1-88 eodem ordine habentur.

F. 48. Ἑρμοῦ τοῦ <Τρισμεγίστου περὶ τοῦ> ιβ' τόπου (Ὁ ιβ' τόπος καὶ μετακόσμιος καλούμενος — [f. 49] ἢ καὶ καταδίκη περιτρέψει). — Excerptum ex opusculo in codd. Marciano 335 [= Venet. 7], f. 28, et Parisino 2506, f. 1 ss. servato. In *Catal. Paris.* edetur.

F. 49. Ὠροσκόπος ὁ καὶ πρῶτος τόπος (Ὁ δὲ α' τόπος — [f. 49^v] πράξειν ποιεῖ· ἐὰν τὸ ιβ' μόριον: desinit folium in media enuntiatione). — Excerptum ex eodem opere Hermetis Trismegisti.

F. 50. Ἐν ἰδίᾳ τάξει ἰστάμενα (sequitur tabula cum figuris geomanticis et signis planetarum, quibus planetarum nomina Persica

et colorum nomina graeca adscripta sunt). — Ad Zanatam (infra f. 52) pertinere videntur.

F. 50^v. Capitulum sine titulo de hebdomadis horis faustis et infaustis (Χρὴ γινώσκειν ὅσαι ὥραι ἀγαθαὶ καὶ ὅσαι φαῦλαι — [f. 51^v] ὥρα ιβ' Ἑρμοῦ). — Cf. supra cod. 7 [Monac. 287], f. 5 sqq.

F. 51^v. Item sine titulo de 7 sphaeris planetarum (Γνώρισον δὲ καὶ τὴν ἐν τῷ πόλῳ τῶν ἑπτὰ πλανήτων καθίδρυσιν — ἐν τῷ ζ' πόλῳ). Planetae hic nominantur Κρόνος ὁ καὶ Ζοχάλης. Ζεὺς <ὁ> καὶ Μουστερής· Ἄρης ὁ καὶ Μάρχ· Ἥλιος ὁ καὶ Ἀτάπ· Ἀφροδίτη ὁ καὶ Ζοχάρ· Ἑρμῆς ὁ καὶ Ὅτεριτ· Σελήνη ὁ καὶ Χαμάρ. — Nomina Persica sunt. Κρίσις καὶ ἐκλογὴ δουλειῶν ἐν ὥραις (Ἐν ὥρᾳ Ζοχὰλ — συμβουλευού· λούου).

F. 52. Βίβλος πέφυκα ἀστρονομίας ψάμμου γράφων ἐπερχομένων ρυθμῶν ἄδων [duo trimetri restituendi: leg. ρυθμὸν ἀπάντων]. In marg. Εὗρεσις Ζανατέως Πέρσου· μεταγλώττησις Ἀρσενίου μοναχοῦ (Οὗτος ὁ Ζανατῆς ἐτεχνεύσατο — τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο). — Cf. cod. Neapol. 19 (Catal., IV, p. 51), f. 31.

Prooemium sequitur cap. 1 (Χρὴ δὲ γινώσκειν ὅτι οἱ προσάλληλοι τῶν ἀστέρων σχηματισμοί — [f. 53] τοιαύτης προγνώσεως). — Fere totum ex Ptolemaei, *Tetrabibli* prooemio exscriptum: quaeritur num haec ars exerceri possit et quid prosit.

F. 53. Πρότερον δὲ ὑποτίθενται τινὰ σχήματα ις' — [f. 53^v] καὶ ὑποδείξω τοὺς ἐκ τῶν ἀστέρων ις' οἴκους. Sequuntur figurae eiusdem generis quae f. 50 inveniuntur. — Sequitur interpretatio:

F. 54. Ἡμεῖς ἔχοντες πέντε πίνακας τέσσαρας — [f. 57^v] αὐτῷ συμμαρτυροῦμεν (de 16 domibus). Inter f. 55 et 56 unum folium additur. — Eadem habentur in cod. Neapolitano 19, f. 31.

F. 57^v. Οὗτος ὁ πρῶτος γῆ (Ὑπόδειξις τῶν ἀστέρων ἐν σχήμασι — [f. 58] ἐπὶ τῇ γῇ).

F. 58. Γνωρισον τὰς ἐκ τῶν ἀστέρων ἐκκριμένους [l. κεκρυμμένους] ἐν τῇ γῇ. Ἡμεῖς ἔχοντες πέντε πίνακας τέσσαρας — [f. 57^v] αὐτῷ συμμαρτυροῦμεν. — Cf. ibid., f. 31.

F. 59. Βίβλος πέφυκα ἀστρονομίας ψάμμου γράφων ἐπερχομένων ρυθμῶν ἄδων [duo trimetri restituendi: leg. ρυθμὸν ἀπάντων]. In marg. Εὗρεσις Ζανατέως Πέρσου· μεταγλώττησις Ἀρσενίου μοναχοῦ (Οὗτος ὁ Ζανατῆς ἐτεχνεύσατο — τοῖς Ῥωμαίοις ἐγένετο). — Cf. ibidem, f. 31.

- F. 59^v. δ'. Κρίσις λευκάδος δ και παγιάδ (Τούτο τὸ σχῆμα ἀγαθόν — αὐτὰ και εἰς γύναια). — Cf. *ibidem*.
 ε'. Κρίσις τοῦ σχήματος δ λέγεται κράτος ἐξόδου· δ και νόσρα ταλχάριτζι (Τούτο τὸ σχῆμα — [f. 60] σημεῖα και εἰς γύναια). — Cf. *ibidem*.
- F. 60. ζ'. Κρίσις κράτους εισόδου δ και νοσράτ ττάχηλ (Τούτο τὸ σχῆμα εισοδικόν — [f. 60^v] σημεῖα και εἰς γύναια. — Cf. *ibidem*.
- F. 60^v. ζ'. Κρίσις σχήματος παγίου· δ και θεπιτὰ και ἀτιπὰ ἀλχάριτζα ὠνόμασται παρὰ Ἀράβοις (Τούτο τὸ σχῆμα ἐξοδικόν — [f. 61] αὐτὰ και εἰς γύναια). — Cf. *ibid.* (f. 36).
- F. 61. η'. Κρίσις σχήματος ὀρθοῦ βροπάλου δ και καιμὰ και ἀτιπὰ ἡτταχίλη (Τούτο τὸ σχῆμα ἀγαθόν — τῷ σφονδύλῳ). — Cf. *ibidem*.
 θ'. Κρίσις σχήματος χαρμονῇ δ και φαράχ και τζοτταλὰ παρὰ Ἀράβοις ὠνόμασται (Τούτο τὸ σχῆμα ἀγαθόν — [f. 61^v] και ποθεινός). — Cf. *ibid.* (f. 36^v).
- F. 61^v. ι'. Κρίσις πωγωνάτου δ και νακκιγ ἀλχάτ (Τούτο τὸ σχῆμα φαυλοεισοδικόν — [f. 62] ἐπιτήδειος). — Cf. *ibidem*.
- F. 62. ια'. Κρίσις πῦξ εισόδου δ και κάπαδ ττάχιλ ὠνόμασται (Τούτο τὸ σχῆμα — [f. 62^v] εἰς γυναῖκας). — Cf. *ibidem*.
- F. 62^v. ιβ'. Κρίσις πῦξ ἐξόδου δ και κάπαδ ἀλχάριτζ ὠνόμασται (Τούτο τὸ σχῆμα φαῦλον — και εἰς γύναια). — Cf. *ibidem*.
 Sine numero <ιγ'>. Κρίσις πληθίδος δ και τζαμαὰτ ὠνόμασται. Sic desinit f. 62^v : deinde duo vel tria folia interciderunt.
- F. 63. Altera sedecim domorum explicatio (incipit in medio enuntiato μανδάτα ἀλλεπάλληλα; pergīt in explicatione domorum a fine secundae usque ad decimam quintam; des. in fine f. 68^v ... σωρεῖαν ἀνθρώπων δηλοῖ). Desunt deinde iterum quaedam.
- F. 69. De singulis hebdomadis diebus. Initium deest; incipit : εἰ δὲ εἰς ἡμέραν ζ' λάχη; des. : γενήσεται πλέον· βίου τὸ κέρδος ἐκβιοῦν καθ' ἡμέραν, trimeter iambicus.
- Ἀρχὴ τῶν ἀποκαλύψεων τοῦ προφήτου Δανιήλ¹. Λόγος α'. Περὶ ἐκλείψεως Ἡλίου (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ ἐκλειψῇ Ἡλίου γένηται — παρόντι χρόνῳ). Sequitur versus iambicus : γίνωσκε πάντων τῶν καλῶν τὰ δράματα.
 β'. Περὶ ἐκλείψεως τῆς Σελήνης (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ — [f. 69^v] λαβεῖν αὐτήν. Δεινὸν πένεσθαι, χεῖρον εὐπορεῖν κακῶς).
- F. 69^v. γ'. Περὶ δίσκου τοῦ Ἡλίου (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ — δι' αὐτῶν. Εὐεργετῶν νόμιζε μιμείσθαι θεόν).

¹ Cf. supra cod. 17, f. 4^v Ὀνειροκριτικὸν βιβλίον τοῦ προφήτου Δανιήλ et cod. 25, f. 137^v. Plura in appendice invenies.

- δ'. Περὶ τοῦ δίσκου τῆς Σελήνης (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ δίσκον — τῶν ὁδῶν. Ζήτει Χριστοῦ χρηστότητα χρηστὸς ὢν).
- ε'. Περὶ γέννας τῆς Σελήνης (Καὶ ἐν τῷ παρόντι μηνὶ θεάσωνται — παρόντι χρόνῳ. [Ἡ] σὰρξ κρατεῖσθαι καὶ δανίζεσθαι καλῶς).
- ς'. Περὶ ἐκχύσεως τῶν ἀστέρων (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ ἀστέρες — [f. 70] τὰς χώρας. Θυμὸν χαλινοῦ [ex gal. correctum] μὴ φρενῶν ἔξω πέσης).
- F. 70. ζ'. Περὶ ἐκπέσεως ἀστέρων (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ ἀστέρες εἰς πλῆθος — αὐτῶν. [Ἰ]στη μὲν ὄμμα, γλῶσσα δὲ σταθμὴν ἔχει).
- η'. Περὶ ἐμφανήσεως τῆς ἁγίας Ζώνης (Κὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ εἰδῶσιν — παρόντι χρόνῳ. Κλείσος ἰκείσθω μὴ δὲ πορνεύειν γέλως).
- θ'. Περὶ ἐμφανήσεως ῥομφαίας ὁμοιον ἐν τῷ οὐρανῷ [f. 70^v] (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ — παρόντι χρόνῳ. Λύχνος βίου σοι παντὸς ἡγεῖσθω τέλος).
- F. 70^v. ι'. Περὶ ἐρυθράδης τοῦ οὐρανοῦ (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ ἐρυθράδα — παρόντι χρόνῳ. Μὴ σοι τὸ εἶναι τὸ δοκεῖν ὑπορίει).
- ια'. Περὶ σημείου ξένου τοῦ ἐν οὐρανῷ (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ σημεῖον ξένον — παρόντι χρόνῳ. Νοητὰ πάντα πράσσει δὲ πράσσειν θέλεις).
- F. 71. ιβ'. Περὶ ὁμοίωσιν ἀνθρώπου ἐν τῷ οὐρανῷ (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ σημεῖον ἀνθρώπου — φόβος γένηται. Μένον σεαυτὸν ἰάθη καὶ τίμα ξένους). In marg. rubro : στή(ος).
- ιγ'. Περὶ βροντισμοῦ ἄγαν (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ βροντισμὸς — [f. 71^v] ταῦτα πληρωθήσονται. Ὅτε εὐπλοεῖς μάλιστα μέμνησο ζάλης). — Hoc specimen in appendice edidimus.
- F. 71^v. ιδ'. Περὶ ἀστραπῆς (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ ἀστραπαὶ — τῷ χρόνῳ. Πάντ' εὐχαρίστως τὰ ἐκ θεοῦ δέχεσθαι χρή).
- ιε'. Περὶ λαύρας τῆς ἀπ' οὐρανοῦ (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ λαύρα — τῶν ὁδῶν. Ῥάβδος δικαίου πλεῖον ἢ τιμὴ κακοῦ).
- ισ'. Περὶ ὑετοῦ ἄγαν (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ ὑετὸς — παρόντι χρόνῳ. Σοφῶν θύρας ἔκτριβε πλουσίων μηδαμῇ).
- ιζ'. Περὶ χαλάζης (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ χάλαζα — [f. 72] καὶ ἀφανίσει αὐτοὺς παντελῶς. Μικρὸν οὐ μικρὸν ὅταν ἐκφέρῃ μέγα).
- F. 72. ιη'. Περὶ ἐπιβρέξεως χοῦ ἐρυθροῦ (Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ χοῦν ἐρυθρὸν — ἀπὸ τῶν) : desinit in medio enuntiato. Addidit manus altera pauca verba quae vix intellegi possunt : τῶν καίματον ἐγερεθήσοντε κατὰ τῆς βασιλείας αὐτῶν ἀλλὰ οὐκ εβοδο (?). In marg. tertia manus adnotavit λείπουσι τὰ ἄλλα

καὶ τῶν ιβ' μηνῶν· ἔχωμεν δὲ ἀλλαχοῦ. De subscriptione quae sequitur, cf. supra in praefatione.

F. 72^v altera manu pessime scriptum : Βιβλος σοφίας καὶ συνέσεως ἀποτελεσμάτων Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως δς ἔγραψε καὶ ἐδίδαξε Σούστουμον Θάλασσον τὸν αὐτοῦ μαθητὴν λέγων αὐτῷ οὕτως. Des. f. 74^v. — Editum in appendice.

F. 75. Nova manus. <Tractatus astronomicus secundum Persas, cf. f. 75^v> Περί μεσημβρινοῦ καὶ μεσονυκτίου (Ζητεῖται ἡ ἀκριβὴς ἐποχὴ τοῦ Ἥλιου — μεσημβρινοῦ εἴρηται).

Περί τοῦ πῶς δὴ (l. δεῖ) εὐρίσκειν τὴν ὥραν καθ' ἣν μοιρικῶς οἱ ζ' (sic) ἀστέρες σχηματίζονται πρὸς ἀλλήλους οἷον Κρόνος Ζεὺς Ἄρης Ἥλιος Ἀφροδίτη καὶ Ἑρμῆς (Ἡ τῆς κινήσεως ἐκάσ-
του τῶν ἀστέρων ἀνωμαλία — [f. 76] παρελθούσης νυκτός).

F. 76. Ὑπόδειγμα συνόδου Ἀφροδίτης καὶ Κρόνου, deinde ὑπόδειγμα ἑξαγώνου σχηματισμοῦ Κρόνου καὶ Ἥλιου, [f. 76^v] ὑπόδειγμα σχηματισμοῦ τριγώνου Διὸς καὶ Ἄρεως, ὑπόδειγμα σχηματισμοῦ τετραγώνου Διὸς καὶ Ἑρμοῦ, ὑπόδειγμα σχῆμα (sic) διαμέτρου Διὸς καὶ Ἑρμοῦ. Incipit primum exemplum Τῷ ψιέ' ἔτει Περσῶν (= 1344 p. C.) χορτὰτ κδ', des. f. 77 τὸ ἐναντίον τῶν ἄλλων ἀστέρων.

F. 77. Περί τοῦ εὐρίσκειν τὸ ὕψωμα τῶν ἀστέρων (Ἡ κίνησις δὲ τῶν ὑψωμάτων — ὀγδόης).

Ση(μαίνεται) ἀπὸ παραδείγματος τῆς ἐκλείψεως Ἥλιου (Εὐρέ-
θησαν οὖν — [f. 77^v] ἄχρι τέλους).

F. 77^v. Περί τῆς ἐγγύτητος τῆς μεταβάσεως τῶν ἀστέρων ὑπόδειγμα (Ἡγουν ποῖα ἐποχὴ — λεπτὰ ιβ').

Περί ἐκβολῆς τῶν ἐποχῶν τῶν ἀστέρων εἰς τὴν τάξιν τῶν ἐφημερίδων καὶ πρῶτον περὶ τοῦ Ἥλιου (Ἰστέον ὅτι τοῦ μὲν Ἥλιου — [f. 78] τοὺς προρρηθέντας χρόνους).

F. 78. Ὑπόδειγμα (Τῷ ψιέ' ἔτει Περσῶν — χρόνους).

Περί εὐρέσεως ὠροσκόπου ἥτοι μοίρας ἀνατελλούσης (Ὁρο-
σκόπον ὀνομάζουσιν οἱ ἀποτελεσματικοὶ — [f. 78^v] ἡ δύνουσα).

F. 78^v. Ὑπόδειγμα (Αἱ δοθεῖσαι — τοῦ Ταύρου).

Περί Ζωδίου μεσουρανοῦντος (Ἡ δὲ μεσουρανοῦσα — ἀντιμε-
σουρανοῦσαν).

Ὑπόδειγμα (Ἦν ὁ ἐπισυναχθεὶς ἀριθμὸς — [f. 79] ὡς πολλάκις εἴρηται).

F. 79. Ὑπόδειγμα σχή(ματος) συνόδου Ἥλιου καὶ Ἀφροδίτης (Ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Λέοντα — μεθόλου εὐρίσκεις). Sequitur Κανό-
νιον τοῦ μερισμοῦ τῶν κδ' ὥρων.

Περί τῆς εὐρέσεως τῆς ὥρας καθ' ἣν μοιρικῶς σχηματίζονται οἱ μὴ κατ' εὐθείαν κινούμενοι ἀστέρες (Ἐπειδήπερ οὐ πάντες — [f. 79^v] εἴρηται).

- F. 79^v. Ὑπόδειγμα (Τῇ ε' τοῦ ἄδερ κατὰ τοὺς χρόνους τῶν Περσῶν ψιέ — πολὺ ταχύτερος ὤν).
- F. 80. Περὶ φύσεων [l. φάσεων] καὶ κρύψεων στηριγμῶν πρώτων καὶ δευτέρων· ἔτι δὲ καὶ περὶ καυμάτων καὶ ἀκρονύκτων (Ὀνομάζονται οἱ ἀστέρες διαφορὰς ὀνόμασιν — [f. 80^v] ἢ μὲν γὰρ : cetera desunt).

Genuinus horum foliorum ordo hic est : F. 74 (desinit Apollonius), 122, 78, 75, 76, 79, 80, 77, 81 (incipit novus tractatus). Huius opusculi ab anonymo quodam Byzantino post a. 1344 p. Chr. n. scripto quem Persica doctrina usum esse apparet, initium deesse videtur. Ceterum ne f. 127-129 quidem ab hoc tractatu aliena esse coniecerim quippe quae partim mirum in modum cum f. 80 concordent; incipit enim f. 128 : φάσεων τε καὶ κρύψεων καὶ καυμάτων, στηριγμῶν πρώτων καὶ δευτέρων τοῦ τε κλήρου τύχης κτλ.· ἔτι δὲ καὶ ἄλλα τινὰ θαύματος ἄξια καθάπερ ἐν τοῖς τῆς κρίσεως βιβλίοις ἐμφαίνεται· ἄλλ' ἄξιόν ἐστι τὴν ῥηθεῖσαν ἔκθεσιν τῶν ἱβ' τόπων τοῦ θεματίου καὶ δι' ὑποδείγματος φανερῶσαι. F. 75-80 et 122 eadem sine dubio manu scripta sunt, fortasse etiam 127-129.

Alia manus pessima incipit in medio verbo

- F. 81. (Ἡ)μιφώνων τὸ ψ καὶ ὁ μὲν Ἑρμῆς, ἔχει ἐκ τῶν φωνηέντων τὸ ο — [f. 81^v] ἐκ δὲ τῶν φωνιέντων τὸ ω μέγα. — Cf. de tali alphabeti interpretatione Boll, *Sphaera*, p. 469; Reitzenstein, *Poimandres*, p. 260 sqq.
- F. 81^v. Ἰδοῦ καὶ ὁ ψήφος τῶν ἀστέρων καὶ τῶν ἡμερῶν (Ἡμέρα κυριακή ὁ ψήφος φνθ' — [f. 82] τὰ δὲ ἑπτὰ φωνιέν [sic] ταῦτα· α ε η ι ο υ ω).
- F. 82. Πυθαγόρου μέθοδοι συμβολικαί (Figura cum litteris et paucis verbis).
- F. 82^v. Ἰστέον ὅτι ὡς λέγουσιν οἱ ἀρχεοὶ ἀστρονόμοι κατὰ μῖμησιν τῶν ἑπτὰ ἀστέρων τῶν καὶ πλανήτων λεγομένων ἐποίησεν ὁ θεὸς τὰς ἑπτὰ ἡμέρας τῆς εὐδομάδος — εὐδόμη τῷ Κρόνῳ). Γύνωσκον οὗτος ὅτι ὁ ἥλιος ἐμπένει [sic = ἐμβαίνει] εἰς τὸν Κριὸν Μαρτίῳ ιγ' — [f. 83] οὕτως.
- F. 83. Τίνα ἐπέχει στιχία ἕκαστον ζῴδιον (α Κριὸς ν — μ Ἰχθύες ω). — Cf. supra f. 81.
Χρῆ σε γινώσκην ὡς καθ' ἡμίσειαν ἡμέρας διέρχεται ἡ Σελήνη — [f. 83^v] λύσις ἐντέχνως.
Ἡμέραι τῆς Σελήνης αἱ πεφωτισμέναι αὗται — καθ'.
- Ψήφισον τὸ ὄνομα δν ζητῆς — [f. 84^v] καλῶς καὶ ὑγείδς.
Sequuntur litterarum alphabeti formae novem, inter quas Σιβυλλιακὰ γράμματα, ἱερωγλυφικὰ γράμματα, Περσικὰ γράμ-

ματα, Πυθαγορικά γράμματα. — Cf. Wünsch, *Zaubergeräte aus Pergamon*, p. 32 sq.

- F. 86. Ἰωάννης ὁμοῦ ἀριθ' — μετὰ τοῦ ψύφου (onomatomantia : cf. notam ad f. 123).
- F. 86^v. Tabula statum lunae per duodecim menses exhibens.
- F. 87. Incipit in medio enuntiato capitulum Περὶ κατακλίσεως νοσούντων (Συσχηματίζεται καθ' οἷον δῆποτε οὖν τρόπον τὰς νόσους ἀκινδύνους ποιήσει — ἐν τῷ θ' γνωρίζεται) = Galeni, π. κατακλίσεως (ed. Kühn, XIX, p. 532, 10 - 533, 6). Περὶ Κριοῦ (Πρῶτον ζῦδιόν ἐστι Κριός τὸ μέτοπον et sic deinceps per cetera signa; desin. f. 103 ἀδιάπτωτος ἔση ἐν ἀπάσῃ) = ibid. p. 533, 12 - 573.
- F. 103. Eiusdem argumenti. Αἰρέσεις δέ εἰσι τῶν ἀστέρων αἶδε· οἱ μὲν γὰρ εἰσιν — [f. 103^v] ζ' ς' β'.
- F. 104. Tabula cum commentario. Δεῖ δὲ ἐπὶ πάσης φλεβοτομίας — ἐν δὲ (librarius desiit in medio enuntiato).
- F. 104^v. Περὶ ὥρων ἡμερινῶν τε καὶ νυκτερινῶν τῆς ἐνδομάδος καὶ τίνα δοκοῦσι σημαίνειν οἱ πλανήτες (sic) ἐκάστης ὥρας ("Οτι ἐπὶ ἐκάστης πράξεως — μήτε κακῇ). Sequuntur tabulae inde a sabbato usque ad diem quintum (Mercurii) horas singulas cum planetis enumerantes. Dies sextus et septimus desiderantur. Des. f. 106^v. — Cf. infra f. 168 et quae ex cod. 7, f. 5, in appendice edentur.
- F. 107 et 108 inverso ordine inligata. F. 107^v titulus abscissus praeter καὶ πόσων μοιρῶν ([Εἰ] βούλει γινώσκειν τὸν Ἥλιον ἐν ποίῳ ζῦδιῳ ἐστὶ — [f. 108^v] λεπτῶν λβ').
- F. 108^v. Ψῆφος σύντομος περὶ αὐτοῦ ("Εστί πάλιν ζητεῖν — λεπτὰ ξ').
- F. 109. Nova manus. Τοῦ Εὐδοξίου χειμῶνος προγνωστικά ('Ιου- νί[ου] ἰδ' εἰ ἐν τῷ Κριῷ εὔρεθῇ ἡ Σελήνη — [f. 115] ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα μεταδεέστερος). — Editum in appendice.
- F. 115. Τοῦ αὐτοῦ Εὐδοξίου τεκμήρια προγνωστικά χειμερίου ἀέρος (Τριταῖα καὶ τεταρταῖα οὖσα ἡ Σελήνη — [f. 116^v] κινήσει πρε- πούσας) = Geopon. I, 3, ubi sub Arati nomine feruntur.
- F. 116^v. Πρίνοι καὶ δρύες καρποὶ — προαγορεύουσιν = Geopon. I, 4 (Eiusdem sc. Arati in Geoponicis). In marg. inferiore prima capituli verba repetuntur¹.

¹ Meo igitur iure dubitavi num in cod. Berolin. 18 (supra p. 33 sq.) f. 14 inscriptio recte suppleta sit a vetere bibliothecario. Nam descriptione mea vix prelo tradita omnia quae f. 14 eius codicis leguntur cum Geoponicis consentire vidi. Quare addas velim ad p. 34 : f. 14 (Τριταῖα καὶ τεταρταῖα — δηλοῖ) = Geopon. I, 2 (Προ- γνωστικά εὐδιεινοῦ ἀέρος. Ἀράτου) et Πρίνοι καὶ δρύες — προαγορεύουσι = Geopon. I, 4 (τοῦ αὐτοῦ); deinde ad Βάσσου * Μαρτωνύμου, capitulum addas : =

- F. 117. Φιλίππῳ τῷ τιμιωτάτῳ βασιλεῖ Σέκςτος ὁ ὠροκράτωρ (Περὶ τὰς τῶν ὠρῶν κινήσεις κράτιστε βασιλεῦ — [f. 117^v] δύνει ὁ "Ἡλιος). — Editum in appendice.
- F. 117^v. Sequuntur tabulae : Τοῦ 'Ηλίου ὄντος ἐν τῷ Τοξότη καὶ ἐν τῷ Αἰγόκερῳ ("Ωρα α' πόδες κη' — [f. 118^v] ὥρα ιβ' πόδες α'). — Editae in appendice.
- F. 118^v. Εὗρεσις ἐν συντόμῳ τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου (Κράτεισον τὰ ὀλίγα ἔτη — τοῦ 'Ηλίου). — Editum in appendice.
Εὗρεσις ἐν συντόμῳ τοῦ σεληνιακοῦ κύκλου (Κράτεισον τὰ ὀλίγα ἔτη — σεληνιακὸς κύκλος). — Editum in appendice.
Εὗρεσις ἐν ποίῳ ζῳδίῳ ἐστὶν ὁ "Ἡλιος (Ταῖς ἐπισυναγομέναις — κράτησον).
- F. 119. Εὗρεσις ἐν ποίῳ ζῳδίῳ ἐστὶν ἡ Σελήνη (Τὴν ποσταῖαν — ἡ Σελήνη).
Περὶ διαφορᾶς ἡμερῶν τῆς Σελήνης (Χρὴ γινώσκειν — μεσότητα).
- F. 119^v. Incipit manus deterior. Περὶ ἀνθρωπίνων ζῳδίων (Ψήφησον τὰ στοιχία — τὸ πρῶτον). — Editum in appendice.
Ψήφος περὶ τῶν πέντε πλανωμένων (Κράτει τὰς τελευταίας — τῶν ζῳδίων).
Ψήφος προγνωστικὸς ὁποῖον ἔσται τὸ μέλλον ἀγαθὸν κακὸν ἢ μέσον ('Απὸ Μαΐου ὀκτωκαιδεκάτης — [f. 120] λς'). — Editum in appendice.
- F. 120. Ψήφος ἕτερος προγνωστικὸς τὸν αὐτὸν λόγον ἔχων (Ψήφησον τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου — δυσκόλως). — Editum in appendice.
- F. 120^v vacuum.
- F. 121. "Ετους ςϞδ' [= 1396 p. Chr.] μηνὸς δ' Ἀπριλλ(ίου) ιβ' ἐρώτησις περὶ ταξειδίου (sequitur thema astrologicum : deinde lectus Διότι ὁ Ζεὺς — καλὰ ταῦτα).
- F. 121^v. Μετὰ (?) τὴν ἐπισυναγωγὴν τοῦ ἀστέρος λάμβανε — εὐρίσκεται ὁ ἀστήρ (mira abbreviatura scriptum ; scriptura minima).
- F. 122. Περὶ τῆς ἐκβολῆς τῶν ὠρῶν τῆς ἡμέρας ὁποιοῦδήτινος κλίματος βούλει ἢ πόλεως ἢ χώρας ἀπὸ τῶν τούτων ἀναφορῶν (Αἰ ἅπαξ ἐνὸς χρόνου ἐκβληθεῖσαι — ἐφημερίδων ἐκθέσει).
'Υπόδειγμα τούτου (Εἰς τὸ κανόνιον τῶν ἀναφορῶν — κάτωθεν ὄντων τῶν λ').
- F. 122^v. Περὶ τῆς καταλή(ψεως) τοῦ ὑψώματος τοῦ 'Ηλίου κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας εἰς πάντα τὰ κλίματα (Τηρεῖται ἡ ἀκριβὴς

Geopon. I, 3, § 1-5 (τοῦ αὐτοῦ). Μαρτωνόμου a bibliothecario pro μακροτέρου inscriptione vetusta (Προγνωστικὰ μακροτέρου χειμῶνος) iam fere deleta lectum esse facile concedas. Contra Bassi (i. e. Cassiani Bassi Scholastici) nomen haud iniuria ille legisse videtur.

ἐποχή — βόρειον μέρος). — Idem capitulum iteratur f. 129. Ὑπόδειγμα εἰς τὸ πλάτος τῆς Κωνσταντινουπόλεως (Ἐτηρήθη — ὀφείλει γίνεσθαι). — Idem capitulum f. 129.

Περὶ τῆς ψηφοφορίας ἐκάστου τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων (Ἐκάστου τῶν ἀπλανῶν — ἄπερ ἐν τῷ) : continuatur f. 78 (cf. supra ad f. 80). — Idem capitulum f. 129.

F. 123. Altera manu vel saltem alio tempore scriptum Ἐψηφοφορίθη παρὰ τοῦ διδασκάλου μου κυροῦ Ἐλευθ(ε)ρ(ίου) ἡ παρελθούσα ἐκλειψις ἢ γέγονε ἐν ἔτει ςθ' [potius ,σωςθ'] κατὰ δὲ Πέρσας ψέ' [1391 p. Chr. n.] ἔχων ὁ τάρμαν¹ κη' κατὰ Πέρσας κατὰ δὲ Ἑλληνας ὁ Ἀπρίλλιος ε'. ἐξήλθον δὲ αἱ αἰποχαὶ οὕτως Ἡλίου καὶ Σελήνης². Sequuntur numeri.

F. 123^v. Ἐζητήθη παρ' ἐμοῦ τοῦ γινῶναι καὶ τὰ πλάτη τῶν ἀστέρων καὶ ἐσχημάτισται παρὰ τοῦ διδασκάλου οὕτως — Ζ' ιδ'.

F. 124. Ἐζητήθη ὁ ὠροσκόπος — μοίρας ιε'. Eadem manus.

F. 124^v. Figura zodiaci etc.; similia f. 125^r. Fortasse altera manus.

F. 125^v. Ἰσασμός λαβούτου [= testudinis] (Πρῶτον — τῶν στροφίων οὕτως).

F. 126. Notulae breves : inscriptio δσας non continuata (Τὰ τριακόσια — ἐξαγωνισμός); deinde thema astrologicum.

F. 126^v. Alphabetum cryptographicum (idem apud Gardthausen, *Griech. Palaeographie*, p. 235). Sequitur hac arte scriptum

εζωψλ'ν'θπζ ηλ'νθ'ς βζθκβε ἐλνελς κθθ'

i. e. εἰς | τὸν | ἀκριβδν | καὶ | ἡγαπημένον | μοι | π(ατέ)ρα.

Supra in marg. litteris partim abscissis eodem modo cryptographicè γεώργη(ς) μάρκος ν.. κολος.

Deinde 24 verba alphabetico ordine (ἀλήθεια — ὠφέλεια).

¹ Mensis Persici nomen : fortasse Tir-mâh.

² Igitur qui hanc partem codicis inde a f. 123 ad 125^v et nescio an ex prioribus quaedam scripsit discipulus Ἐλευθερίου cuiusdam fuit qui a. 1391 eclipsin observavit : idem fuit haud dubie atque Eleutherius ille quem διδσκαλον nominat Ἰωάννης ὁ Ἀβρόμιος scriptor codicis Florentini 10 (Plut. 28, cod. 16); idem Eleutherius astrologus Eleus codicem quoque celeberrimum Angelicum 29 Mytilenis a. 1388 p. Chr. n. scripsit, cf. *Catal.*, I, 38, 1; II, 132, 1 et imprimis V, 36, 1 (ubi ipsum quoque annis Persarum usum esse apparet). Diversus est ab Eleutherio Zebeleno astrologo saec. XI, cf. *Catal.*, V, 227, 1. — Ioannes igitur Abramius, Eleutherii discipulus scripsit codicem Laurentianum 28, 16 (= *Catal.*, I, n. 10) a. 1382 : postea mediam nostri Berolinensis partem a. 1391 p. Chr. n., quod etiam ex f. 80 concludimus, ubi nomen Ἰωάννης ex artis geomanticae regulis ante alia computatur. Eleutherius vero magister Ioannis Abramii scripsit Angelicum 29 (= *Catal.*, V, n. 2) a. 1388 Mytilenis, Taurinensem C. VII, 10 (= *Catal.*, IV, n. 4) a. 1390 p. Chr. n. ibidem, et fortasse etiam Parmensem Palat. 165 (= *Catal.*, IV, n. 7) a. 1371-1374. Eleutherii codices omnes cum suis discipulum in Italiam transportasse F. Cumont optime conicit.

- F. 127 (fortasse eadem nianus ac f. 122). Περὶ διαιρέσεως τοῦ Ζωδιακοῦ κύκλου καὶ ὀνομασίας τῶν Ζωδίων, ἔτι δὲ καὶ τροπῶν καὶ περὶ τοῦ πόθεν κινηθεῖς ὁ τούτων ποιητὴς ταῦτ' ἡργάσατο· ἐν ᾧ καὶ δηλωτικὰ τῶν γινομένων ἐν τῷ κόσμῳ τοὺς ἀστέρας δείκνυσι ('Απὸ τὴν σφαῖραν — τροπῶν ἀποστάσεις). Haec et sequentia usque ad f. 129^v cohaerere videntur cum opusculo quod f. 75-80 et f. 122 huius codicis habetur.
- F. 127^v. Περὶ ἐκθέσεως τοῦ θεματίου (Τοῦ Ζωδιακοῦ κύκλου εἰς ιβ' διηρημένου τμήματα — καιρικὴν ὥραν).
"Ορατέχνης μυστήριον ('Εκ τῆς δηλώσεως — [f. 128] φανερῶσαι).
- F. 128. 'Υπόδειγμα τῆς τοῦ θεματίου ἐκθέσεως (Τὸ θεμάτιον τῶν ιβ' οἰκῶν — [f. 128^v] ὁ μερισμῶς ὡς εἴρηται). Cum figura.
- F. 128^v. Περὶ μετακλίσεως 'Ηλίου κὰν τ(ε) βορεία κὰν τε νοτία ὑπάρχει (Περὶ μοίρας ὠροσκοπούσης εἰπόντες — [f. 129] καταλαμβάνεται).
- F. 129. 'Υπόδειγμα (Τηρεῖται ἡ ἀκριβὴς ἐποχὴ — κατάβασής ἐστιν).
Περὶ τοῦ [sic] καταλήψεως τοῦ ὑψώματος τοῦ 'Ηλίου κατὰ τὸ μέσον τῆς ἡμέρας εἰς πάντα τὰ κλίματα (Τηρεῖται ἡ ἀκριβὴς ἐποχὴ — βόρειον μέρος). — Idem capitulum supra f. 122^v.
'Υπόδειγμα εἰς τὸ πλάτος — ὀφείλει γίνεσθαι = f. 122^v.
Περὶ τῆς ψηφοφορίας ἐκάστου τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ('Εκάστου τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων ἐποχὴ — [f. 129^v] ἐν τῷ κανονίῳ παράκεινται) = f. 122^v et initium f. 78.
- F. 129^v. 'Υπόδειγμα ('Υποδείγματος χάριν τῷ ψιέ' ἔτει τῶν Περσῶν ἦν τὸ ἔτος τῶν 'Αράβων ψμέ' [= 1344 p. Chr. n.] — προρηθέντας χρόνους).
Περὶ τῆς ἐκβολῆς τῶν ἀπλανῶν ἐτῶν ἦτοι τῶν θεμελίων (Μετὰ τὴν διδασκαλίαν — μέλλοντος ἔτους).
(Alia manus). Περὶ τοῦ εὑρεῖν τοῦ θεματίου τὴν διήγησιν ἀκριβώτερον (Τῆς οὐρανίας διαθέσεως — [f. 131^v] ὄραν τὴν κρᾶσιν). F. 130 haec collata esse dicit auctor ὡσὰν εὐδιάγνωστά τε καὶ σαφῆ γένηται τὰ παρὰ τῶν παλαιῶν ἀνδρῶν περὶ ἀρχῶν εἰρημένα. Brevis explicatio notionum astrologicarum est.
- F. 132. Περὶ τῆς Σελήνης διάγνωσις ὅταν τύχη εἰς καιρῷ [cetera abscissa ligatoris cultro] ('Εὰν τύχη ἡ Σελήνη — πᾶσαν πρᾶξιν).
Περὶ τοῦ πότε δεῖ στρατεύειν κατ' ἐχθρῶν (Τῆς Σελήνης οὐσης — οὐ νικᾶται ποτε). F. 132 pars inferior et 132^v vacua.
- F. 133. "Αρτιος ἀριθμὸς λέγεται — καὶ β'. Folii dimidium vacuum.
- F. 133^v. Περὶ ἡλικίας (Γίνωσκε ὅτι ἡλικίαι εἰσὶν ἑπτὰ — καὶ ἀσθενής). — De septem aetatibus (cf. Ptolem. Tetrab., IV, 10, et Boll, *Stud. über Ptolem.*, p. 123 sq.).

- F. 134. Περὶ τῶν παρανατελλόντων ἀπλανῶν ἐν τοῖς ιβ' ζῳδίοις καθὼς καὶ ἐν τισὶ τῶν ἀστρολάβων εἰσὶν ἱστορισμένοι (*sic*) καὶ κατὰ μοίρας ('Εν Κριῷ Μέδουσα — Κυνὸς οὐρά). — Editum in *Sphaera*, p. 41 sq. ex Vaticano gr. 1056, f. 28^r.
Οἱ κατὰ μοῖραν ἐν ζῳδίοις ἀνατέλλοντες καὶ τίνος κράσεως ὑπάρχουσιν ὅμοιοι ('Ο Στάχυς ἐστὶν ἐπὶ τὴν ἀριστερὰν χεῖραν τῆς Παρθένου — [f. 134^v] καὶ μεγάλως δύναται). — Similia excerptis Parisinis ex astrologo a. 379 p. Chr. (cf. *Catal.*, V, 219 sqq.) sed valde abbreviata.
- F. 134^v. Κατ' αὐτὸν ἕκαστος ἐν συνόψει ('Ο Στάχυς κθ' — ὁ λαμπρὸς τοῦ Ὑδροῦ ιγ' μοῖρα Λέοντος). Rubro additum in marginifer. : Ζῆτει δὲ καὶ τὴν ἀπόβασιν αὐτῶν ἐν ἑτέρῃ βίβλῳ.
- F. 135. Τίνες εἰσὶν οἱ παρὰ τῶν πλευστικωτέρων Μαρδαϊτῶν σηνίθ(ως) [l. συνήθως] παρατηρούμενοι καιροὶ τε καὶ ἀστέρες καὶ πότε Ζάλην ἐν τῇ θαλάσῃ κτλ. — [f. 135^v] δηλοῦσιν εὐδίαν. — Partem priorem huius tractatus ed. Morelli, cf. cod. Venet. 7, f. 420 (*Catal.*, II, 70).
- F. 136. Οἱ κύριοι τῶν ζῳδίων enumerantur.
Περὶ τοῦ πότε ὁ ἥλιος βορὰν ἀναβαίνει καὶ πότε τὸν αὐτὸν καταβαίνει κτλ. ('Ο ἥλιος ἐν Κριῷ — καταβαίνει).
<Armasaris> Περὶ τοῦ ὅτι καὶ οἱ γεωργοὶ γινώσκουσιν τοὺς ἐπιτηδεῖους εἰς τὰ ἀνήκοντα αὐτῶν (Τινὲς δὲ τῶν γεωργῶν — [f. 136^v] εἰ δὲ ἐξαπλωθῇ θῆλυ). — Editum in *Catal.*, V, p. 153. — Maior f. 136^v pars vacua.
- F. 137. Pauca de ventis ('Οτι μετὰ τὸν δμβρον — σφοδρόν); deinde versus τοῦ Ψελλοῦ (Δεινὸν τὸ λυπεῖν — δίκαιε τὴν δίκην) et τοῦ Κανικλέως¹ (Δεινὸν τὸ πενθεῖν — συρρήγνυσθέ μοι); deinde notulae de mensuris et de numero dentium hominis et bestiarum, denique enumerantur οἱ πρῶτοι ι' θεοὶ τῶν Ἑλλήνων (secundum Hesiodum).
- F. 137^v. Definitiones ἀριθμητικῆς, μουσικῆς, γεωμετρίας, ἀστρονομίας. Sequitur partim cryptographice scriptum Περὶ τοῦ θρίψαι... [Scripturae formae mihi ignotae : occurrunt inter litteras alphabeti graeci signa Solis Lunae planetarum].
- F. 138. Notulae historicae imprimis de imperatoribus Byzantinis et de Musulmannis inde ab a. ,ζωμ' [= 1332 p. Chr.] usque ad a. ,ςϷι' [= 1402 p. Chr.]².

¹ I. e. Ioannis Camateri τοῦ ἐπὶ Κανικλείου. Idem error in cod. Vindobon. 1, f. 204^r, cap. κς', Κανικλίου ἐπισκόπου.

² Finem exscripsi : 'Εν ἔτει 'ςϷι' [i. e. 1402 p. Chr.] μηνὸς Ἰουλίου κ(υριακ)ῇ ἡμέρῃ, ς' (ἡμ. ς' additum supra lineam) ἐνίκησεν ὁ Ταμυρλὰς τὸν Ἀμυράν κατὰ κράτος καὶ εἶλεν τὰς αὐτοῦ πόλεις καὶ χώρας καὶ λεηλάτησεν αὐτάς ὅτε καὶ

- F. 138. De vino condendo et de vini specie aquae reddenda χάριν παραβιάσεως (Τὸν ἀποχωρεῖσαι — χέρας ε'). — Maior folii pars vacua. In marg. infer. notatum: Ἔτους ,ςθια' [= 1403 p. Chr. n.] μηνὸς Ἰαννουαρίου γ' ἐψηφοφορήθη ὁ Ἥλιος καὶ εὐρέθη (quaedam abscissa) λβ' κς'.
- F. 139. Incipit nova manus. Ῥητορίου θησαυρὸς συνεχῶν τὸ πᾶν τῆς ἀστρονομίας (Ὁ Ζῦδιακός — [f. 144^v] Δίδυμοι). — Editum in appendice.
- F. 144^v. Περί τῆς τῶν πλανωμένων ἀστέρων φύσεως καὶ δυνάμεως καὶ ὧν κυριεῖται μελῶν ἕκαστος καὶ τί σημαίνει (Ὁ Κρόνος — [f. 145^v] ἀστήρ). — Editum in appendice.
- F. 145^v. Ἐπίλυσις καὶ διήγησις πάντων τῶν προειρημένων (ρζ' in margine) (Τίνος ἔνεκεν — [f. 146^v] ὕδωρ). — Rhetorii; editum *Catal.*, I, 142-144.
- F. 147. Σεισμολόγιον Ὀρφέως (Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ Ζῦδιον Παρθένος· ἐὰν σεισμὸς γένηται ἐν ἡμέρᾳ — [f. 149^v] πόλει ἐκείνῃ). Hermetis Trismegisti nomen fert in cod. 25 [Berol. 1574], f. 15^v. — Editum in appendice ex cod. 25.
- F. 150. Διαγνωστικὸν τῶν λ' τῆς Σελήνης ἡμερῶν (α'. Αὕτη ἡ ἡμέρα ἐπιτήδειος — [f. 152^v] τροφίμα καὶ καλά). — Similia selenodromia edd. Bassi et Martini, *Catal.*, III, 32 sqq.; IV, 142 sqq.
- F. 152^v. Βροντολόγιον Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου (Μηνὶ Ἰαννουαρίῳ. Ἐὰν βροντήσῃ ἡ ἀστράπη — [f. 156^v] τοὺς ἐναντίους διώξει). — Editum in appendice.
- F. 156^v. Αἱ παρακείμεναι χώραι ἐνὶ ἐκάστῳ Ζῦδιῳ (Κριῶ — [f. 157] Γαραμαντική). — Ex Ptolemaei *Tetrab.*, II, 4, p. 73.
- F. 157. (Eadem manus). Ἀπὸ τοῦ εὐρεθέντος βασιλικοῦ βιβλίου πάλιν τοῦ ἐν τῷ θεοσώστῳ στόλῳ ἐγκειμένου παρεκβληθέντος ἐν τῇ τραπεζητικῇ. Περί Ἥλιου ἀνατολῆς. Περί εὐδίας (Ἀνατέλλων ὁ Ἥλιος καθαρὸς — εὐδίαν δηλοῖ). — Quid ἡ τραπεζιτική sit, non intellego; fortasse Τραπεζουντική (litterae η post Z in rasura scriptae esse videntur)?
Περί Ἥλιου ἀνατολῆς. Περί ὕετοῦ (Ἀνατέλλων ὁ Ἥλιος καὶ μεῖζων — [f. 158] ὕετὸν σημαίνει).
- F. 158. Περί Ἥλιου ἀνατολῆς. Περί ἀνέμων (Ἀνατέλλων ὁ Ἥλιος καὶ μεῖζων — καὶ ἀνέμων).

ἐγὼ ὁ Διονύσιος εὐρέθ(ην) τηνικαῦτα ἐν Κωνσταντινουπόλει· καὶ εἶδον θέαμα ἔξον ὅπως ἀπαν γένος καὶ ἔθνος καὶ γλῶσσα ἐφθασεν φυγὰς ἐν Κωνσταντινουπόλει· τότε γάρ καὶ γέγονεν σεισμὸς ἐκεῖσε μέγας καὶ κεραυνὸς ἔπεσεν ἐν τῇ ἱερᾷ μον(ῇ) τῆς Περιβλέπτου καὶ ἔκαυσεν ἐκεῖσε εἰκόνας καὶ ποδίας καὶ ἄλλα τινα· καὶ ἐκ τῶν μοναχῶν περικεφαλαίαν ἤγουν καμαλαύων (de καμελαύκιον sive καμαλαύκιον cf. *Cangium* s. v.).

- Περὶ Ἥλιου ἀνατολῆς. Περὶ [f. 158^v] χειμῶνος καὶ βροντῶν καὶ ὑετοῦ (Ἀνατέλλων ὁ Ἥλιος καὶ ἀκτῖνας — [f. 159] βορρᾶς).
- F. 159. Περὶ Ἥλιου δύνοντος. Περὶ εὐδίας (Ἥλιος καθαρὸς νεφῶν — [f. 159^v] δηλωτικός).
- F. 159^v. Περὶ Ἥλιου δύνοντος (Εἰς πυκνὴν νεφέλην — δμβρον σημαίνει).
- Περὶ Ἥλιου δύνοντος. Περὶ ἀνέμου (Ἐὰν δυομένου — [f. 160] ἀνεμον σημαίνει.
- Περὶ Ἥλιου δύνοντος. Περὶ χειμῶνος (Ἥλιος λαμπρὸς — καὶ ὑετοῦ).
- F. 160. Περὶ Σελήνης. Περὶ εὐδίας (Τὴν Σελήνην — [f. 160^v] εὐδιαν δηλοῖ).
- F. 160^v. Περὶ Σελήνης. Περὶ ἀνέμου (Σελήνην ὀρῶντες — [f. 161] χειμῶνα σημαίνει).
- F. 161. Περὶ Σελήνης καὶ ὑετοῦ (Σελήνη τετραδύμημος [l. τετράδι μηνὸς] — [f. 161^v] πνεῦμα).
- F. 161^v. Περὶ Σελήνης. Περὶ χειμῶνος (Τριτταίας τῆς Σελήνης — [f. 162] χειμέριος).
- F. 162. Περὶ Ἰριδος. Περὶ ὑετοῦ (Ἴρις διπλῆ — σημαντική).
- Περὶ Ἰριδος. Περὶ ἀνέμου καὶ εὐδίας (Ἴρις μέλαινα — [f. 162^v] νήνεμον).
- F. 162^v. Περὶ παρηλίων. Περὶ ἀνέμου καὶ ὑετοῦ καὶ γνόφων (Ἀμφοτέρωθεν — ὑετόν).
- Περὶ νεφῶν. Περὶ εὐδίας (Ἐρυθρὰ νέφη — εὐδίας σημείον).
- F. 163. (Recentior manus). Βροντολόγιον (Σελήνης οὐσης ἐν καιρῷ Κριῶ — Σελήνης αὐξανούσης).
- In margine manu recent. Ἄλλον (Ὡς Αἰγύπτιοι γράφουσιν — πόλεμοι ἀνευ σφαγῶν).
- F. 163^v. Βροντολόγιον καὶ σεισμολόγιον (Μηνὶ Σεπτεβρίῳ — σοφοὶ ἄνδρες ἀποθανοῦνται).
- F. 164. Περὶ ἐκλείψεως Ἥλιου καὶ Σελήνης (Μηνὶ Ἀπριλλίῳ ἐὰν σκοτισθῇ ὁ Ἥλιος — καὶ λιμός).
- Τὰ ὅμοια περὶ σκοτισμοῦ τῆς Σελήνης (Μηνὶ Ἀπριλλίῳ — [f. 164^v] βασιλεὺς καὶ ἄλλος ἀρχων μέγας).
- F. 164^v. Ἐτέρα μαρτυρία (μαραρτυρία cod.) περὶ τόξου (Μηνὶ Ἀπριλλίῳ — [f. 165] καὶ ἀκρίς).
- F. 165. Ὁρολόγιον εὐτομον ἀστέρων — εὐρίσκονται ἢ οὐ).
- F. 165^v. Περὶ γεννέσεως (sic) τέκνων πότερον ζήσονται ἢ οὐ (Καὶ τίς ἡ ἀπόφασις τῶν κλημακτῆρων κτλ. — [f. 167^v] πράγμαν ἔξει).
- Agitur etiam de multis aliis καταρχαῖς.
- F. 167^v. Περὶ ἐνιαυτοῦ διαιρέσεως (Τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον τὸν τρόπον — ἵππος ἐπιτέλλων ἅπαξ ἡμέρας). Additum rubro eadem manu

- Ἐκαστον ζῳδῖον μετὰ ποίου ζῳδίου κεῖται ἐγγράφη ἐν τοῖς πρώτοις φύλλοις μετὰ πόλου. — Cf. supra f. 134.
- F. 168. Περὶ τοῦ κόσμου ἡγήσεως [leg. ἐξηγήσεως] λόγος (Ὁ κόσμος σφαιροειδής — [f. 170] παῖς γεγραμματισμένος φακοτός [i. e. φακωτός]). Agitur de horis VII dierum. — Cf. supra f. 104^v et cod. 7 (Monac. 287), f. 6 (edit. in appendice).
- F. 170. Περὶ μορφῶν καὶ σημείων τῶν ἰβ' ζῳδίων ὅπως ἀπὸ τῆς θεωρίας ἐνὸς ἐκάστου λέγ[εται] εἰς ποῖον ζῳδῖον κεῖται (Περὶ Κριὸν οἱ ἔχοντες <τοῦτο τὸ> ζῳδῖόν εἰσιν ἐν προσώπῳ ὑπομήκεις — [f. 171^v] πραγματευταί. Οὕτω ἐξακρυβευσάμενος ἐνὸς ἐκάστου... καὶ ἕως ἐνταῦτα ἀπεγραψάμεθα εἰς ποῖον ζῳδῖόν ἐστιν ἕκαστος· ἔξ δέ σοι ἐτέρας ἐκθήσωμαι χρεῖας διαφόρων πραγματηρῶν κράτιστε ἀνδρῶν [sequitur lacuna fere quatuordecim litterarum] βασιλεῦ βασιλέων). — Ad opusculum Sexti ad regem Philippum f. 117 non quadrant; an ex Petosiride fluxerunt?
- F. 172. Περὶ τῶν ἰβ' ζῳδίων διαθέσεως (Ὅπως εἰ περὶ τίνος ἐρωτάσαι εἰς ποῖον κεῖται ζῳδος — ἔσται λεπρός). — In hoc capitulo litterae alphabeti signis zodiaci tribuuntur, cf. supra f. 81. — In marg. sup. leguntur partim a ligatore abscissa: τὸ πᾶν ὀφέλειαν (?) καὶ μὲ ... [c. X litterae] τι κρίνωσιν οὗτος [i. οὕτως] μου [i. μοι] ταῦτα ἔγραψα.
Ἐτέρα μέθοδος περὶ τοῦ εὑρεῖν ἐν ποίῳ ζῳδίῳ κεῖται. Ζηναρίας ψήφος περιέχων τύχην καὶ πρόγνωσιν πράξεως (Ζηναρία γυνή τις καλουμένη σοφὴ ἔδοξεν εἰπεῖν — [f. 172^v] πολὺσπορον αὐτὸν τύκη [i. τέκη]). — Zenarium iatromathematicum iam novimus; Zenaria anus fatidica mihi adhuc ignota.
- F. 172^v. Computationes quaedam pro anno ,ςϷια' [= 1403 p. Chr. n.].
- F. 173. Περὶ τῶν ἰβ' ζῳδίων διαθέσεως (Ὅπως εἰ περὶ τίνος ἐρωτάσαι — ἔσται λεπρός). — Idem capitulum folio antecedente.
Περὶ τοῦ εὑρεῖν ποῖον μῆναν καὶ ποῖαν ἡμέραν συνέλαβεν ἡ γυνή (Ψήφησον ἀπὸ τῆς ἡμέρας — [f. 173^v] αὐτῇ εἴ τι θέλεις).
- F. 173^v. Περὶ πῶς γινῶναι τί τέξεται ἡ γυνὴ ἄρρεν ἢ θῆλυ (Ποίει δὲ καὶ — θηλυκόν).
Ψήφος Πυθαγορικός (Πρῶτον μὲν περὶ ἀνδρὸς — καὶ εὐήθους). α'. Περὶ πόλεως εἰ συμφέρει ἐν αὐτῇ καταμείναι. — β'. Περὶ κοινωνίας καὶ δανίου καὶ συναλλαγῆς. — γ'. Περὶ δραπέτου εἰ εὐρίσκεται. — δ'. Περὶ κρητερίου τίς ἄρα νικά. — ε'. Περὶ νοσοῦντος ἐὰν ζῇ ἐὰν ἀποθνήσκη. — ς'. Περὶ ζωῆς τίς πρῶτος τελευτᾷ. — ζ'. Περὶ χωλοῦ κᾶν τὸν δεξιὸν κᾶν τὸν ἀριστερόν. — Πυθαγορικός ἀριθμὸς ἄλλος διὰ τῶν ζ' φωνιέντων (α ε κτλ. τί σημαίνουσιν ἕκαστον — [f. 175] ἐπιτρεχόντων). Cum tabula. In uno capitulo de his omnibus agitur.

- F. 175. Ἰδοῦ καὶ ἑτέρα μέθοδος. — [F. 175^v] Περὶ Κρόνου πολεύοντος ἐάν ἐστιν ἐν φωνίεντι Ζωδίῳ et deinceps de ceteris planetis (Νικήσει ὁ παλαιός — Ζ' πλανίτων).
Ἑτέρα μέθοδος (Κατάστασις καὶ περιτρήσεις περὶ τῶν ὡρῶν ἐκάστης ἡμέρας πῶς δεῖ — [f. 176] πεπληρόνται).
- F. 176. Χρῆ δὲ ἀποδοῦναι καὶ ὠρολόγιον — πόδες β'. — Similia f. 117 (Sextus ad Philirrum).
Περὶ παλμῶν ἀρχομένου ἀπὸ κεφαλῆς ἕως ποδῶν (Κεφαλῆς τρίχες — [f. 177^v] πραγμάτων δηλοί).
- F. 177^v. Βίβλος εὑρεθεῖσα ἐν Ἡλιουπόλει τῆς Αἰγύπτου ἐν τῷ ἱερῷ ἐν ἀδύτοις ἐγγεγραμμένη ἐν ἱεροῖς γράμμασι ἐπὶ τῆς βασιλείας Ψαμίχου (sic) ἐγράφη τε ὑπὸ ἱερῶν γραμματῶν πανσόφων τῶν τῆς Σελήνης (ἐκπληροῦσα [leg. Σελήνης, Σελήνης ἐκπληρούσης] δρόμον καὶ ἐδόθη τῷ βασιλεῖ. καὶ ἡμεῖς δὲ ταῖς δύο ταύταις βίβλοις ἐντυχόντες εἰς ἐν συνετάξαμεν καθὼς ὑπόκειται· συνετάξαμεν δὲ κατ' ἀρχὰς καὶ τὰ σχήματα τῆς Σελήνης. — Eundem in modum libros "Cyraniidum", duos in unum redactos esse librarius in prooemio [Mély, *Les lapidaires*, II, 1, p. 3] refert. Ceterum Heliopolitanum vatem novimus Pachratem nomine ex Wessely, *Zauberpapyrus* (1888), p. 106, v. 2447.
Σεληνοδρόμη μέχρι τῶν λ' (Τῇ α' τῆς Σελήνης Ἀδὰμ ἐπλάσθη — [f. 180^v] μεθ' ἡμέρας ἀποβήσεται). — Simillima edita *Catal.*, III, 32-39. Sed hic gentilium dei (Apollo, Artemis, etc.) desunt.
- F. 180^v. De quinque planetis horarum dominis (Κρόνου πολεύοντος — τὴν ἀρχήν).
- F. 181. Περὶ ἀστρονομίας. Περὶ Ἡλίου Σελήνης καὶ μηνῶν καὶ ἀστέρων καὶ πλανιτῶν καὶ Ζωδίων (Μὴν Σεπτέμβριος κτλ. ε'. Τοῦ ἀγίου προφήτου Ζαχαρίου — [f. 182] ιε'). *Calendarium festorum christianorum*.
- F. 182. Αἱ φωτιστικαὶ ἡμέραι τῆς Σελήνης — ἀτολμος.
Περὶ Σελήνης. Πόσας ἡμέρας κρατεῖ ἡ Σελήνη κατὰ μῆνα (Τῷ μηνὶ Σεπτεμβρίῳ κρατεῖ ἡμέρας λ' — [f. 182^v] ἀπειλῇ).
- F. 182^v. Πῶς δὴ εὐρίσκειν τὴν ἡμέραν ἐν ἣ ἔλαβεν τὴν ἀρχὴν ἕκαστος (Ἀρχεται ὁ κύκλος — ἀρχὴ τοῦ μηνός). *Iuxta scriptum*: Πόσα κύρια πασχάλια ἀπὸ κτίσεως κόσμου (Ἐν τῷ ,σχ η' [1190 p. Chr.] — ,ς θ ε ζ' [1459 p. Chr.]).
- F. 183 in margine super.: "Ὅλα ψέματα (i. e. ψεύματα) μὰ τὴν σωτηρίαν μου: ἀπὸ φράγγικον χαρτὶ εὐγίκαν (i. e. ἔβησαν). Ταῦτα ὑπάρχουσι τὰ ἀστρα τὰ εὐγέν(η) σύνολον τὸν χρόνον καὶ ποιοῦν καιροὺς δυνατοὺς καὶ ὀφείλει ἐπιτηρεῖν (Ἰαννουά-

ριος· εἰς τὰς γ' εὐγένη ἓνα ἄστρον τὸ λέγ[εται] ἔδρα — [f. 183^v] εἰς μεγάλους ἄστρονόμους). Nomina stellarum Arabica; cf. e. g. μπελδ = el-belda (Ideler, *Sternnamen*, p. 189). Desunt fortasse nonnulla.

F. 184 incipit in medio enuntiato : καὶ ἑτέρας ἡμέρας — μοίρας ἔχει. Περὶ ὠροσκόπου (Τὰς ἀπὸ ἀνατολῆς Ἡλίου — Ὑψιδιον). Διάγνωσις ἐν πῶι Ὑψιδίῳ ἐστὶν ἡ Σελήνη ἐν ἐκάστῃ ἡμέρᾳ (Ἰστέον δτι — [f. 184^v] τοῦ ἐνιαυτοῦ).

F. 184^v. Καὶ ἄλλως (Ἐὰν θέλῃς γινῶναι — β' ἡμισυ).

F. 185. Ἄλλο (Τῆς Σελήνης τὴν ποσὴν — μοίρας δ').

Περὶ ἀστέρων διαττόντων (Ὁ αἰθὴρ σφόδρα — ῥυθῆναι).

F. 185^v. Καθολικὴ ἐπιτήρησις τῆς Σελήνης ὡς ἀπὸ ἀρχῆν τῆς θερινῆς τροπῆς ἣτις ἐστὶν Ἰουνίου ἰδ' (Ἐὰν τῇ ἰδ' — ἔκοιμωθήσονται. Τέλος τῶν αὐτῶν). — Cf. cod. Ital. 4, f. 43; cod. Venet. 7, f. 218.

Εἰπέ τῷ προσδιαλεγμένῳ (*sic*) — ὁ δακτύλιος.

F. 186-198. Excerpta ex Cyranidibus et Harpocrate. — Textus ab impresso in F. de Mély libro *Les lapidaires*, II, 1 et 2 admodum discrepat.

F. 186. Περὶ ἀσπάλακος (l. c., II, 1, p. 54), περὶ αἰγός (ibid., p. 55), περὶ βατράχου (ibid., p. 56), περὶ χερσαίου βατράχου (ibid., II, 2, p. 287), περὶ βοῦς θηλείας (ibid., II, 1, p. 56) et ἄρρενος (ibid., II, 2, p. 287).

F. 187 maxima pars vacua.

F. 188. Ἐπὶ γλώσσης σηπεδῶνος — [f. 189^v] στοιχεῖον (= ibid., p. 8, 11 - 11, 23).

F. 189^v. Στοιχεῖον β — [f. 190] ἐνταῦθα τὸ στοιχεῖον ὁ Κοίρανος ἐτέλεσεν (= ibid., p. 12, sed multa discrepant). F. 190 maximam partem vacuum, f. 190^v manus recentior adnotavit 'συζα' [953 p. Chr. n. : voluit fort. 'ςζα'] μηνὶ Μαΐῳ κα' ἐκοιμήθη οἶος τοῦ κηρνηκολᾶ τουστραβοδοι : ὄνοικοιτᾶς κε' ἐκοιμοίθοι ὑθοιγάτεράτοῦ ὀκοιρα ἀνά, paulo infra τὸ ἀνοθένετος· ἀπέθανάταπεδεα τοῦ κηρκος τα τοῦ ἀνεψιοῦπο¹.

F. 191. Ἐν τῷ κεστῷ τῆς Ἀφροδίτης — [f. 198^v] ταῦτα μὲν ἀμφότερα = ibid., p. 25, 5 - 43, 19.

F. 199-204 (manus nova). Remedia varia; singula incipiunt Ἔστι βοτάνη (e. g. remedium primum περὶ πονηροῦ ἀσθματος : Ἔστι βοτάνη ὁμοία Μακεδονικῇ μάκρος ἔχουσα σπιθαμῶν τριῶν κτλ.; de plantarum nominibus scriptor tacet).

¹ I. e. : ὁ υἱὸς τοῦ κύρ Νικολᾶ τοῦ Στραβοδῆ ὁ Νικήτας· κε' ἐκοιμήθη ἡ θυγατέρα του (= αὐτοῦ) ἡ κυρά Ἄννα; deinde Τὸ ἀνωθεν ἔτος ἀπέθανε τὰ παιδία τοῦ κύρ κωστᾶ τοῦ ἀνεψιοῦ του.

27. Berolinensis 207 = Phil. 1610 = Meerm. 349 = Clar. 387 = Pel. 243. — Charlaceus, cm. 22,8 × 16,8, saec. XVI, ff. 66. — Olim Cl. Nauloti. — Cf. *Verzeichniss* etc., I, 89.

- F. 51. Περὶ σκευῶν καινῶν καὶ ἱματίων χρήσεως (Σκευῆσι δὲ ἡ ἱματίοις πρώτοις ὡς χρηστέον, τῆς Σελήνης οὔσης — κοινωρίας) = cod. Venet. 7, f. 389.
Καθολικὰ παραγγέλματα (Καθολικὰ αἱ μὲν ἀπόρροιαί τῆς Σελήνης — [f. 52] γίνεται ἡ καταρχή) = cod. Ital. 4, f. 37, ιη'.
- F. 52. Περὶ πράξεων καὶ τῶν ἐν ἐλπίδι τὸ μέλον θηρωμένων (Γένοιτο ἂν τὸ τέλος — φῶτα εὐχρημάτιστα) = cod. Ital. 4, f. 58, ζθ'.
Περὶ ταξειδίου καὶ ἱματοφορεσίας (Εἴ τις ταξειδεύσει — τὰ ἱματία) = cod. Venet. 6, f. 66αν.
Περὶ κέρδους ([f. 52ν] Ὅρα τοὺς νικοδεσπότας [sic] — οὐδαμῶς) = cod. Ital. 4, f. 60.
- F. 52ν. Περὶ ἀποδημίας (Ἔστω ὁ ὠροσκόπος — [f. 53] ὑποστρέψει ταχέως) = *ibid.*, f. 68.
- F. 53. Περὶ καταρχῆς (Ἐν πάσῃ καταρχῇ τηνητέον [sic] — [f. 53ν] ὁ Ἄρης) = cod. Ital. 4, f. 60ν.
- F. 53ν. Περὶ αἰτήσεως πότε ἔσται (Συμβάλλεται πρὸς τὰς αἰτήσεις — [f. 54] σκέψις γινέσθω) = *ibid.*, f. 61ν.
- F. 54. Περὶ ἀποδημίας ὅτε τις βούλεται ἀποδημήσαι (Ἔστω ἀγαθοποιὸς — λησταῖς περιτύχη) = *ibid.*, f. 70.
Περὶ ἀποδήμων (Ταῦτα ἔσται ἀξιόλογα — [f. 55] ἀναγωγὴ τὰ κατὰ [sic]) = cod. Venet. 6, f. 120. *Videtur non integrum.*
- F. 55. Περὶ πολεούντων καὶ διεπόντων (Ἰστέον ἕκαστος τῶν ζ' ἀστέρων — [f. 56] κδ' ὥραις· καὶ ἔστω τὸ κανόνιον τοιοῦτον). *Sequitur* Κανόνιον πολεούντων καὶ διεπόντων. — Cf. cod. Venet. 7, f. 212ν.
- F. 56. Τὸ μὲν οὖν κανόνιον ... οὕτως ἡμῖν ἐκτέθεται· παραγράψομεν δὲ καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς ἀποτελούμενα ὡς οἱ παλαιοὶ παρετήρησαν ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς α' ἡμέρας. Αὕτη τοίνυν Ἡλίου ἐστίν — [f. 58] ἐπάνοδον μετὰ ἀσθενείας σημαίνει = *supra* cod. 7 [Monac. 287] f. 5, ex quo edemus in appendice.
- F. 58. Ἄλλος [l. ἄλλως] περὶ τῶν αὐτῶν λεπτομερέστερον (Ἡμέρα α' — [f. 61] ἡ βαλανείου) = *ibid.*, f. 6; *edetur ibidem*. Dies VI et VII *omissi sunt*.
- F. 61. Ἐπὶ Νοεμβρίου — εἰδῶν (de calendario Romano).
- F. 61ν. Μῆνες Ῥωμαίων Ἑλλήνων Ἀλεξανδρέων (Tabula cum commentario : Τὴν θ' — ἐφεξῆς).
Tabula continuatur f. 62 et 63.
- F. 63ν. De calendario Romano (Μόνοι παρὰ Ῥωμαίοις — ἀριθμόν).
Περὶ γεωργίας (Σελήνης οὔσης ἐν Κριῷ συμφέροι — [f. 64] γεωργεῖν καὶ ἀμπελουργεῖν) = cod. Venet. 7, f. 1ν.

F. 64^v. Σελήνη μετὰ Διὸς — ἐπαύξει = *ibid.*, f. 3.

Περὶ φυτεύσεως δένδρων (Εἰ βούλει φυτεῦσαι — οἰκοδεσποτίας) = *ibid.*, f. 311^v, φπθ'.

Περὶ σπορᾶς γεωργικῇ [*sic*] εἰ βούλει σπεῖραι ἅπερ ἵνα [*sic*] θερῶσης καὶ φάτης ἐν ἐκείνῳ τῷ ἔτει (Ἔστω ἡ Σελήνη — ἐπὶ κρείττων) = *ibid.*, φς α'.

Περὶ μηνιαίων ἀποτελεσμάτων (Ὅσάκις οὖν ἐὰν προαιρώμεθα — [f. 66^v] μεταβάλλειν πέφυκεν· τέλλος) = *ibid.*, f. 311, φπη'.

28. Berolinensis 314 = Codex graec. qu. 16. — Chartaceus, cm. 22,6 × 15,7, saec. XVII, ff. 330. — F. 3^v impressum Παπ Χουρμούζη 1675. Olim in Bibliotheca Knobelsdorffiana. — Cf. *Verzeichniss* etc., II, 172 sqq.

F. 277^v. Σεισμολόγιων σὴν θεῶ ἀγίῳ τῶν τριῶν μεγίστον [leg. τοῦ Τρισμεγίστου] σεισμῶν τῶν ἰβ' μηνῶν καὶ ζηδίων Λέοντος τοῦ σοφωτάτου βασιλέος (Μηνὴ Σεπτέβριος Ζυγός. Ἐὰν σεισμός γένηται καρπῶν λήψεις ἔσται — [f. 281] καὶ καρποφορία ἔσται). — Fere idem seismologium in cod. 25 (Berol. 170), f. 15^v (cf. supra, p. 44) fertur sub Hermetis Trismegisti nomine. — Editum in appendice ex cod. 25.

F. 281. De Lunae in singulis zodiaci signis statione, cum perbreui seismologio (Μηνὴ Σεπτέβριος ἔχων ἡμέρας λ' — [f. 287] σοφοὶ ἄνθρωποι ἀπολοῦνται).

F. 287. Βροντολόγιων τῶν δώδεκα ζηδίων (Παρθένος ἐὰν βροντήσῃ — [f. 289^v] ἀκαρπία κακός). — Hoc brontologium proxime ad tonitruale *Catal.*, IV, 128 sqq. editum accedit.

F. 289^v. Ἐνθύμισης πρὸς πάντας τοὺς ἀνθρώπους τί τοὺς κάμνη χρεῖα· νὰ τῶγουν καθέκαστων μῆναν ὅλου τοῦ ἐνιαυτοῦ· διὰ νὰ ἦναι πρὸς ὑγίαν καὶ ὀφελίαν αὐτῶν καὶ πρῶτον μὲν ἀρχώμεσταν ἀπὸ τὸν Μάρτιον (Τὸν μῆναν τὸν Μάρτιον — [f. 291^v] καμίαν ἀσθένειαν).

F. 291^v. Περὶ ἀσθενείας καὶ ὑγίας (Εἰς τὴν α' τοῦ μηνὸς ἐὰν πλαθῇ — εἰς τὰς λ' ὁμός).

29. Berolinensis 320. — Codex graec. q. 22. — Chartaceus, cm. 22,6 × 14,4, saec. XV, duabus manibus scriptus, ff. 276. — Codicem ex Bibliotheca Knobelsdorffiana oriri veri simile est. — Cf. *Verzeichniss* etc., II, 180.

F. 209^v. Δεῖ γινώσκειν ὅτι ὁ οὐρανὸς ἀνεκνήζεται [l. ἀνακαινίζεται] εἰς ἔτη ρ', ἡ γῆ εἰς ἔτη σ', ἡ θάλασσα εἰς ἔτη ε' κτλ. — λεπτὸν στιγμὰς σις'. — Fere eadem in cod. 7 (Monac. 287), f. 13 (cf. supra, p. 11) et f. 105^v, κεφ. λ' (cf. supra, p. 18).

Σύνθεσης ἐκ χρονικοῦ (Γίνονται οὖν ἀπὸ μὲν τοῦ Ἀδάμ — εἰσὶν ,εωιθ').

F. 210. De mensuris (Τὸ μίλιον — πόδας ς').

Πυθαγορικῶν. Περὶ παίδων τῶν γενομένων, εἰς πᾶν πράγμαν
ἀρμόδιον (Λέγει γὰρ καὶ ἡ [1. εἰ] εὐτυχές ἐστὶν τὸ παιδίον ἢ οὐ —
ἀνεπιτήδειον). — *Methodus secundum lunae dies.*

F. 212. Χρὴ γινώσκειν ἐὰν θέλῃς εὐρίσιν τῷ πάσχα — τὸ πάσχα. —
Sequitur tabula eiusdem argumenti f. 212^v.

BIBLIOTHECAE MINORES

I. CODEX CIZENSIS

30. Cizensis (Bibliothecae Ecclesiae Cizensis) mscr. fol. 68. — Chartaceus, cm. 30 × 21, saec. XVI, ff. 151. — Ex Bibliotheca Thomae Reinesii, qui codicem a Nesterō emit, cf. Reinesii epistolarum ad Nesteros farrago (Lips. 1670), p. 20, n. VII; Wegener, *Verzeichniss der auf der Zeitzer Stiftsbibliothek befindlichen Handschriften*, Zeitz, 1876 (Progr. Gymnasii Cizensis), p. 18, n. 5.

F. 1. Ἐξηγητὴς ἀνώνυμος εἰς τὴν τετράβιβλον Πτολομαίου. Figurae partim desunt. Des. f. 130; f. 130^v et f. 131 figurae astrologicae. — Cf. cod. Florent. 6, f. 1 sqq.

F. 131^v. Πορφυρίου φιλοσόφου εἰσαγωγή εἰς τὴν ἀποτελεσματικὴν τοῦ Πτολεμαίου — [f. 150] καὶ ὀπισθεν ζ'. — Cf. cod. Florent. 3, f. 1 sqq.

F. 150^v. Κανόνιον τοῦ ὅλου κύκλου τῶν ὀκτωκαίδεκα (*sic*) ζυγίων καὶ πῶς μερίζεται εἰς τοὺς σχηματισμούς [figura]; item f. 151 figura astrologica, supra quam scriptum: Ζήτει τὸν (*sic*) τὴν ἑαυτοῦ ἐξήγησιν ἐν ρη' κεφαλαίῳ = cod. Ital. 27, f. 15 ss.

II. CODICES DRESDENSES

31. Dresdensis (Bibliothecae regiae publicae) Da 33. — Chartaceus, cm. 14,2 × 10, saec. XVII, ff. 288. — " Andreas Erasmus a Seidel illum emit (a. 1690) Argis. Ex huius bibliotheca transiit ad Val. E. Loescherum et inde in Bruehlianam „ — Cf. Ebert, *Geschichte und Beschreibung der K. Bibliothek zu Dresden*, p. 248; Schnorr von Carolsfeld, *Katalog der Handschriften des K. Ö. Bibliothek zu Dresden*, I, p. 291.

F. [2^v non numeratum]. Tabula dierum Lunae. [F. 3]. Figura astrologica de quatuor temperamentis.

F. 257. De diebus lunae. ([E]ἰς τὴν πρώτην ἡμέραν τῆς Σελήνης ὁ Ἀδὰμ ἐπλάσθη χειρὶ θεοῦ — [f. 262] καὶ ὅπου ἀρρωστὰ ὑγειαίνει). — Simile capiti a Bassio et Martinio, *Catal.*, III, 32 sqq. edito, sed abbreviatum et vulgari lingua scriptum.

32. Dresdensis (Bibliothecae regiae publicae) Da 61. — Chartaceus, cm. 19 × 13, saec. XVI, ff. 7. — A Matthaei emptus. — Cf. Ebert., l. c., p. 254; Schnorr von Carolsfeld, l. c., p. 298.

F. 1. Περὶ τῶν Ζ' ζωνῶν ἡγουν τῶν ἑπτὰ πόλων καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς Ζ' πλανήτων (Δεῖ σε γινώσκειν, ὦ φιλότης, ὅτι ἑπτὰ εἰσιν αἱ οὐράναιαι ζῶναι — [f. 1^v] ἀλλὰ καταχρηστικῶς).

F. 1^v. Ἔτι περὶ τῶν ἑπτὰ πλανήτων (Διαιτῶνται δὲ οἱ πλανῆται — ὁ λόγος δηλώσει).

F. 2. Περὶ τῆς τῶν ἀπλανῶν σφαίρας (Ἐξω καὶ ἀνωτέρω τῆς ἐβδόμης καὶ μειζοτέρας τῶν ἄλλων ζώνης — τοῦ Ἥλιου καὶ τῆς Σελήνης).

Περὶ τῶν ποιότητων ἐνὸς ἐκάστου τῶν ζωδίων (Εἰσὶ μὲν οὖν καθολικῶ καὶ ἀπλῶ τῷ λόγῳ ὁ μὲν Κριὸς — [f. 2^v] αἱ κατὰ τὰς ἄκρας).

F. 2^v. Περὶ τοῦ πότε εἰσέρχεται ὁ Ἥλιος εἰς τὰ ζωδία καὶ πότε ἐξέρχεται ἐξ αὐτῶν (Εἰσέρχεται δὲ ὁ Ἥλιος — βίσεξτον ποιεῖ χρόνον).

Περὶ τῆς κατὰ ποιότητα διαίτης τῶν τε πλανήτων καὶ ζωδίων (Ὅρα τοιγαροῦν καὶ καθ' ἑαυτὸν ἐπιγίνωσκε — [f. 3] φημί δὲ τοῦ ξαρος).

- F. 3. Περὶ τῶν τεσσάρων τροπῶν τοῦ Ἡλίου καὶ ἀνατολῶν καὶ τῶν δύσεων (Ἰστέον δὲ καὶ τοῦτο — ἐνώθησαν ὡς οἶδεν ἐκεῖνος).
- F. 3^v. Περὶ τῶν τεσσάρων στοιχείων (Ἐπεὶ γὰρ τὰ πρῶτα — τοῦ ἐνιαυτοῦ γίνονται).
Περὶ τῆς <εἰς> τὰ ζῦδια σεληνιακῆς εἰσοδοεξόδου (Εἴσοδος μὲν οὖν — [f. 4] Σελήνης τὸν δρόμον).
- F. 4. Ὅπως δεῖ εὐρίσκειν τὸ οἰκοκυρεῦον ζῦδιον (Οἰκοκυρεῦει δὲ κατ' ἐνιαυτὸν — Μαρτίου). *Pauca de dodecaeteride*.
Πῶς δεῖ προγινώσκειν τὸν ἐσόμενον ἐνιαυτὸν ὁποῖος μέλλει εἶναι εἴτε κάθυγρος εἴτε ξηρός (Τὸ οἰκοκυρεῦον προεῦρίσκει ζῦδιον — μὴ τοῖς ἀναρμόστοις). — *Item de dodecaeteride*.
Περὶ προγνώσεως πολέμων (Τὰ τοῦ πολέμου δηλωτικά — [f. 4^v] ποῦ τυγχάνει καθεκάστην).
- F. 4^v. Περὶ ἐνὸς ἐκάστου τῶν πλανήτων — τῶν οἰκῶν (Εὐρίσκεται δὲ ἡ τῶν πλανήτων μέθοδος — διαγινώσκειν ποιότητα).
Τὰ πλούσια τῶν ζῦδιων εἰσὶ ταῦτα (Κριὸς Ταῦρος — τοιαύτων ζῦδιων).
Τοὺς οἴκους διάλοξα θεωρουμένους κατ' ὄνομα, ὀρθῶς δὲ τοὺς δακτύλους καταβιβάζων καὶ οὕτως ἀληθῶς εὐρίσκεις. *Sequitur tabula f. 5*: Αἱ τῆς Σελήνης ἡμέραι εἰσὶν αὗται, cum commentario (Εἰ βούλει γινώσκειν καθ' ἐκάστην ἡμέραν — [f. 5^v] δεῖ σε νοεῖν).
- F. 5^v. Περὶ νεφέλης, χιόνος, χαλάζης, βροχῆς, ὀμίχλης, πάχνης, κρυστάλλου τε καὶ δροσίας (Ἡ νεφέλη ἀτμός ἐστι — [f. 6] τῶν ἐπάνω τεσσάρων).
- F. 6. Περὶ ἀστραπῆς καὶ βροντῆς ὅπως γίνονται (Ἡ βροντὴ καὶ ἡ ἀστραπή — κεραυνός).
Περὶ τοῦ κομήτου (Ὁ κομήτης δὲ — κομητῶν ὁ θεός).
Περὶ τοῦ ὅπως γίνεται ὁ σεισμός (Ὁ σεισμός γίνεται — [f. 6^v] ἀναστῆναι τοὺς νεκροὺς τῷ κριτῇ συναντησομένους).
- F. 6^v. Πῶς γίνεται ἡ ἐκλείψις τῆς Σελήνης (Ἡ τῆς Σελήνης — ἐκλείψεως ἦν).
Περὶ τῆς τοῦ Ἡλίου ἐκλείψεως (Ἡ τοῦ Ἡλίου ἐκλείψις — [f. 7] στροβοῦνται οἱ Πέρσαι).
- F. 7. Ὅτι ἑπτὰ εἰσὶ τὰ κλίματα τοῦ κόσμου (Πρῶτον τῆς γῆς κλίμα — βόριον ὠκεανόν).
Περὶ τοῦ λεγομένου ὀφιομόρφου ἀστέρος (Τινὲς τῶν φιλοσόφων — [f. 7^v] συνοπτικῶς διελάβομεν). — Cf. cod. 34, f. 13^v.
- F. 7^v. Περὶ μήκους καὶ πλάτους τῆς γῆς καὶ τοῦ ἐνὸς ἐκάστου τριακοσιοεξηκοστομορίου τοῦ πόλου τῶν ἀπλανῶν (Τὸ ἀπὸ ἀνατολῶν — δηλωθὲν ταύτης).
Οἱ μῆνες καὶ αἱ ἡμέραι αὐτῶν διὰ στίχων τοῦ ῥήτορος κυροῦ

Μαξίμου τοῦ Ὀλοβόλου τοῦ φιλοσόφου μακαρίου τοῦ
περιβλεπτηνοῦ (Τρι λά — αὐλά).

Ταῦτα εἰσὶ καὶ τὰ σχήματα καὶ ὀνόματα τῶν ιβ' ζωδίων
(Ω Λέων — Ὑδροχόος ♒).

Totum opusculum ex hoc codice edidit R. Kunze, *Hermes*, 34 (1899),
p. 345-362. Auctorem hominem Byzantinum s. XIV vel XV esse ex
Maximi (= Manuel) Holoboli nomine f. 7^r citato elucet. Cf. de illo
Holobolo, mortuo post 1284, M. Treu, *Byzantin. Zeitschrift*, V, 538 sqq.

III. CODICES ERLANGENSES

83. Erlangensis (Universitatis) Ms. 89. — Chartaceus, cm. 22 × 15, ff. 283, saec. XV, variis manibus exaratus (f. 1-99 manus 1, altera f. 103-146, tertia (?) f. 147-208, quarta f. 209-264, quinta f. 265-283; f. 71 et 100-102 vacua). — Ante primam paginam haec adnotavit manus quaedam saec. XVIII exeuntis: *E bibliotheca LVDOVICI CAMERARII* [a. 1573-1651] *qui hunc codicem dono acceperat a patriarcha Constantinopolitano CYRILLO LVCARI* [c. a. 1620]. Addidit manus altera saec. XIX: *E bibliotheca Reinhardi, prof. Erlang. post eius mortem iure emtionis transit in Bibliothecam publ. Erlangensem*. In margine multa adnotaverunt f. 1-99 ipse scriptor, f. 103 usque ad codicis finem nescio an Ludovicus Camerarius. — Cf. Irmischer, *Handschriftenkatalog der K. Universitäts-Bibliothek zu Erlangen* (Frankfurt a. M., 1852), p. 16; Boll, *Sitzungsberichte d. Münch. Akadem.*, 1899, p. 107 sq.

Post Aristotelem et Simplicium ¹

- F. 103. Πρόκλου διαδόχου ὑποτύπωσις τῶν ἀστρονομικῶν ὑποθέσεων. Cum figuris minio diligenter pictis. Des. f. 146^v τέλος Πρόκλου. — Ed. Grynaeus, Basil. 1540; cf. *Catal.*, II, p. 3; IV, p. 73.
- F. 147. Διάγνωσις τῆς ἡλιακῆς σφαίρας τῶν ἰβ' εἰδώλων, ὅπως ἐν ἐκάστῳ μηνὶ ἀκριβῶς χρῆ διαιτᾶσθαι (Ἀπὸ τῆς ἰδ' τοῦ Μαρτίου — [f. 148^v] μηνὸς καὶ τελειοῦται). — Edidit Ioach. Camerarius in *Astrologicis* ², Norimbergae, 1532, p. 1-3.
- F. 149. Ἐκ τῶν Ἠφαιστίωνος τοῦ Θηβαίου ἀποτελεσματικῶν καὶ ἐτέρων παλαιῶν περὶ τῆς τῶν ἰβ' μορίων ὀνομασίας καὶ δυνάμεως (Τὸν ζωδιακὸν οἱ παλαιοὶ εἰς ἰβ' — [f. 159] οὐδὲ ταφῆς ἀξιωθήσεται) = Camerarii *Astrologica*, p. 4-20.

¹ Quam partem cum Irmischer minus recte descripserit, hic iterum quam brevissime recenseo: Fol. 1-70, Aristotelis physica lib. I-VIII. Fol. 72-79, Simplicii commentarius in physicam, p. 1-15, 21, ed. Diels, verbo δταν textus desinit quaternione (fol. 72-79) finito. Fol. 80-82, Aristoteles de longitudine et brevitate vitae. Fol. 82^v-85^v, De iuventute et senectute, de vita et morte. Fol. 85-94, De respiratione. Fol. 94-99^v, De animalium motione. Fol. 100-102, vacua sunt.

² Neque tamen ex hoc codice, v. Boll, l. c., p. 107 sq.; nam Ludovicus Camerarius et Cyrillus Lucaris patriarcha Cpolitanus saec. XVII vivebant (de Cyrillo cf. Sakkelion, Πατριαρχὴ βιβλιοθήκη, p. 313; Le Quien, *Oriens christianus*, I, 332).

- F. 159. Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμαγίστου περὶ τῆς τῶν ἰβ' τόπων ὀνομασίας καὶ δυνάμεως (Ὁ α' τόπος, δ καὶ ὠροσκόπος καλεῖται ὁ περὶ ζωῆς — [f. 175] ἡ δούλων χάριν ἡ καταδίκη περιτρέφει). — Idem capitulum habetur in cod. Paris. 2506, ex quo Cumont propediem edet.
- F. 175^v. Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμαγίστου περὶ βοτανῶν τῶν ἰβ' ζωδίων (Κριοῦ ἐλελίσφακον — φυσικὴν ἀποτέλεσιν). — Ed. Pitra, *Anal. sacra*, V, 291; cf. *Catal.*, VI, p. 83.
Περὶ βοτανῶν τῶν ἑπτὰ πλανήτων (Βότανον Ἑλίου πολύγονον — [f. 177^v] κόκκον σίτου ἢ κριθῆς). — Editum in appendice.
- F. 177^v. Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμαγίστου ἱατρομαθηματικὰ πρὸς Ἄμωνα Αἰγύπτιον (Ἐν τῇ κατοβολῇ τοῦ ἀνθρωπίνου σπέρματος — [f. 183] ἀνθρώποις οὐδὲν ἐπιγίνεται. Τέλος τῶν ἱατρομαθηματικῶν Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμαγίστου). — Edidit Camerarius, l. I., p. 37-46. Ideler, *Phys. et med. gr.*, I, 387-396. Cf. *Catal.*, I, 19.
- F. 183. Ὅσα οἱ πλανώμενοι ἀστέρες ἐν ἐκάστῳ τῶν ζωδίων σημαίνουν (Κρόνος ἐν Κριῷ γινόμενος εἰ διὰ μέσων — [f. 189] βροντὰς ποιεῖ). — Edidit Camerarius, l. I., p. 21-31.
- F. 189. Ἡ Σελήνη τί δηλοῖ ἐφ' ἐνὶ ἐκάστῳ ζωδίῳ τὴν παρόδον ποιουμένη (τῆς Σελήνης ἀπὸ α' μοίρας — [f. 192] οὐ λυθῆσεται). — Edidit Camerarius, l. I., p. 31-36.
- F. 192^v. Προγνωστικὸν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ παλάμῃ γραμμῶν (Διορίζειν χρή — [f. 196] εὐχερῶς ἀπατώμενοι ὑπὸ γυναικῶν) = cod. Mediol. 32, f. 56. Editum in appendice.
- F. 196^v. Ἀλοιφὴ σιδήρου δι' ἧς ἐλατόμουν οἱ παλαιοὶ τὰς μαρμάρους (Κέρας — σίδηρον). — Editum in appendice. — Cf. cod. Marcian. 336 [= Venet. 8], f. 321.
- F. 197. Ἀστραμψύχου Αἰγυπτίου πρὸς τὸν βασιλέα Πτολεμαῖον περὶ προρρήσεως διαφορῶν ζητημάτων (Ὅτι μὴδὲν ὤφειλέ σε λανθάνειν — [f. 208] οὐ βλέψεις τὴν πατρίδα). — Ed. Hercher, 1863; cf. *Catal.*, I, p. 25.
- F. 208^v vacuum. Sequuntur f. 209-264 Platonis Gorgias, Lysis, Menexenus, Clitopho; f. 265-283 Hesiodi opera et dies.

34. Erlangensis (Universitatis) Ms. 93. — Chartaceus, cm. 21 × 14,5, ff. 18, saec. XVI a quodam homine lingua vulgari et orthographia corrupta uso pulchre scriptus. Marginibus foliorum manus posteriores nonnulla illeverunt, e. g. f. 8^v: Καὶ γράφω ἐν θείμῃσι ἐγὼ δ' Ἀλεξανδρῆς; eadem manu f. 13: Γεώργωστηρ ὁ ἱωάνη Ζαφῆρη ἱερέος, et f. 14: Ἀλεξανδροὶ παπὰ ζωγλοῦς Ζαφῆρη ἱερέος ἀγαποιοῦ ἱερομονάχου.

- F. 1. Nomina ventorum, mensium, planetarum, fluminum paradisi, signa zodiaci in figura rotunda inscripta.

- F. 1^v. *Calendarium meteorologicum*. Ἐ δὴ δίχνη πότε γύνετε βροχή καὶ πότε ἄνεμος ἐκ τῶν λη' ἀστέρων τὴν ἐνέργειαν (Μενιχιόν. μὴν Μάρτιος. Εἰς τὰς ιη' εἶναι ἰσιμερία — [f. 3] ὁ ἄρκτουρος ἀφ' ἐσπέρας ἀνὰ τέλη). — *Aetii calendario* (Lydus, *De ost.*, ed. Wachsmuth³, p. 289 sqq.) *simillimum*, sed in linguam vulgarem *versum*.
- F. 3. <*Zanatae Persae*>. *Calendarium*. Ἐτερι ἄστερες πιοῦν τάρραξην, εἰς ἀνέμους καὶ βροχὰς καὶ εἰς κηνδύνους ἐν τῇ θαλάσῃ (Ἰαννουάριος. Εἰς τὰς δ' κυριεύει ὁ ἀστήρ γαμπινὸς (*sic*) — [f. 4] τάρραξην ἡμέρας γ'). — Editum in *Catal.*, IV, 145 sq.
- F. 4. Ἐτερον προγνωστικὸν ἐκ τῶν ἀστέρων· ὅκιον τὸ ἄστρον, κυριεύει τὴν η' ἡμέραν τοῦ Ἰουλλίου μηνὸς καὶ κίταζεκαλὰ ἐν ποίῳ ζῶδιῳ περιπατῇ ἡ ζ' ἡ Σελήνη (*sic*) (Ἐὰν εὑρεθῇ τότε εἰς τὰς η' τοῦ Ἰουλλίου — [f. 4^v] φανερῶν ἀστέρων).
- F. 4^v. Ἐτερον προγνωστικὸν εὑρεθὲν καὶ ἐρευνισθὲν παρὰ σοφῶν ἀνδρῶν· εἴπομεν ὀπισθεν εἰς τὴν σκάραν· πὸς ὁ ἥλιος περιπατῇ εἰς κάθε ζῶδιον εἰς ἡμέραις (*sic*) λ' καὶ ὥρας ι' καὶ ἡ Σελήνη περιπατῇ εἰς τὸ κάθε ζῶδιον εἰσπάσα β' ἡμέραις καὶ μισή· λοιπὸν στοχάζου εἰς ταῖς ιδ' τοῦ Ἰουνίου μινὸς, ὅτι ἡ θερινὴ τροποὶ γίνεταί· νὰ εἰδῇς τὴν Σελήνην, εἰς πῖον ζῶδιον περιπατῇ καὶ ἀπ' ἐκείνης δύναται (*sic*) ὁ ἄνθρωπος νὰ προλέγει τὰ μέλλοντα (Ἐὰν λάχη καὶ περιπατῇ — [f. 6] τὸ σιτάρη πολὺ. Τέλος τῶν ἀστρῶν τὴν δήλωσιν καὶ τῆς σελήνης). — *Calendarium meteorologicum* (multo uberius apud Lydum, l. c., p. 48 sqq.).
- F. 6. Τὸ σεληνοδρόμιον τῆς Σελήνης γύνοσκε ὅτι ἀρχίζει ἀπὸ τὸν Ἰαννουάριον μῆνα — σημένῃ ἡμέρᾳ. Κύκλος Σελήνης α'. Θεμέληον ιδ' — [f. 10^v] ιδ' τὸ Θεμέλιον. Τέλος τῆς κύκλου Ἡλίου καὶ Σελήνης τῶν ἀνωθεν γραμμένων.
- F. 11. Περὶ τοῦ εὑρίσκειν ἐν πῖψ ζῶδίῳ περιπατῇ ἡ Σελήνη καθεκάστην εἰς πᾶσαν μῆναν (*tabula*). *Infra de natura XII signorum* (Τὰ δώδεκα — τὸ φυσικόντους νερόν).
- F. 11^v. Περὶ τῶν ἀγαθῶν ζῳδίων (Εἰσι Κριός — καὶ Αἰγόκερος). Ψῆφος Πυθαγόρου τοῦ σοφοῦ περὶ παντὸς πράγματος, ὅπως νὰ ἰδῇ τις περὶ πάντων τῶν πραγμάτων· τίς νὰ κέρδησι κρίσιν· τίς νὰ νικήσῃ τὸν ἐχθρὸν αὐτοῦ εἰς τὸν πόλεμον· τίς νὰ ἰαθῇ ὅπου κείτεται (*sic*) εἰς ἀσθένειαν· τίς νὰ ἔξη καλὸν ταξίδι· τίς νὰ ἰδῇ τὴν γέννησιν τοῦ παιδίου· ἢ καὶ ἄλλο ἥτο ἐνθημηθῇ (Δοκίμαζε γοῦν ὦ ἄνθρωπε — [f. 12^v] τὰ νεώτερα νικοῦν). — Cf. *cod. Ital.* 11, f. 77 ss.
- F. 13. Αὐτὸς ὁ ὀφεομίμητος (*sic*) ἀστήρ ἀνέμους; sequitur figura rotunda in medio anguem grandem exhibens a duobus circulis circumdatum, quorum alter continet nomina XII signo-

rum cum figuris, alter nomina mensium. In margine octo ventorum nomina leguntur.

- F. 13^v. Ἑρμηνεία περὶ τοῦ ὀφειομιμήτου ἀστέρος· τί ἐνεργεῖαν ἔχει· ὅστις λέγεται καὶ δράκον ἱστορισμένος (Οὗτος ὁ παρῶν ἀστήρ — [f. 14^v] καὶ ἀριθμιτέων). Sequitur figura recentiore manu addita.
- F. 15. Τὰ ἐνδεχόμενα ὕειν $\Psi\Phi$ Θ \approx χ πλέον τούτων $\Psi\Phi$ καὶ ὁ χρόνος τῆς βασιλείας αὐτοῦ (*sic*) ὑδροφορικός. Sequuntur tabulae duae.
- F. 16. Γήνοσκε ὅτι ὁ Ἥλιος περιπατῇ εἰς τὸ κάθε ζῷδιον ἡμέρας λ' καὶ ἡρας ι' κτλ. (Ἡ ὀπισθεν σκάρα [= ἐσχάρα] — λεπτὰ ε'). Ἐκ τοῦ ἀστρονομικοῦ πρόχειρον (Ἰστέων δὲ ὅτι ὁ Ἥλιος — [f. 17] λαμβάνεται).
- F. 17. Signa enumerantur cum epithetis et membris corporis cui quodque praesidet (Κριὸς Ζῷδιον ἀρσενικόν — οἱ πόδες).
- F. 17^v. Orbis stellarum fixarum atque errantium nomina exhibens.
- F. 18. Incantamentum (Ὑστω ὦνομα τοῦ κυρίου $\frac{\Gamma\epsilon|\chi\epsilon}{\text{NI}|\kappa\alpha}$ ἡμῶν Ἰ[ησοῦ] Χ[ριστοῦ] τοῦ ἀλλιθινοῦ θεοῦ ἡμῶν· ἀστέρα μελάνε κτλ. ... ὠρκίζω σε ἀστέρα — φώβου θεοῦ). Sequitur figura serpentis cum figuris mysticis. — Editum in appendice.
- F. 18^v. Ἑρμηνία να κάμοις μελάνειν μαύρη (Ἐπαρε δέκα δράμοια — χρησάφη). Ἐτερην ἑρμινία διὰ πράσυνη μελάνειν (Νὰ πάρης — θαυμαστόν). — Cf. *Catal. Flor.*, p. 108. Addidit manus recentior incantamentum magicum Εἰς ἀπόδεμα (Κ[ύρι]ε ὄπλον μαθετοῦ διαβόλου — ὁ ἀνδρας).

IV. CODEX GOTTINGENSIS

35. Gottingensis Philol. 85. — Chartaceus, cm. 18,5 × 15, pag. 138, saec. XVIII exeuntis. — Cf. *Verzeichniss der Handschriften im Preussischen Staate*, I, 1, 1, p. 20.

F. 5-9. Summarium capitum Οὐετίου Οὐάλεντος Ἀντιοχέως Ἀνθολογιῶν secundum codicem Seldenianum 35 (nunc Selden. Oxon. 22). — Cf. cod. Roman. 15, f. 89 ss.

V. CODICES HAMBURGENSES

36. Hamburgensis (Biblioth. Civit.), Cod. ms. philol. 4 fol. (olim Poetae gr. in-fol., IV). — Chartaceus, cm. 29 × 22, pagg. 162, saec. XVII. — Ex libris Lucae Holstenii. Cf. Omont, loco infra [n. 37] citato, p. 358 (n° 16); [R. Münzel], *Philologica Hamburgensia für die Mitglieder der 48. Versammlung deutscher Philologen* (Hamburg, 1905), p. 8 et 55.

P. 1. Maximus περὶ καταρχῶν. Des. p. 27. — Cf. *Catal. Florent.*, p. 4 (cod. 4).

P. 29. Manethonis Apotelesmaticorum libri VI. Des. p. 162. Cf. *Catal. Florent.*, ibid. — De hoc codice cf. editionem Axtii et Rigleri, p. iv; Koechlyi (in *Bucolicis* ed. Dübner, 1862), p. iv.

37. Hamburgensis (Biblioth. Civit.), Cod. ms. philol. 86 fol. (olim Mathemat. gr. in-fol., II). — Chartaceus, cm. 28 × 21, pagg. 318, saec. XVII. — Maximam codicis partem Lucas Holstenius scripsit. Cf. Omont, *Notes sur les manuscrits grecs des villes hanséatiques* (*Centralblatt für Bibliothekswesen*, VII), 1890, p. 365 (n° 45); *Philologica Hamburgensia*, p. 4 et 54.

P. 45. « Incerti auctoris Hermippus s. de astrologia dialogus. Ex Msto. Vaticanae Bibliothecae » [graec. 175]. Des. p. 131. — Descripsit Henr. Dormalius Holstenii amanuensis. Cf. Holstenii epistulas p. 106 Boiss. et editionem dialogi a Kroll et Viereck emissam (Lips. 1895), p. viii.

38. Hamburgensis (Bibliothec. Civit.), Cod. ms. philol. 94 in-quarto (olim Mathem. gr., in-4°, III). — Chartaceus, cm. 22 × 16, pagg. 280, saec. XVII. — Scripsit Henricus Lindenbrog. Olim Fabricii. Cf. Omont, l. c., p. 367 (n° 58); *Philologica Hamburgensia*, p. 41.

F. 1. Vettii Valentis Antiocheni Anthologiarum libri VIII. Des. f. 280. — Cf. *Catal. Venet.*, p. 83, et Kroll, *Catal.*, V^a, in appendice, p. 28.

40. Heidelbergensis Palatinus 356. — *Chartaceus orientalis*, cm. 26 × 18, ff. 196, saec. XIV (f. 195 et 196, cuius pars maior vacua est, saec. XVI in charta recentiore addita). F. 3^{rv} inscriptum est : Τὸ παρὸν βιβλίον κτῆμα ἐστὶν Ἀρσενίου τοῦ

Μονεμβασίας (qul alias Aristobulus Apostolius audit, natus a. 1465 Candiae, mortuus a. 1535, cf. Legrand, *Bibliogr. hellénique*, I, p. clxxv-clxxv), deinde τὸ νῦν δ' εἶναι Γεωργίου κόμητος τοῦ Κορινθίου (de Gregorio Corinthio Apostolii sororis filio eiusque bibliotheca cf. ibid., p. clxxii et 252; is etiam codicem Angelicum 29 possedit, cf. *Catal.*, V, p. 4). Codex initio mutilus. — Cf. Wilken, I. c., p. 289 sqq.

Praeter versus Prodromi de XII mensibus f. 139^v (codicem ignoravit Keil, *Wiener Studien*, XI, 95¹ sqq.)

F. 169 (post brevissimum S. Epiphanii tractatum Περὶ τῶν ιβ' λίθων τῶν ἐν τῇ λογείῳ τοῦ ἱερέως ἐμπεπηγμένων) pauca de septem planetarum sphaeris et XII mensibus et signis zodiaci ('Εν τῇ πρώτῃ Ζώνῃ τοῦ οὐρανοῦ Κρόνος — [f. 169^v] 'Ιχθύες) deinde ibid. de indictione ('Η ἀρχὴ — τῆς ἰνδίκτου).

F. 186. Σύνοψις καὶ ἀπάνθισμα φυσικῶν τε (εἰ in rasura) καὶ φιλοσόφων δογμάτων τοῦ σοφωτάτου κυροῦ Συμεὼν βέστου τοῦ Σήθ ('Ο μὲν σοφὸς Πλούταρχος, ὃ μέγιστε καὶ θεϊότατε βασιλεὺς — [f. 196] δυνάμεων τελείσθαι). — Nostri libri contextus cum ab opusculo Symeoni in codice Mediolan. 12 (cf. *Catal.*, III, 10 — Ambros. C 263 inf.) attributo valde dissentiat, hic indicem saltem capitulorum describimus. Post prooemium (des. ὄντων αἰτίας) sequuntur haec capitula :

Περὶ τοῦ εἶναι τὴν γῆν σφαιροειδῆ. — [F. 186^v] Περὶ τοῦ μεγέθους τῆς γῆς. — [F. 187] Περὶ τῶν μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ στοιχείων καὶ τῶν περὶ ταῦτα παθῶν λόγος β'. — Περὶ ἀέρος καὶ πυρὸς καὶ νεφῶν καὶ ὑετῶν καὶ ἀστραπῶν καὶ βροντῶν. — [F. 187^v] Περὶ σεισμῶν. — [F. 188] Περὶ κόσμων ἀπείρων (in marg. infer. ad verba 'Ο δὲ οὐρανὸς huius capituli haec adnotavit manus fere saec. XV : 'Ενταῦθα ἡ ἀρχὴ τοῦ γ' βιβλίου). — [F. 188^v] Εἰ ἔμψυχος ὁ κόσμος καὶ προνοίᾳ διοικούμενος. — Εἰ ἀφθαρτος ὁ κόσμος. — Εἰ τρέφεται ὁ οὐρανός (inc. 'Εδόξασάν τινες τὸν ἥλιον τρέφεσθαι καὶ τοὺς ἀστέρας κτλ.). — Περὶ τάξεως κόσμου. — Περὶ τῆς τοῦ κόσμου ἐγκλίσεως. — Περὶ τοῦ εἰ ἔστι κενὸν ἐκτὸς τοῦ κόσμου. — [F. 189] Τίνα δεξιὰ τοῦ κόσμου καὶ τίνα ἀριστερά. — Τίς ἡ τοῦ οὐρανοῦ οὐσία. — Περὶ τῶν ἐν οὐρανῷ νοουμένων. — Τίς οἱ [I. ἡ] τῶν ἀστέρων οὐσία. — [F. 189^v] Περὶ σχημάτων ἀστέρων. — Περὶ τῆς τῶν ἀστέρων φορᾶς. — [F. 190] Πόθεν φωτίζονται οἱ ἀστέρες. — Πῶς γίνονται οἱ τέσσαρες καιροί. — Περὶ τοῦ μεγέθους καὶ σχήματος Ἡλίου. — [F. 190^v] Περὶ τῆς τοῦ Ἡλίου ἐκλείψεως. — [F. 191] Περὶ οὐσίας καὶ φωτισμοῦ Σελήνης καὶ σχήματος. — [F. 191^v] Περὶ ἐκλείψεως Σελήνης. — Iterum Περὶ ἐκλείψεως Σελήνης. — Λογὸς δ'· περὶ ὕλης, περὶ εἶδους, περὶ φύσεως ἐν ᾧ περὶ τόπου καὶ χρόνου, περὶ

ψυχῆς, ἐν ψ καὶ περὶ αἰσθήσεων, περὶ ὕλης. — [F. 192] Περί εἶδους. — Περί φύσεως. — Περί τόπου. — [F. 192^v] Περί χρόνου. — [F. 193] Περί ψυχῆς. — [F. 193^v] Περί δράσεως¹. — Περί ἀκοῆς. — [F. 194] Περί ὁσφρήσεως. — Περί γεύσεως καὶ ἀφῆς. — [F. 194^v] Περί νοῦ. — [F. 195] (Λ)όγος ἐ' περὶ τῆς πρώτης αἰτίας τῶν ὄντων καὶ τῆς ἀπ' αὐτῆς διηκούσης προνοίας (Des. f. 196 : textus lacunosus). — Huius opusculi pars prior ab initio usque ad f. 191^v (i. e. λόγοι α' β' γ') fere ad verbum convenit cum Michaelis Pselli solutionibus quaestionum physicarum, cf. supra, cod. 8, f. 54. Particulam libri quarti Περί ὁσφρήσεως et Περί γεύσεως καὶ ἀφῆς, quae in nostro codice f. 194 invenitur, edidit Iulius Ludovicus Ideler, *Phys. et med. gr. min.*, II, 283-285.

¹ In fine huius capituli Φησὶ δὲ ὁ Πτολεμαῖος ἐν τοῖς ὀπτικοῖς ὅτι αἰθερῶδές τί ἐστι τῆς πέμπτης οὐσίας τὸ ὀπτικὸν πνεῦμα. De hoc opticorum Ptolemaei fragmento novo alio loco dicam.

VII. CODEX MAIHINGENSIS

41. Maihingensis, " I, 1, griech. fol. 2 „ — Chartaceus, in-fol., cm. 30 × 21, ff. 84, saec. XVI. — Codicem antea possedit " Conte Nicola di Maphei „, qui nomen suum f. 2 inscripsit; " auctionis lege „ codex " pervenit ad M. Io. Guil. Günthe, Esslinga Suev., Lipsiae, 1715 „ (cf. ibidem).

F. 3-83. Procli qui fertur paraphrasis in Ptolemaei tetrabiblum. — Ed. Allatius Lugd. Batav. 1635. — Praecedit f. 3^v vita Ptolemaei latina a. 1751 ex Loniceri *Iconibus virorum illustrium*, tom. III transcripta ab Magistro Günthe. — F. 83. Τέλος τοῦ τετάρτου βιβλίου καὶ τῆς καθόλου πραγματείας τῶν πρὸς Σύρον συμπερασματικῶν.

VIII. CODEX NORIMBERGENSIS

42. Norimbergensis, Cent. V, app. 8, in-fol. — Chartaceus, cm. 29 × 22, ff. 247, saec. XVI, variis manibus scriptus. — Codicem vel certe codicis partem (scil. f. 60-106), olim possedit Bessario Cardinalis qui f. 106^v inscripsit : " Τοῦ θέννος εἰς τὴν μεγάλην σύνταξιν βιβλίων ἐμοῦ Βεσσαρίωνος Καρδινάλου τοῦ τῶν τούσκλων. Theonis in Ptolemaeum. Liber meus b. Cār. Tusculani „ Deinde inscriptum " Nunc Ioannis de Regiomonte „ Cf. Chr. Th. de Murr, *Memorab. Biblioth. public. Norimbergens. et Univers. Altdorfinae*, pars I (Norimb. 1786), p. 46 sqq., ubi inscriptionum Bessarionis et Regiomontani imago tab. II, n. 1 habetur. Camera-rium ex hoc codice Ptolemaei Tetrabibulum edidisse Murr affirmat (l. c., p. 46).

F. 1. Κλαυδίου Πτολεμαίου μαθηματικῆς τετραβιβλου συντάξεως βιβλίον α'. — F. 17^v liber II Κλ. Πτολ. ἀποτελεσματικὸν β', f. 33 lib. III ἀρχὴ τοῦ τρίτου Πτολεμ., f. 55^v lib. IV ἀποτελεσματικῶν δ' (hic praecedat ind. capit.), desinit f. 59^v cum fine paginae in cap. Περὶ συναρμογῶν verbis τὸ διαθεῖναι τε καὶ διατεθῆναι in medio enuntiatio p. 187, 6 ed. 1553.

F. 60. Incipit altera manu scriptum Θέννος Ἀλεξανδρέως ὑπόμνημα εἰς τὸ α' τῆς Πτολεμαίου μαθηματικῆς συντάξεως. — F. 101^v. Τέλος τοῦ δευτέρου; infra legitur τοῦ Θέννος τὸ τρίτον λείπει καὶ οὐδὲ εὑρίσκεται τὸ σύνολον. — F. 102 incipit manus noua (?) Λείποντα κτλ., cf. Murr, l. c., p. 47. — F. 105. Βαρλαάμ μοναχοῦ περὶ τοῦ πῶς δεῖ ἐκ τῆς μαθηματικῆς τοῦ Πτολεμαίου συντάξεως ἐπιλογίζεσθαι ἡλιακὴν ἔκλειψιν (Αἱ μὲν αἰτίαι — τῆς ἡμερινῆς δύσεως). — F. 107 redit manus quae priores Theonis libros scripsit : continentur Theonis lib. IV, deinde Πάππου ὑπόμνημα εἰς τὸ ε' τῆς συντάξεως περὶ κατασκευῆς ἀστρολάβου ὀργάνου (Διεξελθὼν ὁ Πτολεμαῖος — τῆς ἐκκέντρου). Deinde continuatur Theo; cf. de his et de reliquis quae in codice habentur scriptis Nicolai Cabasilae et Theonis Alexandrini inter quae Λογικὴ ἔφοδος εἰς τοὺς προχείρους κανόνας τῆς ἀστρονομίας (i. e. introductio maior in tabulas manuales), Murr, l. c.

APPENDIX

Testimonium de origine astrologiae.

In codice 7 (Monacensi 287), f. 59, inter alia excerpta (cf. supra p. 15) capitulum brevissimum de origine astrologiae exstat quod, quamvis nihil prorsus novi praebeat, tamen hic typis describendum esse censemus ne quid omittamus quo artis a populis Orientis ad Graecos et Byzantinos translatae historia illustrari possit. De Seth Adam filio astrologiae inventore cf. Stephanus philosophus, *Catal.*, II, 182, 26; Manuel Comnenus, *Catal.*, V, 118, 10 et quae Cumont in adnotatione conguessit; praeterea *Catal.*, V, 140 et VI, 3 (f. 175) et F. Kampers, *Histor. Jahrbuch d. Görresgesellschaft*, 1898, p. 430 sq.; de Henoch astrologiae inventore, Euseb., *Praep. ev.*, IX, 17, 8; *Catal.*, V, 140, 1; Schürer, *Gesch. d. jüd. Volkes*, I², 749 et III, 204; de Ammone, qui hic Graecus, alias rex Aegypti nuncupatur, vide quae infra adnotavi ad exc. cod. 7, f. 126.

Λόγος ᾗδεται ἐξ ἀρχῆς, ὅτι αἱ τῶν ἀστέρων πλοκαὶ καὶ ὀνομασίαι μηνῶν τε καὶ ἐνιαυτῶν καὶ εἴ τι οὖν ἄλλο ἐν τοῖς μετεώροις λεγόμενον Σὴθ ὁ τοῦ Ἀδὰμ υἱὸς ἐν πλαξὶ πετρίναις Ἑβραϊκῇ διαλέκτῳ ἐνεγράψατο παρὰ θεοῦ ἀγγέλου ἐκδιδασχθεὶς, εἶτα μετὰ τὴν τῶν γλωσσῶν
5 διαίρεσιν Ἀμμων ὁ Ἕλληνας ἐμήκυνε καὶ κα[^{f. 59}]θεεῖς ἕτεροι. λέγεται δὲ ὅτι καὶ ὁ ἑβδομος ἀπὸ Ἀδὰμ Ἐνώχ συνέγραψε τὴν μέλλουσαν τοῦ θεοῦ ὀργὴν ἐν πλαξὶ λιθίναις Ἑβραϊκῇ διαλέκτῳ· καὶ μετὰ τὸν κατακλυσμὸν εὐρέθησαν ἐκ τούτων ἐν ὄρει τινὶ καὶ μετὰ καιροῦς μετεκομίσθησαν ἐν Παλαιστίνῃ.

1 fort. συμπλοκαί. 3-4 διενεγράψατο (litterae δι obelo expunctae ab ipso scriptore). 4 παρὰ θεοῦ ἀγγέλου: similia Alexander Polyhistor apud Euseb., *Pr. ev.*, IX, 18, 9 de Methusalem sive potius de Henoch (cf. Schürer, III², p. 204) et Clemens Alexandr., *Ecl. prophet.*, c. 53 (Dindorf, III, 474, cf. Schürer, p. 205). 5 ἐμήνυε ci. Kroll. 6 κἀν εἰδομος cod.: correxi. 8 ἐκ τούτων: fort. <τινα> ἐκ τούτων vel ἐν ὄρει τινὶ.

EXCERPTA EX CODICE 7 (MONAC. 287)

De singulis hebdomadis dierum horis.

Post tabulam [f. 4^v] qua cuius planetae tutelae singulae septem hebdomadis dierum horae inde a dominica usque ad sabbatum deditae sint demonstratur¹ sequitur f. 5 caput de singulis cuiusque diei horis, quod ab homine Christiano vetustioribus fontibus uso scriptum esse discimus ex vocabulis μοναστήριον, ἐκκλησία, μάρτυρες saepe usurpatis. Ceterum confer tractatum multo breviorē Heliodori astronomi a Bassio et Martinio, *Catal.*, IV, 136 sqq. editum.

[F. 5] Τὸ μὲν οὖν κανόνιον εἰς εὐσύνοπτον δῆλωσιν τῆς τῶν πολεούντων καὶ διεπόντων σκέψεως οὕτως ἡμῖν ἐκτέθεται, παραγράφωμεν δὲ καὶ τὰ κατ' αὐτοὺς ἀποτελούμενα ὥς οἱ παλαιοὶ παρετήρησαν, ἀρξάμενοι ἀπὸ τῆς α' ἡμέρας ἤγουν τῆς κυριακῆς. αὕτη τοίνυν Ἡλίου ἐστίν, <δς> καὶ λέγεται πολεύειν αὐτήν, διέπει δὲ τὴν α' ὥραν αὐτήν, 5 τὴν η', τὴν ιε' καὶ ἔτι τὴν κβ'. αὗται οὖν αἱ ὥραι τῆς α' ἡμέρας, δς διέπει ὁ Ἥλιος, παρατήρησιν οὐκ ἔχουσιν ἐν παντὶ πράγματι ἐπιτελούμεν· πάντα γὰρ εἰς καλὸν ἀποβαίνει τὰ ἐν αὐταῖς ἀρχόμενα γίνεσθαι καὶ ὁ ἐκπλεύσας ἱλαρῶς ἐπανελεύσεται. ὥρα β' καὶ θ' καὶ ις' καὶ κγ' ἡ Ἀφροδίτη διέπει· αὗται χρήσιμαί εἰσιν ἐπὶ συναρμογῇ γυναικῶν. 10 ὥρα γ' καὶ ι' καὶ ιζ' καὶ κδ' Ἑρμῆς διέπει, σημαίνουσαι δὲ αὗται ἀποβολὴν καὶ ζημίαν. ὥρα δ' καὶ ια' καὶ ιη' Σελήνη διέπει· χρησιμεύουσαι δὲ αὗται αἱ ὥραι, πλὴν μετὰ καμάτου πολλοῦ. ὥρα ε' καὶ ιβ' καὶ ιθ' Κρόνος

1 δὴλ. τὰς cod. 4 τῇ κυριακῇ cod. ὁ Ἥλιος solito signo cod. 5 δς addidi.
11 σημαίνουσαι (εἰσιν) pro σημαίνουσι saepe in cod. occurrit. 11-12 ἀποβολὴ καὶ
ζημία cod.

¹ Huic tabulae in marg. adscripta haec leguntur: Γίνωσκε δτι οὐ μόνον τὰς ὥρας ἔχουσιν οἱ ἀστέρες μεμοιρασμέναι, ἀλλὰ πᾶσαν ὕλην τοῦ κόσμου· — χῶμα, ζωὴν, φυτὰ, πετόμια, συρόμια, ἰχθύας, ἀνθρώπους, τέχνας, χρώματα καὶ τὰ μέλη τοῦ ἀνθρώπου· καὶ τὰ ἐντὸς καὶ τὰ ἐκτὸς, ἃ μέλλω σοι ἐν ἄλλῃ γραφῇ παραδοῦναι διὰ τὴν συντομίαν ἄρτι ἔδσαντες. De his planetarum tutelis, cf. infra, p. 96, 2. — Tabulam ipsam post schema a Bouché-Lecleercq operi suo *L'Astrologie grecque*, p. 480 insertum hic repetere supervacaneum videtur.

διέπει· ἐπιβλαβεῖς δὲ αὐταὶ αἱ ὥραι καὶ ὁ ἀποδημήσας κατ' αὐτὰς
ἀσθενῶς ἐπανελεύσεται. ὥρα ζ' καὶ ιγ' καὶ κ' Ζεὺς διέπει καὶ εἰσιν
αὐταὶ ἀγαθαί· ὁ γὰρ ἀποδημήσας κατ' αὐτὰς ἱλαρῶς ἐπανελεύσεται.
ὥρα ζ' καὶ ιδ' καὶ κα' Ἄρης διέπει καὶ εἰσιν αὐταὶ αἱ ὥραι ἐπιβλαβεῖς
5 καὶ ἐπιζήμιοι μεγάλως.

Ἡμέρα β' Σελήνης. Τὴν δὲ δευτέραν ἡμέραν Σελήνη πολεύει·
διέπει δὲ τὴν α' καὶ τὴν η' καὶ <τὴν> ιε' καὶ <τὴν> κβ' ὥραν αὐτῆς· καὶ
εἰσιν αὐταὶ οὐ χρήσιμοι ἐν ταῖς πράξεσιν. ὥρα β' καὶ θ' καὶ ις' καὶ κγ'
Κρόνος διέπει· οὐ χρησιμεύουσι, ἐπιζήμιοι γάρ. ὥρα γ' καὶ ι' καὶ ιζ'
10 καὶ κθ' Ζεὺς διέπει καὶ εἰσιν εὐχρηστοί· ὁ γὰρ ἀποδημήσας ἱλαρὸς
ἐπανελεύσεται. ὥρα δ' καὶ ια' καὶ ιη' Ἄρης διέπει· χρησιμεύουσι ἐν
κοινωνίαις. ὥρα ε' καὶ ιβ' καὶ ιθ' Ἥλιος διέπει· αὐταὶ χαρὰς εἰσιν
πρόξενοι. ὥρα ζ' καὶ ιγ' καὶ κ' Ἀφροδίτη διέπει καὶ εἰσι χρήσιμοι πρὸς
συναρμογὰς γυναικῶν. ὥρα ζ' καὶ ιδ' καὶ κα' Ἑρμῆς διέπει· αὐταὶ αἱ
15 ὥραι ζημίας σημαίνουσι.

Ἡμέρα γ' Ἀρεως. [f. 5v] Τὴν δὲ τρίτην ἡμέραν Ἄρης πολεύει·
διέπει δὲ τὴν α' ὥραν αὐτὴν <καὶ> τὴν η' καὶ <τὴν> ιε' καὶ τὴν κβ'. καὶ
σημαίνουσιν αὐταὶ αἱ ὥραι ζημίαν καὶ λύπας. ὥρα β' καὶ θ' καὶ ις'
καὶ κγ' Ἥλιος διέπει· χρήσιμοι πρὸς πυγμὴν εἰσιν. ὥρα γ' καὶ ι' καὶ ιζ'
20 καὶ κθ' Ἀφροδίτη διέπει· <...> ὑπὸ γυναικῶν σημαίνουσαι. ὥρα δ'
καὶ ια' καὶ ιη' Ἑρμῆς διέπει· οἱ ὁδοιποροῦντες ὕβριν ὑπομένουσιν ἐν
τῇ ὁδῷ. ὥρα ε' καὶ ιβ' καὶ ιθ' Σελήνη διέπει· ἐκ δεσμῶν λύπας σημαί-
νουσι. ὥρα ζ' καὶ ιγ' καὶ κ' Κρόνος διέπει· κέρδος περιποιοῦσιν.
ὥρα ζ' ιδ' κα' Ζεὺς διέπει· τοῖς ὁδοιποροῦσιν ἱλαρὰν ἐπάνοδον σημαί-
25 νουσιν.

Ἡμέρα τετάρτη Ἑρμοῦ. Τὴν δὲ τετάρτην ἡμέραν Ἑρμῆς
πολεύει· διέπει δὲ ταύτην ὥρα α' η' ιε' κβ' καὶ σημαίνει ἐπάνοδον μετὰ
κέρδους. ὥρα β' καὶ θ' ις' κγ' Σελήνη διέπει· ἐπάνοδον ἱλαρὰν καὶ
ἀμέριμον σημαίνουσιν. ὥρα γ' ι' ιζ' κθ' Κρόνος διέπει· ἀσθένειαν
30 σωματικὴν σημαίνουσι. ὥρα δ' ια' ιη' Ζεὺς διέπει· ἐπιτευκτικά εἰσιν
τῶν ἀνὰ χεῖρας. ὥρα ε' ιβ' ιθ' Ἄρης διέπει· κόπον χωρὶς κέρδους
σημαίνουσιν. ὥρα ζ' ιγ' κ' † Ἀφροδίτη διέπει· κέρδος, ἀξίαν περι-
ποιοῦσι. ὥρα ζ' ιδ' κα' † Ἥλιος διέπει· ἱλαρὰν ἐπάνοδον σημαίνουσι.

Ἡμέρα πέμπτη Διός. Τὴν δὲ πέμπτην ἡμέραν Ζεὺς <πολεύει>·
35 διέπει τὴν α' ὥραν <καὶ> η' ιε' κβ'· αὐταὶ αἱ ὥραι σημαίνουσιν ἐπάνο-
δον μετὰ κέρδους καὶ ἀξίας. ὥρα β' καὶ θ' ις' κγ' Ἄρης διέπει· καὶ εἰσι
χρήσιμοι περὶ τοὺς φίλους. ὥρα γ' <καὶ> ι' καὶ ιζ' καὶ κθ' Ἥλιος διέπει·
σημαίνουσι ἐπάνοδον μετὰ κέρδους. ὥρα δ' ια' ιη' Ἀφροδίτη διέπει·
ἐπιτευκτικά εἰσιν ἐν πᾶσιν. ὥρα ε' ιβ' ιθ' Ἑρμῆς διέπει. <.....>.

3 αἱ αὐταὶ cod. 4 αἱ αὐταὶ αἱ ὥραι cod. 20 lacunam significavi. 24 οἱ ὁδοι-
ποροῦντες cod. 30 ἐπιτευκτικά cod. 32 ordo ex errore immutatus : hora sexta
recte Soli, septima Veneri datur ab Heliodoro. 33 σημαίνει cod., et infra saepius.
39 ἐπιτευκτικὴ cod. lacuna in cod. significatur.

ῥρα ζ' ιγ' κ' Σελήνη διέπει· Ζημίας ἐπάγουσι. ῥρα ζ' ιδ' κα' Κρόνος διέπει· ἐν πᾶσιν ἀνωφελεῖς.

Ἡμέρα ἕκτη Ἀφροδίτης. Τὴν δὲ ἕκτην ἡμέραν Ἀφροδίτη πολεύει· καὶ διέπει τὴν α' ῥαν αὐτῆς <καί> ἡ' ιε' κβ'. καὶ εἰσι χρήσιμοι, πλὴν μετὰ μεγάλης δαπάνης. ῥρα β' θ' ις' κγ' Ἑρμῆς διέπει· καὶ δηλοῦσι 5 ἐπάνοδον χρήσιμον καὶ ἱλαράν. ῥρα γ' ι' ιζ' κδ' Σελήνη διέπει· ἐπάνοδον ὁμοίως μετὰ κέρδους καὶ ἱλαρότητος δηλοῦσιν. ῥρα δ' ια' ιη' [f. 6] Κρόνος διέπει· ἐπάνοδον σημαίνουσι ἀπὸ φιλίας ἱλαράν. ῥρα ε' ιβ' ιθ' Ζεὺς διέπει· ταῦτο ὁμοίως σημαίνουσι. ῥρα ζ' ιγ' κ' Ἄρης διέπει· πρὸς γυναῖκα φιλιωθῆσεσθαι σημαίνουσιν. ῥρα ζ' ιδ' κα' Ἥλιος διέπει· περι- 10 ποιητικά εἰσιν ἀξίας.

Ἡμέρα σάββατον Κρόνου. Τὴν δὲ ἑβδόμην ἡμέραν Κρόνος πολεύει καὶ διέπει τὴν α' ῥαν <καί> ἡ' ιε' κβ'. σημαίνουσι ἐπιζήμιον τὴν ἐπάνοδον. ῥρα β' θ' ις' κγ' Ζεὺς διέπει· δυσχερῆ τὴν ὁδὸν σημαίνουσι. ῥρα γ' ι' ιζ' κδ' Ἄρης διέπει· χρήσιμοι ὑπὲρ φίλων. ῥρα δ' ια' ιη' 15 Ἥλιος διέπει· ἱλαρὰν ἐπάνοδον σημαίνουσι. ῥρα ε' ιβ' ιθ' Ἀφροδίτη διέπει· ἀπροσδόκητον κέρδος σημαίνουσι. ῥρα ζ' <ι>γ' κ' Ἑρμῆς διέπει· ἀπροσδόκητον κέρδος σημαίνουσι. ῥρα ζ' ιδ' κα' Σελήνη διέπει· ἐπάνοδον μετὰ ἀσθενείας σημαίνουσι.

Ἄλλο περὶ τῶν αὐτῶν λεπτομερέστερον.

20

Ἡμέρα κυριακὴ Ἥλιου. Ἡμέρα α' Ἥλιος πολεύει <καὶ διέπει> ῥρας α' ἡ' ιε' κβ'. ἐν ταύταις ὁ φυγὼν ἐν δικαστηρίοις παρατηρεῖται· ὁ νοσῶν πυρέξας ἰσχυρῶς σωθήσεται· ἐν ταύταις τὰ ἀπολωλότα νομίσματα εἶναι λέγε χρυσὰ ἢ κόσμια χρυσὰ· ὁ δὲ κλέψας εὐειδὴς ἐστὶ καὶ 5 μεγαλόφθαλμος. ῥρα β' καὶ ταῖς ταύτη ἀναλογούσαις ὡς δεδῆλωται 25 Ἀφροδίτη διέπει· ὁ φυγὼν ἐν προαστείοις ἢ νεκροταφίοις διάγει· ὁ νοσῶν πυρέξας ἀποθνήσκει· τὰ ἀπολωλότα κόσμια ἐνώτιά εἰσι· ὁ κλέψας οἰκεῖός ἐστι καὶ πεπιστευμένος καὶ ἄλλοτε ἄλλῃ ἐπὶ κλοπῆς. ῥρα γ' καὶ ταῖς μετὰ ταύτης Ἑρμῆς διέπει· ὁ φυγὼν ἐν προαστείοις

2 ἀνωφελεῖς cod. 10-11 περιποιητικὴν cod. 13 η' β' cod. 15 post σημαίνουσι scriptor falso inseruit ῥρα ια' ιη' deinde totam lineam vacuum reliquit. 15 ιη' ιθ' cod. 18 ἀπροσδ. κέρδ. σημ. priore loco genuinum textum ditlographia submovisse videtur. ζ' γ' κα' cod. 20 Cod. 7 (Monac. 287) = A; cod. 26 (Berolin. 173), f. 168 = B. In B post prooemium hic tractatus incipitur a die Saturni. Textus B partim lingua vulgari intinctus et admodum corruptus et ordine et verbis saepe immutatis; varias lectiones raro adnotavi: cave igitur ne ex meo silentio de codicis B textu quidquam concludas. ἄλλον librarius A ex usu Byzantino. 22 κβ' κε' Α. παρατηρεῖται Α: κεῖται Β. 23-24 pro νομίσματα Β habet ὀλοκοτάινα (cf. Cangius s. v. ὀλοκοτίνιν). 24 nam Soli inter metalla aurum addici solet, cf. Roscher, *Lexikon der Mythol.*, s. v. Planetæ, III, 2534. 25 ταύτην ἀναλογούσας Α. 28 ἄλλο τι ἄλλα ἐπικλοπῆς Α. ἐπικλοπος coni. Kroll. 29 ἐν μοναστηρίοις ἢ ἐκκλησίαις Β.

διατρίβει· ὁ νοσῶν τελευτᾷ· τὰ ἀπολωλότα λινὰ εἰσιν ἢ παλαιά· ὁ δὲ κλέψας παραδοθείς δεσμοῖς ἢ ἄρχοντι φονεύεται. ὥρᾳ δ' καὶ ταῖς ὁμοίαις Σελήνῃ διέπει· ὁ μὲν φυγῶν ἐν προαστείοις ἢ παρὰ δυνάστη τινὶ κρύπτεται· ὁ δὲ νοσῶν πυρέξας ἰδρώσει· τὰ ἀπολωλότα χρυσὸς ἢ καὶ
 5 ἄργυρος ἐστίν· ὁ δὲ κλέψας φιλόγελως ἐστίν, βαρὺς, μαλακός, γλαυκός. ὥρᾳ ε' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ Κρόνος διέπει· ὁ φυγῶν ἐν βαλανείοις διατρίβει ἢ ἐν καθύγροις χωρίοις· ὁ νοσῶν ἰδρώσας σωθήσεται· τὰ ἀπο[φ. 6^ν]λωλότα πεπαλαιωμένα εἰσιν ἢ χρυσᾷ· ὁ δὲ κλέψας γλαυκίζων, μελάγχρους, ἄχρηστος. ὥρᾳ ς' καὶ ταῖς λοιπαῖς Ζεὺς διέπει· ὁ φυγῶν
 10 ἐν προαστείοις ἢ ἱερῷ τόπῳ· ὁ νοσῶν ταχέως ὑγιαίνει· τὰ ἀπολωλότα ἱμάτια καὶ νομίσματα μᾶλλον ἄργυρᾷ ἢ χρυσᾷ· ὁ δὲ κλέψας λάλος ἐστίν· οὐλός ἐστι καὶ Ξανθός. ὥρᾳ ζ' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ Ἄρης διέπει· ὁ φυγῶν πρὸς μεῖζονα ἡτομόλησεν ἢ στρατιώτην· ὁ νοσῶν πυρέττων παραλαλεῖ, πλὴν σώζεται· τὰ ἀπολωλότα σιδηρᾷ εἰσιν ἢ στρατιωτικά·
 15 ὁ δὲ κλέπτης δοῦλός ἐστιν, σίνος ἔχων παρὰ τὸν ὀφθαλμὸν καὶ πυρρὸς τῷ χρώματι.

Ἡμέρᾳ δευτέρᾳ Σελήνῃ πολεύει. ὥρᾳ α' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ ἢ αὐτῇ διέπει· ὁ φυγῶν ἐν προαστείῳ διάγει· ὁ νοσήσας θνήσκει· τὰ ἀπολωλότα ἄργυρᾷ εἰσι· ὁ δὲ κλέπτης οὐλὸς καὶ λευκός. ὥρᾳ β' καὶ ταῖς σὺν
 20 αὐτῇ συναπτομέναις Κρόνος διέπει· ὁ φυγῶν ἐν προαστείοις ὕδατι δεσιν εὐρίσκεται· ὁ νοσῶν καμῖ, σώζεται δέ· τὰ ἀπολωλότα χαλκᾷ ἐστίν ἢ ἡλεκτρα· ὁ δὲ κλέπτης σιτόχρους, ἀνδρείος, ἐπισινης. ὥρᾳ γ' καὶ ταῖς λοιπαῖς Ζεὺς διέπει· ὁ φυγῶν πρὸς δυνάστας ἡτομόλησεν· ὁ νοσῶν ὑγιαίνει· τὰ ἀπολωλότα ἱμάτιά εἰσιν· ὁ κλέψας μαλακός, παρά-
 25 σιμος. ὥρᾳ δ' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ Ἄρης διέπει· ὁ φυγῶν ἐν δικαστηρίῳ διατρίβει ἢ παρὰ στρατιώτῃ· ὁ νοσῶν θνήσκει· τὰ ἀπολωλότα σιδηρᾷ ἢ χαλκᾷ· ὁ δὲ κλέψας πυρρὸς ἢ Ξανθός καὶ μονόφθαλμος. ὥρᾳ ε' καὶ ταῖς συναριθμουμέναις αὐτῇ Ἥλιος διέπει· ὁ φυγῶν ἐν ἐρημίᾳ τόπου διάγει· ὁ νοσῶν ζήσεται· τὰ ἀπολωλότα χρυσᾷ καὶ ἄργυρᾷ εἰσιν· ὁ
 30 κλέψας οἰκόθρεπτός ἐστιν, οὐλός τε καὶ λευκός. ὥρᾳ ς' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ Ἀφροδίτῃ διέπει· ὁ φυγῶν ἐν καπηλείῳ διάγει μετὰ γυναικός· ὁ

1 διατρίβειν A (sic saepius). τελευτᾷ quod Mercurius animas in Orcum prosequitur. 1-2 ὁ δὲ - φονεύεται om. A, suppl. ex B. 3 δυνάστου A. 4 ἰδρώσει: nam Lunae natura humida est. ἢ καὶ] καὶ καὶ A. 5 ἄργυρος est Lunae metallum, aurum Solis qui diem regit. σπουδόμελος B. βαθύς B. 6 αὐταῖς A, item infra. 8 χρυσὸν ἢ ἄργυρον B. 9 μελάχρους A (μελόχρους B) nasali omissa, cf. Cröner, *Mem. gr. Herc.*, p. 13 sq. Saturni color ater. 10-11 περὶ ἀπολωλότος λέγε λοκόταινα (= ὀλοκότινα) καὶ ἡμέτια B. 12 οὐλόΞανθος B. 13 ἡτομόλησεν A (deest in B). 14 σιδήρον Marti tribuebant (vel Mercurio). 15 πυρρός AB, Mars πυρρὸς vel ἐρυθρὸς. 17 Haec usque ad Lunae diem quartum desunt in B. 20 αὐταῖς συναπτομένη A. 22 fort. ἡλεκτρινα. σιτόχρωος cod.; Saturnus quibusdam velut Platoni, *Rep.* 617 A. Ξανθότερος est. 24-25 fort. παρδσημος vel παρδσιτος. 26 στρατιώτου cod.: corr. Kroll. 28 ἐν ἐρημίᾳ τόπου A] ἐν ἱερῷ λέγε ἢ ἐν ἐκκλησία B, f. 170 (sed loci ordo lacunis perturbatus, cf. infra ad p. 94, 12). τόπου] που con. Kroll.

νοσῶν τελευτήσει· τὰ ἀπολωλότα κόσμιά εἰσιν ἐνώτια· ὁ κλέψας
μαλακώδης ἐστὶ καὶ γυναικώδης ἢ γυνή. ὥρα Ζ' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ
'Ερμῆς διέπει· ὁ φυγῶν ἐν ναῷ ἢ ἐν μοναστηρίῳ διάγει· ὁ νοσήσας
ἀποθανεῖται· [f. 7] τὰ ἀπολωλότα χημέντιά εἰσι καὶ κόσμια ἐνώτια· ὁ
δὲ κλέψας παῖς ἐστὶ γράμματα εἰδῶς μαλακός τε, φακωτός. 5
'Ημέρα τρίτη Ἄρης πολεύει. ὥρα α' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ, ἰσοδυνα-
μοῦσαις αὐτῇ, ὁ αὐτὸς διέπει· ὁ φυγῶν ἐν στρατιώταις διάγει· ὁ
νοσήσας πάνυ πυρέξει· τὰ ἀπολωλότα σιδηρὰ εἰσι ἢ χαλκὰ· ὁ δὲ
κλέψας κάτω βλέπει ἢ πτίλος ἐστὶν ἥτοι μαδαρὸς τὰ βλέφαρα. ὥρα β'
καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ ἤγουν ταῖς λοιπαῖς Ἥλιος διέπει· ὁ φυγῶν τάχιστα 10
εὐρεθήσεται· ὁ νοσῶν πάνυ πυρέξει ἔξω φρενῶν γερονῶς, <σώζεται
δέ>· τὰ ἀπολωλότα ἄσημά εἰσιν· ὁ δὲ κλέπτης στραβός. ὥρα γ' καὶ ταῖς
σὺν αὐτῇ Ἀφροδίτῃ διέπει· ὁ φυγῶν ἐν προαστείῳ ἢ ἐν ναῷ μαρτύρων
διατρίβει· ὁ νοσήσας πάνυ πυρέξει, ἀλλ' ὑγιαίνει· τὰ ἀπολωλότα
ἐνώτια χρυσὰ εἰσι ἢ ἄλλα τινὰ σιδηρὰ· ὁ δὲ κλέψας Ξανθός, σπουδόγε- 15
λως, μοιχός. ὥρα δ' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ συνοικειουμέναις 'Ερμῆς
διέπει· ὁ φυγῶν ἐν δικαστηρίῳ ἢ φρουραῖς διατρίβει· ὁ νοσῶν κάμνει,
σώζεται δέ· τὰ ἀπολωλότα κασσιτέρηνα εἶναι <λέγε> ἢ χαρτία· ὁ
κλέψας δυσειδής. ὥρα ε' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ ὁμοίαις Σελήνῃ διέπει· ὁ
φυγῶν ἐν βαλανείοις ἢ ἐν καπηλείοις διατρίβει· ὁ νοσῶν καμῖ τῷ 20
ἀριστερῷ μέρει· τὰ ἀπολωλότα ἀργυρὰ καὶ χαλκὰ· ὁ δὲ κλέπτης πολύ-
λαλος δοῦλος. ὥρα ς' ἢ ταῖς σὺν αὐτῇ Κρόνος διέπει· ὁ φυγῶν ἐν
λίμναις ἢ τόποις παραθαλασσίοις διάγει· ὁ νοσῶν ἰδρώσει καὶ ἄλιν
πυρέξας ἀπαλλαγῆσεται· τὰ ἀπολωλότα μόλυβδος ἢ σιδηρός εἰσιν· ὁ
δὲ κλέψας δοῦλος μελάγχρους. ὥρα Ζ' καὶ ταῖς μετ' αὐτῆς Ζεὺς διέπει· 25
ὁ φυγῶν ἐν ἐκκλησίαις ἢ πραιτωρίῳ ἐστὶν· ὁ νοσῶν κάμνει, ὑγιαίνει
δέ· τὰ ἀπολωλότα σιδηρός ἢ ἱμάτια· ὁ δὲ κλέπτης ἀπόδουλος σκυθρω-
πὸς τὸ εἶδος.

'Ημέρα τετάρτη 'Ερμῆς πολεύει. ὥρα α' καὶ ταῖς λοιπαῖς ἀναλο-
γούσαις αὐτῇ ὁ αὐτὸς διέπει· ὁ φυγῶν ἐν ἐκκλησίαις ἢ μοναστηρίῳ 30
διάγει· ὁ νοσῶν θνήσκει· τὰ ἀπολωλότα χαρτία εἰσιν ἢ κασσίτερον· ὁ

3 ἐν ἐκκλησίᾳ ἢ μοναστηρίοις B. 4 χημέντια A, quod ductum videtur a caementum : χημεν σήματα B; χημευτικά ci. Cumont. 5 φακωτός A B. 6-7 αὐταῖς ἰσοδυναμοῦσα αὕτη A. 7 παρὰ στρατιώτου κατοθανάτου B. 8 λέγε πάνυ πυρέττει καὶ εἰ δῶσαις (ἰδρώσαις conī. Kroll) αἷμα σωθήσεται B. 9 ἢ τι A. 11-12 σώζεται δὲ addidi, cf. supra p. 91, 14. πάνυ πυρεττεῖ ὡς ἔξω φρενῶν γενέσθαι B. 12 ἄσημα A, ἄσιμον B : ἄσημα (= argentea, cf. infra p. 95, 8) scripsi. 13 ἐν προαστείοις ἢ μαρτυρίου B. 14 πυρέξας A, πυρέτει B. 15 B post Ξανθός habet ἐρωτικός. σπουδόγελως codd. : vocabulum in lexicis non habitum ad exemplum φιλόγελως, μισόγελως formatum. 19 δυσειδής A, κλέπτης πανοῦργος ἄχρωμος B. 20 καμῖ scripsi : κω^μ A, κάμνοι B. 23 νοσῶν A (saepius). 24 μόλυβδος Saturni metallum. 25 μελάγχρους A, δοῦλος Αἰθίωψ B forsitan recte, cf. infra p. 94, 15 et 28. σὺν αὐταῖς μετ' αὐτῆς A. 27 φουμισθῆς (i. e. φημισθῆς) καὶ τῇ εἰδέᾳ καὶ τῇ τρίχᾳ (sic) B. 29 Mercurii dies in B omissus.

- δὲ κλέψας γραμμάτων πολλῶν ἔμπειρος. ὥρα β' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ
 Σελήνῃ διέπει· ὁ φυγὼν ἐν ἐκκλησίαις ἢ παρὰ γυναικὸς κρύπτεται· ὁ
 νοσῶν κάμνει· τὰ [f. 7v] ἀπολωλὸτα χάρται εἰσὶν ἢ ἱμάτια [ἢ] γυναικεῖα·
 ὁ δὲ κλέψας βαρὺς, μαλακός, παῖς ἢ γυνή. ὥρα γ' καὶ ταῖς οἰκείαις
 5 αὐτῇ Κρόνος διέπει· ὁ φυγὼν ἐν δικαστηρίοις ἢ ἐν δεσμωτηρίῳ ἐστίν·
 ὁ νοσῶν καλῶς σχὼν σωθήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα μόλυβδος ἐστίν ἢ
 χαλκός· ὁ δὲ κλέψας ἐξ ἀρχοντικῆς ὑποβολῆς τοῦτο πεποίηκεν, ἔχει δὲ
 σίνος. ὥρα δ' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ Ζεὺς διέπει· ὁ φυγὼν πρὸς μείζον
 πρόσωπον ἢ τραπέzion ἡτομόλησεν· ὁ νοσῶν κάμνει, σώζεται δέ· τὰ
 10 ἀπολωλὸτα κέρμια εἰσὶν· ὁ δὲ κλέψας ψεύστης ἐστίν, λευκὸς δὲ καὶ
 Ξανθός. ὥρα ε' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ Ἄρης διέπει· ὁ φυγὼν ἐν ἐκκλησίαις
 διάγει ἢ παρὰ στρατιᾷ· ὁ νοσῶν, εἰ μὴ ρεύσῃ αἷμα, ἀποθανεῖται· τὰ
 κλαπέντα χαλκᾷ ἢ σιδηρᾷ ἐστίν· ὁ δὲ κλέψας παῖς σίνος ἔχων. ὥρα ς'
 καὶ ταῖς λοιπαῖς Ἥλιος διέπει· ὁ φυγὼν ἐν ἱερῷ τόπῳ εὐρίσκεται· ὁ
 15 νοσῶν πυρέξας σφοδρῶς ὑγιανεῖ· τὰ ἀπολωλὸτα ἐνώτιά εἰσὶν ἢ
 ἀργυρᾷ· ὁ δὲ κλέψας πυρρός, πολὺβλεπτος, καθάριος, δοξαστικός.
 ὥρα ζ' καὶ ταῖς ἄλλαις Ἀφροδίτῃ διέπει· ὁ φυγὼν ἐν καπηλείῳ διάγει·
 ὁ νοσῶν θνήσκει· τὰ ἀπολωλὸτα ἐνώτιά εἰσὶν ἢ ἀργυρᾷ· ὁ δὲ κλέψας
 πιθανός, πολύλαλος.
 20 Ἡμέρᾳ πέμπτῃ Ζεὺς πολεῦει. ὥρα α' καὶ ταῖς ταύτῃ ἀναλογού-
 σαις ὁ αὐτὸς διέπει· ὁ φυγὼν παρ' ἀνδρὶ δυνάστη εὐρεθήσεται ἢ παρὰ
 φίλῳ· ὁ νοσῶν ταχέως ἰάται· τὰ ἀπολωλὸτα ἱμάτια εἰσὶν· ὁ κλέπτων
 πάντῃ λευκοειδής, ὡς δοκεῖν λεπρὸς εἶναι. ὥρα β' καὶ ταῖς λοιπαῖς
 Ἄρης διέπει· ὁ φυγὼν <παρ' ἀνδρὶ δημοσίῳ>· ὁ νοσῶν ὀλίγον
 25 πυρέξας σωθήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα χαλκᾷ εἰσὶν· ὁ δὲ κλέπτης πυροει-
 δής· καὶ ἐν ἄλλοδαπῇ ἀπελθὼν ὑποστρέψει. ὥρα γ' καὶ ταῖς οἰκειουμέ-
 ναις αὐτῇ Ἥλιος διέπει· ὁ φυγὼν εὐρεθήσεται ἐν ὄρεσι κεκρυμμένος·
 ὁ νοσῶν ὑγιανεῖ· τὰ ἀπολωλὸτα χρήματα· ὁ δὲ κλέψας πυροειδής καὶ
 ὠραίος. ὥρα δ' καὶ ταῖς μετ' αὐτῆς Ἀφροδίτῃ διέπει· ὁ φυγὼν εὐρεθί-
 30 σεται ἐν καπηλείῳ μετὰ γυναικός· ὁ νοσῶν πολλὰ καμὼν ὑγιαίνει· τὰ
 ἀπολωλὸτα ἐνώτιά εἰσι καὶ κόσμος ἱματίων· ὁ δὲ κλέψας παράσιτος,
 ἐρωτικός, μαλακίζων ὑπάρχει. ὥρα ε' καὶ ταῖς <μετὰ> ταύτης Ἑρμῆς
 διέπει· ὁ φυγὼν παρὰ δικολόγῳ ἢ σχολαστικῷ εὐρεθήσεται· ὁ νοσῶν
 ἱκανῶς καμὼν ὑγιανεῖ· τὰ ἀπολωλὸτα ἱμάτια εἰσὶν ἢ χάρται ἢ σίδηρος·
 35 ὁ δὲ κλέψας δασύς, λευκός, φακωτός. ὥρα ς' καὶ ταῖς ὁμοίαις Σελήνῃ
 διέπει· ὁ φυγὼν ἐν ὑγροῖς τόποις διάγει· ὁ νοσῶν ὑδεριάσας θανεῖται·
 τὰ ἀπολωλὸτα ἱμάτια εἰσὶν ἢ ἀργυρᾷ· ὁ κλέψας εὐειδής, γλαυκός.

4 βαρύς] δάσους conl. Kroll. 6 leg. κακῶς? 10 κέρμια diminutivum α κέρμα :
 κεράμια conl. Kroll. 12 παραστρατί A. 18 θνήσκει a scriptore A correctum ex
 incerto vocabulo. 24 lacuna in A indicatur; supplevi ex B (εἰ μὲν περὶ φυγῆς λέγε
 τοῦτον πρὸς δημόσιον δντα). 25 χαλκώματα B. 28 χρήματα i. e. pecunia : χρυ-
 σίον ἢ χρῆμα B. 30 πολλ. - ὑγ. A] ὑγιαίνει ὑγιαίνει πλὴν δὲ χειμασθεῖς B.
 32 ταῦταις A, μετὰ addidi et ταύτης scripsi. 34 καμὼν scripsi : κάμνων A, κάμνει
 ὑγιαίνει δὲ B. 37 εὐειδής γλαυκός ὑποκατίζων B.

ῥρα Ζ' καὶ ταῖς ὁμοίαις Κρόνος διέπει· ὁ φυγὼν πλησίον φρέατος ἢ βαλανείου εὐρίσκεται· ὁ νοσῶν ὑγιαίνει· τὰ ἀπολωλὸτα μόλυβδος ἢ χαλκός εἰσιν· ὁ δὲ κλέψας σιτόχρους ἢ Ξανθός.

Ἡμέρᾳ ἕκτῃ Ἀφροδίτῃ πολεῖται. ῥα α' καὶ ταῖς συνοικειουμέναις αὐτῇ ἢ αὐτῇ διέπει· ὁ φυγὼν ἐν προαστείῳ ἢ καπηλείῳ μετὰ γυναικὸς 5 κρύπτεται· ὁ νοσῶν καμὼν ἰσχυρῶς σωθήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα ἐνώτιά εἰσι κόσμια· ὁ δὲ κλέψας γυναικώδης, μαλακώδης. ῥα β' καὶ ταῖς λοιπαῖς Ἑρμῆς διέπει· ὁ φυγὼν ἐν ναοῖς μαρτύρων διατρίβει· ὁ νοσῶν τελευτήσῃ· τὰ ἀπολωλὸτα χάρται εἰσὶν ἢ διάχρυσα σκεύη· ὁ κλέψας γραμμάτων ἔμπειρος. ῥα γ' καὶ ταῖς οἰκείαις αὐτῇ Σελήνῃ διέπει· ὁ 10 φυγὼν παρὰ συγγενεῖ ἢ γνωρίμῳ διατρίβει· ὁ νοσῶν θνήσκει· τὰ ἀπολωλὸτα διάχρυσα ἢ ἀργυρὰ· ὁ κλέψας παράσιτος, οἰκόβιος, οὖλος. ῥα δ' καὶ ταῖς ὁμοίαις Κρόνος διέπει· ὁ φυγὼν ἐν βαλανείῳ ἢ ναυκληρίῳ δουλεύει· ὁ νοσῶν πυρέξας Ζήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα μόλυβδος εἰσιν ἔχοντα μέσον ἄργυρον· ὁ κλέψας μαλακός ἢ γυνὴ Αἰθίοπισσα. 15 ῥα ε' καὶ ταῖς ἄλλαις Ζεὺς διέπει· ὁ φυγὼν ἐν προαστείοις καθύγροις διατρίβει· ὁ νοσῶν σώζεται· τὰ ἀπολωλὸτα ἱμάτια γυναικεία· ὁ κλέψας εὐμορφος ἢ παρεκκλίνων ὀλίγον τοῦ ὀρθίου σώματος. ῥα ς' καὶ ταῖς σὺν αὐτῇ Ἄρης διέπει· ὁ φυγὼν ἐν προαστείῳ ἐστὶ ἢ στρατιώτης· ὁ νοσῶν κάμη δι' αἵματος, ζῇ δέ· τὰ ἀπολωλὸτα ἐνώτια χαλκὰ· ὁ δὲ 20 κλέπτης ἐρωτικός, ὑπόσιμος, μοιχός. ῥα Ζ' καὶ ταῖς αὐτῇ συνταττομέναις [f. 8v] Ἥλιος διέπει· ὁ φυγὼν παρὰ γυναικὸς κρύπτεται ἢ ἐν ἱερῷ· ὁ νοσῶν καμὼν πολλὰ σωθήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα σκεύη διάχρυσα· ὁ κλέψας οὖλος, λευκός.

Ἡμέρᾳ ἑβδόμῃ Κρόνος πολεῖται. ῥα α' καὶ ταῖς ἰσοδυναμούσαις 25 αὐτῇ ὁ αὐτὸς διέπει· ὁ φυγὼν ἐν παρύγροις τόποις εὐρεθήσεται· ὁ νοσῶν ταχέως ἰδρώσας σωθήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα ἐκ μολύβδου εἶναι <λέγε>· ὁ δὲ κλέπτων τῷ εἶδει Αἰθίοψ. ῥα β' καὶ ταῖς οἰκείαις αὐτῇ Ζεὺς διέπει· ὁ φυγὼν ἐν καθύγροις τόποις διάγει ἢ παρὰ τινι μεγάλῳ· ὁ νοσῶν ἰδρώσας ὑγιαίνει· τὰ ἀπολωλὸτα σκεύη εἰσι χαλκὰ· 30 ὁ δὲ κλέψας πάροικός ἐστὶ τινος, τῇ δὲ χροίᾳ σιτόχρους. ῥα γ' καὶ ταῖς λοιπαῖς Ἄρης διέπει· ὁ φυγὼν παρὰ στρατιώταις εὐρίσκεται· ὁ νοσήσας ἰδρώσας καὶ πάλιν πυρέξας σωθήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα σιδηρὰ εἰσιν· ὁ δὲ κλέψας μελάγχρους. ῥα δ' καὶ ταῖς ὁμοίαις Ἥλιος διέπει· ὁ φυγὼν ἐν καθύγροις τόποις ἢ ἐν ἱεροῖς διατρίβει· ὁ νοσῶν 35 ἰδρώσας καὶ πυρέξας σωθήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα ἱμάτια εἰσι λαμπρά·

4 συνεικουμέναις A. 8 ἐν μαρτυρίοις B. 10 πολυγρᾶμματος B. 12 κλέψας πυρρὸς στραβός B, in marg. λέπει δ' : sed plura exciderunt, scil. finis diei Veneris, deinde dies Mercurii et de die Lunae pars prior usque ad horam quartam. 13-14 ναυκληρῷ A. 15 μαλακός = eunuchus? (Kroll). 16 πρ. καθύγρ.: cf. supra p. 91, 20. 17 γυναικία A. 29 planetarum nomina in A prorsus abhinc perturbata: librarius negligentissime planetarum ordinem ex Veneris die repetiit. Correxii ex B. 33 νοσίσας A. πυρέξει A.

ὁ κλέπτης μαινόμενος ἢ ἐπιληπτικός. ὥρα ε' καὶ ταῖς λοιπαῖς Ἀφρο-
δίτη διέπει· ὁ φυγῶν ἐν καθύγροις τόποις εὑρίσκεται μετὰ γυναικός·
τὰ ἀπολωλὸτα ἱμάτιά εἰσι ἢ πινόμενα· ὁ δὲ κλέπτης εὐμορφος ἐρωτι-
κός. ὥρα ς' καὶ ταῖς οἰκείαις αὐτῇ Ἑρμῆς διέπει· ὁ φυγῶν ἐν ἱερῷ
5 τόπῳ εὑρίσκεται· ὁ νοσῶν πολλά καμῶν σώζεται· τὰ ἀπολωλὸτα
παλαιὰ βιβλία καὶ χάρται εἰσὶν ἢ κασσιτέρηνα σκεύη· ὁ δὲ κλέψας
δοῦλος μελάγχρους. ὥρα ζ' καὶ ταῖς συνοικειουμέναις αὐτῇ Σελήνῃ
διέπει· ὁ φυγῶν <εὑρεθήσεται> ἐν ὑγροῖς τόποις ἢ ἐν θεάτρῳ· ὁ νοσῶν
καμῶν σωθήσεται· τὰ ἀπολωλὸτα γυναικεῖα ἱμάτια εἰσὶν ἢ ἄσημα·
10 ὁ δὲ κλέψας μελανός ἢ σίνος ἔχων ἐν τῷ ὀφθαλμῷ.

De planetarum patrociniis.

Capitulum quod edituri sumus proxime accedit ad Theophili Edesseni capitulum ab Arthuro Ludwich in editione Maximi, p. 119 sq. ex codice antiquo Laurentiano (XXVIII, 34 = Florent. nostr. 12) in lucem protractum (cf. *Catal.*, IV, 122). Cum tamen ille nihil praeter plantas fructusque, metalla, animalia respexerit, capitulum codicis Monacensis longe uberius hic edere non inutile duximus. Ceterum de tali planetarum tutela multa iam contulerunt Lobeck, *Aglaophamus*, p. 933 sqq.; Seyffarth, *Beiträge zur Kenntniss der Litteratur des alten Aegyptens*, IV, p. 58-67; Bouché-Leclercq, *L'astrologie grecque*, p. 320 sqq. etc.; Roscher, *Lexikon der Mythologie* s. v. Planetae. Antiqui etiam astrologi hic illic hanc artis partem attigerunt, inter quos praeter Ptolemaeum (*Tetrab.*, III, 12) in primis Hermes Trismegistus (cf. Pitra, *Anal. sacra et prof.*, V, 279 sqq.), Valens (*Catal.*, II, 88 sqq.), anonymus quidam qui multa ex Valente aliisque excerpsit (*Catal.*, II, 160 sqq.), deinde auctor dialogi qui inscribitur Hermippus (I, 13, p. 16 sqq., ed. Kroll et Viereck). Apud scriptores arabicos, illos scilicet qui latine versi et typis expressi sunt, similia inveniuntur, multis ut in hoc excerpto confusis, cf. e. g. Alcabitii *Isagogen*, ed. Paris. 1521, p. 12 : " De naturis planetarum et quid sit eis proprium „ — Catalogum vero Monacensem hominem aevi Byzantini scripsisse sermone docemur : quem eundem esse qui capitulum in codice nostro antecedens compilavit ex primis nostri capituli verbis elucet. Distribuit autem in septem planetas ordine saepe temere mutato loca animalia arbores plantas metalla partes corporis humani aegritudines colores gustus negotia linguas cognationes aetates regiones civitates gentes aedificia virtutes omnia denique ne religionibus quidem exceptis. Quid quod ipsam fidem Christianam Iovis planetae attribueri ausus est ? Huius doctrinae, quae legem Mosaicam ad Saturnum et Mercurium, fidem Christia-

2 μετὰ γυναικός τερπόμενος B. 3 φορούμενα ἢ πινόμενα B. 6 κασιτ^p A, βιβλία χαρτία κασιτήρ B. 8 lacuna in A indicatur : suppl. ex B. 9 εὔσιμα A, ἄσιμα B : corr. Cumont. (ἄσημα = argentea, τὸ ἄσημι, quod ad Lunam argentum pertinet, cf. supra p. 91, 5). 10 μελανός = lividus „ Cangius (cf. etiam Weigl, *Studien zu Kamateros*, p. 47) : μέλας B. παρ' ὀφθαλμοῖς B.

nam ad Iovem, idololatriam ad Martem, Graecorum deorum cultum ad Lunam refert, originem ex Islamicis scriptis esse repetendam optime exposuit F. de Bezold in praeclaro opusculo "Astrologische Geschichtskonstruktion im Mittelalter", (*Deutsche Zeitschrift für Geschichtswissenschaft*, VIII, p. 29 sqq.). Nostrum autem tractatum cum p. 98, 4-5 ignis templum (πυρὸς ναός) Soli attributum sit, ex Persico quodam fonte fluxisse opinor : qua cum coniectura nomina urbium Σιζιστάν (i. e. provincia Sidjistān) et Χωρασάν bene conveniunt; cf. etiam p. 97, 9 μέρη Περοσίας καὶ τῆς δύσεως. Verum Byzantinis ipsorum Persarum scripta ante novissima saeculi XIII decennia innotuisse cum veri simile non sit (cf. Usener, *Ad histor. astron. symb.*, p. 24 sqq.), ex Arabico quodam scriptore velut Apomasare (cf. *Sphaeram* meam, p. 415 sq) huius capituli auctorem Persicam illam doctrinam hausisse puto. Nam si pro Ζαχαρικήs infra p. 98, 31 recte restituimus Χαζαρικήs, eum vix post decimum p. Chr. n. saeculum scripsisse veri simile est.

[F. 8v] Ἐνταῦθα παραδιδῶ σοι τί καὶ τί αὐθεντεύει ἕκαστος τῶν ἀστέρων καθὼς ὑπέσχεθην σοι ἐν τῷ κανονίῳ ὀπισθεν.

Τοῦ Κρόνου. Ἀνήκουσιν τῷ Κρόνῳ οἱ ἐρείπιοι τόποι καὶ οἱ ζοφώδεις καὶ τὰ φρέατα καὶ οἱ κῆποι καὶ τὰ ὄρη καὶ τὰ βάλτα καὶ τὰ ξενοτάφια. ἀπὸ δὲ τῶν ζώων οἱ πίθηκες καὶ οἱ χοῖροι καὶ οἱ σκορπίοι 5 καὶ οἱ ὄφεις καὶ τὰ λοιπὰ [f. 9] ἐρπετά, ἔτι καὶ οἱ λαγωοὶ καὶ οἱ βόες καὶ οἱ ἀέτοι καὶ οἱ ἐλέφαντες καὶ οἱ βόρδωνες καὶ αἱ περιστεραι καὶ τὰ μεγάλα τῶν ζώων καὶ οἱ κροκόδειλοι καὶ τὰ ἀκανθώδη φυτὰ καὶ αἱ κηκίδες καὶ αἱ βέλανοι καὶ αἱ λέαι καὶ αἱ ὀξυδοσταφυλαὶ καὶ οἱ ἐρέβινθοι καὶ τὸ κύμινον καὶ τὰ σκόροδα καὶ τὸ κόνιον καὶ τὰ πικρὰ ῥέποντα ἐπὶ 10 τὸ μελάντερον, ὡς τὸ ὄπιον καὶ τὰ λοιπὰ. ἔτι δὲ καὶ <κυριεύει> τῆς μελαίνης χολῆς καὶ τῶν ἐν τῷ σώματι τριχῶν καὶ τῶν σκελῶν καὶ τῶν γνάθων καὶ τῶν ὀστέων καὶ τῶν ὀρχεων καὶ τῶν νεφρῶν καὶ τῶν ἐχόντων γεῦσιν στρυφνὴν ἢ ὀξύωδη. σημαίνει δὲ καὶ τὴν ἱερὰν νόσον καὶ τὴν φθίσιν καὶ τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ τὸν ἐρημικὸν βίον καὶ τοὺς 15 καλαμοπλέκτας καὶ παραχύτας· σημαίνει καὶ ἐκ τῶν διαλέκτων τὴν τε Αἰγυπτίαν καὶ τὴν Ἑβραϊδα καὶ ἐκ τῶν πίστεων τὴν τῶν Ἑβραίων θρησκείαν σημαίνει. ἐκ τῶν μεταλλικῶν τὸν σίδηρον, τὸν μόλυβδον. ἐκ δὲ τῶν πόλεων τὸ Σιζιστάν καὶ τὸ Χωρασάν. μείζονας ἀδελφοὺς καὶ τὴν ὀρφανίαν καὶ τὰ σίνη καὶ τὴν γεροντικὴν ἡλικίαν καὶ τὴν ἀδυναμίαν 20 καὶ τὴν ὥχρότητα.

2 Cf. supra p. 88, 1 not. 2 ὡς καθὼς cod.: del. Kroll. 3 ἀνήκει cod. χρόνῳ cod. ἐράπιοι cod.: corr. Cumont. 5 πίθηκες: de forma cf. Iannaris, *Histor. Greek Grammar*, p. 545. 8-9 οἱ κυκίδες cod. οἱ βάλ. cod. 9 quid λέαι velit sollemni sensu hic vix usurpatum nescio; fort. αἱ ἐλαῖαι. ὀξυ(-o-cod.)δοσταφυλαὶ videtur vocabulum novum; cf. ἐλαιοστάφυλον, λεπτοκάρπυον in Geoponicis. 10 κόνιον pro κώνιον, cf. Suidas, s. v. 11 ὄπιον cod. κυριεύει addidi. 15 φθίσαν cod. 16 παρεχύτας cod.

Τῷ δὲ Διὶ ἀνήκει τὰ ὠραῖα πάντα καὶ οἱ ὄμαλοι τόποι καὶ οἱ ἥμενοι καὶ ἡ πίστις καὶ ἡ σωφροσύνη καὶ οἱ εὐρυθμοὶ ἐν φωνῇ καὶ οἱ χθαμαλοὶ λόγοι· σημαίνει δὲ καὶ τὸν κρόκον καὶ τὸ σάνδαλον καὶ τὸ μάκερ καὶ τὴν Ξυλαλόην καὶ πᾶν εὐῶδες δένδρον. σημαίνει δὲ καὶ ἐν τῷ σώματι
 5 αἷμα καὶ τὴν θερμὴν ὑγρότητα καὶ τὴν κίνησιν· ἔτι δὲ καὶ τοὺς μηρούς καὶ τὴν γονὴν καὶ τὴν μήτραν καὶ τὸ ἥπαρ καὶ τὰ δεξιὰ μέρη τοῦ σώματος. καὶ τῶν οἰκοδομημάτων τὰ ὑψηλὰ καὶ τὰ ἀπόβλεπτα ἔχοντα· ἔτι δὲ καὶ τὰς δορκάδας καὶ τὰς ἀλώπεκας· καὶ πάντα τῶν ἐν τῇ γεύσει ἰδεῶν. καὶ ἐκ τῶν χωρῶν τὰ μέρη τῆς Περσίας καὶ τῆς δύσεως καὶ
 10 μέρος τι τῆς Ἀσίας καὶ τὰς νήσους. ἐκ δὲ τῶν ἐθνῶν τοὺς Αἰθίοπας. ἐκ δὲ τῶν πίστεων τὸν χριστιανισμόν. σημαίνει δὲ καὶ τοὺς ταῦνας καὶ τοὺς ἀλεκτρυόνας καὶ τὰς περιστερὰς καὶ τὰ βασιλικά καὶ πᾶν εὐῶδες φυτόν. ἔτι δὲ καὶ τὰ σῦκα καὶ τὸ [f. 9^v] σησάμι. ἔτι δὲ καὶ τὰ πῖονα ζῆα καὶ τὸ κρέας καὶ τὰ ὄσπρια. κυριεῖ τοῦ λευκοῦ χρώματος
 15 τοῦ ῥέποντος ἐπὶ τὸ ὠχρότερον. ἔτι δὲ καὶ τῶν μαρταριτῶν καὶ τῶν ὑακίνθων καὶ τοῦ κασσιτέρου· σημαίνει δὲ καὶ πιστότητα καὶ εὐλάβειαν καὶ τῶν ἡδονῶν ἐπικρατεῖ καὶ γνώσεως. καὶ πλοῦτον καὶ σοφίαν λίαν <σημαίνει>, ἔτι δὲ καὶ εἰς τὰ οἰκεία παιδία προσπάθειαν. ἔτι δὲ καὶ ἐλευθερίαν· καὶ μεγάλας δωρεὰς καὶ ἀρχόντων πράξεις· σημαίνει δὲ καὶ τὴν
 20 Ἰσπανίαν καὶ τὴν Βαρβαρίαν.

Τῷ δὲ Ἄρει ἀνήκει ἡ ἐρημώδης γῆ καὶ ἡ ληστρικὴ καὶ τραχεῖα καὶ τὰ ἀσχημα καὶ φοβερά εἶδη καὶ οἱ τραχεῖς λόγοι καὶ αἱ φοβεραὶ φωναί, αἱ τὴν καρδίαν ἐκφοβοῦσι, καὶ ὅσμαι αἱ δυσώδεις καὶ τὰ δριμέα τῶν ἐδεσμάτων καὶ τὰ πικρὰ καὶ τὰ ξηρά. ἀνήκουσι δὲ καὶ οἱ
 25 λησταὶ καὶ οἱ κλέπται. σημαίνει δὲ τοὺς λέοντας καὶ ὑαίνας καὶ παρδάλεις καὶ κύνας καὶ ἄρκτους καὶ κάτας καὶ ἐχίνους. σημαίνει δὲ καὶ τὰ τῶν μακελλारीων καὶ σικυαστῶν. ἔτι δὲ καὶ ἡ Περσικὴ διάλεκτος καὶ ἐκ τῶν θρησκευτῶν ἡ εἰδωλολατρία. δηλοῖ δὲ καὶ τὸν Ξανθοχολικὸν χυμὸν καὶ τοὺς πυρετούς. σημαίνει δὲ καὶ τὰ τῆς δύσεως καὶ μέρος τι τῆς
 30 Ἀσίας καὶ πάσας τὰς νήσους τὰς μεγάλας καὶ τραχείας. κυριεῖ δὲ ἐκ τῶν μορίων τοῦ σώματος τῆς ἥβης καὶ τῶν αἰδοίων. σημαίνει δὲ καὶ τὸν χαλκὸν καὶ τὴν πίσσαν καὶ τὰ δριμέα τῶν φυτῶν.

Ὁ Ἥλιος σημαίνει τὰ δυνατὰ καὶ ἔνδοξα εἶδη ὁμοίως τῷ Διὶ. σημαίνει δὲ καὶ ταῦνας καὶ βόας καὶ πρόβατα. κοινωνεῖ δὲ τῷ Ἄρει εἰς
 35 τὴν περὶ ζῶων σημασίαν αὐτοῦ. ἔτι δὲ σημαίνει καὶ τὰς τέχνας καὶ τὸ κίτρινον χρῶμα καὶ τὸν σίτον καὶ τὸν κριθόν. σημαίνει δὲ <σύν> τῇ

1 post *Διὶ solito signo* *Ζ'* repetitum. οἶμενοι cod. : ἥμενοι scripsi (scil. τόποι, cf. Theocr. XIII, 40). 2 *χλαμαλοὶ* cod. 8 *πάντων* cod. 10 *νήσους* scil. *maris Aegaei*. 11 *πιστῶν* cod. 12-13 cf. supra (4) *πάν εὐῶδες δένδρον*. 18 *προσπάθεια* cod. 20 *Βαρβαρία Lybiae orae orientalis pars*, cf. Ptolem., *Geogr.*, I, 17, 6; IV, 7, 28. 22 *τραχοὶ* cod. 24 *δρύμια* cod. 25 *θνήκουσι* (θ rubro) cod. 26 *ἐχίνους* cod. 27 *συκιστῶν* cod. 29 cf. supra v. 9 sq. (*Asiae pars et insulae Iovi addictae*). 35 *τὸ περὶ Ζωδίων* cod.

Ἀφροδίτῃ τὴν ὄρχησιν καὶ τὰ σκάνδαλα. κυριεύει δὲ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν στεφάνων. σημαίνει δὲ τὰ τῆς ἔξουσίας καὶ τῆς ψυχῆς καὶ τὰ τῆς γλώττης καὶ τὰ τῆς πίστεως καὶ <τὰ> τῶν μετᾶλλων καὶ τὰ ὄρεια. ἔτι δὲ καὶ τοὺς λίθους καὶ τὴν ἄμμον καὶ τὰ λειότερα μέρη τῆς γῆς καὶ τὸν τοῦ πυρὸς ναόν. σημαίνει δὲ καὶ ἐκ τῶν διαλέκτων τὴν Φραγγικὴν· 5 κοινωνεῖ δὲ τὴν Ἑλληνικὴν. [ὁ] ἄρχων δὲ <ἐστι> μάλιστα τοῦ δεξιοῦ ὀφθαλμοῦ καὶ τῶν πλευρῶν καὶ τῆς καρδίας. σημαίνει δὲ καὶ τὸ μέλι καὶ τὸν οἶνον καὶ τὸν χρυσὸν καὶ τοὺς [f. 10] στεφάνους.

Τῇ δὲ Ἀφροδίτῃ ἀνήκει τὰ εἶδη τὰ τίμια καὶ εὐσχημάτιστα καὶ εὐθετα καὶ αἱ ἡδοναὶ καὶ αἱ παιδιαὶ καὶ αἱ συνουσίαι καὶ τὰ ὠραῖα 10 πρόσωπα καὶ οἱ γέλωτες καὶ οἱ εὐμετάβολοι τόποι καὶ τὰ ἄνθη καὶ οἱ αὐλοὶ καὶ αἱ σείσται καὶ τὰ θυμελικά πάντα ὄργανα καὶ τὰ μυρεψικά καὶ αἱ μεταβολαὶ καὶ οἱ ἔρωτες· ἔτι δὲ καὶ αἱ δορκάδες καὶ οἱ λαγωοὶ διὰ τὴν πρὸς τὸν Δία κοινωνίαν καὶ τὰ ὄρνεα [καὶ] τὰ ὠραῖα· ἄρχει δὲ καὶ τῶν ἄρθρων τοῦ σώματος καὶ τῆς τραχείας ἀρτηρίας καὶ τῶν 15 νέφρων καὶ τοῦ ἀφεδρῶνος καὶ τοῦ φλέγματος. σημαίνει δὲ καὶ τὰς ἐπιληψίας καὶ τὰ ἀργυρὰ καὶ χρυσὰ κόσμια καὶ τὸν μόλυβδον καὶ τὴν χρυσοχοικὴν καὶ τὴν ῥαπτικὴν καὶ βαφικὴν. ἀνήκει δὲ αὐτῇ καὶ τὰ εὐώδη τῶν φυτῶν καὶ τὰ ῥόδα καὶ τὰ μυριστικά καὶ τὸ βαμβάκι καὶ τὰ ποτήρια καὶ ἡ τῶν στεφάνων κατασκευὴ καὶ τὰ μῆλα τὰ ἡδέα καὶ αἱ 20 θαυματοποιαὶ καὶ ἡ ζωγραφία καὶ αἱ ὥραι καὶ οἱ ζωροὶ καὶ αἱ βίβλοι καὶ τὸ μαργαριτάρι· καὶ <σημαίνει> τὰς μητέρας καὶ τοὺς μείζονας ἀδελφοὺς καὶ τὰς πόρνas καὶ τὰς καμήλους καὶ τοὺς ὄνους καὶ τὰ πτηνὰ τὰ ὠραῖα τὰ μὴ ἐσθιόμενα καὶ ὀπώρας τὰς μὴ ἐχούσας τὰ ὀστέα.

Ὁ δὲ Ἑρμῆς κυριεύει τῶν μεγάλων εἰδῶν καὶ τοῦ δόλου καὶ τῆς 25 πανουργίας καὶ τῆς πολυχρονίου γῆς καὶ τῶν φαρμάκων· κοινωνεῖ δὲ τῷ Κρόνῳ κατὰ τὴν σημασίαν τῆς μοναχικῆς πολιτείας καὶ τῆς ἐρήμου καὶ Ἑβραϊκῆς θρησκείας. σημαίνει καὶ τὰς ἀγγελίας καὶ τὰς διαλέξεις τὰς περὶ δογμάτων καὶ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν βιβλίων καὶ τὴν ἔρευναν τῶν ἀποκρύφων <καὶ> τὴν ἀφροδίσιαν <ὁμίλιαν> καὶ τοὺς ὠραίους 30 λόγους· ἄρχει δὲ καὶ τῆς Τουρκικῆς διαλέκτου καὶ τῆς Χαζαρικῆς, κοινωνῶν δὲ τῷ Ἡλίῳ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς· ῥέπει δὲ καθ' ἕκαστον ἀστέρα τῶν αὐτοῦ φίλων. σημαίνει δὲ τοὺς ἀγρίους μῦς καὶ τὰς μυίας, ἔτι δὲ καὶ τὸ πέπερι καὶ τὸ σίνηπι καὶ τὴν ἀλόην καὶ τὸ καρυόφυλλον καὶ τὸν ὑδράργυρον· καὶ τὴν νοταρικὴν καὶ τὴν ψηφοφορικὴν καὶ 35

1 σκάνδαλα cod. 3 ὄρεια cod. 6 ἐστι addidi. 12 αἱ σείσται cod. (προ τὰ σείσται), mutare polui. 13 οἱ δορκ. cod. 18 ἀνήκε cod. 21 οἱ ζωροὶ scil. οἶνοι. 22 μαργαριτάριν cod. 23 καμήλας cod. 23-24 τὰ πτηνὰ τὰ ὠραῖα cf. supra v. 14. ἔχοντας cod. ὀστέον = nucleus. 25 εἰδῶν i. e. corporum. 26 πολυχρονίου non intellego; πολυχρώμου? 27 κατὰ scripsi] καὶ cod. 30 καὶ ei ὁμίλιαν addidi. 31 Χαζαρικῆς cod. : corr. Cumiont. 32 κοινωνεῖ cod. Cf. supra v. 6. 32-33 ἔρπη δὲ καθ' ἕκαστην ἀστέρας καὶ τῶν αὐτοῦ φίλων cod. 34-35 καρύοφυλλον cod. 35 ὑδράργυρον cod.

τὴν ἰα[φ. 10^v]τρικὴν καὶ τὴν ἀστρονομίαν καὶ τὰ λοιπὰ μαθήματα· κυριεῦει δὲ γλωττίδος καὶ κοιλίας καὶ ἐντέρων· ἄρχει δὲ καὶ τῆς κηδείας.

Τῇ δὲ Σελήνῃ ἀνήκουσι αἱ τραχεῖαι ὁδοὶ καὶ δύσβατοι καὶ τὰ φάρμακα καὶ αἱ πυρραὶ τρίχες καὶ αἱ μεγάλαι φωναί. σημαίνει δὲ τὰς πραγματείας καὶ τὰ εὐκίνητα ὄρνεα· ἐκ δὲ τῶν γεύσεων τὰ λιπῶδη καὶ τὰ βούτυρα· κυριεῦει δὲ καὶ τῶν χαμαιμήλων. σημαίνει δὲ τὰς συκοφαντίας καὶ παροικίας καὶ τὰς φήμας καὶ τὴν τῶν μυστηρίων ἀποκάλυψιν. κοινωνεῖ δὲ τῇ Ἀφροδίτῃ κατὰ τὴν κοινωνίαν τοῦ φλέγματος καὶ κατὰ τὰ βορειότερα μέρη· σημαίνει δὲ τὰς ἐπιληψίας καὶ τὰ ὅμοια
10 πάθη· καὶ τὴν τῶν Ἑλλήνων θρησκείαν· καὶ τὸν ἀριστερόν ὀφθαλμόν καὶ τὸν στόμαχον καὶ τοὺς μαστοὺς καὶ τὴν σπλῆνα. ἐκ δὲ τῶν χωρῶν σημαίνει τὴν Σικελίαν καὶ τὴν Κωνσταντινούπολιν· ὁμοιοῦται δὲ τῇ ἐν τῷ κόσμῳ γενεᾷ καὶ φθορᾷ· σημαίνει τὸν ἄργυρον καὶ τὸν ὑάκινθον.

Excerpta ex Sacra Scriptura et Patribus de fine mundi.

- 15 Haec excerpta quae nescio an ipse codicis Monacensis librarius collegerit descripsimus primum ut quo pacto homines Christiani medii aevi, non ita longe a vero aberrantes, doctrinae astrologicae vestigia in Sacra Scriptura et Ecclesiae Patribus deflexerint, manifestius fiat (cf. inprimis Imperatoris Manuelis Comneni defensionem astrologiae cum Michaelis Glycae responso, *Catal.*, V, p. 108 sqq.),
20 deinde quod millenorum annorum hebdomades in *Catalogo Ital.*, p. 113 sqq. illustratas a sanctis quoque ecclesiae Patribus in Sacra Scriptura explicanda usurpatas esse ex his excerptis apparet. Cf. quae nuperrime de his rebus congescit E. Schürer, *Die Siebentägige Woche im Gebrauche der christlichen Kirche der ersten Jahrhunderte* (Zeitschrift für neutestam. Wissenschaft, VI), 1905, p. 1-66, inprimis
25 p. 43-55

[F. 11.] Ἐκ τοῦ ἁγίου εὐαγγελίου.

Ἄνθρωπος οὖν Κύριος λέγει περὶ τῆς συντελείας τοῦ αἰῶνος τούτου·
« οὐδεὶς οἶδεν, οὐδὲ οἱ ἄγγελοι τῶν οὐρανῶν, εἰ μὴ ὁ πατὴρ μου
μόνος ». Ὁ δὲ θεὸς ἀπόστολος πάλιν φησὶν « περὶ τῶν καιρῶν οὐ
30 χρεῖαν ἔχομεν λέγειν ». « ὅτι ἐὰν μὴ ἔλθῃ ἡ ἀποστασία πρῶτον καὶ
ἀποκαλυφθῇ ὁ ἄνθρωπος τῆς ἁμαρτίας, ὁ υἱὸς τῆς ἀπωλείας, ὁ ἀντι-
κείμενος καὶ ὑπεραιρόμενος <...> ἀποδεικνύντα ἑαυτὸν ὅτι ἐστὶ
θεός »· « οὐ ἐστὶν ἡ φαντασία κατ' ἐνέργειαν τοῦ Σατανᾶ ἐν πάσῃ
δυνάμει καὶ σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους, ἐν πάσῃ ἀπάτῃ τῆς ἀδικίας

2 γλώττητα cod. 3 ἀνήκουσαι cod. 8 φλέγματος : cf. supra p. 98, 16. 13 γενεὰς cod. Cf. e. g. Firmicus, IV, 1 etc. 28 Matth. 24, 36, cf. 24, 3. post οὐρανῶν omis-
sum οὐδὲ ὁ υἱός. 29 I Thess., 5, 1 περὶ δὲ τῶν χρόνων καὶ τῶν καιρῶν, ἀδελφοί,
οὐ χρεῖαν ἔχετε ὑμῖν γράφεσθαι. 30 II Thess., 2, 3. 32 omitta sunt ἐπὶ πάντα
λεγόμενον θεὸν ἢ σέβασμα ὥστε αὐτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ θεοῦ καθίσαι. 33 ibid.
v. 9 sq. : sed hic φαντασία pro παρουσία.

ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις »· « τὸ γὰρ μυστήριον ἤδη ἐνεργεῖται τῆς ἀνομίας· μόνον τὸ κατέχον ἄρτι ἕως ἐκ μέσου † εἴρηται· καὶ τότε ἀποκαλυφθῆσεται ὁ ἀνομος, ὃν ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἀναλῶσει τῷ πνεύματι τοῦ στόματος αὐτοῦ καὶ καταργήσῃ τὴν ἐπιφανείαν τῆς παρουσίας αὐτοῦ »· « καὶ νῦν τὸ κατέχον οἶδατε εἰς τὸ ἀποκαλυφθῆναι αὐτὸν ἐν τῷ καιρῷ 5 ἐκείνῳ ». Ἐντεῦθεν δεικνύει ὁ θεῖος ἀπόστολος ὅτι πρὸ τῆς Χριστοῦ παρουσίας μέλλει ὁ Ἀντίχριστος ἐλθεῖν ἐν σημείοις καὶ τέρασι ψεύδους ἐν τοῖς ἀπολλυμένοις.

Πρὸς τοῦτοις οἱ θεῖοι πατέρες δισχυρίζονται καὶ λέγουσιν, ὅτι τελειουμένης τῆς ἑβδόμης χιλιάδος τοῦ παρόντος αἰῶνος ἡ συντέλεια 10 ἔσεται· καὶ τοῦτο δεικνύουσιν ἐκ παραδειγμάτων πολλῶν.

Ἐξόχως δὲ ὁ πολὺς ἐν θεολογίᾳ Γρηγόριος ἐν τῷ τῶν Ἐγκαινίων λόγῳ φησὶν· « ὥσπερ ἡ πρώτη τὴν ἀρχὴν ἀπὸ κυριακῆς λαμβάνει κτίσις, ἀπὸ γὰρ ταύτης τῇ ἑβδόμῃ τὸ σάββατον γίνεται, κατὰ παύσεις οὔσα τῶν ἔργων, οὕτω καὶ ἡ δευτέρα πάλιν ἐκ τῆς ἀρχῆς ἀρχεται, 15 πρώτη οὔσα τῶν μετ' αὐτὴν, καὶ ὁγδοὰς ἀπὸ τῶν πρὸ αὐτῆς· πρὸς γὰρ τὴν ἄνω φέρει κατάστασιν, [f. 11v] ἣν ὁ θεῖος Σολομῶν αἰνίττεται μοι, διδόναι μερίδα τοῖς ἐπτά, τῷ βίῳ τούτῳ, νομοθετῶν· καὶ γε τοῖς ὀκτὼ τῷ μέλλοντι ἐκ τῆς ἐντεῦθεν εὐπραγίας καὶ τῆς ἐκείθεν ἀποκαταστάσεως. ἀλλὰ καὶ ὁ θεῖος Δαυὶδ προσάδειν ἔοικεν τοὺς περὶ τῆς ὁγδόης 20 ψαλμούς <...>· ἐπτά μὲν φησι τὸν παρόντα βίον, τὸν δὲ ἐπτά αἰώνων πεπερατωμένον, ὀκτὼ δὲ τὸν μέλλοντα αἰῶνα καὶ ἀκατάλυτον. τοῦτο πάντες οἱ θεοφόροι πατέρες συνάδουσιν· » ὁ μέγας Μάξιμος λέγει· « τοῦ Κυρίου κατὰ τὴν ὁγδόην ἡμέραν φανερούμενου τοῖς μὲν δικαίοις τὸ αἰεὶ εὖ εἶναι παρέχοντος, τοῖς δὲ ἁμαρτωλοῖς τὸ αἰεὶ φεῖ εἶναι ἀπονέ- 25 μοντος ». Ἰωάννης δὲ ὁ Δαμασκηνὸς λέγει· « ἡ ὁγδοὰς φέρουσα τύπον τοῦ μέλλοντος· καὶ ὅτι τῇ ὁγδόῃ ἡμέρᾳ, φησί, περιτέμεσθε, δηλὸν ὅτι πληρουμένου τοῦ ἐπταδίκου τούτου <τοῦ> βίου καὶ ἀρχομένου τοῦ ὁγδοῦ αἰῶνος περιτέμενεται πᾶν σάρκινον καὶ ἐμπαθὲς νόημα καὶ ἔργον... » 30

Τοῦ Εὐαγγελίου· « Μετὰ τὴν θλίψιν τῶν ἡμερῶν ἐκείνων ὁ ἥλιος σκοτισθήσεται καὶ ἡ σελήνη οὐ δώσει τὸ φέγγος αὐτῆς » καὶ ἑξῆς. Μαξίμου· « Ὅπερ ἐστὶν ἐν βιβλίῳ γράμματα, τοῦτο ἐν οὐρανῷ

2 ibid. v. 7 : sed ὁ κατέχων et γένηται (pro εἴρηται) legendum. 5 ibid. v. 6. 10 ex ἑβδομαδ correctum in cod. 12 Gregor. Naz., *Orat.*, 44, 5 (Migne, t. XXXVI, p. 612 C). 14 τῆς ἑβδόμης cod. : ἑβδόμη Gregorii editores. 15 ἀρχῆς : αὐτῆς Gregorii codices. 16 τῶν (prius) ex Gregorio recepi : τὴν cod. 17 ἀνωφερῆ cod. αἰνίττεσθαι μοι δοκεῖ Gregorii edit. 20 θεῖος : μέγας Gregorii codd. post Δαυὶδ om. τῇ αὐτῇ. 23 Cf. Maxim. Confess. π. διαφύρ. ἀποριῶν, p. 255 b (Migne, t. XCI, p. 1391, τοῖς μὲν... τὸ αἰεὶ εὖ εἶναι παρέχοντος, τοῖς δὲ... τὸ αἰεὶ φεῖ εἶναι); vide etiam p. 598 sq. (Migne, t. XC, p. 1330 A sq.). 26 Ioannis Damasceni, *Hom. in transfigur. dom.*, c. 8 (Migne, t. XCVI, p. 560 B) : sed inde a verbo καὶ alium quoque locum respicere videtur. 31 Matth. 24, 29. 33 In Maximi Confessoris operibus non iuveni, similia docet Origenes apud Euseb., *Praep. ev.*, VI, 11, 63 sq.

ἄστρο. δι' ἐκατέρων οὖν γινώσιν τῶν ὄντων λαμβάνουσιν οἱ ἄνθρωποι·
 διὰ μὲν τῶν γραμμάτων τὴν ὑπόμνησιν τῶν λόγων, διὰ δὲ τῶν ἀστέ-
 ρων τὴν τῶν καιρῶν καὶ σημείων κατὰ τὴν γραφικὴν διάγνωσιν.
 ὥσπερ οὖν μετὰ τὸ τέλος τῆς τοῦ βιβλίου ἀναγνώσεως εἰλίσσεται τὸ
 5 βιβλίον παρὰ τοῦ ἔχοντος αὐτό, οὕτω καὶ τῆς ζωῆς τῆς ἀνθρωπότητος
 πληρωθείσης τὰ μὲν ἄστρο τοῦ οὐρανοῦ ὡς ἄχρηστα πεσοῦνται· ὁ δὲ
 οὐρανὸς εἰλιγῆσεται, οὐχὶ συστελλόμενος ἢ ἀφανιζόμενος, ἀλλ'
 ἄχρηστος γενόμενος, μηδενὸς ὄντος τοῦ ἀφορῶντος εἰς αὐτὸν πρὸς
 τὴν τῶν ὄντων διά[φ. 12]γνωσιν· μετὰ γὰρ τὴν δικαίαν ἐκείνην ἀπό-
 10 φασιν ἐκλάμπουσιν οἱ δίκαιοι ὡς οἱ ἀστέρες τοῦ οὐρανοῦ καὶ σὺν τῷ
 ἀνεσπέρῳ φωτὶ αἰωνίως ἀγάλλονται· καὶ τότε οὐδὲν ἔστι χρεῖα αἰσθη-
 τῶν φώτων παρόντος ἐκείνου ἐν τῷ ὑπερουρανίῳ καὶ νοητῷ χώρῳ,
 ἔνθα τῶν εὐφραينوμένων ἡ κατοικία· οἱ δὲ τὸ κατ' εἰκόνα ζωώσα-
 σαντες σὺν τῷ Ζοφερῷ κοσμοκράτορι, τῷ Ζοφερῷ τουτῶνι χάσματι
 15 ἐνυπομένουσι καὶ οὐχ ὀρωσι φῶς οὐτ' αἰσθητὸν διότι ἔληξεν, οὔτε
 νοητὸν διότι ἐκουσίως ἀπώσαντο διὰ τῶν πονηρῶν πράξεων· ἀλλ'
 ἕκαστος τὴν ἰδίαν ἔχει τιμωρίαν βασανίζουσαν αὐτὸν αἰωνίως· ἥς
 ῥῦσαι Κύριε πάντας τοὺς εἰς σὲ πιστεύοντας ὀρθοδόξῳ φρονήματι. »
 ἀμήν.

20

F. 19v. Περὶ τῶν τῆς Σελήνης ἡμερῶν.

Ἡσιόδου· [f. 20] εὐχρησται τῆς Σελήνης ἡμέραι αὗται· δ' ζ' ἡ' θ' ια'
 ιβ' ις' ιζ' ιη' ιθ' κ' κζ' λ'. Ὀρφέως· πεφωτισμένοι καὶ εὐχρησται τῆς
 Σελήνης αὗται· α' β' γ' ζ' θ' ια' ιγ' ιδ' ις' ιζ' ιθ' κ' κγ' κς' κη'. Ἐν ταύταις
 ὡς φησιν Ὀρφεὺς καὶ Ἡσιόδος ἀπασα ἀρχὴ εὐθετεῖ· καὶ χρὴ ἀφο-
 25 ρὰν καὶ πρὸς τὰ σχήματα τῆς Σελήνης καὶ τοὺς τύπους αὐτῆς καὶ τὰς
 συναφείας καὶ τὰς ἀπορροίας καὶ τοὺς καλοποιούς τῶν ἀστέρων καὶ
 τοὺς συλληπτικούς.

F. 104v. κζ'. *Definitiones quaedam astrologicae ex Heliodoro.*

Συνάντησις μὲν ἔστιν, ὅταν ἐκ τῶν ἐπομένων μοιρῶν τοῦ Ἡλίου ἢ
 30 τῆς Σελήνης ἢ ἄλλου τινὸς τόπος τις ἢ ἀστήρ κατὰ περίπατον χρονικὴν
 φθάσῃ τὸν ἡγούμενον κατὰ τὰς ἀναφορὰς τῶν ζυδίων.

7 Cf. Iesaias 34, 4. 13 ἢ δὲ cod. post εἰκόνα pauca interciderint videntur; fort. scribendum τὸ κατ' εἰκόνα <θεοῦ φῶς>. 15-16 αἰσθητῷ et νοητῷ cod. 21 Cf. Hesiodi *Opp. et dies*, v. 765 sqq. Ceterum v. 814 τρισεινδὰ non cum Idelero (*Handb. d. Chron.*, I, 257) diem XXIX esse sed XXVII existimat auctor. — Orpheus in libro cui inscribitur Ἔργα καὶ ἡμέραι (vel potius in Ephemeridibus ut propediem demonstrabit Ios. Heeg), tricesimum diem malum putavit, cf. Tzetz. ad Hes. v. 764 (Abel, *Orphica*, p. 155, fr. 28); recte igitur eum diem apud Orpheum non in faustorum dierum numero tradit codex. 26 ἀπορίας cod. 28 Has definitiones ex Heliodoro esse excerptas ex cod. Vindobon. 3, f. 65 discimus. 29 de συναντήσει v. Salmasius, *De ann. climact.*, p. 297 et 300. 30 περίπατος hic quater generis feminini.

Ἐξαλμά ἐστιν Ἡλίου, δταν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἐπομένου ζωδίου τοῦ ἐν ψ ἐστιν ὁ Ἥλιος κατὰ περίπατον χρονικὴν φθάσῃ τὸν Ἥλιον κατὰ τὰς ἀναφορὰς τῶν ζωδίων.

Κόλλησις δὲ ἐστίν, δταν ἐκ τῶν ἐπομένων μοιρῶν τοῦ Ἡλίου ἢ τῆς Σελήνης ἢ ἄλλου τινὸς τόπου τόπος τις ἢ ἀστήρ ἀκτινοβολῶν σχήματι 5 τριγώνῳ ἢ τετραγώνῳ ἢ ἑξαγώνῳ ἢ διαμέτρῳ κατὰ περίπατον χρονικὴν φθάσῃ [ἢ ἐπομένη ἀκτὶς τὸν ἡγούμενον τόπον] κατὰ τὰς ἀναφορὰς τῶν ζωδίων. δύναται δὲ καὶ ὁ Ἥλιος καὶ ἡ Σελήνη καὶ αὐτοὶ ἐκ τῶν ἐπομένων κατὰ περίπατον χρονικὴν καὶ συναντᾶν καὶ κολλᾶν τῷ ἡγούμενῳ ἢ τῷ ἀστέρι. 10

Ἐπέμβασις δὲ ἐστίν, δταν τὴν οἰκείαν ἑαυτῷ ποιήσῃται ἕκαστος τῶν ζ' ἀστέρων ἀποκατάστασιν.

Ἐκπτώσις δὲ ἐστίν, δταν ἐν τῷ ζωδίῳ, ἐν ψ γέγονεν ἡ πρὸ τῆς ἐκτροπῆς προσεχὴς συζυγία, ἐκπέσῃ ὁ ἀπὸ ὠροσκοποῦ ἀπολυόμενος ἀριθμὸς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν τῶν ζωδίων. 15

Τριτταὶ δὲ εἰσιν αἱ τῶν κλιμακτῆρων ἐπιφοραὶ αἱ μέγισταί.

F. 105. κη'. Περὶ φωσφορίας <Ἡ λ ι ο δ ὠ ρ ο υ>¹.

Φωσφορῖαι δὲ λέγονται ἐπὶ ἀποσπάσῃ ἢ Σελήνῃ τοῦ Ἡλίου μόιρας ιε' καὶ ἀνατέλλῃ τῶν μὲν ἐπαναφορῶν ὁ β' τόπος, τῶν δὲ ἀποκλιμάτων ὁ ζ'. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἀστέρων φωσφορῖαι λέγονται. 20 δταν <δὲ> ὁ Ζεὺς καὶ ὁ Κρόνος συνοδεύουσιν ἐπὶ τοῦ Ὑδροχόου, ἔσται τις ἑαρινὴ ἐπισημασία ὀχληρὰ κατὰ τὰ βόρεια κλίματα τὰ συνεχγίζοντα τῇ καθ' ἡμᾶς θαλάσσῃ.

F. 105^v, λ'. Περὶ μέτρου οὐρανοῦ καὶ χρονικοῦ κινήματος καὶ συστάσεως κόσμου. 25

Ὁ γῦρος τοῦ οὐρανοῦ ὁ πρὸς τὴν γῆν νεύων ἔχει μίλια χιλιάδας ρκε' καὶ χεδ'. καθὲν δὲ μίλιον ἔχει ἀγκῶνας χιλιάδας ις' καὶ ὁ ἀγκῶν ἔχει δακτύλους κδ'. (ἰ)στέον δὲ ὅτι κατὰ μίαν ὥραν περιπατεῖ ὁ Ἥλιος β' ἡμισυ τακικὰ καὶ ἡ Σελήνη κατὰ β' ὥρας ταράκιον ἔν· τὸ δὲ καθὲν τακικὸν ἔχει φαρσάγγια ἥτοι μίλια ,ςφμγ'· καὶ τὸ καθὲν ταράκιον 30

4 κόλυσις cod., de κολλήσει cf. Porphyrii *Isag.*, p. 187. 7 uncinas posui: videtur interpretamentum. 9 κολλάν cod. 11 de ἐπεμβάσει cf. *Catal.*, II, 195, 15. 16 αἱ τῶν αἱ τῶν κλημακτῆρων cod. 21 δὲ addidi. 24 Doctrinam Persicam hic latere ex verbo φαρσάγγιον (= παρασάγγης) v. 30 apparet. 26 ὁ πρὸς] τὸ πρὸς cod. 27 ἀγγῶνας cod. (sed infra ἀγκῶν). α^{ως} ις' cod.: numerus sine dubio corruptus; scribendum puto χιλιάδας ιβ' [cf. Nissen in Iw. Müller, *Handbuch der klass. Alterthumswiss.*, I, 686]; nam μίλιον hic idem est ac φαρσάγγιον (vide infra v. 30). 30 τακικόν videtur originem ducere a τάκος (neogr. = pars); significat minutum s. sexagesimam gradus partem. ταράκιον fort. ab darağa, arab. = gradus (Dyrov).

¹ Cf. cod. Vindobon. 3 [*Catal.*, VI, p. 31], f. 66, κεφ. β'.

φαρσάγγια ἦτοι μίλια μυριάδας λθ' καὶ βφπ'. διήρηται δὲ ὁ οὐρανὸς εἰς ΞΞ <μοῖρας> καὶ μία ἐκάστη μοῖρα ἔχει μίλια μυριάδας δω'.

Ὁ δὲ χρόνος ἔχει νυχθήμερα τέε' καὶ ὥρας ,ηψές' καὶ λεπτά μυριάδας δ' καὶ ,γωλ'· καὶ στιγμὰς μυριάδας ιζ' καὶ ,ετκ'· καὶ ῥοπὰς 5 μυριάδας σι' καὶ ,γωμ'. ὁ δὲ χρόνος τελεῖται εἰς μῆνας ιβ' καὶ εἰς ἑβδομάδας νβ'. περιττεύει δὲ νυχθήμερον ἕν καὶ τέταρτον· ἕκαστον δὲ τῶν νυχθημέρων ἔχει ὥρας κδ'. ἐκάστη δὲ ὥρα ἔχει λεπτά ε', ἕκαστον δὲ λεπτὸν στιγμὰς δ', ἐκάστη δὲ στιγμή ῥοπὰς ιβ'.

Συνέστηκεν δὲ ὁ κόσμος ἐκ τεσσάρων στοιχείων· ἐκ τούτων δύο 10 ἀνωφερῇ, ὁ ἀήρ καὶ τὸ πῦρ, καὶ δύο κατωφερῇ, γῆ καὶ ὕδωρ. Ἡ α' μοῖρά <ἔστι> τοῦ πυρὸς καὶ τὰ οἰκεία αὐτοῦ Κριὸς Λέων Τόξότης θερμότητα ἔχοντα. ἡ δευτέρα μοῖρα τῆς γῆς καὶ τὰ οἰκεία αὐτῆς Παρθένος Ταῦρος Αἰγόκερως Ξηρότητα ἔχοντα. ἡ τρίτη μοῖρα τοῦ ἀέρος

1 μυριάδας scripsi: cod. α^{ος} λθ' καὶ βφπ'. circulus igitur caeli infimus (id verba ὁ γῶρος τοῦ οὐρανοῦ ὁ πρὸς τὴν γῆν νεύων significare puto) habet 125,664 parasangas (i. e. $12 \times 8 \times 7 \times 11 \times 17$); calculo deinde inveni circulo Lunae c. 128,000,000 parasangas datos esse, circulo Solis 143,399,845, denique circulo stellarum fixarum s. summo caelo (id ὁ οὐρανός est) 288,000,000 parasangas. 2 μοῖρας add. Cumont. 3 Haec usque ad v. 8 ex Pselli opusculo supra p. 45 sq. descripto sumpta esse videntur. Ex Pselli codice Berolinensi (supra cod. 25 = Phill. 1574), f. 119, locum qui ad alterum Pselli librum pertinet, hic exscribo librarii orthographia neglecta. Ὁ ἐνιαυτός ἔχει μῆνας ιβ' ἑβδομάδας νβ' <καὶ> ἡμέραν μίαν καὶ δ''· ἕκαστος δὲ τῶν μηνῶν ἡμέρας οἶον ὁ Μάρτης λα' ὁ Ἀπρίλιος λ' κτλ., ὁ Φεβρουάριος κη' δ''. πόσσεται [i. ποσοῦται] γοῦν τὰ ὅλα νυχθήμερα εἰς τέε' δ''· ἕκαστον δὲ τῶν νυχθημέρων ἔχει ὥρας κδ'· ἐκάστη δὲ ὥρα 15 λεπτά ε'· ἕκαστον λεπτὸν στιγμὰς σις' καὶ ἐκάστη στιγμή ῥοπὰς ιβ'. τοίνυν καὶ συμβαίνει ἔχειν τὸν χρόνον νυχθήμερα τέε' δ''. ὥρα <ι> τῶν αὐτῶν νυχθημέρων ,ςψές' [i. ,ηψές']· λεπτά δ' ,γωλ'· στιγμὰς μυριάδας θμς' καὶ χιλιάδας ζ' σπ'· ῥοπὰς μυριάδας εἰς ἕνα τῶν στιγμῶν ιβ'. Ex cod. 23 (= Berol. Phill. 1565), f. 172 haec exscripsi: Ὁ ἐνιαυτός ἔχει μῆνας ιβ' ἑβδομάδας νβ' ἡμέρας τέε' ὥρας ,δτπδ' [duplices igitur horae numerantur quia de re cf. *Sphaeram* meam, p. 311 sqq.]. στιγμὰς μυριάδας ,βθιε' [sine dubio stigmatae (hic pro λεπτά) duplices, sed legendum μυρ. β' <α>θιε'] καὶ ῥοπὰς τῶν αὐτῶν στιγμῶν μυριάδας κς' καὶ 20 δισχιλίας ωπ' [leg. θπ'] ἐκάστη ῥοπή δὲ ἔχει στιγμὰς ιβ' [leg. ἐκ. στιγμή δὲ ἔχει ῥοπὰς ιβ']¹. 11 Cf. e. g. Maximus ed. Ludwich, append., p. 105 sq.

¹ Huius excerpti, in quo horae στιγμαὶ ῥοπαὶ duplices positae sunt, non simplices, auxilio adiuti Sampsucharis locum in *Catal.*, I, p. 88, nunc melius illustrabimus: οἱ χρόνοι ἐκείνων (scil. τῶν Ἀρδῶων) τῆς Σελήνης οἱ χρόνοι, ἡμέραι τινδ' ὁ χρόνος καὶ κβ' λεπτά· τὰ κ' οὖν λεπτά κατὰ γ' χρόνους μία ἡμέρα γίνεται, τὰ δὲ β' κατὰ λ' χρόνους ἡμέρα μία, ὥστε κατὰ λ' χρόνους ια' ἡμέραι γίνονται περισσά. Horum λεπτῶν naturam nunc novimus ex Monacensi nostro: ἐκάστη ὥρα ἔχει λεπτά ε'; igitur 3×20 , item $2 \times 30 = 60$ λεπτά sunt 12 horae, scil. horae duplices, nam duodecim faciunt diem integrum. Itaque λεπτά quoque duplicia significantur. Inde in Sampsucharis verbis nobis traditis nihil omnino mutandum esse discimus.

καὶ τὰ οἰκεία αὐτοῦ Ζυγὸς Ὑδροχόος Δίδυμοι ὑγρότητα ἔχοντα. ἡ τετάρτη μοῖρα τοῦ ὕδατος καὶ τὰ οἰκεία αὐτοῦ Καρκίνος Σκορπίος Ἰχθύες ψυχρότητα ἔχοντα. Κριὸς καὶ Ζυγὸς λέγονται μέσα διότι, ὅταν ἔλθῃ ὁ ἥλιος ἐν τούτοις, γίνεται ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ ἐν ἐν ὄλῳ τῷ ὑπουρανίῳ σχήματι· Καρκίνος καὶ Αἰγόκερως τοῦ γυρίσματος <τρο- 5- πικὰ>, καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ ἥλιος ἐν τούτοις, στρέφεται ἡ δεξιὸν ἢ ἀριστερόν. εἰς δὲ τὸν Κριὸν λέγεται τοῦ θέρους τὸ γύρισμα καὶ εἰς τὸν Αἰγόκερων τοῦ χειμῶνος.

Διήρηνται δὲ τὰ ιβ' ζῷδια εἰς δ'· ἔαρ Κριὸς Ταῦρος Δίδυμοι ἡγουν Μάρτιος Ἀπρίλλιος Μάιος· θέρος Καρκίνος Λέων Παρθένος ἡγουν 10 Ἰούλιος Ἰούλιος Αὐγούστος· φθινόπωρον Ζυγὸς Σκορπίος Τοξότης ἡγουν Σεπτέμβριος Ὀκτώβριος Νοέμβριος· χειμῶν Αἰγόκερως [f. 106] Ὑδροχόος Ἰχθύες ἡγουν Δεκέμβριος Ἰαννουάριος Φεβρουάριος. ταῦτα διήρηνται εἰς τόπους δ'· ἀνατολὴ δύσις ἄρκτος μεσημβρία. Τὸ ἔαρ θερμὸν ἐστὶ καὶ ὑγρὸν· ἔοικε τῷ νότῳ, οὗτος <γάρ> θερμὸς ἐστὶν καὶ 15 ὑγρὸς· <καὶ ἔοικε τῷ ἀέρι>, ἔξ αὐτοῦ γὰρ τίκτεται τὸ αἷμα. τὸ θέρος θερμὸν καὶ ξηρὸν ἔοικε τῇ ἀνατολῇ· ἡ γὰρ ἀνατολὴ ἐστὶ θερμὴ καὶ ξηρά· ἔοικε δὲ τῷ πυρί· ἔξ αὐτοῦ γὰρ τίκτεται ἡ χολή. τὸ δὲ φθινόπωρον ψυχρὸν ἐστὶ καὶ ξηρὸν· ἔοικε δὲ τῷ βορρᾷ· ὁ γὰρ ἀρκτικὸς τόπος ψυχρὸς ἐστὶ καὶ ξηρὸς· ἔοικε <δὲ> τῇ γῇ· ἔξ αὐτοῦ γὰρ τίκτεται χυμὸς 20 μελαγχολικός. ὁ δὲ χειμῶν ψυχρὸς καὶ ὑγρὸς· ἔοικε δὲ <τῇ δύσει>· ἡ γὰρ δύσις ψυχρὰ ἐστὶ καὶ ὑγρὰ· ἔοικε δὲ τῷ ὕδατι· ἔξ αὐτοῦ γὰρ τίκτεται > τὸ φλέγμα. τοῖνυν καὶ ἡ τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος σύστασις ἐκ τῶν τοιούτων στοιχείων συνέστηκεν, ἔξ αἵματος καὶ φλέγματος καὶ χυμοῦ καὶ χολῆς. Τὸ μὲν αἷμα ἔοικε τῷ ἀέρι θερμὸν καὶ ὑγρὸν, ὁ δὲ χυμὸς τῇ 25 γῇ ἢ ἐστὶ ψυχρὰ καὶ ξηρά, ἡ δὲ χολὴ τῷ πυρί θερμὴ καὶ ξηρά, τὸ δὲ φλέγμα τῷ ὕδατι ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν. ταῦτα δὲ τὰ στοιχεῖα ποιοῦσι χρώματα δ'· τὸ φλέγμα λευκόν, ἡ χολὴ ξανθόν, τὸ αἷμα ἐρυθρόν, ὁ χυμὸς μέλαν. ποιοῦσιν δὲ καὶ ποιότητας δ'· γλυκὺ πικρὸν ἄλμυρόν

4 ἐν : debuit Ισα. 7 θέρους scripsi : ἄερος cod. 14 Elementa pathologiae humoralis quam dicunt pervetustae hic cum astrologia esse coniuncta vix est quod moneam; cf. e. g. Hippocrat. π. φύσις ἀνθρώπου cap. 7. 15 γάρ addidi, item κ. ε. τ. δ. 16 γάρ] δὲ cod. 20 δὲ addidi. 21 μελαγχολικός cod., cf. supra ad p. 91, 9. 21-22 τῇ - τίκτεται in cod. omitta addidi. 26 καὶ ἐστὶ cod. 29 γλυκὴν cod.

ELEMENTA	ANNI TEMPORA	ZODIACI SIGNA	CAELI REGIONE
ἄηρ πῦρ γῆ ὕδωρ	ἔαρ θέρος φθινόπωρον χειμῶν	Κριὸς Ταῦρος Δίδυμοι Καρκίνος Λέων Παρθένος Ζυγὸς Σκορπίον Τοξότης Αἰγόκερως Ὑδροχόος Ἰχθύες	νότος ἀνατολή βορρὰς δύσις

ὀξῶδες. ποιοῦσι δὲ καὶ συστάσεις δ'· λεπτόν παχὺ ὑγρὸν γλίσχρον¹. εἰσὶ δὲ τὰ ἀναγκαῖα μόρια τοῦ ἀνθρώπου τρία· καρδία ἐγκέφαλος πνεύμων. καὶ ἐκ μὲν τῆς καρδίας ἔχει τὴν ζωτικὴν τοῦ αἵματος κίνησιν· καὶ διὰ τοῦ ἐγκεφάλου τὸ ἡγεμονικὸν καὶ διὰ τοῦ πνεύμονος τὴν ἀεικίνητον
5 πνεῦσιν.

F. 136v. *Formula magica christiana*.

Γράψον τὴν παροῦσαν ὑφήν μετὰ κινναβάρεως εἰς χαρτὴν παρθένον βέμβρινον· καὶ ἔχε ὡς φυλακτήριον· καὶ οὐ μὴ σε καταλάβῃ κακὸν καὶ πονηρῶν ἀνθρώπων πειρασμός.

- 10 Ἴησουρὸν εἶτε Ἀσηρὸν ὄλον οὐ ἅγιον καὶ Ῥησεφὶ Φιαμνὲ Ἐλαδωνάε Σαβαῶθ τίκτων φόβον καὶ Ὅππαν Λειάνων Ἐλαλε Νιψηκοῦ, Νεφῶδει ἄγγελε· τοὺς κατ' ἐμοῦ ἐγειρομένους ἐπαναστήναι εἰς μέρος ἐκείνους ποίησον πρόβατα, ἐμὲ δὲ ποιμένα· ἐκείνους ὀνάγρους, ἐμὲ δὲ λέοντα ὀρνύμενον κατ' αὐτῶν· ἵνα εἰσὶν ἔμπροσθέν μου
15 ἄλλοι καὶ κωφοὶ καὶ πηροὶ καὶ μὴ δύνανται λαλεῖν ἢ ποιεῖν κατ' ἐμοῦ κακόν· εἰς σὲ πιστεύω Κύριε καὶ ὁμολογῶ· σῶσόν με ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με καὶ τῶν λαλούντων πονηρὰ κατ' ἐμοῦ. προστάτα μου ἄγγελε Σαβαῶθ εἰς κεφαλὴν μου, Ἐμμανουήλ εἰς τὴν δεξιάν μου, [f. 137] Μιχαήλ καὶ Γαβριήλ σκέπη μου, Οὐρηλ
20 ἔξ ἀριστερῶν μου, Ῥαφαήλ ἐκ πλαγίων μου, δῆσατε χαλινώσατε τὰς κατ' ἐμοῦ ἐγειρομένας γλώσσας· ἵνα εἰσὶν ἔμπροσθέν μου ἄλλοι καὶ κωφοὶ καὶ πηροὶ καὶ παρειμένοι τῷ λόγῳ καὶ τῇ ἐνεργείᾳ· καὶ ἵνα ὤσιν πρὸς βοήθειάν μου, τοὺς ἔξ οὐρανοῦ ἐνδέδυμαι, τὸν τίμιον σταυρὸν περιπλεκόμενος, καὶ οὐ δέδοικα τοὺς κατ' ἐμοῦ ὄντας·

1 ἐξόδες cod. παχύν cod. 3 τὴν κίνησιν cod. 7 ὑφήν] εὐχήν con. Kroll. 8 δέμπρινον cod. : correxi (βέμβρινον = membranum). 11 φόβων cod. Ὅππαν = ὁ Πάν? 12 ἄγγελε : in cod. fort. ἄλλελε. 13 ποιμήν cod. Cf. *Catal.*, VI, p. 85 (*Incantamenta* v. 12 sq.). 14 λέων ὀρνύμενον cod. Cf. Sirach, 13, 19 κυνήγια λεόντων θναγοὶ ἐν ἐρήμῳ. 15 ἄλλοι cod. Cf. e. g. Audollent, *Defix. tab.*, p. 40, 8 (ἄφωνον); 50, 19; 138, 4 etc. πηροί] πολλοί cod., sed correctum man. 1. 18 Ἐμμανουήλ : cf. Heim, *Incantamenta*, p. 481, 63. 20 χαλινώσατε : idem vocabulum Audollent, n° 163, v. 72. 23 ἔξ ὁ Ω^{ου} cod.

¹ Tabulam adicio ut hae similitudines magis perspicuae fiant (gustus inserere non audeo) :

HUMORES	TEMPERAMENTA	COLORES	STATUS
αἷμα	θερμόν καὶ ὑγρόν	ἐρυθρόν	ὑγρόν
χολή	θερμόν καὶ ξηρόν	ξανθόν	λεπτόν
χυμός μελαγχολικός	ψυχρόν καὶ ξηρόν	μέλαν	παχὺ
φλέγμα	ψυχρόν καὶ ὑγρόν	λευκόν	γλίσχρον

Cf. etiam Cumont, *Mon. Mithra*, I, 94.

ἅγιοι μάρτυρες τοῦ Χριστοῦ Γεώργιε Δημήτριε Θεόδωρε ὡς ἐχαλινώσατε τοὺς τῶν Ἑλλήνων θεοὺς καὶ τοὺς εἰδωλικούς ναοὺς ἠφανίσατε, οὕτως δῆσατε καὶ χαλινώσατε τὰ στόματα τῶν καταλαλούντων με· ἐκ πάντων τῶν διωκόντων με, εἰς σὲ Κύριε ἤλπισα, σῶσόν με καὶ ἐλέησόν με κατὰ τὸ μέγα σου ἔλεος· ἐμὲ τὸν ἀνάξιον δοῦλόν σου· ὅτι 5 εὐλόγιστος εἶ εἰς αἰῶνας ἀμήν.

F. 146. Ἡρακλείτου φιλοσόφου¹.

Ἐπειδὴ φασὶ τινες εἰς ἀρχὰς κείσθαι τὰ ἄστρα, τίνων ἄρχειν αὐτὰ ὄνται καὶ κρατεῖν ἰδωμεν· ἔσθ' ὅτε γὰρ τὰ λεγόμενα ἔχει τινὰ πθανότητα. πάντων περιεκτικός ἐστιν ὁ οὐρανός, ἀφ' οὗ ἡρτηται καὶ 10 συνέστηκε τὰ πάντα· συνεκτικός δὲ τῶν πάντων ὁ δημιουργός. ἐν δὲ τῷ οὐρανῷ ἕκαστον τῶν πεποιημένων οὐ κυρίαν ἔχει ἀρχὴν οὔτε αὐτοτελὴ φύσιν κέκτηται· ἀλλ' ὅρῳ περιεχόμενον οὐχ ὑπερβαίνει τὸ πρόσταγμα τοῦ πεποιηκότος. διὸ οὔτε Ἥλιος πάρεισι τὴν ἡμερινὴν φαῦσιν, οὔτε μὴν ἡ Σελήνη καὶ οἱ τῶν ἀστέρων χοροὶ τὸν νυκτερινὸν 15 δρόμον. ἕκαστον δὲ αὐτῶν τὸν ἴδιον ἐκτελεῖ δρόμον. δι' αὐτὰ παραχωροῦσι ἕτερον τῷ ἑτέρῳ· καὶ οὐδ' ὁπότερον αὐτῶν ἐμποδῶν ἴσταται τῷ πέλας. ἄρα γε τοὺς τὰ στοιχεῖα τιμώντας, γῆν ὕδωρ ἀέρα πῦρ, οὐ σκορακιστέον, οἷς καὶ ἐπωνυμίαν ἔθεντο ἑτέραν ἑτεροὶ, τὸ μὲν πῦρ Ἥφαιστον παρὰ τὴν ἕξαψιν οἶμαι καλοῦντες, Ἥραν δὲ τὸν ἀέρα παρὰ 20 τὸ αἵρεσθαι καὶ πρὸς ὕψος μετεωρίζεσθαι, τὸ δὲ ὕδωρ Ποσειδῶνα τάχα που διὰ τὸν ποτόν, τὴν δὲ γῆν Δήμητραν, παρόσον πάντων μήτηρ εἶναι δοκεῖ φυτῶν τε καὶ ζώων· ἀλλὰ τὰ μὲν ὀνόματα σοφιστῶν ἐστιν εὐρήματα, τὰ δὲ στοιχεῖα ἄψυχος ὕλη καὶ ἐξ αὐτῆς ἀκίνητος ὑποβελημένα τῷ τεχνίτῃ πρὸς ἀπάσας σχημάτων καὶ ποιότητων ἰδέας. 25 ἀλλὰ τοὺς ἡμιθέους; τοῦτό γε καὶ χλεῦθς ἄξιον· πῶς γὰρ ὁ αὐτὸς ἀθάνατός τε καὶ θνητός εἴη; δίχα τοῦ καὶ τὴν ἀρχὴν τῆς τούτων γενέσεως ἐπίληπτον εἶναι· ὁ δ' οὐρανὸς ἀκατάληπτον ἔχει φύσιν, οὐδὲν ἑαυτοῦ γινώρισμα σαφὲς πρὸς ἡμᾶς ἀποστείλας. οὐδ' εἰς τοῦτο αὐτὸν

¹ Ἡρακλεῖ τοῦ cod. Haec Ps.-Heraclitea a Byzantino quodam maximam partem ex locis e Philone Iudaeo exscriptis consarcinata esse vidit Cumont; Ephesio tamen philosopho consulto supposita esse suspicor, nam v. 7 sqq. haud scio an ad exemplum fragmenti a Plutarcho, *Mor.*, p. 604 A (= Diels, *Vorsokratiker*, n° 94) aliisque usurpato (cf. Bywater ad fr. XXIX), ficti sint ("Ἥλιος γὰρ οὐχ ὑπερβήσεται <τὰ> μέτρα· εἰ δὲ μὴ, Ἑρινύες μιν Δίκης ἐπικούροι ἐξευρήσουσιν). A Philone haec non citantur. 8 ἐπειδὲ cod. 9 εἶδομεν cod. Similia apud Philonem, *De dec. orac.*, II, p. 189, Mangey; *De monarchia*, ibid., p. 213 sq. ἔχειν cod. 9-10 ποιότητα cod.: corr. Kroll. 14 παρίεισι cod. 16 παραχωροῦν cod. 17 τῷ πέλας] τὸ π. cod. 18-28 (ἄρα γε· εἶναι) = Philon. *De vita contempl.*, I (II, 472 M). 19 ἐπωνυμίας ... ἑτέρας Philo. 20 ὄψεστον cod. ἥραν cod. 24 εἶρημα cod., εὐρήματα ex Philone recepī; item eodem versu αὐτῆς pro αὐτοῦ. 26 ἡ τοῦτο Philo. 27 τε scripsi: γε cod. 28-29 (ἀποστείλας) = Philon. *De somn.*, I, 21 (p. 209, 8, Wendl.-Cohn).

ἐποίησεν ὁ θεός, ἵνα διὰ τῶν ἀστέρων τὰς τύχας καὶ εἰμαρμένας ἐπιχορηγῇ τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ περιοχὴν τινα τῆς ὁρατῆς κτίσεως τοῦ συνέχειν καὶ συγκρατεῖν αὐτὴν διὰ τῶν κτιστῶν ποιότητων, μέχρις οὗ ἐθέλει ὁ ποιήσας αὐτόν.

5 **Excerpta ex Antiochi thesauro et ex Heliodoro.**

- Antiochi Atheniensis nomen versibus heroicis ex cod. Angel. in *Catal.* I, p. 108-113 editis Palchus inscripsit. Sed poetae in aliis codicibus varii tractatus pedestri oratione scripti attribuuntur. Deinde altera quaestio difficillima inde exoritur quod illa a Rhetorio excerpta esse codices multis locis testantur: dubium igitur quid
- 10 Antiocho ipsi debeatur, quid excerptor addiderit. Olim totam quaestionem in hac Catalogi parte explicare nobis proposuimus; nunc tot codicibus inspectis neque tamen re ad liquidum perducta expectare liceat num Vaticanum et Parisinum nondum descripti aliquid luminis in tantis tenebris afferant. Interim adeas velim quae in *Sphaera* mea p. 52 sqq. exposui. Hoc loco capita codice 7 servata typis mandare
- 15 nobis sufficit; quo codice iam in priora Antiochi particula edenda (*Catal.*, I, p. 142-164) praeter alios usi sumus. Recepimus autem quae Vindobonensis quoque testimonio (cf. infra) aperte Antiochi esse confirmatur paucis praetermissis, velut calendario, quod una cum aliis huius modi monumentis alibi edemus. Capitibus in Monacensi servatis pauca addidi ex illo Vindobonensi 3 = phil. 179, ubi fol. 41
- 20 usque ad fol. 65 capita μδ' numeris signata habentur, quorum primo inscribitur Ἐκ τῶν Ἀντιόχου θησαυρῶν ἐπίλυσις καὶ διήγησις πύσης ἀστρονομικῆς τέχνης, ultimo Περὶ τῶν ζ' πλανωμένων ἐν ἐπιτομῇ ἐκ τῶν Ἀντιόχου. Non ex uno fonte totam molem oriri testimonio sunt e. g. quae infra ad capituliς κγ' initium adnotavi: excerptis enim ex Antiocho factis admixta sunt in utroque codice
- 25 quaedam ex Heliodoro item a me infra edita; neque certe utri auctori singula tribuenda sint ubique diiudicare licet.

[F. 100], κδ'. <Ἐκ τῶν Ἀντιόχου> περὶ τῶν συναφῶν τῆς Σελήνης πρὸς τοὺς ζ' ἀστέρας τοὺς πλάνητας¹.

Σελήνη συνοδεύουσα τῷ Κρόνῳ ἐναντία εὐρίσκεται εἰς πᾶν 30 πρᾶγμα· καλὴ δὲ σύνοδος Σελήνης καὶ Κρόνου εἰς τε φυτεύειν καὶ

30 δὲ σούσης [sic] M.

¹ Hoc capitulum edo ex Monacensi = M, f. 100^v; olim descripseram Vindobon. 3 (= Phil. gr. 179) = V, f. 61^v [cf. *Catal.*, VI, p. 30], ubi inscribitur μγ' [numerantur Antiochi capitula] Π. τῶν πρὸς τοὺς ζ' πλανήτας ἀστέρας συναφῶν τῆς Σελήνης. Deinde inspexi cod. Cantabrig. Trin. O. 7. 39 s. XVII ex biblioth. Th. Galei = C (partis III, f. 2) ubi pleraque desiderantur. Huius codicis lacunas fere nunquam,

φλεβοτομῆν· δηλοῖ δὲ ἐμποδισμόν ἐν ταῖς πράξεσι· ὁ πίνων [f. 100v] καθάρσιον οὐκ ἐνεργήσει, καὶ ὁ ἀποδημῶν οὐκ ἀποστρέψει· ἐμπόδιος δὲ καὶ τοῖς ναυτιλλομένοις εὐρίσκεται. Ἐξαγωνίζουσα δὲ τούτῳ καλὴ πρὸς κτίσματα καὶ φυτείας δένδρων καὶ σπόρον ὀσπρίων· 5 μάλιστα δὲ πρὸς οἰκοδομὰς εὐθετεῖ. Τετραγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἔναντία εὐρίσκεται· ὁ ἀποδημῶν αἰχμαλωτισθήσεται καὶ ὁ κτίζων οὐ τελειώσει, ἀλλὰ τὸ κτίσμα πεσεῖται, καὶ ὁ πραγματευόμενος ζημιωθήσεται. Τριγωνίζουσα δὲ τούτῳ καλὴ πρὸς κτίσεις καὶ φυτείας δένδρων καὶ συνουσίας καὶ ὠνησίας πραγμάτων παντοίων. Διαμετροῦσα δὲ τούτῳ δηλοῖ συνοχάς, ἀκαταστασίας, καὶ ὁ κτίζων οὐ τελειώσει τὸ 10 κτίσμα, καὶ ὁ ἀρξάμενος μάχης ἡττηθήσεται καὶ ὁ γυναικα γήμας ταχέως διαζευχθήσεται.

Σελήνη συνοδεύουσα τῷ Διὶ ἀγαθὴ πρὸς πᾶν πρᾶγμα, πρὸς ἀπαιτήσεις καὶ συνουσίας καὶ κοινωνίας φίλων, κτίσματα, ὀμιλίας 15 κριτῶν, ἀποδημίας, εὐποιίας· ὁ ἀρξάμενος πράγματος ἐπιτύχη ταχέως τῶν θελημάτων αὐτοῦ· πιπράσκειν, ἐξωνεῖσθαι, γάμους ποιεῖν, κοινωνεῖν· καὶ ἀπλῶς εἰς πᾶν εὐθετεῖ. Ἐξαγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ πρὸς πάντα, ἐπισκέπτεσθαι, ἀποτελεῖν, ὀμιλεῖν μεριστᾶσιν, προσέρχεσθαι ἄρχουσι, δικασταῖς, φιλοσόφοις, ἔργων ἀπάρχεσθαι γαμικῶν, μαθημάτων, τεχνῶν, πράξεων, ἐκμισθοῦσθαι καὶ φίλους κτᾶσθαι. 20 Τετραγωνίζουσα δὲ τούτῳ καλὴ πρὸς πάντα, πρὸς δόσεις, πρὸς λήψεις, πρὸς ἀγοράς, πρὸς πράξεις, πρὸς ἀποδημίας, πρὸς ὀμιλίας, προσέρχεσθαι δικασταῖς· καὶ εὐθετεῖ εἰς τὸ ποιεῖν βιωτικὰ πράγματα. Τριγωνίζουσα δὲ τούτῳ καλὴ πρὸς πάντα· δόσεις, ἀγοράς, λήψεις, ἀποδημίας, ὀμιλίας, γάμους ποιεῖν, χάριτας αἰτεῖν, ἐξωνεῖσθαι, πιπρά- 25

1 φλεβοτομήν M. 2 ἐμήσει conl. Kroll, ἀναστρέψει M; ἀποστρέψει VC. 4 τούτου M (sic fere ubique). De ratione quae intercedit inter schema hexagonum et trigonum cf. *Catal.*, II, 180. σπόρων M. 6 εὐρ. om. V. 6-7 οὐ - ἀλλὰ om. V. 9 formam ὠνησίας in omnibus codd. traditam corrigere nolui. 10 ἀκατ. om. V. 11 μάχης M] πολεμεῖν V. 14 ἀπαντήσεις V, fort. recte. κτισμάτων M VC, correxi. 16 αὐτοῦ codd. 16-17 κοιν. - εὐθ. om. VC. 18 ἀποστέλλειν V. μεγ. om. V. 19 ἀπέρχεσθαι M; ἐπέρχεσθαι V: corr. 20 πράξεις V. ἐκμισθοῦσθαι M. 21 πρὸς πάντα om. M. 23 εὐθετεῖ τοῦ ποιεῖν βιωτικὴν πραγμάτων M, ποιεῖν βιωτικὰ πράγματα εὐθέτως V. 24 πρ. πάντα καλὴ πρὸς πράγματα, πρὸς λήψ. δόσ. ἀγ. πράξεις, πρὸς παρακαταθήκας (-κεις C) κ. ἀποδημ. κ. ὀμιλ., ποιεῖν γάμους, φλεβοτομῆν ἀποδημῆσαι χαρ. αἰτ. ἔξων. πιπρ. VC.

errores raro adnotavi, ne Vindobonensis quidem lectionibus omnibus exscriptis. — Similes res tractaverunt Valens (edit. in *Catal.*, t. II, p. 162 sqq.) et Anubio (ibid., p. 204) plane dissidentes ab nostro auctore, quem ipsum Antiochum Porphyrio vetustiorum non esse formae vulgares (ὁ ἀνδρας pro ἀνὴρ, ὠνησία, ὠνέω) et syntaxis satis demonstrant. Igitur capituli formam qualem exhibent codices nostri neque Antiocho ipsi neque Rhetorio sed posterioris aevi excerptori cuidam attribuerim, quem tamen integro Antiocho sive Rhetorio usum esse haud infitias eam.

σκειν. Διαμετροῦσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ πρὸς ἀπαιτήσεις καὶ σύστασιν φιλίας καὶ κοινωνίας, συνοδεύσεις ὁδοιπόρων, κριταῖς προσέρχεσθαι, θεμέλια οἰκοδομεῖν, ἀναγνῶναι γραφάς, εἰς μαθήματα δοῦναι παῖδας· εὐθετεῖ φιλοσόφους καὶ μεγιστᾶσι προσέρχεσθαι.

- 5 Σελήνη συνοδεύουσα τῷ Ἄρει ἐναντία πρὸς πάντα εὐρίσκεται καὶ ὁ μνηστευθεὶς ἡ γήμας τότε γυναῖκα, ἑταίρις καὶ μοιχαλὶς γενήσεται ἡ γυνή καὶ ὁ ἄνδρας βιαιοθάνατος· καὶ ὁ ἀποδημήσας πολλὰ βλαβήσεται καὶ οὐκ ἀποστρέψει, καὶ ὁ κοινωνήσας τινὶ παραδοθήσεται. Ἐξαγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ εἰς πόλεμον, ἀποδημίας, φυτεῦν, 10 πρὸς κυνηγέσια, πρὸς πᾶν πρᾶγμα κατασκευαζόμενον διὰ πυρός, φλεβοτομεῖν, μετοικεῖν, στρατεύεσθαι καὶ πολεμήσαι. Τετραγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἐναντία εὐρίσκεται· ὁ ἀποδημῶν ὀλισθήσεται καὶ τὸ κτιζόμενον πεσεῖται ἢ κατακαυθήσεται· εὐθετεῖ δὲ τοῖς ὠνοῦσι τετράποδα καὶ <πρὸς τὸ> πίνειν καθάρσιον. Τριγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ πρὸς 15 στρατιωτικά καὶ κατασκευὴν πολεμικῶν ὅπλων· καὶ ὁ βαστάζων αὐτὰ ἄγρωτος ἐν πολέμῳ μένει· καὶ κινήσεις στρατευμάτων, ὅπλοφορεῖν, ἀποδημεῖν, οἰκοδομὰς καθαίρειν καὶ ἀνοικοδομεῖν. Διαμετροῦσα δὲ τούτῳ ἐναντία ἐστὶ πρὸς τεκνογονίαν· καὶ εἰ συλληφθῇ γυνή, ἐκτρώσει· εἰ δὲ γενήσῃ, ταχέως θανεῖται· καὶ ὁ προσελθὼν δικαστῇ 20 βλαβήσεται, ὁ δὲ γήμας γυναῖκα, μοιχαλὶς γενήσεται· εὐθετεῖ δὲ μόνον τοῦ ὠνεῖσθαι πολεμικὰ ὅπλα.

- Σελήνη συνοδεύουσα τῷ Ἡλίῳ ἐναντία πρὸς πάντα εὐρίσκεται· εὐθετεῖ δὲ πρὸς δικαστήρια καὶ μάχας καὶ πρὸς τὸ φυλάξαι πράγματα ὑπὸ γῆν· ἐναντία δὲ ἐστὶ καὶ πρὸς τὸ γάμους ποιεῖν καὶ 25 συναλλάγματα. Ἐξαγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ πρὸς ὁμιλίας καὶ ὑπουργίας καὶ καταρχὰς πραγμάτων, καὶ τοῖς αἰτοῦσιν ἀρχὴν τινα καὶ τοῖς ναυτιλλόμενοις, καὶ τοῖς ὠνοῦσι πολεμικὰ ὅπλα. Τετραγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἐναντία πρὸς πάντα καὶ κατάλυσιν κτισμάτων καὶ μετοικήσεις. Τριγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ πρὸς ἀρχάς, καὶ συν- 30 θήκας ποιεῖν καὶ συνομιλεῖν βασιλεῦσι καὶ μεγιστᾶσιν καὶ αἰτεῖν [f. 101^v] ὅπερ βούλει καὶ συναλλάγματα ποιεῖν καὶ παντοίων ἔργων

1 ἀπαιτήσεις δικαίων καὶ χρῶν καὶ σιστοῦ κοινωνίας V. 2 συνόδους M : correxi. 3 καὶ ναοὺ θεμέλια οἰκιδ., ἀναγνῶναι γραφάς θείας V. 6 ἡ γήμας om. VC. αἱτορίς (αἱτερίς C) γενήσεται καὶ ὁ ἀποδημ. VC. 8 παραδοθήσεται con. Kroll. 9-11 ἔξαγωνίζουσα - πολεμήσαι om. M (C etiam plura ut solet omisit): dedi ex V. 12 ἀποδημῶν, cf. *Catal.*, V, 144 (Apomasaris exemplo doctrina confirmatur). 13 μόνος εὐθετεῖ τ. ὠ. ἵππους κ. κτήματα V. 15-16 καὶ ὁ βαστ. - μένει om. VC. 16 post στρατ. in V addit. καὶ ἵππαζεσθαι καὶ ὅπλοφορεῖν ἵππους ὠνεῖσθαι ἀποδημεῖν φλεβοτομεῖν οἰκοδομεῖν καθαίρειν κ. ἀνοικοδομεῖν V; sim. C. 18 συλληφθήσεται V. 19 ἐκτρώσει τὸ βρέφος V. 20-21 εὐθετεῖ - ὅπλα om. M. 23 πλὴν δὲ ὠφελεῖ εἰς δικαστήρ. κ. μάχ. VC. πρὸς τὸ om. M. 27 ναυπηγοῖς V. 28 πρὸς πάντα M] πρὸς σπουδαῖα πράγματα VC. 29 μετοικίαν VC. 30 συνομιλεῖν M] ἐλθεῖν πρὸς V. μεγιστ. M] ἀρχουσι VC. 31 ὅπερ βούλει M] παρ' αὐτῶν VC.

ἀπάρχεσθαι. Διαμετροῦσα δὲ τούτῳ ἐναντία πρὸς τὰς αἰτήσεις καὶ λήψεις· ὁ δὲ γήμας, τὸ συνοικέσιον φιλόνεικον ἔσται <καὶ> ἡ γυνὴ ἀπειθής, πλὴν πολύταις· οἱ δὲ ναυτιλλόμενοι κινδυνεύουσιν.

Σελήνη συνοδεύουσα τῇ Ἀφροδίτῃ ἀγαθὴ πρὸς πάντα, πρὸς γάμους καὶ αἰτήσεις ἐρωτικὰς γυναικῶν καὶ πρὸς συμπόσια καὶ μεγά- 5 λως εὐθετεῖ πρὸς συναλλάγματα τὰ ἐξ ἀμφοτέρων. Ἐξαγωνίζουσα δὲ ταύτῃ ἀγαθὴ πρὸς ὠνήσεις παντοίας καὶ ἀκροάσεις καὶ κτίσεις καὶ φυτεύσεις δένδρων καὶ σπείρειν· <καὶ> μεγάλως εὐεργετοῦνται. Τετραγωνίζουσα δὲ ταύτῃ ἀγαθὴ πρὸς οἰκοδομὰς, πρὸς κυνηγέσια, πρὸς εὐωχίας καὶ ὁμιλίας φίλων καὶ μαθήσεις παντοίας, ἐξόχως μουσικῶν 10 μελῶν καὶ ὀργάνων. Τριγωνίζουσα δὲ ταύτῃ ἀγαθὴ πρὸς καταρχὰς παντοίων πραγμάτων καὶ μάλιστα πρὸς γαμικὰ συναλλάγματα καὶ πρὸς ἀγορὰς καὶ μετοικήσεις καὶ φυτεύσεις καὶ σπείρειν καὶ συναυλίζεσθαι φίλοις καὶ ὠνεῖσθαι τετράποδα. Διαμετροῦσα δὲ ταύτῃ ἀγαθὴ πρὸς τὸ καλλωπίζεσθαι καὶ ποιεῖν καταρχὰς καὶ συναλλάγματα 15 καθαίρειν καὶ οἴκους ἀνοικοδομεῖν καὶ κοσμεῖν· εὐθετεῖ πάντας τοὺς ἐν αὐτοῖς οἰκοῦντας αἰεὶ.

Σελήνη συνοδεύουσα τῇ Ἑρμῇ ἀγαθὴ πρὸς γραφὰς καὶ λόγων συνθήκας καὶ γραμμάτων καταρχὰς καὶ διδόναι παῖδας εἰς μαθήματα καὶ ἄρχειν λογικὰς τέχνας, καὶ ἀπλῶς εἰς πάντα εὐθετεῖ. Ἐξαγωνί- 20 ζουσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ εἰς τὸ μετοικίζειν καὶ οἰκοδομεῖν, ἀποδημεῖν, συναυλίζεσθαι λογοθέταις, πωλεῖν, ἀγοράζειν, συναλλάγματα ποιεῖν, ὑποθέσεις συμβιβάζειν. Τετραγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ πρὸς ἵππασίας, ἵπποδρόμια, πέμπειν ἀγγελίας, λαμβάνειν ἐν δῆμῳ πολὺ, ἐγκρατεῖς γίνεσθαι, ἐπιτηρεῖν δημοσίας διοικήσεις, ὁδοιπορεῖν ἀφό- 25 βως. Τριγωνίζουσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ πρὸς [f. 102] ὑπαντήσεις ἐνδόξων ἀνθρώπων καὶ γνωστικῶν καὶ παῖδας διδόναι εἰς μάθησιν· εὐθετεῖ τοῖς ναυτιλλομένοις, συναυλίζεσθαι μεριστάσιν, κριταῖς, γραμματικοῖς, στέλλειν πρέσβεις, πωλεῖν, ἀγοράζειν, λογοθετεῖν. Διαμε-

1 κατάρχεσθαι V. 1-2 αἰτήσεις καὶ δόσεις καὶ λήψεις V. 2 ἡψεις M. ὁ δὲ γήμας ἡ γυνὴ φιλόνεικος ἔσται πλὴν πολύταις V C, φιλόνικον M. 3 κινδύνους ὑποστήσουσιν V C. 5 ἐρωτικὰς om. V C. 5-6 συμπόσ. κ. συναλλάγματα εὐθετεῖ τὰ ἐξ ἀμφοτέρων V C : συμπόσ. καὶ μεγάλως εὐθετεῖ ἐξ ἀμφοτέρων τὰ πράγματα ἢ συναλλάγματα M (τὰ πράγματα supra lineam expressa). 7 κ. κτίσεις om. V. 8 μεγάλως M] ἐν τῇ V. 12 πάντων V C. κάλλιστα C. 13 μετοικεῖν κ. φυτεύειν κ. σπείρειν σπέρματα ἐν τῇ γῇ V C. 14 ἐξωνεῖσθαι θρέμματα V C. 15-16 καλλωπίζεσθαι κ. κατάρχεσθαι πᾶν πρᾶγμα κ. ποιεῖν συναλλ., φλεβοτομεῖν κ. οἴκους ἀνεγείρειν κ. καλλωπίζειν V. 16 πάντοι M. 19 παραδοῦναι πρὸς μάθησιν γραμμάτων παιδίον [om. C] καὶ ἄρχειν ἀστρονομίας καὶ [om. C] τέχνας [-ην C] καὶ ἀπλῶς πᾶν ἔργον κατάρχειν [ἄρχειν C] ἀγαθόν V C. 21 post ἀγαθὴ insertum in V πρὸς πᾶν πρᾶγμα. οἰκοδ. om. V. 22 συναυλίζεσθαι λογ. κριταῖς V. λογοθέτοις M. ποιεῖν M] συνιστάν V. 23 ἐκβιβάζειν V. 24-25 ἐν - γίνεσθαι in M exciderunt. 26 post ἀφόβως in M εὐθέτως add. 27 ἀνθρώπων M] προσώπων V. κ. εἰς τὸ παραδοῦναι παιδία εἰς διδασκαλίαν καὶ εἰς τὸ ναυτηλεῖν, εἰς τὸ συναυλίζεσθαι V. 32-33 γραμματικοῖς om. M.

τροῦσα δὲ τούτῳ ἀγαθὴ πρὸς διαλέξεις· καὶ ἐν πάσῃ ἐπιστήμῃ καταρχὴν ποιεῖν καὶ μεταγράφειν βιβλία καὶ ὠνεῖν καὶ πιπράσκειν καὶ δημοσίοις παρῆναι καὶ δικάζεσθαι καὶ πράγματα ἀποστέλλειν εἰς ἄλλον τόπον εὐθετοῦσιν.

- 5 Ἡ Σελήνη δταν ἔστιν ἐν τῇ κεκαυμένη Ζώνῃ, ἀπὸ <τῆς> κ' μοίρας τοῦ Ζυγοῦ μέχρι τῆς ιε' μοίρας τοῦ Σκορπίου, οὐχ ἀρμόττει ἐπιχειρησαί τινα πράγματι· οὐκ εὐθετεῖ γάρ, ἀλλ' ἐναντίον αἰεὶ εὐρίσκεται [ἡγουν ἀπὸ τῆς ιδ' τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι τῆς θ' τοῦ Δεκεμβρίου]. ἡ δταν ἔστιν ἡ Σελήνη ἐν στερεῷ Ζωδίῳ τουτέστιν ἐν Ταύρῳ καὶ Λέοντι καὶ Σκορπίῳ
10 καὶ Ὑδροχόῳ, καὶ μᾶλλον ἐν Λέοντι, οὐχ ἀρμόττει ἐνδύεσθαι νέα ἱμάτια, νοσοποιᾷ γάρ τὰ ἱμάτια γενήσονται τοῖς ἐνδυομένοις αὐτά. Χρὴ δὲ καὶ τοῦτο παρατηρεῖν, ὡς ἐπὶ πάσης καταρχῆς παντὸς πράγματος, τὴν τε πρώτην καὶ ὀγδόην ὥραν τῆς τρίτης τῶν ἡμερῶν καὶ τῆς ἐβδόμης διὰ τὸ πολεῦειν καὶ διέπειν ἐν ταύταις ταῖς ὥραις τοὺς κακοποιοὺς ἀστέ-
15 ρας, τὸν Ἄρεα φημι καὶ τὸν Κρόνον, ἡγουν τὸν μὲν Ἄρεα κατὰ τὴν α' τῆς τρίτης, τὸν δὲ Κρόνον κατὰ τὴν η' τῆς ἐβδόμης¹.

F. 113^v. <ιθ'>. <Ἀντιόχου.> Περὶ σινωτικῶν μοιρῶν τῶν Ζωδίων².

- Τῶν Ζωδίων σινωτικαὶ μοῖραί εἰσιν αὗται· Λέοντος μοῖρα ιη' κζ' κη'·
20 Σκορπίου θ' κε'· Τοξότου α' ζ' η' ιη'· Ταύρου ζ' ζ' η' ι'· Καρκίνου ἀπὸ θ' ἕως ιε'· Ὑδροχόου ιη' ιθ'· Αἰγοκέρωτος ἀπὸ κς' ἕως κθ'· ἐν ταύταις ταῖς μοίραις ἡ Σελήνη λήγουσα [f. 114] σίνη καὶ πάθη ποιεῖ τοὺς οὕτω γεννηθέντας, γλαυκώσεις, ρεύματα, ἀμβλυωπίας, λέπρας, χοιράδας, ἐπιληψίας καὶ παρέσεις. ἔτι πρὸς τούτοις· Λέοντος χαίτη κζ' κη'· κέν-
25 τρον Σκορπίου ἀπὸ ζ' ἕως ι', κράσεως Ἄρεως καὶ Κρόνου· καὶ <ῆ>

1 πᾶσαις ταῖς ἐπιστήμαις V C. 2 κατάρχειν V C. 3 παρὴν M V C. 3-4 εἰς ἄλλον τόπον in M omissa. 5 ἡγουν ἀπὸ τὴν V, ἡ ἀπὸ τὴν C. 7 ιε' μοιρῶν M. 7-8 οὐκ - Δεκεμβρίου desunt in V C (verba inde ab ἡγουν in M ineptissime interpolata). 9-10 τουτέστιν - Ὑδροχόῳ post αὐτὰ (l. 11) in codd.; transposui. 10 ἱμάτια post νέα om. V C. ἐνδύουσι V C. 13 ὀγδόην M] β' V. 23 γλαυκώσεως ρευμάτων cod. 24 τούτου cod. χετή cod. Idem numerus graduum (<κζ'>) apud Anonymum anni 379 editum in *Catal. Rom.* (V), p. 208, 28. 25 numeri non concordant cum Anonymo (Σκορπίου λ'): excidisse videtur μέτωπον Σκορπίου quod κράσεως Ἄρεως καὶ Κρόνου dicitur in *Excerptis Paris.* l. c. (ἀπὸ μοίρας θ' ζ' ἕως μοίρας ι').

¹ Quae sequuntur de dierum hebdomadis nominibus et dominis, edita *Catal.*, IV, p. 99, ab Antiocho aliena esse iam codicis V scriptor in margine affirmat (ἐκ τῶν ἡμετέρων).

² Quae in codice Monacensi antecedunt [f. 107-113^v] edidi in *Catal.*, I, p. 142 sq.; cf. quae ibidem dixi de hoc codice quem tum littera minuscule (r) signavi. Rem tractant Anonymus a. 379 (*Catal.*, V, 208, cf. *Excerpta Paris.*, p. 226) et Apomasar (*ibid.*, p. 169).

πρώτη μοῖρα κράσεως Ἑρμοῦ· ἡ ἀκὶς τοῦ Τοξότου ς' Ζ'· ἡ Πλειὰς Ταύρου ε' ς' Ζ'· τὸ νεφέλιον τοῦ Καρκίνου ἀπὸ ι' ἕως ιε'· ὁ ὀφθαλμὸς τοῦ Τοξότου μοῖρας ιε'· ἡ κάλη τοῦ Ὑδροχόου ἀπὸ ις' ἕως ιθ'· ἡ ἄκανθα τοῦ Αἰγοκέρωτος ἀπὸ μοῖρας κς' ἕως κθ'.

κ'. <Ἀντιόχου> περὶ σινῶν, φαλακρῶν, ποδαλγῶν, 5
μαινομένων, ἀσελγῶν καὶ τῶν λοιπῶν παθῶν¹.

Οἱ Λεοντιανοὶ καὶ Παρθενιανοὶ καὶ Σκορπιανοὶ καὶ Τοξιανοὶ φαλακροὶ γίνονται ἢ ἀναφαλαντιαῖοι· ὅσοι <δὲ> ἔχουσι τὸν κλῆρον τῆς τύχης ἐν Τοξότη ἢ Αἰγοκέρωτι ἢ Ὑδροχόῳ ἢ Ἰχθύσιν, ποδαλγοὶ ἢ ρευματικοὶ γίνονται· ἐὰν δὲ ἐν † Κρόνῳ ἢ ἐν Λέοντι πέση, ὑπὸ ποδαλ- 10 γίας ἢ ὑγρῶν ὀχλήσεων τελευτᾷ. εἰ δὲ Σελήνη καὶ Κρόνος ὠροσκοποῦσιν, ὁ δὲ Ἑρμῆς κατὰ κέντρον <ἔστιν>, μαινομένους καὶ φρενοβλαβεῖς ποιεῖ. ἐὰν δὲ Κρόνος καὶ Ἑρμῆς ὠροσκοπῶσι καὶ Κρόνος μεσημβρινὸς <ἦ> καὶ Ἑρμῆς δύνων, παραπληκτικούς καὶ φρενοβλαβεῖς ποιοῦσιν· Ἄρης καὶ Ἑρμῆς ἐπὶ κέντρῳ τυχόντες ψευδοκατηγόρους ποιοῦσιν, ἐπιόρ- 15 κους. Σελήνη καὶ Κρόνος <ἐὰν> ἐπιθεωρήσωσιν ἀλλήλοις, ρυπαροὺς καὶ γοήτας ποιοῦσιν. ὁ Ἑρμῆς ἀπόστροφος ὢν τοῦ ὠροσκοποῦ καὶ Σελήνης ἐπιληψίας ποιεῖ· εἰ δὲ κακὸς ἐπιθεωρήσῃ, δαιμονιοπλήκτους ποιεῖ. Σελήνη σύνδεσμον πανσεληνιακὸν ἔχουσα ποιεῖ θεολήπτους καὶ φοιβαζομένους. Κρόνος ἢ Ἄρης ἐπικείμενοι τῷ δαίμονι ἢ διάμε- 20 τροι μανιώδεις καὶ ἐκστατικούς ποιοῦσιν· τὸ δ' αὐτὸ καὶ ἐπὶ τῶν

1 cuiusnam πρώτη μοῖρα, nescio : τοῦ κέντρου? ἀκὶς ... περὶ μοῖραν Ζ' Anonymus. 1-2 Πλειὰς ἀπὸ μοῖρας δ' ἕως ς' Anonymus, ἀπὸ μοῖρας ε' λς' ἕως Ζ' ς' Excerpta Paris. 2 ἀπὸ ιε' cod., correxi, cf. Exc. Paris. (ἀπὸ μοῖρας ι' ἕως ιε'). 3 μοῖρας ιε' : Anonymus ιη', Exc. Paris. ις' λς'. ἀπὸ ις' ἕως ιθ' : Anonymus : Ζ' ἕως ιη', Exc. Paris. ιη' ις' (?) ἕως ιθ'. 4 κς' ἕως κθ' : Anonymus κ<ε> καὶ κη', Exc. Paris. ἀπὸ μοῖρας κς' μς' ἕως κθ'. His longitudinis numeris auctoris tempus accuratius definiri non potest, alii enim concordant cum Anonymo a. 379, alii cum excerptis circa a. 480 fortasse a Iuliano Laodicensi factis, alii ad tempora paulo priora vel posteriora quadrant. 7 Σκορπιανοὶ et Τοξιανοὶ cod.; cf. H. Stephanus in Thesaurο s. v. Σκορπιανός. 8 malim ἀναφαλαντία. 10 ὁ δὲ ἐν Ἡ cod.; sed signum, non planeta significari debuit : fort. ἐν κυρτῷ (vel κυρτοειδεῖ) Ζωδίῳ ut in Paris. 13 μεσημβρινόν cod. 16 ἀλλήλων cod. 18 κακῶς cod. δαιμονιοπλήκτους etiam in Parisino. 20-21 διάμετρα cod.

¹ Caput inscribitur in Vindobonensi (f. 53) λγ' : Π. φαλακρῶν ποδαλγῶν καὶ μαινομένων καὶ ἀσελγῶν καὶ ἐμπαθῶν καὶ μεθύσων. Edidi ex Monacensi. Similem materiem praebent capita tria in Paris. 2506, s. XIII, f. 14 et Venet. 7, f. 103^v (Κεφάλαια ποδαλγῶν, κεφάλαια μαινομένων ἐπιλήπτων καὶ παρέτων, κεφάλαια ἀσελγῶν ἐμπαθῶν μεθυστῶν μοιχῶν), quae ex eodem fonte fluxisse videntur atque excerpta Monacensia. Multa tamen in Paris. et Venet. accedunt, nonnulla dissentiunt a Monacensi. Ceterum initio primi capituli in cod. Paris. Valentis liber primus citatur.

πανσελήνων <ῆ> συνόδων, ἡνίκα ὁ κύριος τοῦ κλήρου τοῦ δαίμονος ἐναντιούμενος <ῆ> αὐτῷ, ποιεῖ ἀλαζόνας καὶ ὕβριστάς. Ἀφροδίτη Αἰτοκέρωτι ἢ Ἰχθύσιν ἢ Σκορπίῳ ἢ Ταύρῳ ὑπὸ Κρόνου καὶ Ἄρεως θεωρουμένη ἀσελγεῖς ποιεῖ, μαινομένους ἐν γυναιεῖν, μαλα-
 5 κούς, καὶ τὰς γυναικάς ὁμοίως. Σελήνη ὠροσκοποῦσα <καὶ> Ἀφροδίτη ἐν τετραπόδοις ζωδίοις ἤγουν Κριῶ Ταύρῳ Λέοντι Αἰτοκέρωτι τὰς γυναικάς ἀσελγεῖς ποιοῦσιν, τοὺς δὲ ἀνδρας κλέπτας καὶ αἰσχροποιοῦς· ὁ Ἄρης καὶ <ῆ> Ἀφροδίτη ἰσομοιροῦντες <ῆ> θεωροῦντες ἢ διαμε-
 10 τροῦντες ἐν τροπικοῖς ζωδίοις καὶ ἀλλήλων τὰ [f. 114^v] δωδεκατημόρια ἐπιδεξάμενοι ποιοῦσι μεθύουσους, μοιχοὺς, ἀνουστάτους. τὸ ὠροσκοποῦν ἕως μοίρας ιγ', ιδ', κβ', κδ', κζ', κη', λ' ἐμπαθεῖς καὶ ἀσελγεῖς ποιεῖ· καὶ <...> μοῖραι ἀπὸ ιβ' ἕως ιζ', Λέοντος ἀπὸ μοίρας κε' ἕως λ', Αἰτο-
 15 κέρωτος ια' ιβ', ἐπὶ τούτων τῶν μοιρῶν δεόν παρατηρεῖν τὸν ὠροσκόπον καὶ τὸν δύνοντα καὶ τὴν Ἀφροδίτην καὶ τὴν Σελήνην, τὸν κληρὸν τῆς τύχης καὶ τοῦ ἔρωτος. καὶ τόποι δὲ μαλακοὶ εἰσιν αἱ τελευταῖαι μοῖραι Κριοῦ, Λέοντος, Τοξότου· οἱ ὠροσκοπηθέντες ταύταις μοίραις μαλακόσωμοι γίνονται καὶ κιναιδίζοντες τοῖς τρόποις.

κα'. <Ἐκ τῶν Ἡλιοδώρου καὶ Ἀντιόχου>
 περὶ τοῦ πολεύοντος καὶ διέποντος.

20 <Ἐκ τῶν Ἡλιοδώρου.> Ὅτι τὸν πολεύοντα καὶ διέποντα ἐφ' ἐκάστης γενέσεως καὶ ἐπὶ πάσης ἡμέρας σκοπεῖν δεῖ διὰ τῆς τῶν ἀστέρων σφαιρικής θέσεως ἀκολουθῶν τῇ τῆς ἐπταζώνου στοιχικῇ λόγῳ· δι' αὐτῶν γὰρ τὰς γινομένας ἀθρόως συντυχίας [ἐπὶ τε συν-
 25 συλλαβεῖν καὶ πάσας τὰς γινομένας πράξεις τὰς τούτων παραπλησίως. ἔστι δὲ ἡ τάξις τῆς ἐπταζώνου ἔχουσα οὕτως.

Ὁ μὲν τοῦ Κρόνου ἀστήρ ἐκληρώθη τὴν πρώτην καὶ ἀνωτάτω ζώνην ψυχρὰν οὖσαν· ὡς ἐν τῇ πάγῃ κειμένην· ὁ δὲ τοῦ Διὸς τὴν β' εὐκρατον οὖσαν καὶ ζωογόνον· ὁ δὲ τοῦ Ἄρεως τὴν γ' καὶ διάπυρον
 30 φθαρτικὴν καὶ ἐπισινηὴν οὖσαν· ὁ δὲ τοῦ Ἡλίου τὴν δ' καὶ μεσαιάτην

1 ἡ add. κλήρου scripti : κέντρον cod. 2 ἡ addidi. αὐτό cod. 6 τετρα-
 πόδων cod. 8 ἰσομοιρῶν θεωρῶν ἢ διαμέτρων ο—ο ἐν cod. 10 ἐπιδεξαμένων
 cod. μεθύσκους cod. τὸ vix sanum, fort. Ταῦρος ὠροσκοπῶν vel sim. 12 lacu-
 nam statui : <ταῦτό ποιοῦσι Κριοῦ> vel sim. suppl., cf. Maximus ed. Ludwich,
 p. 108, 25, et infra, p. 116, 7. 13 δέονται cod. 18 Huius capituli, quod edo ex uno
 codice Monacensi, Heliodori esse pars prima videtur, cf. cod. Vindob. 3, f. 68^v,
 κεφ. η'. — Heliodorum Pauli Alexandrini commentatorem ex multis aliis
 codicibus nobis notum (cf. *Catal.*, VI, 41, 1; IV, 81) accurate interdum ad Paulum
 se applicasse [cf. Paul. ed. 1588, p. H3^v] non est quod mireris. Altera pars (p. 114, 18)
 in Vindobon. quoque inter Antiochi capitula (κεφ. λ', cf. *Catal.*, VI, 30) inveni-
 tur. Tertia (p. 114, 33) item (Vindobon., κεφ. λα'). 22 ἐπταζώου cod. στοιχικῇ
 cod. (στοῖχος = series) : στοιχειωτικῇ Paulus l. c. 24 συντεθικῶν (sic) cod.
 25 πρὸδεξις singulas enumerat Paulus l. c. 26 ἐπταζώου cod. 27-p. 114, 17 fere
 ad verbum conspiciunt cum Paulo. 30 ἐπισινην cod.

διάπυρον καὶ θερμὴν ἄμα καὶ ζυγογόνον· ὁ δὲ Ἀφροδίτης τὴν ε' καὶ εὐδιον σπορᾶς οὖσαν καὶ γονῆς κυρίαν· ὁ δὲ Ἑρμοῦ τὴν ζ' καὶ ἐπίκοινον ὑγρὰν οὖσαν καὶ ξηράν· ὁ δὲ Σελήνης τὴν ζ' ὑγρὰν οὖσαν καὶ περιγειοτέραν, ἣτις δέχεται καὶ τὰς τῶν ἀστέρων ἀπορροίας. ἡ δὲ μέθοδος τοῦ διέποντος καὶ πολεύοντός ἐστιν αὕτη· ὅταν ὁ τοῦ Κρόνου 5 κύριος γίνηται τῆς ἡμέρας, λέγομεν· πολεύει ὅλην ἡμέραν καὶ διέπει τὴν α' ὥραν καὶ αὐτὸς πολεῦων καὶ διέπων· τὴν β' ὥραν παραδίδωσι τῷ Διὶ καὶ λέγομεν τὴν β' ὥραν Κρόνου πολεύοντος καὶ Διὸς διέποντος· εἶτα τὴν γ' ὥραν παραδίδωσι τῷ Ἄρεως καὶ λέγομεν Κρόνου πολεύοντος καὶ Ἄρεως διέποντος· ὁμοίως τὴν δ' ὥραν τοῦ Ἥλιου, τὴν 10 ε' τῆς Ἀφροδίτης, τὴν ζ' τοῦ Ἑρμοῦ καὶ τὴν ζ' [f. 115] τῆς Σελήνης λέγομεν καὶ Κρόνον πολεύοντα, ἐπεὶ κύριος τῆς ἡμέρας ἐστὶν καὶ τοῦ διέποντος. πάλιν οὖν τὴν η' ὥραν πολεύει καὶ διέπει· καὶ καθεξῆς τῶν λοιπῶν οὕτως ἔχει ἡ ἀκολουθία· τὴν μὲν α' ἡμέραν πολεύει ὁ Ἥλιος καὶ διέπει τὴν α' ὥραν, τὴν δὲ β' ἡ Σελήνη ὁμοίως, τὴν δὲ γ' ὁ Ἄρης 15 ὁμοίως, τὴν δὲ δ' ὁ Ἑρμῆς, τὴν δὲ ε' ὁ Ζεὺς, τὴν δὲ ζ' ἡ Ἀφροδίτη, τὴν δὲ ζ' ὁ Κρόνος.

<Ἐκ τῶν Ἀντιόχου.> Ἔστιν δὲ ἡ ἐπίσκεψις τῶν εἰρημένων οὕτως· πολεύοντος δὲ τοῦ Κρόνου ὥρας α' γ' η' ι' οἱ γενόμενοι ἀγενεῖς, ἐπισινεῖς καὶ βιοθάνατοι. τοῦ Διὸς πολεύοντος ὥρας α' δ' ι' ια' 20 οἱ γενόμενοι ἄρχοντες, ἔνδοξοι, ὠραῖοι, ἐπιχαρεῖς. τοῦ Ἄρεως πολεύοντος ὥρας α' β' γ' ζ' η' οἱ γενόμενοι χολώδεις, θυμοειδεῖς, αἱματικοί, ἔμπειροι. τοῦ Ἥλιου πολεύοντος ὥρας α' β' γ' ζ' η' οἱ γενόμενοι λαμπροί, ἔνδοξοι, μεγιστάνων φίλοι, θεοφιλεῖς. τῆς Ἀφροδίτης πολεουούσης ὥρας α' β' ε' η' θ' ι' οἱ γενόμενοι πρακτικοί, ἐπαφρόδιτοι, 25 ἐπιχαρεῖς. τοῦ Ἑρμοῦ πολεύοντος ὥρας α' δ' ζ' ζ' η' οἱ γενόμενοι δραστηκοί, πολυίστορες, διανοητικοί, ἔμπρακτοι. τῆς Σελήνης πολεουούσης ὥρας α' γ' ζ' ζ' η' οἱ γενόμενοι ἑξαρχοὶ μεγάλων πραγμάτων τασσόμενοι, ἡγούμενοι, καταστάται λαοῦ. ὁμοίως καὶ ἐπὶ τῶν νυκτερινῶν ὥρῶν, ἔαν ὁ κύριος τῶν ὥρῶν τοῦ διέποντος κακοδαιμονήσῃ, 30 θηριοβρώτους ποιεῖ· ἔαν δὲ ὁ Κρόνος διέπῃ Σελήνης διαμετρούσης, ἐπιληπτικοὺς καὶ θεοφορουμένους ποιεῖ.

<Ἐκ τῶν Ἀντιόχου.> Ἰδίως περὶ Σελήνης.

Σελήνη ἰσομοιροῦσα Σκορπίῳ ἢ Ἰχθύσιν ἢ Καρκίνῳ ἢ Κρόνῳ ἢ Ἄρει λέπρας ποιεῖ· Σελήνη σὺν Κρόνῳ καὶ Ἄρει ἐν ὑστέραις μοίραις 35 τῶν ζωδίων χωλοὺς ποιεῖ· Σελήνη ἀπόστροφος τοῦ ὠροσκόπου ποιεῖ τοὺς γεννηθέντας ἀνοήτους καὶ παράφρονας· Σελήνη διάμετρος καὶ πανσέληνος κακοδαιμονοῦντας καὶ ἐκπτῶτους ποιεῖ· Σελήνη καὶ Ἥλιος

4 ἀπορροίας scripsi ex Paulo: πορείας cod. 12 καὶ λέγομεν cod., inverti. πολιτεύοντα cod. 17 τόν Ἡ cod. 19 ὠροσκόπου cod. sed Ἡ supra scriptum. 29 καθίσταται cod. 31 διέποντος cod. 33 sqq. = Vindobonensis 3, f. 52^r (κεφ. λα'). 35 ἡ C cod. 38 Ἥλιος (☉) corr. ex O^r in cod.

ἐν τῷ ς' ἢ ιβ', Κρόνου καὶ Ἄρεως καὶ Ἑρμοῦ ἐπὶ κέντρῳ ὄντων δίχα Διδὸς καὶ Ἀφροδίτης, κυνανθρώπους ποιοῦσιν ἢ κυνοβρώτους· Σελήνη καὶ Ἀφροδίτη ὁμοῦ ποιοῦσι ρευματιζομένους, μαλακοὺς καὶ τὰς μίξεις ἐπὶ κακῷ ἔχοντας. Σελήνη καὶ Ἑρμῆς [f. 115^v] κατὰ διάμετρον 5 ποιοῦσι σίντας, ψεύστας, ἄρπαγας· Σελήνη διαμετροῦσα [ἢ διαμετροῦσα] τὸν ἴδιον οἰκοδεσπότην φυγάδας ποιεῖ, μετανάστας, μετοικιζομένους· Σελήνη ὑποτριταῖα καὶ ὑπὸ κακοποιῶν ἀστέρων ἀκτινοβολουμένη βιοθανάτους ποιεῖ καὶ ἐπισυναπτική <έστι> κακῶν.

κβ'. <Ἀντιόχου> περὶ δεκανῶν ἀσελγοποιῶν.

10 Ἡ Ἀφροδίτη ἐπιτυχοῦσα δεκανῷ α' Κριοῦ ἀσελγείς ποιεῖ καὶ ἐμπαθεῖς καὶ <εἰς> ἄρσενας ἐπιμαινομένους. Ἀφροδίτη Διδύμων δεκανῷ β' λάγνους ποιεῖ, αἰσχροὺς, κατωφερεῖς πρὸς ἀφροδίσια. ἐν δὲ Λέοντος δεκανῷ α' ποιεῖ ἐρωτικούς, κακογάμους. ἐν δὲ γ' δεκανῷ ποιεῖ μοιχοὺς, ἄρπαγας γυναικῶν, καὶ ὑπὸ γυναικῶν ἀτυχῆσαι. ἐν 15 δὲ Ζυγοῦ δεκανῷ [δὲ] πρώτῳ ἀσελγείς ποιεῖ καὶ ἐπὶ τὰς ὀρέξεις ἐπιμανεῖς. ἐν δὲ Σκορπίου δεκανῷ α' ποιεῖ αἰσχροποιῶν βλάβην γυναικῶν. ἐν δὲ Τοξότη δεκανῷ γ' ποιεῖ ἀτυχῆσαι διὰ γυναῖκα, καὶ ἐπαισχος ἔσται. ἐν δὲ Αἰγοκέρῳ δεκανῷ α' ποιεῖ ἀσελγείς, αἰσχροποιούς καὶ ταῦτα παρὰ φύσιν πράττοντας. ἐν δὲ τῷ β' δεκανῷ 20 ποιεῖ μοιχοὺς, πόρνους. ἐν δὲ τῷ Ὑδροχόῳ δεκανῷ γ' ποιεῖ ρυπαροὺς. ἐν δὲ Ἰχθύσι δεκανῷ γ' ποιεῖ μοιχοὺς καὶ ἐπιμανεῖς ταῖς μίξεσιν.

Ὁ Ἥλιος Κριοῦ δεκανῷ γ' ποιεῖ μαλακοὺς καὶ ἀσελγείς καὶ ἐν Ζυγῷ δεκανῷ α' καὶ β' καὶ γ' καὶ Σκορπίῳ δεκανῷ α' καὶ Ἰχθύσιν δεκανῷ α' καὶ γ'.

25 Ἡ Σελήνη Κριοῦ δεκανῷ γ' μαλακοὺς καὶ ἀσελγείς καὶ ἐμπαθεῖς ποιεῖ καὶ Λέοντος δεκανῷ γ' καὶ Ἰχθύων δεκανῷ α' καὶ Αἰγοκέρῳ δεκανῷ γ' καὶ Ζυγοῦ δεκανῷ γ' καὶ Ὑδροχόου δεκανῷ γ'. εἰ δὲ καὶ ὁ κύριος τῆς κατὰ πῆξιν Σελήνης τύχῃ ἀπόστροφος καὶ ὁ κύριος τοῦ ὠροσκόπου ἀπόστροφος αὐτοῦ, οὔτε ἀνθρωπὸς ἔστιν ὁ γεννηθεῖς 30 οὔτε κτῆνος, ἀλλὰ τέρας τι ἄσημον. οἱ δὲ κα[f. 116]κοποιοὶ <εἰ> ἐπιθεωρήσουσιν τὰ κέντρα, τῶν ἐκθιαζομένων ἔσται τὸ γεννηθὲν οἶον κύων ἢ αἰλουρος· οἱ δὲ ἀγαθοποιοὶ <εἰ> ἐπιθεωρήσουσιν τὰ κέντρα τῶν ἀγαθοποιῶν ἀποστρόφων, ἄγριόν τι ζῷον ἔσται τὸ γεννηθὲν.

Κρόνος Κριοῦ δεκανῷ γ' καὶ Ζυγοῦ δεκανῷ γ' καὶ Αἰγοκέρῳ 35 δεκανῷ α' καὶ γ' ἀσελγείς ποιεῖ. Ζεὺς Κριοῦ δεκανῷ γ' καὶ Ζυγοῦ

5 σίντας cod. 5-6 ἢ διάμετρ. in cod. aut corruptum aut mera ditlographia bis scriptum. 9 Antiochi inter capitula numero λδ' signatum in Vindobonensi 3, f. 53^v; item in Cantabrigiensi supra p. 107, not. 1, citato invenitur (part. III, f. 9) ubi inscribitur Π. δεκανῶν ἀσελγοποιῶν ἐν οἷς ἡ Ἀφροδίτη καὶ οἱ λοιποὶ. Ἀντιόχου. 11 εἰς addidi; sed fort. scrib. ἄρρεσι. 14 ἀτυχῆσει cod. 15 δὲ unc. incl. 19 αἰσχροὺς cod., corr. Cumont, cf. *Catal.*, V, 206, 23. Cf. tamen v. 12. 30 εἰ addidi, item infra 32. 31 τὰ κ. τ. ἐκθιαζομένων, ἔσται cod. Auctor Aegyptiorum superstitionem significare videtur.

δεκανῶ α' καὶ γ' καὶ Αἰγοκέρωτος δεκανῶ α' καὶ γ'. Ἄρης Κριοῦ δεκανῶ α' καὶ Αἰγοκέρωτος δεκανῶ α'. ὠροσκόπος Κριοῦ δεκανῶ γ' καὶ Ζυγοῦ δεκανῶ α' καὶ γ' καὶ Αἰγοκέρωτος δεκανῶ α' ἀσελγείς καὶ ἡδυπαθοῦντας ποιεῖ.

Ὁ κλῆρος τῆς τύχης καὶ τοῦ δαίμονος καὶ οἱ κύριοι 5 αὐτῶν ἐν ἀσελγεί ζῳδίῳ ἐμπεπτωκότες μαλακοὺς καὶ ἀσελγείς ποιοῦσιν. ἀσελγῇ δὲ ζῳδιά εἰσιν Κριός, Ταῦρος, Λέων, Αἰγόκερως, ἀπὸ μέρους δὲ Ἰχθύες καὶ Ζυγός. Ἀφροδίτη ἐν ἀρσενικῷ ζῳδίῳ καὶ οἴκῳ ἡ ὁρίοις Ἑρμοῦ ἀσελγείς ποιεῖ. Ἀφροδίτη ἐπὶ κέντρῳ καὶ ἐν θηλυκῷ ζῳδίῳ ὑπὸ Ἄρεως θεωρουμένη πρὸς φίλτρον ἐγείρει τοὺς 10 ἔρωτας καὶ ἐπιχαρεῖς <ποιεῖ>, μάλιστα δὲ ἐσπέριος.

κγ'. Περὶ φάσεων τῶν τῆς Σελήνης¹.

Εἰσὶ τῆς Σελήνης φάσεις ια'. * διάμετρος· εἶτα ἀπόστημα τοῦ Ἥλιου μοίρας ιε'. Ἥλιου μοίρας ζ' διχότομος ε' ἀπόστημα τοῦ Ἥλιου ἀπὸ μοίρας ζα' ἕως ρλε' καὶ καλεῖται ἀμφίκυρτος· ζ' ἀποστάσασα 15 τοῦ Ἥλιου μοίρας ρπ' πανσελήνου μοίρας ρξε' μηνοειδῆς ἑνδεκάτη

6 ἐν ἀσελγῆς ζῳδία cod. 10 θεωρουμένους cod. 11 ποιεῖ addidi. 13 sqq. : cf. infra in adnot.

¹ Hoc capitulum in Vindobonensi deest. Fortasse ex Heliodoro; cf. Paul. Alexandr. p. F3' : τὰ δὲ τῆς Σελήνης σχήματα ἅπερ καλεῖται φάσεις ἐστὶ τάδε. σύνοδος, γέννα, ἀνατολή, μηνοειδῆς α', μηνοειδῆς β', διχότομοι β', ἀμφίκυρτοι β', πανσέληνος· τινές δὲ βούλονται καὶ ια' προστιθέναι τὸ πλησι-σέληνον. In nostro codice (Monac.) totus locus quem asteriscis inclusi corruptissimus lacunisque scalens. Lectio genuina ita fere restituenda : Εἰσὶ τῆς Σελήνης φάσεις ια'. <α' γέννα εἰ τὸ ἀπόστημα ἀπὸ Ἥλιου μοίρας α' β' ἀνατολή>, εἰ τὸ ἀπόστημα τοῦ Ἥλιου μοιρῶν ιε' <γ' μηνοειδῆς α', εἰ Ε' δ' ἀπὸ> Ἥλιου μοίρας ζ' διχότομος <α'>· ε' ἀπόστημα <ἀπὸ> τοῦ Ἥλιου ἀπὸ μοίρας ζα' ἕως ρλε' καλεῖται ἀμφίκυρτος· ζ' ἀποστάσασα τοῦ Ἥλιου μοίρας <ρν' πλησισέληνος· ζ' μοίρας> ρπ' πανσέληνος· <η'> μοίρας ρξε' <ἀμφίκυρτος β'· θ' μοίρας ζ' διχότομος β'· ι' μοίρας Ε'> μηνοειδῆς <β'>· ια' πληρώσασα ἀπὸ Ἥλιου μοίρας τε' <σύνοδος ἡ> δύσις ἡ καὶ ἀφώτιστος. Ceterum infra in nostro cod. f. 121 (κεφ. λ') simillima eis quae Paulus docet leguntur : Ὅτι τῆς Σελήνης σχήματα ἃ καὶ προφάσεις [sic] λέγονται ι' εἰσὶν· σύνοδος· γέννα· ἀνατολή· μηνοειδῆς· διχότομος· ἀμφίκυρτος· πανσέληνος· ἀμφίκυρτος πάλιν καὶ διχότομος καὶ μηνοειδῆς· τινές δὲ καὶ ἑνδεκάτην ἦν λέγουσι πλησιφαῖ ἡ πλησισέληνον (πλεισισέλη. cod.). σύνοδος μὲν ἐστὶν ὅταν ἐν τῷ αὐτῷ οὐσᾷ ζῳδίῳ καὶ ἰσομοιρεῖ τῷ Ἥλιῳ· γέννα ὅταν εἰς τὰ ἐπόμενα τοῦ Ἥλιου ἢ Σελήνης ἀποδιαστή μοίρας Ε', ἐπὶ δὲ ἑξαγῶνυς δηλονότι σχήματι οὐσᾷ· διχότομος δὲ α' ὅταν εἰς τὰ ἐπόμενα τοῦ Ἥλιου ἀποδιαστή μοίρας ζ', κατὰ τετράγωνον οὐσᾷ σχήμα· ἀμφίκυρτος δὲ α' ὅταν εἰς τὰ ἐπόμενα τοῦ Ἥλιου ἀποδιαστή μοίρας ρκ', τρίγωνον ἔχουσα [f. 121'] πλευράν· πλησισέληνος (-σιο. cod.) δὲ ὅταν ἀπὸ <Ἥλιου> ζ' ζῳδία ἡ μοίρας δ' [fort. διαστή] ἐν τοῖς ἐπομένοις τοῦ Ἥλιου ρν', μήπω τῇ διαμέτρῳ [i. τὴν διὰμετρον] ποιησαμένη· πανσέληνος δὲ ὅταν εἰς τὰ ἐπόμενα τοῦ Ἥλιου ἀπὸ διαστήματος [i. ἀποδιαστή] μοίρας ρπε' ἐκ διαμέτρου στάσεως δ καλεῖται πανσεληνιακὸς σύνδεσμος κτλ.

πληρωθεῖσα ἀπὸ Ἡλίου μοίρας τέ', δύσιν ἢ καὶ ἀφώτιστος *. τού-
των τῶν φάσεων τοὺς κυρίους καὶ τῶν τόπων ἀπὸ τοῦ ὠροσκόπου
τοὺς οἰκοδεσπότας χρὴ ζητεῖν. ἐὰν οὖν ὁ ἀναβιβάζων μετὰ Διὸς καὶ
Σελήνης ἢ Ἀφροδίτης ἢ Ἡλίου <ῆ>, ἐκπτώσεις ποιεῖ, ἐξόχως δὲ εἰ
5 ἐπὶ κέντρῳ εἶεν· ἐπὶ δὲ τῶν ἀγαθοποιῶν ὁ καταβιβάζων καλῶς, ἐπὶ δὲ
τῶν κακοποιῶν ὁ ἀναβιβάζων κακῶς. οἱ τριγωνικοὶ δεσπότες τῶν
φώτων, ὁ α' καὶ ὁ β', ἀσύμφωνοι πρὸς ἀλλήλους τυχόντες ἢ ἐναντιού-
μενοι ἑαυτοῖς καὶ μὴ θεωρούμενοι ἡμέρας μὲν ὑπὸ Ἡλίου, [f. 116v]
νυκτὸς δὲ ὑπὸ Σελήνης, αἰχμαλωσίας ποιοῦσιν ἢ δουλεύοντας ἢ
10 φυγάδας. ἡ Σελήνη καὶ ὁ Κρόνος ἐν ἐνὶ ζῳδίῳ τυχόντες ἐκπτώτους
ποιοῦσιν, ἐὰν ὁ κύριος τῆς τύχης εὔρεθῇ ἐν τῷ ζ' ἢ τῷ ἀντιμεσουρα-
νήματι, ἐκπτωσιν ποιοῦσιν. εἰ δὲ ἐν τῷ η', δι' ὀνείρων τὰς κτήσεις
δίδωσιν, εἶτα καὶ βιοθανασίαν.

<κδ'> Περὶ ῥητόρων καὶ παιδευτῶν καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων.

15 Ἄν ὁ τοῦ Ἑρμοῦ ἐπιθεωρήσῃ τὸν Δία ἐν καλῷ τόπῳ ἐστῶτα καὶ
ἀλλήλων ὑποδέωνται τὰ ὅρια, ἔξαιτοι ὄντες καὶ ἐπίκεντροι καὶ ἐπανα-
φερόμενοι, ποιοῦσι σοφιστάς, γραμματικούς, παιδευτάς. ἐὰν ὁ Ἑρμοῦ
ἐν καλῷ τόπῳ τύχῃ, μάλιστα καὶ Κρόνου οἴκῳ, ἔξαιτος, καὶ θεωρῆται
ὑπὸ Διὸς καὶ Κρόνου καὶ Ἄρεως, ποιεῖ ἀστρολόγους, μάντις· εἰ δὲ
20 Κρόνος ὠροσκοπ(ῶν) τύχῃ οἴκῳ Ἑρμοῦ, † ἀπαραβάτους καὶ μαθηματι-
κούς. ἐὰν ὁ Κρόνος ἐπιθεωρήσῃ τὴν Σελήνην καὶ τὸ δωδεκατημόριον
αὐτῆς καὶ ἡ Σελήνη ἢ ἐν τοῖς ὁρίοις Κρόνου, βαλανεῖς καὶ λιθοξύστας
ποιεῖ. ἐὰν ὁ Κρόνος ἰσόμοιρος Ἄρει καὶ Ἑρμῇ <ῆ καὶ> θεωρῶνται τὰ
δωδεκατημόρια ἀλλήλων δίχα <τῆς> τῶν ἀγαθοποιῶν θεωρίας, νεκροτά-
25 φους ἢ νεκροθάπτας ἢ † νεκροπάρτους ποιεῖ. ἐὰν ὁ Ἄρης τῇ Ἀφροδίτῃ
ἰσόμοιρος κατὰ τετράγωνον ἢ διάμετρον <ῆ καὶ> ἐπιθεωρῶνται ἀλλή-
λων τὰ δωδεκατημόρια ἐκτὸς τῆς τῶν ἄλλων ἐπιθεωρίας, ποιοῦσι μεθύ-
σους, ληστές, μοιχοὺς· εἰ δὲ Κρόνος ἐπιθεωρήσῃ, ποιεῖ κιναιδούς,
ἀσελγεῖς. ἐὰν ὁ Κρόνος καὶ ἡ Ἀφροδίτη καὶ ὁ <δ> Ἄρης ἀλλήλους
30 θεωρήσωσιν ἐν Κριῷ καὶ Λέοντι καὶ Τοξότῃ, ποιοῦσι τεκτονικούς,
βυρσεῖς. ἂν ὁ Ἑρμῆς ἔξαιτος ὦν ἰσόμοιρος γένηται τῇ Σελήνῃ καὶ
ἐπιθεωρήσωσι τὰ δωδεκατημόρια ἀλλήλων <καὶ> Ἄρης καὶ Κρόνος
διαμετροῦντες ἑαυτοῖς ἐπιτύχῳσι <τινι> τῶν κέντρων, κυνηγοῦς

2 τοὺς τόπους cod. 4 εἰ] οἱ cod. 6 δεσπότες cod. 7 ἀσύμφωνος cod.
11-12 ἢ τὸ ἀντιμεσουρανῆμα cod. 12 κτίσεις cod. 14 Hoc capitulum in Vindobo-
nensi non legitur; in Mutinensi 11 (*Catal.*, IV, p. 30), κεφ. κδ' inter excerpta ex
Antiocho. 19 μάντας cod. 20 οἶκος cod. ἀπαραβάτους corruptum: ἀβρο-
βάτας? vel παραβάτας? 22 ῆ] ἦν cod. 23 θεωροῦνται cod. (et infra). 25 νεκρο-
θάπτους cod. νεκροπάρτους non intellego; fort. νεκροπράτας (νεκροπράτας
coni. Cuminot). 27 τῆς τῶν ἀλλήλων cod. 30 θεωρήσωσιν cod. τεκτογονικάς
corr. man. 1 ex τεκνογονίαν. 31 τῆς C cod. 32 et 33 καὶ et τινὶ addidi.

ἢ ἱερακοτρόφους ποιοῦσι ἢ ὀρνιθοτρόφους. ἐὰν δ' Ἑρμῆς καὶ Ἀφροδίτη ταπεινούμενοι ἐν ὀρίοις ἰδίοις, πολιτικούς, μίμους ποιοῦσιν. Ἑρμῆς καὶ Ἄρης καὶ Ἀφροδίτη καὶ Σελήνη ἐπικέντροι ἐὰν ἐπιθεωρῶνται ἀλλήλους κατὰ κέντρα, μηχανικούς ποιοῦσι καὶ ψηφάδας. ἐὰν ἢ Ἀφροδίτη οἴκῃ Ἑρμοῦ ἐπὶ κέντρῳ <καὶ . . . > ἔξαιγοι ἐπαναφερό- 5 μένοι, ζωγράφους ποιοῦσι· [f. 117] ἂν δ' ὤροσκόπος τύχη ἐν Καρκίνῳ ἢ Σκορπίῳ ἢ Ἰχθύσιν Διὸς καὶ Κρόνου ὑπογείων <δντων>, βοτανικούς καὶ θηριοδείκτας ποιεῖ. ἐὰν δ' Ἄρης καὶ ὁ Ἑρμῆς ἐπὶ κέντρῳ ἐν Λέοντι δίχα Διὸς καὶ Ἀφροδίτης καὶ Ἡλίου, ποιοῦσι τολμηρούς, <οἱ> τὸ ἴδιον αἷμα ἐκχέειν εἰς οὐδὲν λογίζονται, ἐπιόρκους, ἀσεβεῖς, δολίους. 10 ἐὰν δ' Κρόνος καὶ ἡ Ἀφροδίτη καὶ Σελήνη τύχωσιν ἐν Ταύρῳ, ποιοῦσι σοφόν, ρήτορα, μαθηματικόν, χαριέστατον καὶ φιλόμουσον. ἐὰν ἢ Ἀφροδίτη <καὶ ὁ> Κρόνος <ἢ> ὁ Ἄρης ἐν διαμέτρῳ, τραυλὸν ποιεῖ καὶ ρευματιζόμενον, μάλιστα ἐπὶ τοῖς <βορείοις> κλίμασι τοῦ Κρόνου βορείου ὄντος. 15

κε'. Περὶ ἥς κινήσεως ποιεῖ ὁ Ἥλιος ἀπὸ Ζωδίου εἰς Ζῳδιον.

Ποιεῖται μὲν ὁ Ἥλιος τὴν ἀπὸ Ζωδίου εἰς Ζῳδιον κίνησιν ὅτε μὲν δι' ἡμερῶν λ', ὅτε δὲ δι' ἡμερῶν λα', ἔσθ' ὅτε καὶ κθ'. πορεύεται δὲ ἐφ' ἐκάστου νυχθημέρου πλέον ἢ ἔλαττον μοίρας α', ὅτε δὲ μοῖραν μίαν καὶ λεπτά β', ἔσθ' ὅτε λεπτά να', ὅτε καὶ νη' καὶ νζ'. Ὁ δὲ πρόχειρος κανὼν 20 Κλαυδίου Πτολεμαίου παρίστησι τὴν ἀκριβῆ μοῖραν τοῦ Ἡλίου. ἐπέχει δὲ τὴν δ' Ζώνην, τὸ ποιητικὸν ἔχων τῆς οὐσίας ἐν τῷ θερμαίνειν καὶ ἡρέμα ξηραίνειν· <ταῦτα δὲ εὐαισθητότερα γίνεται> διὰ τε τὸ μέγεθος αὐτοῦ καὶ τὸ τῶν κατὰ τὰς ὥρας μεταβολῶν <ἐναργές>, ἐπειδὴ περ ἐγγίζει τοῦ κατὰ κορυφὴν ἡμῶν τόπου. 25

κς'. Περὶ ὧν ποιοῦνται φάσεων πρὸς τὸν Ἥλιον οἱ πέντε ἀστέρες.

Ποιοῦνται δὲ φάσεις πρὸς τὸν Ἥλιον οἱ περιπολεύοντες ἀστέρες ὅτε μὲν ἑώας ἀνατολὰς συνόδους τε καὶ ἑώας δύσεις, ὅτε δὲ ἔσπε-

3-4 ἢ ἐπιθεωροῦνται cod. 4 ἀλλήλοις cod. ψηφάδας α ψηφας = ψηφοπαίκτας. 5 lacunam significavi: planetae nomen et τύχωσιν omitta. 8 θηριοδείκτους cod. 9 of addidi; item 13 καὶ ὁ et ἢ. 11 τύχη et ποιεῖ cod. 12 σοφόν: fortasse σοφόν ρήτορα coniungendum; vel scrib. <φιλό>σοφον (Cumont). 14 βορείοις dubitans addidi. 16 Simile capitulum apud Heliodorum in Vindob. 3, f. 68 (κεφ. ζ'): sed verba non concordant. 17 ὅτε cod. (et infra). 19 ἀπὸ μοίρας μίαν cod. 22 τὸ ποιητ. usque ad τόπον ex Ptolemaei *Tetrab.*, I, 4 init. (p. 17, 7-12) compilata. τὴν οὐσίαν cod. 23 et 24 suppl. ex Ptolem. 26 Huius capituli initium usque ad γίνονται (p. 119, 3) ad verbum concordat cum Paulo Alexandrino, f. E2, cetera secus; fortasse igitur ex Heliodori in Paulum commentario sumpta sunt. Cf. tamen cod. Vindobon. 2, f. 165 (Heliodori). 29 συνόδους abest apud Paulum, errore, nam paulo post de synodo loquitur.

ρίας ἀνατολᾶς καὶ ἑσπερίας δύσεις, τῆς αὐτῶν κινητικῆς πορείας ἐπὶ
 πρῶτον καὶ δεύτερον στηριγμὸν φερομένης, ἀφ' ὧν καὶ τοῖς ἀριθμοῖς
 ὅτε μὲν ἀφαιρετικοὶ καὶ ἀκρόνυκτοι γίνονται <ὅτε δὲ προσθετικοί>.
 τέσσαρας οὖν ποιοῦνται φάσεις οἱ ἀστέρες πρὸς τὸν ἥλιον τῆς τε
 5 ἑώας καὶ τῆς ἑσπερίας ἀνατολῆς, τῆς τε ἑσπερίας δύσεως καὶ τῆς ἑώας·
 καὶ αἱ μὲν δύο φάσεις ἑῶαι εἰς τὰ προηγούμενα τοῦ ἡλίου γίνονται,
 αἱ δὲ δύο <ἑσπέρια> εἰς τὰ ἐπόμενα. [f. 117^v] ἡ μὲν οὖν Ἀφροδίτη
 καὶ Ἑρμῆς τὰς τέσσαρας φάσεις ποιοῦνται, ὁ δὲ Κρόνος καὶ Ζεὺς καὶ
 Ἄρης δύο μόνον ἐκ τεσσάρων ποιοῦνται, τὴν τε ἑῶαν ἀνατολὴν καὶ
 10 ἑσπερίαν δύσιν· καὶ ἡ μὲν Ἀφροδίτη καὶ Ἑρμῆς ποτὲ μὲν ταχύτερον,
 ποτὲ δὲ βραδύτερον τοῦ ἡλίου κινοῦνται· ὁ δὲ Κρόνος καὶ Ζεὺς καὶ
 Ἄρης βραδύτερον τοῦ ἡλίου ποιοῦνται τὴν κίνησιν. ὁθεν τοῖς μὲν τρισὶ
 τούτοις ὁ ἥλιος μόνον ποιεῖται τὰς φάσεις ἢ καταλαμβάνων αὐτοὺς
 καὶ μὴ καταλαμβάνόμενος ἢ καταλιμπάνων αὐτοὺς καὶ μὴ φθανόμενος
 15 ὑπ' αὐτῶν· καὶ διὰ τοῦτο οὔτε ἑῶαν δύσιν οὔτε ἑσπερίαν <ἀνατολὴν>
 οἱ τρεῖς ἀστέρες ποιοῦνται. ἡ δὲ Ἀφροδίτη καὶ Ἑρμῆς ποτὲ μὲν βρα-
 δύτερον κινήθεντες καταλαμβάνονται ὑπὸ τοῦ ἡλίου, ποτὲ δὲ ὀξύτερον
 κινήθεντες καταλαμβάνουσιν τὸν ἥλιον καὶ καταλιμπάνουσιν αὐτόν·
 εἴτα ποιησάμενοι βραδύτερον τὴν κίνησιν ἀντικαταλαμβάνονται ὑπὸ
 20 τοῦ ἡλίου καὶ διὰ τοῦτο τὰς δ' φάσεις ποιοῦνται οὗτοι. οἱ δὲ β' ἀστέρες
 καθόλου ἀνατολικὴν ποιοῦνται φάσιν, εἴτε ἐν τοῖς ἡγουμένοις, εἴτε ἐν
 τοῖς ἐπομένοις φαινόμενοι, ὅταν ἐκφύγῃσιν τὰς τοῦ ἡλίου αὐγάς·
 ἑῶαν <ῥ> ἑσπερίαν δὲ <δύσιν>, ὅταν ὑπὸ τὰς αὐγάς τοῦ ἡλίου
 γίνωνται. δεῖ οὖν ἐπὶ μὲν Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ πάντοτε ζητεῖν τὰς
 25 φάσεις, ἐπὶ δὲ Κρόνου καὶ Διὸς καὶ Ἄρεως, ὅταν σύνεγγυς ᾧσι τοῦ
 ἡλίου· πόρρω γὰρ ὄντες δηλονότι φανεροί εἰσιν.

<κζ'.> Περὶ φάσεων καὶ μοιρῶν καὶ λεπτῶν καὶ στηριγμῶν
 τῶν πέντε ἀστέρων.

Περὶ Κρόνου. Ὁ μὲν τοῦ Κρόνου ἀστὴρ ποιῶν φάσεις ἀπὸ μὲν
 30 α' μοίρας ἕως ιζ' ὑπαυγος συνοδικός ἐστιν. ἀπὸ δὲ ιη' μοίρας ἕως ριβ'
 καὶ λεπτῶν μγ' ἕως ἀνατολικός ἐστι καὶ προσθέτης. ἀπὸ δὲ μοι-
 ρῶν ριγ' καὶ λεπτῶν μδ' ἕως μοιρῶν ριε' καὶ λεπτῶν κθ' ποιεῖται τὸν

3 ἀκρόνυκτοι pro ἀκρόνυχοι etiam in proximo capitulo et apud Paulum. verba
 necessaria supplēvi ex Paulo. 6 ἑώας scripsi : ἑσπερίας ἀνατολῆς dittographia
 cod. 7 οὖν scripsi : γὰρ cod. 10 ταχύτερα cod. 13 μόνον scripsi : μόνος cod.
 15 ἀνατολὴν suppl. 23 ἡ et δύσιν supplēvi, cf. Paulus, l. c. 27 Fortasse hoc
 quoque capitulum, quod artissime cum duobus antecedentibus coniunctum esse
 apparet, de Heliodoro pendet. Inscriptio videtur corrupta (corr. π. φάσεων καὶ
 στηριγμῶν τ. π. ἀ. κατὰ μοίρας καὶ λεπτά). 30 μοίρας scripsi : ἡμέρας cod.
 ιη' scripsi : ια' cod.

α' στηριγμόν. ἀπὸ δὲ ρις' μοιρῶν καὶ λεπτῶν λ' ἕως μοιρῶν ρπ' ἐστὶν ἀκρόνυκτος. ἀπὸ δὲ ρπα' μοιρῶν ἕως σμδ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν ις' [f. 118] ποιεῖται τὸν β' στηριγμόν. ἀπὸ δὲ σμέ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν ιζ' ἕως τμγ' μοιρῶν ἐστὶν ἐσπέριος δυτικός. ἀπὸ δὲ τμδ' μοιρῶν ἕως τξ' μοιρῶν δύνει ἐπὶ συνόδου. προστίθῃσι δὲ μῆνας ἡ' μοίρας τέσσαρας· ἀφαιρεῖ δὲ 5 μοίρας τέταρτον <καὶ> μοίρας ἑκατοστόν· καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν ἀφαιρεῖ ὁ μέγας δρόμος αὐτοῦ λεπτά ζ'. διέρχεται δὲ τὸν ζῳδιακὸν κύκλον δι' ἐτῶν λ'. ἀνακυκλοῦται δὲ διὰ τὴν τελείαν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν δι' ἐτῶν νθ'. ἐπέχει δὲ τὴν ἀνωτάτω ζώνην καὶ τὸ πλεον ἔχει τῆς ποιότητος ἕν τε τῷ ψύχειν καὶ ἡρέμα ξηραίνειν, διὰ τὸ πλείστον ὡς ἔοικεν 10 ἀπέχειν ἀπὸ τῆς τοῦ Ἡλίου θερμασίας καὶ τῆς τῶν περὶ τὴν γῆν ὑγρῶν ἀναθυμιάσεως.

Περὶ τοῦ Διὸς ἀστέρος. Ὁ δὲ τοῦ Διὸς ἀστήρ ποιῶν φάσεις ἀπὸ μὲν ιζ' μοιρῶν ἕως ρκδ' καὶ λεπτῶν δ' ἐφῶς ἐστὶν ἀνατολικός. ἀπὸ 15 δὲ ρκε' μοιρῶν καὶ λεπτῶν ε' ἕως ρκζ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν ια' ποιεῖται ἰς στηριγμόν πρῶτον. ἀπὸ δὲ ρκζ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν ιβ' ἕως μοιρῶν ρπ' ἀκρόνυκτός ἐστιν. ἀπὸ δὲ ρπα' μοιρῶν ἕως σλβ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν μη' ἀφαιρετικός ἐστὶν. ἀπὸ δὲ σλγ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν μθ' ἕως σλέ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν νέ' ποιεῖ τὸν β' στηριγμόν. ἀπὸ δὲ σλέ' μοιρῶν καὶ 20 λεπτῶν νς' ἕως τμδ' μοιρῶν ἐσπέριος ἐστὶ δυτικός. ἀπὸ δὲ τμέ' μοιρῶν ἕως τξ' δύνει ἐπὶ συνόδου. προστίθῃσι δὲ καὶ μῆνας θ' μοίρας μγ', ἔγγυς οἴκου α', υ'', ἀφαιρεῖ δὲ μῆνας δ' μοίρας θ' ἡμίσειαν. ἀπὸ δὲ συνόδου ἕως στηρίξεως γίνεται τὸ ἡμερήσιον αὐτοῦ μέγιστον δρόμημα λεπτῶν δ'. διέρχεται δὲ τὸν ζῳδιακὸν κύκλον δι' ἐτῶν ιβ'. ἀνακυκλοῦται δὲ διὰ τὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν δι' ἐτῶν πγ'. ἐπέχει δὲ τὴν 25 ζ' ζώνην, ἔχων τὸ ποιητικὸν τῆς δυνάμεως εὐκρατον διὰ τὸ μέσον αὐτὸν εἶναι τοῦ τε ψυκτικοῦ Κρόνου καὶ τοῦ καυστικοῦ Ἄρεως. θερμαίνει γὰρ ἅμα [f. 118v] καὶ ὑγραίνει· καὶ διὰ τὸ μᾶλλον εἶναι θερμαντικὸν ὑπὸ τῶν ὑποκειμένων σφαιρῶν γονίμων πνευμάτων γίνεται ποιητικός. 30

Περὶ Ἄρεως. Καὶ ὁ Ἄρης δὲ ποιῶν φάσεις ἀπὸ μοίρας α' ἕως μοιρῶν μβ', ὕπαυγός ἐστι συνοδικός. ἀπὸ δὲ μοιρῶν μγ' ἕως μοιρῶν ρνζ' λεπτῶν κθ' ἐφῶς ἐστὶν ἀνατολικός, προσθέτης. ἀπὸ δὲ μοιρῶν ρνη' λεπτῶν λ' ἕως ρξθ' μοιρῶν <καὶ> λεπτῶν ιδ' ποιεῖται τὸν πρῶτον 35 στηριγμόν. ἀπὸ δὲ μοιρῶν ρο' λεπτῶν ιε' ἕως μοιρῶν ρπ' ἀκρόνυκτός 35

1 ρις' : aut hic ριε' scribendum videtur aut supra ρις'; sed iam supra (p. 119, 32) et infra saepissime eodem modo numeratur; nihil igitur correxi. Nescio an errores inde irrepserint, quod primo μοίραις tantum adhibitis deinde λεπτά quoque inserta sunt. — De re cf. inprimis Bouché-Leclercq, *L'astrol. gr.*, p. 111-123, cum figuris. 5 προστίθει cod. (saepius). μοίραν cod. item paulo post. 6 καὶ addidi. καθέκαστον cod. 9-12 ex Ptolemaei *Tetrab.*, I, 4, p. 17, 20. 10 πλείον cod. 11 ἐπέχειν cod. 12 ἀναθυμιάσεων cod. 21 σύνοδον cod. 22 ὕ cod.; numerum non intellego : fort. <καὶ> ἡμίσεως. 26-30 = Ptolem. *Tetrab.*, p. 18, 4 sqq. 26 ἔχων δὲ cod.

ἐστιν. ἀπὸ δὲ μοιρῶν ρπα' ἕως ρζ' καὶ λεπτῶν με' ἀφαιρετικός. ἀπὸ δὲ μοιρῶν ρζα' λεπτῶν μς' ἕως σβ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν λ' ποιεῖται τὸν β' στηριγμόν. ἀπὸ δὲ μοιρῶν σγ' καὶ λεπτῶν λα' ἕως μοιρῶν τη' ἐσπέριος δυτικός. ἀπὸ δὲ μοιρῶν τιθ' ἕως τξ' δύνει ἐπὶ συνόδου ὕπαυτος
 5 γενόμενος. προστίθῃσι δὲ μῆνας η', ἀφαιρεῖ δὲ μῆνας β' ἡμισυν, μοίρας ιη'. Τὸ δὲ μέγιστον ἡμερήσιον δρόμημα αὐτοῦ ἐστὶ μοῖραι β'. ἀνακυκλοῦται δὲ διὰ τὴν αὐτοῦ ἀποκατάστασιν δι' ἐτῶν οθ'. ἐπέχει δὲ τὴν εὐζώνην. καὶ ἔχει φύσει τὸ ξηραίνειν μάλιστα καὶ καυσοῦν ἐν τῇ δυνάμει, τῷ τε πυρῶδει τοῦ χρώματος οἰκείως καὶ τῇ πρὸς Ἥλιον ἐγγύτητι,
 10 ὑποκειμένης αὐτῇ τῆς ἡλιακῆς σφαίρας.

<Περὶ Ἀφροδίτης.> Ὁ δὲ Ἀφροδίτης κινεῖται ἐν τῷ ἐνιαυσιαίῳ χρόνῳ, ὡς ἔγγιστα ἴσος τῷ Ἠλίῳ κατὰ τὸν γεγραμμένον τρόπον. ποιεῖ δὲ φάσιν οὕτως· ἀπὸ μὲν μοίρας α' ἕως μοιρῶν ιβ' καὶ λεπτῶν κβ' ἐστὶ συνοδική. ἀπὸ δὲ μοιρῶν ιγ' καὶ λεπτῶν κε' ἕως μοιρῶν ρξε' λεπτῶν
 15 να' ἀνατολικὴ ἐσπερία προσθετικὴ οὔσα. ἀπὸ δὲ ρξ' μοιρῶν λεπτῶν νβ' ἕως ρξη' μοιρῶν καὶ λεπτῶν κα' στηριγμόν ποιεῖται πρῶτον. ἀπὸ δὲ μοιρῶν ρξθ' καὶ λεπτῶν κβ' ἕως μοιρῶν ρπ' ἐστὶ συνοδικὴ μέση. ἀπὸ δὲ ρπα' ἕως ρζ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν λη' ἔφα ἐστὶν ἀνατολικὴ εἰς ἀφαίρεσιν. ἀπὸ δὲ ρζα' μοιρῶν [f. 119] καὶ λεπτῶν λβ' ἕως μοιρῶν ρζδ' καὶ
 20 λεπτῶν η' ποιεῖται στηριγμόν β'. ἀπὸ δὲ ρζε' μοιρῶν καὶ λεπτῶν θ' ἕως τλς' μοιρῶν ἔφα ἐστὶν ἀνατολική. ἀπὸ δὲ τλς' μοιρῶν καὶ λεπτῶν λζ' ἕως μοιρῶν ιβ' ὕπαυτος ἐστὶν προσθετικὴ καὶ δύνει ἐπὶ συνόδου. τὸ δὲ μέγιστον αὐτῆς ἡμερήσιον <δρόμημά> ἐστὶ μοῖρα α' λεπτὰ ιε'. τὸ δὲ ἐνιαυσιαῖον αὐτῆς δρόμημά ἐστὶ μοῖραι τνθ' λεπτὰ με'. διέρχεται δὲ
 25 τὸν ζψδιακὸν κύκλον ἰσοταχῶς τῷ Ἠλίῳ, ἀνακυκλοῦται δὲ διὰ τὴν ἀποκατάστασιν δι' ἐτῶν η'. ἐπέχει δὲ τὴν τρίτην ζώνην καὶ ἔχει τὴν δύναμιν εὐκρατον καὶ θερμαίνει ἡρέμα διὰ τὴν ἐγγύτητα τὴν πρὸς τὸν Ἥλιον, μάλιστα δὲ ὑγραίνει, καθάπερ ἡ Σελήνη καὶ αὕτῃ διὰ τὸ μέγεθος τῶν φώτων νοσφιζομένη τὴν ἀπὸ τῶν περιεχόντων τὴν γῆν ὑγρῶν
 30 ἀναθυμιάσιν.

Περὶ Ἑρμοῦ. Ὁ δὲ Ἑρμῆς κινεῖται καὶ αὐτὸς ἰσοταχῶς τῷ Ἠλίῳ, ποιεῖται δὲ φάσεις· ἀπὸ α' μοίρας ἕως λη' μοίρας συνοδικός ἐστὶν ἐσπέριος. ἀπὸ δὲ λθ' μοίρας ἕως ζ' μοίρας ἐστὶν ἐσπέριος ἀνατολικός. ἀπὸ δὲ ζα' μοίρας ἕως ρμδ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν λθ' προσθετικός. ἀπὸ δὲ
 35 ρμε' μοιρῶν καὶ λεπτῶν μ' ἕως ρμζ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν ιδ' ποιεῖται στηριγμόν α'. ἀπὸ δὲ ρμη' μοίρας καὶ λεπτῶν ιγ' ἕως ρπ' σύνοδος μέση. ἀπὸ δὲ ρπα' ἕως σιβ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν με' ἔφος ἀνατολικός εἰς

6 ἡμερούσιον cod. (saepius). 8 φύσιν cod. τῇ scripsi : τε cod. 8-10 = Ptolem., p. 18, 10 sqq. 9 πυρῶδες cod. 10 αὐτῆς cod. 12 ἴσῳ cod. 14 κε' : fort. κγ'. 15 ἀνατέλλει cod. ρξ' : fort. ρξε'. 18 ἀνατολή cod. 19 scribendum videtur λθ'. 21 ante ἔφα excidit λεπτῶν numerus (καὶ λεπτῶν λς'). 22 σύνοδον cod. (saepius). 23 δρόμημα addidi. 25 ἰσόταχος cod. τοῦ Ἠλίου cod. 26-30 = Ptolem., p. 18, 14 sqq. 30 ἀναθυμιάσεως cod. 33 ζ' scripsi : θ' cod. 36 μέσα cod.

ἀφαίρεσιν ἐρχόμενος. ἀπὸ δὲ σιγ' μοιρῶν καὶ λεπτῶν μς' ἕως σνε' μοιρῶν καὶ λεπτῶν κ' ποιεῖται στήριγμόν β'. ἀπὸ δὲ σις' μοιρῶν καὶ λεπτῶν κα' ἕως μοιρῶν τκβ' ἐν τῇ ἐψα' ἐστὶν πρὸς τὸν Ἥλιον πορευόμενος. ἀπὸ δὲ τκγ' μοιρῶν ἕως τλη' μοιρῶν ὑπαυτός ἐστιν. τὸ δὲ μέγιστον ἡμερήσιον δρόμημα αὐτοῦ μοίρας α' λεπτῶν νβ'. τὸ δὲ ἐνιαύσιον αὐτοῦ δρόμημα μοίραι εἰσι τνθ' λεπτά με'. διέρχεται δὲ τὸν ζῳδιακὸν κύκλον ἰσοταχῶς τῷ Ἠλίῳ. [f. 119v] ἀνακυκλοῦται δὲ κατὰ τὴν μεγίστην ἀποκατάστασιν δι' ἐτῶν μς'· ἐπέχει δὲ τὴν δευτέραν ζώνην.

Ἰστέον δὲ ὅτι πάντες οἱ πλανῆται ἅμα ἀφιστάμενοι τοῦ Ἠλίου μοίρας ιε' φαίνονται, ἔλαττον δὲ τῶν ιε' μοιρῶν οὐ φαίνονται· μόνη δὲ 10 ἡ Σελήνη ἀφισταμένη τοῦ Ἠλίου ἡμέραν τελείαν φαίνεται κατὰ προκοπὴν αὖξουσα. φασὶν γὰρ ὅτι κατὰ ροζ' ἡμέρας ἀμαυροῦται, ὡς μὴ δεχομένη τὸ ἡλιακὸν φῶς, ἀλλ' ὑπὸ τοῦ τῆς γῆς κύνου κρυπτομένη οὐχ ὁράται μὲν παρ' ἡμῖν, ἀλλ' ἐκ ψήφου γινώσκεται.

κη'. Σχόλια διάφορα ἀστρολογουμένων.

15

Ὅτι ὁ ζῳδιακὸς κύκλος μέγιστός ἐστι τῶν ἔσωθεν τῆς ἀπλανοῦς σφαίρας συνισταμένων κύκλων, διότι ὁμόκεντρός ἐστιν τῆς σφαίρας· πᾶς γὰρ ὁμόκεντρος μέγιστος. — Ὅτι οἱ ἀστρονόμοι τὰς μοίρας διαιροῦσιν εἰς λεπτά ε'. εὐλόγως· ὁ γὰρ ε' ἀριθμὸς παντός ἄλλου ἀριθμοῦ πλείονα μόρια ἔχει ἀπαρτίζοντα τὸν τέλειον ἀριθμόν. — Ὅτι 20 ἰσημερινὴ ὥρα ἐστὶν ἡ ἔχουσα τὸ μέγεθος ιε' μοίρας· ἡ γὰρ ἀπλανὴς κινουμένη ἀπὸ ἀνατολῶν εἰς δυσμὰς διὰ κδ' ὥρων πληροὶ τὰς τξ' μοίρας τοῦ κύκλου καὶ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου εἰς τὸν αὐτὸν ἀποκαθίσταται διὰ ὥρων κδ'. ἐὰν οὖν τὰς τξ' μερίσης εἰς τὰς κδ', γίνεται ἡ ὥρα μοιρῶν ἡγουν χρόνων ιε'· καὶ αὕτη ἐστὶν ἰσημερινή. — Ὅτι τοῦ κύκλου 25 τῆς γῆς ὑπὸ ἰσημερινοῦ δίχα τεμνομένου καὶ τοῦ μὲν γιγνομένου πρὸς βορρᾶν ἡμισφαιρίου, τοῦ δὲ πρὸς νότον, ἡ καθ' ἡμᾶς οἰκουμένη ἐν ἡμισφαιρίῳ ἐστὶ τὸ πρὸς βορρᾶν· τούτου δὲ <τοῦ> ἡμισφαιρίου ἀπὸ μὲν δύσεως πρὸς ἀνατολὰς οἰκοῦμεν μοίρας ρπ', ἀπὸ δὲ νότου πρὸς βορρᾶν μοίρας εγ'. ταύτας δὲ τὰς εγ' ἔτεμον εἰς ζ' διαστήματα, α 30 καλοῦσι κλίματα, ἀπὸ τοῦ ἰσημερινοῦ ἐπὶ βορρᾶν προκόπτοντα. καλοῦσιν οὖν τὸ ἀπὸ δυσμῶν πρὸς ἀνατολὰς μήκος, τὸ δὲ ἀπὸ νότου ἐπὶ βορρᾶν πλάτος.

2 aut hic σνς' aut supra v. 1 σιε' scribendum. 11 τῷ Ἠλίῳ cod. 12 ὅτι] ὁ cod. 14 ψήφους ex corr. cod. γινωσκομένη cod. 15 Σχόλεα cod. Cf. Heliodorum, Vindobon. 3, f. 66, κεφ. δ': Σχόλια διάφορα (sed initium et finis dissentiunt) et Mutinensem 11, f. 58 (*Catal.*, IV, p. 31), κεφ. κη': Σχόλεα (*sic*) διάφορα ἀστρολογουμένων eiusdem initii ac finis nostrum quod ex Heliodoro potius quam ex Antiocho excerptum esse crediderim. 21 ἀπλανῶς cod. 24 γίνονται cod. 25 μοίρας cod. ἡμερινή cod. 26 τεμνόμενον cod. 31 προσκόπτοντα cod.

[F. 126.] Περὶ πάθους ἡλιακῆς ἐκλείψεως.

Φασὶν οὖν οἱ περὶ τὴν τέχνην τῆς ἀστρολογίας ἡσυχολημένοι, ὅτι τὸ
τῆς Σελήνης σῶμα φύσει μέλαν καὶ ἀλαμπές πέφυκε καὶ ὥς οἶα φωτὸς
δοχεῖον δεδημιουργημένη φωτίζεται ἀπὸ τῶν Ἡλίου ἀκτίνων, ὅθεν ἰσο-
5 μοιρούσα τῷ Ἡλίῳ οὐ δύναται δέξασθαι διαπερῶντα πρὸς τὸν περίγειον
τόπον τὸν φωτισμὸν ἀλλ' ὑποσκιάζει αὐτὸν καὶ ἀφ' ἡμῶν ἀποκρύπτει
τὰς ἡλιακὰς λαμπηδόνας αὐτῷ συνοδοιπορούσα, ἔνθεν τὸ πᾶν σκοτεία
καταλαμβάνεται· τοῦτο δὲ γίνεται, ἡνίκα συνόδου καιρὸς τῶν δύο
φωστήρων εὔρεθῇ. Ὁ δὲ μέγας ἐν τῇ ἀστρολογίᾳ Ἀμμων¹ ἐν τισὶ τῶν
10 αὐτοῦ σχολαίαν, φησί, ἐν γ' τῶν ζωνῶν πορείαν <ποιῶν> ἀναμεταξὺ
Ἡλίου τε καὶ Σελήνης ἐστὶν ἀστήρ Ἀρκτοῦρος ὀνομαζόμενος, παρὰ
τισὶ δὲ Ὑδρα, παρὰ δὲ ἑτέροις Καρόκερκος, ὃ ἐστὶν κεφαλὴ καὶ οὐρά.
ὁ γὰρ τοιοῦτος φύσει πέλει ἐκτάδιος καὶ λίαν ἡμαυρωμένος ἐστὶν· καὶ
ἀνακυκλούμενων ἐτῶν οὗ συνοδοιπορεῖ τῷ Ἡλίῳ, κἄν ἐν τῇ αὐτῇ μοίρᾳ

1 Idem capitulum in Mutin. 11, f. 67 (*Catal.*, IV, p. 31). 3 οἱ ἄφωτος cod.
4 δεδημιουργημένη cod. 8 καταλαμβάνει cod. 10 αὐτοῦ σχολέων φησί· ἐν γ' τ. Z.
πορεία cod.: σχολαίων latere coni. Kroll, cetera correxi. 13 ἐκ τοῦ δικός cod.;
ἐκτάδιος scripsi, cf. Oppiani *Cyneg.*, 3, 276 (στεινὴ τ' ἐκτάδιός τε πέλει).

¹ Ammonem poetam novimus cuius versus de Lunae itinere per zodiacum male compositos edidit Arth. Ludwig, *Maximi et Ammonis rell.*, p. 51-54; quem longe diversum esse ab Ammone Aegyptio cui Hermes Trismegistus iatromathematica sua dedicavit equidem mihi persuasi. De hoc Ammone cf. praeter ceteros R. Reitzenstein, *Hellenistische Theologie in Aegypten* (*Neue Jahrbücher f. d. class. Altert.*, XIII, 1904), p. 178, 1, et *Poimandres*, p. 123 sqq.; v. etiam supra p. 87, 5. Sed poetae vestigia detexisse mihi videor v. 13 qui nescio an Oppianum imitatus sit. Doctrina autem quam de Lunae nodis — nihil aliud enim significat illa stella variis nominibus ornata — astrologus hic pronuntiat, haud prorsus nova: similia edidit Bidez in *Catal.*, V, part. 2, p. 130 = Pitra, *Anal. sacr.*, V, 300 (Διήγησις σοφωτάτου ἀνδρός ... κατὰ τὴν ... Χαλδαίων δόξαν. Φησὶν· ἐπλάσεν ὁ πάνσοφος θεὸς δράκοντα (idem quod nostro loco ὕδρα) πᾶν μέγαν κατὰ μήκος καὶ πλάτος καὶ βάθος, ζωφοειδῆ ἔχοντα κεφαλὴν, τὸν λεγόμενον Ἀναβιβδζοντα, εἰς ἀνατολὴν καὶ τὴν οὐρὰν αὐτοῦ, τὸν λεγόμενον Καταβιβδζοντα, εἰς δύσιν κτλ.). Hydram cum hoc serpente confundi nihil est quod mireris quippe quae ne a monumentis Mithriacis aliena sit (Cumont, *Monum.*, I, p. 202), sine dubio maximi illius draconis vice functa; cf. Cumont, l. c., p. 80, et *Festschrift für Benndorf*, p. 291 sqq. (δράκων οὐροβόρος). Ab Arabibus deinde caput et cauda draconis quae hic καρόκερκος nominantur in planetarum ordinem recepta sunt (cf. Bouché-Leclercq, *L'astrol. gr.*, p. 122 sq.). Denique illum serpentem qui Lunae nodos coniungit, etiam serpenti boreali inter arctos posito aequatum esse hic ipse locus significat, nam nulla alia ratione nomen Ἀρκτοῦρος illi indere poterant, scil. custodis et arctorum et totius mundi ἀπὸ τοῦ ὑψηλοτάτου πόλου πᾶντα ἐπιβλέποντος καὶ πᾶντα ἐφορῶντος ἵνα μηδὲν τῶν πραττομένων αὐτὸν λάθῃ (Hippolyt. *Ref.*, IV, 47, p. 116 D.-Schn.). De nomine δράκων varium in modum usurpato cf. *Sphaeram meam*, p. 96, 1. — Imaginem draconis huius οὐροβόρου inveni in cod. Erlangensi 93, supra p. 74 sqq. descripto et in cod. lat. Monacensi 14456 (saec. IX), f. 73.

ἢ, ἐνθεν ἀποσβέννυσιν τὰς αὐγὰς, καὶ ἡ μελανότης τοῦ σκοτεινωτάτου ἀστέρος ὡς οἶα φραγμὸς κωλύει τὰς ἡλιακὰς λαμπηδόνας ἀφ' ἡμῶν ἐνορᾶσθαι. τὸ δ' αὐτὸ πάθος ἀπὸ τοῦ εἰρημένου ἀστέρος πάσχει πολ-
 λάκις ἡ Σελήνη πανσεληνιακὴ οὕσα μὴ δυναμένη δέξασθαι τὰς ἡλιακὰς
 αὐγὰς τοῦ ἀστέρος διείργοντος. δῆλον μὲν οὖν ὡς αἱ δόξαι τῶν 5
 ἀστρολογουμένων περὶ τῶν παθῶν τῆς ἐκλείψεως ἐκ τοῖν δυοῖν τούτοι
 <δ> ἐπισυμβαίνειν εἴωθεν γίνονται. φασὶν οὖν ὅτι ἴσος μὲν ἐστὶ τῇ
 'Ἡλίῳ, τριπλάσιος δὲ τῆς Σελήνης· ἐὰν μὲν οὖν κατ' εὐθείαν γραμμὴν
 συνοδεύσῃ, τρεῖς ὥρας τὸ τῆς ἐκλείψεως πάθος ἐστίν· εἰ δὲ κυρτός,
 ὥρας β', εἰ δὲ λοξός, ὥραν α'. ἔστι δὲ καὶ ὁ σχηματισμὸς τοῦ εἵδους 10
 αὐτοῦ τοιοῦτος εἰς μοίρας γ' διαιρούμενος. ἄλλοι δὲ πάλιν φασὶν
 ἡνίκα συνόδου καιρὸς γένηται 'Ἡλίου φημί καὶ Σελήνης, τότε καὶ
 ἡλιακὴ γίνεται ἐκλείψις· ὃ καὶ παρὰ τοῖς [f. 126^v] πλείοσι λέγεται.

Addo capitula duo eiusdem argumenti et ipsa incertorum auctorum. Alterum
 in Vindobon. 3 [phil. gr. 179], f. 65 post Antiochi capitulum ultimum (κεφ. μδ') 15
 legitur. In fine figura fere eadem quae in Monacensi f. 126^v supra et iterum f. 127^v
 habetur, ubi adscriptum est: Οὗτός ἐστιν ἀστήρ ὁ ἐμποδίζων τὴν Σελήνην ἀπὸ
 τὸν 'Ἡλιον καὶ διὰ τοῦτο ἡ ἐκλείψις γίνεται καὶ ἀργεῖ (-ἡ cod.) ἡ Σελήνη.

[Vindob. 3, f. 65.] "Ἐτερον πάθος ἐκλείψεως Σελήνης.

Γίνωσκε οὖν, ὅτι ἐπάνωθεν τῆς Σελήνης ἐστὶν ὁ "Ἡλιος ὁ φωτίζων 20
 αὐτὴν καὶ δανείζων καὶ μεταδιδούς αὐτῇ τὸ φῶς αἰεὶ ποτε· μέσον δὲ
 πάλιν τῆς Σελήνης καὶ τοῦ 'Ἡλίου ἐστὶν ἀστήρ μέλας καὶ σκοτεινός,
 ἴσος κατὰ τὸ μήκος τῆς Σελήνης, κεφαλὴ καὶ οὐρὰ ἐπονομαζόμενος·
 ὅστις ἀστήρ οὐδέποτε φῶς ὡς οἱ λοιποὶ ἀστέρες ἐπιδέχεται· καὶ
 ὁπότε συμβῇ πλησιάζει τὴν Σελήνην κατάντικρυς τοῦ 'Ἡλίου τοῦ 25
 φωτίζοντος αὐτὴν, τότε παραυτίκα τὰς λαμπηδόνας τοῦ 'Ἡλίου τὰς ἐπὶ
 τὴν Σελήνην κατερχομένας ἀποσκιάζων καὶ περικαλύπτων καὶ μὴ ἔων
 τὴν Σελήνην καταλαμπρύνεσθαι ὑπ' αὐτῶν, ἀλλ' ὥσπερ φραγμὸς ἡ
 ἀποσκίασμα ἐμπίπτων εἰς αὐτὴν, ποιεῖ σκοτάζεσθαι καὶ πεπονθῆναι τὴν
 ἐκλείψιν. συμβαίνει δὲ τοῦτο ὅτε τεσσαρεσκαίδεκαταῖα ἡ Σελήνη 30
 εὐρίσκεται ἡ πεντεκαίδεκαταῖα, τὸ δὲ πλείστον ἐκκαίδεκαταῖα. ἐν ταύ-
 ταις ταῖς τρισὶν ἡμέραις τὴν ἐκλείψιν ἡ Σελήνη ὑφίσταται παρὰ τοῦ
 μέλανος καὶ σκοτεινοτάτου ἀστέρος. ἐὰν οὖν ἡ οὐρὰ τοῦ ἀστέρος
 συναντήσῃ τῇ Σελήνῃ, τὸ δίμοιρον αὐτῆς ἐκλείπει ἡ καὶ τὸ παρὰ δ'
 αὐτῆς. ἐὰν δὲ ἡ κεφαλὴ, ὅλην ποιεῖ σκοτοῦσθαι, μέχρις ἂν παρέλθῃ τὸν 35
 δρόμον τῆς Σελήνης· καὶ πάλιν μετὰ μιᾶς ὥρας διάστημα τὰς τοῦ
 'Ἡλίου ἀκτῖνας εἰσδεχομένη φωτίζεται ὡς τὸ ἀπαρχῆς καὶ τὸν ἴδιον
 δρόμον πορεύεται.

1 εἰη cod.: ἡ scripsi. καὶ ἡμελάνωται cod. 7 δ addidi. γίγνεσθαι cod.; fort.
 quaedam ante γίγνεσθαι exciderunt. 24 τοὺς λοιποὺς ἀστέρας cod. 26 ὑπὸ cod.,
 ἐπὶ corr. Cumont. 35 σκοθᾶσθαι cod.

Alterum capitulum secundum imaginem photographica, quam Fr. Cumont benigne mihi misit, edo ex cod. Paris. 2506, s. XIII.

[Paris. 2506, f. 175^v]. υλς'. Ἰνδικὴ λύσις καὶ σαφήνεια περὶ τῶν ἐκλειπτικῶν συνδέσμων τοῦ Ἀναβιβάζοντος καὶ
 5 Καταβιβάζοντος, τί ἐστὶν Ἀναβιβάζων καὶ Καταβιβά-
 ζων καὶ πόθεν τὴν σύστασιν ἔχουσι, πῶς δὲ καὶ κινουν-
 ται καὶ πῶς ἐναντίαν τὴν κίνησιν πρὸς τὴν κίνησιν
 τῶν πλανωμένων ἔχουσιν.

Τὴν μὲν σύστασιν ἔχουσιν ἐκ τῆς συμβλήσεως τῶν δύο παραλλήλων
 1 ἐκκέντρων κύκλων Ἡλίου τε καὶ Σελήνης· αἱ δὲ κατὰ διάμετρον δύο
 συμβλήσεις Ἀναβιβάζων καὶ Καταβιβάζων. τούτων τῶν <δύο> κύκλων
 ἡ περιφέρεια παρὰ τῶν Χαλδαίων Δράκων ὠνομάσθη καὶ αἱ τούτων
 συμβλήσεις ἡ μὲν κεφαλὴ τούτου ἡ δὲ οὐρά. [f. 176] <ἡ δὲ> Σελήνη
 μοιρικῶς ἐν τοῖς τόποις τούτοις φθάνουσα ἄπλτος γίνεται μῆτε πρὸς
 15 βορρᾶν μῆτε <πρὸς> νότον νεύουσα. διὸ καὶ ὅτε ὁμοῦ οἱ δύο φωστή-
 ρες ἐν ἐνὶ τούτῳ ἐγγίσουσιν, αἱ ἡλιακαὶ <γί>νονται ἐκλείψεις· ὅτε δὲ
 πλησίον τούτων τῶν τόπων οἱ φωστήρες ἀλλήλων διαμετρήσουσιν,
 <α>ὶ σεληνιακαὶ γίνονται ἐκλείψεις διὰ τὴν ἄπλτον πάντως ἐξίσης
 <ἔξιν> τούτων τῶν φωστήρων πρὸς τὸ κλίμα ἀφ' οὗ ἡ Ζήτησις γίνεται
 20 περὶ τῆς τούτων ἐπισκοτήσεως. ἡ μέντοι κίνησις τῶν τόπων γίνεται
 ἐκ τοῦ μὴ ἴσον τὸν τοῦ σεληνιακοῦ ἐκκέντρου εἶναι περίπατον τῷ
 ἡλιακῷ ἐκκέντρῳ διὰ τὸ τὸν μὲν ἡλιακὸν ἰσοπλατῶς τῷ Ζηδιακῷ
 κινεῖσθαι, <τὸν> δὲ σεληνιακὸν πρὸς τοῦτον παραλλάττειν καὶ ἐκ τού-
 του μὴ ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ εἰς τὸ αὐτὸ φθάνειν σημεῖον. καὶ διὰ τοῦτο
 25 συμβαίνει προποδισμόν τινα γίνεσθαι πρὸς τὰ <ἡ>γούμενα, ὃς δὲ προ-
 ποδισμός τοῖς τὸ ψηφηφορικὸν τῆς ἀστρονομίας μετερχομένοις κίνη-
 σις τοῦ Ἀναβιβάζοντος γνωρίζεται τε καὶ λέγεται. Ἀναβιβάζων δὲ ὀνο-
 μάζεται ὅτι ὁπότεν φθάσῃ ἡ Σελήνη μοιρικῶς πρὸς αὐτὸν ἄπλτος
 γίνεται καὶ τὴν βορείαν ἄρχεται ποιεῖσθαι διάβασιν καὶ πρὸς τὸ ἡμέτερον
 30 κλίμα πλησιάζει. καὶ ἀναβιβάσεως καὶ αὐξήσεως καὶ προποδισμοῦ καὶ
 πλατυσμοῦ ἡ τούτου σημασία πρὸς τὸ ὑπο<κ>είμενον ἀποδείκνυται.
 ὁμοίως καὶ ὁ Καταβιβάζων οὕτως [Καταβιβάζων] ὀνομάζεται ἐκ τοῦ τὴν
 Σελήνην ἐκ τῆς διαμέτρου αὐτοῦ τὸ νότιον ἄρχεσθαι πλάτος καταβαί-
 νειν καὶ πολλὴν ποιεῖσθαι τὴν ἐκ τοῦ ἡμετέρου κλίματος ἀπόστασιν.
 35 διὸ πάλιν ἡ τούτου σημασία περικοπτικὴ ἐστὶν καὶ ἐμποδιστικὴ καὶ
 ὑποπτωτικὴ καὶ κακωτικὴ πρὸς πᾶν τὸ ὑποκείμενον.

11 post τῶν quinque fere litterae evanidae, quarum ultima videtur u : fort. fuit
 δύο κυκλῶν (sic). 12 Χαλδαίων cf. supra p, 123, n. 1. 13 ἡ δὲ initio versus
 in cod. evanuit, item aliae litterae quas infra supplevi. 15 πρὸς evan. 18-19 ἐξί-
 σσει cod. : ἔξιν addidi. 21 ἴσων τῶν σεληνιακῶν εἶναι τοῦ ἐκκέντρου cod. 22 τῶν
 μὲν ἡλιακῶν cod. ἰσοταγῶς cod. : ἰσοπλατῶς scripsi (ἰσοταχῶς non expedit).
 32 priore loco καταβιβάζων solito signo scriptum ; inde error. 36 κακωτερικὴ
 cod. πρὸ cod.

[F. 132^v.] Ἀντιόχου. Περὶ καλανδῶν¹.

Ἐὰν γένηται κάλανδα τῇ α' ἡμέρᾳ, ἔσται χειμῶν χρήσιμος, ἔαρ ὑγρὸν εὐκαρπον, θέρος Ξηρόν, μετόπωρον μέσον· τετραπόδων πτώσεις, νεωτέρων ἀπώλεια, πνοαὶ ἀνέμων ἐλάχισται.

Ἐὰν γένηται κάλανδα τῇ β' ἡμέρᾳ, χειμῶν χρήσιμος, ὑετοὶ μεγάλοι 5 καὶ χαλαζῶδεις, θέρος ἀνεμῶδες, μετόπωρον ὑγρὸν, σπόρος πρῶτος εὐθετος, πυρετοὶ συχνοί, θρεμμάτων πληθος, μελιττῶν καὶ πτηνῶν δαψίλεια.

Ἐὰν γ', χειμῶν μέσος χιονώδης, ἀέρες καλοὶ, πλεόντων ναυάγιον, νόσοι πολλαί, θάνατοι βίαιοι, ἔαρ ὑγρὸν, θέρος καλόν, μετόπωρον 10 Ξηρόν, θηλειῶν ἀπώλεια.

Ἐὰν δ', χειμῶν κεκερασμένος, εὐλοκαρπία συγκεκρασμένοι, ἔαρ ὑγρὸν, θέρος Ξηρόν, νεωτέρων ἀπώλεια.

Ἐὰν ε', καιρὸς ἐπαχθής, θέρος καλόν, μετόπωρον ὑγρὸν, τρύγος 15 πολὺ καὶ δυναστῶν ἀπώλεια.

Ἐὰν ς', χειμῶν πολὺς, βρονταὶ ὀλίγαι ταραχώδεις, ἔαρ ὑγρὸν, χιονώδες καὶ χαλαζώδες, τρύγος πολὺ, ὀφθαλμῶν πόνοι, νηπίων θνήσκεις.

Ἐὰν ἐν σαββάτῳ, καιρὸς ἐμπαθής, ἔαρ ψυχρόν, θέρος ὑγρὸν, 20 ἀνεμοὶ ὀλίγοι, καρποὶ δένδρων χρήσιμοι, φθινόπωρον Ξηρόν, θρεμμάτων ἀπώλεια, πηγῶν καὶ ποταμῶν κίνησις ἐκ πολυομβρίας.

1 Inscríbuitur in M(onacensi) Περὶ καλανδῶν, in V(indobonensi 3, f. 123 quem contuli) Περὶ καλανδῶν πρόγνωσις Ἀντιόχου. 3 ἔγκαρπον V. τετραπ. M: προβάτων V. 4 ἐλάχιστοι codd. 5 ἔσται χειμῶν V. 7 καὶ εὐθετος V. προβάτων πληνθισμός V. 10 πολλοὶ codd. 12 συγκερασμένοι codd. 15 πολὺς V. 16 ὀλίγαι om. M. 17 πολὺς V πολὺν M. 18 θνήσκεις M: ἀπώλεια V. 19 Ἐὰν γένηται ἐν σαββάτῳ κἀλ. V. 20-21 θρεμμ. M: προβάτων V. 21 ἐκ πολυομβρίας om. V.

¹ Simillima calandologia ediderunt Boissonade, *Notices et Extraits*, XI, 2, p. 186 sq. (Τοῦ προφήτου Ἐσδρα διδγνωσις π. τῶν Ζ' ἡμερῶν), Du Cange, *Gloss. gr.*, p. 548; Anonymi auctoris R. Wuensch, secundum Vaticanum gr. 1823, f. 103^v, *Byzantin. Zeitschr.*, V, 419 sq., cf. etiam Wachsmuth in edit. Lydi, *De ostentis*², p. xli. De hac superstitione sermonem habuit Ioannes Chrysostomus, cf. eius orationem de calendis, Migne, XLVIII, p. 953-962 (citata inter alia S. Pauli verba Ἡμέρας παρατηρεῖσθε καὶ μῆνας καὶ καιροὺς καὶ ἐνιαυτούς, de quibus vide quae R. Reitzenstein in *Poemandro*, p. 79 sqq., docte exposuit); pergīt deinde: Τῆς ἐσχάτης ἀνοίας ἀν εἴη ἀπὸ τῆς μιᾶς ἡμέρας εἰ δεξιὰ γένοιτο καὶ τοῦ παντός τοῦτο προσδοκᾶν ἐνιαυτοῦ.... Τὸ παρατηρεῖν ἡμέρας οὐ Χριστιανικῆς φιλοσοφίας ἀλλ' Ἑλληνικῆς πλάνης ἐστίν... Οὐδὲν ἔχεις κοινόν πρὸς τὴν γῆν, ἐνθα Ἥλιου δρόμοι καὶ περίοδοι καὶ ἡμέραι· ἀλλ' ἐὰν ὀρθῶς ζῇς, ἡ νῦν ἡμέρα σοὶ γίνεται κτλ.).

Adicio ultimum quot habentur in Vindobonensi 3 capitulorum Antiochi, quod Monacensis codicis librarius omisit. Planetarum natura accuratius describitur in excerpto Rhetorii quod infra ex Berolinensi 26 edam. Vindobonensis autem capitulum ex duobus inter se male cohaerentibus quorum alterum Lunae et planetarum σχήματα enumerat, constare manifestum est.

[Vindobon. 3, f. 64, μδ.] Περὶ τῶν ζ' πλανωμένων ἐν ἐπιτομῇ
ἐκ τῶν Ἀντιόχου.

Ὁ Κρόνος ἄρχειν λέγεται τῶν χρονίων πραγμάτων, ὑγρόότητός τε καὶ ψύξεως· καλῶς δὲ σχηματισθεὶς ὠφελεῖ τοῖς γινομένοις, καὶ αὐξῆσιν αὐτοῖς ἀπονέμων· κακῶς δὲ σχηματισθεὶς ἐπάγει συμφοράς· καλεῖται δὲ Φαίνων.

Ὁ δὲ Ζεὺς ἄρχειν λέγεται μεγαλοπρεπείας καὶ δόξης καὶ σεμνότητος· καλεῖται δὲ Φαέθων.

Ὁ δὲ Ἄρης πυρρὸς τέ ἐστι τὸ χρώμα, ἄρχει δὲ τοῦ ἐν ἡμῖν αἵματος καὶ τῆς σπερματικῆς ὁρμῆς, θυμοῦ τε καὶ ὀργῆς καὶ θάρσους αἵτιος· καλεῖται δὲ Πυρρόεις.

Ὁ δὲ Ἥλιος ἄρχει μὲν πνεύματος καὶ ψυχῆς καὶ κινήσεως.

Ὁ δὲ Ἑρμῆς ἅτε δὴ συναπτόμενος τῷ Ἥλῳ σπανιωτέρως μὲν ὁράται, ἄρχει δὲ φρονήσεως καὶ λόγου καὶ ἐπιστήμης καὶ τῶν παρα-
20 πλησίων· καλεῖται δὲ Στίλβων.

Ἡ δὲ Ἀφροδίτη καὶ αὐτὴ παρακειμένη τῷ Ἥλῳ, μέγεθος ἔχουσα, ἄρχει μὲν εὐπρεπείας καὶ καθαρότητος καὶ φιλοστοργίας καὶ ἔρωτος· καλεῖται δὲ Φωσφόρος.

Ἡ δὲ Σελήνη προσγειότερα οὖσα τὰς ἀπορροίας τῶν ἄνωθεν
25 αὐτῆς δεχομένη ἀστέρων καὶ διακονοῦσα πρὸς τὰ περίγεια, ἄρχει τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος παντός. φάσεις δὲ ποιεῖται πρὸς τὸν ἥλιον ζ'.

Ὅτι μὲν οἱ πλάνητες ὡς ἐν τῷ βαλτέῳ τῶν ζυγίων οἱ ἀστέρες φερόμενοι ἑλικοειδῶς φέρονται καὶ ποιοῦνται σχήματα δ'. α' ἀπὸ μὲν τῆς ἀνωτάτης ἀψίδος καταβαίνοντες <ὑψηλὸν> ταπεινοῦσθαι λέγονται. β' πρὸς
30 τῷ κατωτάτῳ, ὅτε καὶ ταπεινὸν ταπεινοῦσθαι λέγονται. γ' ἐκ τοῦ κατωτάτῳ ταπεινοῦ ἐπὶ τὸ μέσον ἀναβαίνοντες, ὅτε καὶ ταπεινὸν ὑψοῦσθαι λέγονται. δ' ἀπὸ τοῦ μέσου πρὸς τὸ ἀνωτάτῳ ὅτε καὶ ὑψηλὸν ὑψοῦσθαι λέγονται. — Ἰστέον ὅτι ἡ Σελήνη τὴν μὲν ἄνω ἑλικά τρέχουσα διὰ νυχθημέρου ἰα' διέρχεται μοίρας, τὴν δὲ κάτω διὰ τοῦ αὐτοῦ διαστήματος
35 μοίρας ιδ', ὅθεν δύο λύσεις συνδέσμων λέγεται ποιεῖσθαι, μίαν μὲν, ὅταν ἐκ τοῦ ὑψηλοτάτου ἄρχεται ταπεινοῦσθαι, ἄ καὶ χαλεπὰ καὶ ἄκριτα

17 Quaedam excidisse ex μὲν concludas. 18 In marg. hic β', infra ad Veneris planetam α' : i. e. ordinem mutari iubet scriptor, falso quidem (cf. infra v. 21 καὶ αὐτή). 21 ἔχων cod. 24 ἀπορίας cod. 25 ἐχομένων cod. 27 βαλτέῳ scripsi (cf. Manilius, 1, 679) : βδλη cod. 29 ὑψηλὸν add., cf. 128, 18. 33 τὴν] τῇ cod.

ἐπὶ γενέσεως ὁρᾶται σχήματα, ἑτέραν διὰ τῶν μέσων ἀνιοῦσα, καὶ τότε οὕσα χαλεπή. ἐκλειπτικὸς ὁ τόπος οὗτος· ἐν τούτῳ γὰρ γινομένη καὶ πανσεληνιαζοῦσα πρὸς τὴν ὄψιν ἡμῶν τὸ τῆς ἐκλείψεως ὑπομένειν φαίνεται πάθος.

Hic desinunt fragmenta Antiochi. Ne alteram quidem huius excerpti partem 5 (inde ab "Ὅτι μὲν οἱ πλανήτες) quamvis novi sit argumenti ab Antiocho alienam esse elucet ex capitulo λθ' codicis V(indobonensis), f. 60^v, quod in Monacensi aliis excerptis f. 123^v inscriptione omissa immixtum legitur. Eius capituli partem alteram teste Krollio (*Catal.*, VI, p. 30) codicis Vindobonensis lacuna haustam addidi ex Monacensi nostro. Praecedit in utroque codice figura Solis altitudinem 10 et defectionem illustrans.

[Vindobon. 3, f. 60^v.] Ἐκ τῶν Ἀντιόχου κεφ. λθ'. Κανόνιον
τῶν δ' ἀνέμων καὶ τῶν κδ' βαθμῶν.

Ἐπὶ γὰρ ἐκάστου ἀνέμου ἐστὶ τέταρτον μόριον, ζψῖδια δὲ γ', ὡς
γίνεσθαι κατὰ ζψῖδιον βαθμοὺς δύο. ὁ δὲ βαθμὸς ἔχει μοίρας ιε'. 13
δις ιε' λ', ἰδοὺ τοῦ καθ' ἕκαστον ζψῖδιον λ' μοῖραι εὐρίσκονται. τοῖνυν
ὁ ἥλιος ἀπὸ Κριοῦ ἀνεισι τὸν βορρᾶν ἕως ἀρχῆς Καρκίνου· διὰ τοῦτο
λέγεται ὕψος ὑψοῦται· ἀπὸ δὲ τοῦ Καρκίνου κάτεισι τὸν βορρᾶν ἕως
ἀρχῆς Ζυγοῦ· δι' αὐτὸ λέγεται ὕψος ταπεινοῦται, ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ὑψη-
λοτάτου ἀρχεται ταπεινοῦσθαι· ἀπὸ δὲ Ζυγοῦ ἕως Αἰγόκερω τὸν νότον 20
κάτεισι· δι' αὐτὸ <λέγεται> ταπεινὸν ταπεινοῦται· ἀπὸ δὲ Αἰγόκερω
ἕως τοῦ Κριοῦ τὸν νότον ἀνεισι· δι' αὐτὸ <λέγεται> ταπεινὸν ὑψοῦται,
ἐπεὶ ἀπὸ τοῦ ταπεινοτάτου ἀρχεται ὑψοῦσθαι, δηλονότι ἐν τῇ καθ'
ἡμᾶς οἰκουμένῃ. ἐν δὲ τῇ ἀντοικουμένῃ τὸ ἀνάπαλιν συννοείσθω.

1 ἑτέρα cod. 1-2 καὶ κατιοῦσα cod. 12 Inscriptio deest in M. De Lunae βαθμοῖς
et ventis, cf. Valens, I, 13 Περὶ εὐρέσεως βαθμῶν καὶ ἀνέμων τῆς Σελήνης.
14 ἐκάστου V: τὸ καθέκαστον ζψῖδιον λ' μοῖρας ἔχει εὐρίσκονται M. 19 verbo
Ζυγοῦ des. V. 21 et 22 λέγεται addidi.

EXCERPTA EX CODICE 8 (MONAC. 384)

F. 30-31v. *Excerpta ex Nechepsone et Petosiride de Solis et Lunae defectionibus.*

Hephaestionis Thebani libri I caput 21, ex " antiquis Aegyptiis , i. e. ex celeberrimo Nechepsonis et Petosiridis libro excerptum esse et ipsius auctoris verba indicant (Ἀνέγραψαν δὲ οἱ παλαιοὶ Αἰγύπτιοι τὰ ἀποτελέσματα τὰ ἐκ τῶν ἐκλείψεων γινόμενα, ὧν παρατιθέμεθα καὶ τούτων τὰ πλεῖστα συντόμως οὕτως, cf. p. 83, 7 et 23 Eng., infra p. 132, 8 et 22) et harum rerum periti consentiunt (cf. Riess, *Nech. et Petos. fragm.*, p. 334 sqq.; Guil. Kroll, *Aus der Geschichte der Astrologie* (Neue Jahrb. f. d. class. Altert., VII), 573; Reitzenstein, *Poimandres*, p. 4). Cui capitulo Hephaestio hunc finem imposuit : Καθολικῶς δὲ ἐσημειώσαντο Αἰγόκερῳ Ὑδροχόῳ Ἰχθύσι Κριῖ ἐκλείψεως γενομένης βλάβην βασιλεῦσι σημαίνειν κτλ. ... τὰς δὲ ἐν τῷ αὐτῷ μηνὶ τῆς Σελήνης καὶ τοῦ Ἥλιου γενομένας ἐκλείψεις ἐκ διαμέτρου ἀποτελεῖν παρατηρήσαντο ἐκ τῆς συγκράσεως ἑκατέρας ἐκλείψεως τῶν προεκτεθειμένων ἀποτελεσμάτων. ἵνα δὲ μὴ μακρὸν τὸν ὑπομνηματισμὸν ποιήσωμεν, ἀφείσθω τοῦτο τοῖς εὐεπιβόλοις ἀφ' ἑαυτῶν ἐπιγνῶναι.

Hanc ipsam doctrinae partem quam Hephaestio ne longus fieret consulto omisit, mihi contigit ut in codice Monacensi 384 invenirem, ex quo codice I. L. Heiberg abhinc sexennium iam Anatolii librum de decem numeris primis et ipsum hoc uno codice servatum in lucem protraxit (cf. supra, p. 24). Sed cur id capitulum codicis Monacensis librarius alteri quod Hephaestio et ipse excerpserat inseruerit, primo obtutu mirum sane videtur. Ordo enim excerptorum Monacensium hic est: fol. 30 post ultima Hippocratis aphorismorum verba et signum quoddam quod ad aliud folium nunc quidem deperditum lectorem delegat, in superiore folii parte incipitur in medio enuntiatio: αὐτῶν ἄλλοι τρυγῆσουσι κτλ. (infra p. 146, 11). Deinde sequuntur Μηνὶ Μαρτίῳ κτλ. (ibid.) usque ad πόλεμος ἔσται in fine Piscium. Atque hoc loco excerpta de diametrorum siderum deficientium significatione ab Hephaestione praetermissa inserta sunt (Ἐάν δὲ ἐν τῷ αὐτῷ — τὸ ἀποτελούμενον γενήσεται, infra p. 147, 22 - 149, 32). Deinde librarius pergit in priore capite describendo (Μηνὶ Ἀπριλίῳ — κατέβεται τὰ θηρία, infra p. 132, 22 - 142, 21); denique sequuntur quaedam Ἄλλα. Ἐάν — κατὰ μήνας ἱβ' quae fortasse aliunde sumpta sunt (infra p. 150). Hunc ordinem minime genuinum esse ipsis illis excerptis inter Pisces et Arietem inepte positissimis demonstratur; nam rerum progressum et ordinem ab ipso Petosiride sic temere non esse perturbatum ultro

concedas. Hephaestione autem inspecto cur in hunc potissimum inter Pisces et Arietem locum alterum capitulum itrepserit statim apparet: nam Pisces signorum agmen claudunt apud Hephaestionem olimque clauserant apud Petosiridem ipsum (cf. *Schol. Arat.*, v. 545, p. 446 M. οἱ δὲ Αἰγύπτιοι εἰκότως ἀπὸ τοῦ Κριοῦ ποιοῦνται τὴν ἀρχήν, quos Diels, *Doxogr.*, p. 196, 3 Petosiridem et Nechepsonem, non veteres Aegyptios esse recte statuit). Signorum igitur serie ab Ariete usque ad Pisces prorsus absoluta Petosiris statim diametrorum siderum defectiones traclavit: omisit haec consulto Hephaestio, excerptor Monacensis servavit. Ac ne hoc quidem incertum restat qua ratione commotus excerptor ordinem mutaverit; anni scilicet Romani menses secutus ab signo Ianuarii i. e. Capricorno incepit. Itaque cum de genuino capitali ordine ambigi non possit, ex Hephaestione eum restituere non dubitavi.

Anonymus Monacensis et Hephaestio ne in ea quidem parte, quae ab utroque servata est, ubique ad verbum inter se consentiunt. Excerpta Monacensia archetypi imaginem aliquanto accuratiorē reddere vix infitieris; uberiora quoque sunt multis locis (inprimis in Virginis et Librae signis tractandis), paucis Hephaestio. Sed ne haec quidem excerpta integram textus formam passim servasse sermo hic illic monet (excerptori vel potius interpolatori sine dubio tribuendum vocabulum *πρᾶττα* e lingua latina petitum p. 135, 32). Horas defectionis excerptor Monacensis diligentius ex vetusto exemplari adnotavit, Hephaestio pristina divisione interdum mutata (e. g. p. 140, 26 etc.) "trihoros", tantum, ternis horis coniunctis, non singulas horas discrevit.

Nechepsoni et Petosiridi quo tempore famosissimum illud opus astrologicum supponeretur, Krollius l. s. c. hoc ipso Hephaestionis capite praecipue usus ex bellis rebusque publicis nationum Asiae Libyae Europae auctoris animo observantibus sagacissime conclusit. Altero igitur a. Chr. n. saeculo haec scripta esse exploratum videtur. Iam quaeres utrum novis excerptis inventis confirmantur Krollii argumenta an infringantur. Atqui p. 194, 4 legimus "Ἕλληνες πρὸς ἀλλήλους πολεμήσουσι: quod nullo modo post bellum Mithridaticum, vix ac ne vix quidem post a. 146 a. Chr. n. vaticinari quis poterat. Itaque illud opus quo nulum magis posteriorum astrologorum ingeniis imposuit, vix post a. 150 a. Chr. n. fictum esse rectissime Krollium coniecisse evincitur (cf. notam p. 146, 16 ad mensem Martium). Idem uno loco apud Hephaestionem Romam nominari animadvertit (infra p. 134, 11 ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ τριώρῳ μέρη τινὰ Αἰγύπτου καὶ Λιβύης καὶ Κιλικίας καὶ Ῥώμης θλιβῆναι καὶ τοὺς ὑποτεταγμένους ὑπὸ τῶν ὑπερεχόντων μάλιστα βλαβήσεσθαι). Multa hic suspicionem movent; quid enim ut de ceteris taceam μέρη τινὰ Ῥώμης? At nunc excerptis Monacensibus Romae nomen ne hoc uno quidem loco memoratum esse discimus; haec enim in codice Monacensi tradita sunt: ἐὰν δὲ ὥρῃ α' ἢ β', μέρη τινὰ Αἰγύπτου ἢ Λιβύης καὶ Κιλικίας Ῥώμη θλιβῆναι καὶ πολλὰ καὶ βαρέα ἐκ τῶν ὑπεράνω τοῖς ὑποτεταγμένοις ἐπιρριφῆσεται καὶ ἐπιθέσεις ἔσονται. Vocabulum Ῥώμη (= exercitus) nihil habet quod offendant (similiter apud Hephaestionem p. 92, 20 κρατηθῆναι τὰ Αἰθιοπῶν δι' ἀλκῆς); Ῥώμη minus apte scripseris, nam neque Cilices ante annum 102 a. Chr. n. a

Romanis subacti sunt (Mommson, *R. G.*, II², 133) neque in Aegyptum ante a. 55 a. Chr. n. exercitus Romanus invasit (ibid., III, 164, cf. II, 56). Igitur meo iure opinor ῥώμη praetuli. — Quod Indorum nomen apud excerptorem anonymum excidit (cf. Hephaest., infra, p. 134, 30), id mero casu factum esse puto.

Editionem meam ita me instituisse praemoneo, ut non solum excerptis Monacensibus sed Hephaestionis quoque typis mandatis quae fuerit Aegyptiorum operis indoles clarius animo fingere possis. Litteris minoribus impressa sunt excerpta Hephaestionea, Monacensia maioribus. Pristinum ordinem Hephaestionem secutum me restituisse iam supra exposui. — De excerptis Marcianis nuperrime a me inventis quibus codicis Monacensis lacuna commodè expletur, vide notam ad p. 142, 22 et epilogomena.

Anonymi et Hephaestionis excerpta ex Nechepsonis et Petosiridis libro de Solis et Lunae defectionibus.

[Hephaest. I, 21] 'Ανέγραψαν δὲ οἱ παλαιοὶ Αἰγύπτιοι τὰ ἀποτελέσματα τὰ ἐκ τῶν ἐκλείψεων γινόμενα, ὧν παρατιθέμεθα καὶ τούτων τὰ πλεῖστα συντό-
5 μως οὕτως.

Ἐπὶ τῶν τελείων ἐκλείψεων τὸ μὲν χρῶμα τὸ μέλαν θάνατον τοῦ ἄρχοντος καὶ ταπεινώσιν καὶ λιμὸν καὶ μεταβολὴν σημαίνει, τὸ δὲ ἐρυθρὸν τῆς χώρας κάκωσιν, τὸ δὲ ὑπόλευκον λιμὸν καὶ θάνατον τοῖς κτήνεσι καὶ ἐμπόροις, τὸ δὲ ἰώδες πόλε-
μον, λιμὸν, τὸ δὲ χρυσοειδὲς λοιμὸν, θάνατον.

- 10 Τῶν δὲ ἀνέμων οἱ μὲν ἀπ' ἄρκτου πνέοντες ἢ ἐτέρου μέρους τοῦ ὀρίζοντος ἐν τῇ καιρῷ τῆς ἐμπτώσεως καὶ μονῆς ἐκείναις ταῖς χώραις ταπεινώσιν σημαίνου-
σιν, καθ' ὧν ἔγγυς οὐσῶν πνεύσειαν. ἐν δὲ τῇ καθάρσει τῆς ἐκλείψεως ἀνεμοὶ πνεύ-
σαντες τὰς ὑφ' ἑαυτοῦς χώρας αὐξάνουσι, οἷον ὁ μὲν βορρᾶς τὰς πρὸς βορρᾶν
χώρας, ὁ δὲ νότος τὰς πρὸς νότον καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν ἀνέμων ὁμοίως. ἢ δὲ χώρα,
15 ἢ πρόσκειται ὁ καθήρας ἀνεμος, ἐπιστρατεύσασα καὶ τῆς † ταύτης ἐμπτώσεως
ἐπικρατήσασα νικήσει. ἐπὶ δὲ δύο ἀνέμων <πνεόντων> ἢ ἐκλειψὶς γένηται,
καθαρθῇ δὲ ὑφ' ἑνὸς ἢ δυοῖν, τὸν αὐτὸν τρόπον διαληπτέον. αἴσια γὰρ μηνύου-
σιν οἱ τῆς ἀνακαθάρσεως, τὰ ἐναντία δὲ οἱ τῆς ἐμπτώσεως ταῖς ὑποκειμέναις
αὐτοῖς χώραις. ἐὰν δὲ ἢ ὁ αὐτὸς ἀνεμος τῆς τε ἐμπτώσεως καὶ ἀνακαθάρσεως,
20 ταπεινώσει μὲν τὴν χώραν, οὐδεὶς δὲ αὐτῶν ἐπικρατήσει.

Σελήνης δὲ οὐσῆς ἐν τῇ ἐκλείψει, ὅταν διὰ τῶν ἀστήρ διαδραμῶν ἔλθῃ εἰς αὐτήν, μηνύσει τύραννον μέγαν ταπεινωθήσεσθαι καὶ ταραχὴν ἔχειν τὸν οἶκον αὐτοῦ. εἰ δὲ ἄλλως περὶ τὴν Σελήνην γένοιτο ἐκλειοπιρίας, ἔσται τειχέρης ὁ τύραννος πολιορκούμενος ὑπὸ πολέμων. ἐὰν δὲ ἐξέλθῃ ἀστήρ, ὑπ' αὐτῶν αἰχμη-

8 ἐμπόροις : fors. ἐμβρούσις. 12 ἀνεμοὶ scripsi : ἄλλοι cod. 15-16 ἐπιστρατεύ-
σασα usque ad ἐπικρατήσασα (sic P : κρατήσασα A, Eng., Riess) partim corrupta :
fors. ἐπιστρατεύσασα καὶ τῆς <ἐκ> ταύτης <τῆς> ἐμπτώσεως ἐπι<δρομῆς>
κρατήσασα (τοιαύτης pro ταύτης Kroll). 16 πνεόντων addidi. 23 ἄλλως codd. :
corr. Riess.

λωτος ἔσται. ἐκλειοπιύας <δὲ> αὐτῆς βροντῇ γενομένη καθαίρεσιν τυράννου καὶ ταπεινώσιν τῆς χώρας σημαίνει. ἐκλείποντος δὲ Ἡλίου ἢ Σελήνης ὑετὸς ἐπιγινόμενος θάνατον σημαίνει. ἔαν δὲ ἅμα τῇ ἀνατολῇ γένηται ἔκλειψις καὶ διακρατήση εἰς τρεῖς ὥρας ἄχρι τῆς ἀνακαθάρσεως, τὰ σημαινόμενα ἔσται μετὰ τὴν ἔκλειψιν 5
τριμήνου παρελθούσης. ἔαν δὲ ἀπὸ τετάρτης ὥρας γένηται ἢ ἔκλειψις καὶ μείνη 5
ὥρας δύο ἕως ἂν καθαρῇ, ἑξαμήνου παρελθούσης ἔσται τὰ σημαινόμενα. καὶ
ἕως δωδεκάτης ὥρας ὁμοίως συγκρίνεται ὁ χρόνος.

Ὅλοσχερῶς δὲ φασι τὴν Σελήνην ἐκλείπουσαν ἐν μὲν τῷ Κριῷ ἀφορίαν πάντων ἔσεσθαι σημαίνει, ἐν δὲ Ταύρῳ σίτου φθορὰν, ἐν δὲ Διδύμοις καὶ Καρκίνῳ σίτου 10
δαψίλειαν καὶ οἴνου, ἐν δὲ Λέοντι σίτου πλήθος κατὰ τὰ πεδία, ἐν δὲ Παρθένῳ 10
προβάτων φθορὰν καὶ δένδρων, ἐν δὲ Ζυγῷ σίτου φθορὰν ὑπὸ ἀκρίδος καὶ νόσου, 10
ἐν δὲ Σκορπίῳ λοιμόν, ἐν Τοξότη ὕδωρ καὶ χάλαζαν, ἐν Αἰγόκρῳ σίτον ἐν τοῖς 10
πεδίοις ἔσεσθαι καὶ ἀνέμους μείζονας, ἐν δὲ Ὑδροχόῳ εὐθηνίαν καὶ σίτου φθορὰν 10
ἐν τοῖς πεδίοις, ἐν δὲ τοῖς Ἰχθύσι πρῶιμους τοὺς σιτικούς καρπούς.

Τὸν δὲ Ἡλίον ἐν μὲν Κριῷ σίτου δαψίλειαν καὶ τὸ ἔτος ὑγιεινὸν ἀποδεικνύει, 15
ἐν δὲ Ταύρῳ σίτου φθορὰν ὑπὸ ἀκρίδος, ἐν δὲ τοῖς Διδύμοις λιμὸν ἰσχυρόν, ἐν δὲ 15
Καρκίνῳ ὕδωρ πολὺ καὶ σίτου σπάνιν, ἐν δὲ Λέοντι σίτου σπάνιν, ἐν δὲ Παρθένῳ 15
ἐπὶ τριμήνον ἀπηλιώτην πνεύσεσθαι, ἐν Ζυγῷ βροντὰς καὶ λιμὸν,
. ἐν Αἰγόκρῳ σίτου σπάνιν, ἐν Ὑδροχόῳ σίτου δαψί- 20
λειαν, ἐν δὲ τοῖς Ἰχθύσιν ὕδωρ ὀλίγον.

Excerpta Monacensia.

Hephaestio.

Μηνὶ Ἀπριλλίῳ. Ἐὰν ἐν Κριῷ ὁ Ἡλῖος ἢ ἡ Σελήνη ἐκλείπῃ, τοῖς κατ' Αἴγυπτον καὶ Συρίαν τόποις πολλὰ κακὰ ἔσται καὶ τοῖς 25
δυνασταῖς τῶν τόπων θάνατος καὶ ἐπιβουλαὶ ἔσονται καὶ ἐπαναστάσεις καὶ οἱ πρωτεύοντες ἀπο-
πεσούνηται καὶ στρατοπέδων συγκρούσεις καὶ ἐμπρησμοὶ ἔσονται· ἔσονται δὲ καὶ ἐν τῇ Λιβύῃ 30
ὄχλων ἐπελεύσεις καὶ περὶ τὸν ἡγούμενον κίνδυνος ἔσται ἐκ φίλων βιαίων· καὶ πτώσεις ἄγριαι.

Μερικῶς δὲ διωρίσαντο· ἐν μὲν Κριῷ ἐκλείψεως γενομένης ἔσεσθαι Αἰγύπτῳ καὶ τοῖς κατὰ Συρίαν τόποις μέγιστα 25
κακὰ καὶ τοῖς δυνασταῖς τῶν τόπων θανάτους καὶ ἐπιβουλάς καὶ ἀναιρέσεις καὶ τῶν 25
δοκούντων ἐκπτώσεις καὶ στρατοπέδων συγκρούσεις καὶ ἀρπαγὰς καὶ ἐμπρησμούς. ἐν δὲ τῇ Λιβύῃ 30
ὄχλων ἐπαναστάσεις καὶ τῷ ἡγούμενῳ κίνδυνον καὶ τοῖς πρὸς ἀνατολὰς καὶ 30
ἐσπέραν.

23 ἢ scripsi : καὶ cod. 32 ἐπανελεύσεις cod. 32-33 ἡγούμενος quod et in Hephaestionis et in Anonymi excerptis saepe occurrit non ab excerptore quodam intrusum esse nunc satis elucet (aliter iudicaverat Krollius l. c. 575, 1).

1 δὲ addidi. 15 μὲν ἐν codd. et edd. 18 * in Aa unius versus spatium intermissum est, Engelbrecht. 22 διορίσαντα P : ώρίσαντο Aa. 27 τῶν δοκούντων om. Aa. 32 An post ἐσπέραν supplendum πτώσεις?

Μηνὶ Μαίῳ. Ἐὰν ἐν Ταύρῳ
 ὁ ἥλιος ἢ ἡ Σελήνη ἐκλείπῃ, ἐν
 Λιβύῃ λαοῦ πτώσις ἔσται· ἐν
 Αἰγύπτῳ δὲ λιμός· οἱ δὲ
 5 ὄχλοι ἀκαταστατήσουσι· ταῦτα δὲ
 σημαίνει ἀπὸ ὥρας πρώτης ἕως
 ὥρας τρίτης. ἐὰν δὲ ὥρα τετάρτη
 ἢ πέμπτη ἢ ἕκτη, Μηδίᾳ, Ἐλυμαῖδι
 πόλεμοι καὶ σφαγαὶ ἔσονται· ἐν
 10 δὲ Κύπρῳ ἐρυσίβη τὸν καρπὸν
 βλάβει· ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ πομπαί,
 πανηγύρεις, παιᾶνες, ὄχλων πανε-
 πιδημίας ἔσονται παντοδαπῶν. ἐὰν
 δὲ ἀπὸ ἀνατολῶν ἐκλειψὶς γένηται
 15 ἡλίου ἢ Σελήνης, φόνοι ἔσονται
 ἐν Συρίᾳ· καὶ ὁ δυναστεύων
 Αἰγύπτου καὶ Συρίας διενεχθέντες
 πρὸς ἑαυτοὺς μετ' ἐνιαυτὸν καὶ
 ἑξάμηνον ἀμφότεροι κακῶς ἀπο-
 20 λοῦνται, ἔξουσίας <...>· ἐὰν δὲ
 ἀπὸ δύσεως ἢ ἐκλειψὶς γένηται,
 τοῖς πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦσιν ταπει-
 νώσεις ἔσται.

Μηνὶ Ἰουνίῳ. Ἐὰν ἐν Διδύ-
 25 μοις ὁ ἥλιος ἐκλείπῃ ὥρα πρώτη
 ἢ δευτέρα ἢ τρίτη, ὁ δυναστεύων
 τῆς Ἀσίας μετ' ἐνιαυτὸν ἀποθα-
 νεῖται· οἱ δὲ πρωτεύοντες ὑπὸ τῶν
 ὄχλων κατακοπήσονται, ἄλλοι δὲ
 30 διαδέχονται τὰ πράγματα. ἐὰν δὲ
 περὶ ὥραν ἐνδεκάτην ἢ δωδεκάτην,
 Ἰταλίᾳ καὶ Κιλικίᾳ καὶ Λιβύῃ καὶ
 πᾶσι τοῖς πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦσι
 καταφθοραὶ <καὶ> ἀπώλειαι πέμ-
 35 πονται.

Ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη ὥραν πρώτην
 ἢ δευτέραν ἢ τρίτην ἐν Διδύμοις

Ἐν δὲ Ταύρῳ ἀφορίαν σίτου ἐν
 Αἰγύπτῳ καὶ ὄχλων ἀκαταστασίαν. τῆς
 ἐκλείψεως γινομένης ἀπὸ τετάρτης
 ὥρας ἕως ἑνάτης ἐν Μηδίᾳ καὶ τῇ
 Ἐλυμαῖδι πολέμους, ἐν δὲ Κύπρῳ ἐρυ-
 σίβην, ἐν δὲ τῇ Ἀσίᾳ πανηγύρεις, ἐορ-
 τὰς, πολυπλήθειαν. ἀπ' ἀνατολῶν δὲ
 τῆς ἐκλείψεως γινομένης φόνους ἐν
 Συρίᾳ ἔσσεσθαι, τὸν δὲ δυνάστην Συρίας
 καὶ Αἰγύπτου διενεχθέντας πρὸς ἀλλή-
 λους μετ' ἐνιαυτὸν καὶ ἕξ μηνας κακῶς
 ἀπολεῖσθαι καὶ ὑφ' ἐτέρων διαδεχθῆ-
 ναι. ἀπὸ δυσμῶν δὲ γενομένης τοῖς
 πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦσιν ἦτταν καὶ ταπει-
 νωσιν ἔσσεσθαι.

Κατὰ δὲ τοὺς Διδύμους ἡλίου ἐκλεί-
 ποντος ἐν τῇ πρώτῃ τριῶρῳ τὸν δυνα-
 στεύοντα Ἀσίας μετ' ἐνιαυτὸν τελευτή-
 σειν. περὶ δὲ τὸ τελευταῖον τριῶρον
 γενομένης Ἰταλίᾳ καὶ Κιλικίᾳ καὶ Λιβύῃ
 καὶ τοῖς πρὸς ἐσπέραν κατοικοῦσι φθο-
 ρὰν καὶ ἀπώλειαν ἔσσεσθαι.

Τῆς δὲ Σελήνης ἐν τῇ πρώτῃ τριῶρῳ
 ἐκλειπούσης τῷ τῆς Ἀσίας βασιλεῖ βλα-

20 post ἔξουσίας lacuna unius fere litterae, supplendum videtur τῆς ἕ. διαδεχθείσης ὑφ' ἐτέρων vel ἕ. στερηθέντες. 24-25 διδύμῳ cod. 34 καταφθοραὶ ἀπώλειας cod.; φθορὰν καὶ ἀπώλειαν Heph.

1 ἐμπορίαν P; εὐφορίαν Aa; correxi ἀφορίαν. 4 ἐν δὲ Μηδίᾳ codd.; δὲ delendum et aliter interpungendum esse atque in codicibus et editionibus excerpta Monac. docent.

ἐκλείπη, τῷ τῆς Ἀσίας βασιλεῖ βλάβος ἔσται καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ τετράποδα θάνατος ἐμπεσείται, μάλιστα δὲ περὶ τὰ πρόβατα. ἔαν δὲ ὥρα τετάρτη ἢ πέμπτη ἢ ἕκτη ἐκλείπη, πόλεμοι καὶ σφαγαὶ ἐν Συρίᾳ καὶ Βαβυλῶνι καὶ Λιβύῃ ἔσονται. ἔαν δὲ ὥρα ἐνδεκάτη ἢ δωδεκάτη, μέρη τινὰ Αἰγύπτου ἢ Λιβύης καὶ Κιλικίας ῥώμη θλιβήσεται· καὶ πολλὰ καὶ βαρέα ἐκ τῶν ὑπεράνω τοῖς ὑποταγμένοις ἐπιρριφήσονται καὶ ἐπιθέσεις ἔσονται.

Μηνὶ Ἰουλίῳ. Ἐάν ἐν Καρκίνῳ ὁ ἥλιος ἐκλείπη οἰαδήποτε ὥρα, ἐν πάσῃ τῇ γῇ κακὰ ἔσται· καὶ ἀκαταστατήσουσιν οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ ἀνατολῆς ἕως δύσεως.

Ἐάν δὲ ἡ Σελήνη ὥραν πρώτην ἢ δευτέραν ἢ τρίτην ἐκλείπη, ὁ δυναστεύων Συρίας πρὸς ἄλλον δυνάστην συγκρούσει καὶ ἀνὴρ μέγας ἀπολείται καὶ ὁ λαὸς προδώσει τὸν ἑαυτοῦ ἡγούμενον καὶ πολλὰ παράνομα ἔσται καὶ κατασπασμοὶ τόπων ἐπιφανῶν καὶ ἀνθρώπων ἐνδόξων ἀναίρεσις. ἔαν δὲ τετάρτη ἢ πέμπτη ἢ ἕκτη, ἐν Συρίᾳ τὰ αὐτὰ γενήσεται. ἔαν δὲ ἐβδόμη ἢ ὀγδόη ἢ ἐνάτη, ἐν Πέρσαις φθορὰ πλείστη γενήσεται. ἔαν δὲ δεκάτη ἢ ἐνδεκάτη ἢ δωδεκάτη γένηται, ἐν Βαβυλῶνι καὶ Αἰθιοπία φθορὰ ἔσται· καὶ τετράποδα πολλὰ διαφθαρήσονται.

2 ἐστὶ cod. 9 sq. de hoc loco cf. supra in praefatione p. 130. 16-17 ἦν ποτε ὥρα cod. 26-27 κατασπασμός hoc sensu (= eversio) lexicis addendum. 29 πέπτη cod. (saepius).

βην ἰσχυράν καὶ τοῖς οἰκοῦσι καὶ τετράποδοις φθοράν, μάλιστα προβάτοις. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τριῶρῳ κατασφαγὰς ἐν Λιβύῃ καὶ Συρίᾳ καὶ Βαβυλῶνι. ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ τριῶρῳ μέρη τινὰ Αἰγύπτου καὶ Λιβύης καὶ Κιλικίας καὶ Ῥώμης θλιβῆναι καὶ τοὺς ὑποταγμένους ὑπὸ τῶν ὑπερεχόντων μάλιστα βλαβήσεσθαι.

10

Ἐν δὲ Καρκίνῳ ἥλιον ἐκλείποντα 15 ἐν οἰωδήποτε τριῶρῳ πάση γῇ κῶκωσιν σημαίνειν καὶ ἀκαταστασίαν ἀπὸ ἀνατολῆς ἕως δύσεως τοῖς οἰκοῦσιν.

Τὴν δὲ Σελήνην <ἐν τῇ πρώτῃ καὶ 20 δευτέρᾳ τριῶρῳ> τὸν δυναστεύοντα Συρίας πρὸς ἄλλον δυνάστην συγκρούσειν καὶ τινὰ μέγαν ἀνδρα ἀπολέσθαι, ὑπὸ δὲ τῶν ὀχλῶν προδοθήσεσθαι τὸν ἡγούμενον καὶ τόπους ἐπιφανεῖς ἀφανισθήσεσθαι ὑπὸ σεισμῶν καὶ ἀνθρώπων ἐνδόξων ἀναιρεθήσεσθαι. ἐν δὲ ταῖς β' τριῶροις ταῖς τελευταίαις Βαβυλῶνι καὶ Αἰθιοπία φθοράν ἔσεσθαι, Ἰνδοῖς δὲ εὐστάθειαν, ἀφανισμόν δὲ 30 τοῖς ἀπανταχοῦ ζῴοις.

35

5 τετάρτη recte Aa; τρίτη P quod Engelbrecht recepit (κατασφαγὰς (3) - τριῶρῳ Riessius praetermisit) : tertia trihorus omissa ut in Exc. Monac. 20 ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτ. τριῶρῳ inse- rui : ἐν τῇ πρώτῃ τριῶρῳ iam Riessius coniecerat. 28 ταῖς δευτέραις τριῶροις ταῖς τελευταίαις codd., Eng., Riess.

Μηνὶ Αὐγούστῳ. Ἐὰν ἐν
 Λέοντι ὁ ἥλιος ὥρα πρώτη ἢ
 δευτέρα ἢ τρίτη ἐκλείπῃ, βαρβά-
 ρων στράτευμα τοὺς Ἕλληνας
 5 πολιορκήσῃ καὶ κρατήσουσιν οἱ
 βάρβαροι. ἐὰν δὲ ὥρα τετάρτη ἢ
 πέμπτη ἢ ἕκτη, ἐν Αἰγύπτῳ ἀνὴρ
 μέγας ἀπολείται καὶ στρατόπεδα
 ταραχθήσονται καὶ χειροκρατησίαι
 10 καὶ φόνοι ἔσονται μεγάλων ἀνθρώ-
 πων καὶ πτώσεις· καὶ ἄλλοθεν
 βοηθημάτων δεηθήσονται. ἐὰν δὲ
 ὥρα δεκάτη ἢ ἑνδεκάτη ἢ δωδε-
 κάτη ὁ ἥλιος δύνων ἐκλείπῃ,
 15 βαρβάρων ἐπιθέσεις καὶ πτώσεις
 ἔσονται.

Ἐὰν δὲ ἡ Σελήνῃ <ἐν> Λέοντι
 ἐκλείπῃ ὥρα πρώτη ἢ δευτέρα ἢ
 τρίτη ὅλη, μετ' ἐνιαυτὸν ἀνὴρ
 20 μέγας ὄχλους πολλοὺς <ἔχων>
 Κύπρῳ ἐπιστρατεύσει καὶ ἀποβή-
 σεται κακῶς· καὶ πολὺς λαὸς
 συναθροισθήσεται ἐξ Αἰγύπτου
 ἐπ' αὐτὸν καὶ φόβοι πολλοὶ γένων-
 25 ται καὶ ἀνδρῶν <ἀναιρεσις>. ἔσται
 δὲ καὶ ἐν Βαβυλῶνι ἀποστασία
 ἡγουμένου ἀνδρὸς καὶ οἱ ἐν Λιβύῃ
 τὸν ἑαυτῶν ἡγούμενον ἀποκλεί-
 σουσι καὶ ἐλκύσαντες ἀποποιή-
 30 σονται καὶ ἡ χώρα καταφθαρήσε-
 ται καὶ οἱ μὲν αὐτὴν καταλείψονται
 καὶ αἰχμαλωσίας [πραΐδαν] λήψον-

Ἐν δὲ τῷ Λέοντι ἐκλείποντα τὸν
 ἥλιον κατὰ τὴν πρώτην τρίωρον βαρ-
 βάρων στρατιὰν πολεμήσαι τοῖς Ἕλλησι
 καὶ εἰλεῖν αὐτοὺς μηνύειν, κατὰ δὲ τὴν
 δευτέραν τρίωρον κατ' Αἰγυπτον ἀνδρα
 μέγιστον ἀπολέσθαι καὶ φόνους καὶ
 διαρπαγὰς καὶ χειροκρατησίας ἔσεσθαι.
 ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τριῶρῳ Φρυγίαν καὶ
 Κιλικίαν πολλὰ ἄτοπα καὶ θράκην ἐπι-
 σχήσειν. ἐν δὲ τῇ τετάρτῃ τριῶρῳ,
 τουτέστι δύνοντα, βαρβάρων ἐπιθεσιν
 καὶ πτώσιν σημαίνειν.

Κατὰ δὲ τὴν πρώτην τρίωρον τὴν
 Σελήνην ἐκλείπουσαν ἐν Λέοντι μετ'
 ἐνιαυτὸν ἀνδρα δυνάστην μετ' ὄχλου
 πολλοῦ Κύπρῳ ἐπιστρατεύσας καὶ μὴ
 καλῶς ἀπαλλάξαι πολλοῦ λαοῦ ἀπὸ
 τῆς Αἰγύπτου ἐπ' αὐτὸν ἐλθόντος καὶ
 πολλῶν ἀνδρῶν ἀναιρεθέντων. ἐν δὲ
 Βαβυλῶνι ἡγούμενον ἀνδρα ἀποστα-
 τήσας καὶ Αἰβυας τὸν ἑαυτῶν ἡγούμε-
 νον ἀνελεῖν καὶ ἀπὸ τῆς τοιαύτης
 νεωτερίσεως τὴν χώραν διαφθαρήναι.
 ἐν δὲ τῇ δευτέρῃ τριῶρῳ μοχθηρὰν τὴν
 θάλασσαν μηνύειν καὶ ὄχλων συστρο-
 φάς. ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ τριῶρῳ Συρίας
 καὶ Αἰγύπτου ὄχλοις συγκρούσεις καὶ
 τοῖς πρὸς δυσμὰς οἰκοῦσιν.

3 Galatarum incursionis in Graeciam
 a. 278 a. Chr. n. factae meminisse vide-
 tur, cf. infra p. 139, 28 (Cumont). 9 χει-
 ροκρατήσκειν cod. 12 βοηθὸν αὐτῶν
 cod.; corr. Kroll. 13-14 horae VII VIII
 IX exciderunt, item infra in capitulo de
 Luna, p. 136, 4 et saepius. 19 ὅλη δ
 μετ' cod. 20 ἔχων suppl. 25 ἀναιρέσις
 addidi. 29 ἐλπίσαντες cod. (vix =
 φοβηθέντες); ἐλκύσαντες scripsi; ἐλά-
 σαντες ci. Cumont. 32 πραΐδαν =
 praedam glossam esse recte puto conie-

11 δύνων codd. 20 Κύπρου codd. et
 editt.

ται. ἔαν δὲ ὥρα τετάρτη ἢ πέμπτη
ἢ ἕκτη μεσουρανήσασα ἐκλείπη,
θάλασσαι μοχθηραὶ ἔσονται καὶ
ὄχλων συστροφαί. ἔαν δὲ ὥρα
δεκάτη ἢ ἑνδεκάτη ἢ δωδεκάτη ἐν
τῷ περὶ δύσιν ὀρίζοντι, Συρία καὶ
Αἰγύπτῳ ὄχλων πρὸς ἀλλήλους
συγκρούσεις σημαίνει.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ. Ἐὰν ἐν
Παρθένῳ ὁ ἥλιος ἢ ἡ Σελήνη
ἐκλείπη ὥρα πρώτη ἢ δευτέρα ἢ
τρίτη, κακὰ εἰς πολλοὺς τόπους
ἔσται. ἔαν δὲ ὥρα πρώτη ἐν ἀρχαῖς
Παρθένου τῆς Σελήνης ἐκλείπη
τοῦ πεφωτισμένου τέταρτον μέρος
μέγεθος δακτύλων δύο πρὸς νότον,
μεθ' ἡμέρας ρκ' ἢ μικρῷ πλείον ἐν
Αἰγύπτῳ πόλις μεγάλη ἀνάστα-
τος ἔσται· καὶ οἱ πρότερον πρω-
τεύοντες ὀλίγοι ἀπολειφθήσονται
<καὶ> ταπεινοὶ περιπατήσουσι καὶ
<ὄχλος> ἐπισχύσει καὶ τὰς αἰχμὰς
αὐτῶν παρελθούνη· καὶ πολλοὶ
φόνοι βίαιοι καὶ ἐμβολαὶ παράνο-
μοι ἔσονται· καὶ τόπων ἐνδόξων
ἐρημώσεις καὶ κατασπασμοί· καὶ
οἱ μὲν ἐνδοξοὶ οὔτε ἱκεσιῶν οὔτε
δεήσεων <τεύξονται> οὔτε εἰς
λόγους ἔσονται, ἀλλὰ ἐπισχύσει
ὠμότης καὶ ἀναΐδεια· μετὰ δὲ τὴν
περίστασιν ὑπόψονται αὐτοὺς.
ἔσονται δὲ καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ πολ-

5

Ἐν δὲ Παρθένῳ τῆς Σελήνης ἐκλει-
πούσης δακτύλους δύο πρὸς νότον ἐν 10
Αἰγύπτῳ· μεγίστην πόλιν ἀνίστατον
σημαίνειν καὶ τοὺς ἐπισήμους ταπει-
νοὺς καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν ἀφαιρεθῆ-
σεσθαι καὶ ὠμότητα πολλὴν γενέσθαι
ὑπὸ ὀχλοκρατίας καὶ φόνους, κατα- 15
φεύξεσθαι δὲ πρὸς τὸν τῆς Αἰγύπτου
ἡγούμενον βοήθειαν χρήζοντας. ἐν δὲ
τῇ δευτέρᾳ τριῶρῳ ἐκλειπούσης τὸ
ἡμισυ τοῦ κύκλου ἢ τὸ τρίτον τοῖς
πρὸς βορρᾶν Αἰγυπτίοις λύπας καὶ 20
στρατιὰν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν σημαίνειν καὶ
ἔξωθεν ἐπιστρατεῦσαι δυνάστην καὶ
δόλους καὶ προδοσίαν γενέσθαι, ἀπο-
στατήσιν δὲ πολλοὺς τοῦ πρότερον
ἡγεμόνος. ἐὰν δὲ ἐν τῇ τελευταίᾳ 25
τριῶρῳ ἐκλείπη, τοῖς πρὸς ἐσπέραν
οἰκοῦσι πολλὰ κακὰ ἀπεργάζεται.

30

cit Cumont (πρέδαν ποιεῖται ex epi-
stola c. a. 346 p. Chr. n. scripta affert
C. Wessely, *Die latein. Elemente in der
Gräcität der Aegypt. Papyrusurkunden*
(Wiener Studien, XXIV, 144). — Post
λήφονται quaedam intercidisse viden-
tur, cf. οἱ μὲν. 7 ἀλλήλων cod. 11 post
ἐκλείπη in cod. τις αὐτῶν. 14 ἡ Σελήνη
cod. 22 ὄχλος addidi, cf. Heph. 28 τεύ-
ξονται suppl. 31 ἐπόψονται αὐτοῦ
cod.; ἐκκόψονται (ἐκκόψουσιν?) ci.
Cumont; ὑπόψονται Kroll.

λῶν τόπων καταφθοραὶ καὶ ἀπώ-
 λεια καὶ σφαγαὶ καὶ αἰχμάλωσται
 καὶ λιμός, οἳ τε ἡγούμενοι τῶν κατ'
 Αἴγυπτον τόπων χρεῖαν ἔξουσι
 5 βοηθείας. ἐὰν δὲ ὥρα τετάρτη <ῥ>
 πέμπτη ἢ ἕκτη μεσουρανήσασα τὸ
 ἥμισυ τοῦ κύκλου ἢ τὸ τρίτον,
 Αἴγυπτιοὺς λύπαι ἔσονται. ἐὰν δὲ
 <ζ' ἢ η'>, Συρίαν στρατεύματα
 10 ἔξωθεν ἐπιστρατεύσει καὶ δυνά-
 στης ἄλλος· οἱ δὲ λαοὶ ἀποστήσον-
 ται ἀπὸ τοῦ πρότερον ἡγουμένου
 αὐτῶν καὶ δόλοι πολλοὶ καὶ προδο-
 σαὶ ἔσονται. ἐὰν δὲ ἐνάτη ἢ δεκάτη
 15 ὥρα περὶ δύσιν ἐκλείπη, τοῖς πρὸς
 ἑσπέραν οἰκοῦσι πολλὰ κακὰ ἔσται.

Τὰ δ' αὐτὰ ἔσται σημεῖα καὶ ἐπὶ
 τῶν τοῦ Ἡλίου ἐκλείψεων.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ. Ἐὰν ἐν
 20 Ζυγῷ ὁ Ἥλιος ἐκλείπη ἢ Χηλαῖς
 Σκορπίου πρώτη ἢ δευτέρα ἢ
 τρίτη ὥρα, ὕδωρ πολὺ ἔσται ἐν
 τοῖς παραθαλασσίοις τόποις καὶ
 τοῖς πρὸς βορρᾶν καὶ τὸν καρπὸν
 25 οὐ δυνήσονται συλλέξει οἱ ἄνθρω-
 ποι· τὰ δὲ σημεῖα τῶν συμπτωμά-
 των ἔσται † Αἰκαρδία ἢ Σουσίαν ἢ

Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ ἐπὶ τῶν ἡλιακῶν
 ἐκλείψεων ἐσημειώσαντο.

Ἐν Ζυγῷ δὲ ἦτοι Χηλαῖς τοῦ Σκορ-
 πίου Ἡλίου ἐκλείποντος πρώτη [ἢ δευ-
 τέρα] τριῶν ὕδωρ πολὺ γίνεσθαι ἐν
 τοῖς θαλασσίοις τόποις πρὸς βορρᾶν,
 ὡς τὸν καρπὸν μὴ δύνασθαι συνελεῖν.
 τὸ δὲ σύμπτωμα † Ἀρκαδία, Σουσιανῇ,
 Βακτριανῇ, Αἰθιοπία ἔσεσθαι καὶ τῇ
 περὶ τὸν Εὐφράτην χώρα. ἀπὸ δὲ
 τετάρτης ἕως ἕκτης, ἐπὶ ἐκλείπῃ καὶ

5 ἢ add. 6 τὸ κατὰ τοῦ κύκλου ἢ
 τότε καὶ πῇ ἐπὶ λύπαις ἔσονται cod.;
 cf. Heph., supra p. 136, 19 sq. 9 ζ' ἢ η'
 addidi. Συρίας cod. 14-15 ἐννάτην
 ἢ ὥραν cod. 27 αἰκαρδίας cod.: Ἀρκα-
 δία Heph., quod huc minime quadrat
 quamvis a geographia astrologica non
 prorsus absit (cf. Heph., p. 55, 18 et 24).
 Vetustam corruptelam subesse excerpt-
 toris Monacensis et Hephæstionis con-
 sensus demonstrat; restituendum vel
 Ἀραβία quam signo Librae cum Βακ-
 τριανῇ et Αἰθιοπία attribuebant (cf.
 Heph., p. 57, 10 et 13) vel Καρία (scil.
 ἔσται [α] καρία), cf. ibid., p. 63, 7 et
 87, 12 = infra p. 141, 23; vel Ὑρκανία
 quod proposuit Cumont (cf. Heph., p. 50,
 29). σουσίαν cod.

19 ἦτοι χηλαῖς τοῦ Σκορπίου et
 26-138, 13 Riessium iniuria damna-
 visse excerpta Monacensia demonstrant.
 21 ἢ δευτέρα uncinis inclusi, cf. infra
 v. 26-27. 24 Ἀρκαδία: cf. quae ad Exc.
 Monac. adnotavi.

Βακτρίᾳ ἢ Αἰθιοπίᾳ ἢ τῇ παρὰ τὸν Εὐφράτην χώρα. ἐὰν δὲ ὥρα τετάρτη ἢ πέμπτη ἢ ἕκτη περιστῇ τὸ τελείωμα αὐτοῦ πρὸς βορρᾶν, ἀποκαθαρθῇ δὲ ὑπὸ ἄρκτου ἢ † κυρίου, ὁ τῆς Ἀσίας βασιλεὺς μετὰ μηνᾶς ἡ' ἢ θ' τοὺς ἐπιβουλεύσαντας αὐτῷ δολοφονήσῃ· καὶ οἱ ἐπιτήδαιοι ὁμοίως καὶ οἱ ἀνεπιτήδαιοι ἀπολοῦνται· ἔσονται δὲ ἐν Κιλικίᾳ φόνοι πολλοὶ καὶ ἐν Μακεδονίᾳ καὶ ἐν Λιβύῃ καὶ Ἰταλίᾳ. ἀπὸ δὲ <τοῦ> ταύτης τῆς ἐκλείψεως χρόνου μετὰ ἔτη γ' ὁ βασιλεὺς τῶν Αἰγυπτίων πόλεμον ἐξοίsetai πρὸς τὸν ἐν τῇ Συρίᾳ καὶ πόλεμοι αὐτῶν ἔσονται ἰσχυροὶ καὶ ἀπώλειαι πολλῶν ἔθνων· καὶ κρατήσουσι τῶν Αἰγυπτίων οἱ ἀπὸ τῆς Συρίας καὶ τῶν κατ' Αἴγυπτον τόπων κυριεύσουσι σὺν τῷ ἡγουμένῳ καὶ ἀναστατώσαντες τὸν λαὸν ἀπελεύσονται· μετὰ δὲ τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν ἐν Αἰγύπτῳ πάλιν στρατόπεδον συναχθήsetai· καὶ στάσις ἔσται <...> ὑπὸ τῶν ὀχλῶν· ἐν δὲ τῇ χώρᾳ ἀποστασία ἔσται καὶ ὁ λαὸς ἀκαταστατήsetai καὶ πολλὴν ἀηδίαν παρέξει τῷ ἡγουμένῳ. ἐὰν δὲ ὥρα ἐβδόμη ἢ <ὀγδόη ἢ> ἐνάτῃ ὁ ἥλιος ἐν ταῖς

περιστῇ τοῦ Σκορπίου τὸ στόμα καὶ ἀποκαθαρθῇ ἀπ' ἄρκτου, τὸν τῆς Ἀσίας βασιλέα μετὰ ἐννέα μηνᾶς τοὺς προεπιβουλεύσαντας αὐτῷ δολοφονήsetai δηλοῖ καὶ ἐν Κιλικίᾳ φόνους πολλοὺς καὶ ἐν 5 Μακεδονίᾳ καὶ Λιβύῃ καὶ Ἰταλίᾳ. ἀπὸ δὲ τοῦ τῆς ἐκλείψεως χρόνου μετὰ τρία ἔτη τὸν τῆς Αἰγύπτου βασιλέα πόλεμον ἐξοίsetai πρὸς τὸν τῆς Συρίας βασιλέα καὶ ἡττηθήsetai καὶ ἐν Αἰγύπτῳ 10 στρατόπεδα συναχθήsetai καὶ στάσεως γενομένης τοὺς πρῶτους ἀναιρεθήsetai ὑπὸ τῶν ὀχλῶν. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τριῶρῳ ἐκλείποντος ἡλίου τοῖς ἐν Φοινίκη καὶ Καππαδοκίᾳ νόσον 15 ἔσεσθαι. ἐν δὲ Συρίᾳ κυνῶν θάνατον καὶ μετὰ ταῦτα ἀνθρώπων. τῇ δὲ δεκάτῃ ἢ ἐνδεκάτῃ ὥρᾳ τῆς ἐκλείψεως γενομένης θάνατον θηρίοις καὶ τοῖς ὑποζυγίοις σημαίνεσθαι. 20

25

30

1 βακτρίαν cod. αἰθιοπίαν cod. ἢ τῇ scripsi: ἐν τῇ cod. 2-3 ὥραν τετάρτην ἢ πέμπτην ἢ ἕκτην cod. 4 τὸ τελείωμα αὐτοῦ videtur finis Scorpio- nis : τοῦ Σκορπίου τὸ στόμα Heph. 5 ἀποκαρθῇ cod. 6 κυρίου in cod. correctum ex κυρίου. Scribendum Κυρκίου vel Εὐρου, nisi glossema potius (ἢ βορείου) latet. 13 τοῦ addidi; ἐκλείψεως μετὰ χρόνων ἔτη γ' cod. 20 τὸν... τόπον cod. 26 τὸν ὀχλον cod.; lacunam ante statui: intercidisse videntur <καὶ οἱ πρῶτοι ἀναιρεθήsονται> ὑπὸ τ. ὀχλ. (cf. Heph.). 31 ἡ' ἢ addidi.

Χηλαῖς τοῦ Σκορπίου ἐκλείπη, τοῖς
ἐν Φοινίκη καὶ τοῖς ἐν Καππαδοκίᾳ
νόσος ἔσται, ἐν τῇ Συρίᾳ κυνῶν
θάνατος, μετὰ δὲ τούτους καὶ
5 ἀνθρώπων. ἐὰν δὲ δεκάτῃ <ῆ>
ἐνδεκάτῃ <ῆ> δωδεκάτῃ ὥρᾳ, τοῖς
θηρίοις ἢ καὶ τοῖς ὑποζυγίοις πᾶσι
<θάνατον> σημαίνει.

Ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη ἐν Χηλαῖς ὥρᾳ
10 πρώτη <ῆ> δευτέρᾳ ἐκλείπη, ἐν
πάσῃ χώρᾳ γογγυσμός ἔσται καὶ
δυσανεστία· καὶ πολλὰ βαρέα ἐκ
τῶν ὑπεράνω τοῖς ὑποτεταγμένοις
ἔσται καὶ τὰ κοινὰ παραθλιβήσε-
15 ται καὶ τοὺς δυναστεύοντας εὖξον-
ται ἀποφυγεῖν· κακαὶ γὰρ αὐτοῖς
ἔσονται καὶ <...> ἐπιγραφαί. ἐὰν
δὲ τετάρτῃ πέμπτῃ ἑκτῇ ἐβδόμῃ
ὀγδόῃ, Κοίλῃ Συρίᾳ, Λιβύῃ, Φοι-
20 νίκη, Αἰγύπτῳ <ἀνεσις> πολλῶν
κακῶν. ἐὰν δὲ ἐνάτῃ δεκάτῃ ἐνδε-
κάτῃ δωδεκάτῃ ὥρᾳ, ταῖς ἐπιθα-
λασσiais πόλεσι θόρυβος τῇ τε
Λυδίᾳ Μυσίᾳ Ἰωνίᾳ πόλεμοι ἢ
25 καρπῶν ἀφορία.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ. Ἐὰν ἐν
Σκορπίῳ ὁ ἥλιος ἐκλείπη, ὥρᾳ
πρώτῃ δευτέρᾳ τρίτῃ Γαλάταις
πρὸς Ἑλληνας <πόλεμον σημαί-
30 νει>· ἐν δὲ Λιβύῃ μέσῃ <ῆ γῆ>
πολλὰ τέξεται θηρία. ἐὰν δὲ ὥρᾳ
τετάρτῃ πέμπτῃ ἑκτῇ, ἄτοπα ἔσται
Ἀρμενίᾳ, Καππαδοκίᾳ, Φρυγίᾳ,
Λυδίᾳ, Ἑλλησπόντῳ· ἐὰν δὲ ὥρᾳ

Καὶ τὴν Σελήνην δὲ ἐκλείπουσαν περὶ
τὰς πρώτας τρεῖς ὥρας πᾶσαν δυσανε-
στίαν καὶ ἀηδίαν ἐγγενᾶν πάσῃ χώρᾳ
καὶ βάρη τοῖς ὑποτεταγμένοις ἐπιβλη-
θήσεσθαι, ὡς τὰ κοινὰ θλιβῆναι καὶ
τοὺς δυνάστας ἀποφυγεῖν εὖξασθαι.
ἀπὸ δὲ τετάρτης ὥρας ἕως ἐβδόμης
ἐκλείπουσαν τῇ Κοίλῃ Συρίᾳ καὶ Φοινίκη
καὶ Λιβύῃ καὶ Αἰγύπτῳ ἀνεσις ποιῆσαι.
δεκάτῃ δὲ ὥρᾳ καὶ ἐνδεκάτῃ ἐκλείπου-
σαν τοῖς παραθαλασσίοις τόποις θόρυ-
βον καὶ Ἰωνίᾳ πόλεμον καὶ καρπῶν
ἀφορίας σημαίνειν.

Ἐν δὲ τῷ Σκορπίῳ περὶ πρώτην καὶ
δευτέραν ἥλιος ἐκλείψας Γαλάταις
<σημαίνει> πρὸς Ἑλληνας πόλεμον
ποιήσκειν, ἐν δὲ Λιβύῃ πολλὰ θηρία τὴν
γῆν τέξεσθαι. ὥρᾳ δὲ τρίτῃ ἕως πέμπτ-
της ἐκλείψας σημαίνει Ἀρμενίᾳ, Καπ-
παδοκίᾳ, Λυδίᾳ, Φρυγίᾳ, Ἰωνίᾳ, Ἑλλη-
σπόντῳ ἀδηδὴ τοῖς ἀρχουσιν αὐτῶν. τῇ
δὲ τρίτῃ τριώρῳ ἐκλείψας τῇ χώρᾳ τῇ

3 κοινός cod. : κυνῶν scripsi ex Heph.
8 θανάτον add. ex Heph. 11 Hephae-
stionem vocabulum γογγυσμός (= mur-
muratio) vitavisse memorabile (praetu-
lit ἀηδία). 17 post καὶ lacunam statui:
fort. suppl. παρόνομοι; cf. p. 142, 8.
20 ἀνεσις supplavi ex Heph. 23 ἢ τε
cod. 29-30 πόλεμον σημαίνει et ἡ γῆ
supplavi; μέση ex ἡ γῆ corruptum esse
mavult Cumont.

15 τρίτης codd. : correxi, cf. v. 10 et
Exc. Monac. 27-28 Γαλάταις ex codd.
recepī (Γαλάτας edd.) et σημαίνει addidi.

ἐβδόμη ὀγδόη ἐνάτη < > καὶ πρὶν αὐθις ἀποκαθαρθῆναι τὸ ἔλκειμμα ἔχον καταδύηται, πένθει αὐτῶν ἡ χώρα παραπολείται· καὶ ὁ δυναστεύων αὐτῆς κακῶς ἀπολείται, ἐὰν ὥρα < ι' > δειχθῇ αὕτη ἡ ἔκλειψις.

Ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη ὥρα πρώτη δευτέρα ἐν Σκορπίῳ ἐκλείπῃ ὅλη, ἐν Αἰθιοπία καὶ τοῖς προσσηνοῦσιν αὐτὴν τόποις ἀποτυμπανισμός ἐσται. ἐὰν δὲ ὥρα τρίτη τετάρτη πέμπτη ἕκτη μεσουρανήσασα < ἐν > τῷ Σκορπίῳ ὅλη ἐκλείπῃ, ἐν Συρία Κιλικία Φοινίκη Λιβύῃ πολλοὶ φόνοι ἔσονται καὶ ἀκρις πολλὴ ἔσται. ἐὰν δὲ ὀγδόη ἐνάτη δεκάτη, ἐν τῇ Περσῶν χώρα καὶ Εὐβοίᾳ πένθος ἔσται· ἐν Αἰγύπτῳ δὲ μεγάλων ἀνθρώπων ἐπαναίσεις καὶ τοῖς ἡγουμένοις ὄχλοι ἀπειθήσουσι.

Μηνὶ Δεκεμβρίῳ. Ἐὰν ἐν Τοξότη ὁ ἥλιος ἐκλείπῃ ὥρα πρώτη δευτέρα τρίτη, Κρήτες πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἐξοίσονται· στάσις δὲ πολλαχοῦ στρατοπέδων συναγωγὴν ἔξει. ἐὰν δὲ ὥρα πέμπτη ἕκτη ἐβδόμη ὀγδόη,

πρὸς ἑσπέραν ἐρήμωσιν δηλοῖ, ὡς πόλεις εἰς πόλεις καταφυγεῖν. τῇ δὲ τελευταίᾳ τριώρῳ ἐκλείψας καὶ δὺς πρὸ τοῦ καθαρθῆναι τὴν πρὸς ἑσπέραν χώραν μετ' ἐνιαυτὸν ἀφανισθῆναι καὶ 5 τὸν δυνάστην αὐτῶν ἀπολέσθαι μηνύει.

Ἡ δὲ Σελήνη πρώτη καὶ δευτέρα ὥρα ἐκλείπουσα Αἰθιοπία καὶ τοῖς ἐνοικοῦσι σπάνιν ἔσεσθαι δηλοῖ. τρίτῃ δὲ καὶ 10 τετάρτῃ καὶ πέπτῃ Συρία, Κιλικία καὶ Φοινίκη καὶ Αἰγύπτῳ πόλεμον ἔσεσθαι καὶ ἀκριὰ πολλὴν καὶ τὰ θηρία κατέδεσθαι τοὺς καρπούς καὶ πολλὰ παράδοξα σημεῖα ἐπιγενήσεσθαι. ἐὰν δὲ 15 ὀγδόη ἡ ἐνάτη ἕως δυσμῶν ἐκλείψῃ, τῆς μὲν Αἰγύπτου τοὺς ὄχλους ἀπειθήσαι τῷ ἡγουμένῳ καὶ μεγάλους ἀνδρας ἀναιρεθῆναι, Εὐβοίᾳ δὲ καὶ τῇ Περσῶν χώρα συμφορὰς σημαίνει. 20

Ἐν δὲ Τοξότη ἥλιος ἐκλείψας ἐν ταῖς πρώταις τέσσαρσιν ὥραις Κρήτην ἐμφύλιον πόλεμον ἔξει, στάσεις δὲ 25 καὶ πόλεμον πανταχῇ. πέμπτῃ ἡ ἕκτη ἡ ἐβδόμη ὥρα Ἰβηρία, Σκυθία, τοῖς Ἕλλησι πόλεμον, ἐν δὲ Συρίᾳ ἐπήλυσιν βαρβάρων καὶ πόλεμον, Βαβυλῶνι δὲ

1 lacunam statui; suppl. haec fere: < τοῖς πρὸς ἑσπέραν οἰκοῦσιν ἐρήμωσιν δηλοῖ· ἐὰν δὲ ὥρα ι' ια' ιβ' ἐκλείψῃ >. 2 αὐτῶν cod.: αὐθις copi. 3 ἀποδοίη καὶ cod.: καταδύηται scr. πενθήσει cod. 5 αὐτοῖς cod. 6 ὥρα δ. αὐτῇ cod. 10 προσσηνοῦσιν cod. (ἐνοικοῦσι Heph.): προσσηνοῦσι scripsi, cf. infra p. 143, 6. 11 pro ἀποτυμπανισμός Heph. maluit σπάνις. 13 ἐν addidi. 18 Εὐβοίᾳ quamvis apud Heph. quoque scriptum sit, suspectum. 25 post τρίτῃ τετάρτῃ intercidisse videtur. Κρήται cod. 27 πείσης cod.; στάσις corr. Cumont.

13-14 καταδέσασθαι Aa, καταδύσεσθαι P: κατέδεσεσθαι editt. 27 Ἰβηρία P (om. Aa), quod iniuria ab Engelbrechtio et Riessio repudiatum esse nunc elucet; καὶ add.

Ἰβηρσι, Σκύθαις, τοῖς Ἑλλήσι
 πρὸς τοὺς βαρβάρους πόλεμος
 ἔσται· ἐν δὲ Συρίᾳ ἐπήλυσις πολε-
 μίων ἔσται· † βίβλος δὲ καταφθα-
 5 ρήσεται. ἐὰν δὲ ὥρα ἐνάτη δεκάτη
 ἐνδεκάτη, πόλεις ἐπὶ θαλάσση
 ἀνάστατοι ἔσονται καὶ τὰ κοινὰ
 αὐτῶν διαρπαγῇσονται. τῷ δὲ τῆς
 Αἰγύπτου <καὶ τῆς Ἀσίας> δυνα-
 10 στεύοντι λόγοι ἔσονται πρὸς ἀλλή-
 λους· ἡ δὲ Σουσιανὴ ὑπὸ τῆς
 ἀντικειμένης αὐτῇ χώρας κατα-
 τροχασθήσεται.

Ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη ἐν Τοξότῃ ὥρᾳ
 15 πρώτη δευτέρᾳ τρίτῃ, στρατιω-
 τικαὶ κινήσεις κατέχουσι. <τοῖς
 δὲ> τὰ κοινὰ πρότερον ἐσηκόςι
 ταραχαί, θόρυβοι προσπεσούνται.
 κατὰ δὲ τὸ φθινόπωρον πολλαχοῦ
 20 εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν ἀνθρώ-
 πων νόσοι ἐμπεσούνται, αἱ καὶ
 διατείνουσι εἰς πολλοὺς, οἷσις δὴ
 τόποις τὰ σημεῖα, Καρίᾳ Ἰωνίᾳ
 Αἰγύπτῳ Ἀραβίᾳ Βαβυλωνίᾳ Με-
 25 σοποταμίᾳ καὶ τῷ παρὰ τὸν Νεῖλον
 <καὶ> Εὐφράτῃν μέχρι τῆς Ἐρυ-
 θρᾶς θαλάσσης, ἔτι καὶ τοῖς ἐπὶ τὰ
 ἔσχατα Ἑλυμαίδος. ἔσται δὲ καὶ
 ἔτος ἀπατηλὸν <καὶ> ἐπίψυχρον

φθορὰν δηλοῖ. ἀπὸ δὲ ὀγδόης ὥρας ἕως
 δωδεκάτης πόλεις ἐπιθαλασσίας ἀνα-
 στάτους ἔσεσθαι καὶ τὰ κοινὰ αὐτῶν
 διαφθαρῆναι καὶ τοῖς τῆς Ἀσίας καὶ
 Αἰγύπτου δυνάσταις ἀντιλογίαν ἔσεσθαι
 τὴν τε Σουσιανὴν χώραν ὑπὸ τῆς παρα-
 κειμένης καταδραμηθῆναι σημαίνει.

Τῆς δὲ Σελήνης ἐκλειπούσης ἐν ταῖς
 τέσσαρσι πρώταις ὥραις κίνησιν στρα-
 τιωτικὴν καὶ τοῖς ἔχουσι τὰ κοινὰ ταρα-
 χὰς καὶ φόβους ἔσεσθαι καὶ νόσους
 περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς κατὰ τὸ φθινό-
 πωρον καὶ πολλοῖς τόποις ἔσεσθαι τὰ
 σημεῖα, Καρίᾳ, Ἰωνίᾳ, Αἰγύπτῳ, Ἀρα-
 βίᾳ, Βαβυλωνίᾳ, Μεσοποταμίᾳ καὶ τῇ
 παρὰ τὸν Νεῖλον καὶ Εὐφράτῃν μέχρι
 τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ μέχρι Ἑλυ-
 μαίδος. καὶ τὸ ἔτος ἀπατηλὸν καὶ
 ὑπόψυχρον καὶ λυπηρόν, ὡς καὶ τοῖς
 ἀνθρώποις ὑποψίας μοχθηρὰς ἐγγενέ-
 σθαι καὶ ἄλλον ἄλλῃ δόλους τεκτῇ-
 νασθαι, ὡς καὶ τοὺς κακούργους τὰ τῶν
 πλησίων ἀφελέσθαι καὶ χρημάτων ἐπι-

3 ἐπήλυσις cod. πολέμων cod. 4 βί-
 βλος corruptum ex Βαβυλῶν? (Βύβλος
 ci. Cumont, sed regiones non urbes
 nominari solent). 9 καὶ τῆς Ἀσίας
 suppl. ex Heph. 11 οἱ δὲ Σουσιανοὶ
 cod. 12 αὐτῷ cod. χώρας: Elymaeos
 ληστρικούς (Strabo, XI, 524) dicere
 videtur. 12-13 κατα τροχασαί ἔσεται
 cod. 16 τοῖς δὲ addidi. 20 εἰς τοὺς
 ὀφθαλμοὺς: nam ἡ ἀκὴ τοῦ Τοξότου
 σινωτικῆ ὀφθαλμῶν, item ὁ ὀφθαλμός
 τοῦ Τοξότου, cf. *Catal.*, V, 226 et supra,
 p. 112, 1 et 2. 22 δὲ cod., corr. Cumont.
 26 καὶ addidi. 27 ἔστι καὶ τῆς cod.
 28 Ἑλλημαίδος cod. 29 ἐπίδηλον cod.:
 ἀπατηλὸν <καὶ> scripsi ex Heph.

καὶ λυπηρόν οἱ τε ἄνθρωποι εἰς ὑποψίας ἐμπεσοῦνται μοχθηρὰς καὶ ἄλλος ἄλλῃ δόλους ἐπάξει· οἱ τε ἐπιθετικοὶ καὶ καχέκται τὰ τῶν πλουσίων ἀφελοῦνται καὶ τόπων ἔσονται ἰσχυρῶν κατασπασμοὶ καὶ ἀδικήματα καὶ πολλὰ καὶ παράνομοι συντελεσθήσονται τοῖς πλουτοῦσιν ἐπιγραφαί. ἐὰν δὲ ὥρᾳ ἕκτῃ ἐβδόμῃ ἐνάτῃ δεκάτῃ, βαρβάρων στράτευμα ἐπὶ τοῖς Ἑλληνας ἐλεύσεται· καὶ ἐν Συρίᾳ καὶ Μακεδονίᾳ θόρυβος ἔσται· οἱ δὲ πρωτεύοντες ἀπολοῦνται μεταναστάντες· καὶ Γαλάταις καὶ Κρησὶ καὶ Πέρσαις ἀφορία καρπῶν. ἐὰν δὲ ἐνδεκάτῃ ὥρᾳ ἡ ἐσχάτη ἔωθινῇ, οἱ πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦντες πολιορκήσουσιν ἀλλήλους καὶ τοὺς νεκροὺς αὐτῶν κατέδεται τὰ θηρία.

<Μηνὶ Ἰαννουαρίῳ. Ἐὰν ἐν Αἰγυπτῷ ὁ ἥλιος ἐκλείπῃ ὥρᾳ πρώτη ἢ δευτέρᾳ ἢ τρίτῃ, Περσικὸς ἔσται πόλεμος καὶ τοῖς οἰκοῦσι πρὸς νότον ἐπέλευσις πολλῶν κακῶν ἔσται. ὥρᾳ δὲ τετάρτῃ, πέμπτῃ, ἕκτῃ σημαίνει

γραφὰς γενέσθαι τοῖς πλουσίοις. ἀπὸ δὲ τετάρτης ἀρχομένης ἕως δεκάτης βαρβάρων στρατεύματα ἐπὶ τοὺς Ἑλληνας καὶ περὶ Μακεδονίαν θόρυβον σημαίνει καὶ τοὺς πρωτεύοντας πεσεῖν. 5 ἐν δὲ ταῖς λοιπαῖς ὥραις τοὺς πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦντας ἑαυτοὺς πολιορκήσαι δηλοῖ, ὥς τοὺς νεκροὺς αὐτῶν κατέδεσθαι τὰ θηρία.

10

15

20

ἡλίου δὲ ἐν Αἰγυπτῷ περὶ τὴν πρώτην τρίωρον ἐκλείποντος τοῖς πρὸς νότον οἰκοῦσι κακὰ σημαίνει. περὶ δὲ δευτέραν τρίωρον κακὰ Ἑλυμαῖα, Περ- 25 σίδι, Μηδίᾳ, Γερμανίᾳ, Ἰνδίᾳ δηλοῖ καὶ τοῖς πρὸς ἀνατολὰς καὶ ἀπηνιότην οἰκοῦσιν. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ τρίωρῃ τοῖς ἐν

3 ἐπὶ δέξιν scripsi : ἐκτάξει cod. 4 τὰ scripsi : καὶ cod. 14-15 ἀπολοῦνται μεταναστάντες (vel μετανάσταται) scripsi : ἐπεὶ οὖν τάγματι ἀνῴσται cod. 17-18 ἔωθεν νῆσοι cod.; ἔωθινῇ (scil. ἐκλείπῃ) scripsi; ἔωθινῇ = ἀνατέλλουσα (οἱ ἔωθεν καὶ οἱ Kroll, sed cf. Heph.). 22 Excerpta de Capricorno tota, de Aquario maximam partem in cod. Monac. perierunt; succurrunt excerpta codicis V(eneti) 9 (= Marciani 366), de quibus plura in calce editionis p. 150. 22 post Ἰαννουαρίῳ in cod. V(eneto) περὶ ἐκλείψεως ἡλίου καὶ σελήνης, quod omisi : vides revera ut supra p. 130 conieci excerptorem olim a signo Ianuarii i. e. Capricorno incepisse.

22 Γερμανία codd. Ἀρμενία recte opinor Kroll, *Neue Jahrbücher*, VII, 574; possis etiam Καρμανία. Sed corruptelam sive correctionem pervetustam esse excerpta Veneta demonstrant (ut supra p. 137, 27).

Ἑλυμαῖδι, Περσίδι, Γερμανίᾳ, Ἰνδία τῇ πρὸς ἀνατολὴν καὶ ἀπηλιώτην πτῶσιν. ἔαν ὥρα ἐβδόμη, ὀγδόη καὶ ἐνάτη, τοῖς ἐν Πόντῳ
 5 πόλεμον καὶ Ἀσία καὶ Κύπρῳ καὶ τοῖς πρὸς νότον σκηνοῦσι ταῦτα δηλοῖ· ἔτι δὲ καὶ νόσοι καὶ φθοραὶ καὶ ἀπώλεια καρπῶν καὶ τῆς γῆς. ἔαν δὲ ὥρα δεκάτη, ἐνδεκάτη,
 10 δωδεκάτη, τετραπόδων ἔσονται διαφθοραὶ ἐν τοῖς περὶ δύσιν.

Ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη ἐν τῷ αὐτῷ Αἰγocerῳ ὥρα πρώτη, δευτέρα, τρίτη ὅλη ἐκλείπῃ, ἀνὴρ μέγας
 15 ἐπιστρατεύσει ἀπὸ τῆς Ἀσίας τῇ Αἰγυπτίων χώρα καὶ τὸν ἡγούμενον αὐτῶν λήψεται, τὸν πολὺν δὲ λαὸν τὸν μὲν ὑποχείριον λαβὼν <προσδέξεται, τὸν δὲ> φονεύσει.
 20 μετὰ δὲ τὴν τούτου ἀπαλλαγὴν ἐμφύλιος πόλεμος ἔσται καὶ ὀχλοκρατία καὶ ἀνθρωποὶ μεγάλοι οἱ μὲν εἰς ἀνάγκας ἀφίξονται, οἱ δὲ ἐξ αὐτῶν ἀγρίῳ μόρῳ κατακοπή-
 25 σονται, ἡ δὲ χώρα ἀκαταστατήσεται καὶ ἀπὸ τοῦ ἡγουμένου ἀποστήσεται καὶ κατασφαγαὶ ἀνθρώπων ἔσονται καὶ ἄλλος τὰ ἄλλου ἀφελῆται καὶ τὸν ἀλλότριον καρπὸν
 30 ἀροῦνται, ἅτε δὴ ποτε τῶν <δεσποτῶν> αὐτῶν ἐνδεία καὶ ἀπορία πιεζομένων, καὶ τοῖς ἀθίκοις τὰς χεῖρας ἐπιβαλοῦσιν. ἔαν δὲ πέμπτη, ἕκτη, ἐβδόμη καὶ ὀγδόη,

τῷ Πόντῳ πόλεμον καὶ τοῖς ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ Κύπρῳ καὶ τοῖς πρὸς νότον οἰκοῦσι σημαίνει καὶ νόσους καὶ φθορὰς καρπῶν καὶ φυτῶν καὶ γῆς. ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ τριῶρ τετραπόδων διαφθορὰν τῶν ἐν τῇ δύσει.

Σελήνη δὲ ἐν Αἰγocerῳ ἐκλείψασα ἐν τῇ πρώτῃ τριῶρ ἀνδρα μέγαν ἐπὶ τὴν Αἰγυπτον ἐκ τῆς Ἀσίας στρατεύσασθαι καὶ τὸν ἡγούμενον αἰχμαλωτίσαι καὶ τοὺς ὄχλους τοὺς μὲν διαφθεῖραι, τοὺς δὲ ὑποχείριους ἔχειν σημαίνει. μετὰ δὲ τὴν τούτων ἀπαλλαγὴν ἔσεσθαι ἐμφύλιον πόλεμον καὶ ὀχλοκρατίαν καὶ τοὺς πρώτους κατακοπήναι καὶ ἀποστατήσαι δούλους τοῦ ἡγουμένου καὶ ἄλλον ἄλλου ἀφελέσθαι τὰ κτήματα, τοὺς δὲ δεσπότης αὐτῶν δι' ἐνδειαν ἐπαιτήσαι τροφήν. ἐν ταῖς ἑξῆς ἄχρι τῆς ὀγδόης ὥρας ἐκλείπουσης νοσήματα περιοδικὰ ἐπελεύσεται ἀπὸ ἀνατολῆς μέχρι δύσεως καὶ Φοινίκη ὑπὸ τῶν ἔξω πολιορκηθήσεται, ὁ δὲ πολιορκῶν οὐδὲν ἀνύσει διὰ τὸ ἐπικοινωνεῖν τῷ Αἰγocerῳ τὸ τῆς Εἰλειθυίας ζῦδιον ἀκέφαλον ὄν. ἐν δὲ ταῖς τελευταίαις ὥραις ἐκλείπουσα ἡ καὶ ἔχουσα τι μέρος τῆς ἐκλείψεως, πρὶν δῶναι, σημαίνει στράτευμα ἔξωθεν ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐλεύσεσθαι καὶ ὁ

1 Γερμανίᾳ ex Ἀρμενίᾳ olim immutatum videtur: cf. quae ad Hephaestionem adnotavi. 12 ante ἐάν in V Περὶ Σελήνης quod omisi. 15 ἐν τῇ V. 19 προσδέξεται τὸν δὲ suppl. 30 ἀροῦνται V, corr. Hertlein. 30-31 δεσποτῶν add.; cf. Heph. 34 ante πέμπτη supplendum videtur τετάρτη.

21 δούλους] δὲ ἄλλους codd., corr. Riess. 30 Εἰλειθυίας ζῦδιον (cf. *Sphaeram* meam p. 212 sqq. et Rehm, *Berl. Philol. Woch.* 1904, p. 1042, 3): i. e. Virginis signum (ἀκέφαλον secundum Eratosthenis catasterismos p. 84 Robert), quod triangulum cum Capricorno facit (ἐπικοινωνεῖ). 33 πρὶν addidi, ἔως ἂν Riess. δύνῃ codd.

νοσήματα ἔσται περιοδικὰ τοῖς ἀνθρώποις ἀπὸ ἀνατολῆς ἕως δύσεως καὶ Φοινίκη ὑπὸ τῶν ἔξω πολεμίων πολιορκηθήσεται, ἡ δὲ νῆσος ἢ καλουμένη Κύπρος ὑπὸ δυνάστου τινὸς ἐπιβουλευθήσεται, ἀλλ' οὐδὲν μὴ πράξει ὁ ἐπιβουλεύων διὰ τὸ ἐπικοινωνεῖν τῷ Αἰγυπτίῳ τὸ τῆς Ἀμαλθείας ζῴδιον, ὃ οὐδ' ἐστὶν ἀκέφαλον. ἔὰν ἐνάτης, δεκάτης καὶ ἑνδεκάτης ἑωθινῆς ὥρας <ἡ> καὶ μέρος τι τοῦ ἑλλείμματος πρὶν ἢ κρυβῆναι <ἡ> ἀποκαθαρθῆναι ἔχουσα κατὰ δύσιν, στράτευμα ἐπὶ τὴν Ἀσίαν ἐπελεύσεται καὶ ὁ δυναστεύων ὑπὸ τῶν ἰδίων καταληφθήσεται καὶ οἱ πεπιστευμένοι φίλοι ἔξ αὐτοῦ προδώσουσιν αὐτόν· καὶ φόνοι πολλοὶ καὶ προσβολαὶ ἔσονται ὑπὸ τῶν ἀστῶν πολιορκούντων καὶ ὁ δυναστεύων ἀπολείται, καὶ ἕτερος διαδέχεται τὴν ἔξουσίαν. μετὰ δὲ τὴν ἀκαιρον περίστασιν προεπιβουλεύσαντες τούτῳ δυνάσται ἐν τῇ τούτου οἰκίᾳ

πρότερον δυναστεύων ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐγκαταλειφθεὶς ἀλώσεται. μετὰ χρόνον δὲ τινα οἱ προεπιβουλεύσαντες τῷ δυνάστῃ τίσουσι δίκας.

5

10

15

20

25

5 νῆσος corr. Hertlein : ὁῆλος V. 7 οὐδὲν οὐ μὴ V. 9 Ἀμαλθείας consulto correctum potius quam corruptum videtur ex Εἰλειθυίας (cf. Heph. et quae ibi adnotavi) quae quam stellam significaret, posterioris temporis astrologis ignotum erat. Secundum Eratosthenis *Catast.* ed. Robert, p. 100 sqq. et Hygin. II, 13, Amaltheae capra inter caeli stellas recepta est quae cum Capricorno optime conspirare interpolatori videbatur. Neque tamen ἀκέφαλος dici poterat : inde eundem interpolatorem δ οὐδ' ἐστὶν ἀκέφαλον scripsisse consentaneum est (cf. Arat. v. 164 ἀλλ' ἡ μὲν πολλή τε καὶ ἀγλαή). 12 et 14 ἡ addidi. 14 ἔχουσι V : ἔχουσα scripsi (nempe ἐκλείπη). 25 προεπιβουλεύσαντες V. 26 τοῦ-
ου
των V.

1 ὁ πρότερον (τῆς Ἀσίας) δυναστεύων ἀπὸ τῶν ἰδίων ἐγκαταλειφθεὶς κτλ. : simultatum quae Attalo Pergameno cum Eumene II fratre ad tempus intercesserunt (a. 172 et 168. cf. Wilcken apud Wissowa, II, 2159 sq.) exemplum auctorem recoxisse et immutasse suspicatus eram, sed excerpta nova huic coniecturae minus favent.

παθόντες αντίποινα τὴν ὁμοίαν
 <έν> τούτῳ τῷ τόπῳ λήψονται
 καταστροφὴν. ἕτεροι δὲ πάλιν δια-
 δέχονται τὴν τούτων ἐξουσίαν, οἵτι-
 5 νες τὰ ὑπὸ τούτων θεμελιωθέντα
 μεταθήσουσι, καὶ οἱ κάκιστοι τῶν
 κρείσσονων ἔμπροσθεν ἴσονται,
 οἱ δὲ κρείσσονες καὶ οἱ ἔνδοξοι
 ἀπαρρησίαστοι περιπατήσουσιν.
 10 ἀλλὰ κατὰ φορὰν ἀντικρυς τὸ
 θεῖον τὴν πρόνοιαν τῶν ἐπταικό-
 των ποιήσεται, καὶ ἀπολήψονται
 τὴν ἀρχαίαν στάσιν παρ' ἐλπίδα.

Μηνὶ Φεβρουαρίῳ. Ἐάν ἐν
 15 τῷ Ὑδροχόῳ ὁ ἥλιος ἐκλείπῃ
 ὥρᾳ πρώτη, δευτέρᾳ καὶ τρίτῃ, τῷ
 Πέρσῃ σημαίνει στάσιν, Ἀραβίᾳ
 καὶ Συρίᾳ, Αἰγύπτῳ, Αἰθιοπίᾳ,
 Λιβύῃ καὶ τῇ πρὸς ἐσπέραν καὶ
 20 ζέφυρον ὅλη ἐπαλλήλων συστρο-
 φήν. ὥρᾳ δὲ τετάρτῃ, πέμπτῃ
 καὶ ἕκτῃ ἐνέδρῳι πολλὰ ἔσονται,
 πάντα δὲ ἀπολείται μετ' ὀλίγον,
 καὶ οἱ καρποὶ βλαστήσαντες καλῶς
 25 ἐπὶ σῆσιν ἔσονται. ἐάν δὲ ὥρᾳ
 ἑβδόμῃ, ὀγδόῃ, ἐνάτῃ καὶ δεκάτῃ,
 Ἰταλίᾳ, Κιλικίᾳ, Λιβύῃ καὶ τῇ
 Λακωνικῇ ἕρις ταῖς πόλεσιν ἔσται
 πρὸς ἀλλήλας. τὰ δὲ αὐτὰ συμβή-
 30 σεται καὶ ἐνδεκάτῃ καὶ δωδεκάτῃ
 ὥρᾳ.

Ἐάν δὲ ἡ Σελήνη ἐκλείψῃ οὐσα
 ἐν Ὑδροχόῳ ὥρᾳ πρώτη, δε-
 35 τέρᾳ, τρίτῃ καὶ τετάρτῃ ὅλη ἢ τὰ
 δύο μέρη, τοῖς ἐν Κιλικίᾳ ἐκ τῶν

Ἐν δὲ Ὑδροχόῳ ἥλιος ἐκλείψας τῇ
 πρώτῃ τριώρῳ τῷ πρὸς εὐρον μέρει,
 Μεσοποταμίᾳ, Ἀραβίᾳ, Συρίᾳ Κοίλῃ,
 Αἰγύπτῳ, Αἰθιοπίᾳ, Λιβύῃ καὶ τοῖς πρὸς
 ἐσπέραν πᾶσι σημαίνει ὅλων ἔσεσθαι
 συστροφάς. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τριώρῳ
 ἐκλείπων τοὺς καρποὺς βλαστήσαντας
 ἐπισινεῖς ποιήσει καὶ ἐνυδρὰ πολλὰ
 γεγόμενα ἀπολείται. τῇ δὲ τρίτῃ τριώρῳ
 ἔριν καὶ στάσιν προμηνύει ἔσεσθαι
 Ἰταλίᾳ Κιλικίᾳ Λιβύῃ Λακωνικῇ καὶ
 ταῖς ἐν αὐταῖς πόλεσι πρὸς ἀλλήλας· ἐν
 δὲ τῇ τελευταίᾳ τριώρῳ ὁμοίως τὰ
 αὐτὰ σημαίνει.

Ἡ δὲ Σελήνη ἐκλείπουσα ἐν τῇ πρώτῃ
 τριώρῳ ὅλη ἢ τὸ δίμοιρον μέρος παρὰ
 τῶν δυναστῶν τοῖς ἐν Κιλικίᾳ πολλὰ
 ὁχληρὰ ἐπιταχθήσεσθαι καὶ βαρεῖα

1 ἀντάποινα V. 2 ἐν add. Hertlein.
 2-3 καὶ καταστροφὴν V. 5 θεμελιω-
 θέντες V. 7 ἐμπροσθεν conl. Hertlein.
 10 καταφορὰν V. 14 ἐάν τῷ Ὑ. V.
 20 ὅλων V. 22 ἐνέδρῳι V: fort. scrib.
 ἐνυδροὶ πολλὰ <χῶραι> ἔσονται.
 28 ἀρίσταις V: ἕρις ταῖς scr., cf. Herph.
 32 ἐκλείπει V.

23 δίμοιρον P quod iure praestulit
 Riess: δεύτερον μέρος A.

υπεράνω πολλά σκληρά καὶ βαρέα ἐπιρριφῆσεται. πέμπτη, ἔκτη ὥρα <ὁμοίως. ἐβδόμη, ὀγδόη, ἐνάτη> περὶ Κύπρον ἔσται ὃ τι ἀπὸ τῶν καινῶν λυπηρόν, Τυρρηνοὶ δὲ καὶ Ἱταλοὶ νόσοις χαλεπαῖς περιπέσονται. δεκάτη, ἐνδεκάτη, δωδεκάτη ὥρα οἱ ἐν τῇ Λιβύῃ γενόμενοι πολεμήσουσι τοὺς τὰς πόλεις οἰκοῦντας, καὶ πολλὸς λαὸς ἀπολείται, τοὺς τε καρπούς> αὐτῶν ἄλλοι τρυγῆσουσι καὶ αὐτοὶ ἀποκλεισθήσονται.

Μηνὶ Μαρτίῳ. Ἐὰν ἐν Ἰχθύσιν ὁ ἥλιος ἐκλείπῃ ὥρα α' β' γ' ὅλος ἢ τὰ β' μέρη, ὃ τῆς Ἀσίας ἡγούμενος ὑπὸ βαρβάρου ἔθνους ταπεινωθήσεται καὶ πολλὰς ὑπάρξεις ἀποβαλεῖ. μετὰ δὲ ἔτι τέσσαρα ἢ ἔτι μικρῷ πλείον ἄλλος τὴν ἔξουσίαν παραλήσεται. ἐὰν δὲ δ' ε' ζ', ἐν Αἰγύπτῳ πένθος· ἐὰν δὲ περὶ μέσον ἡμέρας ἐκλείπῃ, ἄτοπα πολλὰ καὶ χαλεπὰ ἐξ ὄχλων ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Συρίᾳ ἔσται. ἐὰν δὲ ἐβδόμη, ὀγδόη ὥρα, σημαίνει Ἀρμενίᾳ, Καππαδοκίᾳ, Ἰωνίᾳ, Λυδίᾳ, Ἑλλησπόντῳ τὰ ἐμφανέστερα τῶν κακῶν ἔσεσθαι.

Ἐὰν δὲ ἡ Σελήνη ἐν Ἰχθύσιν ἐκλείπῃ ὥρα α' β' γ' ὅλη, Αἰγυπτίοις νόσοι φόνοι ἀναλώσεις πρά-

σμαινεῖ. ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τριῶρῳ ὁμοίως. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ περὶ Κύπρον ἄτοπὸν τι ἔσεσθαι καὶ λυπηρόν, Τυρρηνοὺς τε καὶ Ἱταλοὺς νόσοις περιπέσεσθαι χαλεπαῖς. ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ 5 τριῶρῳ τοὺς ἐν τῇ περιχώρῳ Λιβύης τοὺς τὰς πόλεις οἰκοῦσι πολεμήσειν σημαίνει καὶ τοὺς καρπούς αὐτῶν ὑπ' ἄλλων τρυγηθῆναι καὶ τὰς ὁδοὺς ἀποκλεισθῆναι.

10

Ἐν δὲ τοῖς Ἰχθύσιν ὁ ἥλιος ἐκλείπων ἐν τῇ πρώτῃ τριῶρῳ ὅλος ἢ τὸ 15 δῖμοιρον τοῦ κύκλου, τὸν τῆς Ἀσίας δυνάστην ὑπὸ βαρβάρων μηνύει ταπεινωθήσεσθαι καὶ πολλὰ ἀποβαλεῖν καὶ μετὰ τριετίαν <ἢ> μικρῷ πλείον ἄλλον τὴν ἔξουσίαν ἀπολαβεῖν. τετάρτῃ δὲ καὶ 20 πέμπτῃ ἐκλείπων ἀπὸ πολλῶν τὴν Αἰγυπτον καὶ Συρίαν ὀχληθήσεσθαι. ἐβδόμη δὲ καὶ ὀγδόη χαλεπὰ πείσεσθαι Ἀρμενίαν, Καππαδοκίαν, Φρυγίαν, Ἰωνίαν, Λυδίαν, Ἑλλησπόντον. δεκάτῃ δὲ 25 καὶ ἐνδεκάτῃ ὥρα ἐκλείψας θάνατον ἀνθρώποις ἔσεσθαι ἀπὸ τῆς βαρβάρων χώρας εἰς Ἑλληνας καὶ τοῖς παραθαλασσίοις τόποις λοιμὸν σημαίνει.

Καὶ Σελήνῃ δὲ ἐκλείπουσα ἐν τῇ 30 πρώτῃ τριῶρῳ Αἰγυπτίοις νόσους, φόνους, πρᾶξεις, ἀλώσεις δηλοῖ. ἐν δὲ τῇ

19 ἢ addidi. 23 πᾶθῃ ἔσεσθαι P.

3 ὁμοίως - ἐνάτη add., cf. Heph. 5 Τυρρήνιοι V. 12 αὐτοὶ Monac. et V: ὁδοὶ Heph. 16 Eumenem II regem Pergamenorum significari Cumont putat quamquam cladis a Gallis a. 168 a. Chr. n. acceptae per octo annos superstes erat. Cf. supra ad p. 144, 1 (col. 1) et infra p. 147, 26. 19 ἀποβαλεῖ recte Hertlein (cf. Heph.): μεταβαλεῖ codd. 20 ἐπὶ codd., corr. Heril. 22 ε' καὶ ζ' V. 26 σημαίνει om. V. 28-29 ἐμφανέστατα Monac. 29 ἔσται codd. Hic desinit V.

σεις ἔσονται· ὥρα ε' ζ' Ζ', Αἰγύπτῳ
 δυνάστου πένθος ἔσται ἢ καὶ τὸ
 σῶμα εἰς νόσον χαλεπὴν καὶ ἐπι-
 σφαλὴ ἐμπεσεῖται· τέκνων αὐτοῦ
 5 θάνατος ἔσται. ἐὰν ἡ' θ' ι' ια',
 ληστεῖται κατὰ θάλασσαν πολλαὶ
 ἔσονται· ἐὰν δὲ ιβ', <ἰχθύων> ἀλώ-
 σεις πανταχοῦ ἔσονται· Μήδοις δὲ
 πρὸς ἀλλήλους πόλεμος ἔσται.

10

δευτέρᾳ τριώρῳ Αἰγυπτίοις ἐπὶ τέκνου
 δυνάστου πένθος καὶ φθοράν αὐτῷ τῇ
 δυνάστῃ καὶ νόσον χαλεπὴν καὶ ἐπι-
 σφαλὴ, Κύπρον δὲ ἀκριβὰ πολλὴν λυμα-
 νεῖσθαι προμηνύει. ἐν δὲ τῇ τρίτῃ
 τριώρῳ ληστείας κατὰ θάλασσαν παν-
 ταχοῦ γενέσθαι. ἐν δὲ τῇ τελευταίᾳ
 μερίδι τῶν ὥρῶν ἐκλείπουσα ἰχθύων
 ἀλώσιν πανταχοῦ σημαίνει, Μήδοις δὲ
 πρὸς ἀλλήλους πόλεμον.

Σελήνης δὲ ὁμοχρόου γενομένης τῇ
 ἀέρι ἦτοι τῆς ἐκλείψεως αὐτῆς θάνατον
 ἀνθρώπων ἀπανταχοῦ σημαίνει.

15

Καθολικῶς δὲ ἐσημειώσαντο Αἰγύ-
 κερν, Ὑδροχόφ, Ἰχθύσι, Κριῶ ἐκλείψεως
 γενομένης βλάβην βασιλεῦσι σημαίνειν,
 Ταύρῳ δὲ καὶ Διδύμοις καὶ Καρκίνῳ
 καὶ Λέοντι ὄχλων ἀκαταστασίας καὶ
 ταραχὰς καὶ ἔριν, Παρθένῳ δὲ καὶ Ζυγῷ
 καὶ Σκορπίῳ καὶ Τοξότη ἱεροῖς τόποις
 καὶ χώραις ἐλώδεσιν <...>.

20

Ἐὰν δὲ ἐν τῇ αὐτῇ μηνὶ ὁ
 "Ἡλιος μὲν Ἰχθύσιν ἐκλείπῃ, ἢ δὲ
 Σελήνῃ ἐν Παρθένῳ προτέρα
 25 αὐτοῦ ἐκλείπῃ ἀπὸ δυσμῶν, ὁ δὲ
 "Ἡλιος ἀπὸ ἀνατολῶν, ὁ τῆς Ἀσίας
 ἡγούμενος ὑπὸ βαρβάρου ἔθνους
 ταπεινωθήσεται· φόρους οἴσει
 πολλῶν χρημάτων καὶ αἰχμάλωτοι
 30 αὐθις πολλοὶ ἐκ τῶν πόλεων ἔσον-
 ται.

Ἐὰν <δὲ> ἡ Σελήνῃ ἐν Χηλαῖς,
 "Ἡλιος δὲ ἐν Κριῶ τῇ αὐτῇ μηνὶ
 ἐκλείπῃ, πένθος ἔσται ἐν Αἰγύπτῳ
 35 καὶ ἐν τῇ Ἀσίᾳ καὶ ἀλληλοφονία
 καὶ ὁ ἰσχύων τὸν ἀσθενέστερον
 ἀδικήσῃ, ὁ στρατὸς ταραχθήσεται
 καὶ αἷμα ἔσται πολὺ.

Τὰς δὲ ἐν τῇ αὐτῇ μηνὶ τῆς Σελήνης
 καὶ τοῦ Ἡλίου γενομένας ἐκλείψεις ἐκ-
 διαμέτρου ἀποτελεῖν παρετηρήσαντο
 ἐκ τῆς συγκράσεως ἐκατέρας ἐκλείψεως
 τῶν προεκτεθειμένων ἀποτελεσμάτων.
 ἵνα δὲ μὴ μακρόν τὸν ὑπομνηματισμὸν
 ποιήσωμεν, ἀφείσθω τοῦτο τοῖς ἐφεπ-
 βόλοις ἀφ' ἑαυτῶν ἐπιγινώσκειν.

3-4 ἐπισφαλὴ scripsi : ἡ κεφαλὴ cod.
 7 ἰχθύων suppl. ex Heph. 26-27 cf.
 supra m. Mart. v. 3. 29 cf. supra p. 136,
 32 sq.

11-21 om. Exc. Monac. 21 lacunam
 statui : βλάβην vel διαρπαγὰς vel sim.
 addendum. 28-29 εὐεπηβόλοις P fors.
 recte, cf. Kroll, *Catal.*, V, 2, p. 147.

Ἐάν δὲ ἐν Σκορπίῳ ἡ Σελήνη,
ὁ δὲ ἥλιος ἐν Ταύρῳ, ὄχλοι
ταραχὴν ποιήσουσι καὶ τὰ κοινὰ
διαρπάσσονται καὶ ἱεροῖς τόποις
τὰς χεῖρας προσοίσουσι.

5

Ἐάν δὲ ἡ Σελήνη ἐν Τοξότῃ,
ὁ δὲ ἥλιος ἐν Διδύμοις, τοῖς ἐν
Κιλικίᾳ καὶ Ἰταλίᾳ καὶ Λιβύῃ ἀπὸ
τῶν δυναστῶν πολλὰ καὶ βαρέα
ἐπιταγήσεται.

10

Ἐάν δὲ ἐν Αἰγοκέρῳτῃ ἡ
Σελήνη, ὁ δὲ ἥλιος ἐν Καρκίνῳ,
τοῖς ἐν Μηδίᾳ καὶ τοῖς πρὸς βορ-
ρὰν οἰκοῦσι καὶ νότον πόλεμος
ἔσται καὶ συγκρουσμοὶ καὶ διὰ τοῦ
ἀλλήλων αἵματος πορευθήσονται.

15

Ἐάν δὲ ἐν Ὑδροχόῳ ἡ Σελήνη,
ὁ δὲ ἥλιος ἐν Λέοντι, Καππα-
δοκίᾳ Φρυγίᾳ Μακεδονίᾳ βαρβά-
ρων ἔφοδοὶ ἔσονται· ἐν Αἰγύπτῳ
δὲ ἐπίσημος ἀνὴρ ἀπολείπεται, καὶ
ὄχλοι ἐπ' ἀλλήλους ἤξουσιν καὶ
πτώματα οὐκ ὀλίγα ἔσται.

20

Ἐάν ἐν Ἰχθύσι μόνον ἡ Σελήνη,
ὁ δὲ ἥλιος ἐν Παρθένῳ ἐκλείπη
τῷ αὐτῷ μηνί, τοὺς ἐν Βιθυνίᾳ
καὶ Ἐλυμαῖδι μεγάλοι φόβοι ἐπε-
λεύσονται· καὶ πολὺς λαὸς ἄλλη
μεταρριφήσεται· οἱ δὲ εἰς ἄλλοδη-
μίας φεύξονται.

25

Ἐάν δὲ ἐν Κριῷ μὲν ἡ Σελήνη,
ὁ δὲ ἥλιος ἐν Χηλαῖς, <ἐν> τῇ
Αἰγυπτίων χώρᾳ πολὺς ὄχλος
ἀθροισθήσεται· Λιβύῃ δὲ καταφθα-
ρήσεται, Κιλικίᾳ δὲ πολλὰ ἄτοπα
ἐκ ληστῶν καὶ φθίων πάθη ἔσται
ἀνθρώπων τε ἐπισήμων θάνατος
ἔσται.

30

Ἐάν δὲ ἡ Σελήνη ἐν τῷ Ταύρῳ,

35

7 cf. supra p. 133, 32 et 134, 10 sq.
15-16 cf. Psalm. 67, 24 ὅπως ἂν βαρὴ ὁ
πούς σου ἐν αἵματι. 19-23 cf. supra, p. 135,
3 sqq. 32 ἐν add. 36 παθήσεται cod.

ὁ δὲ ἥλιος ἐν σκορπίῳ, θηριώ-
δης ἢ κατάστασις ἐν τῇ λιβύῃ.

Ἐὰν δὲ ἡ σελήνη ἐν διδύμοις,
ὁ δὲ ἥλιος ἐν τοξότη, Ἕλληνες
5 πρὸς ἀλλήλους πολεμήσουσι πο-
λὺς τε χειμῶν κατὰ γῆν καὶ κατὰ
θάλασσαν ἔσται.

Ἐὰν δὲ ἡ σελήνη ἐν καρκίνῳ,
ὁ δὲ ἥλιος ἐν αἰγόκερῳ, <οί>
10 ἀπὸ δυσμῶν περιδέξιοι ἔσονται
καὶ τῶν ὑπὲρ ἀνατολᾶς οἰκούντων
<κρατήσουσιν> καὶ ἐν Συρίᾳ λαοὺ
ἔσται ἐπέγερσις.

Ἐὰν δὲ ἡ σελήνη ἐν λέοντι,
15 ὁ δὲ ἥλιος ἐν ὕδροχόῳ; ἐν
αἰγύπτῳ οἱ χείρονες τὰ τῶν κρεισ-
σόνων περιελοῦνται· καὶ τόποι
ἐπίσημοι ἐρημωθέντες μετασχημα-
τισθήσονται.

20 Ἐὰν δὲ γένηται ἔκλειψις ἡλίου
καὶ τῆς σελήνης ὥρα νυκτὸς καὶ τῆς
ἡμέρας ἐν ὀποψοδηποτοῦν ζωδίῳ
ἀπὸ ὥρας πρώτης ἕως τρίτης,
ἔσται τὰ ἀποτελούμενα Συρία καὶ
25 αἰγύπτῳ· ἀπὸ δὲ τετάρτης ὥρας
ἕως ἑκτης, ἐν μηδίᾳ καὶ ἑλυμαῖδι
καὶ κύπρῳ καὶ Ἀσίᾳ· ἀπὸ δὲ ὥρας
ἑκτης ἕως ὀγδόης Ῥόδῳ καὶ σικε-
λίᾳ καὶ τοῖς ἰσομέτροις· ἀπὸ ἐνά-
30 τῆς ἕως δεκάτης τοῖς ἐσπερίοις
κλίμασιν, ἐν ᾧ χρόνῳ δεόν ἐστί,
τὸ ἀποτελούμενον γενήσεται¹.

1-2 θηριωδῶς cod. Cf. supra, p. 139,
30. 4 Ἕλληνες: supra p. 140, 25 Κρή-
τες. 9 οἱ et infra 12 κρατήσ. addidi.
13 ἐπέγερσις cod. Cf. p. 134, 24. 20 Haec
quoque usque ad finem omisit Hephae-
stio. 28 ἑκτης: corrigendum videtur
ἐβδόμης; sed ceteri quoque numeri
corrupti. Cf. adnotationem.

¹ Hanc terrarum cum horis ipsis comparisonem misere corruptam et decur-
tatam esse iam quod horae XI et XII desunt, VI bis ponitur, satis apparet.

*Ἄλλα. Ἐὰν γένηται ἔκλειψις Ἡλίου ἢ Σελήνης ἡμέρας ἢ νυκτὸς ἀπὸ πρώτης ἕως <τρίτης>, προσδέξασθαι δεήσει τὰ ἀποτελούμενα μετὰ μῆνας τέσσαρας· ἐὰν <δὲ> ὥρᾳ τετάρτῃ, πέμπτῃ, ἕκτῃ, τὰ σημεῖα ἔσται μετὰ μῆνας ἡ'· ὥρᾳ δὲ ζ' ἕως θ' μετὰ μῆνας θ'· ἀπὸ δὲ ὥρας ι' ἕως ιβ' μετὰ μῆνας ιβ'.

5

Haec excerpta Petosiridea iam paene typothetis tradita erant, cum casu incidi in nova eiusdem capituli fragmenta olim impressa, sed alio nomine inscripta, quae supra p. 142, 22 usque ad p. 146, 11 uncinis inclusa suo loco inserui. F. C. Hertlein enim in *Hermetis* vol. VIII (1874), p. 173-176, ex codice V(eneto) Marciano 366, f. 263 (cf. *Catal.*, II, p. 73, cod. 9) una cum imperatoris Iuliani edicto 10 de exequiis noctu celebrandis fragmentum quoddam astrologicum edidit, cuius priorem partem fere totam ex Lydo de ost., p. 19, 13 compilatam hic repetimus :

Περὶ ἡλιακῆς ἐκλείψεως τῆς ἐν τῷ βασιλικῷ τριγώνῳ
τοῦ σοφωτάτου Λέοντος.

Ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ τριγώνου, Κριοῦ φημι Λέοντος καὶ Τοξότου, γινομένης 15 ἡλιακῆς ἐκλείψεως ἀνάγκη τινὰ τῶν περὶ τὴν βασιλείαν αὐτὴν παθεῖν τοιοῦτον, ὅποιον συμβαίνει τῷ <Ἡλίῳ> περὶ τὸ τρίγωνον. εἰ δὲ περὶ τὴν ἑψῶν ἢ περὶ τὴν ἑσπέραν μέλλει τοῦτο συμβαίνειν, ἔξ αὐτοῦ τοῦ πάσχοντος τοῦτο φωστήρος γενήσεται ὄθλον τῷ τὸν μὲν Ἥλιον ἐκ τῆς Ἀσίας διὰ παντὸς ἀνίσχειν, τὴν δὲ Σελήνην ἐκ τῆς Εὐρώπης. ἐκεῖνο προσεπιθεωρούμενον, ὡς δταν ἔκλειψις Λέοντι 20 γένηται, τοῖς μὲν βασιλεῦσι κακῶσιν μηνύει τινά, τὸν δὲ Νεῖλον ἀποστρέφει· ὥστε καὶ θαυμάζειν εἰκότως τὴν θεοῦ πρόνοιάν ἐστι, παρ' ὄλον τὸν τῆς εὐτυχιστάτης ταύτης βασιλείας (βασιλεῖ cod.)¹ καιρὸν ἐκλείψεως ἐπὶ τούτου τοῦ ζῳδίου μὴ γενομένης:

1 Num haec ex eodem fonte fluxerint, incertum. ἢ C ἡμέρ in codice madore evanida. 2 τρίτης in cod. omissum. 15-17 = Lydus, l. c. 17-20 = ibid., 21, 6. 20-24 = Lyd., 19, 16.

Quamquam ne has quidem reliquias genuinum ordinem prorsus dissimulare tabula quam edidi in *Sphaera*, p. 296 (Πρόσωπα ὡρῶν κλίματος ἐκδότου) collata patet. Ibi quoque Syriam sequitur Aegyptus, deinde post Indiam hic ut supra p. 134, 30 vix consulto omissam Persis (hic Media), Babylon (hic Elymais), Cappadocia, Armenia, pro quibus hic Cyprus insula inserta est, deinde Asia ut hic, Ionia (hic Rhodus); postremo Libya Italia Creta, quarum in locum Sicilia cum regionibus ἰσομέτροις (i. e. sub eodem parallelo positis) et terrae occidentales (ἑσπέρια κλίματα) successerunt. Itaque tabulae illius fontes me iure inter Petosiridea quaesivisse (l. c., p. 297) novis fragmentis confirmatur.

¹ Regnum Leonis Sapientis (886-912) dicit quo regnante Leo Philosophus s. Sapiens vixit, cf. Krumbacher², p. 722; *Catal.*, I. p. 139, II, p. 22 et 52 (ubi cum imperatore confunditur philosophus), III, p. 4, Leonis tempora sane infelicissima fuisse testatur Gelzer apud Krumbacher, p. 977; nihilo minus haec quoque ex Lydo homo Byzantinus descripsit.

Ταῦτα περὶ ἡλιακῶν ἐκλείψεων εἶρηται ἐν τῷ πρώτῳ καὶ βασιλικῷ τριγώνῳ (τετραγώνῳ cod.).

Deinde in codice statim nullo ut videtur spatio intermisso sequuntur Μηνὶ Ἰανουαρίῳ περὶ ἐκλείψεως Ἥλιου καὶ Σελήνης Ἐὰν ἐν Αἰγιοκέρῳτι κτλ. quae supra p. 142, 22-146, 29 edidimus. Desinunt igitur haec fragmenta (una cum fine folii) verbis τῶν κακῶν ἔσται, i. e. in medio de Piscibus capitulo. Miro igitur casu quae in codice Monacensi perierunt capitula de Capricorno et Aquario in Veneto servata sunt; exigua autem capituli de Piscibus particula quae in utroque codice habetur, haec excerpta Veneta ad idem pertinere opusculum ac Monacensia luculentissime demonstrat.

Leonis Sapientis s. Philosophi nomen priori capitulo π. ἡλιακῆς ἐκλείψεως τῆς ἐν τῷ βασιλικῷ τριγώνῳ recte inscriptum esse nemo negaverit : quippe quem de regibus et principibus apotelesmatica confecisse sciamus (cf. frustulum editum in *Catal.*, IV, p. 72). Sed alteram fragmenti partem, excerpta dico Petosiridea de Solis et Lunae defectionibus secundum duodecim signorum ordinem ab eodem auctore Byzantino nobis tradita esse nihil est quod probet. Nam variorum scriptorum tractatus et capitula permixta in codicibus astrologicis sese excipere tot exemplis nunc demonstratum est, ut prioris capituli inscriptionem, dum firmiora desunt argumenta, ad sequens trahere non liceat. Igitur Anonymi excerpta, non Leonis haec dicere praestabit, praesertim cum Hephaestionis excerpta p. 147, 14 sqq. longe aliam rationem sequantur quam Leonis de triangulo regali.

EXCERPTA EX COD. 12 (MONAC. 525)

Andreae Libadeni Trapezuntii praedictiones pro anno mundi 6844 = 1336 p. Chr. n.

Codicem 12 (= Monac. 525) Andreas Libadenus protobullarius et chartophylax Trapezuntius propria manu se scripsisse testatur in fine libri (cf. supra p. 27). Praedictiones igitur quae in hoc libro f. 155-172 leguntur cum ad annum 1336 p. Chr. n. spectent, quo tempore Andreas Trapezunti vixit historiamque peregrinationis suae aliaque edidit, sine dubio ab ipso codicis auctore et compositae et scriptae sunt. Martii autem eius anni die secundo Sol defecerat, unde vulgus commotum et ad seditionem stimulatum esse scimus (cf. Michaelis Panareti Chronicon ed. Fallmerayer, *Abh. d. histor. Cl. d. Bayr. Akad.*, vol. IV, 1846, p. 17 : Μηνὶ Μαρτίῳ ἡμέρᾳ β' τῆς ἀρχινηστήμου τῆς ἀγίας μ' ἐγένετο ἔκλειψις τοῦ Ἥλιου ἀπὸ ὥρας δ' ἕως ὥρας ζ' καὶ ἐταράχθη τὸ κοινὸν κατὰ τοῦ βασιλέως, ὥστε καὶ ἔξωθεν τοῦ κοῦλᾶ [castelli] συναχθέντες λίθους ἔσυραν εἰς αὐτόν). Itaque has praedictiones optatissimum fere cuique promittentes ut multitudinis animos placarent, a Libadeno inter diem secundum et duodecimum mensis Martii anni 1336 conscriptas esse suspicor; quas Constantino Lucitae protonotario et protovestiario¹ eum dedidisse ex p. 153, 12 apparet. Ceterum ex Turcica vel Arabica lingua haec partim versa esse non negaverim (cf. p. 154, 10 τὴν γε ἀλήθειαν ὁ θεὸς μόνος οἶδε καὶ οὐκ ἄλλος, quem finem scriptores Arabum opusculis imponere consuevisse notum est); universi quoque anni proprietates secundum dodecaeterida Turcicam auctorem definivisse infra apparebit (cf. p. 157, 6).

De Andrea Libadeno auctore libelli primus scripsit M. C. Paronicas in libro *Beiträge zur Byzantinischen Litteratur*, Monaci, 1870, p. 23-42, qui postea Libadeni Περιήγησιν edidit (Constantinopoli, 1874) cum praefatione maximam partem ex illo opusculo repetita; qui de his praedictionibus nihil dixisse videtur. De Liba-

¹ Hunc Lucitem panegyricum in S. Eugenium et alia scripsisse adnotat F. Cumont cf. Papadopoulos-Kerameus, *Fontes historiae Trapezunticae*, I (Petrop. 1897), p. 1 sqq. : Κωνσταντίνου πρωτονοταρίου καὶ πρωτοβεστιάριου τοῦ Λουκίτου ἐγκώμιον εἰς τὸν ἄγιον μεγαλομάρτυρα τοῦ Χριστοῦ Εὐγένιον κτλ., cf. etiam C. Krumbacher, *Byzant. Zeitschr.*, VI (1897), p. 631. Nomen gentile Λουκίτης (quod falso B. Docen bibliothecarius Monacensis in ipso codice in Δουκίτης correxit) occurrit etiam apud Fallmerayer, *Abh. der histor. Classe d. Bayr. Akad.*, III, 3, p. 12.

deno cf. etiam C. Krumbacher, *Gesch. der Byzant. Litteratur*², p. 105 et 422. Ceterum Andream Libadenum non diversum esse ab Andrea Libadinaro chartophylace iam supra (p. 28, 1) adnotavi.

Verborum scripturam ad leges orthographicas accommodavi; sermonem vulgarem nusquam mutavi. De eius ratione non hic est locus ut amplius exponam; nisi quod mirum in modum auctorem casuum inprimis accusativi et nominativi usum confudisse moneo.

Andreae Libadeni praedictiones pro anno 1336 p. Chr. n.

Ἦρξε σὺν θεῷ ὁ ᾿Γωμδ' χρόνος, καὶ τοῦ Ἥλιου μεταβάντος ἀπὸ τοὺς Ἰχθύας ἐπὶ τὸν Κριὸν κατὰ τὴν ιβ' τοῦ παρόντος Μαρτίου μηνὸς ὥρα δ' τῆς ἡμέρας, ὥροσκοποῦντος Καρκίνου καὶ οἰκοδεσποτοῦντος
5 Σελήνης καὶ Ἀφροδίτης. θαρροῦντες γοῦν εἰς τὴν ἄφατον τοῦ θεοῦ μακροθυμίαν καὶ πολὺ ἔλεος προγράφομεν τὰ ἐσόμενα ἐν τῇ παρόντι ἐνιαυτῷ. καλῶς τοῖνυν καὶ θεαρέστως ἔσεται ἐν πάσι τοῖς Χριστιανοῖς, μάλιστα τῇ κραταιῇ καὶ ἁγίῳ ἡμῶν αὐθέντῃ καὶ βασιλεῖ σὺν τῇ εὐσεβεστάτῃ δεσποίνῃ καὶ παντὶ τῷ θεοφρουρήτῃ παλατίῳ καὶ τῷ στρατῷ.
10 ἅμα τῇ μεγαλοῦπερόχῳ ἀρχοντι τοῦ κραταιοῦ καὶ ἁγίου ἡμῶν αὐθέντου καὶ βασιλέως τοῦ μεγάλου Κομνηνοῦ καὶ πρωτονοταρίῳ καὶ πρωτοβεστιάριῳ κυρῷ Κωνσταντίνῳ τῷ Λουκίτῃ, ὃν καὶ οὖς διαφυλάξει Κύριος ὁ θεὸς καὶ περιφρουρήσει ὁ ποιητὴς χρόνων καὶ βασιλεύων εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων, ἀμήν.

15 Ἐὐμπαντος ὡδε κρίσις ὑπάρχει χρόνου.

Δηλοῖ ἐν τῷ χρόνῳ τούτῳ πολλὰς συναρμογὰς ἀνδρογύνων καὶ ἀνθρώπων μεταβάσεις ἐκ τόπων εἰς τόπους καὶ μετατροπὰς ἐκ πράξεων εἰς πράξεις μετὰ συντομίας· κατὰ τόπους δὲ λιμὸς καὶ στενοχωρία· καὶ φανερωθήσονται αἱ πτωχεῖαι τῶν ἀνθρώπων· καὶ πρὸς τινὰς χώρας
20 οὐκ ἔστιν πρὸς ἀγαθόν, ἀλλὰ κατὰ τόπους πόλεμοι καὶ αἱματεκχυσίαι

2 καὶ cave deleas; anni init. Sept. 3 μηνὸς γ' cod.; videtur ab scriptore deletum. 4 οἰκοδεσποτοῦντος, cf. infra ad 154, 4. 8 βασιλεῖ: Basilio I, qui a. 1333 regnum Trapezuntium usurpavit. Cf. Fallmerayer, *Gesch. der Kaiserthums von Trapezunt* (Monaci, 1827), p. 174; id., *Abh. der histor. Classe der Bayr. Akad.*, IV, 1 (Mon. 1846), p. 16; Gelzer in Krumbacheri *Gesch. d. Byz. Litt.*², p. 1050. 9 δεσποίνῃ: reginae Irene. παλατίῳ: cf. quae de Scholariorum factione aulam regiam gubernante Fallmerayer, l. c., p. 169 sqq. collegit. 10 μεγάλο ὑπερόχ(ω) cod.: "excellentissimo", cf. ὑπεροχή = excellentia. 12 πρωτοβεστιάριῳ "vestiario primo", de hac dignitate cf. Cangius s. v. Βεστιάριος. κυροῦ Κωνσταντ(ιν)ου cod.: correxi. οὖς cod. Accentus gravem acutum circumflexum mirum in modum perturbavit Libadenus. 16 cf. dodecaeteridas Chaldaicas de anno Aquarii s. muris (v. infra notam ad p. 157, 6).

καὶ θηρίων ἐπιδρομαὶ καὶ ἔξ αὐτῶν βλαβήσονται καὶ ἄνθρωποι. τὸ μὲν
 ἔαρ ψυχρὸν καὶ ὑγρὸν, τὸ θέρος μέσον, τὸ δὲ μετόπωρον ἀνεμῶδες καὶ
 ὁ χειμὼν κάθυγρον. οἱ δὲ ἐν ταῖς χώραις τῶν Ῥωμαίων ἐν εἰρήνῃ καὶ
 εὐθηνίᾳ ἔσονται. γυναικῶν τῶν θηλαζόντων καλοσύνη, ἀνθρώπων δὲ
 πυρυνία. βροχὴ πολλή καὶ ὠφέλιμον, ἀνεμοὶ δὲ καλοὶ· καὶ τοῦ λαοῦ 5
 ἀγαθοσύνην καὶ εἰσόδος τῶν εἰδῶν· μεγιστάνων χαρὰ καὶ γραμματι-
 κῶν. εὐτοκία γυναικῶν καὶ ὀρθότητα τῷ κόσμῳ· φῆμαι δέ, τινὰ ἀληθῆ
 τὰ εἰς τοὺς βασιλεῖς, τὰ δὲ εἰς τῷ κοινῷ λαῷ τὰ πλείων ψευδεῖς·
 εὐόδωσις ὁδοιπόρων καὶ ἐπίβλεψις βασιλέων εἰς τὰς πράξεις τοῦ
 λαοῦ. εὐθηνία μυρεψικῶν καὶ λιθομαργάρων καὶ τῶν ἰχθυωδῶν· τὴν δέ 10
 γε ἀλήθειαν ὁ θεὸς μόνος οἶδε καὶ οὐκ ἄλλος.

Τὰ βασιλέων ἐνθάδε σκοπητέον·

Δηλοῖ τοῖς βασιλεῦσιν ὑγείαν καὶ εὐθυμίαν καὶ νίκος καὶ εὐφροσύ-
 νην καὶ χαρὰν ἐντὸς τῶν παλατίων καὶ ἐπαύεσιν τῆς τιμῆς αὐτῶν. καὶ
 τινες τῶν βασιλέων εὐρήσωσιν ἐπιβουλὴν· ἐνίστε διαδεχθήσονται, 15
 μάλιστα τῆς Βαβυλῶνος καὶ τοῦ Ταυρεζ καὶ τῆς Παλαιστίνης· φῆμαι
 δὲ πολλὰ πρὸς αὐτοὺς καὶ τὰ πλείων διστάσουσιν.

Τοῖς μεγιστᾶσιν τάδε λαμβάνειν ἔχει·

Τοῖς μεγιστᾶσιν καὶ ἄρχουσιν χαρὰν καὶ κέρδος· καὶ πρὸς βασιλεῖς
 οἰκειότητες καὶ στερέωσις τῆς ἀξίας αὐτῶν· πρὸς τινὰς ἔξωσιν ἔχθρας 20
 καὶ ἀντιδικίας, ἀλλὰ νικήσουσιν αὐτούς.

Τοῖς γραμματικοῖς καὶ νοταρίοις τάδε·

Τοῖς νοταρίοις καὶ γραμματικοῖς καλοκαρδίαν καὶ καλοσύνην καὶ
 χαρὰν ἐντὸς τοῦ παλατίου· ἔξωσιν καὶ ἔξουσίας τινῶν χωρῶν καὶ
 πόλεων· οἱ λόγοι καὶ αἱ γραφαὶ αὐτῶν ἔσονται ἀληθεῖς καὶ αἰρεταὶ 25
 μέσον τῶν μεγιστάνων.

2 μεθοπῶρω cod. : passim Libadenus μεθόπωρον pro μετόπωρον scripsit.
 3 κάθυγρον, cf. infra p. 157, 2. ἐν εἰρήνῃ : cf. *Catal.*, III, p. 29, 9; 31, 14. 4 Liba-
 denus semper scribit εὐθυμία. γυναικῶν τῶν θηλαζόντων, cf. e. g. Preger, *Script.
 orig. Constantinopol.*, I, p. 132 : πάντων τῶν στηλῶν. καλοσύνη semper cod.,
 quod mutare nolui. 5 πυρυνία (= emptio frumenti) vix sanum : fortasse voluit
 πηρώματα vel πυρώματα. ὀφέλιμον : cf. supra ad v. 3. 6 ἀγαθοσύνην : cf.
 infra v. 7 ὀρθότητα etc. εἶδη " res quaevis aromaticae, Cangius (* Speze-
 reien, germanice). 7 ἀληθεῖ cod. 8 τὰς εἰς cod. πλείων cod. 11 εἶδε cod.
 14 χαρὰν ἐντὸς τῶν παλατίων : cf. e. g. *Catal.*, IV, 190, 4 (χαρὰ ἐν τῇ βασιλικῇ
 αὐλῇ), *Geopon.*, p. 19, 13 etc. ἐπαύεσις cod. 16 μάλιστα : suppl. οἱ βασιλεῖς.
 Ταυρεζ i. e. Tabriz, caput provinciae Persicae Aserbeidjan (Dyroff). 17 δεσπᾶ-
 σουσιν hic et infra codex.

Τὰ συμβαίνοντα ἀρχιερεῖς καὶ κλήρους.

Τοῖς ἀρχιερεῦσιν καὶ πᾶσιν τοῖς τοῦ ἱερατικοῦ καταλόγου ὀρθοτομία καὶ εὐσέβεια καὶ ἐλπίς ἀγαθὴ καὶ πολλαὶ διαλέξεις περὶ πίστεως καὶ νῖκος κατὰ τῶν ἀντερώντων αὐτοῖς· καὶ τινες τελευτήσουσιν τῶν
5 ἀξιοπίστων ἀνδρῶν.

Τοῖς δὲ ἀρχουσιν καὶ στρατιώταις τάδε.

Δηλοὶ ταπείνωσιν καὶ ὑποταγὴν πρὸς τοὺς βασιλεῖς καὶ τινες ἐξ αὐτῶν βαρυγνημήσουσιν καὶ θλιβήσονται μεγάλως διὰ τὰς συνεχεῖς δουλοσύνας.

10 Τοῖς δὲ γέρουσιν καὶ τοῖς εὐνούχοις τάδε.

Τοῖς ὀνοματικοῖς καὶ εὐγενέσι γέρουσι στενότητες καὶ ἀντιδικαί καὶ ἀποτροπὴ καὶ αὐτῆς τῆς πίστεως καὶ ἐξ αὐτῶν ἐξέλθωσιν ψευδολογαί καὶ φῆμαι κακαί· τοῖς δὲ εὐνούχοις κατὰ τὸ παρὸν ἐναντίωσις καὶ μετ' ὀλίγα διόρθωσις καὶ καλοσύνη καὶ οἰκείωσις καὶ ἐνέργειαι ἐντὸς τῶν
15 βασιλικῶν αὐλῶν.

Τῶν ἐνδόξων γυναικῶν μερικὴ θλίψις, ἀλλὰ διορθωθήσεται ἡ γνώμη αὐτῶν παρὰ τοῦ κοινοῦ λαοῦ καὶ παρὰ ἐπιστολῶν τινῶν καὶ δυναμωθήσονται καὶ ὑγιάνωσιν.

Τοῖς πραγματευταῖς καὶ τοῖς ἐμπόροις τάδε.

Τοῖς ἐμπόροις ταξίδια συχνὰ μετὰ κέρδους· ἀλλὰ ἐκ τινῶν μανδάτων
20 διστάσουσιν· καὶ οὐ μὴ λείπει ἀπ' αὐτῶν τὰ μανδᾶτα δι' ὅλου τοῦ ἔαρος.

Ἀποκρισιαρίων πληθυσμὸς εἰς τοὺς βασιλεῖς μετὰ ἐπιστολῶν καλῶν καὶ ἀληθινῶν· ἀλλ' οὐ πιστεύουσιν οἱ βασιλεῖς πάντα.

Τοῖς παιγνιώταις χαρὰν καὶ κέρδος· καὶ ἐκβάλωσιν νέας στιχο-
25 πλοκίας, ἵνα φέρωσιν καὶ οἱ ἄνθρωποι τὴν ἀκοὴν αὐτῶν πρὸς αὐτοὺς.

Τῷ κοινῷ λαῷ καὶ τοῖς παζαριώταις ταχύτητα εἰς τὰς πράξεις αὐτῶν καὶ κέρδος, μάλιστα τοῖς μεταπράττουσιν τὰ ἐκ τῆς θαλάσσης ἐξερχόμενα.

Πόλεμοι δὲ ἔσονται κατὰ τόπους πολλοὶ καὶ ἀνδροκτασίαι, μάλιστα
30 εἰς τὸ Ἀμήτην καὶ εἰς τὸ Μήστριν καὶ εἰς τὸ Κουρτιστὰν καὶ εἰς τὸ Κοιλάνην καὶ εἰς τὸ Μουγάν, ἑξαίρετως παρ' ὅλον τὸν Ἀπρίλλιον μῆνα.

1 fort. κληρικούς (Cumont). 4 ἀντερώντων : de forma cf. Iannaris, *An Histor. Greek Grammar*, § 996, 72. 4-5 an ex eorum mortibus funerum sumptus expectant clerici (Cumont)? 16 Titulum (e. g. Ταῖς ἐνδόξοις γυναιξίν τῶδε) hic ut saepius scriptor praetermisit. 24 παιγνιώταις musicis. 26 παζαριώταις a vocabulo Persico " bazar ". 30 Ἀμήτην = Amida s. Diarbekr urbs supra Tigrim sita; Μήστριν quid sit incertum; neque Mistra (Sparta) hoc loco inter Amidam et Kurdistan

Τῆς δὲ πολυποθήτου ὠνῆς τοῦ σίτου καὶ κριθῆς καὶ τῶν ὁμοίων πληθυσμὸς ἔσται μετὰ ἀκριβείας καὶ μετὰ προσοχῆς καὶ μειζότερα στενότης ἔσεται εἰς τοὺς Τούρκους καὶ Ἀράβους καὶ τὰ περίε τοῦ Χάτζη.

Τῆς δὲ ἀσθενείας καὶ μαλακίας πληθυσμὸς [καὶ] συχνός, ἀλλὰ δι' 5 ἐπικλήσεως ἀγίων καὶ φαρμάκων βοηθημάτων εὐίατα ἔσονται. τὰ δὲ ποιά τῶν νοσημάτων εἰσὶν ταῦτα· συνάγχαι καὶ περιπνευμονίαι, ἀποπληξίαι, σπασμοὶ καὶ κεφαλαλγίαι καὶ τῶν καρδιακῶν διαθέσεων <τινες>· θανατωδέστερα τούτων τὰ τῶν κοιλιακῶν καὶ ὑστερικῶν 10 διαθέσεων ἔσονται.

10

<Ἰδίως περὶ τοῦ ἔαρος· τὸ κατάστημα τόδε>.

Τὸ μὲν ἔαρ κατὰ τὴν ἀρχὴν [ὀλίγον] ἐπ' ὀλίγον ἐπομβρον καὶ ἡ μέση. 5 ὁ δὲ Μάϊος ξηρὸς καὶ μέσος ψυχρός· σημεῖα δὲ πολλὰ φανήσονται ἐν τῷ ἀέρι καὶ θαυμαστά· ζόφωσις ἀέρος καὶ ὑγρότης, μεσότης τῆς ὠνῆς καὶ μεταβολὴ πρὸς ἀκρίβειαν· καὶ τὰ πλείων τὰ προγραφέντα πάντως 15 καὶ τινων γνωστικῶν βλάβη ἔσεται· ὅχλησις τῶν ἐλαττοτέρων ἀνθρώπων κατὰ τοὺς μείζονας.

<Ἰδίως περὶ τοῦ θέρους· τὸ κατάστημα τόδε>.

(Τ)ὸ δὲ θέρος εὐκρατον εἰς τὴν θέρμην καὶ ὑπόξηρον· δύναμις βασιλέων καὶ μεγιστάνων· καὶ κατὰ τόπους πόλεμοι καὶ σύναεις πραγμά- 20 των καὶ ἀσθένειαι καὶ πόνοι καὶ τῶν εἰδῶν εὐθηνία καὶ κατὰ τὰς χώρας τῆς Χαζαρίας φανήσεται ἀκρίς· καὶ τῆς ὠνῆς μεσότηταν.

<Ἰδίως περὶ τοῦ μετοπώρου· τὸ κατάστημα τόδε>.

(Τ)ὸ μετόπωρον ἀνεμῶδες καὶ οἱ ἄνεμοι ὀξεῖς καὶ ἀτακτοὶ καὶ κατὰ 25 τόπους σεισμός· ἐμφάνεια βασιλέων καὶ δύναμις ἀνδρείων καὶ φοβερῶν ἀνδρῶν· μηχαναὶ καὶ κάκη καὶ δόλος χαραγμάτων καὶ ζήτησις ἀργυρίου καὶ χρυσοῦ· πόνοι στομαχικοὶ· καὶ ἐκ τῶν θηρίων ζημία εἰς τὰ κλίματα καὶ ζόφωσις ἀέρος καὶ τῆς ὠνῆς ἀκρίβειαν.

admittendum videtur neque Mesere (Charput) aptum : Cumont scribendum putat Μήτριν, i. e. Medzpin, armen. = Nisibis. Sed fort. = Amastris, cum nomen proprium feminarum vel Amestris vel Amastris occurrat (Dyloff). Deinde sequuntur Kurdistan, Gilan regio Persica, Mugan, campus prope mare Caspium (Dyloff). 4 Χάτζη = ? 5 Cf. *Catal.*, V, 1, p. 209, 27 τὰ δὲ πάθη διὰ προφάσεως θεῶν ἢ εὐχῶν τινων θεραπεύει (Ἑρμῆς). Sanctos in deorum veterum locum successisse vides. 9 τινές addidi. 14 ὠνῆς : cf. supra, v. 1. 15 πδντων cod. 18 Titulos quibus spatium scriptor reliquit, hic et infra supplavi. 20 σύναεις = συναγωγή. 22 Χαζαρία i. e. Chersonneus Taurica. μεσότηταν cod. 26 δόλοστ cod.

<Ἰδίως περὶ τοῦ χειμῶνος· τὸ κατάστημα τόδε>.

Ὁ δὲ χειμὼν μέσον καὶ χιόναι ὀλίγαι· παγετοὶ δὲ πολλοί· καὶ στενό-
τητες τῶν εἰδῶν· καὶ λιμὸς καὶ στενοχωρία κατὰ τόπους, μάλιστα τὰ
πάρυγγρα· καὶ δύναμις Ῥωμαίων κατὰ τῶν ἐχθρῶν· καὶ τῆς ὠνῆς
5 ἀκρίβειαν.

Περὶ τοῦ α' στοίχου τῶν Τατάρων τοῦ ποντικοῦ.

Ἐν τούτῳ τῇ χρόνῳ ἐστὶ προνοκράτωρ τῆς αὐθεντίας τῶν Τατάρων
ὁ ποντικός· καὶ δηλοῖ εἶναι εἰρηνικὸν καὶ καλόν. καὶ ἀπὸ τὴν μέσσην τοῦ
χρόνου ἄχρι τοῦ ἐννάτου μηνὸς ἔσται ὑγρὸν καὶ χαροποιὸν καιρὸς·
10 ὁπῶραι δὲ γενήσονται πολλαί· ὁσάκις δὲ ξηραίνεται ὁ ἀήρ καὶ ζοφοῦ-
ται, δηλοῖ αἵματεκχυσίας· αὐθέντων καὶ βασιλέων ἔννοια· καὶ ἐπίτασις
τοῦ χειμερίου καιροῦ. πληθυσμὸς ποντικῶν, καὶ ποιήσουσιν ζημίας
πολλὰς· φανέρωσις κληπτῶν καὶ ληστῶν, οἵτινες κατασχεθήσονται
παρὰ τῶν βασιλέων. τὸ δὲ γενόμενον παιδίον ἐν τούτῳ τῇ χρόνῳ
15 ὀφθαλμοὺς ἔξει μεγάλους καὶ ἵνα φθάσουσιν εἰς τιμὴν καὶ μεγαλεῖον,
τὰ μὲν γεννώμενα κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ χρόνου τὰ πλείων εἰσὶν ἀρσε-
νικά· τὰ δὲ κατὰ τὴν μέσσην γεννώμενα βαρύψυχα, τὰ δὲ πρὸς τὸ τέλος
τοῦ χρόνου ἔσονται ψεύσται.

F. 159-172 sequuntur tabulae astronomicae pro singulis totius anni diebus.

20 Foliorum series perturbata; verus ordo hic est: f. 160 (incipiunt igitur tabulae ab
die XII mensis Martii), 161-169, 159, 170-172. His tabulis Libadenus adscripsit
praedictiones pro singulis anni 1336 decadibus quas hic edo. In margine adscripta
sunt mensium nomina Romana et Arabica. Scripturam passim a lineis arrosam
esse praemoneto.

25 Μαρτίου ιβ'-κα'. Δηλοῖ ὁμίχλην καὶ ζόφωσιν ἀέρος· εὐσέβεια
ἀνθρώπων, διαλέξεις σοφῶν, πληθυσμὸς ὑδάτων, εὐγλωττία καλοφώ-
νων καὶ βροχαὶ ὠφέλιμοι.

Μαρτίου κβ'-λα'. Δηλοῖ χαρὰν εὐνούχων· ἔχθραι καὶ ἀντιδικίαι
πολλαί· ἱερέων καλοσύνη· θλίψις στρατιωτῶν· ἐπαύξησης τῆς ἀξίας
30 τῶν νοταρίων καὶ ἐνδοξότητες βασιλέων.

2 μέσον: cf. supra p. 154, 3 et infra v. 9. 6 ποντικός * = mus Ponticus, mus
quivis, (Cangius). Ἀπὺς (χρόνος) πωρὶς est primus secundum dodecaeteridem
Turcicam, cf. *Sphaera*, p. 326 sq. Igitur hic στοῖχος = στοιχείον s. ζῷδιον (cf.
Diels, *Elementum*, p. 49, 1) esse videtur. 10 ὁπῶραι δὲ γενήσονται cod. 15 φθάσου-
σιν: παῖδες subintelligendum. 16 γεννόμενα cod. τὰ πλείων cod.: sed cf. supra
p. 154, 8. 17 τὰ γενόμενα cod. 25 ad dies 30 et 31 mensis Martii in marg.
adnotatum νομικὸν φάσκα | Χριστοῦ πάσχα. De φάσκα cf. Gardthausen, *Griech.
Palaeogr.*, p. 399, 1.

Ἀπριλλίου α'-ι'. Δηλοῖ ἀνδροκτασίας εἰς τὴν δύσιν καὶ θνήσις
 τετραπόδων καὶ <πτ>ηνῶν θάνατος· ὀλιγότητες τῶν εἰδῶν. καὶ εἰς τὸ
 Σιάμην μέγας θνήσις· πόνος τῆς γούλας· πόλεμοι κατὰ τόπους καὶ
 ὑγρότης.

Ἀπριλλίου ια'-κ'. Δηλοῖ κίνησιν πνευμάτων καὶ βροχῆς· γυναι- 5
 κῶν νόσοι· καὶ ἀργίαι τοῦ νόμου· βαρυ<νωμία> βασιλέων· καὶ νοτα-
 ρίων καὶ ἀνθρώπων μεγάλων θλίψις καὶ πολλὰ ἔρεις καὶ φιλονικίαι· καὶ
 ταραχαὶ καὶ ψυχρότης τοῦ καιροῦ.

Ἀπριλλίου κα'-λ'. Δηλοῖ μάχη μεγιστάνων μετὰ γραμματικῶν·
 εὐνούχων τιμὴ· καὶ ὄμβρος καὶ ὁμίχλη πολλή· καὶ ἐμφάνεια ἐχθρῶν. 10

Μαΐου α'-ι'. Δηλοῖ βροχὴν ὠφέλιμον καὶ χαρὰν γραμματικῶν·
 φῆμαι καὶ ἀγ<γελ>ία πολλή· καὶ τοῦ καιροῦ ψυχρότης καὶ εὐκρασία.

Μαΐου ια'-κ'. Δηλοῖ ταραχὰς πολλὰς εἰς τὰ ἀρκτικά μέρη· καὶ
 ἐμφάνεια ἐχθρῶν καὶ ἀσθ<ένε>ια ἐκ βράσεως· ἀνεμοὶ σφοδροὶ·
 ἀνδρ<ός> τινος θάνατος· καὶ βροχή. 15

Μαΐου κα'-λ'. Δηλοῖ ἀνθρώπων πρόκυψις εἰς τὰς διὰς θρησ-
 κείας· χαρὰ ἀρχιερέων· ὑγεία σωμάτων εὐνούχων· καὶ τοῦ καιροῦ
 ὑγρότητα.

Μαΐου λα'-Ἰουνίου θ'. Δηλοῖ βροχὴ πολλή καὶ φῆμαι πολλὰ
 καὶ γραμματικῶν ἔννοια· καὶ ἀπραγία τῶν εἰδῶν· καὶ προθυμία τινῶν 20
 πρὸς μαγικὰς ἐργασίας.

Ἰουνίου ι'-ιθ'. Δηλοῖ γερόντων καχεκτῶν βλάβη· σάλευμαν τῆς
 ὥνης καὶ πολλή βροχὴ καὶ ἀνεμ<ος> σφοδρὸς· καὶ παίδων θά<νατος>
 καὶ φόβος καὶ ἀσθένεια νεανιῶν ὅσον φλεβοτόμων καὶ μακελλαρίων.

Ἰουνίου κ'-κθ'. Δηλοῖ ἀκρίβειαν ὥνης, ὀχλήσεις ἀνατολῆς· καὶ 25
 δύναμις γνωστικῶν· καλοσύνη ἀνθρώπων καὶ ὀρθότητα· καὶ πολλή
 προσοχή καὶ εὐτυχία καὶ μεσότητα τοῦ καιροῦ.

Ἰουνίου λ'-Ἰουλίου θ'. Δηλοῖ ἀντιλογίαν καὶ θρύλλον τοῦ δήμου
 μετὰ θυμοῦ καὶ ὀξύτητος· μ<έγαν> ἀνεμον· καὶ βροχὴ· χαρὰ καὶ καλο-
 καρδία στρατοῦ. 30

Ἰουλίου ι'-ιθ'. Δηλοῖ καλοκ<αρ>δ<ίαν> βασιλέων καὶ μεγιστάνων
 καὶ μοναζόντων καὶ εὐθηνία τῶν σπορί<μων> καὶ θλίψις ἐμπ<όρων>·
 Ἀγαρηνῶν ἐπίδοσιν· θυμὸς βασιλέων· βροχὴ πολλή.

Ἰουλίου κ'-κθ'. Δηλοῖ δικαιοσύνη βασιλέων· καὶ γερ<όντων>ν
 καλοσύνη. καὶ ὁ καιρὸς χειμ<έριος>. καὶ διαλέξεις σοφῶν. 35

Ἰουλίου λ'-Αὐγούστου η'. Δηλοῖ πλῆθος κρυφίων καὶ μυστι-
 κῶν ἔργων καὶ λόγων· καὶ τιν<ες> τῶν βασιλέων εἰς τοὺς λόγους
 αὐτῶν ἐμποδίζονται· βροντὴ καὶ ἀστραπὴ καὶ κονιορτός.

3 Σιάμην = Sa'm, i. e. Syria (Dyroff). θνήσις : litterae vix legi possunt; μέγας
 (mascul.) : cf. supra p. 154, 4 γυναικῶν τῶν θηλαζόντων. γούλας i. e. gulae.
 12 ἀγία cod. 22 καχεκτῶν scripsi : καὶ χετῶν cod. σάλευμαν pro σάλευμα.
 26-27 ὀρθότητα et μεσότητα nominativi sunt.

Αὐγούστου θ'-ιη'. Δηλοῖ θέρμην καὶ καύσωνα τοῦ καιροῦ·
ταραχὴ ἀέρος <καὶ> νέφη· μάχη μεγιστάνων καὶ πόλ<ε>μοι εἰς τὴν
Τουρκίαν καὶ Ταταρίαν· γυναικῶν βλάβη· χαρὰ γραμματικῶν.

Αὐγούστου ιθ'-κη'. Δηλοῖ γυναικῶν μερικὴ βλάβη καὶ εἰς τὰς
5 χώρας τῶν Τού<ρκων> θρήνος γυναικῶν καὶ <κο>πετός· ἀδ<ι>κία
βασιλέων· χαρὰ γνωστικῶν· εὐκρασία τοῦ καιροῦ καὶ θέρμη πολλή.

Αὐγούστου κθ'-Σεπτεμβρίου Ζ'. Δηλοῖ εὐκρασίαν τοῦ καιροῦ·
καλοσύνη γραμματικῶν· Χριστιανῶν ὑγεία· ἄνεμος καὶ βροχή.

Σεπτεμβρίου η'-ιζ'. Δηλοῖ θέρμην πολλήν· βασιλέων ἐμπόδιον·
10 γερόντων καλοσύνη· κίνημα στρατοῦ· καὶ γυναικῶν σωφροσύνη.

Σεπτεμβρίου ιη'-κζ'. Δηλοῖ ἄνεμον σφοδρόν· καὶ βασιλέων
δικαιοσύνη· καὶ εὐνούχων ἐμπόδιον καὶ ταπείνωσις· καὶ βροχή πολλή·
καὶ εἰς τὸν Μουσουλ μέγαν πτώσις.

Σεπτεμβρίου κη'-Ὀκτωβρίου Ζ'. Δηλοῖ γυναικῶν εὐτέλεια
15 καὶ δικαιοσύνη· ἄνεμος καὶ βροχή· γερόντων φθορὰ καὶ καματηρῶν
ἐγχαυρίων καὶ τῶν εἰς τοὺς βουνούς· καὶ τοῦ ἀέρος ἀλλαγὴ.

Ὀκτωβρίου η'-ιζ'. Δηλοῖ γυναικῶν σωφροσύνη καὶ καλοσύνη·
ἐπιφάνεια πολεμίων· ἄνεμος σφοδρός· καὶ ὑγρότητα τοῦ καιροῦ· καὶ
χαρὰ γνωστικῶν.

20 Ὀκτωβρίου ιη'-κζ'. Δηλοῖ λοιμὸν καὶ στενοχωρίαν εἰς τὰς χώρας
τῶν Ἀράβων καὶ τῶν Τούρκων καὶ ἐν αὐτῷ ἀπώλεια γερόντων· καὶ
βροχή πολλή.

Ὀκτωβρίου κη'-Νοεμβρίου ς'. Δηλοῖ ἐμπόδιον στρατιωτῶν·
πλήθος κλεπτῶν· καὶ ἐγκλητεύσεις πολλὰς· καὶ βροχή καὶ ὑγρότητα καὶ
25 βλάβη γυναικῶν.

Νοεμβρίου Ζ'-ις'. Δηλοῖ βροχὴν καὶ ἄνεμον· καὶ ἐπιφάνεια βασι-
λέων· γραμματικῶν ἔννοιαι· καὶ ὑγρότητα τοῦ καιροῦ· θλίψις γυναι-
κῶν καὶ εὐνούχων.

Νοεμβρίου ιζ'-κς'. Δηλοῖ ἐχθρῶν ἐπιδρομὴν κατὰ τόπους· ἐχθρα
30 μέσον βασιλέων καὶ ἀρχιερέων· πορνεία γυναικῶν· καὶ στρατοῦ καλο-
σύνην καὶ κίνημα.

Νοεμβρίου κζ'-Δεκεμβρίου ς'. Δηλοῖ βροχὴν ὠφέλιμον· καὶ
παιγνιωτῶν εὐγλωττία· καὶ βλάβη μεγιστάνων.

Δεκεμβρίου Ζ'-ις'. Δηλοῖ χαρὰν καὶ ἀγαθὰ πολλὰ καὶ βροχὴν καὶ
35 γυναικῶν βλάβην· καὶ εὐθηνίαν τῆς ὥνης.

Δεκεμβρίου ιζ'-κς'. Δηλοῖ ἀέρος ταραχήν· καὶ μοναχῶν ὠφέλεια·
ἐμπόδιον γραμματικῶν· ληστῶν ἔφοδος· ἐμφάνεια ἀρμάτων· καὶ
διαλέξεις σοφῶν.

Δεκεμβρίου κζ'-Ἰαννουαρίου ε'. Δηλοῖ προθυμίαν βασιλέων
40 εἰς τὰ πράγματα τοῦ λαοῦ· ἀνδρογύνων μά<χη>· νέου μεγιστάνου
βλάβη· καὶ ἀγαθὰ πολλὰ.

Ἰαννουαρίου ζ'-ιε'. Δηλοῖ ἀνέμους καὶ βροχὴν καὶ κονιορτόν· καὶ στρατοπέδων δολιότητα καὶ παρακοή· δικαιοσύνη βασιλέων. καὶ εἰς τὴν δύσιν μέγας θάνατος καὶ κατὰ τόπους σεισμός.

Ἰαννουαρίου ις'-κε'. Δηλοῖ· βροχὴ καὶ χιῶν καὶ ἄνεμος σφοδρός· καὶ πολὺς χειμὸς ἐπικρατήσ<ει> καὶ ὁ καιρὸς ἀσθενικός. 5

Ἰαννουαρίου κς'-Φεβρουαρίου δ'. Δηλοῖ· βροχὴ καὶ γυναικῶν σωφροσύνη· δύναμις βασιλέων καὶ βαρυγνωμία· καὶ παγετὸς δυνατόν.

Φεβρουαρίου ε'-ιδ'. Δηλοῖ· γυναικῶν πορνεία· καὶ δύναμις τοῦ χειμερίου καιροῦ· πλῆθος ὑδάτων· εὐνούχων ἐνδοξότητα· χαρὰ τραυματικῶν· δικαιοσύνη βασιλέων· καὶ τερδόντων καλοσύνη. 10

Φεβρουαρίου ιε'-κδ'. Δηλοῖ παγετὸν καὶ ληστῶν ἔφοδον καὶ ἐμφάνειαν ἀρμάτων· καὶ παίδων ἀσθένειαι· ἄνεμος σφοδρός· καὶ συναρμογαὶ ἀνδρογύνων.

Φεβρουαρίου κε'-Μαρτίου ζ'. Δηλοῖ· βασιλέων ἐνδοξότητα καὶ ἐμφάνειαν μέσον τοῦ λαοῦ καὶ ἀπαιτήσεις· βροχὴ καὶ ἄνεμος καὶ 15 σοφῶν δύναμις καὶ εὐ<...>.

Μαρτίου ζ'-ιβ'. Δηλοῖ· γυναικῶν καλοσύνη καὶ ἐνδοξότης· καὶ βροχὴ.

3 μέγα θάνατος (?) cod. 5 χειμὸς pro χειμῶν *pnequam inveni* : fortasse voluit λιμός. 5 ἐπικρατεῖς<...> cod. 7 δυνατόν pro δυνατός cf. *supra* p. 154, 3. 16 εὐστοχία vel tale quid (in cod. litterae evanuerunt).

EXCERPTA EX CODICE 25 (BEROLIN. PHILL. 1574)

[F. 10.] *Epistula Petosiridi supposita*¹.

Ἑρμηνεία. Οὕτως ἔξακριβευσάμενος ἐκάστου ἀστέρος τὰ τε
σημεῖα καὶ τὰς πράξεις εὗρης καὶ διαγνώσῃ, ὅποιον ἕκαστος ἔχει
ἀστέρα, καθὰ καὶ ἐν τῇ περὶ πλανήτων ἀστέρων ὑπεδείξαμεν λόγῳ,
5 καὶ, ὡς ἐνταῦθα ἀπεγραψάμεθα, εἰς ποῖον ἔστηκε Ζῦδιον ἕκαστος.
ἔξῃς δέ σοι ἑτέρας ἐκθήσομαι χρεῖας διαφόρων πραγματειῶν, κράτιστε
ἀνδρῶν Νεχεψῷ, βασιλέων βασιλεῦ, περὶ διαθέσεως τῶν ιβ' Ζυδίων,
ὅπως περὶ τίνος ἐρωτώμενος, εἰς ποῖον Ζῦδιον κεῖται, εἰ καὶ οὐ πάρεστιν
ὅπερ βούλει [λέγε τὸ Ζῦδιον, ἵνα, ὡς ἀνωτέρω κεῖται] ἀπὸ τῆς θεωρίας
10 εἴπῃς τὸ Ζῦδιον ἀπὸ τοῦ ὀνόματος διὰ τῶν στοιχείων. ὁ γὰρ Κριὸς
ἀπέχει τὸ α' καὶ τὸ πεντηκοστὸν καὶ καθεξῆς ὡς κεῖται.

	α' Κριὸς ν'	ζ' Ζυγὸς σ'
	β' Ταῦρος ξ'	η' Σκορπίος τ'
	γ' Δίδυμοι ο'	θ' Τοξότης υ'
15	δ' Καρκίνος π'	ι' Αἰγόκερως φ'
	ε' Λέων ς'	ια' Ὑδροχόος χ'
	ς' Παρθένος ρ'	ιβ' Ἰχθύες ψ' ω'

2 ἔξακριβευσάμενος: idem vocabulum in epistula n. 39, v. 5. 3 διαγνώσεις cod. ἕκαστον cod. 4 ἐν τῇ περὶ πλανήτων ἀστέρων λόγῳ, cf. fragm. ed. Riess n. 22 etc. 6 ἐκθήσομαι cod. 9 λέγε usque ad κεῖται a librario interpolata uncinis inclusi; ἵνα repetit illud ὅπως supra v. 8 (ἀνωτέρω). 11 τὸν πεντηκοστὸν cod. 17 w in cod. infra ψ scriptum ad Pisces pertinere videtur. Sed ipsa methodi ratio perversa: e. g. nominis Ἀχιλλεύς numeri faciunt (α' + χ' + ι' etc.) 1276 sive ,α σ ο ς': Arieti igitur an Librae an Geminis an Virgini Achilles addictus est? Itaque omne divinationis fundamentum sive ab excerptore sive a librario quodam stupide eversum esse suspicor; litteris nempe auctor usus erat, non numeris. Igitur litterae α et ν solito more (cf. supra p. 61, f. 172 et 173) Arieti attribulae erant, β et ε Tauro, et sic deinceps.

¹ Quae in codice Berolinensi hanc epistulam antecedunt cum ea minime cohaerent; immo cum aliis epistulis Petosirideis quibus planetarum signa et vires exposita erant, haec olim coniuncta esse videtur. Similis argumenti et formae sunt epistolae Petosiridi suppositae quas Riessius in Necheponis et Petosiridis fragmentis n. 38 et 39 edidit: sed nostra nimis abbreviata esse videtur.

Μέθοδος ἐτέρα. <...> Τῶν τοίνυν ζωδίων <ὡς> ὑφ' ἑνα μὲν τὸν ὅλον <τῶν> πλανημένων οὐρανὸν διειληφότες, οὐκ ἐξ ὅλου <δὲ> καὶ τὰ αὐτὰ ἀλλήλοις ἐπὶ γῆς ἐνεργούντων τηρεῖν δεῖ.

[F. 11.] De divisione anni ¹.

Τὸν ἐνιαυτὸν τοῦτον τὸν τρόπον διαιροῦμεν· ἀπὸ Πλειάδων εἰς 5
'Ἡλίου τροπὰς ἡμέραι μβ'· ἀπὸ 'Ἡλίου τροπῶν εἰς 'Ωρίωνα ἡμέραι κ'·
ἀπὸ δὲ 'Ωρίωνος εἰς Κύναν ἡμέραι ια'· ἀπὸ δὲ Κυνὸς εἰς 'Αρκτοῦρον ἡμέ-
ραι να'· ἀπὸ δὲ 'Αρκτούρου εἰς ἰσημερίαν ἡμέραι ι'· ἀπὸ δὲ ἰσημερίας
εἰς Πλειάδος δύσιν ἡμέραι μέ'· ἀπὸ δὲ Πλειάδος δύσεως εἰς 'Ωρίωνα
ἡμέραι κ'· ἀπὸ δὲ 'Ωρίωνος εἰς Κύναν ἡμέραι ζ'· ἀπὸ δὲ Κυνὸς εἰς 10
'Ἡλίου τροπὰς ἡμέραι κβ'· ἀπὸ δὲ 'Ἡλίου τροπῆς εἰς Ζέφυρον ἡμέραι μέ',
ἀπὸ δὲ Ζεφύρου εἰς 'Αρκτοῦρον ἡμέραι ιε'· ἀπὸ δὲ 'Αρκτούρου εἰς
ἰσημερίαν ἡμέραι λβ'· ἀπὸ δὲ ἰσημερίας εἰς Πλειάδος ἐπιτολὴν
ἡμέραι μέ'· ὁμοῦ ἡμέραι τξε'.

Καὶ αὐθις· διαιροῦμεν ἀπὸ Πλειάδος εἰς Λύρας δύσιν, θέρους 15
ἡμέραι ςδ'· ἀπὸ δὲ Λύρας δύσεως ἕως Ξίφους ἀρχομένου <δύεσθαι>
φθινοπώρου ἡμέραι ς'· ἀπὸ δὲ Πλειάδος δύσεως ἕως Ζεφύρου

1 Methodum ipsam librarius omisisse videtur: lacunam statui. 1 et 2 ὡς et δὲ addidi. 2 τῶν ὅλων cod. 5 Τὸν om. P. Πλειάδων scil. ἐπιτολῆς. 6 τροπῶν P: τροπῆς B. ὄργανα B. 7 δὲ bis om. B. ια' B, recte ut computus demonstrat; ζα' vel ε' ut vid. P. εἰς 'Αρκτοῦρον ('Αρτοῦρον B) scil. Arcturi ἐπιτολῆν. 8 ι' B: ια' P. ἰσημερίαν B. 9 δύσεως B: ὀδσιν P. 11 τροπῆν (bis) B. μέ': totidem dies in papyro Eudoxea et apud Varronem, I, 28 (cf. Wachsmuth, l. c., p. 302, 20: inde — scil. a bruma — ad favonium dies XLV). 12-14 ἀπὸ δὲ Ζεφύρου ... μέ' om. P. 15 Haec ex alio fonte hausta esse apparet, qui ad Plinium proxime accedit. καὶ αὐθις διαιροῦμεν om. P. ἀπὸ δὲ Πλ. P. Πλειάδος scil. ἐπιτολῆς: Euctemoni 5 Maii Πλειάδος ἐπιτέλλει, θέρους ἀρχή; Plinio 10 Maii Vergiliarum exortus, 9 Maii aestatis initium. Λύρας εἰς δύσ. P. Λύρας δύσιν Euctemoni 12 Augusti, Plinio 11 Augusti: fidicula occasu suo autumnum indicat ut is (Caesar) adnotavit. θέρους om. B. 16 ἕως scripsi] καὶ codd. Ξίφους: Plinio 9 Nov. Gladius Orionis occidere incipit. δύεσθαι add. 17 Πλειάδος δύσεως: Plinio 11 Nov. Vergiliae occidunt (Euctem. 9, Callippo 10, Eudoxo 13). εἰς Ζέφυρον P. Plinio 8 Febr. flatus Favonii vernalis tempus inchoat (Euctem., Callippo 7 Febr.).

¹ Hoc calendarium aevi Byzantini v. 1-9, quamquam dierum numeri passim differunt, easdem fere stellarum apparitiones elegit quas Papyrus quam dicunt Eudoxi (col. XXI sq., ed. Wachsmuth, Lyd. *De ost.*², p. 300 sq.). De quo calendariorum genere ἀστρων διαστήμασι nixο, cuius exemplar melius in *Vindobon. philos. gr.* 108, f. 282^r inveni, alio loco dicendum erit; cf. interim Petavius, *Var. Diss.*, p. 244; Tannery, *Recherches*, p. 283 et 293; Rehm, *Sitzungsberichte Berl. Akad.*, 1904, p. 99. — B(erolinensem) ipse contuli, P(arisinum) 2423 saec. XIII (f. 8^v) Cumont.

χειμῶνος ἡμέραι ζα' ἀπὸ δὲ Ζεφύρου εἰς Αἰγὸς ἐπιτολὴν <ἔαρος>
ἡμέραι ζ'· ὁμοῦ γίνονται ἡμέραι τέε'.

Τὰ ἄστρα ποσάκις δύνει καὶ ποσάκις ἀνατέλλει· Πλειάδες ἀνατέλ-
λουσι δις πρωτὶ καὶ ἑσπέρας, δύνουσι δὲ <δὶς>· Ἄρκτοῦρος ὁμοίως,
5 Στέφανος ὁμοίως, Δελφίς ὁμοίως. Λύρα Ὑάδες Ἀετὸς Κύων Ὠρίων
ἀνατέλλει ἑῷος καὶ ἑσπέριος, Κύων δὲ ὁμοίως. Σκορπίος, Ἴππος
ἐπιτέλλει ἅπαξ ἑσπέρας· Προτρυγητὴρ ἐπιτέλλει ἅπαξ ἡμέρας.

F. 12. Tonitruale ignoti auctoris.

Tonitruale quod edituri sumus, ex duabus partibus, lunari scilicet et solari, com-
positum est. Praecedit in singulis mensibus describendis calendarium luna re,
quod eundem fontem sapit ac *Geoponicorum* I, 10: Σημείωσις τῶν ἀποτελουμένων
ἐκ τῆς πρώτης βροντῆς καθ' ἕκαστον ἔτος μετὰ τὴν τοῦ Κυνὸς ἐπιτολὴν.
Ζωροδστρου, et praeterea tonitruale quoddam anonymum ex codice Neapoli-
tano a Bassio et Martinio in *Catal.*, IV, p. 170 sq. editum: cum quibus haud ita
paucis locis tonitruale Berolinense concinit, aliis plane differt. Novum tamen auc-
toris nomen exurgit hac memoria; excerptorum enim de Tauro, Geminis, Leone,
Libra partem posteriorem ex Eudoxo quodam haustam esse legimus. Idem nomen
in codicis quoque Neapolitani fonte olim exstitisse, sed ubique mutatum esse nunc
sane discimus (cf. l. c., p. 170, 17 in capitulo de Cancro χειμῶν ἐνδοξος, mira et
inusitata verborum compositione; item de Libra, p. 171, 14 περιδοῖ χειμῶνες,
20 de Scorpio ἐνδοῖ χειμῶνες, 35 de Aquario χειμῶνες ἐνδοῖ; p. 171, 1 de
Leone κατὰ τῶν ἐνδόξων i. e. κατὰ τὸν Εὐδοξόν). Nullus igitur dubito quin
Eudoxi doctrinam non solum de septem illis signis, sed de omnibus archetypus
exhibuerit. Haec celeberrimo illi saeculi IV astronomo supposita esse verisimile
videtur, quem ex Ps.-Gemini, Ptolemaei, aliorum libris calendarium scripsisse
posteris notum erat. — Cf. etiam quae de Ps.-Eudoxio vel potius Eudoxo similis
calendarii auctore infra in excerptis ex codice 26 disputavimus.

Alteram tonitrualis Berolinensis partem aut ex Lydo aut ex Lydi fonte
sumptam esse apparet. Congruit enim paene ad verbum cum tonitruali quod recte
Wachsmuthius in editione libri *De ostentis* Vicellio addixit (cf. Prolegomena,
p. xxviii et editionem ipsam p. 57 sqq.). Sed textum novum multis locis ad libidinem
scriptoris decurtatum raro oblitteratae Lydi memoriae succurrere dolendum est.
Adhibui passim tonitruale a Bassio et Martinio ex cod. Neapolitano editum = N;
Vicellii apud Lydum = L; Geoponica = G.

1 χειμῶνα P. Αἰγὸς ἐπιτολὴν: Capella Plinio, secundum Caesarem, 8 Maii
matulino exoritur (Euctemoni 30 Apr., Eudoxo 1 Maii). ἔαρος add. 2 γίνονται
om. B. 4 δις scr.] δύο codd. δις add. Ἄρκτοῦροι codd. 5 Στέφανοι P. Ante

Δελφίς in P verbum obscurum in extremo versu: ^{μο}ἐξη (= ἐξ ὁμοίου?). Ὑάδες
om. B. 6 ἑῷος καὶ ἑσπέρας codd. K. δ. δ. om. P. 7 ἅπαξ καὶ P. προτρυγη-
τῆς P. ἡμέρας videtur = ἑῷος.

Ἀπρίλιος. Σελήνης οὔσης ἐν τῷ Κριῷ ἂν βροντήσῃ, θόρυβόν τινα σημαίνει κατὰ τὴν χώραν ἐκείνην καὶ ἄνθρωπος δόκιμος τελευτήσει καὶ πόλις ἐρημωθήσεται καὶ τινες ἐπὶ τῆς ἀνατολῆς φθαρῆσονται καὶ λιμός ἐσται, ὅπου βρονταί, καὶ φθορὰ καὶ θρεμμάτων ἀπώλεια.

Εἰ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Κριῷ βροντήσῃ καὶ οὐ βρέξει, ἐπὶ Βρετανίαν, 5 Γαλατίαν, Γερμανίαν, Κοίλην Συρίαν, Ἰουδαίαν, Ἰδουμαίαν πτώσις ἀνθρώπων ἐσται· θόρυβοι τε κατὰ πόλεις καὶ πάγοι καὶ αὖχοι καὶ τῶν φυτῶν ἀκαρπία καὶ διαφερόντως τῶν ἄρρένων, ὅτι ἄρρεν Ζῦδιον ὁ Κριός.

Μάϊος. Σελήνης οὔσης ἐν Ταύρῳ ἂν βροντήσῃ, ἐσται φθορὰ 10 σίτου καὶ κόπος τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ· δῶρα δὲ ἐν βασιλικῇ αὐλῇ καὶ εὐθηνία καὶ εὐφροσύνη ἐσται καὶ εἰς τοὺς πέριξ τόπους καὶ εἰς τοὺς τῆς ἀνατολῆς ἀνθρώπους. αἱ δὲ κατὰ γαστρός ἔχουσαι γυναῖκες κινδυνεύουσιν ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον. Εὐδοξος δὲ φησιν ὅτι βασιλέων ἡ ἀπώλειαν ἢ θλίψιν σημαίνει καὶ ὅτι μαλακίαι καὶ νόσοι καὶ ὀσπρίων ἀπώλεια 15 ἐσται, τετραπόδων δὲ ἐπιγονή· καὶ πρὸς δυσμὰς νόσοι καὶ ἐν βασιλικῇ αὐλῇ χαρὰ γενήσεται· ὕστερον δὲ βροχὴ μεγάλη.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Ταύρῳ εἰ βροντήσῃ, ἔνδειαν τῶν ἐπιτηδείων προσδοκῆτέον καιροὶ τε ἐνδεεῖς· καὶ πολὺς ἐκ τῆς στενώσεως καὶ πρὸς θάλασσαν πόλεμος παραστήσεται ἐπὶ τε τῶν Κυκλάδων καὶ 20 παραλίῳ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, Κύπρου δὲ καὶ Μηδίας καὶ Περσίδος αὐτῆς μάλιστα· καὶ γὰρ Ἀφροδίτης ταῦτα, ἐπεὶ καὶ μαλακώτερα τὰ τοιαῦτα ἔθνη.

Ἰούνιος. Σελήνης οὔσης ἐν Διδύμοις εἰ βροντήσῃ, ἔσονται ἀγῶνες καὶ νόσοι περὶ τοὺς ἀνθρώπους καὶ θάνατος εἰς ἐνίους αὐτῶν· 25 φθορὰ δὲ τοῖς ὀρεινοῖς καὶ πεδινοῖς καὶ ἡ χώρα εὐφορήσῃ τῆς μεσογείας· Ἀράβων δὲ ἀπώλεια. κατὰ δὲ Εὐδοξον χειμῶνες πολλοὶ καὶ εὐφορίαι, ἀφάνεια δὲ τινος ἡγεμόνος· καὶ περὶ τὴν οἰκουμένην φθορὰ καὶ ἐρπετῶν ἀπώλεια.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Διδύμοις <εἰ> βροντήσῃ, ὑγρῶν μὲν καὶ 30 ξηρῶν καρπῶν ἀφθονίαν ἐλπιστέον· ἀνδρὸς δὲ δυνατοῦ ἀθρόαν ἀπόπτωσιν· Ὑρκανία δὲ καὶ Ἀρμενία καὶ Αἴγυπτος ἡ κάτω παρὰ τὰς ἄλλας χώρας ἀτυχήσωσι, διαφερόντως δὲ ἄνδρες· ἄρρενικὸν γὰρ Ζῦδιον οἱ Δίδυμοι καὶ ἀνθρωποειδὲς καὶ φίλον.

Ἰούλιος. Σελήνης οὔσης ἐν Καρκίνῳ εἰ βροντήσῃ, εὐφορία 35

2 ἐκείνην : scil. ὅπου βρονταί. 5 ante Εἰ rubro in cod. : ☉ ἂν. 7 θόρυβόνται cod. ἀχοι cod. 10 σιτοφορία N. 13 longe aliter N. 14 εὐδοξον cod. 19 πολεῖς cod.; fort. post στενώσεως καὶ transponendum et scrib.: καιροὶ τε ἐνδεεῖς ἐκ τ. στεν.· καὶ πόλεσι πρὸς θάλασσαν κτλ. : sic fere Lydus. στενώσεως

scil. σίτου. 21 Μικρᾶς Ἀσίας L : μίας κασίας cod. 22 Ἀφροδίτη ταυ cod. 27 Ἀραβι λιμός N sub Tauro, sed G quoque sub Geminis. 28 ἀφάνια cod. 29 ἐρπετῶν ἀπώλεια etiam N. 32 plures terrae in L. 34 τὸ Ζῦδιον cod.

ἔσται σίτου καὶ τὰ γεννήματα εὐφορήσει· ἀνομβρία δὲ ἔσται εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος. ὕστερον δὲ πνεύσουσιν ἄνεμοι καὶ ὄμβριοι γενήσονται καὶ τὰ γεννήματα μεθήσονται. ἀκρις δὲ φανήσεται καὶ οὐδὲν βλάψει καὶ θάνατος ἔσται βοῶν καὶ μάλιστα περὶ τὸν Μάρτιον μῆνα καὶ
 5 Ἀπρίλιον· καὶ χειμῶνες ὀλίγοι καὶ καρύων εὐφορία· καὶ ἔθνων μεγάλων τῶν ἀπὸ τοῦ νότου ἀπώλειαν καὶ ἡγεμόνος τινὸς ἐπιφάνειαν.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Καρκίνῳ εἰ βροντήσῃ, ὁμοῦ μὲν τῶν πάντων δαψίλειαν· τοῦ δὲ ἀέρος Ξηρότης ἔσται· νόσοι τε φρικώδεις <καὶ> πυρεκτικαὶ κινδύνου ἐγγὺς <ἐπὶ> Βιθυνίας καὶ Φρυγίας δλης, Κολχικῆς,
 10 Νικομηδείας, φρίκαι δὲ τῷ θήλει διαφερόντως. φθαρήσονται δὲ καὶ τὰ ἐνάλια καὶ μάλιστα τὰ ὀστρακώδη· καὶ γὰρ θήλυ τὸ Ζῦδιον καὶ τῆς Σελήνης κυρίως οἶκός ἐστιν ὁ Καρκίνος.

Αὐγουστὸς. Σελήνης οὐσης ἐν Λέοντι εἰ βροντήσῃ, ἔσται σίτου καὶ τῶν λοιπῶν καρπῶν εὐφορία εἰς <τοὺς> πλείστους τόπους καὶ
 15 σύρρευσις ὕλης. καὶ κνησμοί, λειχῆνες καὶ ὀλεθρος τοῖς ἀνθρώποις, ἐκφευεῖς δὲ σφαγῶν καὶ κινδύνων. κατὰ δὲ Εὐδοξον οὐ πολλοὶ ὄμβριοι, ἀλλὰ καὶ ὀσπρίων ἀπώλεια· ἡγεμῶν δὲ τις κατασταθήσεται.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Λέοντι <εἰ> βροντήσῃ, θόρυβον ἐξαίσιον τοῖς πράγμασι καὶ φθορὰν ἐκ τῶν θηρίων τοῖς καρποῖς ἀπειλεῖ ἐπὶ τε
 20 Ἰταλίας καὶ Φρυγίας· οὐχ ἥκιστα ταραχθήσονται οἱ ἄνδρες, ὅτι ἄρρεν Ζῦδιον ὁ Λέων.

Σεπτέμβριος. Ἡ Σελήνης οὐσης ἐν Παρθένῳ εἰ βροντήσῃ, βασιλέων ὥς ἐπὶ τὸ πλείστον ἀπώλειαν σημαίνει καὶ οἱ παρὰ ῥόγαν ἀπολοῦνται· καὶ ὄμβριοι πολλοὶ κατὰ τὴν ἀνατολὴν καὶ εἰς πόλεις τινὰς
 25 λιμὸς καὶ νόσος καὶ κατὰ θάλασσαν κίνδυνοι· τοῖς δὲ δυτικοῖς τόποις εὐφορία κριθῆς. ἡ δὲ πρώτη σπορὰ ὑπὸ ἐρυσίβης βρωθήσεται· καὶ ἄνεμοι πολλοὶ καὶ νόσοι καὶ λιμοί.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Παρθένῳ <εἰ> βροντήσῃ, φθορὰ Ζῶων ἔσται, ἀρπαγαὶ τε ὑπὸ τῶν ἔθνων καὶ μάλιστα παρθένων, ἐπεὶ καὶ θήλυ
 30 τὸ Ζῦδιον· ταῦτα δὲ οὐ πανταχοῦ γενήσονται, ἀλλ' ἐπὶ Ἑλλάδος καὶ Κρήτης, Μεσοποταμίας καὶ Συρίας.

2 πεύσουσιν cod. 4-5 Μάρτ. κ. Ἀπρ. : sic etiam G. 5 χειμῶνες ὀλίγοι : χειμῶν δὲ ἔνδοξος (sic) N. καρίων cod. 8 καὶ add. 9 κινδύνους cod. ἐπὶ add. ex Lydo. 10 Νικομηδείας - διαφερόντως : Νουμιδίας Καρτάπων (sic) καὶ Ἀφρικῆς ταῖς θηλείαις διαφερόντως προσπεσοῦνται L. 11 ὀστρακώδη : paim conchae cum Luna crescunt. 14 πλήτους cod. (ἐν τῇ ὀρεινῇ G). σύρρευσις καὶ cod. 15 λιχῶνες cod. 16 ὄμβροι cod. 17 ἀπάλια cod. 20 aliae regiones pro Φρυγίας L. 22 Σεπτέμβριος cod. 23 ἀπώλεια cod. οἱ παρὰ ῥόγαν = stipendiarii ; cf. praelet Cangium eliam Wessely, *Wiener Stud.*, 24, 146 (ῥώγας in papyro s. VII) et Preger, *Script. Orig. Constantinop.*, II, p. 325. 29 ἔθνων : πολεμίων L. 30 ταῦτα δὲ οὐ πανταχοῦ γενήσονται, ἀλλ' : vides scripturam codicis C a Wachsmuthio in Lydo perpetuam repudiatam esse (ubi legas οὐχ ἀπανταχοῦ δὲ ταῦτα συμβήσεται, ἀλλ' ἐπὶ Ἑλλάδος).

Ὀκτώβριος. Σελήνης οὐσης ἐν Ζυγῷ εἰ βροντήση, πόλεμος ἔσται μέγας καὶ λιμοὶ καὶ σφαγαὶ καὶ νόσοι καὶ πλημμυρα πηγῶν καὶ ὄμβροι ὡς ποταμοὶ καὶ καρπῶν εὐφορία· θάνατος ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν· καὶ τὰ ζῷα πολύγονα ἔσονται· ἐπὶ δὲ τὰ τέλη τοῦ χρόνου ἀπολούνται. κατὰ δὲ Εὐδοξον χειμῶνας γενέσθαι καὶ ποταμούς ρυῆναι 5 καὶ τοῖς δυτικοῖς λιμὸν καὶ περίστασιν τῆς οἰκουμένης καὶ αἰγῶν καὶ ὕων ἀπώλειαν καὶ ἔρπετων καὶ κυνῶν λύσσαν καὶ μετάρθωσιν ἀνθρώπων.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Ζυγῷ <εἰ> βροντήση, θορύβους καὶ στάσεις βλαβεράς τῷ δήμῳ δηλοῖ. καὶ ἀμπελοὶ βλαβήσονται· καὶ γυναικῶν 10 βλάβη καὶ ἀνδρῶν πλέον καθάπεται, ἐπεὶ καὶ ἄρρεν ζῷδιον ὁ Ζυγός.

Νοέμβριος. Σελήνης οὐσης ἐν Σκορπίῳ εἰ βροντήση, ἔσται λιμὸς καὶ λοιμὸς ἐν τῇ χώρᾳ· τὰ δὲ ἄγρια πληθυνθήσονται· χειμῶν δὲ ἔσται καὶ ἀνεμοὶ πολλοὶ καὶ σφοδροὶ νυκτὸς ἔσονται καὶ κακὸν ταῖς παραλαίαις πόλεσιν· ἐὰν δὲ ἀνεμοὶ καὶ συστροφαὶ ἀνέμων εἰς ὄλον τὸν 15 μῆνα γένωνται, βιασμοὶ καὶ νόσοι ἔσονται τοῖς ἀνθρώποις.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Σκορπίῳ εἰ βροντήση, ἀνὴρ δυνάστης ἀστοχήσει ἐκ τοῦ τόπου· ἀφθονία δὲ ἔσται σίτου ἐπὶ τε Συρίας καὶ Κασπίας καὶ Μαυρητανίας, τὸ δὲ θῆλυ γένος τῶν ζῶων κακωθήσεται καὶ διαφερόντως ἐπὶ τῶν εἰρημένων τόπων· θῆλυ γάρ ἐστι <τὸ> 20 ζῷδιον.

Δεκέμβριος. Σελήνης οὐσης ἐν Τοξότη εἰ βροντήση, εὐετηρία ἔσται καὶ πολυομβρία ἐπωφελὴς καὶ γέννημα πολὺ καὶ τῶν μετεώρων εὐφορία καὶ αὔξεις θρεμμάτων καὶ νόσων † μετεωρία καὶ τὰ φαῦλα 25 διαλυθήσονται.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Τοξότη <εἰ> βροντήση, τοῖς Περσῶν βασιλεῦσι κίνδυνον καὶ τῷ ἔθνει αὐτῶν· ἡ δὲ Κελτική καὶ ἡ Σπανία ταραχθήσονται καὶ διαφερόντως τοῖς ὅπλοις, ἐπεὶ καὶ ἄρρεν ζῷδιον ὁ Τοξότης.

Ἰανουάριος. Σελήνης οὐσης ἐν Αἰγόκερῳ εἰ βροντήση, ἔσον- 30 ται ὄμβροι πολλοὶ καὶ ὑφέλιμοι καὶ πολλὴ νόσος ἔσται ἐν τῇ χώρᾳ καὶ τὰ ὄσπρια ὀλίγον βλαβήσονται καὶ ἀκρις βλάβει· εὐφορία δὲ ἔσται σίτου· καὶ βασιλέως καὶ στρατοπέδων κίνησις. ὕστερον δὲ σίτου <καὶ> ἐλαίου φθορά.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Αἰγόκερῳ εἰ βροντήση, ἀχλὺς ἔσται παχεῖα 35 ὡς ἄωρους τοὺς καρποὺς ἐναπομαρανθῆναι τοῖς φυτοῖς, καὶ ἄπιοις ὁ

1 Ὀκτόμβριος cod. 2 πηγῶν: πληγῶν G et N. 3 fort. ἀφορία (φθορὰ N et G). 7 ἀπώλεια cod. 11 βαρὺ cod.: ἄρρεν recepi ex L. 13 ἄγρια] πετεινὰ G. 20 διαφερόντων cod. τὸν εἰρημένον τόπον cod. τὸ add. 23 καὶ ἐπωφελεῖς cod. τῶν μετεώρων i. e. τῶν ὀρεινῶν τόπων (ἐν τῇ ὀρεινῇ σίτου εὐφορίαν Geop.). 24 μετεωρία corruptum propter μετεώρων quod antecedit (v. 2); fuit ἀπαλλαγὴ vel sim. 27 οἱ δὲ Κελτικοὶ cod. 28 τὸ ζῷδιον cod. 30 Capricornium om. N. 31 πολὺ cod. 34 καὶ add. 36 ἄπιοις cod.

οἶνος ἔσται· διαφερόντως δὲ ταῦτα συμβήσεται ἐπὶ τε Μακεδονίας, Θράκης, Ἰλλυρίδος καὶ τῆς ἄνω Ἰνδικῆς· καὶ γὰρ αὐταὶ ὑπὸ τὸν Αἰγόκερων εἰσι. ταραχαὶ δὲ καὶ φόβοι ταῖς θηλείαις τῶν ζώων λογικῶν τε καὶ ἀλόγων γενήσεται, ὅτι θῆλυ τὸ ζῦδιον.

5 Φεβρουάριος. Σελήνης οὐσης ἐν Ὑδροχόῳ εἰ βροντήση, ἔσται βασιλέων κίνησις καὶ ἐκλειψις καὶ πόλεμος καὶ νόσος ὀλίγοις ἀνθρώποις ἐν τῷ τόπῳ ἐκείνῳ. ὁ σίτος εὐφορήσει ἐν ἐνίοις τόποις· τῶν δὲ ὀσπρίων ὀλίγα βλαβήσονται· τῶν δὲ λοιπῶν καρπῶν φθορὰ καὶ σπανισμὸς ὀμβρων καὶ τιμωρία πολλή καὶ σπανία σίτου.

10 Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Ὑδροχόῳ <εἰ> βροντήση, ἀφθονίαν σίτου ἔξουσιν Ὀξيانοί, Σαυρομάται, Ἀραβία Μικρά, Αἰθιοπία. Ὑδροχόῳ γὰρ ἀνάκεινται αἱ χώραι. πτώσις δὲ ἀνθρώπων καὶ ἀρρένων ζώων ἔσται ἐκεῖσε, ὅτι ἄρρεν τὸ ζῦδιον.

Μάρτιος. Σελήνης οὐσης ἐν Ἰχθύσιν ἂν βροντήση, ἔσται 15 πολυομβρία καὶ τῶν μετεώρων φθορὰ καὶ σίτου καὶ οἴνου φθορὰ καὶ αἰγῶν <ἀπώλεια> καὶ νόσος εἰς ἀνθρώπους· ὕστερον δὲ εὐφορία πολλή τοῦ γεννήματος· φόβος δὲ καὶ ταραχὴ ἐν τῇ πόλει ἐκείνῃ· ἂν δὲ ἐκ δευτέρου βροντήση, ὠφέλιμον ἔσται.

Τοῦ δὲ Ἡλίου ὄντος ἐν Ἰχθύσι <εἰ> βροντήση τυχὸν ἐν ἡμέρᾳ, 20 ἀμητὸς ἔσται γεννημάτων ἀφθονώτατος, οἳ τε ὕγροι καρποὶ οὐχ ἥκιστα ἐπιδώσουσιν ἐπὶ τε τῆς καθ' ἡμᾶς Λυδίας, Κιλικίας, Παμφιλίας· τὰ δὲ θηλυκὰ τῶν ζώων καὶ λογικῶν καὶ ἀλόγων σκυθρωπάσει, ὅτι θηλυκὸν τὸ ζῦδιον.

[F. 15^v.] Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμεγίστου περὶ σεισμοῦ¹.

25 Ἀπρίλιος. Ἡλίου ὄντος ἐν Κριῷ ἂν σεισμὸς γένηται ἡμέρας οὐσης, οἱ γειτνιώντες τῶν βασιλέων ἀλλήλοις ἐπιβουλεύονται· καὶ αἱ γειτνιώσαι πόλεις ταραχθήσονται μέγας καὶ ὕβρεις καὶ φόνους

2-3 ὑπὸ τὸν Αἰγόκερων secundum Ptolemaei geographiam astrologicam.

6 <οὐκ> ὀλίγοις? 9 σπανία οἴτου scripsi: σπασίτε cod. 11 Οὐξيانοί cod. Ὑδροχόῳ: ex Ptolem. doctrina. 15 τῷ cod. 16 ἀπώλεια add. 19 ἰχθύσις cod. τυχῶν cod. 20 καρποὶ καὶ αρποὶ cod. 21 τὰς cod.: τῆς scr. ex Lydo; quamquam de te dubito. Πανφιλίας cod. 22 σκυθρωπάσαι cod. 27 ὕβρεις A: ὕβρις καὶ φθόνος ἔχει B.

¹ Hoc capitulum cum carmine Hermetico sive Orphico de terrae motibus saepius (e. g. Abel, *Orphica*, p. 141 sqq.) impresso artissime cohaerere eiusque partim paraphrasin esse elucet; quae tamen adeo passim uberior est ut nesciam utrum ex alio fonte suppleta an ad pleniorum carminis formam facta sit. Vestigia sermonis biblici occurrere memoratu dignum. Edidi ex cod. 25 (Berolin. Phill. 1574), f. 15^v = A. Fere idem capitulum sed Septembri initium faciente inveni in cod. 28 (= Berolin. gr. qu. 16), f. 277^v sub nomine Leonis Sapientis (cf. supra p. 65). Hunc

ἔξουσι· καὶ ἀνὴρ ἔνδοξος ἀπολείται, καὶ οἱ περὶ αὐτὸν κινδυνεύουσι. ὄμβροι δὲ πολλοὶ ἔσονται· καὶ οἱ καρποὶ καὶ τὰ δένδρα εὐφορήσουσι. ἂν δὲ ἐν νυκτὶ γένηται ὁ σεισμός, ἀντιλογίαι ἔσονται περὶ τοὺς δήμους καὶ ἀντιλογίαι τοῦ ὄντος τυράννου· οἱ γὰρ στρατηγοὶ αὐτοῦ ἀποστή- 5 σονται ἀπ' αὐτοῦ ἐναντία αὐτῷ φρονοῦντες καὶ τῷ ἰδίῳ βασιλεῖ ἀντι- λέγοντες· τάραχος δὲ περὶ τοὺς δήμους καὶ ἀκαταστασίαι· οἱ δὲ περὶ τὴν δύσιν οἰκοῦντες τύραννοι ἀπολοῦνται· καὶ ὄμβροι πολλοὶ γίνονται· ὁ δὲ σπόρος πληθυνθήσεται. ἐν Αἰγύπτῳ δὲ λιμὸς ἔσται καὶ τοῦ Νείλου ἔκλειψις γενήσεται.

Μάιος. Ἡλίου ὄντος ἐν Ταύρῳ εἰ σεισμός ἐν ἡμέρᾳ, πόλεων καὶ 10 χωρῶν ταραχαὶ καὶ πόλεμοι ἔσονται· καὶ οἱ ὑπερέχοντες ἀπολοῦνται· καὶ οἱ πένητες πλουτήσουσι καὶ προβιβασθήσονται· οἱ δὲ κατὰ τὴν δύσιν οἰκοῦντες βλαβήσονται. καὶ πᾶσῃ τῇ γῇ εὐφορία ἔσται. ἡ δὲ πόλις, ἐν ἣ γένηται ὁ σεισμός, πολλὰ ἀγαθὰ ἔξει· καὶ πᾶσα νόσος καὶ ὀργὴ θεοῦ ἐκφεύζεται ἔξ αὐτῆς. εἰ δὲ ἐν νυκτὶ, εἰρήνην δηλοῖ ἐν ἐκείνῳ 15 τῷ τόπῳ καὶ διεστραμμένων μετὰστασιν καὶ πολλῶν ἀγαθῶν ἐπιβολήν· καὶ οἱ ὄμβροι καὶ τὰ γεννήματα πληθυνθήσονται· καὶ ἡ χώρα ἐκείνη ἀντιστήσεται τοῖς ἐχθροῖς· καὶ τὰ ὄρνεα τοῦ ἀέρος πληθυνθήσονται.

Ἰούnius. Ἡλίου ὄντος ἐν τοῖς Διδύμοις εἰ σεισμός ἐν ἡμέρᾳ γένηται, οἱ βασιλεῖς ἀτιμοὶ ἔσονται καὶ οἱ ἡγεμόνες καταβιβασθήσονται 20 καὶ ἀπολοῦνται καὶ φῆμαι μεγάλαι ἔσονται καὶ τὸ γέννημα πολὺ ἔσται. νυκτὸς δὲ εἰ γένηται, μετοικισμοὶ καὶ στάσεις καὶ κατὰ τόπους ὁρμοαὶ καὶ αἰχμαλωσίαι· ἀλλὰ καὶ οἱ τόποι ἐκεῖνοι ἐν καλοῖς ἔσονται καὶ ἐν φήμαις μεγάλαις ὕστερον· καὶ οἱ ὄμβροι τοῦ ἔτους τούτου βραδύνωσι 25 γενέσθαι.

4 ἀντιλογία A. ὄντως A. γὰρ om. B. 5 αὐτῷ B] αὐτοῦ A. 5-7 τῷ - γίνονται A] καὶ τῷ οἰκίῳ βασιλεῖ αὐτῶν τὰ ὅμοια τούτῳ λέγουσιν· ἔριδες δὲ καὶ ἀκαταστασίαι ἔσονται ἐπὶ τοὺς δήμους· ὁ δὲ ἐπὶ τὴν δύσιν οἰκῶν τύραννος ἀπο- λείται· καὶ ὄμβροι πολλοὶ περὶ τὸν τότε χρόνον γενήσονται B. 9 Νείλου A : Ἡλίου B solito signo. 12 ὑπερβιβασθήσονται B (sed infra item προβιβ.). 12-13 οἱ - οἰκοῦντες A] οἱ κατοικοῦντες τῇ δύσει B. 13 πᾶσα A. 13-16 ἔσται - ἐπιβολήν A] ἔσται. νυκτὶ δὲ ἂν γένηται, πολλὰ ἀγαθὰ σημαίνει καὶ πᾶσαν νόσον καὶ ὀργὴν θεοῦ ἐκφεύζεται ἔξ αὐτῆς καὶ εἰρήνην πολλὴν δηλοῖ ἐν ἐκείνῳ τῷ τόπῳ καὶ πολλῶν ἀγαθῶν ἐπιβολή B. 14 πᾶς A. πᾶσα νόσος καὶ ὀργὴ θεοῦ : cf. e. g. Num. XVI, 46; Ps. 77 [78], 31. 18 ἀέρος A] οὐρανοῦ B (cf. Genes. IX, 2, etc.). 21 post ἀπολοῦνται in B : καὶ οἱ ἐν τέλει προβιβασθήσονται καὶ οἱ περὶ τὸν ῥῆγα ἀπολοῦνται· καὶ φῆμαι κτλ. 22-25 μετοικισμοὶ ἔσονται κατὰ τόπους καὶ κατὰ δρόμους αἰχμαλωσίαι· ἀλλ' οἱ τόποι ἐκεῖνοι ἐν καλοῖς ἔσονται· καὶ φῆμαι μεγάλαι καὶ μετεωρισμοί· καὶ οἱ ὄμβροι τοῦ αὐτοῦ ἔτους βραδύνουσι B. 22 στάσις A. 23-24 ἐμ φήμαις A.

codicem saec. XVII non contuli. Iterum invenitur eadem paraphrasis in cod. 26 (Berolin. Phill. 1577) f. 147 = B; inscribitur Σεισμολόγιον Ὁρφέως; incipit a mense Septembri. Varias lectiones non nisi graviores exscripsi.

Ἰούλιος. Ἡλίου ὄντος ἐν Καρκίνῳ εἰ ἐν ἡμέρᾳ σεισμός γένηται, βαρβάρων κίνησις ἔσται καὶ στάσις καὶ ἀπόγνωσις καὶ κακούργων πτώσις· ἄρχων ἀπόλλυται καὶ περὶ αὐτὸν πολλοὶ ἄνθρωποι πεσοῦνται· καὶ πολεμήσει ἔθνος ἐπ' ἔθνος· καὶ τὸ γέννημα πληθυνθήσεται. εἰ δὲ
 5 νυκτός, φέρει κακότητα τῇ πόλει ἐκείνῃ καὶ βαρβάρων ἀγεννῶν ἐπανάστασιν· τοῖς περιφανεστάτοις πλουσίοις Ζημίαν καὶ ἀπραγίαν, πολλάκις δὲ καὶ Ξενιτεῖαν κακὴν· ἄλλ' οἱ ἀρξάμενοι κακῶς ἀπολοῦνται. καὶ οἱ
 10 δμβροὶ βραδεῖς ἔσονται ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους· περὶ δὲ τῇ τέλει πολυομβρίαν· καὶ τὸ γέννημα ἔσται πολὺ· καὶ ἀκρις πολλὴ φανήσεται· καὶ
 10 φαντασία μεγάλη ἔσται τοῖς τόποις ἐκείνοις.

Αὔγουστος. Ἡλίου ὄντος ἐν Λέοντι εἰ σεισμός ἐν ἡμέρᾳ γένηται, λύπαι καὶ πένθη καὶ κλαυθοὶ ἔσονται ἐν ἐκείνῳ τῇ τόπῳ καὶ στοναχαὶ καὶ θλίψεις· τὰς δὲ πόλεις καὶ τὸν λαὸν ἅπαντα καθέξει· καὶ νόσος ἔσται τοῖς ἀνθρώποις καὶ πόλεις μεγάλαὶ ἐρημωθήσονται· καὶ ἱερὸν
 15 μέγα κατασπασθήσεται· καὶ τὰ δένδρα πληγήσονται καὶ ἡ σταφυλὴ πῆν τὸν οἶνον αὐτῆς· καὶ ὄργη ἔσται κατὰ ἄνθρωπον. εἰ δὲ ἐν νυκτί, τὰ μικρὰ ζῷα ἀπολοῦνται· αἱ δὲ πηγαὶ τῶν ὑδάτων ἀνθήσουσι· καὶ οἱ
 20 δμβροὶ τοῦ ἔτους αὐξυνήσονται· καὶ τὸ γέννημα πληθυνθήσεται· καὶ καλὰ ἔσται τῇ πόλει ἐκείνῃ.

Σεπτέμβριος. Ἡλίου ὄντος ἐν Παρθένῳ εἰ ἐν ἡμέρᾳ ὁ σεισμός γένηται, πόλεμοι ἔσονται καὶ μάχαι· καρπῶν ἀπόθλιψις ἔσται καὶ στενοχωρία καὶ ἀφορία· καὶ φόβος πολὺς ἔσται τοῖς ἀνθρώποις καὶ φῆμαι μεγάλα· καὶ δμβροὶ πολλοί. εἰ δὲ νυκτός, οἱ περὶ τὸν ἄρχοντα κινδυνεύουσιν ἐπαναστάντες κατ' ἀλλήλων· καὶ πολλὴ νόσος τοῖς ἀνθρώποις
 25 ἔσται· καὶ τὰ πλοῖα τῆς θαλάσσης κινδυνεύσουσι καὶ ἀπολοῦνται.

Ὀκτώβριος. Ἡλίου ὄντος ἐν Ζυγῷ εἰ ἐν ἡμέρᾳ γένηται ὁ σεισμός, πόλεμοι ἔσονται καὶ μάχαι καὶ καταπτώσεις καὶ σύριγγες· καὶ πολλοὺς πεσόντας βιαίως γαῖα καλύψει. καὶ οἱ περὶ τὸν ἄρχοντα ἀπολοῦνται· καὶ ἡ θάλασσα ἐλαττωθήσεται· καὶ δμβροὶ πολλοί· καὶ τὰ
 30 γεννήματα πληθυνθήσονται. εἰ δὲ νυκτός, καρπῶν φθορὰν καὶ στενο-

2-4 ἀπόγνωσις κακούργων· πτώσις ἀρχόντων καὶ ἀπώλεια· καὶ ἔθνος κατὰ ἔθνους ἀναστήσεται καὶ τὸ γέννημα καταβιβασθήσεται B. 5 φράζει κακότητα *carin.* v. 24. βαρβάρων ἐθνῶν (*fort. recte*) ἀποκίνησιν σὺν τοῖς περιφανεστάτοις αὐτῶν, Ζημίαι δὲ καὶ εὐπραγίαι, πολλάκις δὲ καὶ Ξενιτεῖαι καὶ δμβροὶ βραδ. ἔσ. καὶ τὰ μικρὰ ζῷα ἀπολοῦνται· καὶ φαντασία πολλὴ ἔσται ἐν τοῖς τόποις ἐκείνοις B. 5-6 ἀνάστασιν *carin.* v. 26. 12 λύπη B. κλαυθμός B (*κλαυθοὶ etiam in carni.* v. 29). 12-13 στοναχαὶ B] συνοχαὶ A. 13 ἅπαντα *om.* A : λαὸν ἅπαντα *carin.* v. 29. 13-14 καὶ νόσοι ἔσονται ἐπὶ τ. ἀ. B. 16 ποιεῖ τὸ ὕδωρ αὐτῆς B. ἔσται κατὰ τὸν (*lacuna c. X litterar.*) B. 18 τοῦ ἔτους B : τούτων A. 21 πόλ. - μάχαι *om.* B. καρποὺς καταβλάψει *carin.* v. 33. 21-22 ἔσται καὶ διαφώνησις κ. στεν. B. 22 ἐν τοῖς B (*item infra 24*). 23 οἱ περὶ τὸν τόπον ἄρχοντες κινδυνεύουσιν B. 27-28 ἔσονται κ. πτώσεις κ. μάχαι κ. πολλοὺς πεσόντας (πεσοδντας A) γαῖα καλύψει κ. ὑπὸ τῶν ἀρχόντων B. 27 κατὰπτωσις καὶ σύριγγος A (*fistulas dicit*). 28 γαῖα καλύψει = *carin.* v. 38.

χωρίαν καὶ λιμὸν δηλοῖ καὶ σωμάτων ἀνθρωπίνων ἐλάττωσιν· καὶ ἀκρίς φανήσεται καὶ καταφθερεῖ τὰ γεννήματα· καὶ ὄμβροι πολλοὶ ἔσονται, βραδεῖς δέ· τὰ δὲ δένδρα πάντα ἀστοχῆσουσιν.

Νοέμβριος. Ἡλίου ὄντος ἐν Σκορπίῳ εἰ σεισμός γένηται ἐν ἡμέρᾳ, γένηται εἰρήνης σημεῖα πρόδηλα καὶ ἀπὸ δυσχερῶν πολέμων 5 εὐφροσύνας τοῖς βροτοῖς <δηλοῖ>. ὄμβροι δὲ πολλοὶ ἔσονται καὶ τὸ γέννημα αὐξυνθήσεται· καὶ πολλὴ χαρὰ ἔσται τοῖς ἀνθρώποις· τὰ δὲ βρέφη καὶ τὰ μεγάλα ζῶα ἀπολοῦνται. εἰ δὲ νυκτὸς γένηται ὁ σεισμός, εἰρήνην· πάλιν δηλοῖ καὶ ἀπὸ δυσχερῶν πολέμων εὐφροσύνας. τὰ ἔργα δὲ μάταια καὶ κακομαχαὶ ἀνδρῶν· τὸ δὲ γέννημα ἐλαττωθήσεται. 10 καὶ τὰ ζῶα τῆς θαλάσσης αὐξυνθήσονται· καὶ ὄμβροι πολλοὶ ἔσονται.

Δεκέμβριος. Ἡλίου ὄντος ἐν Τοξότῃ εἰ ἐν ἡμέρᾳ σεισμός γένηται, τῆς πόλεως ἐκείνης ἢ τοῦ ἔθνους ἐκείνου τοῦ βασιλέως τὴν τιμὴν καὶ τὰ σκήπτρα αὐτοῦ οἱ μετ' αὐτοῦ ἀφέντες φυγὴ χρήσονται καὶ ἀναχωρήσουσιν εἰς ἄλλους τόπους καὶ παρ' ἄλλῃ βασιλεῖ ῥογευθήσονται· καὶ 15 ἄλλοι τὴν βασιλείαν αὐτοῦ σπεύσωσι διαδέξασθαι· καὶ ναοὶ ἐρημωθήσονται· καὶ τὰ ἄγρια ζῶα ἀπολοῦνται. εἰ δὲ νυκτός, ἀπὸ μαχῶν καὶ πολέμων πολλοὺς θανάτους ἔσεσθαι σημαίνει, πόλεων δὲ καὶ ἔθνων καὶ βασιλέων παραλλαγὴν· πάλιν τὰ σκήπτρα καταλιπόντα ἀπὸ τῆς ἰδίας πατρίδος φεύγοντα εἰς ἄλλους ἀφίστασθαι τόπους· καὶ ἄλλος τὴν 20 βασιλείαν αὐτῶν διαδέξεται καὶ ναοὶ μεγάλοι ἐρημωθήσονται. καὶ ὄμβροι βραδεῖς· καὶ τὰ γεννήματα ζητηθήσονται· καὶ τὰ ἄγρια ζῶα ἀπολοῦνται· ὕστερον δὲ πάντα διορθωθήσονται· καὶ ἡρεμήσουσιν αἱ πόλεις.

Ἰανουάριος. Ἡλίου ὄντος ἐν Αἰγόκερῳ εἰ ἐν ἡμέρᾳ σεισμός γενήσεται, καρποφορία πολλὴ ἔσται· καὶ αἱ πηγαὶ πληθυνθήσονται· καὶ 25 ὄμβροι πολλοὶ ἔσονται καὶ τὰ δένδρα εὐφορήσουσιν καὶ εὐθηνία πολλὴ ἔσται. εἰ δὲ ἐν νυκτὶ γένηται, ἐμφύλιος πόλεμος ἔσται μέγας καὶ στάσις δήμων πολλὴ καὶ φόνοι καὶ δάκρυα καὶ στεναγμοὶ κατὰ τόπον· καὶ πόλεις ἐρημωθήσονται· καὶ ταραχθήσονται οἱ ἐν θαλάσσαις· καὶ ὁ 30 χειμὼν μέγας ἔσται· καὶ τὰ δένδρα εὐφορήσουσιν· καὶ τὰ γεννήματα 30 πληθυνθήσονται.

2 καταφθεῖρει B. 5 εἰρήνης: haec dissentiunt a carm. v. 40. πρόδηλα A] μηνύει B. 6 εὐφροσύνην B. δηλοῖ add. 9 πάλιν B] πολλήν A. ἀπὸ δυσμῶν δυσχερῶν πολέμων εὐφροσύνην B. 10 ἔργα μάταια = carm. v. 40. μάταια καὶ γῆς ταραχὴ καὶ κακουχία ἀνδρῶν B. 13-15 τ. π. ε. οἱ ἄρχοντες τὰ τίμια καὶ τὰ σκήπτρα αὐτῶν ἀφέντες φυγὴ χρήσονται, μᾶλλον τὸ ἔθνος, καὶ ἀναχωρεῖ εἰς ἄ. τ. B. 16 αὐτῶν B. σπεύσωσι δέξασθαι B. 16-17 ἔρημ. καὶ ὄμβροι βραδεῖς ἔσονται καὶ τὰ γεννήματα ζητηθήσονται κ. τ. ἄ. Z. ἄ. B. 17-18 ἀπὸ πολέμων καὶ μάχης πολλοὶ θανατωθήσονται B. 18-21 πόλεων - διαδέξεται] καὶ εἰς ἄλλους τόπους φυγὴ χρήσονται καὶ ἡ βασιλεία διαδεχθήσεται B. 19 παραλλαγὴ A. 19-20 σκήπτρα - φεύγοντα = carm. v. 49 sq. 24 Γενάρης A. 25 καρποφορία B. καρποφθόρος ἔσται carm. v. 55; igitur fort. καρποφθορία scrib.; sed infra τὰ δένδρα εὐφορήσουσι. 27 ἐμφύλια καὶ μέγας πόλεμος ἔσται B. 27-28 πόλεμον καὶ δάκρυα ... καὶ στάσιν carm. v. 54 sq. 28 τόπον A] πόλιν B. 29 ἐν τῇ θαλάσῃ B.

- Φεβρουάριος. Ἡλίου ὄντος ἐν Ὑδροχόῳ εἰ σεισμὸς ἐν ἡμέρᾳ γενήσεται, τοῦ ἡγουμένου τῆς χώρας ἐκείνης πολλὰ σημαίνει κακὰ καὶ πόλεων καὶ ἡγουμένων ἀπώλειαν καὶ ταραχὰς δῆμων καὶ κράτος δηλοῖ· καὶ ἡ χώρα εὐφορήσει καὶ μεταβολὴ πολλὴ ἔσται τῇ πόλει· ὕστερον δὲ καλαὶ φῆμαι ἔσονται· καὶ ὄμβροι πολλοί· καὶ τὸ γέννημα πολὺ· καὶ ἀνοσία ἔσται. εἰ δὲ νυκτός, στάσιν καὶ ἀνταρσίαν καὶ κακοβουλείαν ἀνδρῶν καὶ ὕβρεις καὶ πόλεων πτώσεις τῶν ἀνηκουσῶν τῷ Ὑδροχόῳ· καὶ οἱ περὶ τὸν ἄρχοντα ὀλοῦνται· καὶ ναοὶ μεγάλοι ἐρημωθήσονται· καὶ τὸ γέννημα πολὺ ἔσται.
- 10 Μάρτιος. Ἡλίου ἐν Ἰχθύσιν ὄντος εἰ ἐν ἡμέρᾳ σεισμὸς γένηται, ἵππων καὶ βοῶν καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν πάντων τῶν τετραπόδων φθορὰ ἔσται· τὰ δὲ ἐσθιόμενα ζῶα αὐξυνθήσεται· καὶ τὸ γέννημα σὺν τοῖς δένδροις εὐφορήσει. εἰ δὲ νυκτὶ γένηται, ἐν πάσαις ταῖς πόλεσι θόρυβοι καὶ μάχαι καὶ στάσεις ἀνδρῶν ἔσονται· τόποι πολλοὶ πεσοῦνται καὶ ναὸς
- 15 μέγας ἐρημωθήσεται· καὶ τοῖς πρὸς ἀνατολὰς οἰκοῦσι νόσος μεγάλη καὶ πολλὴ ἔσται· καὶ τὰ θαλάσσια καὶ ποτάμια ζῶα αὐξυνθήσονται· καὶ πολλοὶ μεταβληθήσονται καὶ ἀπὸ ταραχῶν εἰς ἀγαθὰ ἐλεύσονται.

[F. 145^v.] **Ex libro « Persicae inventionis » sive Danielis prophetae apocalypsibus¹.**

20 Τοξότης. Μὴν Δεκέμβριος ἔχει ἡμέρας λα'.

Ἐν ταυτῷ ἡ γέννησις τοῦ σωτῆρος Χριστοῦ· καὶ λάβε σημεῖον ἐκ τούτου, ὅτι ἂν ἡ προαιώνιος αὐτοῦ γέννησις² εἰς ἡμέραν κυριακὴν λάξη, χειμῶνα δριμύν δηλοῖ, τὸ δὲ θέρος εὐσυννεφές, πρόβατα δὲ

1 Ὑδροχῶ A. 3 ἀπῶλ. καὶ ἐπιβουλαὶ καὶ ταραχαὶ δῆμ. B. κράτος = *carum*. v. 60. 4-5 ὕστερον δὲ A] καὶ B. 6 ἀνοσία ἔσται A] νόσοι ἔσονται ἐπὶ τοῖς ἀνθρώποις B. 6-7 στάσιν καὶ ταραχὴν δηλοῖ καὶ κακοβουλίαν κακίστων ἀνδρῶν καὶ πόλεων πτώσιν B (sic finitur mensis Februarius). 7 ὕβρεις ex *carum*. v. 59. 11 βοῶν ... καὶ ἄλλων τετραπόδων φθόρος ἔσται *carum*. v. 65 sq. 14 μάχαι A] ταραχαὶ B. στάσεις ἀνδρῶν στασιασῶν B. διδάσταις *carum*. v. 63. 14-15 πεσοῦνται - μέγας om. B. 16-17 καὶ πολλοὶ - ἀγαθὰ] ἄλλος ἔσται ἐπιμελητὴς τῶν πραγμάτων καὶ ἀπὸ ταραχῆς εἰς χαρὰν B. 20 ἔχω ἡμέραν cod. 23 ἐνσύνεπον (sic) cod.

¹ De huius libri contextu cf. supra p. 47. Fictio Danielis prophetae nomine alia quoque vaticinia et apocalypses ornata esse notum; cf. supra p. 50, 1; Tischendorf, *Apocalyps. apocr.*, p. XXX sqq.; Klostermann, *Analecta zur Septuaginta*, p. 113 sqq.; idem, *Zeitschr. f. alttest. Wiss.*, XV, 147 sqq.; Vassiliev, *Anecd. graeco-byzant.*, I, 43 sqq.; Harnack, *Gesch. der altchristl. Litteratur*, I, p. 916; Macler, *Revue de l'hist. des relig.*, 25. ann., tom. XLIX (1904), p. 265 sqq. Cf. etiam capitulum p. 173 subsequens.

² Ἡ κατὰ σάρκα γέννησις τοῦ κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ auctori (f. 150) in primum Ianuarii diem cadit.

πολλά, μέλι πολύ, λίπος πολύ, θάνατον δὲ νέων ἀνδρῶν ἐν ταύτῳ. εἰ δὲ ἐν δευτέρᾳ λάχῃ, ὁ χειμῶν μέσος ἔσται· ἐν δὲ τῷ Ἀπριλίῳ μηνὶ καὶ Μαίῳ βροχὴ πολλή καὶ θέρος ἔννοσον καὶ βλαβερὸν ἐν ταύτῳ. εἰ δὲ ἐν τρίτῃ λάχῃ, ὁ χειμῶν δριμύς καὶ εἰς μήκος, τὸ ἔαρ εὐάερον. εἰ δὲ ἐν τετράδι λάχῃ, ὁ χειμῶν ξηρὸς λίαν, χιὼν πολλή, τὸ ἔαρ ἀνυδρον, θέρος 5 θαλπερὸν καὶ ἰσχνόν· καὶ ἀνθρώπων θάνατος μετὰ νόσου· σίτου καὶ κριθοῦ εὐφορία. εἰ δὲ πέμπτῃ λάχῃ, ὁ χειμῶν γλυκύς, τὸ θέρος θαλπερὸν καὶ ἀνθρώπων θάνατος. εἰ δὲ ἐν παρασκευῇ λάχῃ, ὁ χειμῶν μυσώδης καὶ χειμάρρων φθορά καὶ ψυχὸς μέγα καὶ νιφετὸς καὶ ὑετός, τὸ ἔαρ μετὰ ὀμματοπονίας· καὶ νηπίων μόρος. εἰ δ' ἐν σαββάτῳ λάχῃ, ὁ 10 χειμῶν δριμύς καὶ ταραχαὶ ἀνέμων καὶ μάλιστα ἐν τῷ ἔαρι, τὸ θέρος θαλπερόν· σίτου καὶ κριθοῦ σπάνη ἐν ταύτῳ.

1 θάνατος cod. 5 χεῖλον πολύ cod. 7-8 θαλπερών cod. 7 ἐμ παρασκευῇ cod.
8-9 μικόδης cod. : μυσώδης dubitans scripsi. 11 ἔαρ cod.

EXCERPTA EX CODICE 26 (BEROLIN. PHILL. 1577)

[F. 71.] Ἐκ τῶν ἀποκαλύψεων τοῦ προφήτου Δανιήλ¹.

ιγ'. Περὶ βροντισμοῦ ἄγαν.

Ἐὰν ἐν τῷ παρόντι μηνὶ βροντισμὸς ἄγαν γένηται, ἔνδειξιν ποιεῖ, ὅτι ἂν εἰς τὴν α' ἢ εἰς τὴν δ' ἡμέραν τοῦ παρόντος μηνὸς βροντήσῃ, 5 ὅτι ἄνθρωπος μέγας θανεῖται ἢ ἀφανισθῇ. εἰ δὲ εἰς τὴν ε' ἡμέραν τοῦ παρόντος μηνὸς ἢ εἰς τὴν ζ' ἢ εἰς τὴν ζ' βροντισμὸς γένηται, ὅτι οἱ τριστάται καὶ οἱ σατράπαι τῷ αὐτῷ χρόνῳ ἅμα συντριβήσονται· ὁπώρα δὲ σίτος καὶ κριθὴ καὶ ὄσπριον πολὺ γένηται ἢ καὶ τὰ κλήματα τῆς ἀμπέλου εὐτυχήσουσιν. εἰ δὲ εἰς τὴν η' αὐτοῦ βροντήσῃ, ἢ ὁπώρα ἐν 10 τοῖς δένδροις πληγήσεται. εἰ δὲ εἰς τὴν θ' αὐτοῦ βροντήσῃ, οἱ ἄνθρωποι εἰς ταραχὰς καὶ πάθος ἔσονται· ἡ σπορὰ δὲ καὶ ἡ σταφυλὴ εὖ γένηται. εἰ δὲ εἰς τὴν ι' αὐτοῦ βροντήσῃ, εὐθηνίαν ἄμετρον δηλοῖ, πλὴν δὲ βασιλέως βία ἐντὸς τοῦ κάστρου αὐτοῦ πληγήσεται. εἰ δὲ εἰς τὴν ιβ' αὐτοῦ βροντήσῃ, ἀκρις φανέται καὶ τὴν σπορὰν βλάψει καὶ 15 αὐτὴ εἰς τιμὴν ἔλθοιε. εἰ δὲ εἰς τὴν ιγ' αὐτοῦ βροντήσῃ, εὖ ἔσται ἐν τούτῳ εἰς τοὺς πάντας ἀνθρώπους, σίτος δὲ καὶ κριθὴ εὐτυχήσουσιν. εἰ δὲ εἰς τὴν ιδ' αὐτοῦ βροντήσῃ, ἡ βασιλεία τῶν αὐτῶν μερῶν εἰς ἔξοδον πολλὴν ἔλθοιεν οὕτως ὅτι καὶ τὰ βεστιάρια αὐτοῦ εὐχερεθήσεται. εἰ δὲ εἰς τὰς ιε' βροντήσῃ, ἀκρις φανέται, ζημίαν δὲ τόσῃν οὐ ποιήσει. 20 εἰ δὲ εἰς τὴν ις' αὐτοῦ βροντήσῃ, ἔνδειξιν ποιεῖ ὅτι μέχρι καὶ τελειώσεως τοῦ παρόντος μηνὸς ἂν βροντήσῃ, τὰ πάντα εἰς καλὸν καὶ συμφέρον ἔσονται ἐν παντὶ κόσμῳ. [f. 71v] οἱ δὲ μαθηματικοὶ οὕτως ἔφασαν, ὅτι ἂν βροντήσῃ καὶ ἡ Σελήνη εἰς αὐξὸς λάχῃ, γινώρισον ὅτι ἄνεμον καὶ ὑετὸν καὶ ὑγρασίαν δηλοῖ ἐν αὐτῷ τῷ χρόνῳ· εἰ δὲ εἰς ἀπό- 25 χυσιν λάχῃ, γίνωσκε ὅτι τὸν ἐπιόντα χρόνον ταῦτα πληρωθήσονται².

6 τὰς ζ' et τὰς ζ' cod. 7 τριστάται: « τρίτης μοίρας ἄρχοντες » Lexic. Cyrilli; cf. Cangius s. v.; IV Reg. 7, 2. 13 μῖα cod.: corr. Cumont. 15 αὐτὴ i. e. ἡ σπορὰ. 17 sq. hic prophetae verba non intellego; ἔξοδος videtur = sumptus.

¹ De Danielis apocalypsisibus cf. supra p. 171, 1. Hasce apocalypses eiusdem officinae esse quam eas quarum frustulum supra p. 171 sq. ex cod. 25 edidimus consensus rerum et verborum probat. — F. 69 in hoc tractatu τὰ μέρη τῆς Βαβυλωνίας occurrunt.

² Sequitur versus supra p. 51 in Catalogo exscriptus: "Ὅτε εὐπολεῖς κτλ.

Ps.-Apollonius Tyanaeus de horis diei et noctis.

Opusculi quod sequitur inscriptionem impudenter fictam esse neminem negaturum esse certissimum : quamquam non prorsus desunt quae ut haec quoque in lucem prodamus suadere videantur. Primum enim luculentius syncretismi quem vocant exemplum me usquam legisse non memini, perlectoque huius opusculi exordio minus miraberis Georgium Syncellum (I, p. 646, ed. Bonn.) haec narravisse de Imperatore Vespasiano : τὸν γὰρ πρεσβύτατον υἱὸν Τίτον τὸν πρὸς Ἰουδαίους πόλεμον ἐκτελέσαντα καταλιπὼν αὐτὸς εἰς τὴν Ἑλλάδα παραγίνεται, ὡς Ἕλληνες μυθεύουσιν, ἐφ' οἷς ἡκηκόει παρὰ τοῦ Τυανέως. Ἀπολλωνίου περὶ τοῦ Χριστοῦ τῆς βασιλείας καὶ τῶν λοιπῶν εὐδοκιμήσεων κατὰ τὴν Αἴγυπτον συντυχῶν αὐτῷ ἐξ Ἰνδῶν καὶ Βραχμῶν ἐπανελθόντι τῶν ἐκεῖσε Γυμνοσοφιστῶν. Deinde formam huius opusculi cum aliis scriptis Apollonio suppositis Arabice tantum servatis concinere quae ad p. 175, 10 adnotavi demonstrant. Denique mysticam de singulis diei et noctis horis doctrinam hic ab Apollonio explicatam ad verbum congruere cum libello quodam qui inscribitur " Testamentum Adami , sive " Poenitentia Adami , sive " Apocalypsis Adami , memoratu dignum. Quem librum e Gnosticorum fabrica processisse vidit E. Renan, *Journ. Asiat.*, 5. ser., t. II (1863), p. 427 sqq. Primus eum integrum edidit Car. Bezold, *Das Arabisch-Aethiopische Testamentum Adami (Oriental. Studien Theod. Nöldeke zum 70. Geburtstag gewidmet*, p. 893 sqq.). Quem virum doctissimum meum in usum et Aethiopici et Arabici textus versionem germanicam summa comitate confecisse grato animo profiteor. Quae autem esset huius Testamenti vis in religione Islamitica, Goldziher (*Archiv f. Relig.-Wiss.*, IX, 301 sq.) nuperrime clare exposuit. Eandem doctrinam Apollonio cuidam μαθηματικῷ in codicibus Graecis tribui iam a. 1892 demonstravit M. Rh. James (*Texts and Studies*, II, 2, p. 121), codice Paris. gr. 2419, f. 247^v usus (cf. etiam quae Gaulminus ad Pselli de daemon. operat. ex eodem fortasse codice exscripsit, v. Cedrenus, ed. Migne, II, p. 846, 70; 853, 91). Nunc codice Berolinensi inspecto quis fuerit ille Apollonius " mathematicus , nobis exploratum. — Testamentum ipsum Adami graecum usurpavit Cedrenus (p. 9, ed. Paris.); nova frustula graeca ex cod. Paris. gr. 2316, f. 324 ed. R. Reitzenstein, *Poimandres*, p. 258. Neque tamen a magis medii demum aevi Apollonio Tyanaeo haec addicta esse putandum; quam suspicionem exordium tractatus infra editi refellit, quod fictum esse puto iam paulo ante Eusebii opus illud adversus Hieroclis λόγον φιλαλήθη de Philostrati vita Apollonii scriptum; cf. Euseb., l. c., p. 407, 27 in Philostr. ed. Kayser (ed. min.), vol. I αὐτῶν τῶν νῦν εἰσιν οἱ περιέρχους μηχανὰς τῇ τοῦ ἀνδρὸς ἀνακειμένης προσηγορίᾳ κατεληφέναι λέγουσιν et Ps.-Justin. quaest. et respons. ad orthodox. (s. IV exeuntis sive V ineuntis) 24: τὰ Ἀπολλωνίου τελέσματα... θαλάττης ὁρμὰς καὶ ἀνέμων φορὰς καὶ μυῖων καὶ θηρίων ἐπιδρομὰς ὡς ὀρῶμεν κωλύουσι; quae mire cum nostro opusculo p. 176, 12 concordant; cf. etiam Anastasium " magnum , Antiochenum apud Cedrenum, I, p. 432 citatum (I. Miller, *Philolog.*, LI, 581

sq.): μέχρι νῦν ἐν τισι τόποις ἐνεργοῦσι τὰ ἀποτελέσματα (infra p. 175, 8) ἰσάμενα τὰ μὲν εἰς ἀποτροπὴν ζῶων τετραπόδων καὶ πετεινῶν βλάπτειν δυνάμενων ἀνθρώπους, τὰ δὲ εἰς ἐποχὴν ῥευμάτων ποταμοῦ ἀτάκτως φερομένου κτλ. (cf. infra p. 176, 11). Sed posterioris quoque aevi Graecos doctrinam de horis ab Apollonio Tyanaeo repetivisse testis est Quazwinius inter Arabum geographos s. XIII notissimus, ex quo haec descripsit et vertit Leclerc, *Journ. Asiat.*, VI, 14 (1869), p. 129: " Parmi les merveilles de Constantinople est une horloge où l'on voit autant de portes qu'il y a d'heures. A chaque heure sort un personnage qui reste dehors tout le temps de cette heure, puis au moment d'une autre heure il rentre et il en sort un autre. Les Grecs disent que c'est l'œuvre du sage Balinas (= Apollonius Tyanaeus). Cf. etiam Eilh. Wiedemann, *Beiträge z. Gesch. der Naturwissenschaften*, V, Sitzgsber. d. Physik-Medicin. Societät zu Erlangen, XXXVII (1905), p. 412. — De libris Apollonii ab Arabibus adhibitis, cf. etiam Silvestre de Sacy, *Not. et Extr.*, IV, 1, p. 116 ss. (Liber Apollonii [Belini] " De Secretis naturae, saec. VI in Syriacam inde in Arabicam linguam versus est, ex Arabica vero in Latinam saec. XII, ut videtur; cf. Nau, *Revue de l'Orient chrétien*, 1907, p. 99 ss.); Steinschneider, *Zeitschr. d. deutsch. morgenländ. Ges.*, XLV, 439 sqq.

In codice Berolinensi abbreviaturis solitis semper scripta sunt nomina sacra velut θς, κς, ις Χς οὖνς ἄνως; eadem linea supra scripta voces quoque barbarae ut in papyris distinguuntur. Accentus ubi in cod. desiderantur et ipse omisi. — Nonnullis locis litterae fere evanidae vel alioqui lectu difficiles sunt.

[F. 72^v.] Βίβλος σοφίας καὶ συνέσεως ἀποτελεσμάτων
Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως.

Ὁς ἔγραψε καὶ ἐδίδαξε Σούστουμον Θάλασσον τὸν αὐτοῦ μαθητὴν λέγων αὐτῷ οὕτως· υἱὲ ἀκουσόν μου· καὶ ἀποδείξω σοι μυστήριον
5 σοφίας τὸ πολλοῖς ἄγνωστον καὶ ἀγνώριστον καὶ ἀπόκρυφον περὶ καιρῶν καὶ χρόνων ὥρων ἡμερῶν τε καὶ νυκτῶν, ἔτι ὀνομασίας καὶ ἐνεργείας αὐτῶν καὶ σοφίας ἀληθινῆς τῆς ἐν αὐταῖς ἀποκεκρυμμένης· καὶ ἀποκαλύψω σοι τῆς ἐκ θεοῦ δοθείσης μοι γνώσεως τὰ ἀποτελέσματα, δι' ὧν στοιχειοῦνται πάντα ὅσα ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐπὶ τῆς γῆς.
10 ἰδοὺ γὰρ τέσσαρας βίβλους τιμιωτέρας χρυσῶν καὶ λίθων πολυτελῶν ἐκτίσαμεν· μίαν μὲν ἀστρονομίας, ἑτέραν δὲ ἀστρολογίας, τρίτην σχο-

3 σούστουμον (sic): nomen sine dubio corruptum; an Πούστουμος (Πουστούμιος Dittenberger, *Syll., Inscr.*, II, 724)? Θάλασσος: "Thalissus, s. Thayousous in opere a Sacy et Nau (p. 101) excerpto. 10 Eodem modo loquitur "Balinas, i. e. Apollonius in "libro talismanum, Arabice servato; cf. Leclerci versionem, l. c., p. 124: "Écoute mes dernières volontés. Je t'apprendrai une science sublime, qui vaut mieux que l'or et l'argent, qui m'a soumis les princes et les grands et qui m'a été donnée par Dieu"; cf. etiam Nau, l. c., p. 101: "Ego Apollonius in
μ' praestigiis admirandus. 11 ἐκτίσα B(erolinensis). μίαν: in B suprascripti numeri α', deinde β' γ' δ'.

λαστικήν καὶ τετάρτην πασῶν οὖσαν τιμιωτέραν ἐν ἧ τὰ μεγάλα καὶ φοβερὰ ἐστὶ σημεῖα καὶ ἔξ Ἰσης τεράστια καὶ μυστήρια· λέγω δὴ τὴν περὶ στοιχειώσεως τῶν ὑπὸ τοῦ θεοῦ δημιουργηθέντων καὶ ὀρωμένων κτισμάτων, ἵνα ὁ μεταχειριζόμενος εἰ βούλεται, <....> ἐπιτετευγμένως καὶ εὐστόχως τὰ τοιαῦτα τεράστια διαπράττεσθαι. πάσης ἀπέχεσθαι 5 πονηρὰς πράξεως, μάλιστα δὲ τῆς πρὸς τὰς γυναῖκας ὀμιλίας καὶ συνελεύσεως. ἀλλὰ γὰρ οὐδὲ γυναικὶ ὀφείλει ὑπηρέτιδι χρῆσθαι πρὸς τὰς τοιαύτας ἐνεργείας, ἐπειδὴ παράλογα ἀπ' αὐτῶν πολλὰ ἀποβαίνειν πεφύκασι· εἰ γὰρ τύχοι ἐν ἐμμήνοις οὔσα, τὰ δένδρα ἐν οἷς ἂν πλησιάζῃ ξηραίνονται, καὶ βρύσιν ὕδατος ποιοῦσι βλάπτεσθαι <καὶ> ἄνω 10 καὶ ἐκτὸς στρομβεῖσθαι καὶ φέρεσθαι. χρὴ οὖν ὡς εἴρηται ἀκριβῶς τὰ τοιαῦτα παραφυλάττεσθαι, εἴγε δλως τις ἐθέλει ὑπὸ τὸν τῆς Ἀνάγκης ζυγὸν ἀγαγεῖν πάντως τὰ ὄντα ἐπὶ τῆς γῆς, δένδρα λύων καὶ ὄρνεα καὶ θηρία καὶ ἔρπετα καὶ ἀνέμων πνοὰς καὶ ποταμῶν ῥοὰς δέων. ὦν ταύτην τὴν ἐπιστήμην ἀκριβῶς μεταχειριζόμενος ὀνομασίας λέγει καὶ 15 ὀνομάζει τοῦ μεγάλου καὶ παντεξουσιάζοντος θεοῦ, ἁρμοζούσας ἐκάστω καιρῷ καὶ χρόνῳ, καθὼς μέλλει τὰ τοιαῦτα ὑποτελεῖν· τοῖς γὰρ μετὰ τῶν τοιούτων ὀνομάτων παρακαλοῦσι καὶ δεομένοις εὐήκοος γίνεται. τὰς τοιαύτας δὲ ὀνομασίας ἐν τῇ τοιαύτῃ βίβλῳ συνερμηνεύσω. [IC' XC' ΘC' KC'] Ὁ δὲ μέλλων ἐν Βηθλεὲμ ἐκ τῆς Παρθένου γεννᾶσθαι 20 αὐτὸς μέγας διδάσκαλος γενήσεται καὶ τὸ ἀνθρώπινον γένος σώσει καὶ τοὺς εἰδώλων ναοὺς καταλύσει· τὴν δὲ ἀποτελεσματικὴν ἣν ἐγὼ ποιήσω οὐκ ἀφανίσει, διότι πᾶν ὅπερ ἀπετέλεσα μετὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως ἀπετέλεσα [f. 73] καὶ ἐστερέωσα· ὁ δὲ ναὸς δν ἐγὼ ἐν Τυάνοις ψκοδόμησα, ἐν ψ καὶ χρυσοῦν στῦλον ἔστησα, οὗτος παρὰ πάντων προσκυ- 25 νητὸς γενήσεται. προσήκει δὴ σε προσέχειν τὸν νοῦν καὶ ὅτε βούλει ἐργάσασθαι ἔργον θαυμαστόν, ἵνα ὀνομάζῃς ἐκάστου καιροῦ καὶ χρόνου καὶ Ἡλίου καὶ Σελήνης καὶ ἀνέμων καὶ θαλάσσης ὀνομασίας, Σελήνης

σ' λ'

2 ἔξε B. 4 εἰ βου τι B: suppl. fort. δύνηται. ἐπιτεταγμένως B. 5 ἀπέχεσθαι pro imperativo; ἀπέχεσθαι πάσης ὀφείλει πονηρὰς πράξεως Paris. 2419, f. 247^r. 7 haec festive et concordant et dissentiunt cum papyro magica Mus. Britann. n. 125, saec. V (p. 123 sqq.) ubi incantamentum quoddam inscribitur: Ἀπολλωνίου Τυανέως ὑπηρέτις (docemur quomodo divinitas quaevis in vetulae speciem conversa ad servitium magi cogatur). 7 τύχοιεν ἐκμήνας cod. Cf. Plin., N. H., VII, 64 (nihil facile reperiatur mulierum profluvio magis monstrosificum: steriles-cunt contactae fruges etc.); Riess in Wissowa, *Realencycl.*, I, 85 sq. 10 καὶ addidi. 14 ριὰς δέον ὦν ὦν B. 18 καὶ δεομένοις recepi ex Nauii Parisinis; καὶ δ. in B paene evanidum. ἐβήκοος B. 20 sqq. nonne revera hoc "syncretismi", speculum limpidissimum est? Ceterum auctorem Apollonium suum Christo vetustiore habuisse apparet. ἐν] ἐκ B, sed videtur correctum ex ἐμ. 21 possis <καὶ> αὐτὸς μέγας διδάσκαλος: cf. Euseb. in *Philostat.*, c. 6 (p. 375, 5 K.). 24 dicere videtur de heroo quod Caracalla (Tyani ut videtur, cf. *Philostat.*, I, 5; VIII, 31 fin.) Apollonio exstruxit (Cass. Dio, LXXVII, 18) vel de templo ab Aureliano Apollonii umbrae promisso (Vopisc. *Aurel.*, c. 21), vel de templo Iovis Asbamaei (Amm. Marcell., XXIII, 6, 19).

καλοσχηματίστου ούσης πρὸς τοὺς ἀστέρας κατὰ τε τρίγωνον καὶ ἑξάγωνον, προσθετικῆς οὔσης τοῖς ἀριθμοῖς.

Ἔαρ. Ἀπὸ τῆς ιγ' τοῦ Μαρτίου μηνὸς μέχρι καὶ τῆς ιγ' τοῦ Ἰουνίου λέγεται ἔαρ, οὔτινος ζῳδιά εἰσιν ταῦτα· ☿ ☿ ☿ [ἀτίνα καὶ οὕτως
 5 Ῥωμαικῶς ὀνομάζονται· Κριὸς Ταῦρος Δίδυμοι·] ὀνομάζεται δὲ οὗτος ὁ καιρὸς Ἰλεκβρουθέν. ἀπὸ τῆς ιγ' τοῦ Ἰουνίου μέχρι τῆς ιγ' τοῦ Σεπτεμβρίου λέγεται θέρος, οὔτινος ζῳδιά εἰσιν ταῦτα· ☼ ☿ ☿ ὀνομάζεται δὲ οὗτος ὁ καιρὸς Λιουράν. ἀπὸ τῆς ιγ' τοῦ Σεπτεμβρίου μέχρι καὶ τῆς ιγ' τοῦ Δεκεμβρίου μετόπωρον· οὔτινος ζῳδιά εἰσιν ταῦτα·
 10 ☿ ☿ ☿ ὀνομάζεται δὲ ὁ καιρὸς οὗτος Ἀμβλμβηρ. ἀπὸ τῆς ιγ' τοῦ Δεκεμβρίου μέχρι καὶ τῆς ιγ' τοῦ Μαρτίου χειμῶν· καὶ τὰ ζῳδια ταῦτα·
 ☿ ☿ ☿ ὀνομάζεται δὲ ὁ καιρὸς οὗτος Σαρδααφέη ἢ Σαρδαφεή.

Περὶ τῶν ὥρων τῆς ἡμέρας πῶς καλοῦνται καὶ τί ἔργον ποιεῖ ἑκάστη ὥρα. Ἡ πρώτη ὥρα τῆς ἡμέρας καλεῖται Ἰαέκ· ἐν
 15 αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀγαθὸν ἐστι τοῖς ἀνθρώποις προσεῦχέσθαι. ἡ β' ὥρα τῆς ἡμέρας καλεῖται Ναουράν· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ εὐχαὶ καὶ ὕμνοι τῶν ἀγγέλων. ἡ τρίτη ὥρα καλεῖται Χαρσιάρω· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ εὐχαριστοῦσιν πάντα τὰ πετεινὰ τὸν θεόν· καὶ ἀποτελεῖται ἐν αὐτῇ πᾶν στοιχεῖον τῶν ὄρνεων. ἡ τετάρτη ὥρα καλεῖται Σλαχνέ· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ εὐχα-
 20 ριστοῦσιν πάντα τὰ ποιήματα τὸν θεόν· ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ ἀποτελεῖται πᾶν στοιχεῖον ὄφρων καὶ σκορπίων καὶ δρακόντων καὶ τῶν λοιπῶν πάντων ἰοβόλων. ἡ ε' ὥρα καλεῖται Σαγλάτ· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ αἰνεῖ πᾶν ζῷον τὸν θεόν· καὶ ἀποτελεῖται ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ πᾶν στοιχεῖον τετραπό-
 25 δων, λέοντος πάρδου ἄρκτου λύκου καὶ τῶν ὁμοίων. ἡ ς' ὥρα καλεῖται Τῇ ἐχμούλ· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ δυσωποῦσι τὰ Χερουβιμ ὑπὲρ τοῦ γένους τῶν ἀνθρώπων. Ἡ ζ' ὥρα καλεῖται Βερουκ· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ αἰνοῦσι τὰ τάγματα τῶν ἀγγέλων ἔμπροσθεν τοῦ θεοῦ. <...>. ἡ θ' ὥρα καλεῖται Χαπβρόουη <...>. Ἡ ι' ὥρα καλεῖται Βουχοῦν· ἐν αὐτῇ αἰνοῦσι τὰ ὕδατα τὸν θεόν· καὶ πνεῦμα θεοῦ καταβαῖνον ἐπιπολάζει ἐπάνω τῶν

1-2 τρυγόνων καὶ ἑξαγόνων προσθετικοῖς οὔσι B. 4-5 interpolatio Byzantina : ceteri signorum characteres non explicantur. Sed temporum anni quoque initia hic secundum calendarium Byzantinum mutata esse recte adnotat Nau. 6 nomina sacra rubro scripta et linea supra posita distincta sunt. 12 ex duplici nominis forma nomina barbarica in archetypo litteris Hebraicis scripta esse qualia etiam nunc in Paris. 2419 exstant Cumont concludit. 13 sqq. Horarum tabulam ex Testamento Adam ab ipso Aethiopice et Arabice l. c. editam mea causa comiter germanice versam mihi misit Carolus Bezold. Nomina horarum in his versionibus desunt. 16 Ναουράς in Paris. gr. 2316; cf. Reitzenstein, l. c., p. 258. 17 Οὐχοσιούρ in Paris. 2316. 22 τόβολον B. 27 hora octava omissa est : " hora octava eum caelestes lucidi glorificant , Aeth. et Arab. [Ἡ ὀγδόη ὥρα καλεῖται Βουράν Nau ex Paris. 2316]. 28 lacunam iterum statui (ἐννῶντη δέησις καὶ λατρεία ἀνθρώπου Cedrenus); " hora nona serviunt angeli Dei qui stant ante thronum maiestatis eius , Arab. et sim. Aeth. [ἡ Χαπαυρούν addit Nau ex codd. Paris.]. 29 καταβαῖ
 ἐπὶ πολλαζ(ει) B.

ὕδατων καὶ ἀγιάζει αὐτά· εἰ μὴ γὰρ τοῦτο ἦν, διὰ τοῦ ὕδατος ἂν
 ἔβλαπτον οἱ δαίμονες τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων. ἐν ταύτῃ τῇ ὥρᾳ εἰ
 ἄνθρωπος καθαρὸς ἄρῃ ὕδωρ καὶ μίξῃ μετὰ ἁγίου ἐλαίου, πᾶν νόσημα
 ἰάσεται· καὶ δαιμονῶντας [f. 73^v] καθαρίσει καὶ ἀπελάσει δαίμονας. ἡ
 ια' ὥρα καλεῖται Σημβροῦ· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ εὐφραίνονται οἱ ἐκλεκτοὶ 5
 τοῦ θεοῦ. ἡ ιβ' ὥρα καλεῖται Δακνειοῦν· ἐν αὐτῇ εὐπρόσδεκταί εἰσιν αἱ
 εὐχαὶ τῶν ἀνθρώπων πρὸς θεόν.

Περὶ τῶν ιβ' ὥρῶν τῆς νυκτός. Ἡ α' ὥρα τῆς νυκτός καλεῖται
 Σουχουλούμ· ἐν αὐτῇ αἰνοῦσιν οἱ δαίμονες τὸν θεόν· καὶ ἐν αὐτῇ οὔτε
 ἄδικοῦσιν οὔτε κολάζουσι μέχρι ἂν ἡ δέσις αὐτῶν τελειωθῇ. ἡ β' ὥρα 10
 τῆς νυκτός καλεῖται Βεπτερούλ· ἐν αὐτῇ αἰνοῦσιν οἱ ἰχθύες τὸν θεόν
 καὶ πᾶν εἴ τί ἐστιν ἐν τοῖς ὕδασι. ἡ γ' ὥρα τῆς νυκτός καλεῖται Ταχράν·
 ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ αἰνοῦσιν οἱ δράκοντες τὸν θεόν καὶ τὸ τοῦ πυρός
 βάθος καὶ πάντα ὅσα εἰσὶν κατωτέρω, ἃ ἡ ἀνθρωπίνη φύσις νοῆσαι ἢ
 ἔξειπῆν οὐ δύναται. ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ὀφείλει ποιεῖν στοιχείωσιν ἀποτε- 15
 λεσμάτων εἰς δράκοντάς τε καὶ ὄφεις καὶ περὶ πυρός. ἡ δ' ὥρα τῆς
 νυκτός καλεῖται Ἀρχέλ· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ διέρχονται οἱ δαίμονες ἐν τοῖς
 μνήμασι καὶ ὅλος ἄνθρωπος διέλθῃ ἐκεῖ, βλαβήσεται καὶ φόβον καὶ
 φρίκην λήψεται ἐκ τῆς τῶν δαιμόνων φαντασίας· ἡ δ' αὐτῇ ὥρα
 ἐπιτελεῖ ἐπὶ τε (sequuntur 23 signa cryptographica) καὶ εἰς πᾶν 20
 (13 signa). ἡ ε' ὥρα τῆς νυκτός καλεῖται Κοσγάρ· ἐν αὐτῇ τῇ
 ὥρᾳ αἰνοῦσι τὰ ἐπάνω τοῦ οὐρανοῦ ὕδατα τὸν θεόν καὶ τὰ ποιήματα
 αὐτοῦ. ἡ ς' ὥρα τῆς νυκτός καλεῖται Ζερούς· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ δέον ἡσυ-
 χάζειν καὶ ἀναπαύεσθαι· ἔχει γὰρ <οὐ> μικρὸν φόβον. ἡ ζ' ὥρα τῆς
 νυκτός καλεῖται Μαχλουχ· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀναπαύονται πάντα τὰ ζῷα 25
 καὶ οἱ ἄνθρωποι ὑπνοῦσι· ταύτη δὲ τῇ ὥρᾳ ἐὰν ἀρπάσῃ ἄνθρωπος ὕδωρ
 καὶ λάβῃ αὐτὸ ἱερεὺς καὶ μίξῃ μετὰ ἁγίου ἐλαίου καὶ ἀγίασῃ αὐτὸ καὶ
 ἀλείψῃ ἀσθενοῦντα, ἂν ἀγρυπνῇ, παρευθὺ τῆς νόσου ἀπαλλαγῇσεται.

1 ἀγιάζει B. μὴ in B legend. vid., non μὴν. 2-4 eadem in Arab. et Aethiop.
 3 ἄρει et μίξει B. 9 Δουχαλεῖμ Paris. 2316. 11 καλεῖται δὲ Πέλουρ Paris 2316.
 13 cum Arab. consentit: "ignis qui sub profundo est", (paulo alit. Aethiop.).
 14 "hac hora nemo loqui potest", Aeth. et Arab. 17 Prorsus diversa de hora
 quarta apud Aeth. et Arab. ("Seraphim deum magnificant", Aeth.; in Arab. addita
 quaedam de Adami poenitentia). 20-21 quae post τε sequuntur usque ad finem
 huius horae maximam partem cryptographice exarata sunt; methodum nusquam
 inveni neque ipse adhuc perspexi. Signis quibusdam (scil. 5-10.) manu 1 supra-
 scriptum Μιχαήλ, deinde (post πᾶν): ἐναντίον. Sed scriptor ipse certe voce Μιχαήλ
 erravisse videtur: nam Gaulmini codex haec praebet: ἐν ἡ ὀφείλει πᾶς ἐνεργεῖν
 ἐπὶ μαγικοῦ καὶ παντός γοητικοῦ πράγματος; in fine igitur legendum in cod. B
 καὶ εἰς πᾶν vel γοητικόν vel ἐναντίον πρᾶγμα [ἐν ἡ ὀφείλει ἐνεργεῖν ἐπὶ τε ἀγάπῃ
 καὶ ἔχθρᾳ καὶ δεσμούς καὶ ἐναντίον πρᾶγμα Nau ex Paris. 2316]. 24 apud Arab.
 et Aeth. nubes timore plenae deum adorant. οὐ supplevi. 26 οἱ ἄνθρωποι: τὰ
 ὕδατα Aeth. et Arab. 27 ἀγίασῃ B. αὐτοῦ in B exstare videtur. 28 παρῶθῃ
 (s. παρὰθῇ) B: παρευθὺ recepi ex Gaulmini codice.

<....>. ἡ θ' ὥρα τῆς νυκτὸς καλεῖται Σοφγοῦ. ἡ ι' ὥρα τῆς νυκτὸς καλεῖται Χαλτοῦ. ἡ ια' ὥρα τῆς νυκτὸς καλεῖται Γαλτοῦ· ἐν αὐτῇ ἀνοίγονται αἱ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ· καὶ ὁ προσευχόμενος ἐν καθαρᾷ συνειδήσει καὶ καρδίᾳ εὐάκουστος γίνεται· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ περιίπτανται ταῖς πτέρυξι
 5 σὺν ἤχῳ οἱ ἄγγελοι καὶ τὰ Χερουβὶμ καὶ τὰ Σεραφίμ· καὶ ἔστιν χαρὰ ἐν τῷ οὐρανῷ καὶ ἐν τῇ γῇ· ἀνατέλλει δὲ καὶ ὁ ἥλιος ἐξ Ἑδὲμ ἐπὶ πᾶσαν τὴν γῆν. ἡ ιβ' ὥρα καλεῖται Ἀλσιγκουλ· ἐν αὐτῇ τῇ ὥρᾳ ἀναπαύονται τὰ τάγματα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ πύρινα τάγματα.

Αὗται εἰσὶν αἱ ὀνομασίαι τῶν ὥρῶν ὧν ἐποίησεν ὁ θεὸς ἐν ταῖς Ζ' ἡμέραις· ταύτας ἔμαθον καὶ ἔλαβον παρὰ θεοῦ καὶ ἐγνώρισα καὶ ἐδήλωσά σοι. [f. 74] τῷ οὖν καλῶς νοήσαντι οὐκ ἀποκρυβήσεται τῶν ὄντων οὐδέν, ἀλλὰ πάντα αὐτῷ ὑποταγήσονται.

Περὶ τῶν εὐλογημένων ὥρῶν τῶν ἡμερῶν· αὗται αἱ ὥραι τῶν ἡμερῶν, ἐν αἷς ὅπερ βούλει ποιῆσθαι ἔσεται βέβαιον καὶ ἀσφαλές.
 15 Οἱ ἄγγελοι οἱ ἐπιστατοῦντες τὰς Ζ' ἡμέρας εἰσὶν οὗτοι. ἡ ἡμέρα α' ἦγουν κυριακὴ ἔχει ὥρας ἀγαθὰς τὴν α' β' ἡ' θ'· διοικεῖ δὲ ἐν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Μιχαήλ. ἡ ἡμέρα δευτέρα ἔχει ὥρας ἀγαθὰς τὴν α' β' γ'· διοικεῖ δὲ ἐν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Οὐριήλ. ἡ ἡμέρα γ' ἔχει ὥρας ἀγαθὰς τὴν α' β' ἡ'· διοικεῖ δὲ ἐν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Καταχαήλ. ἡ ἡμέρα δ'
 20 ἔχει ὥρας ἀγαθὰς τὴν α' δ'· διοικεῖ δὲ ἐν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Ῥαμαήλ. ἡ ἡμέρα ε' ἔχει ὥρας ἀγαθὰς τὴν ε' ζ' Ζ' ἡ'· διοικεῖ δὲ ἐν αὐτῇ ὁ ἄγγελος Ῥαφαήλ. ἡ ἡμέρα ζ' ἦτοι τὸ σάββατόν ἐστιν ἀργὸν καὶ κατὰπαυσις πάσης ἐνεργείας. αὗται αἱ ὥραι τῶν ἡμερῶν εὐλογημέναι εἰσὶ παρὰ θεῷ. ἐπὶ παντὶ οὖν ἔργῳ ὃ θέλεις κατασκευάσαι, φύλασσε ταύτας ὡς
 25 φυλάσσεται θησαυρὸς ἐν τῇ γῇ· οἱ γὰρ σοφοὶ ἀπέκρυψαν ταύτας ὡς θησαυρὸν ἐν τῇ γῇ καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν, διότι ἐν αὐτοῖς πνεῦμα

1 hora octava iterum in B omissa; etiam in Aeth. haec tantum : " hora octava terra gramen et viride producit et arbores „, in Arab. haec quoque decurtata; « ἐν ἡ ἀποτέλεσμα στοιχείων καὶ παντοίων φυτῶν » Gaulminius. [Ἡ ὀγδόη ὥρα τῆς νυκτὸς καλεῖται Ζάνβε· ὀφείλει τῇ αὐτῇ ὥρᾳ ἀποτέλεσμα στοιχειώσαι περὶ δένδρων καὶ χωραφίων ἀμπελώνων τε καὶ ἐλαιῶνων καὶ πάντων τῶν φυτῶν Nau ex Parisinis]. « θ' ἐν ἡ τελεῖται οὐδέν » Gaulminius. " Decima hora portae caeli sese aperiunt et hac hora preces liberorum fidelium (s. fidelium liberorum meorum) exaudiuntur „ etc. Aeth. et Arab.; item Gaulminius: ἐν ἡ ἀνοίγονται αἱ πύλαι τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἀνθρώπος ἐν κατανύξει γενόμενος εὐήκοος γενήσεται.

4 εὐάκουστος potius quam εὐαίνυστος B. 5 συνῃ B : " galli excitantur ad hoc tempus sono alarum Seraphim „ de decima hora Aeth. et Arab. : de undecima Gaulminius quoque et Nauii Parisini. 6 εἰς Ἑδὲμ Aeth. et Arab. 7 Ἀλσιγκουλ B. 10-11 ἐδήλωσαςτο B. 11 τῷ scripsi : τὸ B. ἀποκρυβήσονται B. τι τῶν B. 15 Cf. Bouché-Leclercq, *Astrol. gr.*, p. 623, 1; Wünsch, *Zaubergerät*, p. 30. τὰς Ζ' ἡμέρας : accusativus etiam cum εὐχαριστεῖν, δουλεῦειν, ἀπιστεῖν, coniunctus, cf. Jannaris, *Greek Grammar*, p. 325 sq. 16 διηκῇ B. 18 sec. alios Gabriel. 19 alii Samael. 20 τὴν δαδ B (solita abbreviatura pro Δαυὶδ abductus) : α' δ' dubitans scripsi [Nau hunc diem omisit]. alii Raphael. 22 alii Iophiel. 24 ψ B. φύλασσαι B. 25 καὶ ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῶν post γῇ, sed expunctum, B.

σοφίας ἐστί· καὶ τὴν βίβλον ταύτην μὴ ἀπιστήσης, ἐπειδὴ βαθμοὺς ὁ θεὸς ἑκατέρων ἐποίησεν καὶ μετὰ τοῦ φοβεροῦ καὶ κρυπτοῦ ὀνόματος αὐτοῦ πάντα τελειοῦνται. ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ὥρων τῶν ἀνωτέρω γεγραμμένων ἀπετέλεσα ἀποτελέσματα καὶ οὐκ ἔστι τις περὶ τούτων ἀμφιβολία. καὶ εἰ μὴ ἐγίνωσκον, ὅτι ἀνθρωπίνη φύσις ἐνταῦθα οὐ μένει 5 ἀλλ' ἐν ἄλλῳ κόσμῳ πορεύεται, τὴν ἐμὴν σοφίαν οὐκ ἐφάνερουν τινί, τέκνον ἐμόν, διότι ὑπὲρ χρυσοῦ καὶ λίθων τιμίων τιμιωτέρα ἐστί. σοὶ δὲ δεῖξω χάριν τοῦ διαμένειν τὸ μνημόσυνόν μου ἀεὶ.

Αἱ ὀνομασίαι τῶν ἀγγέλων τῶν δουλευόντων τοὺς δικαίους· Συμπά, Ἰδά, Γαλμαήλ, Ἐνθοώρ, κεφαλὴ δὲ αὐτῶν ἐστὶν τὸ ὄρος 10 Ὑφνηδ· Βερφαήλ, Γουζαήλ, Ἐναμερφαήλ καὶ ὁ μέγας Ἀββαήλ καὶ ὁ ἄρχων τῶν πύργων Γαναήλ, Φερφαήλ, Ἀσυναραήλ, Γαβριήλ καὶ ὁ ἄρχων τῶν πύργων Τελγραδὲχ ἢ Τετραδὲχ, Δαναήλ, Τεπταδαήλ, Ἀαβραήλ καὶ ὁ ἄρχων τῶν πύργων Ἀρκαήλ.

Περὶ τῶν ὀνομάτων τοῦ Ἡλίου ἐν τοῖς τέσσαρσι καιροῖς 15 τοῦ χρόνου· ἔαρ Ἀθερνύφ· θέρος Ἀηχμούν· μετόπωρον Ἀποβριομούμ· χειμῶν Φουμαριδ ἢ Ἀπαριοῦμ.

Περὶ τῶν ὀνομάτων τῆς Σελήνης τῶν δ' καιρῶν· ἔαρ Ληβανουθάν· θέρος Δηνφύβ· [f. 74^v] μετόπωρον Αἰδέχ· χειμῶν Σαρνάχ ἢ Σαρνάρ. 20

Τὰ ὀνόματα τῶν τεσσάρων καιρῶν τοῦ χρόνου· ἔαρ Σαχσαοῦρ· θέρος Ἀμκούρφ· μετόπωρον Μαφθάατελ· χειμῶν Νιαχηνιάμ.

Τὰ ὀνόματα τῆς γῆς τῶν δ' καιρῶν τοῦ χρόνου· ἔαρ Μασιχαβήλ· θέρος Μαδερβιλισταθέν· μετόπωρον Ναϊνένθε· χειμῶν Χεμρα. 25

Τὰ ὀνόματα τοῦ ἀνέμου τῆς ἀνατολῆς τῶν δ' καιρῶν· ἔαρ Ἀχλιαρή· θέρος Αὔτερά· μετόπωρον Ἀαρίθ· χειμῶν Βελτατουθήλ.

Τὰ ὀνόματα τοῦ βορρᾶ τοῦ ἀνέμου τῶν δ' καιρῶν· ἔαρ Ἀμνύ· θέρος Ἀχριχί· μετόπωρον Βαγλάγ· χειμῶν Συχνσοῦρ.

Τὰ ὀνόματα τῶν δ' ὀνομάτων τῆς ἀρκτοῦ· ἔαρ Μὲν παμύρ· 30 θέρος Σαπποῦρ· μετόπωρον Ἀνζηρίν· χειμῶν Δαρβοῦν.

Περὶ τῶν δ' ὀνομάτων τοῦ νότου· ἔαρ Μαχδάμ· θέρος Κεσωδούρ· μετόπωρον Μαθηλιάλ· χειμῶν Βεμιχῶ.

2 ἑκατέρων scil. horarum diei et noctis. 4-5 δτ^ε του (tria signa obscura supra scripta) ἀμφιβαλ^ι B (partim ita corrosa ut vix legi possint). 7 χρυσοῦν B. 9 τοὺς δικαίους B (cf. infra, p. 181, 5 οἱ δουλεύοντες τὸν Δευχαήλ)· εἰς τοὺς δ' καιροὺς Paris. 2419 secundum Nauium qui ex duobus Parisinis quae antecedunt valde diverse edidit. De vocabulo καιρός cf. etiam S. Paul., *ad Galat.*, 4, 10 et Reitzenstein, *Poimandr.*, p. 288, 2. 10 ὁ ὄρος B. 12 πύργων· cf. Camateros ed. Weigl, p. 9 ad v. 146. 13 Δαναήλ· i. e. Δανιήλ, cf. Schwab, *Vocabulaire de l'angélologie* (Mém. Acad. Inscr. X), Paris. 1897, p. 105, ubi alia quoque nomina invenies (Cumont). 14 ααβραήλ B (primum a rubro). fort. Ἀρκαοήλ B. 19 Δηνφύβ sive Δηνθύβ B. 23 νιαχη et νιάμ versus sine in B separata. 29 post θέρος B scripserat μετόπωρον χειμῶν, sed deleuit.

Περὶ τῶν δ' ὀνομάτων τοῦ δυτικοῦ ἀνέμου· ἔαρ Μαλχβίμ·
θέρος Σαππούρ· μετόπωρον Ἀριχά· χειμῶν Δαρπούλ.

Οἱ ἄγγελοι οἱ ἐπικρατοῦντες τὴν θάλασσαν· ἔαρ Κλείμ·
θέρος Βαχριμή· μετόπωρον Μανδρομίλ· χειμῶν Σχινδάτπερ.

5 Οἱ δουλεύοντες τὸν Δευχαήλ τὸν πρῶτον· Ἀγριππόνερ,
Ῥωμαήλ, Καθαρβιάλ, Ἰσβαήλ, Ἀρχηχνήλ, Χαλδήλ, Χαραυτουνε,
Βερμαριήβ, Ἀνηθάχ, Ἀτερούήλ, Ὀρνιαήλ, Ἀρμουτάρ, Ἀβρητούμη,
Ἀχναήλ, Ἀλπαρή, Χαρινδήλ, Ἀμμοῦρ, Ἡδρουθέ, Ῥεραδήχ καὶ ὁ ἄρχων
τῶν ὁρέων, Ἀβρασάξ.

Eodem tempore quo haec imprimebantur, F. Nau v. d. in *Patrologiae Syriacae* parte I, tom. II, p. 1363 sqq., haec Ps.-Apolloniana appendicis loco post Testamentum Adami edidit; quorum specimina typographica comiter nobiscum communicavit. Usus est ille quidem codicibus tribus Parisinis gr. 2419, suppl. gr. 1148 qui ex eodem fonte ac noster fluxisse videtur, gr. 2316, et apographo codicis 2419 ab Ism. Bullialdo confecto. Nauium et in introductione et in notis haud raro eadem protulisse vidi quae ipse inveneram. Pauca tamen ex illius editione meum in usum verti, quae omnia disertis verbis indicavi; plura recipere nolui, ne alienis copiis nimis fretus accuratam recensitionis Berolinensis imaginem perturbarem. Ex testimoniis a Nauio allatis nihil nisi Philostr., *Vit. Apoll.*, III, 41, hic addere iuvat: unde iam Philostrati temporibus opus quoddam περὶ κλήσεων αἰς θεοὶ χαίρουσι [cf. e. g. Cumont, *Les religions orientales dans le paganisme Romain*, p. 112] Apollonii nomine inscriptum exstiterat cum Nauio concludemus. Praeterea moneo Nauium in codd. Parisinis [praeter cod. suppl. gr. 1148 qui et ipse ut noster pergit in novo tractatu Περὶ μεσημβρινοῦ καὶ μεσονυκτίου] continuationem quoque invenisse, cuius tamen multo maior pars num huc pertineat ipse iure dubitare videtur.

Eudoxi Selenodromium secundum cyclum duodecim annorum.

Hoc "selenodromium", singularem inter dodecaeterides¹ locum obtinet non solum quod Luna (pro Iove) cum duodecim annorum cyclo coniuncta est — qua in re Censorinum 18, 7 (p. 38, 5 Hu.) errasse nunc apparet — sed etiam quod diebus decimo quarto mensis Iunii et vicesimo Iulii eximia quaedam vis attribuitur. Cuius rei rationem facile calendariis graecis (apud Wachsmuthium Lyd., *De ost.*)

3 κλειμ: ε dubium in B. 6 Καθαρβιάλ scripsi: καθαρβι^α B. χαράντουνε B. 8 Ἀμμοῦρ: alterum μ dubium in B. 9 ὁρέων B. Des. f. 74^v infima linea. Sequitur quaternione non finito f. 75 nescio an altera manu scriptum Περὶ μεσημβρινοῦ καὶ μεσονυκτίου (cf. supra p. 52).

¹ *Catal.*, V, 1, p. 171 sqq.; I. Heeg, *Die angeblichen Orphischen* Ἔργα καὶ ἡμέραι, *Diss.* (Wirceburg., 1907), p. 16 sq.; 70 sq.

inspectis intelleges : nempe die 20 Iulii Μέτωνι Κύων ἐπιτέλλει ἔφος (Εὐδόξου 22 Iulii), cf. l. c., p. 181; hoc igitur die ex Aegyptiorum more (cf. Censorin. *De die nat.*, 18, 10 et Ginzel, *Handb. d. Chronol.*, I, 187 sqq.) auctor annum (canicularem) incipere docet, cf. infra p. 183, 6 etc. Die autem 14 Iunii Orionis humeros sive gladium oriri putavisse videtur, quamquam Ptolemaei Plinii Clodii calendaria non diem 14 Iunii sed 15, Eudoxi apud Ps.-Geminum (p. 195, 23) 17 Iunii exhibent. Igitur quondam ab Orionis quoque exortu annum coeptum esse quam Rielii sententiam plurimi sprevere (cf. Ginzel, l. c., 219), nunc demum hoc uno testimonio Graeco constare videtur. Caniculae stellam Isidi, Orionis Osiridi Aegyptios addixisse nemo ignorat : quod si haec duo sidera hic coniuncta videmus, id Aegyptium auctorem prodere videtur; ac cum Caniculae sidus multo gravius esset quam Orionis, ex huius exortu pauca vaticinatus est, multa ex illius. Quamvis igitur Aegyptiorum calendario haec niti eluceat, tamen rerum ipsarum pro singulis annis praedictarum delectum minime cum Aegypti natura congruere vidit Cumont. Neque enim vitem Aegyptii potissimum colunt neque ex fontibus sed ex Nilo bibunt neque nivosa premuntur hieme. Itaque in Syria potius terra montuosa et fontibus uberrima hic unice nominata haec scripta esse putandum, unde Augusti temporibus altera quoque dodecaeteris (*Catal.*, II, 139 sqq.) huic magnam partem simillima provenit. Ceterum nescio an etiam prius hoc calendarium scriptum sit; nam Macedones ab indigenis p. 184, 25 accurate separari Cumont recte animadvertit.

* Eudoxium, auctorem fictum vix alium esse atque Eudoxum Cnidium equidem puto; nam etsi Eudoxium nomen proprium interdum occurrere scio (e. g. Theo in *Comment. ad Ptolem. synt.* Eudoxium quendam adloquitur), tamen hic illic in codicibus pro Εὐδόξος Εὐδόξιος me legisse memini; neque alia ratione forma * Audikios, pro * Eudoxos, in Gemini vetusta interpretatione latina intellegi potest (cf. Lyd., *De ost.*, ed. W., p. 189, 15). Ceterum quod in Berolinensi sequitur capitulum Τοῦ αὐτοῦ Εὐδόξου τεκμήρια χειμερίου ἀέρος, id in *Geopon.*, I, 3 in marg. Ἀρδίου significatur¹.

Idem tractatus etiam in cod. Ital. 18 = Bonon. 3632 legitur, cf. *Catal.*, IV, p. 44, f. 323: Κατ' Εὐδόξιον καὶ κατὰ Πτολεμαῖον τὸν Αἰγύπτιον καὶ καθ' Ἑλληνας σοφοὺς ἀστροθεδμονας ὀφείλει σκοπεῖν τῇ κ' Ἰουλίου μηνός κτλ.; praecedit f. 314 picta auctoris imago cui subscribitur Ὁ Εὐδόξιος ὁ Αἰγύπτιος ὁ ἀστρονόμος et οἱ μαθηταί. Quem codicem barbarice scriptum inspicere taeduit. B(erolinensis) et ipse neglegenter scriptus est interpunctionis signis passim omissis. — Praeter Apollonii apotelesmata Eudoxii prognostica etiam in codice Paris. suppl. graec. 1148 saec. XVI exstare Cumont mihi scripsit; cf. Nau, l. c., p. 1364 et supra p. 181.

¹ Non Geoponicorum collectione saec. X instituta, sed vetusto Geoponicorum fonte archetypi librarium usum esse pro certo habeo neque dubito quin Geoponicorum memoria et historia codicibus astrologicis diligentius examinatis multo plenius adumbrari possit. — *Geop.*, p. 9, 1 (Beckh) in cod. Berol. leguntur : καὶ τρυγῶνες (sic) ὀλοχυμὸν τρύζουσai; cetera maximam partem cum Geoponicorum editione impressa congruunt.

[F. 109.] Τοῦ Εὐδοξίου χειμῶνος προγνωστικά.

Ἰουνίου ἰδ' εἰ ἐν τῷ Κριῷ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἔσται ἀχλὺς καὶ βρονταὶ καὶ χάλαζαι ταραχαὶ τε τοῖς δένδροις ἐκ βιαίων πνευμάτων· καὶ Ζάλη ἀερία καὶ αὐχμηρὸν τὸ περιέχον ἐκ λοιμικῆς θερμασίας.

- 5 Ἰουλίου κ' διαφαινούσης ἡμέρας εἰ ἐν τῷ Κριῷ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἄνεμος ἡγήσεται εὖρος τῷ ἐνιαυτῷ καὶ οἱ λοιποὶ ἄνεμοι συμμίζουσι. καὶ ὁ χειμῶν ἀνεμώδης καὶ ψυχρὸς καὶ χιονώδης καὶ δμβροὶ συνεχεῖς· ῥυήσονται αἱ πηγαὶ καὶ οἱ ποταμοὶ πλημμυρήσουσι καὶ τὰ ὕδατα ψυχρὰ ἔσονται καὶ ἡ θάλασσα χειμέριος. μετὰ δὲ τὴν ἑαρινὴν ἰσημερίαν μετα-
10 τραπήσεται ὁ ἀήρ εἰς ὕδατα μαλακὰ καὶ ἔσονται χορτάσματα πολλὰ· ἡ δὲ γῆ ἐν ἡ ἴσταται ὕδωρ ἀφανίσει τοὺς καρπούς. ὁ δὲ χρόνος ἔξει γεννημάτων εὐφορίαν καὶ ἐλαιῶν καὶ φοινίκων· οἶνος ὀλίγος μὲν, παραμόνιμος δὲ καὶ τῶν τετραπόδων αὔξεις· δεῖ δὲ τὸν σίτον ἐν Ἠλίῳ καθαίρειν, ἐν δὲ Σελήνῃ ἀσύμφορον. τὸ φθινόπωρον καυματῶδες· τὰ
15 δὲ πεδινὰ τῶν τόπων μᾶλλον καρπώσουσι. τὸν δὲ σπόρον δέον συντελεῖν ἀπὸ τοῦ τέλους τοῦ μηνὸς ἕως ἡμερῶν νς'· ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδεέστερος.

[F. 109v.] Ἰουνίου ἰδ' εἰ ἐν τῷ Ταύρῳ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἔνδεια τῶν ἐπιτηδείων ἔσεται καὶ πλεόν τοῦ ἐλαίου· καὶ τὰ σταθμῖα διδόμενα
20 εὐτελεῖ ἔσονται.

- Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῷ Ταύρῳ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἐν τῷ ἔτει ἡγήσεται ἄνεμος βορρᾶς καὶ οἱ λοιποὶ συμμίζουσιν. ὁ δὲ χειμῶν ἔσται εὐκρατος ἔπομβρος ἀνεμώδης ὀλίγον· ὁ σίτος ἐκ τῶν ὑδάτων βλαβήσεται. ἐν τῷ μέσῳ τοῦ χειμῶνος ἡ καὶ μέχρι τοῦ ἔαρος ἐπικρατήσῃ ἡ χιών καὶ τὸ
25 ψυχρὸς· τὸ ἔαρ ἔσται κάθυγρον μέχρι τῆς τοῦ καύσωνος ἐπιτολῆς. τὸ θέρος καυματῶδες· τὸ φθινόπωρον ἐπίνοσον καὶ μάλιστα τοῖς νέοις· ὁ οἶνος εὐφορήσῃ ὁ πρῶτος· βροχαὶ ὀλίγαι, μεγάλα δὲ γενήσονται καὶ μετὰ ταῦτα θερμὴ κρατήσῃ. αἱ μέλισσαι φεύζονται. βρονταὶ πολλαί. εὐφορία τῶν δένδρων· τῶν ὀρνίθων σπάνις· τοῖς ἵπποις καὶ τοῖς κυσὶ
30 πάθη· καὶ ἀκρις ὀλίγη· ἐν τισὶ τόποις χιών καὶ χάλαζα πολλή. ὁ χρόνος δὲ πρὸς τὸ τέλος ἀλλαγῆσεται ἐπὶ τὸ κρεῖττον· καὶ σεισμοὶ <ἔσονται>. τὰ πεδινὰ εὐφοριώτερα. τὸν δὲ σπόρον δεῖ συντελεῖν ἀπὸ τῆς ε' τοῦ δευτέρου μηνὸς ἄχρι ἡμερῶν ν'· ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδεέστερος.

- [F. 110.] Ἰουνίου ἰδ' εἰ ἐν Διδύμοις εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἔσται ὁ
35 ἐνιαυτὸς ἀμφίβολος· ἡγήσεται γὰρ ὑγρότης· ἔψεται δὲ ξηρότης. ὁ μὲν σίτος ἐλάσσω· ὁ δ' οἶνος κρεῖττων· ἐν τισὶ δὲ τόποις καὶ ἀφορία· τὸ ἐλαιον πολὺ.

Ἰουλίου κ' εἰ ἐν Διδύμοις εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἐν τῷ ἔτει ἄνεμος ἡγή-

3 Ζάλης B. 6 συμμίζουσιν B: intransitive positum (et infra saepius). 12-13 παρὰ μόριμος B. 15 καρπεύσουσι B. 19 σταθμῖα dubitans scr.: σταθμ^a B. 31 ἔσονται suppl. 33 μεταδεέστερος (propter μετὰ ταῦτα) B hic et infra novies, quod ubique correxi.

σεται λίψ· συμμίζουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμὼν κάθυγρος, ἀνεμώδης· καὶ μεσάζων εὐκρατος, λήγων δὲ παχνώδης καὶ ἀνεμώδης· αἱ χειμασῖαι πυκναί. τὸ ξαρ εὐκρατον καὶ ὀλίγον παχνῶδες· τὸ θέρος εὐπνοον· οἱ γὰρ ἐτήσιοι πνεύσουσιν. οἱ καρποὶ καλοὶ φανέντες ἐν ταῖς ἄλωσι διαψεύσσονται καὶ μάλιστα ἐν τῇ Συρίᾳ· τὸ ἔτος εὐθετον τοῖς βοσκήμασι, 5 τοῖς δὲ λοιποῖς τετραπόδοις ἀσύμφορον· ταῖς δὲ μελίσσαις χρήσιμον καὶ ταῖς φυτεῖαις καὶ κήποις· τοῖς ἀγρίοις τῶν ζώων φθοροποιόν· ἰχθύων πολυπλήθεια, ὀρνέων φθορά· ναυάγια ἔσονται καὶ βυθισμοὶ τόπων. αἱ κατὰ γαστρὸς ἔχουσαι δυστοκήσουσιν. βροχαὶ μεγάλαί μὲν, γαληναὶ δὲ καὶ ὀλίγαι· περὶ τὸ φθινό[*f.* 110^v]πωρον πηγὰς λείψουσιν 10 ὕδατα. καὶ ἔν τισι τόποις καὶ χάλαζα· εὐφορία τῶν δένδρων· σεισμοὶ τε ἔσονται καὶ κεραυνοί. τὸν δὲ σπóρον δεῖ συντελεῖν ἀπὸ μηνὸς δευτέρου ἰγ' ἕως ἡμερῶν να', ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδέεστος.

Ἰουνίου ιδ' εἰ ἐν τῷ Καρκίνῳ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ὁ ἐνιαυτὸς ἔσται εὐφορώτατος περὶ τοὺς καρποὺς πάντας ξηρούς τε καὶ ὑγρούς. 15

Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῷ Καρκίνῳ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἄνεμος ἡγήσεται βορρᾶς· συμμίζουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμὼν ὑετώδης καὶ χιονώδης, ψυχρὸς τε καὶ χαλαζώδης· αἱ χειμασῖαι πυκναὶ καὶ ἀνεμώδεις. κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος κράτησις τῶν ὑδάτων· περὶ δὲ τὸ ξαρ πλήμυραι· ἰχθύων πληθὺς. τοῖς βοσκήμασιν εὐθετον· δεῖ δὲ φυλάττειν τὸν διονυ- 20 σιακὸν καρπὸν. ἀσύμφορον δὲ φυτεύειν ἢ πλέειν. ἀκρίδων πληθὺς. τὸ φθινόπωρον κατάπυρον καὶ νοσῶδες, καὶ τοῖς βοσκήμασι γενήσονται ἐκζέσεις. χρή οὖν ἐν τῷ ξαρι ἀπέχεσθαι λαχάνων, οἴνω δὲ ἀκηράτῳ χρηστέον· καὶ μάλιστα οἱ νέοι. ἀ[*f.* 111]σύμφορον δὲ τὸ ἔτος γυναιξὶν καὶ μελίσσαις· καὶ τοῖς Μακεδόσι λίαν ἐναντίον. ἐλαιῶν εὐφορία. τὸ 25 ξαρ ἔσται χειμέριον. ἡ θάλασσα πλημμυρήσει· ὁ ἀὴρ ἀκαταστασίαν ἔξει μέχρι Πλειάδος ἐπιτολῆς. τὰ πεδία εὐφορήσουσι καὶ οἱ ὄρειοι τόποι. δένδρων εὐφορία. τὸν σπóρον ἀρχεσθαι ἀπὸ μηνὸς δευτέρου δεκάτης ἕως ἡμερῶν νγ'· ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδέεστος.

Ἰουνίου ιδ' εἰ ἐν τῷ Λέοντι εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ὁ ἀὴρ βροντώδης καὶ 30 θυελλώδης, νεφώδης τε καὶ ἀχλυώδης, περιττευούσης τῆς ἐξ ὑπερῶων ὑγρασίας. οἱ μὲν ξηροὶ καρποὶ ἐλαττωθήσονται, οἱ δὲ ὑγροὶ ἐπιτηδεύσουσι.

Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῷ Λέοντι εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἄνεμος ἡγήσεται βορ- 35 ρᾶς, συμμίζουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμὼν πρῶτον μὲν ἄνοχος, εἶτα νιφετώδης καὶ ὑδατώδης <κα>ψυχρὸς· ἄνεμοι σφοδροὶ βίαιοι· μεσάζων δὲ εὐκρατος καὶ ὀλίγον κατάψυχρος. τὸ ξαρ ἔπομβρον· τὸ θέρος ὁμοιον σχεδόν. ἐν τῷ ξαρι ταῖς πηγαῖς [*f.* 111^v] ὕδωρ λείψει· ὁ καιρὸς ὄψιμος. ὁ οἶνος εἰ καὶ εὐφορήσει βλαβήσεται. τὸ φθινόπωρον νοσῶδες καὶ

2 παχνώδης B. 20 τὸν male corr. ex τὰς B. 31 ὑπερώων B. 35 ἄνοχος B: ἄνοχλος teatabam, sed cf. infra p. 187, 21. 36 νιφελώδης B. ὑδατώδης ἄ. σφ. β.· ψυχρὸς cod.; transposui.

καυματώδες· ἀγαθὸν τὸ ἔτος προβάτοις· τοῖς δὲ λοιποῖς κτήνεσιν οὐκ εὖθετον. τοῖς ἀγρίοις πολυπλήθεια. ἀσύμφορον δὲ χέρσον ἐργάζεσθαι ἢ φυτεῦν, μόνον δὲ ἐκκεντρίζειν. ὁ σίτος εἰ καὶ εὐφορήσει ἐν ταῖς ἄλυσιν, ἀλλ' οὖν ψεύσεται. ἐλαίου ἔσται λείψις. ὁ ἥλιος Ζοφώδης ἔσται
5 τὸ πλεον τοῦ χειμῶνος. ταῖς μελίσσαις τὸ ἔτος εὖθετον. ἔσονται δὲ καὶ σεισμοί.

Ἰουνίου ἰδ' εἰ ἐν τῇ Παρθένῳ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἐγγὺς μὲν ἔσται τοῦ γενέσθαι τὸν ἐνιαυτὸν ἄκαρπον· ὀλίγον δὲ ἐπὶ τοὺς ὑγροὺς καὶ ξηροὺς καρποὺς εὐφορία, τοῖς δ' ἄλλοις πάντῃ ἀσύμφορος.

- 10 Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῇ Παρθένῳ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἀνεμος ἡγήσεται νότος, συμμίκσουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμὼν ἀρχόμενος μὲν ψυχρὸς, μεσάζων δὲ εὐκρατος καὶ κάθυγρος πάγους ἔχων καὶ νιφάδης μέσως· οἱ ποταμοὶ [f. 112] πλημμυρήσουσιν· τὸ ἔαρ κάτομβρον καὶ τοῖς δένδρεσιν ἐπιβλαβές· ἐν τῷ τέλει αὐτοῦ χάλαζαι. τὸ θέρος ἔπομβρον καὶ
15 νεφῶδες, ὥστε καὶ τὴν συγκομιδὴν τῶν καρπῶν ἐσπουδασμένην εἶναι· τὸ φθινόπωρον ἀνεμῶδες καὶ ὑγρὸν καὶ ὑγιεινόν. ἡ ἄμπελος εἰ καὶ ποσῶς διανθήσῃ, ἀλλ' ἀφορήσει. βουσὶν τὸ ἔτος εὖθετον, κυσὶ δὲ καὶ μελίσσαις φθορά· ἀλλὰ καὶ ταῖς γυναιξὶν ὀξεία πάθη καὶ θάνατοι συμβήσονται. ὁ σίτος εὐφορήσει· τῶν φοινίκων λείψις. οἱ τραχύτεροι
20 τόποι εὐφορήσουσιν. τὸν δὲ σπόρον δεῖ συντελεῖν ἀπ' ἀρχῆς μηνὸς δευτέρου ἕως ἡμερῶν Ε'. ὁ δὲ μετὰ ταῦτα καταδεέστερος.

Ἰουνίου ἰδ' εἰ ἐν τῇ Ζυγῷ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἔσται ὁ ἐνιαυτὸς εὐφορος περὶ τοὺς ξηροὺς καρποὺς, ὑγρὸς δ' ὅμως καὶ ἔπομβρος· καὶ τὰ Ζυγῷ διδόμενα τίμια ἔσονται, τὸ δ' ἔλαιον καὶ ὁ οἶνος τιμιώτατον.

- 25 Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῇ Ζυγῷ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, λίψ ἡγήσεται ἀνεμος, συμμίκσουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμὼν ὑδατώδης μὲν ἀρχόμενος, <μέσος δὲ> εὐκρατος καὶ ἀνεμῶδης, λήγων δὲ κάθυγρος καὶ παχνύδης. τὸ ἔαρ εὐκρατον, ὑγρὸν. οἱ καρποὶ εἰ καὶ δειλιάσουσιν, ἀλλ' εἰς τὸ θέρος ἰσχύουσιν. εὐκαίρων [f. 112v] τῶν ὑδάτων γενομένων τὰ πεδία καὶ οἱ
30 βουνοὶ εὐφορήσουσιν. ὁ ὄψιμος οἶνος παρᾶμενεί. εὖθετον τὸ ἔτος φυτεῦν πάντα· πλὴν τοῖς βοσκήμασι καὶ τοῖς λοιποῖς τετραπόδοις φθορά ἔσται· καὶ ἔχει μὲν ὁ χρόνος βροχὴν, ἔχει δὲ καὶ καύσωνα, διὸ καὶ πολλαῖς πηγαῖς λείπει τὸ ὕδωρ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους· μᾶλλον δὲ ἐν τῷ θερίῳ γενήσονται βροχαί. δεῖ τὸν σπόρον συντελεῖν ἀπὸ μηνὸς
35 δευτέρου δεκάτης ἕως ἡμερῶν νβ'. ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδεέστερος.

Ἰουνίου ἰδ' εἰ ἐν τῇ Σκορπίῳ εὐρεθῇ ἡ Σελήνη, ἔσται ὁ ἐνιαυτὸς ξηρὸς καὶ ὄψιμος ἐπὶ τοῖς καρποῖς, χαλαζώδης τε καὶ ταρακτικός· καὶ λιμὸς γενήσεται καὶ ἀνθρώπων φθορά.

3 ἐκκεντρίζειν videtur = effodere humum. 17 ἀλλὰ φορήσει B; correxi: odit enim Virgo Icarii filia vitem, cf. Orphica ed. Abel, fr. 12. 19 τὸν φοινίκων B. 22 in marg. 2δ' i. e. ni fallor annus 528 = 1396 p. Chr. n.; cf. supra p. 56, 2. ἐν ἰδ' B. 26-27 μέσος δὲ suppl. 27 εὐκρ. ἀνεμ. καὶ B. 28 δειλιάσουσιν B.

Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῇ Σκορπίῳ εὔρεθῇ ἡ Σελήνη, ἄνεμος ἡγήσεται βορρᾶς, συμμίζουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμῶν ἀρχόμενος μὲν ψυχρός, χιονώδης καὶ ἀνεμώδης, μεσάζων δὲ θερμότατος. τὸ ξαρ ὕδατῶδες· οἱ ποταμοὶ ρευματώδεις. τῶν καρπῶν καὶ κυνῶν καὶ ἀγρίων ζῶων φθορά· τὸ ἔτος εὐθετον πρὸς φυτείας. τὸν διονυσιακὸν καρπὸν δεῖ παραφυ- 5
λάττειν [f. 113] ὄμβρων καὶ βροντῶν γινομένων. λείψουσιν αἱ πηγαί. ἐλαίου εὐφορία. βουσί καὶ προβάτοις ἔσται φθορά. τὸ πλεόν τοῦ χρόνου λάμψει ὁ ἥλιος. χάλαζαι καὶ ἄνεμοι. πλησίον τοῦ θέρους σεισμοὶ ἔσονται. τὸν δὲ σπóρον συντελεῖν ἀπὸ τέλους δευτέρου μηνὸς ἕως ἡμερῶν νε'. ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδεέστερος. 10

Ἰουνίου ιδ' εἰ ἐν τῇ Τοξότῃ εὔρεθῇ ἡ Σελήνη, ἔσται ὑδάτων πλημμυρία, ἄτμοι τε καὶ χαλαζώδεις ὄμβροι· καὶ φθορὰ πετεινῶν καὶ ναυαγία· ἔμπτωσις μὲν τῶν ὑγρῶν καρπῶν, ἀφθονία δὲ τῶν ζῶων.

Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῇ Τοξότῃ εὔρεθῇ ἡ Σελήνη, ἄνεμος ἡγήσεται εὖρος καὶ οἱ λοιποὶ συμμίζουσι. ὁ χειμῶν εὐκρατος, ὑδατώδης, μέσος εὐκαρ- 15
πος καὶ ἄνεμοι μεγάλοι· οἱ ποταμοὶ πλημμυρήσουσιν. λήγοντος τοῦ χειμῶνος ψυχὸς ἐκ τῶν ἀνέμων ἔσται. τὸ ξαρ νότιον καὶ ἔπομβρον, τὸ θέρους ὁμοιον, τὸ φθινόπωρον εὐκρατον. τῶν καρπῶν οἱ πρῶιμοι καὶ οἱ ὄψιμοι εὐφορήσουσιν, οἱ δὲ μέσοι ἀφορήσουσι. ὁ ὄψιμος οἶνος κρείττων ἔσται. ἡ θάλασσα χειμέριος. τὰ δένδρα εὐφορία πρὸς φυτείαν. 20
ἀγρίων [f. 113v] ζῶων πληθύνει· τοῖς κυσὶ καὶ τοῖς βοσκήμασι φθορά. οὐκ εὐθετον τὸ ἔτος εἰς κήπους ἢ εἰς ἀλυσίν. χάλαζαι, σεισμοὶ καὶ βροχαί. χρὴ τὸν σπóρον συντελεῖν ἀπὸ μηνὸς δευτέρου δ' ἕως ἡμερῶν μη'. ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδεέστερος.

Ἰουλίου ιδ' εἰ εὔρεθῇ ἡ Σελήνη ἐν Αἰγοκέρωτι, ἔσται ἐπομβρία ὡς 25
καὶ τοὺς καρποὺς ἐπὶ τῇ συναγωγῇ ἐμποδίσαι. ἐκ παραδόξου δὲ ἔσται οἶνου καὶ ἐλαίου ἀφθονία. τὸ δὲ κατάστημα τοῦ ἀέρος ἔσται λοιμῶδες.

Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῇ Αἰγοκέρωτι εὔρεθῇ ἡ Σελήνη, ἄνεμος ἡγήσεται βορρᾶς, συμμίζουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμῶν ἀρχόμενος μὲν εὐκρα- 30
τος, μεσάζων δὲ κάθυγρος καὶ ψυχρός, λήγων δὲ ἀνεμώδης, οἶνου καὶ ἐλαίου ἀφθονία· ὁ σῖτος μέσως καρπύσει. τὸ ξαρ κάθυγρον· πάχνη πολλή· ἡ χιών ἐπικρατήσει μέχρι Πλειάδος ἐπιτολῆς· τὸ θέρους μετὰ τὸν Κύναι καυσώδης καὶ ἐπίνοσον· λήγοντος τοῦ θέρους χάλαζαι. μικροῖς ζῴοις ἐπιτήδειος ὁ χρόνος, τοῖς δὲ μεγάλοις ἀσύμφορος· καὶ [f. 114]
τοῖς κήποις καλός· χρὴ δὲ τὸν σπóρον συντελεῖν ἀπὸ τέλους τοῦ πρώ- 35
του μηνὸς ἕως ἡμερῶν νε'. ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδεέστερος.

Ἰουνίου ιδ' εἰ ἐν τῇ Ὑδροχόῳ εὔρεθῇ ἡ Σελήνη, <ἐπομβρία> σχε-
δὸν περὶ τὴν τῶν καρπῶν ἐκδοχήν. ἐλάττους δὲ σὺν αὐτοῖς ἔσονται

3 θερμότης B. 13 ἔμπτωσις = πτώσις. 22 ἔτος πρὸς εἰς (sic) κήπους ἢ εἰς ἄλλας B. 26 ἐμποδῆσαι B. 31 μέσος καρπύσει B. 34 ὁ χρόνος (sine dubio = annus) B corr. ex τοῖς δέ, quod post χρόνος iterum sequitur. 37 σχεδὼν B; ἐπομβρία v. c. supplevi. 38 σὺν αὐτοῖς videtur = praeter fruges.

καὶ οἱ ἰχθύες καὶ μᾶλλον οἱ ποτάμιοι καὶ ὅσοι δὲ θαλάσσης ἔξομοιωθή-
 σονται.

Ἰουλίου κ' εἰ ἐν τῷ Ὑδροχόῳ εὗρεθῇ ἡ Σελήνη, ἄνεμος ἡγήσεται λίψ,
 συμμίζουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμὼν ἀρχόμενος μὲν κατάψυχρος,
 5 λήγων δὲ ἀνεμώδης· καὶ δι' ὅλου τοῦ χρόνου ἄνεμοι πνεύσουσι πολλοί.
 τὸ ἔαρ ἔνυτρον καὶ χειμέριον καὶ παχνῶδες, ὥστε καὶ τὰς ἀμπέλους
 βλαβῆναι· τὸ θέρος εὐπνοον καὶ ἐν τῇ ἀρχῇ ὕδατῶδες· τὸ φθινόπω-
 ρον πυρῶδες καὶ νοσῶδες· καὶ ἐν αὐτῷ γενήσονται πνεύματα ὕδατῶδη
 καὶ ἐπιβλαβή. οἱ ποταμοὶ πλημμυρήσουσι καὶ ἐκ τῶν ἀνέμων καὶ χειμῶ-
 10 νων ἡ θάλασσα ἔξαγριωθῇ. τὰ γεννώμενα εὐτροφα ἔσονται. εὐθετον
 τὸ ἔτος εἰς φυτείαν [f. 114^v] καὶ τοῖς μεγάλοις τῶν τετραπόδων ἐπιτή-
 δειον. τὸν οἶνον ὀψιμον δεῖ τρυγᾶν· σίτου καὶ παντοίου καρποῦ φορά·
 ἀκρις φανήσεται. κεραυνοὶ καὶ σεισμοὶ καὶ ναυάγια καὶ ἀγρίων ζῴων
 ἀπώλεια· τὸν σπόρον συντελεῖν χρὴ ἀπὸ μηνὸς δευτέρου ε' ἕως ἡμε-
 15 ρῶν πεντήκοντα· ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα καταδεέστερος.

Ἰουλίου ιδ' εἰ ἐν Ἰχθύσιν εὗρεθῇ ἡ Σελήνη, καρπῶν εὐφορία, τῶν
 δὲ εὐλῶν ὁ καρπὸς φθαρήσεται· εἰς θάλασσαν ναυάγια· καὶ ἀγρίων
 ζῴων πολυπλήθεια.

Ἰουλίου κ' εἰ ἐν Ἰχθύσιν εὗρεθῇ ἡ Σελήνη, ἄνεμος ἡγήσεται βορρᾶς,
 20 συμμίζουσι δὲ καὶ οἱ λοιποί. ὁ χειμὼν ἐν μὲν τῇ ἀρχῇ ὕδατῶδης, μεσά-
 ζων δὲ ἄνοχος καὶ ἀνεμώδης ἢ καὶ χιονώδης. πνεύσουσι δὲ καὶ οἱ ἐτή-
 σιοι ζέφυροι καὶ γενήσεται ὕδατα βλαβερά. τὸ θέρος καυματῶδες, τὸ
 φθινόπωρον πυρῶδες καὶ ἐπίνοσον καὶ μάλιστα γυναιξὶ καὶ παρθένοις.
 πάγοι καὶ ὄμβροι ἔσονται μεγάλοι καὶ πολλοὶ [f. 115] καὶ ἡ θάλασσα
 25 χειμέριος. εὐφορία τῶν καρπῶν τῆς γῆς καὶ τοῦ οἴνου· τῶν δὲ δέν-
 δρων <ὁ καρπός> βλαβήσεται ὑπ' ἀνέμων. τὸ θέρος θερμότατον. ὄνοις
 καὶ ὀρνέοις πτώσις· τοῖς ἀγρίοις ζῴοις πολυπλήθεια. τὸ ἔτος εὐθετον
 ταῖς μελίσσαις. αἱ ἐλαῖαι εὐφορήσουσιν. δεῖ δὲ τὸν σπόρον συντελεῖν
 ἀπὸ μηνὸς δευτέρου ὀγδόης ἄχρις ἡμερῶν ν'· ὁ γὰρ μετὰ ταῦτα κατα-
 30 δεέστερος.

**Sextus ὁ ὥροκράτωρ ad regem Philippum quomodo horae
 ad corporis umbram dimetiantur.**

Hoc capitulum idem procul dubio quod a Dionysio Petavio in *Var. Dissertat.*,
 VII, c. 8, olim adhibitum postea deperditum esse videbatur (cf. Bilfinger, *Die Zeit-
 messer der antiken Völker, Festschrift z. Jubelfeier des Eberhard-Ludwigs-Gymna-
 siums zu Stuttgart*, 1886, p. 64). Haec enim de illo tractatu Petavii: "In veteri
 codice exstat umbrarum distributio per menses singulos et horas ab auctore
 Graeco descripta, prorsus ad exemplum Palladii, nisi quod una hora [uno pede

1-2 ἔξομοιωθήσονται scil. τοῖς ποταμίοις ἰχθύσι. 10 γενόμενα B. 17 ἡ θάλασσα
 ναβάγια B. 19 ἐν ἐν B. 21 ἄνοχος cf. supra p. 134, 35. 26 ὁ καρπός supplevi.

corr. *Bilfinger*] plerumque minor est umbrarum modus. Maxima umbra meridiana pedum 8, minima duorum ibi definitur. Sed nihilo magis ratio convenit. Et tamen ad humani corporis mensuram dimensionem illam accomodat umbrarum anonymus iste scriptor. Verum nihilo, ut dixi, felicius ei, quam Palladio calculus procedit. Quae omnia optime in capitulum in codice nunc Berolinensi, olim vero Soc. Ies. Claromantano servatum convenire manifestum : nisi quod Sexti auctoris nomen aut a Petavio incuria neglectum aut si quo alio apographo ille usus est ibi omisum fuisse videtur. — Simillima nostro capitulo tabula graeca Tehfac in Nubia (Τάφης s. Θάφης) in templo Aegyptio reperta saeculi V vel VI p. Chr. n. (*CIG*, III, 5038; *Bilfinger*, *l. c.*, p. 60) necnon epistula Theodori cuiusdam ad Theophilum a Salmasio *Exercitat. Plinian.*, p. 646 E et a Cramero, *Anecd. graec. Paris.*, I, p. 382 in lucem protracta ex cod. Paris. 854, ubi tamen tabula desideratur (repetiit epistulam *Bilfinger*, *l. c.*, p. 66 sq.). Epistula ipsa partim fere ad verbum cum nostra concordat (inc. Ἰδὼν σε φιλοτιμούμενον ἐκμαθεῖν τὰς τῶν ὥρων κινήσεις, des. ἡ γὰρ δωδεκάτη εἰς ὕψος οὕσα πόδα οὐκ ἔχει). Deinde cf. tabulas a Palladio in opere de re rustica singulorum librorum finibus adnexas, quas in unum congegessit *Bilfinger*, *l. c.*, p. 55 sq.; Bedae, I, 464; II, 130, edit. Basil. (ib., p. 72 sq.); Wandalberti diaconi Prumiensis carmen "ad componendum horologium", in codice Sangermanensi eidem Bedae attributum (ed. in Suetonii rell. ed. Reifferscheid, p. 300 sqq.; *Bilfinger*, *l. c.*, p. 73 sqq.) : quae omnia *Bilfinger* diligenter collegit et sagacissime interpretatus est. — Cf. etiam Diels, *Elementum*, p. 60 sqq.

Quis autem fuerit Sextus ille ὡροκράτωρ, non magis scio quam quis fuerit Philippus ille rex : an Philippum Arabem imperatorem Romanum Sextus ille modice doctus adloquitur ? Ὠροκράτωρ haud procul abesse videtur ab ὡροσκόπος quo vocabulo classem sacerdotum Aegyptiorum quandam significari Clemens Alexandrinus alii testantur (Strom., VI, 4, p. 448, 30, Staehl. : Μετὰ δὲ τὸν ψδὸν ὁ ὡροσκόπος, ὡρολόγιόν τε μετὰ χεῖρα καὶ φοίνικα ἀστρολογίας ἔχων σύμβολα, πρόεισιν. Cf. Otto, *Priester und Tempel im hellenist. Aegypten*, I, p. 89).

[F. 117.] Φιλίππῳ τῷ τιμιωτάτῳ βασιλεῖ Σέκστος
ὁ ὡροκράτωρ.

Περὶ τὰς τῶν ὥρων κινήσεις, κράτιστε βασιλεῦ, φιλομαθέστατον ὄντα σε αἰσθόμενος οὐκ ὀκνήσω ποιῆσαι γινώσκειν. ὁπόταν ἐθέλῃς εἰδέναι τὴν ὥραν ὁποία ἂν ᾖ, ἔνθεν ἔρῳ· ἐν τόπῳ, ᾧ ἂν περιπατῇς, δεῖ 5 μετρεῖν σε τὴν ἑαυτοῦ σκιάν· καὶ ὅπου ἂν εὔρεθῇ τὸ τῆς κεφαλῆς συσκίασμα, τὸν τόπον σημείωσον καὶ ἄρχου ἀφ' οὗ ἴστασαι ἐπιβαίνειν, ἕνα πρὸς ἕνα πόδα· καὶ ἴδε καὶ ὄσους ἂν πόδας ποιήσης, ἐπιθεώ-

4 τε ὄντα σε cod. 5 ὁποῖαν cod. 6 ὅπου ἔαν cod. 8 πρὸς ἕνα bis in cod. πόδα : cf. Hesychius s. ν. ἐπτάπους s. κιδ : τοῖς ποσὶν κατεμέτρουν τὰς σκιάς ἐξ ὧν τὰς ὥρας ἐγίνωσκον.

ρει ἐν τῷ ὀργάνῳ τῶν μακεριῶν, ἐν αἷς ἀναγράφονται οἱ μῆνες· καὶ οὕτως εὐρήσεις καθ' ἕκαστον μῆνα τῆς ἡμέρας τὴν ὥραν. καὶ ὅταν μὲν πρώτη ὥρα, πάντοτε περιτεύειν τῆς δευτέρας πόδας δέκα· ἡ δὲ δευτέρα τῆς τρίτης ὥρας <δ'· ἡ δὲ τρίτη τῆς τετάρτης ὥρας πόδας γ'·
 5 ἡ δὲ τετάρτη τῆς πέμπτης ὥρας πόδας> β'. ἡ ε' τῆς ἑκτῆς πόδα ἕνα· ἡ ἑκτη ὥρα ἰσομερεῖ. καὶ ἀπ' αὐτῆς δὲ πάλιν αὖξουσιν οἱ πόδες καὶ ἡ μὲν ζ' ὥρα αὖξει πόδα ἕνα καὶ ἡ ὀγδόη ἀπὸ τῆς ζ' πόδας β'. καὶ ἡ θ' ἀπὸ τῆς η' αὖξει πόδας γ'· καὶ ἡ [f. 117^v] δεκάτη ὥρα ἀπὸ τῆς ἐνάτης αὖξει πόδας δ' καὶ ἡ ἐνδεκάτη ἀπὸ τῆς δεκάτης αὖξει πόδας δέκα· καὶ <ἐν
 10 τῇ ιβ'> δύνει ὁ ἥλιος.

Τοῦ Ἑλίου ὄντος ἐν τῷ Τοξότῃ καὶ ἐν τῷ Αἰγόκερῳ.

	ὥρα	α'	πόδες	κη'		ὥρα	β'	πόδες	ιη'
	»	γ'	»	ιδ'		»	δ'	»	ια'
	»	ε'	»	θ'		»	ς'	»	η'
15	»	ζ'	»	θ'		»	η'	»	ια'
	»	θ'	»	ιδ'		»	ι'	»	ιη'
	»	ια'	»	κη'		»	ιβ'	»	0

Τοῦ Ἑλίου ὄντος ἐν Σκορπίῳ καὶ ἐν Ὑδροχόῳ.

	ὥρα	α'	πόδες	κζ'		ὥρα	β'	πόδες	ιζ'
20	»	γ'	»	ιγ'		»	δ'	»	ι'
	»	ε'	»	η'		»	ς'	»	ζ'
	»	ζ'	»	η'		»	η'	»	ι'
	»	θ'	»	ιγ'		»	ι'	»	ιζ'
	»	ια'	»	κζ'		»	ιβ'	»	0

25 Τοῦ Ἑλίου ὄντος ἐν Ζυγῷ καὶ Ἰχθύσιν.

	ὥρα	α'	πόδες	κέ'		ὥρα	β'	πόδες	ιε'
	»	γ'	»	ια'		»	δ'	»	η'
	»	ε'	»	ς'		»	ς'	»	ε'
	»	ζ'	»	ς'		»	η'	»	η'
30	»	θ'	»	ια'		»	ι'	»	ιε'
	»	ια'	»	κέ'		»	ιβ'	»	0

1 μακοιρῶν s. μακαιρῶν in cod., corruptum : μακεριῶν, i. e. lat. maceriarum scripsi ; minus conveniunt καιρῶν sive μακροσκιῶν (scil. στηλῶν). 3 περιτεύειν : nempe λέγε. 4 textum supplēvi ex tabularum fide ; cf. etiam epistolam Theodori supra citatam, 5 ἑκτῆς scripsi : τρίτης cod. 7-8 ἀπὸ τῆς ἀπὸ τῆς cod. 9-10 ἐν τῇ ιβ' supplēvi. 17 πόδες α' in fine cuiusque tabulae cod. : correxi (signum 0 in Ptolemaei codicibus saepe ; cf. e. g. *Synt.*, I, 48, H. et Heiberg, *Euclid. opp.*, vol. V, p. xix ; *Hermes*, vol. XXXVIII, p. 345 etc.). 21 πόδες η' scripsi : πόδες ι' cod.

Τοῦ Ἡλίου ὄντος ἐν Κριῷ καὶ ἐν Παρθένῳ.

ῥα	α'	πόδες	κδ'	ῥα	β'	πόδες	ιδ'	
»	γ'	»	ι'	»	δ'	»	ζ'	
»	ε'	»	ε'	»	ς'	»	δ'	
»	ζ'	»	ε'	»	η'	»	ζ'	5
»	θ'	»	ι'	»	ι'	»	ιδ'	
»	ια'	»	κδ'	»	ιβ'	»	0	

Τοῦ Ἡλίου ὄντος ἐν Ταύρῳ καὶ ἐν Λέοντι.

ῥα	α'	πόδες	κγ'	ῥα	β'	πόδες	ιγ'	
»	γ'	»	θ'	»	δ'	»	ς'	10
»	ε'	»	δ'	»	ς'	»	γ'	
»	ζ'	»	δ'	»	η'	»	ς'	
»	θ'	»	θ'	»	ι'	»	ιγ'	
»	ια'	»	κγ'	»	ιβ'	»	0	

Τοῦ Ἡλίου ὄντος ἐν Διδύμοις καὶ <ἐν> Καρκίνῳ. 15

	ῥα	α'	πόδες	κβ'	ῥα	β'	πόδες	ιβ'	
	»	γ'	»	η'	»	δ'	»	ε'	
	»	ε'	»	γ'	»	ς'	»	β'	
[f. 118v]	»	ζ'	»	γ'	»	η'	»	ε'	
	»	θ'	»	η'	»	ι'	»	ιβ'	20
	»	ια'	»	κβ'	»	ιβ'	»	0	

[F. 118v.] Εὗρεσις ἐν συντόμῳ τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου.

Κράτησον τὰ ὀλίγα ἔτη· τυχὸν ἀρτίως ἔτους ,ζωοζ' [p. Chr. n. 1372]· κράτησον οὖν τὰ ζ' μόνα καὶ πρόσθετος αἶ καὶ κδ' καὶ ὕφελον ταῦτα ἐπὶ τῶν κη' καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα ἔστιν ὁ κύκλος τοῦ Ἡλίου. 25

Εὗρεσις ἐν συντόμῳ τοῦ σεληνιακοῦ κύκλου.

Κράτησον τὰ ὀλίγα ἔτη ἡγουν ἀπὸ τῶν ,ζωοζ' τὰ ζ' μόνα· καὶ πρόσθετος αἶ καὶ ιζ' καὶ ὕφελον ἐπὶ τῶν ιθ' καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα ἔστιν ὁ σεληνιακὸς κύκλος.

2 in marg. man. 2 : ἐτηρήθ(η) εἰς τὴν δ' ῥαν τοῦ Μαρτ(ίου) καὶ εὐρέθησαν εἰς τ(ὴν) κορών(ην) τὸ (leg. τῆς) δ' (scil. ῥας) ς' ἃ λέγ(ει) ζ'. 7 κδ' scripsi : κα' cod. 18 γ' scripsi : ε' cod. 21 κβ' scripsi : κζ' cod. 22 Haec eadem manu scripta non cohaerent cum antecedente tractatu. 23 τυχύν cod. 24 et 28 ὕφειλον cod. 25 κη' : cf. Ideler, *Handb. d. Chronol.*, II, 185; Mentz, *Beiträge zur Osterfestberechnung bei den Byzantinern* (Diss. Regiomont., 1906), p. 90. 28 ιθ' : Ideler, *Handb. d. Chron.*, II, 192.

[F. 119^v.] Περὶ ἀνθρωπίνων ζῴδιων.

Ψήφισον τὰ στοιχεῖα τοῦ ὀνόματος τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς μητρὸς αὐτοῦ· καὶ ἐν οἷῳ ἀριθμῷ εὔρεθῇ τὰ στοιχεῖα, ἐκεῖνό ἐστι τὸ ζῴδιον. εἰ δὲ πλείω τῶν ἰβ' εὔρεθῇ, ὕφελον τὰ δώδεκα καὶ τὰ ἐναπολειφθέντα
5 κράτησον. Εἰ δ' ἐστὶ γυνή, ψήφισον τὸ ὄνομα αὐτῆς καὶ τὸ <τοῦ> πατρὸς αὐτῆς καὶ χρῶ ὡς τὸ πρῶτον.

Ψ ἡφος προγνωστικός, ὁποῖον ἔσται τὸ μέλλον,
ἀγαθὸν κακὸν ἢ μέσον.

Ἀπὸ Μαΐου ὀκτωκαιδεκάτης ἄχρι τῆς ἡμέρας ἥς γίνεται ἡ ἐρώτησις
10 ψηφιστέον· καὶ ὕφελον ἐπὶ τῶν τριάκοντα ΞΕ καὶ σκοπεῖ [f. 120] τοὺς παρακειμένους κανόνας· καὶ εἰ μὲν ἐν τῷ πρώτῳ κανόνι λάχῃ ὁ καταλειφθεὶς ἀριθμός, πάνυ καλὰ· ὁ νοσῶν ζήσῃ, ὁ ἀπόδημος ἔλθῃ, τὸ γεννηθὲν καλῶς βιώσῃ, τὸ ἀπολεσθὲν εὔρεθῇ ἐν τάχει καὶ ἀπλῶς πᾶν
15 δευτέρῳ κανόνι, καλὰ μὲν, ἀλλὰ δυσκόλως καὶ βραδέως. εἰ δὲ ἐν τῷ τρίτῳ, πάνυ κακὰ καὶ οὐ κατὰ τὸν τοῦ ἐρωτῶντος σκοπὸν.

Κανὼν πρῶτος ἀγαθός.

α' δ' ζ' ι' ιγ' ις' ιθ' κβ' κέ' κη' λα' λδ'.

Κανὼν δεύτερος μέσος.

20 β' ε' η' ια' ιδ' ιζ' κ' κγ' κς' κθ' λβ' λε'.

Κανὼν τρίτος πονηρός.

γ' ς' θ' ιβ' ιε' ιη' κα' κδ' κζ' λ' λγ' λς'.

Ψ ἡφος ἕτερος προγνωστικός τὸν αὐτὸν λόγον ἔχων.

Ψήφισον τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὴν ἡμέραν, ἐν ἣ ἐρωτᾷς καὶ
25 τὰ ἐπτὰ φωνήεντα καὶ ὄσας ἔχει ἡ Σελήνη <ἡμέρας>· καὶ ἅμα τὰ πάντα ὕφελον ἐπὶ τῶν τριῶν, καὶ εἰ μὲν εὔρεθῇ ἐν, ἀγαθόν, εἰ δὲ δύο, μέσον, εἰ δὲ τρία, κακὸν ἤγουν μὴ κατὰ σκοπὸν τοῦ ἐρωτήσαντος ἢ κατὰ σκοπὸν [ἢ ἐν σκοπῷ] μὲν, ἀλλὰ δυσκόλως.

[Des. f. 120; f. 120^v vacuum.]

3 ἐκέινω cod. 4 ἡφυλον cod. 7 προγνωστικός corrigere nolui in capitulo fortasse barbaro attribuendo. 9 Quare ab 18 die Maii incipiat, incertum: 16 Maii initium aestatis secundum Clodium (Lyd., *De ost.*, p. 134, 5); 20 Maii Suculae exoriantur (ibid., 10). 10 ὕφειλον cod. 11 παρακειμένους cod. κακῶνας cod. 13 ἀποληθέν cod. 14 ἐρωτόντον cod. 25 ἡμέρας suppl. Gumont. ἅμα] ἄμον cod. 26 ἡφειλον cod. τρία cod. 28 ἡ ἐν σκ. inepte repetita uncinis inclusi.

[F. 139.] **Rhetorii Aegyptii excerpta ex Teucro Babylonio de duodecim signis.**

Codicis Berolinensis 26 f. 139 a nova manu scriptum incipere tractatum uberrium de duodecim signis qui inscribitur 'Ρητορίου θησαυρός συνέχων τὸ πᾶν τῆς ἀστρονομίας supra p. 59 rettuli. Cui capiti succedit alterum de septem planetarum natura (Περὶ τῆς τῶν πλανωμένων ἀστέρων φύσεως κτλ.); quod cum priore arte coniunctum et ab eodem auctore scriptum esse et ex rerum contextu consentaneum est et eo confirmatur quod capitulum statim subsequens 'Επίλυσις καὶ διήγησις πάντων τῶν προειρημένων eiusdem Rhetorii nomine in multis codicibus (cf. *Catal. Flor.*, p. 141, *Venet.*, p. 58 etc.) signatum est atque illud de duodecim signis.

Quem vero auctorem Rhetorius Aegyptius (de quo v. *Sphaeram* meam, p. 12), qui saec. VI initio vixit (ibid. p. 15) in hoc de XII signis capite potissimum sequeretur, iam pridem didicimus codice Vindobonensi 1 (= philos. gr. 108), s. XVI, f. 249 evoluto, ubi illi capiti haec praescripta sunt: πη'. Περὶ τῶν ἑβ' ἑωδίων λογικῇ κύκλου? παρὰ φιλοσόφου Ἀγαρινοῦ Τεύκρου τοῦ Βαβυλωνίου κτλ. (cf. *Catal. Vindobon.*, p. 9). Hic quoque illud de septem planetis capitulum statim (f. 256) sequitur, quod utrum item ex Teucro an ex alio quodam auctore Rhetorius excerpserit, diiudicare nondum audeo. Rhetorii autem nomen quamvis a codicis Vindobonensis librario in utriusque capitis inscriptione prorsus omisum sit, tamen ne prius quidem capitulum ex ipso Teucro excerptum esse neque aliunde fluxisse quam ex Rhetorii thesauro l. s. c. p. 13 sqq. certis opinor argumentis cum philologicis tum astronomicis demonstravi. Ceterum non iam dubito quin haud pauca Rhetorius iis quae ex Teucro compilavit aliena admiscuerit; e. g. Ptolemaei nomen in Berolinensi citatum, quamquam in Vindobonensi deest, tamen ab ipso Rhetorio hic prolatum esse pro certo habeo, nam Ptolemaei geographiam astrologicam cum altera quae fortasse ex Nechepsonis et Petosiridis libris a Teucro recepta erat, ab interpolatore nescio quo coniunctam esse equidem vix crediderim; immo Rhetorium ipsum hoc quoque loco ut alibi (cf. *Catal.*, I, 145-154) Ptolemaei Tetrabiblo usum esse consentaneum.

Nihil adhuc neque ex priore capite de duodecim signis neque ex altero de septem planetis impressum erat nisi insignes illi siderum graecanicorum et " barbaricorum , cum zodiaci signis παρανατελλόντων laterculi l. c. p. 16 sqq. a me editi et explicati quos a Teucro Babylonio compositos esse codices non solum Graeci sed etiam Persici et Arabici¹ testantur. Nunc autem promissis staturo et integra illa capitula edituro Francisci Cumont diligentia novum subsidium mihi praesto fuit. Codice enim Romano 15 (= Vaticano gr. 191), s. XIV, f. 232* sqq., haec eadem capitula habentur; quarum paginarum imaginem phototypicam Iosephus Heeg familiaris meus mihi confecit. Atque cum in hoc codice

¹ De his cf. praeter *Sphaeram*, p. 482 sqq.; 491 etiam *Catal.*, V, 1, p. 156.

neque Rhetorii neque Teucris nomen legeretur, — inscribitur enim caput prius Εἰσαγωγή συνέχουσα τὸ πᾶν μέρος τῆς ἀστρονομίας, alterum Περί φύσεως ... τῶν ζ' ἀστέρων — Krollius in *Catal. Rom.*, V, 2, p. 13, Pauli Alexandrini recensionem posteriorem subesse coniecerat. Quod secus esse paulo post vidit Cumont. Codicem autem Vaticanum saepius cum Vindobonensi quam cum Berolinensi congruere neque tamen Vindobonensem (saec. XVI) ex illo descriptum esse manifestum; Vindobonensis enim multis locis plenior quam Vaticanus bonitate praecellens, qui et ipse multo uberior quam Berolinensis est. Tamen ne hunc quidem in textu constituendo missum facere possumus cum aperte neque a Vaticano neque a Vindobonensi pendeat. Quae autem in Vaticano desunt, maximam partem etiam Berolinensis omisit; sed praeterea textum minus religiose servavit, haud pauca mutavit, finium (ὁρίων) descriptionem, singularum signorum partium enumerationem, decanorum facultates semper neglexit. His igitur tribus codicibus usus textum restitui, primas dans Vindobonensi partes, quem olim Monachii, nunc iterum Herbipoli inspicere mihi licuit. Vindobonensem ut olim in *Sphaera* mea significavi littera T, Berolinensem R; Vaticanus littera V signatus.

Quo tempore unde ortus sit Rhetorius excerptor, iam diximus; de Teucro autem ne nunc quidem plus quam ante hos quinque annos (cf. l. c., p. 5 sqq.) nos scire dolemus¹. Babylonium eum fuisse praeter syntagmata astrologica etiam Porphyrius (*Isag. in apotel.*, p. 200) et Psellus (π. παραδόξ. ἀναγνώσμ., p. 147, 21 West.) testantur, qui eum τῶν δεκανῶν καὶ τῶν παρανατελλόντων αὐτοῖς καὶ τῶν προσώπων τὰ ἀποτελέσματα composuisse, ex duodecim signis sideribusque cum singulis consurgentibus et decanis multa in variis rerum discriminibus praesidia exhibuisse, decanorum figuras anulis insculpendas descripsisse tradunt. Sed etiam τῶν συναφῶν καὶ ἀπορροῶν Ἥλιου καὶ Σελήνης καὶ τῶν λοιπῶν ἀστέρων τὰ ἀποτελέσματα καὶ τοῦ ὠροσκόπου καὶ τῶν κλήρων κατὰ Τεθρονον τὸν Βαβυλῶνιον exponenda esse anonymus auctor in Paris. 2420, fol. 48 et 108 docet. Porphyrio antiquiorem esse Teucrum testimonio citato constat; an vero Teucer Babylonius idem sit ac Teucer Cyzicenus rerum scriptor haud ignobilis saec. I p. Chr. n., quod Carolus Mueller alique suspicati sunt, id pro certo affirmare nondum licet.

Similia de duodecim signis capitula, licet breviora et decurtata, invenies apud Vettium Valentem (cf. *Catal. Venet.*, p. 92 sqq. et editionem Valentis principem a Krollio nunc ferme absolutam p. 5 sqq.), apud Firmicum Maternum (II, 10 * de moribus signorum et natura „, ubi tamen librariorum pigritia plurima perierunt); apud Hephaestionem, I, 1, qui gravissimis in rebus a Rhetorio dissentit; denique apud Paulum Alexandrinum c. 1, ubi planetarum domicilia, altitudines, deiection-

¹ Excerptum Ὅσοι παρανατέλλουσι τοῖς προσώποις in cod. Vindobon. 10 (= hist. gr. 122), f. 94^v (cf. Kroll, *Catal. Vindobon.*, p. 55) ad verbum concordat cum excerpto Barocciano a me ex cod. Barocciano 94 in *Sphaera*, p. 465 sqq. edito, nisi quod p. 465, 4 legitur διωκέυς pro δισκέυς; 12, πρωοφύλαε (?); p. 466, 3, δσκοπίπατος.

nes, triangula, corporis membra, mundi thema ut hic explicata, cetera fere omnia ab ipso auctore praetermissa sunt. Ex Rhetorio autem laterculos facultatum duodecim signorum secundum cod. Laurentianum antiquissimum XXVIII, 34 ab Arth. Ludwig editos (Maxim., π. καταρχ., p. 105 sqq., cf. *Catal.*, I, 69) esse excerptos vix negaveris. Additamenta quoque Laurentiana ad Veltium Valentem (ed. *Catal.*, IV, 179 sqq.) in eis partibus (p. 180, 17; 181, 4, 20; 182, 13) ubi in cuius signi tutela membrum quodque corporis ac morbi et vulnerationes sint docemur, ad verbum cum Rhetorio congruere animadvertit Cumont. Itaque aut ex ipso Rhetorio aut ex communi fonte, scil. Teucro, haec cum Valente contaminata esse putandum; nisi potius Valens ipse eodem quo Rhetorius usus fonte haec addidit, quod equidem praeferam propter similia quaedam, quae de planetis tradit (cf. e. g. *Catal.*, II, 89, 29).

Rhetorii excerpta de duodecim signis ex Teucro Babylonio.

T	R
[πη'. Περὶ τῶν ἰβ' Ζωδίων <τοῦ> λοῒκοῦ κύκλου παρὰ φιλοσόφου Ἀγαρηνοῦ Τεύκρου τοῦ Βαβυλωνίου· περὶ ὕψωμάτων καὶ ταπεινωμάτων καὶ οἰκημάτων καὶ τριγωνοκρατόρων καὶ ἐναντιωμάτων καὶ τὰ δρια τῶν ε' πλανωμένων· καὶ δεκανοῦς γ' εἰς πρόσωπα γ'· καὶ ἕτερα εἰς πλήθος θαυμάσια· καὶ περὶ ἀνέμων· <καὶ> μοίρας λεπτὰ πρῶτα καὶ λεπτὰ δεύτερα.]	Ῥητορίου θησαυρὸς συνέχων τὸ πᾶν τῆς ἀστρονομίας. 5
	V
	Εἰσαγωγὴ συνέχουσα τὸ πᾶν μέρος τῆς ἀστρονομίας. 10

Ὁ Ζωδιακὸς κύκλος κινεῖται λοξῶς, ἔχων τμήματα ἰβ' δ καὶ καλεῖται Ζώδια. καὶ πρῶτον μὲν αὐτοῦ τμήμα δ καὶ Ζώδιόν ἐστι Κριός· ὁ δὲ 15 Κριός ἐστι Ζώδιον ἀρσενικόν, τροπικόν, ἑαρινόν, ἰσημερινόν, ἀνωφερές, τετράπουρον, χερσαῖον, βασιλικόν, ὀλιγόγονον, εὐμετάβολον, θυμικόν, πυρῶδες, κόσμου μεσουράνημα, αὐξομειωτικόν, ληκτικόν, ἀσελγές, διάπυρον, μελοκοπούμενον, σαρκῶδες, ἀσθενόφθαλμον, λατρῶδες, ἡμίφωνον, ἀνυπότακτον, ἡγεμονικόν, ἀποβλέπον εἰς νοταπηλιώτην. 20

Ἔχει δὲ μοίρας λ', ἡ δὲ μοῖρα λεπτὰ ε', τὸ δὲ πρῶτον λεπτὸν δευτερόλεπτα ε' καὶ ἐξῆς ὁμοίως. οἶκος Ἄρεως, ὕψωμα Ἡλίου περὶ

4 λοῒκή T. Cf. de hac inscriptione interpolata *Sphaera*, p. 5. 14 δ καλοῦνται T. 15 πρῶτον μὲν Ζώδιον αὐτοῦ ἐστι Κριός R. ὁ Kr. T. In marg. inf. T script. man. 2: τόπος γάμου. In marg. ad signa zodiaci mensium nomina adscripsit man. 2 R. 16 ἑαρινόν om. R. 17-20 θυμικόν - νοταπηλιώτην] κόσμου ὁμοιωτικόν μελεοκοσπούμενον ληκτικόν ἀσελγές πυρῶδες R. 18 λεκτικόν T. 19-20 διάπυρον - νοταπηλιώτην om. V. 21 μία μοῖρα R. τὸ δὲ ἐν λεπτὸν δευτερόλεπ ε' V. 22 δεύτερα λεπτὰ T, β' λεπτὰ R. καὶ ε. ὁμ. om. R. οἶκος Κριός Ἄρ. R. 22 περὶ om. R.

μοίρας ιθ', κοίλωμα Κρόνου περί μοίρας κα', τρίγωνον ἡμέρας μὲν
 'Ἡλίου, νυκτὸς δὲ Διός, ἐπικοινωνοῦς Κρόνος· ἐναντίωμα Ἀφροδίτης. ἔχει
 δὲ δεκανοὺς γ'· καὶ τῷ μὲν πρώτῳ δεκανῷ παρανατέλλουσιν ἡ Ἀθηνᾶ
 καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ Κήτους καὶ τὸ γ' τοῦ Δελτωτοῦ καὶ ὁ Κυνοκέφαλος ὁ
 5 τὰ λύχνα φέρων καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Αἰλούρου τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ
 δευτέρῳ δεκανῷ παρανατέλλουσιν ἡ Ἀνδρομέδα καὶ τὰ μέσα τοῦ
 Κήτους καὶ ἡ Γοργὼ καὶ τοῦ Περσέως ἡ ἄρπη καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ Δελ-
 τωτοῦ καὶ τὸ μέσον τοῦ Αἰλούρου τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ γ' δεκανῷ
 παρανατέλλουσιν ἡ Κασσιόπεια ἐπὶ θρόνου καθεζομένη καὶ Περσεύς
 10 κατακέφαλα καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Κήτους καὶ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ Δελτωτοῦ
 καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ Αἰλούρου τῆς δωδεκαώρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει
 πρόσωπον Ἄρεως, ὁ δὲ β' Ἡλίου, ὁ δὲ γ' Ἀφροδίτης. ἐπανατέλλει δὲ
 τούτῳ λαμπρὸς ἀστὴρ ὁ ἐπὶ τοῦ ἐσχάτου Ποταμοῦ μοίρας γ' λεπτῶν ν',
 νότιος, μεγέθους α', κράσεως Διὸς καὶ Ἀφροδίτης. ἔχει δὲ ὅρια τῶν ε'
 15 πλανημένων ἀπὸ μὲν μοίρας α' ἕως ς' Διός, ἀπὸ δὲ ζ' ἕως ιβ' Ἀφρο-
 δίτης, ἀπὸ δὲ ιγ' ἕως κ' Ἑρμοῦ, ἀπὸ δὲ κα' ἕως κε' Ἄρεως, ἀπὸ δὲ κς'
 ἕως λ' Κρόνου. εἰσὶ δὲ ὑποτεταγμένα κλίματα τῷ Ζωδίῳ· Περσίς· κατὰ
 <δὲ> Πτολεμαῖον Βρεττανία, Γαλατία, Γερμανία, Παισιστίνη, Ἰδου-
 μαία, Ἰουδαία. κυριεῖ δὲ τοῦ σώματος κεφαλῆς καὶ προσώπου καὶ
 20 πάντων τῶν κατὰ τῆς κεφαλῆς γινομένων αἰτίων καὶ συμπτωμάτων,
 τούτέστιν αἰσθητηρίων, κεφαλαγιῶν, ἐπισκισμῶν, ἀποπληξίας, δυση-
 κοΐας, ἀμαυρώσεως, λέπρας, λειχήνων, μαδαρώσεως, φαλακρώσεως,
 ἀναισθησίας, τραυμάτων, καὶ ὅσα περὶ τὰς ἀκοὰς καὶ τοὺς ὁδόντας
 εἰώθασιν γίνεσθαι. κυριεῖ δὲ καὶ στοιχείων τοῦ α' καὶ τοῦ ν'.
 25 Ἔστι δὲ πλάγιον καὶ φωνήεν. ἀνατέλλει δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως τρίτης
 ὁριον τοῦ Ζωδίου, ἀπὸ γ' ἕως ζ' κεφαλῇ, ἀπὸ δὲ η' ἕως ι' τράχηλος,

1 περί om. R. κύκλωμα VT. Vocabula κοίλωμα et ταπείνωμα (cf. infra saepis-
 sime) variant etiam apud Paul. Alexandr. l. c. in eodem capitulo, si editori fides est.
 μοίραγκα V. 2 ἐπικ. Kr. om R; Κρόνου T. 3 δὲ om. VT. καὶ om. TV. ἡ om. R.
 4 τριγώνου T, cf. *Sphaera*, p. 120. 6 περιανατέλλει T. 7 καὶ γοργόνη R. 10 κατὰ
 κεφαλῆς R. τὸ om. R. τῷ δελτωτῷ V, τὸ (sic) τριγώνου T. 11 αἰλῶρου V.
 13 λεπτὰ ν' TV] λεπτὰ λ' R. 14 μέγεθος T. ἔχων T. In R pro ἔχει usque ad
 Κρόνον (v. 17) haec leguntur ἔχει δεύτερα ε' (i. e. δὲ ὅρια ε') κατὰ Πτολεμαῖον
 καὶ κατὰ Αἰγυπτίους ε' καὶ μοίρας λαμπρὰς καὶ σκιερὰς· καὶ τὰς μὲν λαμπρὰς
 ὑπετέξαμεν τοῖς ἔμπροσθεν σὺν ταῖς τῶν ἀναφορῶν τῶν κλιμάτων. Atque revera
 hic ὁρίων ordo secundum Aegyptiorum systema, cf. *Tetrab.* I, 21, et Bouché-
 Leclercq, *L'Astrol. gr.*, p. 287. 15 πλανητῶν V. 16 δὲ ante ιγ' om. T. κ' T] κα V.
 κς' scripsi secundum Ptolemaeum, *Tetrab.*, I, 21: κε' TV. εἰσι - Ζωδίου
 rubro T. Περσίς: cf. Hipparchus ap. Hephaest., ed. Engelbrecht, p. 47, 23,
 et *Sphaera*, p. 296. 17-18 κατὰ Πτολεμαῖον ante Βρεττανία R, om. TV; cf.
 Ptolem., *Tetrab.*, II, 3, p. 73. 18 Γερμ. RV cum Ptolem.] Ἀρμενία T. 18-19 Ἰου-
 δαία Ἰδουμαία R. 19 καὶ om. R. πρόσωπον T. 20 τῶν om. T. τῆς om. T.
 κεφαλῇ T. αἰτίων V. 22 λειχὴν T, λιχὴν V. 23 παρὰ TR. 24 τὸ α' καὶ τὸ
 ν' T, τοῦ α' καὶ β' R; om. V. Cf. supra p. 53, f. 83. 25-p. 195, 16 om. R. 26 ὁριον
 hic idem quod "ultima linea", apud Firmic. lib. VIII, cf. *Sphaera*, p. 405. Has
 nugae ex Nechepsonē sumptas esse ex Firmico VIII, 3 discimus, cf. *ibid.*,
 p. 395. γ' codd.: δ' ? ἡ κεφαλὴ T. δὲ om. T, et infra saepius.

ἀπὸ δὲ ια' ἕως ιγ' στήθος, ἀπὸ δὲ ιδ' ἕως ιη' ὀσφύς, ἀπὸ δὲ ιθ' ἕως κα' ἰσχία, ἀπὸ δὲ κβ' ἕως κδ' ὀπίσθια, ἀπὸ κέ' ἕως κζ' οὐρά, ἀπὸ κη' ἕως λ' πόδες.

Ἀποτελεῖ δὲ ὠροσκοπῶν ἢ τὴν Σελήνην ἔχων ἐπίχροας, ἐπίρρινας, μελανοφθάλμους, ἀναφαλαντίας, σεμνοὺς, ἐνίσχνους, εὐφυεῖς, 5 λεπτοσκελεῖς, εὐφώνους, μεγαλοψύχους. καὶ τοὺς μὲν ἐν τῷ α' δεκανῷ πρακτικοὺς, ἀρχοντικούς· καταλιπεῖν δὲ ἢ φεύξεσθαι τὴν πατρίδα καὶ πολλὴν διελθόντα γῆν καὶ θάλασσαν καὶ ἐπὶ ξένης θαυμασθέντα χρόνῳ ἀντιστρέψειν, καὶ πολλοὺς κακώσαντα· πατέρα δὲ οὐκ εὐθάνατον ἔξει ἢ καὶ τὰ πατρικὰ αὐτοῦ διαπεσεῖται· καὶ ἀδελφοὺς 10 ἀποβαλεῖν· καὶ ὀλισθήσεσθαι τὰ κρύφια τοῦ σώματος. τοὺς δὲ ἐν τῷ β' δεκανῷ εὐπόρους μὲν ἔσεσθαι, συνεχῶς δὲ ἐν λύπαις καὶ ἀποβολαῖς καὶ παλιγκτήσεσιν. τοὺς δὲ ἐν τῷ γ' πολυμόχθους, μεταλαμβάνοντας κινδύνων ἢ δεσμῶν. μίσεσι δ' αὐτοὺς ἔασαι τὴν ἰδίαν ἐν νεότητι καὶ ὥς ἐπανελθεῖν καὶ χωρισθήσεσθαι πάλιν· κατὰ δὲ τὸ πλεῖστον 15 ἀτεκνοῦσι.

Δεύτερον Ζῴδιόν ἐστι Ταῦρος, θηλυκόν, νυκτερινόν, βόρειον, πλάγιον, ἡμίφωνον, στερεόν, ἑαρινόν, ἡμιτελές, τετράπουν, μελοκοπούμενον, ἄσπερμον, ἀμετάβλητον, χερσαῖον, κόσμου περιποιητικόν, ἀσελγές, ληκτικόν, γεῶδες, οἶκος Ἀφροδίτης, ὕψωμα Σελήνης περὶ 20 μοίρας γ', ταπείνωμα οὐδενός, ἀνατέλλον ἐκ τῶν ὀπισθίων μερῶν, δύνον ὀρθῶς, οὗ τὸ πλεῖον μέρος ἐν τῷ ἀφανεί κόσμῳ κεῖται, ἀποβλέπον εἰς τὸν νότον. ἔχει δὲ μοίρας λ' καὶ τὰ λοιπὰ καθὰ προείρηται ἐπὶ τοῦ Κριοῦ. τριῶν ἡμέρας μὲν Ἀφροδίτης, νυκτὸς δὲ Σελήνης, ἐπίκοινος Ἀρης· ἐναντίωμα Ἄρεως. ἔχει δεκανοὺς γ'· καὶ τῷ μὲν α' 25 δεκανῷ παρανατέλλουσιν Ὠρίων Ξιφηφόρος καὶ τὸ ἥμισυ τῆς Πλειάδος καὶ ἥμισυ λειψάνου Νεκρᾶς Γυναικὸς καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Κυνὸς τῆς δωδεκαώρου. Τῷ δὲ β' δεκανῷ παρανατέλλουσιν ὁ Κυνοκέφαλος κατέχων ἄγαλμα γυμνὸν καὶ τὸ Σκῆπτρον καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ τοῦ λειψάνου

1 δὲ om. T. 4 ὠροσκοπῶν ἢ T. ἐπὶ χροάς ἐπὶ ῥίνας V; ἐπίχρωας pro ἐπίχροας et ἐπίρρις pro ἐπίρρινος hic secundum μελάγχρωας, εἰς usurpantur. 5 ἐνίσχνους codd., corr. 7 δὲ om. T. ἢ T. 8 πατρίδαν T. ξένους T. 8-9 θαυμασθέντας TV. κακώσαντο T, κακώσαιντο V. 10 ἢ T. 11 ὀλιγοσθήσεται T. 12 μὲν om. T. 13 πάλιν κτήσεσιν T, πάλι κτήσεσι V. τοὺς V] τοῦ T. 14 δ' αὐτοῦ ἔξει (sic) T, δ' αὐτοῦ ἔξει V. νεότητι T. 15-16 καὶ ὥς - ἀτεκν. om. T. 17 Τόπος θανάτου in marg. infer. T (man. 2). καὶ τῷ πρώτῳ T. ὁ Ταῦρος T. 17-19 νυκτερινόν - ἄσπερμον T et praefer finem V: στερεόν ἑαρινόν ἡμιτελές τετράπουν μελοκοπούμενον κατωφερές ὀλιγόγονον R. 18 ἑβρινόν (sic) V, βορεινόν T. 18-19 μελεσκοπ. V. 19 ἄσπερμον T] κατωφερές ὀλιγόγωνον (sic) V (caetera ut in T). 20 ἀσελγᾶς T. λεκτικόν T. γεῶδες om. TV. 21 ταπείνωμα TV] κολύμμα R. Cf. quae supra p. 195, 1 adnotavi. 21-23 ἀνατέλλον - νότον om. VR. 22 δύνονορθῶν T. 23 δὲ om. R. 23-24 καὶ τὰ λοιπὰ - Κρ. V] καὶ τὰ λεπτὰ - Κριοῦ T; ἢ δὲ μοῖρα λεπτὰ Ε', τοῦ δὲ λεπτοῦ δεύτερα λεπτὰ Ε' R. 24-25 ἐπικ. Ἄρ. om. R. 25 ἐναντίωμα Ἄρεως om. TV. 26 ὁ Ὠρίων R. Ξιφήρης V. 27 λειψάνον vid. corr. ex λειψάνου V. 28 δὲ om. V.

τῆς Νεκρᾶς Γυναικὸς καὶ τὰ μέσα τοῦ Κυνὸς τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ
 γ' δεκανῷ παρανατέλλουσι τὸ Ἰππικὸν καὶ ὁ Ἡνίοχος καὶ Ἄρμα καὶ Αἰῆ
 βασταζομένη ὑπὸ τοῦ Ἡνίοχου τῇ ἀριστερᾷ χειρὶ καὶ τὰ ὀπίσθια τοῦ
 Κυνὸς τῆς δωδεκαώρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Ἑρμοῦ,
 5 ὁ δὲ β' Σελήνης, ὁ δὲ γ' Κρόνου. παρανατέλλει δὲ τούτῳ ὁ λαμπρὸς
 ἀστήρ τῆς Γοργούρας μοίρας γ' λεπτῶν κ', βόρειος, μεγέθους β', κράσεως
 Διὸς καὶ Κρόνου. πάλιν παρανατέλλει τούτῳ ἡ Πλειὰς πᾶσα ἀπὸ μοί-
 ρας ζ' ἕως η'· αὗται αἱ μοῖραι σινωτικαὶ περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς τυγχά-
 νουσι. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τῶν Ὑάδων μοίρας ις'
 10 λεπτῶν κ', νότιος, μεγέθους α', κράσεως Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης. πάλιν
 παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐν τῷ ἄκρῳ ποδὶ τοῦ Ὠρίωνος μοί-
 ρας κγ', νότιος, μεγέθους α', κράσεως Διὸς καὶ Κρόνου. πάλιν παρα-
 τέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐν τῷ ἡγουμένῳ ὠμῷ τοῦ Ὠρίωνος μοίρας κζ'
 λεπτῶν μ', νότιος, μεγέθους β', κράσεως Ἄρεως καὶ Ἑρμοῦ. πάλιν παρα-
 15 νατέλλει ὁ λαμπρὸς ἀστήρ τῆς Αἰγός, ὃ καὶ ὀνομάζομεν <τὸν ἀστέρα
 αὐτόν>, μοίρας κη' λεπτῶν μ', βόρειος, μεγέθους α', κράσεως Διὸς καὶ
 Κρόνου. ἔχει δὲ ὄρια τῶν ἐ' πλανητῶν ἀπὸ μοίρας α' ἕως η' Ἀφροδίτης,
 ἀπὸ δὲ θ' ἕως ιδ' Ἑρμοῦ, ἀπὸ δὲ ιε' ἕως κβ' Διὸς, ἀπὸ κγ' ἕως
 κζ' Κρόνου, ἀπὸ δὲ κη' μέχρι λ' Ἄρεως. εἰσὶ δὲ ὑποτεταγμένα κλίματα
 20 ταῦτα· Βαβυλῶν· Παρθία, Μηδία, Περσίς, Κυκλάδες νῆσοι, Κύπρος,
 Μικρὰ Ἀσία. κυριεύει δὲ τοῦ σώματος τένοντος καὶ τραχήλου, καταπό-
 σεως, κυρτώσεως, χοιράδων, πνιγμῶν καὶ μυκτῆρων· σίνη καὶ πάθη
 ὀφθαλμῶν. κυριεύει δὲ στοιχείων β' καὶ ε'.

Ἀνατέλλει δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως γ' κεφαλὴ, ἀπὸ δ' ἕως ζ' κέρατα,
 25 ἀπὸ η' ἕως ι' τράχηλος, ἀπὸ ια' ἕως ιγ' στήθος, ἀπὸ ιδ' ἕως ιη' ὄσφυς,
 ἀπὸ ιθ' ἕως κα' ἰσχία, ἀπὸ δε κβ' ἕως κδ' πόδες, ἀπὸ δε κε' ἕως κζ'
 οὐρά, ἀπὸ δε κη' ἕως λ' ὀνυχες.

Ἀποτελεῖ δὲ λειοτέρους τῇ χροίᾳ ἔσεσθαι, μεγαλοστόμους δὲ καὶ

1 δὲ om. T. 2 παρατέλλ^{λλ} T. 3 τοῦ om. TV. 5 δὲ εἰ δ om. TV. τούτων R. 6 γοργόνης R, γοργῷ TV. λεπτά codd. λεπτά η' μεγέθους βόρειος δευτέρας R. 7 πάλιν om. R. τούτῳ om. TV, δὲ τούτῳ R. 7-8 μοίρας ζ' ἕως μοίρας η' R : μοιρῶν ζ' ἕως 8 η' T : μοιρ. ζ' ἕως η' V. 8 καὶ περὶ TV. 9 ἀστήρ om. R. 10 λεπτά V. κ' TV] η' R. α' post κράσεως R. 12 ἔστιν νότιος T, ἔστιν ὁ νότιος V. 13 ὁ om. TV. 14 λεπτῶν om. R. 15 ὁ λαμπρὸς om. T. ἀστήρ om. R. αἰγὸς ὀνομαζόμενος R. 15-16 τὸν ἀστέρα αὐτόν supplēvi. 16 λεπτά (sic T) om. RV. 16-17 ♂ καὶ ♀ R. 17 ἔχει δε V] ἔχων T. 17-19 Pro ἔχει-Ἄρεως in R haec : ἔχει δὲ ὄρια καὶ μοίρας λαμπρὰς καὶ σκιερὰς καθὼς ὑποτάζομεν ἐμπροσθεν (ut supra p. 195, 14). 19 ἀπὸ κη' V. μέχρι T] ἕως V. εἰσι - ὑπ. TV : ὑποτεταγμένα δὲ τούτῳ R. 20 Βαβυ- λῶν : cf. *Sphaera*, p. 296; cetera ex Ptolemaeo, l. c. κοιλὰδα T, κοιλάδες V. 21-22 καταπτώσεως TV. 22 πνιγμόν T. 22-23 σίνη καὶ πάθη ὀφθαλμῶν nempe σημαίνει vel ποιεῖ. 23 κυρ. - Ε' T : στοιχείων δὲ αε' R : κυριεύει δὲ στοιχεῖα (cetera desunt) V. 24-p. 198, 7 om. R. 26 πόδας T. 26-27 δὲ bis om. T. 28 πλειοτέρους TV. χροᾷ (sic) T. δὲ om. T.

μετωπίας καὶ ὀξύτριχας καὶ βαρυψύχους καὶ ἀπεστραμμένους τῶν οἰκείων. τούτων δὲ τοὺς μὲν ἐν τῷ α' δεκανῷ πολυκινδύνους, πολυδαπάνους, ἀτέκνους, σπαναδέλφους. τοὺς δὲ ἐν τῷ β' δεκανῷ ἀπαιδεύτους, ἐργοπόνους, μοχθηροὺς, τὰ πατρικὰ ἀποβάλλοντας καὶ ἀδελφοὺς κτωμένους. τοὺς δὲ ἐν τῷ γ' δεκανῷ σεμνοὺς, εὐπρε- 5 πεῖς, εὐπόρους, ἐνδόξους, λαμπροβίους, ὕστερον δὲ ἐν φροντίδι καὶ τίσει γενομένους.

Τρίτον ζῦδιόν εἰσι Δίδυμοι, ἀρσενικόν, ἡμερινόν, φωνήεν, πλάγιον, δίσωμον, ὀλιγόσπερμον, κόσμου κακοδαιμόνημα, νευρώδες, ἀνθρω- ποειδές, ἀποβλέπον εἰς τὸν λίβα, οἶκος Ἑρμοῦ, ὕψωμα Ἀναβιβάζοντος 10 περὶ μοίρας ιε', ταπείνωμα Καταβιβάζοντος περὶ μοίρας ιε', ἐναντίωμα Διός, τρίγωνον ἡμέρας μὲν Κρόνου, νυκτὸς δὲ Ἑρμοῦ, ἐπίκοινος Ζεὺς. ἔχει δὲ δεκανοὺς γ'. καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ παρανατέλλουσιν Ἠνίοχος καὶ Ἄρμα καὶ Τροχὸς ὑποκάτω τοῦ Ἄρματος καὶ τὸ ἥμισυ τῶν ἐμπροσθίων τοῦ Κυνὸς καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Ὀφews τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ β' δεκανῷ 15 παρανατέλλουσι Λύρα καὶ Ἡρακλῆς καὶ Ὀφis ἐπίδενδρος ὑπὸ τοῦ Ἡρακλέους διωκόμενος καὶ τὰ μέσα τοῦ Ὀφews τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ γ' δεκανῷ παρανατέλλουσιν Ἀπόλλων καὶ Λύρα καὶ Κύων καὶ Δελφίς καὶ τὰ ἐμπρόσθια τῆς Μικρᾶς Ἄρκτου καὶ τὰ ὀπίσθια τοῦ Ὀφews τῆς δωδεκαώρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Διός· ὁ δὲ 20 β' Ἄρεως· ὁ δὲ γ' Ἡλίου. παρανατέλλει δὲ αὐτῷ λαμπρὸς ἀστήρ ὁ μέσος τῶν τριῶν τῆς Ζώνης τοῦ Ὠρίωνος μοίρας α', νότιος, μεγέθους β', κράσεως Διὸς καὶ Κρόνου. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ Ὠρίωνος, μοίρας ε' λεπτῶν μ', νότιος, μεγέθους α', κράσεως Ἄρεως καὶ Ἑρμοῦ. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ 25 τοῦ δεξιοῦ ὤμου τοῦ Ἠνιόχου μοίρας ζ' λεπτῶν λ', μεγέθους β', κράσεως Διὸς καὶ Κρόνου. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ τοῦ Κυνὸς μοίρας κα' λεπτῶν μ', μεγέθους α', κράσεως Διὸς καὶ Ἄρεως.

1 μετώπιας T. ἀπεστραμμένους T. 2 δὲ om. T. πολυκύνους TV. 3 δεκανῷ om. TV. 4 εὐπαιδεύτους V. 5 ἄδ. κτωμ. T.] ἀδεκτομένους V. 6-7 καίτισι TV. 8 Δεύτερον T; in marg. man. 2 bis: τόπος ξενιτείας. τρίτον ζῦδια V. εἰσιν om. R. οἱ Δίδ. T. 8-11 ἀρσενικόν - μοίρας ιε' T: ἀρρενικόν ἑαρινόν δίσωμον στειρῶδες Κόσμου κακοδαιμόνια ὁστῶδες νεβρῶδες ἀνοειδές (sic) λογικόν αερῶδες οἶκος Ἑρμοῦ ὕψωμα οὐδενὸς κοίλωμα οὐδενὸς R; ἄρσεν. - δίσωμον V = T, deinde στειρῶδες κόσμου κακοδαιμόνημα ὁστ. νευρ. ἀνοειδές λογικόν αερ. βόρειον οἶκος Ἑρμοῦ κτλ. V. 11-12 ἐναντίωμα Διὸς om. TV. 12 νυκτερινόν TV. ἐπικ. Ζεὺς om. R. ὁ Ζεὺς T. 13 δὲ om. TV. περιανατέλλ. T (sic saepe). 13-14 καὶ δ. κ. tr. om. R. 14 ὑποκάτου T. ῥύματος R. ἐμπροσθεν R (sic et ὀπισθεν fere ubique pro ἐμπροσθίων et ὀπισθίων). 16 ἡ λύρα TV. ἐπὶ δένδρον R. 16-17 τοῦ bis

om. R. 18 ὁ Ἄπ. codd. δελφ V. 20 τοῦ Διὸς TV. δὲ ante β' om. T. 21 αὐτῷ om. T. 22 μέσον TV. τριῶν R] ζώνων (sic) T, τριῶν ζωνῶν V. μοῖρα μοῖρα (sic) μίαν T, μοῖραν μίαν V, μοίρας α' ο R. 23 ἐπὶ ἐν R. 24 τῷ δεξιῷ ὤμῳ codd. λεπτῶν om. V (ut saepius), λεπτῶν μ' om. R. 25-27 πάλιν - Κρόνου om. R. 27 ὁ om. RV. 28 λεπτῶν μ' om. R. μ' T] κ' V.

αὐθις παρανατέλλει ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου Διδύμου μοίρας κζ', μεγέθους β', κράσεως Διὸς καὶ Ἑρμοῦ. ἔχει δὲ ὅρια τῶν ε' πλανήτων· Ἑρμοῦ ζ', Διὸς ζ', Ἀφροδίτης ε', Ἄρεως ζ', Κρόνου ζ'. εἰσὶ δὲ ὑποτεταγμένα κλίματα ταῦτα· Καππαδοκία, κατὰ δὲ Πτολεμαῖον
 5 Ὑγκανία, Ἀρμενία, Ματτιανή, Κυρηναική, Μαρμαρική, Αἰγύπτου ἡ κάτω χώρα. κυριεύει δὲ τοῦ σώματος ὥμων καὶ χειρῶν· στοιχείων γ' καὶ ο'.

Ἀνατέλλουσι δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως β' κόμαι Ἀπόλλωνος, ἀπὸ γ' ἕως ε' κεφαλὴ, ἀπὸ ζ' ἕως θ' τράχηλος, ἀπὸ ι' ἕως ιβ' ὦμοι, ἀπὸ ιγ' ἕως ιζ'
 10 κοιλία, ἀπὸ ιη' ἕως κ' μηροί, ἀπὸ κα' ἕως κη' μέσαι κνήμαι, ἀπὸ κδ' ἕως κέ' πόδες καὶ ἀπὸ κς' ἕως λ' ἔσχατα βόρεια, ὅτι παρὰ τὸν Καρκίνον εἰσὶν.

Ἀποτελεῖ δὲ μελανόχρους, εὐγενεῖους, συνόφρους, ἀναφаланτίας, ταχεῖς ἐν τῷ περιπάτῳ, συναλλακτικούς, εὐπόρους. τούτων δὲ τοὺς
 15 μὲν ἐν τῷ πρώτῳ δεκανῷ εὐδόξῃσιν καὶ διοίκησιν ὑπερεχομένων πραγμάτων. καὶ παραλήψεσθαι πατρῷα· ἔσεσθαι καὶ γυμναστικούς καὶ κακοπαθεῖς, κενὰ καὶ μάταια μοχθοῦντας, πολυπείρους, ἐπινοηματικούς. τοὺς δὲ ἐν τῷ β' πολυκινδύνους, μοιχικούς, ἐναντίους γονεῦσι, μισοπονήρους, νουνεχεῖς, ῥιποκινδύνους, εὐπόρους. ἐν δὲ τῷ
 20 γ' δεκανῷ νικητικούς, εὐδόξους καὶ τὴν πατρίδα κοσμοῦντας.

Τέταρτον Ζῳδιὸν ἐστὶ Καρκίνος· τροπικόν, θερινόν, ὀρθόν, ἄφωνον, θηλυκόν, νυκτερινόν, εὐμετάβολον, σκαπτικόν, λεπρῶδες, κατωφερές, ὑδατῶδες, ὠροσκόπος κόσμου, ἀγαθῶν δηλώσεων, ὀχλικόν, πολύγονον, ἀμφίβιον, οἶκος Σελήνης, ὕψωμα Διὸς περὶ μοίρας ιη', τάπεινωμα
 25 Ἄρεως περὶ μοίρας κη', ἐναντίωμα Κρόνου, τρίγωνον ἡμέρας μὲν Ἀφροδίτης, νυκτὸς δὲ Ἄρεως, ἐπίκοινος ἡ Σελήνη. ἔχει δὲ δεκανοὺς τρεῖς. καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ παρανατέλλουσι τὰ ὀπίσθια τῆς Μικρᾶς

1 αὐθις om. R, πάλιν V. ὁ om. R. 1-2 διδύμων μοίρας κς' (sic) ὁ [i. e. ο] μεγέθους κράσ. R. 2-3 ἔχει - Κρόνου ζ' om. R. 3-4 ἔχει δὲ κλίμ. ὑποτετ. αὐτ. R. 4 ταῦτα om. TV. κατὰ δὲ Πτολεμαῖον (cf. l. c.). om. TV. 5 μαντία καρηνιαϊκὴ T, μαντεία καρηνιαϊκὴ V, μαντιανὴ κυριν. R. αἰγυπτος TV. 6 στοιχεῖα T. 6-7 γ' καὶ ο' T] γ' ο' R, τὸ V. 8-20 om. R. 8 κόμαι Ἀπόλλωνος scripsi : κομαίπαλοι T, κομαίπλ^{oi} V. Dicit tamquam si u n a sit figura Geminorum. 9 θ' T] ε' errore V. 9-10 ιζ' - ἕως ante μέσαι in marg. suppl. V (κη' om.). 10 μοιρὴ T. μέσαι om. T. 11 καὶ om. V. 12 εἰσὶν in ἐστὶν corr. V. 13 μελλάχρους T. ἀγενεῖους T. 15 εὐδ' (sic) οἴκησιν T (κ. διαίκ. om.). μὲν post εὐδόξῃσιν repetiit V. 17 καὶ νὰ καὶ μάταια ἀμοχθοῦντες T. 17-18 νοηματικούς T, ἐπινοηματικούς V. 20 ἐνδόξους T. καὶ om. V. κοσμοῦντες T. 21 Τρίτον T. In marg. man. 2 : τόπος πρὸς ἔξω. Τέταρτον (= τὸ τέτ.) V. ὁ Καρκ. T. ὀρθ. ἄφ. om. R. 22 νυκτερινόν om. R. σπαστικόν ci. Cumont coll. *Catal. Flor.*, p. 166, 19; sed σκαπτικόν Καρκίνος etiam Anonymus apud Maxim., ed. Ludwich, p. 108, 14; contra σπαστικά, ibid., p. 109, 10 sunt Scorpis et Pisces. 22-23 λεπρ. - ὑδ. TV] λατρῶδες R. 23 ἀγαθὸν δηλωτικόν R. 24 ἀμφίβιον T. Διὸς μοίρας ιε' R. ταπείν. TV] κολίωμα R. 25 περὶ om. R. ἐναντ. Κρ. om. TV. 26 δὲ om. R. ἐπικ. ἡ Σελ. om. R. ἡ om. V. Σελήνης V. δὲ om. TV. 27 μὲν om. R.

Ἄρκτου καὶ Σάτυρος ψαύων τοῦ ῥοπάλου καὶ Μοῦσα λυρίζουσα καὶ
 μία τῶν Χαρίτων καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Κανθάρου τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ
 δευτέρῳ δεκανῷ παρανατέλλουσι τὸ ἥμισυ τῆς Φάτνης καὶ ὁ ὄνος καὶ
 ἡ μέση τῶν Χαρίτων καὶ τὰ μέσα τοῦ Κανθάρου τῆς δωδεκαώρου. τῷ
 δὲ γ' δεκανῷ παρανατέλλουσιν ἡ τρίτη τῶν Χαρίτων καὶ ὁ ἄλλος ὄνος 5
 καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ τῆς Φάτνης καὶ τὰ τέλη τοῦ Κανθάρου τῆς δωδεκαώ-
 ρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Ἀφροδίτης, ὁ δὲ β' Ἑρμοῦ,
 ὁ δὲ γ' Σελήνης. παρανατέλλει δὲ τούτῳ λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τῆς
 κεφαλῆς τοῦ ἡγουμένου Διδύμου λεπτῶν κ', βόρειος, μεγέθους β', κρά-
 σεως Ἀρεως μόνου. ἔτι δὲ παρανατέλλει τὸ Νεφέλιον ἀπὸ μοίρας θ' ἕως 10
 μοίρας ιε' αὗται αἱ μοῖραι σινωτικαὶ τυγχάνουσι περὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς.
 ἔχει δὲ ὄρια τῶν ε' πλανητῶν Ἀρεως ζ', Ἀφροδίτης ζ', Ἑρμοῦ ζ',
 Διὸς ζ', Κρόνου δ'. ὑποτεταγμένα δὲ κλίματα ταῦτα Ἀρμενία, κατὰ δὲ
 Πτολεμαῖον Νουμιδία, Καρχηδών, Ἀφρική, Βιθυνία, Φρυγία, Κολ-
 χική. κυριεῖ δὲ τοῦ σώματος στήθους καὶ στομάχου, μαζῶν, καρδίας, 15
 σπληνός, ἀποκρῦφον τόπων, ἀμαυρώσεως διὰ τὸ Νεφέλιον, ἀλφῶν,
 λειχήνων, λεπρῶν, ἀποπληξίας καὶ ὕδρωπος, κυρτώσεως, φακῶν καὶ
 στοιχείων δ' καὶ π'.

Ἀνατέλλει δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως τρίτης ἄκρα, ἀπὸ δὲ δ' ἕως ζ' κεφαλὴ,
 ἀπὸ δὲ η' ἕως ι' κοιλία, ἀπὸ δὲ ια' ἕως ιγ' πόδες, ἀπὸ ιδ' ἕως ιθ' ἔσχατα, 20
 ἀπὸ κ' ἕως κδ' ῥάχis, ἀπὸ κε' ἕως κζ' ἀριστερὰ ἢ πρὸς νότον χηλὴ, ἀπὸ
 κη' ἕως λ' δεξιὰ ἢ πρὸς λίβα.

Ἀποτελεῖ δὲ μελανοχρόους, μικροτραχήλους, εὐθώρακας, σκαμβοὺς
 ἢ λοξοφορομένους ἐν τῷ περιπάτῳ, εὐσωμάτους, ἀλλοτρίων δαπανη-
 τάς. τούτων δὲ τοὺς μὲν περὶ τὸν πρῶτον δεκανὸν γεννωμένους 25
 εὐπορήσειν καὶ πολλοὺς εὐεργετήσειν καὶ μεγάλων φιλίας οἰκειώ-
 σεσθαι. τοὺς δὲ ἐπὶ τῷ β' δεκανῷ μικρολόγους, πολυαρρώστους,
 ἐπιτευκτικούς, Ξενιτεύοντας, ταῖς ὁράσεσι βλαπτομένους, εὐτέχνους.
 ἐν δὲ τῷ γ' ἐπιπολὺ μὲν ὑποταγεῖς τινι καὶ κινδυνώδεις γιγνομένους,

2 ἢ om. T. 6 ἄλλον T. μέλη R. 7 ὁ β' T. 8 π. τῷ Καρκίνῳ R. 9 Διδ.] καρκί-
 νου R. λεπτά κ' TV] μοίρας ο κ' (sive η'?) R. βόρειον TV. 10 ἔτι δὲ om. R.
 λαμπρὸς ἀστήρ ante τὸ νεφέλ. falso irrepsit in TV. 11 μοίρας om. V. ὑπάρ-
 χουσι R. τοῖς ὀφθαλμοῖς TV. 12-13 ἔχει - δ' om. R. 13 δὲ om. T. ὑπ. - ταῦτα]
 ἔχει δὲ κλίμ. ὑποτ. αὐτῷ R. In marg. infer. folii 140° man. poster. haec fere signa
 a ligatoris cultro partim abscisa adnotavit : Η γη πθιμέρνερμθιε η Γενθιη, crypto-
 graphica opinor quae non intellego. Ἀρμενία : cf. *Sphaera*, p. 296. 13-14 κατὰ δὲ
 Πτολεμαῖον om. TV (cf. *Tetrab.*, l. c.). 14 Καρχηδονία R. 15 στήθος καὶ στόμα-
 χον (vel -ος) TV. μαζῶν om. TV. καρδίαν V. 16 διὰ TV] δὲ R. τὸν ἐφίλιον T.
 παθῶν ὁ ἀλφῶν R. 17 λέπρων R. ὕδροτος T. φακῶν om. T. 18 καὶ ante
 στοιχ. om. RV. στοιχεῖα T. δ' καὶ π' om. V. 19-p. 201, 3 om. R. 1° ἀπὸ δ' T.
 20 ἀπὸ ια' V. 21-22 ἀπὸ κε' - λίβα om. T. 23 σκαμβοὺς (sic) T. 25 περὶ om. T.
 25-26 γεννωμένους ἔσεσθαι εὐπόρῃ TV. 26-27 οἰκειώσασθαι TV. 28 ἐπιτευτι-
 κούς T. εὐτέχνως V, εὐτέχν T. 29 ὑποταγῇ τινι V, ὑποταγῇ νι (sic) T. κινδυνῷ
 γιγνόμενα V.

σπαναδέλφους δὲ καὶ τῶν οἰκείων ἀπαλλοτριουμένους, φιλοθαλάσσιους δὲ καὶ ριψοκινδύνους κέρδους ἕνεκα, εὐτέκνους δὲ καὶ σίνους ἔχοντας ἐπὶ τῷ σώματι.

Πέμπτον Ζψιδίον ἐστὶ Λέων· ἀρσενικόν, ἡμερινόν, φωνήεν, ὀρθόν, 5 στερέον, βασιλικόν, ἀρχικόν, θερμόν, θερινόν, πυρώδες, ὀργίλον, ἀμετάτρεπτον, θυμικόν, δυσυπότακτον, ἀνωφερές, πολιτικόν, δημόσιον, στερῶδες, τετράπου, μελοκοπούμενον, ἀσελγές, ἐπαναφορὰ κόσμου, μονοτόκον, ἡγεμονικόν, ἀποβλέπον εἰς τὸν ἀπηλιώτην οἶκος Ἥλιου, ὕψωμα καὶ ταπείνωμα οὐδενός, ἐναντίωμα Κρόνου, τρίγωνον ἡμέρας 10 μὲν Ἥλιου, νυκτὸς δὲ Διός, ἐπίκοινος Κρόνος. ἔχει δεκανοὺς γ' καὶ τῷ μὲν πρώτῳ δεκανῷ παρανατέλλουσιν ὁ Κυνοπρόσωπος τοξεύων καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ Σκάφους καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Ὑδρας καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Ὀνου τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ β' δεκανῷ παρανατέλλουσι τὸ ἄλλο ἡμισυ τοῦ Σκάφους καὶ θεὸς τις ἔχων ἐκτεταμένας τὰς χεῖρας ἄνω καὶ ὁ νῶτος 15 τῆς Ὑδρας καὶ Κρατὴρ καὶ Κύμβαλα καὶ οἱ Φρύγιοι Αὐλοὶ καὶ τὰ μέσα τοῦ Ὀνου τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ γ' δεκανῷ παρανατέλλουσιν Ἡνίοχος τροχὸν βαστάζων καὶ Μειράκιον μικρὸν ἐπόμενον αὐτῷ καὶ τὰ μέσα τῆς Ὑδρας καὶ τὰ ὀπίσθια τοῦ Ὀνου τῆς δωδεκαώρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Κρόνου, ὁ δὲ β' Διὸς καὶ ὁ γ' Ἀρεως. παρανατέλλει 20 δὲ τούτῳ λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τοῦ αὐχένος τῆς Ὑδρας μοίρας γ' λεπτῶν μ', νότιος, μεγέθους β', κράσεως Κρόνου καὶ Ἀφροδίτης. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τῆς καρδίας τοῦ Λέοντος, δς καλεῖται Βασιλικός, μοίρας ζ' λεπτῶν ιβ', μεγέθους α', κράσεως Ἀρεως καὶ Διός. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τῆς οὐρᾶς αὐτοῦ 25 μοίρας κη' λεπτῶν ιβ', μεγέθους α', κράσεως Κρόνου καὶ Ἀφροδίτης. ἔχει δὲ ὄρια τῶν ε' πλανητῶν· Διὸς ζ', Ἀφροδίτης ε', Κρόνου ζ', Ἑρμοῦ ζ', Ἀρεως ζ'. ἔχει δὲ ὑποτεταγμένα κλίματα ταῦτα· Ἀσίαν· Ἰταλίαν, Γαλατίαν, Ἀπουλίαν, Φοινίκην, Χαλδαίαν, Ὀρχηνίαν. κυριεύει δὲ τοῦ σώματος νευρῶν, ὀστέων, ὀσφύος, καρδίας, ὀράσεως, ἀνδρείας· 30 στοιχείων δὲ ε' καὶ ρ'.

1 ἀπαλλοτριωμένους TV. 2 εὐτέκνους T. δὲ σίνους T. 3 τῷ (lacuna) ματι V. 4 Τέταρτον T; in marg. man. 2 τόπος τοῦ ἀγαθοδαίμονος. ὁ Λέων T. ἡμερ. - ὀρθ. om. R. 5 θερινόν om. TV; sed cf. Maxim., p. 105, 20 et p. 106, 25. 7 μελλοκοπούμενον T, μελεοκοπούμενον V. 8 μον. - ἀπηλ. om. RV. 9 καὶ ὕψ. οὐδενός, κοίλωμα οὐδενός R. ἐναντ. Κρ. om. TV. 10 μὲν om. R. ἐπίκοινος Κρόν. om. R. 11 τουξεύων T. 12 τοῦ ὕδρου R (et infra). τῆς ὄνου T. 13 δὲ om. T. β' om. R. 14τ. χ. ἁ. ἐκτετ. T. νότος codd. 16 ὁ ἦν. TV. 17 βαστάζων TV] Ισδζων R.

π' 19 φέρει ἄσω R. δὲ om. T. καὶ ὁ] ὁ δὲ R. 20 δέ] καὶ R. 21 λεπτῶν om. RV. 22 τοῦ om. R. 23 Βασιλικός codd. : fort. scrib. Βασιλίσκος ut apud Ptolem. Gemin., Schol. Arat. (v. 147). λεπτῶν ιβ'] καὶ ιβ' R. κράσ. Ἀρ. om. T. 25 λεπτῶν om. RV. α' om. R. καὶ om. V. ♀ fere deletum. 26-27 ἔχει - ζ' om. R. 26 ἔχων V. 27 ὑποτετάκται δὲ κλίματα R. δὲ καὶ T. ταῦτα om. RT. ἀσία etc. (nominativi) RT. Cf. de Ἀσία *Sphaera*, l. c., cell. ex Ptolem. 28 γαλατῖοι T, γαλατίων V. χαλδία R. ὀρχησία R. 29 τοῦ om. R. νευρῶν R. σφυός V. καρδίαν T. 30 τὸ δὲ στοιχείον ε' καὶ ρ' T, στοιχείων ε ρ R, ε' κ. ρ' om. V.

Ἀνατέλλει δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως γ' κεφαλῇ, ἀπὸ δ' ἕως ζ' τράχηλος, ἀπὸ η' ἕως ια' ῥάχιδι, ἀπὸ ιβ' ἕως ιδ' ὀσφύς, ἀπὸ ιε' ἕως ιθ' ἰσχία, ἀπὸ κ' ἕως κβ' οὐρά, ἀπὸ κγ' ἕως κε' ἀγκύλαι, ἀπὸ κς' ἕως κη' τὸ περὶ τὰς ἀγκύλας ἄκρον ἔξω νενευμένον τῆς οὐρᾶς μέρος, ἀπὸ κθ' ἕως λ' ὀπισθίων ποδῶν βάσεις καὶ δυνυχες.

5

Ἀποτελεῖ δὲ λευκόχροας, ὑποπήρους, τοῖς δὲ ὀμμασιν εὐχαρόπους, μεγαλοστόμους, ἀραιόδοντας, εὐτραχήλους, κοντορίνους, εὐστέρνους, ἐγκοιλίους, κάτωθεν ἰσχυνοτέρους καὶ λεπτοσκελεῖς, βαρυφώνους, σκληρούς, ἐντρόφους. τούτων δὲ τοὺς μὲν ἐν τῷ α' δεκανῷ φιλοκασιγνήτους, ὀρειβάτας, ἐπιμόχθους. κατὰ δὲ τὸν β' βασιλικούς, θρα- 10 σείς, γενναίους, ἀρχοντικούς, ὀλιγοχρονίους, πατρῶα ὀλοθρεύοντας. κατὰ δὲ τὸν γ' ῥυπαρούς, βλοσυρώδεις, ψυγιζομένους, εὐτόρους, ἡγεμονικούς, ἐκδημοτικούς, πολλοὺς μὲν εὐεργετοῦντας, πολλοὺς δὲ καὶ ἀδικοῦντας, ἀποβάλλοντας ἀδελφούς καὶ ἑαυτοὺς οὐκ εὖ θανατοῦντας.

Ἐκτον Ζῦδιόν ἐστι Παρθένος σύνθετον, ὀρθόν, θηλυκόν, νυκτερι- 15 νόν, θερινόν, πτερωτόν, τριπρόσωπον, λογικόν, κατωφερές, φωνήεν, γεῶδες, εὐμετάβολον, μυστικόν, ὑποτακτικόν, δίσωμον, ἀνθρωποειδές, στειρώδες, ἀποβλέπον εἰς τὸν λίβα, ἀπόκλιμα κόσμου, οἶκος Ἑρμοῦ καὶ ὕψωμα Ἑρμοῦ περὶ μοίρας ιε', ταπεινῶμα Ἀφροδίτης περὶ μοίρας κζ', ἐναντίωμα Διός, τρίγωνον ἡμέρας μὲν Ἀφροδίτης, νυκτὸς δὲ 20 Σελήνης, ἐπίκοινος δ' Ἑρμῆς. ἔχει δεκανοὺς τρεῖς. καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ παρανατέλλουσι θεὰ τις ἐπὶ θρόνου καθεζομένη καὶ τρέφουσα παιδίον, ἣν τινες λέγουσι τὴν ἐν ἀτρίῳ θεὰν Ἰσιν τρέφουσιν τὸν Ὠρον. παρανατέλλουσι δὲ καὶ Στάχυς καὶ τὰ μέσα τῆς Ὑδρας καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Κόρακος καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Λέοντος τῆς δωδεκαῦρου. τῷ δὲ β' δεκανῷ 25 παρανατέλλουσι Μοῦσα λυρίζουσα καὶ τὰ μέσα τοῦ Κόρακος καὶ ἡ οὐρὰ τῆς Ὑδρας καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ Βούτου τοῦ ταυροκεφάλου καὶ τὸ ἡμισυ τοῦ Ἀρότρου καὶ τὰ μέσα τοῦ Λέοντος τῆς δωδεκαῦρου. τῷ δὲ

1-14 om. R. 2 ιε' T] ιη' V. 3-4 παρὰ τ. δ. V, περιτανγκύλας (sic) T. 4 ἔξω-
νευμένου TV; passivum inusitatum. μέλος T. 5 καὶ om. V. 6 λευκοχρόας V,
λευκοχρούας T. ὑποπύρους V. εὐχαρόπους T. 7 ἀρεόδοντας T. κοντορίνος
videtur i. q. κοντός et κόντουρος (v. Cangium s. v.) = brevis statura. 8 ἐγκοι-
λίους : « χαροπούς ὀφθαλμοὺς ἐγκοίλους dicitur habere leo Aristot., *Phys.*, 809 b,
19 » Stephanus in *Thesaurus*; cf. etiam Ps.-Aristot. *Physiognom.*, p. 48, 19 Foerster.

τ ζ'

ζ

9-10 φιλοκασι T, φιλοκασηγ V. 10 τοῦ β' T. 11 πατρῶων TV. ὀλοθρεύοντας V.
12 τῆς γ' T. ψυγιζομένους (ψυγιζ. codd.) videtur idem quod ψυχιζομένους,
algentes. 13 ἐκδηματικός T. 14 ἀδελφούς καὶ ἑαυτοὺς οὐκεθνατοὺς T,
ἀδελφούς καὶ αὐτοὺς οὐκ ἐκ θανατοῦν V. 15 Πέμπτον T. In marg. man. 2 : τόπος
τοῦ κακοδαίμονοντος. ἡ Παρθ. T. σύνθ. - νυκτερινόν TV] δίσωμον θηλυκόν R.
16 τριπρ. om. T, at cf. Maximus, p. 108, 6, et *Sphaera*, p. 439, 1. φωνήεν om. R.
17 Post εὐμ. R inserit διφυές. 17-18 δις. - λίβα om. RV. 19 καὶ et Ἑρμοῦ π.
μοίρ. ιε' om. R. ταπ.] κοίλωμα R. 19-20 π. μ. κζ' om. R. 20 ἐναντ. Διός om.
TV. 21 ἐπὶ κ. δ' E. om. R, ἐπίκοινος O' V; cf. Bouché-Leclercq, p. 204. 22 παί-
δων. ἐν ἀτρίῳ θεὰν εἰς ἣν τρέφουσα τῶν ὡρῶν TV. ἐν ἀτρίῳ : cf. *Sphaera*,
p. 211 sq. 24 δὲ στάχυς R. τοῦ ὕδρου R. 25-28 τῷ - δωδ. om. R.

- τρίτῳ δεκανῷ παρανατέλλει τὸ ἄλλο ἥμισυ τοῦ Βούτου καὶ τὸ ἕτερον ἥμισυ τοῦ Ἀρότρου καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ Κόρακος καὶ οἱ Στάχυες καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ Λέοντος τῆς δωδεκαώρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Ἡλίου, ὁ δὲ β' Ἀφροδίτης, ὁ δὲ γ' Ἑρμοῦ. ἡ δὲ Παρθένος οὐκ ἔχει
 5 λαμπροὺς ἀστέρας παρανατέλλοντας, λέγω δὴ τοῦ α' καὶ β' μεγέθους. παρανατέλλει δὲ μόνος ὁ ἐπ' ἄκρας τῆς νοτίας καὶ ἀριστερᾶς πτέρυγος μοίρας β' λεπτῶν κς' καὶ μεγέθους τρίτου, κράσεως Ἑρμοῦ καὶ Ἀρεως, βόρειος. καὶ πάλιν ἐν τῇ δεξιᾷ πτέρυγι ὁ καλούμενος Προτυγητῆς μοίρας ιε' λεπτῶν λς', βόρειος, μεγέθους γ', κράσεως Κρόνου καὶ Ἑρμοῦ.
 10 ἔχει δὲ ὄρια τῶν ε' πλανητῶν· ἀπὸ μοίρας α' ἕως ζ' ὁ Ἑρμῆς, ἡ Ἀφροδίτη ι', ὁ Ζεὺς δ', ὁ Ἄρης ζ', ὁ Κρόνος β'. εἰσὶ δὲ καὶ ὑποτεταγμένα κλίματα ταῦτα· Ἑλλάς, Ἰωνία, Ἀχαΐα, Μεσοποταμία, Βαβυλωνία, Μέση Αἰθιοπία, Ἀσσυρία, Κρήτη. κυριεύει δὲ τοῦ σώματος κοιλίας καὶ τῶν ἐντὸς πάντων καὶ τῶν ἀποκρύφων· στοιχείων δὲ ζ' καὶ σ'.
- 15 Ἀνατέλλει δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως γ' κεφαλὴ, ἀπὸ δὲ δ' ἕως ς' ῥίν, ἀπὸ ζ' ἕως ι' τράχηλος, ἀπὸ ια' ἕως ιγ' βραχίων, ἀπὸ ιδ' ἕως ιη' δάκτυλοι, ἀπὸ ιθ' ἕως κα' στάχυες, ἀπὸ κβ' ἕως κγ' κνήμαι, ἀπὸ κδ' ἕως κζ' τὰ πρὸς βορρᾶν, αἱ δὲ λοιπαὶ πρὸς νότον.

Ἀποτελεῖ δὲ εὐχροας, εὐμήκεις, εὐειδεῖς, εὐσυναλλάκτους, ἱλαροὺς, 20 προσηνεῖς, διαβαλλομένους <πρὸς> παιδία καὶ τὰ πλεῖστα ὡς φιλόπαιδας. ἐπὶ μὲν τοῦ α' δεκανοῦ μακροβίους, ἐπιμόχθους, παρὰ μεγάλους προκόπτοντας, πολλὰ δὲ βλαπτομένους διὰ φιλοκέρδειαν. ἐπὶ τοῦ β' σοφοὺς, κατωφερεῖς καὶ ἀποβάλλοντας ἐν νεότητι, εἰς δὲ γῆρας εὐτυχεστέρους, ἐπιτευκτικούς, εὐπαθεῖς εἰς ἀσθένειαν. ἐπὶ δὲ τοῦ γ'
 25 ταπεινοὺς τῷ βίῳ, ὑποταγὴν λαμβάνοντας καὶ πολλὰ παρὰ τὴν ἀξίαν ὑπομένοντας.

Ἐβδομον Ζῳδιὸν ἐστὶ Ζυγός, ἀρρενικόν, ἰσημερινόν, ὀρθόν, ἡμερινόν, φωνήεν, τροπικόν, ἀνθρωποειδές, ἀνωφερές, δίκαιον, ἀερῶδες,

1 βότου T (βούτου recte V); βούτου - τοῦ om. R. Forma βδτης cum usu Arabico consentit, de quo v. Ideler, *Sternnamen*, p. 46, et *Catal.*, V, 1, p. 163, 14 et 24. ἕτερον T] ἄλλο V. 2-3 οὐρὰ λέοντος R. 4 δ β' TV. 5 γ' TV. 5 λέγω RV] ἄλλὰ T. 7 λεπτῶν om. V. κς' om. R. καὶ om. T; bis om. V. τρίτου om. R. 8 βόρειον TV. καὶ πάλιν ὁ ἐν τῷ δεξιῷ πτερυγίῳ καλούμενος προτυγητῆρ (sic) μοίρας ιε' λς' R. πάλιν ἐν τῇ δε α' (sic) T. 9 μοίρας κε' V, μοίρας κ' T. Κρόνου RV] Ἡλίου T. 10-11 ἔχει - β' om. R, planetarum nomina sine articulo V. 11-12 κλίμ. δὲ ὑποτεταγμένα τῇ παρθένῳ ταῦτα R. 12 ἑλασιωνία R. Cf. *Sphaera*, p. 296; Paulus Alexandr., c. 7. Cetera ex Ptolem., l. c. praeter Ἰωνία et Αἰθιοπία, cf. Hephaest., p. 55, 21. 12-13 Βαβυλωνία μέση καὶ Αἰθ. R, sed Μέση Αἰθιοπία coniungendum, cf. Ptolem., l. c., p. 74, 4, ed. 1553. 13 ἀπυρία R. 13-14 κυρ. - ἀποκρύφων = Additamenta Vettiana in *Catal.*, IV, 180, 17. καὶ τ. ε. π. bis scripsit V. 14 τόπων post ἀποκρ. add. R. δὲ om. TV. ζ' καὶ σ' om. V. 15-26 om. R. 16 ια' T] ιβ' V. 17 κγ' V] κς' T. 19 εὐμήκεις T. εὐρειδεῖς V. 20 πρὸς addidi. παιδίους T. 21 δεκανοῦ bis V. 23 κατωμερίς T, κατωμερεῖς V. 24 ἐπιτευκτικούς T. δὲ om. T. 25 ταπεινοὶ V. ὑποταγῆς V, ὑποταγείς T. 27 Ἐκτον T. In marg. man. 2 τόπος Ζωῆς. ὁ Ζυγός T. 27-28 ἀρρ. - τροπ. TV (ἡμερ. om. T)] ἀρρενικόν τροπικόν ἰσημερινόν R.

εὐμετάβολον, μετοπωρινόν, ὑπόγειον κόσμου, δημόσιον, πολιτικόν, αὐξομειωτικόν· οἶκος Ἀφροδίτης, ὕψωμα Κρόνου περὶ μοίρας κα', ταπεινῶμα Ἡλίου περὶ μοίρας ιθ', ἐναντίωμα Ἄρεως, τρίτωνον ἡμέρας μὲν Κρόνου, νυκτὸς δὲ Ἑρμοῦ, ἐπίκοινος ὁ Ζεὺς. ἔχει δὲ δεκανοὺς τρεῖς· καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ παρανατέλλουσιν ὁ Ἄιδης καὶ Μοῦσα 5 λυρίζουσα καὶ ὁ Πορθμεὺς καὶ μέρος τῆς Ἀχερουσίας λίμνης καὶ μέρος τοῦ Σκάφους καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Τράγου τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ β' δεκανῷ παρανατέλλουσιν Ἡνίοχος καὶ Μειράκιον καὶ τὰ ἐμπρόσθια τοῦ Κενταύρου καὶ τὰ μέσα τοῦ Σκάφους καὶ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης καὶ Κρήνη καὶ Ἀγορὰ καὶ τὰ μέσα τοῦ Τράγου τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ 10 γ' δεκανῷ παρανατέλλουσι τὰ ὀπίσθια τοῦ Κενταύρου καὶ τὰ τέλη τοῦ Σκάφους καὶ τῆς Ἀχερουσίας λίμνης καὶ Ἀριάδνη ἀνακειμένη ἔχουσα τὴν εὐώνυμον χεῖρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ ὁ Στέφανος τῆς Ἀριάδνης καὶ ἐν οὐρανῷ κεφαλαὶ δύο <καὶ> οἱ λεγόμενοι Βαλλισταὶ καὶ Ἀδωνις, δν καλοῦσιν Οὐρανόν, καὶ τὰ τέλη τοῦ Τράγου τῆς δωδεκαώρου. συνήν- 15 τηκε δὲ Ζυγὸς ἀπὸ τῶν τοῦ Σκορπίου χηλῶν, ἔχει δὲ καὶ δισώμου δύναμιν διὰ τὰς πλάστιγγας. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Σελήνης, ὁ δὲ β' Κρόνου, ὁ δὲ γ' Διός. παρανατέλλει δὲ τούτῳ λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τοῦ Στάχυος λεπτῶν κ', βόρειος, μεγέθους α', κράσεως Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ἐπὶ τοῦ 20 Βοώτου ὁ καὶ Ἀρκτοῦρος, μοίρας ε' λεπτῶν μ', βόρειος, μεγέθους α', κράσεως Ἄρεως καὶ Διός. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τοῦ βορείου Στεφάνου μοίρας ιε' λεπτῶν κ', βόρειος, μεγέθους β', κράσεως Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ. πάλιν παρανατέλλει ὁ ἐπὶ τῆς χηλῆς τοῦ Σκορπίου λαμπρὸς ἀστήρ μοίρας κε' λεπτῶν ν', βόρειος, μεγέθους β', 25 κράσεως Διός καὶ Ἑρμοῦ. ἔχει δὲ ὅρια τῶν ε' πλανητῶν· Κρόνου ζ', Ἑρμοῦ η', Διός ζ', Ἀφροδίτης ζ', Ἄρεως β'. εἰσὶ δὲ ὑποτεταγμένα κλίματα ταῦτα· Λιβύη, Κυρήνη, Βακτριανή, Κασπία, Σηρική, Θηβαῖς, Σακίς, Τρωγλοδυτική. κυριεύει δὲ τοῦ σώματος ἰσχυίων γλουτῶν βου-

1-2 δημόσιον. - Ἀφροδ. om. R. 2 ante οἶκος T inserit ἀσελγές καὶ πολύγονον, cf. infra p. 205, 1. περὶ om. R. 3 ταπ. TV] κοίλωμα R. 3 περὶ om. R. ἐναντ. Ἄρ. om. TV. 4 ἐπίκ. ὁ Ζ. om. R. ὁ om. V. δὲ om. TV. 5 ὁ Ἄιδης RV] ἡνίοχος T falso. 6 ὁ πορθμῆς T, ὁπορθμῆς V. 7 ἡ om. TV. τοῦ om. T. τῆς] τοῦ T. 8 ἐμπροσθεν R. 10 κρήνη R] κοινή T, κοινή V. 12 ἡ Ἀριάδνη R. 14 ἐν οὐρανῷ, cf. *Sphaera*, p. 253. κεφαλὴ β' V. καὶ addidi. βαλλισταὶ V (ut olim conieceram *Sphaera*, p. 252), βαλανισταὶ T, βασιλῆς τε R (cf. *Sphaera*, p. 251 sq., 259). 15 τῆς ιθ' ὥρας V. συνήντηκεν ὁ Ζυγὸς videtur = evenit, ortus est ex Scorpii chelis. 16 ληλῶν R. 17 δύναμιν καὶ τὰς πλάστιγγας (sic) R. 18 δὲ bis om. TV. τοῦτο R. 19 λεπτά η' T. μοίρας ο' η' (vel κ') R. 20-22 πάλιν - Διός om. R. 21 λεπτῶν om. V. 23 βορείου τοῦ στεφ. TV. λεπτῶν (λεπτά T) om. VR. 24 πάλιν om. R. χηλ^ο T. 25 λεπτῶν (λεπτά T) om. RV. 26-27 ἔχει - β' om. R. 26 τὰ ὅρια T. 27 εἰσὶ scripsi propter nominativos] ἔχει TV. 27-28 κλίματα ὑποτεταγμένα Ζυγῷ ταῦτα R. 28 Λιβύη: cf. *Sphaera*, p. 297 (ex Paulo Alex.). μακτριανή TV. Κασπία TV] καὶ πία R. συρική R. 29 σάκαι R. Σακίς hic vix recte; Ὅασις, Ptolem., l. c. 31, cf. *Catal.*, IV, p. 181, 4. σχιῶν TV, γλουτῶν TV] οὐτῶν R.

βώνων, κόλου, ὀπισθίων μερῶν, κύστεως. ἔστι δὲ καὶ ἀσελγὲς καὶ πολύγονον κατὰ τὸν Τράγον. τὰ δὲ στοιχεῖα η' καὶ τ'.

Ἀνατέλλουσι δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως δ' αἱ ἀρχαὶ τούτου, ἀπὸ ε' ἕως ε' αὐτὴ ἢ ὀπὴ ἔνθα [ἢ ὀπὴ] καὶ ὁ τόνος, ἀπὸ ζ' ἕως ια' τὰ πρὸς τῇ
5 κεφαλῇ, ἀπὸ ιβ' ἕως ιγ' αὐτὴ ἢ κεφαλὴ, ἀπὸ ιδ' ἕως ιζ' τράχηλος, στήθος καὶ κοιλία, ἀπὸ ιη' ἕως κ' ἦτρον, ἀπὸ κα' ἕως κβ' μηροί, ἀπὸ κγ' ἕως κδ' ὦμοι, ἀπὸ κε' ἕως κζ' πόδες, αἱ δὲ λοιπαὶ τὰ πρὸς νότον.

Ἀποτελεῖ δὲ εὐκράτους, μελανοφθάλμους, εὐτριχας, εὐφόρους, δικαίους. τούτων δὲ τοὺς μὲν ἐν τῷ α' δεκανῷ ἐναρέτους,
10 ἀνδρείους, φιλοφίλους, πολυπλανήτους. ἐπὶ δὲ τοῦ β' εὐφυεῖς, σοφούς, ἡγεμονικούς, εὐδόξους, φιλογυναίους, ἐκδημητάς, δικαίους, πολυγνώστους, σπαναδέλφους. ἐπὶ δὲ τοῦ γ' εὐφυεῖς, δαπανητάς δὲ καὶ εὐμεταβόλους, οὐκ ἀπονήρους.

Ὅγδοον ζῦδιόν ἐστι Σκορπίος, θηλυκόν, νυκτερινόν, ὀρθόν, στε-
15 ρεόν, μετοπωρινόν, ἄφωννον, ὑδατῶδες, πολύσπορον, φθοροποιόν, κατω-
φερές, κυρτῶδες, λεπρῶδες, ἀλφῶδες, ἀμετάβλητον, ὀργίλον, πικρόν, δόλιον, πλαστικόν, κόσμου ἀγαθὴ τύχη, οἶκος Ἄρεως, ὕψωμα οὐδε-
νός, ταπείνωμα Σελήνης περὶ μοίρας γ', ἐναντίωμα Ἀφροδίτης, τρίτω-
νον ἡμέρας μὲν Ἀφροδίτης, νυκτὸς δὲ Ἄρεως, ἐπίκοινος ἢ Σελήνη.
20 ἔχει δεκανοὺς τρεῖς. καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ παρανατέλλουσιν Ὑγεία καὶ
τὰ ὀπίσθια τοῦ Κενταύρου καὶ τὰ ἐμπρόσθια τοῦ Ταύρου τῆς δωδε-
καῳρου. τῷ δὲ δευτέρῳ δεκανῷ παρανατέλλουσιν Ἀσκληπὶδς καὶ τὰ
μέσα τοῦ Κενταύρου <καὶ τὰ μέσα τοῦ Ταύρου> τῆς δωδεκαῳρου. τῷ
δὲ γ' δεκανῷ παρανατέλλουσι τὰ ἐμπρόσθια τοῦ Κενταύρου βασιτάζον-
25 τος λαγῶν καὶ τὰ ἐμπρόσθια τοῦ Κυνὸς καὶ ὁ Ὀφιούχος καὶ τὰ ὀπί-
σθια τοῦ Ταύρου τῆς δωδεκαῳρου. καὶ ὁ μὲν πρῶτος δεκανὸς φέρει
πρόσωπον Ἄρεως, ὁ δὲ β' Ἥλιου, ὁ δὲ γ' Ἀφροδίτης. παρανατέλλει δὲ
αὐτῷ λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τοῦ δεξιοῦ ποδὸς τοῦ Κενταύρου μοίρας ια',

1 κύλου V (at cf. *Catal.*, IV, 181, 5): ἀφαιδρὸν [i. e. ἀφῆδρων] T. 1-2 ἔστι-
τράγον (τράγονη R) om. T vel potius partim supra inseruit p. 204, 2. 1 δὲ δσ. V.
2 κατὰ τὸν τράγον om. V. στοιχείων η' τ' R, κυριεύει δὲ στοιχείων V (η' καὶ τ'
om.) 3-13 om. R. 3 α') μιδς TV. 4 αῦτη TV. ἢ ὀπὴ quod uncis inclusi falso
in TV iteratum videtur. 5 ιβ' T] ια' V ut vid. αῦτη TV. 6 κ' ἦτρον T, κη' (vel
κβ') τρὸν V. 7 κγ' T] κ' V. 8 ἀποτελεῖ T. 10 φιλ. V] πολυφύλους T. 11 ἐνδό-
ξους T. 12 φιλογνώστους codd., πολυγνώστους scripsi; cf. *Hephaest.*, p. 58, 14
(ἔσται γνωστός ἐν τόποις πολλοῖς). δὲ om. T. 13 εὐμεταβόλους T. 14 Εὐδο-
μον T. In marg. man. 2: τόπος κτιμάτων. ὁ Σκ. T. νυκτ. ὀρθ. om. R. 15 ἀφω-
νον R post κατωφερές. 16 λεπρ. TV] λεπρῶδες λατρῶδες R (falso, cf. *Maxim.*,
p. 108, 27). ἀμετάβλητον om. T. 17 πλαστικόν om. RV. 18 ταπ. TV] κοί-
λωμα R. π. μ. γ' om. R. ἐναντ. Ἀφροδ. om. TV. 19 ἐπίκ. ἢ Σ. om. R, ἢ
om. V. 20-22 Ὑγεία - παρανατέλλ. om. T. 20-21 Ὑγεία - Κενταύρου καὶ om. V.
21 Ταύρου R] Κενταύρου V. 22 τὰ om. R. 23 καὶ τὰ μέσα τοῦ Ταύρου in
omnibus codd. exciderunt. 24 ἐμπροσθεν R, ὀπίσθια TV. 24-25 βασιτάζοντα T.
25-26 ἐμπροσθεν R, ἐμπρόσθια TV; correxi, cf. *Sphaera*, p. 19. 27 δὲ bis om. TR.
δὲ (ult.) om. V. 28 τοῦτω R. Κεντ.] κέν m. R. ια' TV] ιβ' o R.

βόρειος, μεγέθους α', κράσεως Ἀφροδίτης καὶ Διός. πάλιν παρανα-
τέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ καλούμενος Ἀντάρης μοίρας ις', λεπτῶν κ',
νότιος, μεγέθους β', κράσεως Ἄρεως καὶ Διός. ἔχει δὲ ὄρια τῶν ε' πλα-
νῆτων Ἄρεως ζ', Ἀφροδίτης δ', Ἑρμοῦ η', Διός ε', Κρόνου ζ'. ὑποτέ-
τακται δὲ αὐτῇ κλίματα ταῦτα Ἰταλία, Μεταγυνίτις, Μαυρητανία, 5
Γαιτουλία, Συρία, Κομμαγηνή, Καππαδοκία. κυριεύει δὲ τοῦ σώματος
αἰδοίων καὶ κύστεως καὶ βουβώνων καὶ ἔδρας. ποιεῖ δὲ διὰ τὸ κέντρον
ἀμαυρώσεις, ἐπισκισμούς, λιθιάσεις, στραγγουρίας, κήλας καὶ βρογ-
χοκήλας, ἀρρητοποιίας, πολυκοινίας, συριγγώματα, καρκινώματα,
αἱμορραγίας. κυριεύει δὲ στοιχείων θ' καὶ υ'.

10

Ἀνατέλλουσι δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως γ' χηλαί, ἀπὸ δ' ἕως ζ' κεφαλὴ,
ἀπὸ η' ἕως ι' τράχηλος, ἀπὸ ια' ἕως ιγ' στήθος, ἀπὸ ιδ' ἕως ις' κοιλία,
ἀπὸ ιζ' ἕως κα' ῥάχισ, ἀπὸ κβ' ἕως κδ' κέντρον, ἀπὸ κε' ἕως κζ' τὸ μέσον,
ἀπὸ κη' ἕως λ' τὸ ἔσχατον τοῦ κέντρου.

Ἀποτελεῖ δὲ μελανόχρους, μελανοφθάλμους, αὐστηρούς, οὐλότρι- 15
χας, λεπτοφώνους, εὐψύχους, ταχεῖς καὶ ὑπερόπτας. καὶ ἐπὶ μὲν
τοῦ α' δεκανοῦ ἀδίκως πλανητεύοντας, πολυκινδύνους, ἐπάνδρους,
μετρίουσιν τῇ βίῃ. ἐπὶ δὲ τοῦ β' ἐπιμόχθους, νουνεχεῖς, ἰσχυρογνώ-
μονας, ἐκδημητάς, ἐπὶ μεγάλων τασσομένων, ἀτέκνους δὲ καὶ σινομέ-
νους τὸ σῶμα. ἐπὶ δὲ τοῦ γ' σκολιούς, κερδαλέους, κακοπαθεῖς, 20
πολλὰ μαινομένους καὶ πολλοὺς ἀδικοῦντας, προλιπόντας τοὺς
οἰκείους, κακοβίους, ὀλιγοχρονίους.

Ἐννατον Ζψιδίον ἐστὶ Τοξότης, ἀρρενικόν, δίσωμον, βασιλικόν,
ἀνθρωπόμορφον καὶ θηριῶδες, νευρῶδες, διπρόσωπον, χερσαῖον,
τετράπουν, ἀσθενόφθαλμον, ἡμίφωνον· διπρόσωπον δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ 25
ἔχειν ἐκ τῶν ὀπισθεν τῆς κεφαλῆς μέρος ἕτερον προσώπου διαδημα-

1 Ζεύς V. 2 ις' κ' VR, ζ' λεπτά κ' T. 3-4 ἔχει - ζ' om. R. 4 η' T] β' V.
4-5 καὶ ὑποτεταγμένα κλίματα ταῦτα V, κλίματα αὐτῇ ὑποτεταγμένα αὐτῇ
ταῦτα R. 5 καὶ κλίματα T. Ἰταλίαν etc. (accusativi) TV. Μεταγ. om. TV (falso,
cf. Ptolemaeus, I. c., et *Catal.*, IV, 180, 17). 6 Κομμαγηνή R. 7 αἰδοίου R. κύστ.

καὶ βουβώνων ἔδρας RV, κύστεως βουβώνων καὶ ἔ. T. 7-8 κέντρον τῆς ἀμαυρώ T.
8-9 βρογγοκήλας V, βρογγοκήλας T, βρουχοκήλας R. 9 ἀρρητοποιίας *scripsi ex*
additamentis Veltianis, ubi haec omnia ad verbum recepta sunt (Catal., I. c., cf.
Hephaestio, p. 59, 18), ἀρματοποιίας R, om. TV. καρηνώματα T. 10 καὶ αἶμ. R.
κυριεύει δὲ om. R. 9' καὶ υ' om. V, θυ' R. 11-22 om. R. 11 δὲ om. T. α'] μῆδ
TV. 12 στήθος om. V. 13 κα' T] ια' V. κε' T] κδ' V. 15 ἀποτελεῖ T. μελανο-
χρούς T. 15-16 οὐλότριχας TV. 16 εὐρύχους T. ὑπερόπτας V] ὑποπτερούς T.
καὶ om. T. 17 ἀδίκος T. 18 β' T] βορείου V. 19 ταρασσομένους T. 21 πολύπον-
τας (*sic*) T. 22 ὀλιγοχρονίους T. 23 Ὀγδοον T. In marg. man. 2: τόπος ἀδελφῶν.
ὁ Τοξ. T. 23-p. 207, 2 δίσωμον - ἀγαθόν T] ἡμερινόν ὀρθόν φωνῆν μετοπωρινόν
σύνθετον τετράπουν πυρῶδες ἀνωφερὲς ἀγαθόν εὐμετάβλητον αἰνιγματῶδες
ὀλιγόγονον ἡμιτελὲς ἡγεμονικόν βασιλικόν V, μετοπωρ. δίμορφον δίσωμον πτερω-
τόν τετράπουν πυρῶδες ἀνωφερὲς ἀγαθόν εὐμετάβλητον διφυὲς αἰνιγματῶδες
ὀλιγόγονον ἡμιτελὲς ἡγεμονικόν βασιλικόν κάθυγον διὰ τὴν Ἀργῶ R. 26 ἔχων T.

τοφόρον, ἀφ' οὗ καὶ βασιλικὸν ἐκλήθη· ὀρθόν, μετοπωρινόν, πυρῶδες, ὀλιγόγονον, ἀγαθόν, κόσμου ἀπόκλιμα καὶ ὁ περὶ δούλων <τόπος>, οἶκος Διός, ὕψωμα δὲ Καταβιβάζοντος περὶ μοίρας ιε', ταπείνωμα Ἀναβιβάζοντος περὶ μοίρας ιε', ἐναντίωμα Ἑρμοῦ, τρίγωνον ἡμέρας μὲν Ἡλίου, 5 νυκτὸς δὲ Διός, ἐπίκοινος Κρόνος. ἔχει δεκανοὺς γ'. καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ παρανατέλλουσι θεὸς τις κατακέφαλα κείμενος, καλεῖται δὲ Τάλας, καὶ κόραε ψαύει αὐτοῦ τῆς κεφαλῆς, καὶ Κύων ἀπεστραμμένος καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἰέρακος τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ δευτέρῳ δεκανῷ παρανατέλλουσι Κηφεὺς τὴν δεξιὰν χεῖρα διδοὺς τῷ Θηρίῳ καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Θηρίου 10 καὶ τὸ ἡμισυ τῆς Ἀργοῦς καὶ <τὰ ἐμπρόσθια τοῦ Δελφίνος καὶ τὰ μέσα τοῦ Ἰέρακος τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ τρίτῳ δεκανῷ παρανατέλλουσι> τὰ ὑπόλοιπα τοῦ Δελφίνος καὶ Πέλαγος καὶ τὸ ἡμισυ τῆς Μεγάλης Ἀρκτοῦ καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ Ἰέρακος τῆς δωδεκαώρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Ἑρμοῦ, ὁ δὲ δεύτερος Σελήνης, ὁ δὲ τρίτος Κρόνου. 15 παρανατέλλει τούτῳ λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τοῦ γόνατος τοῦ Τοξότου μοίρας κ', βόρειος, μεγέθους β', κράσεως Διός καὶ Κρόνου. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τῆς Λύρας ὁ καλούμενος Λυρικὸς μοίρας κα', βόρειος, μεγέθους α', κράσεως Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ. ἔχει δὲ ὄρια τῶν ε' πλανητῶν· Διός ιβ', Ἀφροδίτης ε', Ἑρμοῦ δ', Κρόνου ε', 20 Ἀρεως δ'. ἔχει δὲ κλίματα ὑποτεταγμένα ταῦτα· Κιλικίαν, Τύρον, Κελτικὴν, Σπανίαν, Ἀραβίαν εὐδαίμονα. κυριεῖ δὲ τοῦ σώματος μηνῶν, βουβώνων. ποιεῖ δὲ πολλάκις περισσομελῆ συγγενήματα ἔχοντας, φαλακροὺς ἢ ἐπισκιαζομένους, ἐπιληπτικούς ἢ ὀφθαλμῶν πόνους ἢ πηρώσεις ὑπομένοντας διὰ τὴν ἀκίδα, ἢ ἀπὸ ὕψους πτώσεις διὰ τὸν 25 Τάλανα ἢ ἀπὸ τετραπόδων κίνδυνον ἢ μελῶν ἀποβολὰς ἢ ὑπὸ θηρίων ἀδικίας διὰ τὸν Κηφέα. κυριεῖ δὲ στοιχείων ι' καὶ φ'.

Ἀνατέλλει δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως γ' κεφαλὴ, ἀπὸ δ' ἕως ζ' τόξον, ἀπὸ η' ἕως ι' νεῦρα, ἀπὸ ια' ἕως ιδ' χεῖρες, ἀπὸ ιε' ἕως ιθ' τράχηλος καὶ

2 καὶ ὁ περὶ δούλων om. TV. τόπος supplevi. 3-4 ὕψωμα - ιε' TV] ὕψωμα οὐδενός κοίλωμα οὐδενός R. 3 δὲ om. V. 4 ἐναντ. Ἑρμοῦ om. TV. τρίγ. μὲν ἡμ. T. μὲν om. V. 5 τοῦ Διός T. ἐπικ. Κρ. om. R, ὁ Κρ. T. 6 δς καλεῖται Τάλας R. 7 ψαύων R. 8 τῆς ιβ' ὥρας V. 9 ὁ Κυφεὺς R. χέραν T. 10 γοργοῦς TV, de eis quae supplevi v. *Sphaera*, p. 20. 12 τὰ om. T. δελφίνου T. 13 τῆς ιβ' ὥρας V. 14 δὲ bis om. V. τοῦ Κρόνου T. 15-17 δ - ἀστήρ om. R. 17 λυρικός T. 18 κα' ο R. καὶ om. R. 18-20 ἔχει - Ἀρεως δ' om. R. 20 ε. δὲ ὑποτετ. κλ. T (om. ταῦτα). 20-21 Κιλικία Πυρρηνία [Τυρρηνία *Catal.*, IV, 182, 7] Κελτικὴ Σπανία Ἀραβία εὐδαίμων R. Pro Κιλικία alibi (cf. *Sphaera*, p. 296 sq.) Κρήτη. Τύρος falsum videtur pro Τυρρηνία quod etiam Ptolemaeus praebebat l. c. 21 εὐδαιμονίαν VT. 22 δὲ om. T. περισσομελεῖσι R, περίσωμα T. συγγενήματα codd. 23-24 φαλακροὺς - ὑπομένοντας om. R. 23-24 ἢ ὀφθαλμῶν πόνους ἢ ὑπομένοντας (sic) διὰ τὸν (sic) ἀκίδα πυρᾶσεις (sic) ἀπὸ T. 24 ἢ om. TV. ἀκίδα V. πτώσιν V. 24-25 διὰ τάλαν· αὐτὸ δὲ ἀπὸ R. Excerptor ille *Catal.*, IV, 182, 13, qui cetera inde a 21 usque ad 26 compilavit, et Talan et Cephea omisit. 25 μεριῶν ἐκβολὰς TV. 26 κυρ. δὲ om. R, δὲ om. V. ι' καὶ φ' om. V, καὶ om. R. 27-p. 208, 12 om. R. 27 μιὰς TV. καὶ om. V.

ῥμοι, ἀπὸ κ' ἕως κβ' ῥάχης, ἀπὸ κγ' ἕως κέ' ἀνὰ μέσον τὸ κέντρον, ἀπὸ κς' ἕως κη' πόδες, ἀπὸ κθ' ἕως λ' ὄνυχες.

*Αποτελεῖ δὲ εὐκράτους μὲν τῇ χροίᾳ καὶ εὐστομάχους, εὐοφθάλμους δὲ καὶ εὐειδεῖς, ταχεῖς καὶ παραβόλους καὶ ἀναλωτὰς μὲν, μικρολόγους δὲ καὶ ἀστάτους ἐπὶ τὸ πλεῖστον. καὶ ἐν μὲν τῷ α' δεκανῷ ὀλο- 5 θρευτὰς τῶν οἰκείων καὶ μονοφάγους καὶ ἑλλιπεῖς, πολυμόχθους, ἐπὶ ξένης πολιτεύοντας ἢ καὶ τελευτῶντας. ἐπὶ δὲ τοῦ β' θρασυδεῖλους, ἐν πολλοῖς πράγμασι καὶ κτήσεσι καὶ ἀποβολαῖς ἐγκυλιόμενους, τὰ πατρῷα ἀποβάλλοντας, Ξενιτεύοντας ἐπὶ πολλοὺς καὶ ἀκαταστατοῦν- 10 τας, λυπουμένους ἐπὶ τέκνοις καὶ γυναιξί. ἐπὶ τοῦ γ' δεκανοῦ γεν- νωμένους ἐπισήμους, ἐν ἀλλοδαπῇ δοξαζομένους, πολυκοίνους εἰς τὰ ἀφροδίσια καὶ εὐμεταβόλους.

Δέκατον Ζῦδιόν ἐστιν Αἰγόκερως, θηλυκόν, νυκτερινόν, τροπικόν, πλάγιον, χειμερινόν, ἀμφίβιον, γηθαλάσσιον, λεπρῶδες, ἀλφῶδες, φθοροποιόν, ἄγονον, κατωφερές, κατεψυγμένον, ἡμίφωνον, ἀσελγές, 15 αἰνιγματῶδες, διφυές, κάθυτρον, γεωργικόν, ἡμιτελές, κυρτωδές, χλωδόν, θηριῶδες, μελοκοπούμενον, λεπιδωτόν, δύσις κόσμου, οἶκος Κρόνου, ὕψωμα *Ἀρεως περὶ μοίρας κη', ταπείνωμα Διὸς περὶ μοί- ρας ιε', ἐναντίωμα Σελήνης, τρίγωνον ἡμέρας μὲν *Ἀφροδίτης, νυκτὸς δὲ Σελήνης, ἐπίκοινος *Ἀρης. ἔχει δεκανοὺς τρεῖς. καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ 20 παρανατέλλουσι τὸ ἄλλο ἡμισυ τῆς *Ἀργοῦς καὶ τῆς Μεγάλης *Ἀρκτου καὶ Νηρηῖς καὶ Λύρα καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Μεγάλου Ἰχθύος καὶ τὰ ἐμπρόσθια τοῦ Κυνοκεφάλου τῆς δωδεκαῶρου. τῷ δὲ δευτέρῳ δεκανῷ παρανατέλ- λουσιν Εἰλείθυια ἐπὶ θρόνου καθεζομένη καὶ ἡμισυ Τροχοῦ καὶ *Ἀμπέλου 25 καὶ τὰ μέσα τοῦ Μεγάλου Ἰχθύος καὶ τὰ μέσα τοῦ δυσωνύμου Ζήσου τῆς δωδεκαῶρου. τῷ δὲ γ' δεκανῷ παρανατέλλουσι τὸ <ἕτερον> ἡμισυ τοῦ Τροχοῦ καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ Μεγάλου Ἰχθύος καὶ Θυμιατήριον καὶ Δαί- μων ἀκέφαλος βαστάζων τὴν ἰδίαν κεφαλὴν καὶ τὰ ὀπίσθια τοῦ Δυσω-

1 ῥμος T. ἀναμέσων τοῖς τῶν κε^{ωv} T, ἀνὰ μέσον τῶν κέντρων V. 3 εὐκρά- τους καὶ τοὺς μὲν τῇ χροίᾳ εὐστόμους T. 4 δὲ om. T. 5 δὲ om. T. 6 μονοφα- γῆς T: in codice V ex correctura item μονοφαγεῖς. 7 Ξένης πολιτεύοντας ἢ κ. om. V. ἢ T. 8 ἐγκυλισμένους T, ἐγκυλισμένους V. 9 πατρῷα T] πρῶτα V; fort. quaedam exciderunt, cf. *Catal.*, IV, 182, 1. ἐπιπολλοὺς T. 10 ἐπὶ τούτου τοῦ V. 10-11 γενομένους codd. 11 ἐναδολοπεῖ T. πολυκοίνους om. T. 13 *Ἐννατον T. In marg. man. 2: τόπος πατρός. ὁ Αἰγ. T. θηλυκανόν T. 13-14 νυκτ. - λεπρ. TV] τροπικόν χειμερινόν ἀμφίβιον γεῶδες λαμπρῶδες R. 15 ἡμίφ. TV] ἁφωνον R. 16 διφυές om. TV. κάθυτρον VR] γαιόδδες T (fort. recte, cf. supra p. 103, 13). κυρτῶδες TV. 17 θηρ. - λεπ. om. VR. μελλοκοπού- μενον T. δύσιν TV. 18 ἐπὶ μοίρας TV, μοίρας R. ταπείν. TV] κοίλωμα R. περὶ om. R. 19 ιε' TR] κε' V. ἐναντ. Σελ. om. TV. 20 ἐπίκοινος *A. om. R. δεκανῷ τρεῖς R. 21 ἄλλο om. T. *Ἀργοῦς καὶ τῆς om. TV. 22 νηρηεῖς T. ἡ om. TV. ἰχθύς T. ἐμπροσθεν R. 23 παραν. om. R. 24 ἡληθυία TV, ἡλιθία R. τὸ ἡμισυ τοῦ τροχοῦ T. ἀμ' T, ἀμ' V. 27 τοῦ λ^{ετo} ἰχθύος R. 27-28 δέμων (sic) T, ὅ R.

νύμου τῆς δωδεκαῴρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Διός, ὁ β' Ἄρεως, ὁ γ' Ἡλίου. παρανατέλλει δὲ τούτῳ λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τοῦ Ἄετοῦ μοίρας ζ', λεπτῶν μ', βόρειος, μεγέθους α', κράσεως Ἄρεως καὶ Διός. ἔχει δὲ ὄρια τῶν ε' πλανητῶν· Ἑρμοῦ ζ', Διός ζ', Ἀφροδίτης η', 5 Κρόνου δ', Ἄρεως δ'. ἔχει δὲ ὑποτεταγμένα κλίματα ταῦτα· Συρίαν· Ἰνδικήν, Ἀριανήν, Γεδρωσίαν, Θράκην, Μακεδονίαν. κυριεύει δὲ τοῦ σώματος γονάτων, νεύρων· ποιεῖ δὲ ἀμαυρώσεις καὶ πηρώσεις διὰ τὴν ἄκανθαν καὶ μανίας καὶ ὀχλήσεις δι' ὑγρῶν ἢ ρευμάτων. ἔστι δὲ καὶ ἀσελγὲς καὶ αἰσχροποιόν. κυριεύει δὲ στοιχείων κ' καὶ χ'.

10 Ἀνατέλλει δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως γ' κέρατα, ἀπὸ δ' ἕως ζ' ῥίν, ἀπὸ η' ἕως ι' τράχηλος, ἀπὸ ια' ἕως ιγ' κοιλία, ἀπὸ ιδ' ἕως ιθ' ῥάχis, ἀπὸ κ' ἕως κα' ἰσχία, ἀπὸ κβ' ἕως κδ' οὐρά, ἀπὸ κε' ἕως κζ' τὰ πρὸς βορρᾶν, αἱ λοιπαὶ δυνχεῖς.

Ἀποτελεῖ δὲ μικροπροσώπους, λεπτοσφύρους, φιλογυναίους, ψευ- 15 δολόγους, κενოდόξους, δούλους, θεοσεβεῖς, φιλοφίλους, ἀνελλιπεῖς, ὠφελουμένους, ὥστε μηδενὸς δεῖσθαι, εὐστόμους, ῥιποκινδύνους. καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ α' δεκανοῦ μακροβίβους, ἐπαφροδίτους, ἐνύγρους καὶ ἐπὶ ξένης εὐδοκιμοῦντας, πολυνόσους δὲ καὶ ἐπὶ πολὺ ἀποβάλλοντας. ἐν δὲ τῷ β' πολυπλάνους, ἐκδημητάς, ἀγαθοὺς, λειτουργια- 20 κούς, σινιώσεως ἢ κινδύνων πείραν ἐν ὑγροῖς λαμβάνοντας, τὸ δὲ γῆρας τῆς νεότητος κρείσσον διάγοντας. ἐν δὲ τῷ γ' συνακτικούς, πολυπλάνους, ἐνδόξους, ὑπὸ πολλῶν ἀγαπωμένους καὶ ἐπὶ ξένης δοξαζομένους, εὐεργητικούς, εὐαδεῖς.

Ἐνδέκατον ζῷδιόν ἐστιν Ὑδροχόος, ἀρσενικόν, ἡμερινόν, πλάγιον, 25 φωνήεν; δροσόγονον, στερεόν, χειμερινόν, ἀερῶδες, κατάψυχρον, ἀνωφερές, ἀνθρωποειδές, ἀμετάβλητον, ἄγονον, ὀκνηρόν, λειχηνῶδες, λεπτωτόν, νεκρῶδες, κυρτοειδές, κόσμου ἐπαναφορὰ τοῦ δυτικοῦ κέντρου καὶ ὄγδοος τόπος περὶ θανάτου, οἶκος Κρόνου, ὕψωμα καὶ

2 δὲ om. V. δὲ τούτῳ om. T. 3 ἀετοῦ R] αὐτοῦ TV. μοίρας ζ' μ' βόρειος R; μοιρ. ζ' λεπτά μ' β (pro βόρειος) T; item μοίρας ζ' μβ V. 4-5 ἔχει - δ' om. R. 4 Διός ζ' in T post Κρόνου δ' scriptum; man. alt. supra ♀ η' scripsit σφάλει. 5 δὲ RV] καὶ T. ὑποτετ. et ταῦτα om. R. ὠρίαν T, συρία R. 6 ἰαδική (sic) R. ἀριανή R, ἀδριανή V, ἀνδριανή T. γερουσίαν TV, γερδουσία R. Θράκη R. μακεδονία R. 7 δὲ om. T. πυρώσεις TV. 8 ἄκανθα TR. μανίαν T. καὶ ὄχλ. R: ὄχλ. TV. δι' VR] δὲ T. ἢ TV] καὶ R. 9 αἰσχροποιόν R] αἰσχροπόν V, ἔσχροπον T. κυριεύει δὲ om. R. κ' καὶ χ' om. V. 10-23 om. R. 10 μῖας TV. 14 ἀποτέλλει T. μακροπροσώπους V. 16 ὠφελουμένους T. εὐτόμους T. 17 μὲν om. T. ἐνύγρους om. T. 18 ξένοις T. 18-19 ἐπὶ πολλὰ βάλλοντας (βάλλαντας T) TV. 22 ξένοις TV. 23 εὐαδέκτους T εὐαδέους V, correxi. 24 Δέκατον T. In marg. man. 2 τόπος τέκνων. ζῷδιον bis V. δ' Υ. T. 24-26 ἡμερινόν - ὀκνηρόν TV] στερεόν χειμερινόν ἀερῶδες ἀμετάβλητον ὀλιγόγονον ὀκληρόν R. 25 δροσόγονον codd. τερεόν T; cf. Maxim., p. 105, 17. 26 ἀμετάβολον T. 26-27 λειχ. - κυρτ. om. RV. 27 κυρτῶδες T, δυτικοῦ R] δευτέρου vel β' TV. 28 καὶ ἢ [i. e. η'] τόπος περὶ θανάτου R, ὄγδοος τόπος περὶ θανάτου V, om. T. 28-p. 210, 1 ὕψωμα οὐδενὸς κοίλωμα οὐδενὸς R.

ταπεινῶμα οὐδενός, ἐναντίωμα Ἡλίου, τρίγωνον ἡμέρας μὲν Κρόνου, νυκτὸς δὲ Ἑρμοῦ, ἐπικοινωνοῦς Ζεὺς. ἔχει δὲ δεκανοὺς τρεῖς· καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ παρανατέλλουσιν ὁ Ἡριδανὸς ποταμὸς κρατῶν κάλπην καὶ ἡ κεφαλὴ τοῦ Ἱπποκράτορος καὶ ἡ χεὶρ αὐτοῦ ἡ ἀριστερὰ τεταμένη καὶ ἡ κεφαλὴ τῆς Ἰβέως τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ β' δεκανῷ παρανατέ- 5 λουσιν τὰ μέσα τοῦ Ἱπποκράτορος καὶ οἱ δύο Ὀφεις ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους συνάφειαν καὶ τὰ μέσα τῆς Ἰβέως τῆς δωδεκαώρου. τῷ δὲ γ' δεκανῷ παρανατέλλουσιν ὁ Μέγας Ὀρνις, ὃν καλοῦσι Κύκνον <.....> ὃν καλοῦσιν Ἱπποκράτορα καὶ Λύκος δάκνων τὴν δεξιὰν αὐτοῦ καὶ τὰ ὀπίσθια τοῦ Πηγάσου καὶ τὰ τέλη <τῆς Ἰβέως> τῆς δωδεκαώρου. καὶ ὁ 10 μὲν α' δεκανὸς φέρει πρόσωπον Ἀφροδίτης, ὁ β' Ἑρμοῦ, ὁ γ' Σελήνης. παρανατέλλει δὲ τούτῳ λαμπρὸς ἀστήρ, ὃς καλεῖται Νότιος Ἰχθύς, μοίρας ιβ', νότιος, μεγέθους α', κράσεως Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς ἀστήρ, ὃς καλεῖται Ὀρνις, μοίρας ιβ', λεπτῶν ν', βόρειος, μεγέθους β', κράσεως Ἀφροδίτης καὶ Ἑρμοῦ. ἔχει δὲ δρια τῶν 15 ἐπλανητῶν· Ἑρμοῦ ζ', Ἀφροδίτης ζ', Διὸς ζ', Ἀρεως ε', Κρόνου ε'. ἔχει δὲ ὑποτεταγμένα κλίματα ταῦτα· Αἴγυπτον· Σαυροματικὴν, Ὀξειανήν, Σογδιανήν, Ἀραβίαν· κυριεύει δὲ τοῦ σώματος κνημῶν, σκελῶν, νεύρων. ποιεῖ δὲ ὑδρωπικούς, ἀρθρικούς, μανιώδεις, ἀποκόπους καὶ τραυματικούς καὶ ἐλεφαντιῶντας, ἰκτερικούς, μελαγχόλους, πηρούς 20 διὰ τὴν Κάλπην. στοιχεῖα δὲ ἔχει τὸ λ' καὶ τὸ ψ'.

Ἀνατέλλει δὲ ἀπὸ μοίρας α' ἕως τρίτης κεφαλῇ, ἀπὸ δ' ἕως ζ' τράχηλος, ἀπὸ η' ἕως ι' κοιλία, ἀπὸ ια' ἕως ιγ' χεῖρες, ἀπὸ ιδ' ἕως ιθ' ὠμοί, ἐν δὲ τῇ κ' καρδία, ἀπὸ κα' ἕως κβ' μόρια, ἀπὸ κγ' ἕως κε' μηροί, ἀπὸ κς' ἕως κζ' πόδες, ἀπὸ κη' ἕως λ' ἰσχία. 25

Ἀποτελεῖ δὲ εὐχρῶας, εὐακεῖς, εὐπαθεῖς, κενοδόξους, φιλοκαθαρίους, θρασυδεῖλους. καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ α' δεκανοῦ εὐεργετικούς, ἀχαριστουμένους δὲ πολλάκις, ξενιτεύοντας καὶ εὐγάμους, φαρμακεῖαις ἐνοχλουμένους. ἐπὶ δὲ τοῦ β' εὐφραντικούς, παίκτας, ἀδόλους, ἐν ὑγροῖς ὀχλουμένους, ἡδεῖς, εὐπραγοῦντας παρ' ὑπερέχουσι 30

1 ἐναντ. Ἡλ. om. TV. 2 ἐπικ. Ζ. om. R. ὁ Ζεὺς T. ἔχον T. δὲ om. TV. 4 τεταγμένη T. 5 τοῦ δεκάτου [i. e. i' ex ἰβέως] ὕβεως T, τοῦ ἰβέως V. 6 οἱ δύο ὀφεις RV] ὁ δωδέκατος [i. e. οἱ β'] ὀφεις T. 9 Ἱπποκράτ' R. De lacuna cf. *Sphaera*, p. 282 sqq. δάκνον T. 10 τέλλη T. τῆς ἰβέως om. codd. 12 δὲ om. TV. τούτῳ TV] αὐτῷ R. 14 λαμπρὸς ante ὀρνις repet. RV. ιβ' ν' VR (ν in R non prorsus certum, η?), ιβ' λεπτὰ ι' T. 15 β' om. TR. 15-16 ἔχει - Κρόνου ε' om. R. 17 ἔχει δὲ om. T, ε. δὲ ὑποτ. om. R. αἴγυπτος R. Cf. *Sphaera*, p. 296; cetera apud Ptolem. l. c. σμυρομαντικὴν T, σμορωματικὴν V, σαββρωματικὴ R. 17-18 ὀξειανή R. 18 σουγλιανή TV, γουγδιανή R. ἀρραβίαν TV, ἀραβία R. τοῦ om. T. κρημνῶν TV. 19 δὲ om. TV. καὶ om. T. 20 ἰκτερικούς ex ἰκτερινούς correct. V. 21 στοιχείων κυριεύει τοῦ τοῦ λ' καὶ φ' R. 22-p. 211, 2 om. R. 22 μιὰς TV. τρίτου T. 23-24 ἐν δὲ τῇ κ' T] ἀπὸ κ' V. 26 εὐχρῶας TV. ἐνάκας T, εὐάκας V. 26-27 φιλοκαθάρους T. 27 θρασυδήλους T. 28 εὐαγάμους V. 29-30 ἀδούλους T. 30 εὐπρ (sic) εἰς παραπερεχου T.

καὶ ὄπλοις ἐνδόξους. <ἐπὶ δὲ τοῦ γ'> ἀναξίους, συμπλευσομένους
πολλά τε κινδυνεύοντας ἢ σινουμένους ἐξ ὑγρῶν.

Δωδέκατον ζῦδιόν εἰσιν ἰχθύες, θηλυκόν, δίσωμον, νυκτερινόν,
πλάγιον, ὕδατῶδες, χειμερινόν, κατωφερές, ἄφωνον, ἀγαθόν, εὐμετά-
5 βολον, πολύγονον, συνουσιαστικόν, κάθυτρον, μελοκοπούμενον,
λεπιδωτόν, ποικίλον, λεπρῶδες, ἀλφῶδες, ἄστατον, ἀσελγές, ὀχλικόν,
πτερωτόν, κόσμου ἀγαθὸν ἀπόκλιμα, θεοῦ τόπος, οἶκος Διός, ὕψωμα
Ἀφροδίτης περὶ μοίρας κζ', ταπείνωμα Ἑρμοῦ περὶ μοίρας ιε', τρίτω-
νον ἡμέρας μὲν Ἀφροδίτης, νυκτὸς δὲ Ἀρεως, ἐπικοινωνοῖ ἢ Σελήνη. ἔχει
10 δεκανοὺς γ'. καὶ τῷ μὲν α' δεκανῷ παρανατέλλουσι τὰ ἐμπρόσθια τοῦ
Πηγάσου ἵππου ἐπτερωμένου καὶ κεφαλὴ Ἑλάφου ἔχουσα ὄφεις δύο ἐν
τοῖς μυκτῆρσι καὶ ἡ ἀρχὴ τοῦ Λίνου καὶ ἡ οὐρὰ τοῦ Κροκοδείλου τῆς
δωδεκαῶρου. τῷ δὲ δευτέρῳ δεκανῷ παρανατέλλουσι τὰ μέσα τῆς
Ἑλάφου καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ Ἑγγούνασι καὶ τὸ ἥμισυ τοῦ Κροκοδείλου
15 τῆς δωδεκαῶρου. τῷ δὲ τρίτῳ δεκανῷ παρανατέλλουσι τὰ ὀπίσθια τῆς
Ἑλάφου καὶ τὸ ἄλλο ἥμισυ τοῦ Ἑγγούνασι καὶ τὸ τέλος τοῦ Λίνου καὶ
ἡ κεφαλὴ τοῦ Κροκοδείλου τῆς δωδεκαῶρου. καὶ ὁ μὲν α' δεκανὸς
φέρει πρόσωπον Κρόνου, ὁ β' Διός, ὁ γ' Ἀρεως. παρανατέλλει δὲ
τοῦτῃ λαμπρὸς ἀστήρ ὁ ἐπὶ τοῦ ἵππου μοίρας ε', λεπτῶν ν', βόρειος,
20 μεγέθους β', κράσεως Ἀρεως καὶ Ἑρμοῦ. πάλιν παρανατέλλει λαμπρὸς
ἀστήρ ὁ κοινὸς ἵππου καὶ Ἀνδρομέδας, μοίρας κα', βόρειος, μεγέ-
θους β', κράσεως Ἀρεως καὶ Ἑρμοῦ. ἔχει δὲ ὄρια τῶν ε' πλανητῶν·
Ἀφροδίτης ιβ', Διὸς δ', Ἑρμοῦ γ', Ἀρεως θ', Κρόνου β'. ἔχει δὲ ὑποτε-
ταγμένα κλίματα ταῦτα· Ἐρυθρὰν θάλασσαν καὶ τὴν Ἰνδικὴν χώραν,
25 Γαραμαντίαν, Λυδίαν, Κιλικίαν, Παμφυλίαν. κυριεύει δὲ τοῦ σώματος
πελμάτων καὶ ἀκροποδίων καὶ νεύρων ποδῶν καὶ τῶν ἀστραγάλων.
ποιεῖ δὲ ἀρθρητικούς, ποδαγρούς, ὑποκύρτους, λεπρούς ἢ ἀλφούς ἢ
λειχήνας ἔχοντας ἢ ψύρας, κατωφερεῖς δὲ καὶ ἐπιψόγους, ἀσελγείς,

1 ἐπὶ - γ' suppl. ἀναξίους V. ονσυμπλευσομένους (sic) T οὐ σ. V (οὐ fort. ex
τρίτου remansit). 2 σινουμένους corrigere nolui. 3 Ἐνδέκατον T. In marg. inf.
inap. 2: Τόπος δούλων. 3-4 νυκτ. πλάγ. om. R. 4 χειμ. ὕδατ. R. ἀγαθόν
om. T. 5 πολύγονον R. μελεοκούμενον VR, μελλοκ. T. 6 ὀχληρόν R.
8-9 π. μοίρ. - μὲν om. R (unde etiam cuius ἐναντίωμα esset excidit). 9 δὲ
om. V. ἐπικ. ἢ Σ. om. R, ἢ om. V. 10 δεκανοὺς bis script. T. ἐμπροσθεν R.
11 πτερωμένω T, πτερωμε(ν) V. ἐν om. T. 12 τοῖς] τῆς T. λίνου RV] ☉ T.
13 τδ| τε T. τῆς RV] τοῦ T. 14 ἐν γόνασι R. καὶ τὸ ἥμ. om. T. κροκονδείλου
T. 16 ἄλλον T. ἥμι R. ἐν γόνασι R. ληνοῦ R, σίνου T. 18 περιανατέλλει T.
δὲ om. TV. 19 μοίρας ε' ν' RV. λεπτά T. 20 πάλιν om. T. λαμπρὸς om. T.
21 ἵππους T. κα' RV] ια' T. 22-23 ἔχει - β' om. R. 23-24 ὑπόκεινται αὐτῷ κλί-
ματα ταῦτα R. 24-25 ἐρυθρὰ θάλασσα καὶ τῆς Ἰνδικῆς χώρας, κρασσαμοντικῇ
γαράμαντις λυδία κιλικία παμφία R. 24 Ἐρυθρὰ θάλασσα: cf. Hephaest.,
p. 166, 1. Ἰνδικὴ χώρα: cf. Sphaera, p. 296; Γαραμ. - Παμφ. ex Ptolemaeo l. c.
25 γραμμαντίαν T, γραμματίαν V. 26 ἀκροπόδον T. καὶ ante νευρ. om. TV.
νευρῶν ποδῶν τὰ RV, νευρῶν. ποδὸν τὰ T. ἀστραγάλων T. 27 ποιοι T.
ποδαλγούς TV. λέπρας R. ἢ om. R.

νικά καὶ τὰ θηλυκὰ πρὸς τὰ θηλυκὰ. ἤτοι ἀρσενικά εἰσιν ἅπερ καὶ ἐν τοῖς ἔμπροσθεν ἡμερινὰ ἐγράψαμεν ὅσον ♂ ♀ ♂ ♀ ♂ ♀ ♂ ♀ ταῦτα καὶ ἐξάγωνα καὶ ἡμερινὰ καὶ ἀρσενικά καλοῦνται· ὁ δὲ ♂ καὶ ♀ καὶ ♂ καὶ ♀ καὶ ♂ καὶ ♀ , ταῦτα πρὸς ἄλληλα πάλιν ἐξάγωνα καὶ θηλυκὰ καὶ 5 νυκτερινὰ καλοῦνται. ἀπὸ τῶν σημείων τούτων γνωρίζεται πᾶς τις οἶός ἐστι καὶ οἷου ἀστέρος.

3 ὁ ♂ V. 6 Haec verba excipiunt in V ea quae infra suo loco p. 215, 26 inserui; nam Saturni κυρείαν ad sequens de planetis capitulum trahendam esse et per se manifestum et proximi capituli contextu certissimum.

[F. 144^v.] **Rhetorius de planetarum natura ac vi.**

Rhetorii capitulum de septem planetis quo caput antecedens de duodecim signis continuatur, Vaticanus gr. 191 (f. 236^v) solus integrum fere nobis servasse videtur. Nam Berolinensis noster (f. 144^v) solummodo primam quamque particulam qua planetarum natura describitur, delibavit; Vindobonensis autem 1 (= philos. 108) f. 256 phases quoque recepit, temporum spatia quibus stellae circulos suos explent maximam partem etiam solus rettulit, sed planetarum vires fere totas omisit. Edidi igitur hoc capitulum ex Vaticano potissimum ceterorum codicum lectionibus adiectis. — Similia praeter Antiochum (Vindobon. 3, f. 64, μδ'. Περὶ τῶν Ζ' πλανωμένων ἐν ἐπιτομῇ ἐκ τῶν Ἀντιόχου) inprimis Vettius Valens collegit, quocum hic tractatus in prima et tertia quaque particula ubi de planetarum natura ac tutelis agitur, partim ad verbum consentit; cf. infra p. 215, 13 etc. et Valentem I 1, p. 1 sqq., Kroll = *Catal.*, II, 88 sqq. Cf. etiam Anonymus de planetis, ibid., p. 160 sqq., qui cum nostro capitulo eo quoque cohaeret, quod et ipsi olim caput de συγκρατικῇ ἀστέρων θεωρίᾳ successit, cf. infra p. 215, 24, 217, 5 etc. (contra cf. Valens, p. 5, 14, Kroll = *Catal.*, II 92, 17). — Plane diversi argumenti est Iuliani opusculum de septem planetis (editum *Catal.*, I, 134 sqq.), quod multo magis Ptolemaei (*Tetrab.*, I, 4) rationem physicam sequitur. — Ne ultima paginae pars vacua relinquatur, quem planetarum ordinem singuli scriptores secuti sint, hic adnotemus :

Antiochus, Iulianus.	} ♂ ♀ ♂ ♀ ♂ ♀ ♂ ♀
Rhetorius, Anonymus supra p. 96 . . .	
Anonymus de planet. <i>Catal.</i> , II, 160 sqq.	
Ptolemaeus et Valens	♂ ♀ ♂ ♀ ♂ ♀ ♂ ♀

Hi igitur magna mundi lumina (τὰ φῶτα) e planetarum numero segregaverunt; omnes autem verum planetarum ordinem novisse manifestum.

T	V
πθ'. Περὶ τῶν Ζ' ἀστέρων, κράσεων φύσεων φάσεων κρύψεων στηριγμῶν πρῶ- των καὶ δευτέρων· ἔτι δὲ καὶ περὶ καυμάτων καὶ ἀκρονύκτων καὶ τῶν λοι- πῶν καὶ μετοχῆς ἀνθρώ- πων.	Περὶ φύσεως καὶ κράσεως καὶ γεύσεως τῶν Ζ' ἀστέρων. R 5 Περὶ τῆς τῶν πλανωμένων ἀστέρων φύσεως καὶ δυνά- μεως καὶ ὧν κυριεύει μελῶν ἕκαστος καὶ τί σημαίνει.

<Περὶ Κρόνου.>

10

Ὁ Κρόνος φύσεώς ἐστι ψυχρᾶς καὶ ξηρᾶς καὶ σκοτεινοῦ εἶδους·
κυριεύει δὲ τοῦ σώματος σκελῶν, γονάτων, νεύρων, ἰχώρων, φλεγμά-
των, κύστεως, νεφρῶν καὶ τῶν ἀποκρύφων <σινῶν τε> ὅσα διὰ ψύξεως
καὶ ὑγρότητος, ποδάγρας, χειράγρας· σημαίνει δὲ πατέρα, μέζονας
ἀδελφούς, ὀρφανίαν υἱῶν, γεωπονίας, στυγνούς, ἐνδομύχους, ῥυπα- 15
ρούς, βραδεῖς, μονοτρόπους, τυφώδεις, μελανέιμονας, κληρονομικούς,
πλευστικούς, βιαίους. ἔστι δὲ καὶ Νεμέσεως ἀστήρ. ἔστι δὲ τῆς
ἡμερινῆς αἰρέσεως· τῇ δὲ γεύσει στυφός. ἐπέχει δὲ ἐν τοῖς μετάλλοις
τὸν μόλιβδον. ἐπικοινωνεῖ δὲ τῇ Ἀφροδίτῃ ἐν τοῖς μυκτῆρσι.

Ἔχει δὲ φάσεις ε'· ἀνατολήν, δύσιν, πρῶτον στηριγμόν, δεύτερον 20
στηριγμόν, εἴτα ἀκρόνυκτον φάσιν. πρῶτον οὖν ἀνατέλλει, εἴτα
στηρίζει τὸν πρῶτον στηριγμόν, εἴτα ἀκρόνυκτον φάσιν, εἴτα δεύτε-
ρον στηριγμόν, εἴτα τὴν δύσιν. ἀποσπάσαντος γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ
Ἥλιου μοίρας ι' ἀνατολήν ποιεῖται ἑψαν. ὁμοίως ἀποσπάσαντος ἀπ'
αὐτοῦ τοῦ Ἥλιου μοίρας ρκ' τὸν πρῶτον στηριγμόν ποιεῖται· προσερ- 25
χομένου δὲ τοῦ Ἥλιου αὐτῷ ἀναποδίζει. ὅταν δὲ ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτοῦ ὁ
Ἥλιος μοίρας ρπ', τότε ἄρχεται ποιεῖσθαι ἀκρόνυκτον φάσιν. ὁμοίως
εἰς τοῦπίσω τροχάζων ποιεῖται στηριγμόν δεύτερον. ἐπὰν δὲ ἀποσπάσῃ
ἀπ' αὐτοῦ ὁ Ἥλιος μοίρας σμ', τότε ἄρχεται τὴν κατὰ φύσιν πορείαν

5 β^{ov} T. ἔτη T. 11 εἶδος T. 12 νευρῶν T. 13 νεφρῶν om. VT. σινῶν τε
addidi ex Valente p. 2, 16, qui fere ad verbum consentit. 14 ὑγρ. TV] ψυχρότη-
τος R. ποδάγρας T. 15 υἱῶν om. R. ἐνδομύχους R. 16 μελανοεῖμονας Valens.
17 πλευστικούς item Valentis cod. Neapolit. (quem tamen vile cod. Marciani apo-
graphum esse affirmat Kroll: πλαστικούς Marcianus at cf. infra p. 215, 7). καὶ om.
VT. Νεμέσεως: cf. Achill., *Isag.*, c. 17; Valens., l. c.; *Catal.*, l. 168, 24. ἔστι δὲ
VR] καὶ T. 18-19 τῇ-μυκτ. om. R. 18 δέ om. T. 19 τὸ μόλ. T. ἐπικοινωνεῖ:
i. e. nares et Saturni et Veneris tutelae tributae. Cf. infra p. 220, 11. 20-p. 215, 4 om.
R. Prorsus diversam de phasibus theoriam v. supra p. 118 sqq. 20 ἀνατολή T.
20-21 πρ. στ. δ. στ. in marg. sup. suppl. V. δ. στ. om. T. 21 εἴτα V] καὶ T.
φάσιν om. T. 23 ἀποσπάνσαντος (sic) T. γὰρ αὐτοῦ ἀπὸ codd., correxi. 24 ἐπ'
T. 26 αὐτόν codd. ἀπ' αὐτοῦ T] αὐτόν V.

ποιεῖσθαι· καὶ πάλιν καταλαμβάνων αὐτὸν πρὸ μοιρῶν ἰ' δύσιν ποιεῖται ἐσπερίαν· καὶ μένει ἐν τῇ δύσει ἕως ὅτε πάλιν ἀποσπάσῃ τὰς ἰ' μοίρας. διαπορεύεται δὲ τὸν ζῳδιακὸν κύκλον ἐν ἔτεσι τριάκοντα. καὶ ἐν τοσούτῳ ἡ θεωρία.

- 5 Αὐτὸς δὲ ἀστήρ λαχὼν τὴν οἰκοδεσποτείαν τῆς γενέσεως τὸ μὲν παλαιὸν καὶ ἐνδόμυχον καὶ σκοτεινὸν καὶ μονόγνωμον καὶ σιτηρὸν καὶ βαθυπρόνῃρον καὶ ἀφαντασίωτον καὶ κακόπαθον καὶ κατηφέστερον ἐς ὅπῃ τῶν χρόνων <ἀποτελεῖ>· πλευστικούς τε ποιεῖ καὶ πρὸς τὸ θεῖον περιέργως διακειμένους, περὶ δὲ τὰ τέκνα καὶ ἀδελφοὺς οὐκ εὐτυχεῖς.
- 10 χρηματίζων δὲ ἡμερινῇ γενέσει ἐν ἰδίοις οἴκοις ἡ ὑψώματι μετὰ συναιρετιστοῦ ἐπικέντρος ἡ ἐπαναφερόμενος ἀνατολικὸς ἀγρῶν ἡ θεμελίων ἡ ἐνύγρων κτημάτων κυρεῖαν δώσει καὶ περιουσίαν ἡ ἀλλοτρίων κτήσιν ἡ κληρονομίαν ἡ εὐρέματα τὸ τε ἄλλους ὑποτάξαι καὶ καταδυναστεύσαι ἡ ἀπ' ἀλλοτρίας αὐξηθῆναι βλάβης ἕκ τε παλαιῶν ἡ ἀνακεχωρηκότων
- 15 πραγμάτων ἡ πρεσβυτέρων προσώπων ὠφέλειαν. ἐν νυκτερινῇ δὲ γενέσει χρηματίζων καὶ ἐν ἀνθαιρετιστοῦ οἴκῳ ἐπικέντρος ἡ ἐπαναφερόμενος ἀπὸ τῶν κέντρων βλάπτει, ἀπὸ δυνατῶν καὶ πρεσβυτέρων προσώπων ἐπάγων κινδύνους διὰ παλαιὰ καὶ ἀνακεχωρηκότα πράγματα εἰς τε δάνεια καὶ εἶργμους καὶ συκοφαντίας ἡ φυλακὰς ἡ δεσμὰ ἡ † κομο-
- 20 τροφίας καὶ φυγὰς ἄγει καὶ χρονίας συμφορὰς φαρμακείας τε ἡ ῥεύματα καὶ ψύξεις καὶ νευρικά πάθη καὶ μακρονοσίας ἡ κρυπτῶν τόπων ἀσθενείας.

Νοεῖν δὲ χρῆ· καθ' αὐτὸν μὲν κύριος φανείς τῆς γενέσεως τοιαῦτα ποιεῖ τὰ ἀποτελέσματα· συσχηματιζόμενος δὲ ἑτέροις ἡ οἴκοις αὐτῶν ὅσα ἐπικίρνησιν, ἐν τοῖς ἐξῆς περὶ συγκράσεως λέγοντες ὑποτάξομεν.

- Κρόνος τὴν κυρεῖαν τοῦ θανάτου λαβὼν ποιεῖ διὰ νόσων πολυχρονίων ἡ φθίσεων καὶ βευματισμῶν καὶ ῥιγοπυρέτων καὶ κυλικῶν καὶ ὕστερικῶν διαθέσεων καὶ ὅσα κατὰ πλεονασμὸν ὕγροῦ συνίσταται.
- 30 Κρόνος μοῖρα ὠροσκοπούσῃ ποιεῖ μέλανας, δυσειδεῖς, αὐχμηροὺς, σκυθρωποὺς, σπανοπύγῳνας, κοιλοφθάλμους, ὄχληροὺς, γοργοὺς, μικροφυεῖς, ψεύστας, κακοτρόπους, κλέπτας, ῥέμβους, καταφρονητάς,

1 post δύσιν codd. αὐτόν, delevi. 3-4 διαπορ. - θεωρία desunt in V; sed cum infra p. 216, 23 Iovis cyclus etiam in hoc codice describatur, haec in archetypo exstitisse certum; nescio tamen utrum clausula quoque κ. ἐν τοσ. ἡ θεωρ. ex illo fluxerit an ab excerptore addita sit. 5-26 om. TR. 6 πλείον V, correxī. 8 ἀποτελεῖ addidi (possis etiam σημαίνει). 10 μετὰ scripsi: μὲν cod. De συναιρετισταῖς (συναιρετιστοῦ cod.) cf. e. g. Valens, p. 55, 24; 71, 20; 84, 29; 94, 7; 117, 34 Kroll. 11 ἀνατολικόν V. 16 οἴκου cod. 17 κέντρων scripsi: ἀπὸ τῶν β' videtur in V. 19 κομοτροφίας sine dubio corruptum: μονοτροφίας? (κακοτροφίας Cumont, νοσοτροφίας Kroll). 23 χρήσει cod. κυρίως cod. 25-26 ergo apud Rhetorium quoque ut apud Anonymum, *Catal.*, II, 160 sqq. capitula de stellis coniunctis olim secuta sunt. 27-p. 216, 2 Quo loco haec quae in T et R desunt in V posita sint, vide sis supra p. 213, 6. 27 κυρίαν V. ποιεῖ nempe ἀποθνήσκειν.

ὑποκριτάς, λαθροπινείς, εὐλαβὲς σχῆμα ἔχοντας ἢ καὶ μονάζοντας, ἐκκλησιαστικούς, ἐν ᾗπασι στυγνούς.

Περὶ Διός.

Ὁ Ζεὺς φύσεώς ἐστι πνευματικῆς, γονικῆς, θερμός· κυριεύει δὲ τοῦ σώματος μηρῶν, ποδῶν, σποράς, μήτρας, ἥπατος, δεξιῶν μερῶν 5 καὶ ὀδόντων. σημαίνει δὲ τέκνωσιν, γονήν, συστάσεις, γνώσεις, φιλίας μεγάλων ἀνδρῶν, χρημάτων ὀρεξιν καὶ δαψίλειαν, εὐπορίαν ἢ δωρεάς, δικαιοσύνην, ἀρχάς, πολιτείας, δόξας, προστασίας, ἱερωσύνας, πίστεις, νίκας. ἔστι δὲ τῆς ἡμερινῆς αἰρέσεως· τῇ δὲ χροῇ φαιός, τῇ δὲ γεύσει γλυκὺς· ἐπέχει δὲ ἐν τοῖς μετάλλοις τὸν ἄσημον. ἐπίκοινος δὲ τῷ Ἑρμῇ 10 ἐν τοῖς ὤσιν.

Ἔχει δὲ φάσεις ε'· ἀνατολήν, δύσιν, α' στηριγμόν, β' στηριγμόν, ἀκρόνυκτον. πρῶτον οὖν ἀνατέλλει, εἴτα στηρίζει τὸν πρῶτον στηριγμόν, εἴτα ἀκρόνυκτον φάσιν, εἴτα β' στηριγμόν, εἴτα τὴν δύσιν. ἀποσπάσαντος γὰρ τοῦ Ἥλιου ἀπ' αὐτοῦ μοίρας ι' ἀνατολήν ποιεῖται 15 ἔψαν· ὡσαύτως ἀποσπάσαντος ἀπ' αὐτοῦ Ἥλιου μοίρας ρκ' τὸν πρῶτον στηριγμόν ποιεῖται. προσερχομένου δὲ τοῦ Ἥλιου αὐτῷ ἀναποδίζει· ὅταν δὲ ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτοῦ ὁ Ἥλιος μοίρας ρπ', τότε ἄρχεται ποιεῖσθαι ἀκρόνυκτον φάσιν. ὁμοίως εἰς τοῦπίσω τροχάζων ποιεῖται στηριγμόν δεύτερον· ἐπὶ δὲ ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτοῦ ὁ Ἥλιος μοίρας σμ', 20 τότε ἄρχεται τὴν κατὰ φύσιν πορείαν ποιεῖσθαι καὶ πάλιν καταλαμβάνων αὐτὸν πρὸ μοιρῶν ι' ποιεῖται ἔσπερίαν δύσιν καὶ μένει ἐν τῇ δύσει ἕως ὅτε ἀποσπάσῃ τὰς ι' μοίρας. διαπορεύεται δὲ τὸν ζῳδιακὸν κύκλον ἐν ἔτεσι ιβ'.

Λαχῶν δὲ τὴν οἰκοδεσποτείαν τῆς γενέσεως ἐπικέντρος ἐν ἡμερινῇ 25 γενέσει ἐν ἰδίοις οἴκοις ἢ συναιρετιστοῦ χρηματίζων μεγάλους ἀποτελεῖ καὶ ἐνδόξους, δεκτοὺς, σεμνοὺς, ἀγαθοὺς, εὐθεις, λαμπροψύχους, ὑπὲρ δύναμιν πόλεων ἢ ὅχλων πραγματείας κατορθοῦντας ἀποδοχὴν τε ἔχοντας παρ' ἀλλήλοις ἢ βασιλεῦσιν ἢ μεγιστάσιν, εὐφημουμένους δι' ἀρετὴν καὶ εὐσέβειαν, τιμαῖς ἀναθημάτων κοσμουμέ- 30 νους <ἢ> ἱερωσύναις, φιλοστόργους τῶν οἰκείων καὶ εὐεργετικούς εἰς φιλίαν ἐπὶ τε γυναικὶ καὶ τέκνοις εὐφραينوμένους, ἐκτὸς ἐὰν μὴ τῷ

1 λαθροπινεῖς scripsi : λαθροπίνους V. 2 Haec Rhetorium qui saec. VI initio vixit res Christianas respexisse neque tamen adamasse demonstrant. Cf. etiam infra p. 225, 29 ἀσκητριαίς. 3 περὶ φύσεως Δ. R, om. V (in marg. Z') et T. 4-10 partim ad verbum cum Valente l. c. concordant. 4 Δεύτερος ἀστήρ ante ὁ Ζεὺς T. γονῆς codd. θερμός om. VT. 5 μοιρῶν V. 6 γωνήν T. γνώσεις om. R. 7 δαψιλίας RV. 8 πολίτας TV. 9-24 om. R. 10 δὲ om. T. 12 β' στηρ. om. T. 14 τὴν V] καὶ T. 15 ἀνατολικὴν V. 16 ἀπὸ τοῦ Ἥλιου T. 17 αὐτοῦ codd. 18 ὁ om. V. 20 ὅταν V. 22 δύσιν αὐτὸν ποιεῖται ἔσπ. V. 25-p. 217, 12 om. TR. 29 ἀλλήλοις V : fort. ἄλλοις. 31 ἢ addidi. φιλοστόργους (sic) V.

δυτικῇ τύχῃ κέντρῳ· τότε γὰρ οὐχ οὕτως εἰς τέκνα εὐτεκνώσει. <ἐὰν δὲ> καταβλάπτηται ὑπὸ φθοροποιοῦ ἐπικόπτοντος αὐτοῦ τὰς εὐεργεσίας, ὁμοιοτρόπους, ἐλάσσονας δὲ πολὺ τὰς δυνάμεις τῆς λαμπροψυχίας ἔχοντας, καὶ ἐπιφθοροῦνται αἱ προκοπαί. ὁμοίως δὲ καὶ αὐτὸς καθ' 5 αὐτὸν ὁμοία ἔχει τὰ ἀποτελέσματα· ὅσα δὲ ἐν τοῖς ἄλλοις συσχηματιζόμενος ποιεῖ, ἐν τοῖς ἑξῆς εἴρηται. <ποιεῖ δὲ καὶ> λευκοῦς, εὐσάρκους, μεγαλοεπώγωνας, ἀγαθοὺς τοῖς τρόποις, ἀξιωματικούς, εὐμεγέθεις, εὐρυμετώπους, χαροπούς, τρίχας ἔχοντας ἐν τοῖς μυκτῆρσι, ἀναφаланτίας, μεγαλοκεφάλους, καλοσυμβούλους, πᾶσι συνερχομένους. 10 οὗτος θανατοῖ ἀπὸ συνάγχης, περιπνευμονίας, κεφαλαλγίας, καρδιακῶν διαθέσεων, ἀποπληξίας καὶ ὅσα κατὰ πλεονασμὸν πνεύματος συνίσταται.

Περὶ Ἄρεως.

Ἄρης φύσεώς ἐστι πυρώδους καὶ καυσώδους καὶ ξηραίνουσης. 15 κυριεῦει δὲ τοῦ σώματος κεφαλῆς, ἔδρας, μορίου, χολῆς, αἵματος, σκυβάων ἐκκρίσεως, ὀπισθίων μερῶν. σημαίνει δὲ μέσους ἀδελφοὺς καὶ σῖνη καὶ πάθη, βίας, φθόνους, πολέμους, ἀρπαγὰς, ἐμπρησμούς, μοιχείας, φυγαδεύας, αἰχμαλωσίας, φθορὰς γυναικῶν, ἐμβρυοτομίας, τομὰς, κολλήσεις, στρατιωτικὰς ἢ ληστικὰς ἐφόδους, κυβείας, 20 ψεύδη, κλοπὰς, ληστείας, ἐπιπορκίας, τοιχωρυχίας, τυμβωρυχίας, καὶ ὅσα τούτοις παραπλήσια. ἔστι δὲ τῆς νυκτερινῆς αἰρέσεως· τῇ δὲ χροῖ ἐρυθρὸς, τῇ δὲ γεύσει πικρὸς. ἐπέχει δὲ ἐν τοῖς μετάλλοις τὸν σίδηρον. ἐπικοινωνεῖ δὲ τῷ Ἑρμῇ ἐν τῷ στόματι.

Ποιεῖται δὲ σχήματα ἑπτὰ· ἀνατολὴν <καὶ> ἡμέρας ἐννεμήκοντα καὶ 25 στηριγμὸν πρῶτον καὶ ἀκρόνυκτον φάσιν καὶ στηριγμὸν δεῦτερον καὶ δευτέραν ἐννενηκονθήμερον καὶ δύσιν. ἀποσπάσαντος γὰρ ἀπ' αὐτοῦ τοῦ Ἥλιου μοίρας ἰ' ποιεῖται ἀνατολὴν ἑξῶν· ἐννενηκονθήμερον <δὲ> α' ὅταν ὁ Ἥλιος τετραγωνίσῃ τὸν ἀστέρα. στηριγμὸν πρῶτον δὲ ὅταν ὁ

4 ἔχοντας nempe ποιεῖ. 6 post εἴρηται signum conclusionis et lacuna fere quatuor litterarum; ποιεῖ δὲ καὶ suppleri, sed nescio an sequentia supra alicubi inserenda sint. 9 iterum post συνερχ. signum conclusionis et parva lacuna, sed nihil deesse videtur. 13 π. φύσεως Ἄ. R, om. TV. 14 Ὁ] τῆς V. Ὁ δὲ τρίτος ἀστήρ ὁ καὶ Ὁ T. φύσιν T. post ξηραίνουσης in T: καὶ τὰ λοιπὰ ἐναντία. 15 μορίων R, μορίων V. αἱμάτων V. 17 φθόνους V] φόβους R. 19 κωλήσης T. στρατιωτικούς T. κυβείας V] ἢ βίας R. 20 ψευδοκλοπὰς V, ψεύσματα καὶ κλοπὰς R; deinde omnia inde ab Ὁ Ἄρης usque ad ψεύδη κλοπὰς (hic recte) in V repetita sunt nullo alio verbo mutato. ληστείας om. V; quod etsi propter ληστικ. ἐφὸδ. supervacaneum videretur non deleui coll. Valente (βιαίους κλοπὰς ληστείας, p. 3, 2, Kroll). τυμβωρύχους V. 21-23 om. R. 23 ἐπὶ τῷ V. 24-p. 218, 11 om. R. 24 δὲ om. T. καὶ addidi, cf. v. 27. ἡμέρας T] ἡμέραις V. 25 καὶ post δεῦτερον om. T. 26 ἀποσπάσαντος T. ἀπ' om. T. 27 ὥσαν T (saepius). δὲ addidi. 28 α' T] δεῦτερον V. δὲ om. T.

Ἡλιος κατὰ τρίγωνον αὐτοῦ γένηται καὶ ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτοῦ μοίρας ρκ'· καὶ τότε ἄρχεται ὁ ἀστήρ στηρίζειν καὶ εἰς τοῦτίσω ἀναποδίζειν. καὶ τὴν ἀκρόνυκτον φάσιν ποιεῖται ἐπὶ ὃν Ὁ Ἡλιος διαμετρήσῃ τὸν ἀστέρα καὶ ἀποσπάσῃ ἀπ' αὐτοῦ μοίρας ρπ'. ὡσαύτως μὲν <οὖν καλ> ἀπὸ τοῦ ἀναποδισμού· γενομένου γὰρ τοῦ Ἡλίου τῷ δεξιῷ τριγώνῳ τοῦ ἀστέ- 5 ρος καὶ ἀποσπᾶσαντος ἀπ' αὐτοῦ μοίρας σμ' στηρίζει τὸν δεύτερον στηριγμὸν καὶ τὴν κατὰ φύσιν πορείαν ποιεῖται καὶ προστίθῃσι τὰς μοίρας. γενομένου δὲ τοῦ Ἡλίου κατὰ τὸ τετράγωνον αὐτοῦ τὸ δεξιόν, τότε ποιεῖται τὴν δευτέραν ἐννενηκονθήμερον· καὶ πάλιν ὁ Ἡλιος προσερχόμενος αὐτῷ πρὸ ἰ' μοιρῶν ποιεῖται αὐτῷ δύσιν ἑσπερίαν. 10 διαπορεύεται δὲ τὸν ζωδιακὸν κύκλον ἐν ἔτεσι δύο ἡμίσει ἔγγιστα.

Λαβὼν δὲ τὸν τῆς οἰκοδεσποτείας καὶ κυρείας <λόγον> καὶ χρηματί- ζων νυκτερινῇ γενέσει ἀνατολικὸς ἐν ἰδίοις ζωδίοις ἢ συναιρετιστοῦ ποιήσῃ θαρσηρούς, ἀλκίμους, παραβόλους, δεινούς, ἀνυποτάκτους, ἡδέως ἐν σκυλμοῖς καὶ ξενιτείαις ὄντας, πολυκινδύνους, πατρικῶν δὲ 15 καὶ μητρικῶν καὶ τῶν ἐπὶ πρώτης ἡλικίας κτηθέντων στερισκομένους, τραυμάτων ἢ τομῶν πείραν λαμβάνοντας, μάλιστα ἔαν τὴν Σελήνην βλέπῃ, καύσεως δὲ ἔαν καὶ τὸν Ἡλίον, ἀστάτους δὲ περὶ γυναῖκας καὶ ἀκρατεῖς, ἀναξίαις ἢ μοιχοῦσι περιπλεκομένους, ὅθεν αὐτοῖς καὶ ὁ περὶ τέκνων ἀστατος καὶ λυπρὸς γίνεται λόγος. ἔαν δὲ ἐν ἡμερινῇ γενέσει 20 εὐρεθῇ χρηματίζων ἐν ἀνθαιρετιστοῦ οἴκῳ, τὰ προειρημένα ἐπὶ τὸ χεῖρον τρέψει, ποιήσας αὐθάδεις, ἀθέους, βλασφήμους, πολλὰ ἀδικοῦν- τας, ἀκρατεστάτους, μὴ διευθυδρομοῦντας τὰς πράξεις, εὐπεριτρέπ- τους, μηδενὸς φειδομένους, ὑπὸ ὄχλων ἢ μεριστάνων χειμαζομένους ἐπὶ τοῖς ἀδικήμασι τὰ τε εἰς τὸ σῶμα πάθῃ χαλεπώτερον ὑπομένοντας. 25 τὸ γὰρ ὅλον νοεῖν χρή, ὅτι ἀστέρες οἱ μὲν ἀγαθοποιοὶ ἐλαττοῦσι τὰς εὐεργεσίας παρ' αἵρεσιν χρηματίζοντες, οἱ δὲ φθορόποιοι τὸ δραστή- ριον ἐν ἰδίοις οἴκοις καὶ καθ' αἵρεσιν μετὰ τοῦ βλαβεροῦ καὶ ἐπικίνδυνον καὶ κακότροπον παρέχονται. ἐν ἀνθαιρετιστοῦ δὲ τόποις καὶ παρὰ τὴν αἵρεσιν χρηματίζοντες χαλεπώτεροί εἰσι τὰς βλάβας· ὅσοι δ' ἂν ἐν τοῖς 30 ἀχρηματίστοις τύχῃσι ζωδίοις ἢ δεδυκότες ὑπὸ τὰς αὐτάς, κύριοι τῶν

1-2 καὶ - καὶ om. T. 3 ἐπὶ δὲ T. 4 καὶ - ρπ' om. T. 4 οὖν καὶ addidi. 4-5 ἀπὸ τὸν ἀναποδισμόν T. 5 γενομένῳ δὲ τῷ ἡλίῳ codd. τῷ □^ω Δ^ω T (om. τ. δεξ.). 6 εμ' V, sed leviter correctum videtur. 8 δὲ om. T. τὸ δεξιόν om. T. 9 ὁ Ἡλιος om. T. 10 προσερχόμενου T. μοίρας ἰ' T. αὐτῷ πρὸς δύσιν ἑσπερίαν codd. 11 desunt in V, recepi ex T ubi tamen alio loco (cf. infra 14) inserta sunt. 12-p. 219, 10 om. R. 12-13 λαβὼν τούτων οἰκοδεσποτῆαν καὶ χρηματίζειν νυκτε- ρινῆς γενέσεως ἀνατολικὸς T. 12 λόγον supplēvi. 12-13 χρηματίζει V. 13 συναιρετιστοῦ T. 14 θαρσηρούς videtur ἀπαξ εἰρημένον. ἀνυποτάκτους καὶ τὰ ὅμοια· διαπορεύεται δὲ τὸν ζωδιακὸν κύκλον ἐν ἔτεσι δύο ἡμῖσι ἔγγιστα T; cetera omnia usque ad 219, 10 omisit. 15 ἡδέους V. 16 κτισθέντων V. 17 τῇ Σελήνῃ V. 18 καύσεως ἔαν δὲ καὶ ὁ Ἡλιος V. 19 μοιχοῦσι V teste Heeg: corri- gere nolui. 28-29 ἐπικίνδυνα καὶ κακότροπα V. 30 χαλεπώτερον εἰς V. 31 ἢ δεδυκότες scripsi: οἱ δεδουκότες V.

γενέσεων ἢ οἰκοδεσπόται εὐρεθέντες, ταπεινάς αὐτὰς ἀποδείξουσιν καὶ προκοπῆς ἀμοίρους. ὁμοίως Ἄρης ὅσα διαλλάσσει ἐν τοῖς πρὸς τοὺς ἄλλους σχηματισμοῖς ἐν τοῖς ἐξῆς ὑποτέτακται.

Ὁ Ἄρης ποιεῖ Ξανθοὺς, γλαυκοὺς τοῖς ὄμμασι, τὰ ὦτα μικρὰ
 5 ἔχοντας, εὐμεγέθεις, εὐπόρους, ταχεῖς, θρασεῖς, τραύματα ἐν τῷ
 σώματι ἔχοντας, ἀκαταφρονητάς, πολεμιστάς, κακοπαθεῖς, φύσει
 μοιχοὺς, πολυπότας. κυριεύων δὲ τοῦ θανάτου ποιεῖ ἐκεῖ διὰ πυρετῶν
 συνεχῶν ἡμιτρίταικῶν, αἰφνιδίων πληγῶν, νεφριτικῶν, ἐρυσιπελάτων,
 αἰμοπττικῶν, αἱμορραγίας, ἐκτρωσμῶν ὀλεθρον, καὶ ὅσα γίνεται κατ'
 10 ἐκπύρωσιν καὶ ἀμετρίαν θερμοῦ.

Περὶ Ἥλιου.

Ὁ Ἥλιος φύσεώς ἐστι θερμῆς καὶ ξηρᾶς, φῶς νοερόν, ψυχῆς
 ταμίας, δεσπότης· κυριεῦει δὲ τοῦ σώματος κεφαλῆς, αἰσθητηρίων,
 ὀφθαλμοῦ δεξιοῦ, πλευρῶν, καρδίας. σημαίνει δὲ βασιλέα, πατέρα,
 15 δεσπότην, ἀδελφὸν μείζονα, θεόν, δαίμονα, ἀξίαν. ἔστι δὲ τῆς
 ἡμερινῆς αἰρέσεως· τῇ δὲ χροίᾳ κίτρινος, τῇ δὲ γεύσει ὀσμύς. ἐπέχει
 δὲ ἐν τοῖς μέταλλοις τὸν χρυσόν. ἐπικοινωνεῖ δὲ τῇ Σελήνῃ ἐν τοῖς
 ὀφθαλμοῖς.

Ποιεῖται δὲ σχήματα δ', αἱ δὲ τροπαὶ λέγονται· οἷον ἐν Καρκίνῳ μὲν
 20 ὁ Ἥλιος ποιεῖται θερινὴν τροπὴν περὶ μοῖραν πρώτην καὶ ἄρχεται ἀφαι-
 ρεῖν τῆς ἡμέρας καὶ προστιθέσθαι τῇ νυκτί. ἐν δὲ Ζυγῷ ποιεῖται ἰσημερίαν
 μετοπωρινὴν ἐπὶ τῆς αὐτῆς μοίρας πρώτης καὶ ὡσαύτως ἀφαιρεῖ τῆς
 ἡμέρας καὶ προστίθῃσι τῇ νυκτί. ἐπὶ δὲ τῆς πρώτης μοίρας τοῦ Αἰγο-
 κέρωτος ποιεῖται χειμερινὴν τροπὴν καὶ ἄρχεται ἀφαιρεῖν τῆς νυκτὸς
 25 καὶ προστιθέσθαι τῇ ἡμέρᾳ μέχρις ὅτε εἰς τὴν πρώτην μοῖραν τοῦ Κριοῦ
 παραγενόμενος ἰσάζει πάλιν ὡσπερ ἐν Ζυγῷ τὴν ἡμέραν καὶ τὴν
 νύκτα ποιοῦμενος τροπὴν τοῦ Ἰαροῦ. διέρχεται τοῦτον τὸν κύκλον
 τοῦ ἐνιαυτοῦ δι' ἡμερῶν τεξέ' καὶ ὥρων ζ'. ὁ Ἥλιος συντρέπεται
 μὲν, οἷς ἂν τύχῃ καὶ ἡ Σελήνη, ἰδίᾳ δέ· ὁ μὲν <γὰρ> Ἥλιος εὐτρα-
 30 φεῖς, εὐεκτικούς ποιεῖ, ἡ δὲ Σελήνη εὐκράτους, εὐσάρκους, εὐειδέως,
 ὠραίους, ἀγγελικούς, ταχεῖς, ἀληθεῖς, ὁδοιπορικούς, τῇ ἡλικίᾳ συμ-
 μέτρους.

2 προκοπή V. 11 περὶ Ἥλιου V in marg.; om. T, Π. φύσεως Ἥλιου R.
 12 Τέταρτος ἀστέρ ἐστίν ☉ T. 12-13 φῶς νοερόν, ψυχικῆς αἰσθήσεως ὄργανον

etiam Valens, p. 1, 4. 13 δὲ om. T. τοῦ om. R. 14 βασιλέα T, β^a V, βασι R.
 16 ὠρσεως T. 16-32 τῇ - συμμέτρους om. R. 16 τῇ γεύσει T. ἐπέχον T.
 17 τοῦ χρυσοῦ T. 19 ἂ T. 20 μοῖραν μίαν codd. 22 ἐπὶ δὲ T. 25 ἡμέρα· ὅτε
 δὲ πᾶσιν εἰς T. 26 ἰσάζει V. 27-32 τροπὴν - συμμέτρους V] τροπὴν ἑαρινήν·
 διέρχεται - ζ' T, quae in textum recepi (desunt in V). 29 γὰρ supplevi.

Περὶ Ἀφροδίτης.

Ἡ Ἀφροδίτη κράσεώς ἐστιν εὐκράτου καὶ ὑγρᾶς· κυριεύει δὲ ὀσφρήσεως καὶ πάντων τῶν ὀπισθίων μερῶν, συνουσίας μορίου, τῶν δὲ ἐντὸς πνεύμονος· καὶ ἡδονῆς. σημαίνει δὲ μητέρα, μικροτέρας ἀδελφάς, ἔρωτας, ἐπιθυμίας, διαφόρους συμμίξεις (ἀρρενόθηλος γὰρ ὁ θεός), ἱερωσύνας, στεμματοφορίας, εὐφροσύνας, φιλίας, γάμους, τέκνα, τέχνας καθαρίους, μουσουργίας, ζωγραφίας, εὐμορφίας, χρώματων κράσεις, βαφάς, ποικίλματα, ἀγορανομίας, μέτρα, σταθμούς, γέλωτα, ἱλαροψυχίαν, συμπόσια, ἀσπά<σματα, συν>αλλαγὰς καὶ ἡδονάς. ἔστι δὲ τῆς νυκτερινῆς αἵρέσεως· τῇ μὲν χροῶ λευκῇ, τῇ δὲ 10 γεύσει ἑλλιποτάτῃ. ἐπέχει δὲ ἐν τοῖς μετᾶλλοις τὸν κασσιτερόν. ἐπικoinωνεῖ δὲ τῷ Κρόνῳ ἐν τοῖς μυκτῆρσι.

Ποιεῖται δὲ σχήματα ἕξ, ἀρξαμένη ἀπὸ ἀνατολῆς ἐσπερίας, εἴτα στηριγμὸν ἐσπέριον, εἴτα δύοσιν ἐσπερίαν, εἴτα ἀνατολὴν ἑψαν, εἴτα στηριγμὸν ἑψον, εἴτα δύοσιν ἑψαν. τὴν μὲν ἐσπερίαν ἀνατολὴν ποιεῖται 15 ἀποσπάσασα ἀπὸ τοῦ Ἡλίου μοίρας κ'· τὸν δὲ ἐσπέριον στηριγμὸν, ἐπὶ ἀποσπάσῃ τοῦ Ἡλίου μοίρας μβ'· τὴν δὲ δύοσιν τὴν ἐσπερίαν, ἐπὶ ὃ Ἡλιος καταλάβῃ τὸν ἀστέρα πρὸ μοίρας ζ'· οἷον ἔστω τὴν Ἀφροδίτην εἶναι ἐν Κριῷ μοίρα ι'; τὸν δὲ Ἡλίον ἐν τῷ αὐτῷ μοίρα δ'. τὴν δὲ ἀνατολὴν ἐσπερίαν ποιήσῃ, ἐπὶ ἀποσπάσῃ τοῦ Ἡλίου μοί- 20 ρας ε'· στηρίζει δὲ τὸν ἑψον στηριγμὸν, ἐπὶ ἀποσπάσῃ τοῦ ἀστέρος μοίρας μ'. δύοσιν ἑψαν ποιεῖται, ἐπὶ καταλάβῃ τὸν Ἡλίον ὃ ἀστήρ πρὸ αὐτοῦ γενόμενος μοίρας β'. διέρχεται δὲ τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ διὰ μηνῶν ιγ'.

Λαχοῦσα δὲ τὴν οἰκοδεσποτείαν χρηματίζουσα μὲν ἐν τοῖς ἰδίῳις ἡ 25 ἐν συναιρετιστοῦ ἀνατολικῇ εὐμόρφους ποιήσῃ, χαρίεντας, καθαρίους, ἐπιφανεῖς, θρησκώδεις, φιλοστόργους, ἐπιτευκτικούς, ἀποδοχῆς ἀξιουμένους παρά τε ὄχλοις ἢ ὑπερέχουσι προσώποις, χρυσοφοροῦντας, ἱερεῖς ἢ τοιαύταις κοσμουμένους τιμαῖς, εὐπόρους, ἐπισήμους,

1 Post Solem in R sequitur primum Luna, deinde Venus et Mercurius. Περὶ φύσεως Ἀφρ. R, om. T. 2 Ὁ ε' ἀστήρ ἐστὶν ἡ Ἀ T. κράσεως VR] καταστάσεως T. 3 ἐμπροσθίων Valens. ἢ συνουσίας V. 4 καὶ ἡδονῆς : apparet haec decurtata esse; cf. Valens, p. 3, 33 Kroll = *Catal.*, II, 91, 9. 4-5 μικροτέρους ἀδελφούς V. 5 μίξεις R. 6 στεμματοφορίας R. 7 κιθαρίας TV. εὐμόρφους ζωγραφίας R. 8 ἀγοράς ἀνομίας T. 9 γέλωτας, ἱλαροψυχίας R. 9-10 συμπόσια ἀσπατάλλας (sic) καὶ ἡδονάς T, om. RV; συναλλαγὰς correxi ex Valente, l. c. 10 τῆς οἰκ. R. 10-12 τῇ - μυκτ. om. R. 11 ἐλλιποτάτῃ codd. 13-p. 221, 13 om. R. 16 ἀποσπάσασαν T. ἀπὸ om. V. 18 μοιρῶν T. 18-19 οἷον - δ' om. T. 21 δὲ om. T. ὥων T. 22 ὃ ἀστήρ om. T. 22-23 πρὸ μοιρῶν β' γενόμενος αὐτοῦ T, ubi sequuntur διέρχεται - ιγ' quae in textum recepi (om. V). πρὸ μοιρῶν γενόμενός αὐτοῦ β' V. 25-p. 221, 13 om. T. 27 ἀποδοχῆς scripsi : ἀποχῆς V. 28-29 ἐν χρυσοφοροῦσιν V : χρυσοφοροῦντας scripsimus ex Valente (p. 3, 17 χρυσοφορίας).

ἐπὶ καλῇ δὲ ψογιζομένους, εὐεργετουμένους ὑπὸ γυναικῶν, τάς τε γυναικας ὑπὸ ἀνδρῶν· ἔαν δὲ παρ' αἵρεσιν χρηματίζη, μιοῖ τὰς εὐεργεσίας, ἐπιφθοноοῦνται γάρ τὸ τέλος τῶν εὐτυχημάτων, καὶ μεῖ' οὐρίζει. καὶ αὕτῃ δὲ πρὸς τὰς τῶν ἄλλων μαρτυρίας ἐναλλάσσει, ὅσα ἐν τῇ
5 συγκρατικῇ ἐροῦμεν λόγῳ.

Ἡ Ἀφροδίτη ποιεῖται λευκοῦς, εὐσάρκους, εὐπύγωνας, ἀγαθοὺς τοῖς τρόποις, ἄβρους, εὐόπτους, μικροφυεῖς, ἀξίας πλήρεις, μελανοχρόους, μικρόποδας, εὐτυχεῖς, μεγαλοψύχους, εὐαφροδίτους, πλουσίους, ἐπιχαρεῖς, φιλουμένους ὑπὸ γυναικῶν, ἐρωτικούς, σημείον
10 ἀφροδισιακὸν ἐν τῇ σῶματι ἔχοντας ὥσπερ φακοῦς, ὑποκαγκελίζοντας τοὺς ὀφθαλμούς. τοὺς δὲ θανάτους ἀποτελεῖ διὰ στομαχικῶν παθῶν καὶ ἡπατικῶν καὶ λειχήνων καὶ δυσεντερίων καὶ συρίγγων καὶ ὅσα τοῦ ὑγροῦ φθαρέντος ἢ πλεονάσαντος ἀποτελεῖται συμπτώματα,

Περὶ Ἑρμοῦ.

15 Ὁ Ἑρμῆς φύσεώς ἐστί ποτε μὲν ὑγρᾶς, ποτὲ δὲ ξηρᾶς· κυριεῖ δὲ τοῦ σώματος χειρῶν, ὤμων, δακτύλων, ἄρθρων, κοιλίας, ἐντέρων, νεφρῶν, ἀρτηρίας, γλώσσης. σημαίνει δὲ μικροτέρους ἀδελφούς, μάθησιν, λόγον, σοφίαν, ψήφον, γεωμετρίαν, ἀστρονομίαν, ἐμπορίαν, ἀγγελίαν, πρόγνωσιν, μαντείαν, ἀθλησιν. ἔστι δὲ τῆς αἰρέσεως ἐπίκοι-
20 νος· τῇ μὲν χροῇ βένετος, τῇ δὲ γεύσει ὀξινος. ἐπέχει δὲ ἐν τοῖς μετάλλοις τὸν χαλκόν. κοινωνεῖ δὲ τῇ Ἄρει ἐν τῷ στόματι.

Ποιεῖ δὲ σχήματα δ'· ἀνατολὴν ἐσπερίαν, δύσιν ἐσπερίαν καὶ ἀνατολὴν ἑψαν καὶ δύσιν ἑψαν. τὴν μὲν ἐσπερίαν ἀνατολὴν ποιεῖται, ἐπὶ ἀποσπάσῃ τοῦ Ἥλιου μοίρας γ'. δύνει δὲ ἐπὶ ἀν καταλάβῃ αὐτὸν μοίρα β'
25 ὁ Ἥλιος. τὴν δὲ ἑψαν ἀνατολὴν ποιεῖται ἐπὶ ἀποσπάσῃ αὐτοῦ Ἥλιος μοίρας γ'. δύνει δὲ ἑψος ἐπὶ ἀν καταλάβῃ ὁ ἀστὴρ γενόμενος ἀπ' αὐτοῦ μοίρας β'. διέρχεται δὲ τὸν κύκλον τοῦ ἐνιαυτοῦ διὰ μηνῶν ια' ἑγγιστα.

Λαχῶν δὲ τὸν τῆς κυρείας καὶ οἰκοδεσποτείας λόγον κοινὸς ὑπάρχων ἀστὴρ, ὅσα μὲν προλαμβάνει ἐν ταῖς ἐπιμαρτυρίαις καὶ ἐν ταῖς τῶν
30 οἰκῶν συγκράσεσιν, ἐν τοῖς ἐξῆς ἐροῦμεν. χρηματίζων δὲ ἀνατολικός, μάλιστα ἰδίους τόποις ἢ ἀγαθοποιοῦ εὐρύθμους μὲν τῇ σῶματι καὶ φιλοπόνους ποιεῖ, μάλιστα ἔαν τὴν Σελήνην βλέπῃ, ἐπιστήμονάς τε καὶ

3 μειοῦρζει V; recte distinxit Cumont. 5 κρατικῇ V. 8 μικρὸ V. ἐπαφρ. ? 10 ὑποκαγκελίζω a cancellus κάγκελος videtur derivatum. 11 θανάτῳ V. 14 Περὶ φύσεως Ἑ. R, om. T. 15 ὁ δὲ ἔκτος ἀστὴρ ὁ καὶ Ἑρμῆς T, Ἑρμοῦ V. 16 ποικίλων V, ποικίλων T, ποικιλίας R: κοιλίας recepi ex Valente, p. 4, 32 = *Catal.*, II, 92, 4, nam ποικιλεύεσθαι Val., p. 4, 9 huc non quadrat. 17 νεφρῶν om. R et Valens. 18 λόγων R. ἀστρονομίαν om. VT (ut Valens). 19-20 τῆς ἡμερινῆς καὶ νυκτερινῆς αἰρέσεως· ἐπίκοινος γάρ ὁ ἀστὴρ R. 20 ἐπέχων T. 22-p. 222, 18 om. R. 24-25 Ⓢ μοίρας β' T. 25 ὁ ante ἥλιος om. V. 26-27 αὐτοῦ ἀπὸ μοιρῶν β' codd. διέρχεται - ἑγγιστα om. V. τῶν κύκλων T. 28-p. 222, 18 om. T.

νουνεχείς, λογισμοῦ <καί> παιδείας ἔχομένους, εὐφυεῖς πρὸς πάντα, εὐμαθεῖς τε καὶ διδακτικούς καὶ πλέον τι ὧν διδάσκονται ἐπινοοῦντας, ἐπιτευκτικούς εἰς διάνοιαν πραγμάτων, πολυφίλους, κοινωνικούς, εὐπόρους, ἐκδημητικούς, ὑπὸ πολλῶν τιμωμένους, ἐν πολλαῖς μεταβολαῖς γινομένους πραγμάτων καὶ τούτων πολυγνώστους. ἂν δὲ εὐρεθεῖς 5 τῆς γενέσεως κύριος ἢ οἰκοδεσπότης καλῶς κείται, ὁ δὲ συνοικοδεσπότης ἢ κύριος τοῦ ζῴδιου, ἐν ψ ὁ οἰκοδεσπότης εὐρηται, φαύλως, μέρος τοῦ βίου εὐτυχήσει, μέρος δὲ ἀτυχήσει. βλέπε δὲ ἐν ποίῳ ἐκάστοτε κλίματι κείται· οἱ μὲν γὰρ περὶ τὸν ὠροσκόπον τῆς προτέρας εἰσὶν ἡλικίας δηλωτικοί, <οἱ> δὲ περὶ τὸ <μεσουράνημα> τῆς μέσης, οἱ 10 δὲ περὶ τὸ δύνον καὶ μέχρι ὑπογείου τῆς ὑστέρας.

Ὁ Ἑρμῆς ἀποτελεῖ ἰσχνούς, ὠχροῦς, συμμέτρους, οὐλοκόμους, εὐπύγωνας, ἀλλὰ φακοὺς ἐν τῇ ὄψει ἔχοντας, παχεῖς, εὐλάλους, ψεύστας, κλέπτας, γράμματα εἰδότας, κυβεύτας, εἰς μάχην διώκτας, ἐπιθέτας, πολυλάλους, μακροὺς τραπεζίτας, νομικούς, νοταρίους. 15 τοὺς δὲ θανάτους διὰ μανιῶν καὶ ἐκστάσεων καὶ μελαγχολιῶν καὶ πτωματισμῶν καὶ ἀναφορικῶν νοσημάτων καὶ ὅσα τοῦ ξηροῦ πλεονάσαντος ἢ φθαρέντος συνίσταται.

Περὶ Σελήνης.

Ἡ Σελήνη φύσεώς ἐστὶν ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς, τὸ δὲ φῶς ἐκ τῆς 20 ἀνακλάσεως τοῦ ἡλιακοῦ φωτὸς κεκτημένη. κυριεῖ δὲ τοῦ σώματος ὀφθαλμοῦ ἀριστεροῦ, στομάχου, μαζῶν, φύσης. σημαίνει δὲ βασιλῖδα, δέσποιναν, μητέρα, δρασιν ἀριστεράν, σῶμα, σύλληψιν, γάμον νόμιμον καὶ τροφόν, ἀδελφὴν μείζονα, μορφὴν προσώπου, θέαν, τύχην. ἔστι δὲ τῆς νυκτερινῆς αἱρέσεως· τῇ μὲν χροῖ πράσινος, τῇ δὲ γεύσει ἄλμυρά. 25 ἐπέχει δὲ ἐν τοῖς μετάλλοις τὸν ὕελον. ἐπικοινωνεῖ δὲ τῷ Ἡλίῳ ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς.

Ἔχει δὲ σχήματα ι' ἅπερ καλοῦνται φάσεις. εἰσὶ δὲ τάδε· σύνοδος, γέννα, ἀνατολή, μηνοειδεῖς β', διχότομοι β', ἀμφίκυρτοι δύο, πανσέλη-

1 λογισμοῦ καὶ scripsi: λογισμούς V. 3 εὐκτικούς V, corr. Cumont. 10 κλικίας V: corr. Cumont. οἱ post δηλωτικοί supplevi. μεσουράνημα in fine versus omissum. 16 μακροὺς τραπεζίτας i. e. qui negotia maritima vel longinqua habent. 16 Ττους δὲ θανάτω V. 19 Περὶ φύσεως Σελ. R, om. T. 20 Εὐδομος ἀστήρ ἐστὶ καὶ κατωτέρα τῶν ἀστέρων ἡ Σελήνη T. ὑγρᾶς καὶ ψυχρᾶς V] ψυχρ. κ. ὕ. T; ὕ. καὶ ἡρέμα θερμῆς R sine dubio ex Ptolemaeo interpolatus; cf. *Tetrab.*, I, 4, p. 17, 18. 20-21 τὸ - κεκτ. om. TV. 22 ὀφθαλμὸν ἀριστερόν T. φύσας V, σπληνός R. 23 ὁρ. ἀριστ. om. T. σῶμα: cf. e. g. Firmic., IV, 1, 1. νόμιμον T. 24 τροφόν καὶ ἀδελφὴν καὶ μείζονα μορφὴν TV. ἀδελφόν R. προσώπων TV. θέαν: fort. θεάν, cf. supra, p. 219, 15. 25 τῆς om. R. 26 δὲ ante τῷ om. T. — Cf. supra, p. 219, 17. 28-p. 224, 14 om. R. 28-p. 224, 8 concinunt fere ad verbum cum Paulo Alexandr. p. F3r; cf. etiam supra p. 116 sq.; Ammian. Marcell. XX, 3, 10 sqq.; Isidor., *Orig.*, III, 54. 29 μηνοειδῆς β' V; μηνοειδῆς πρώτῃ μηνοειδῆς β' διχότ. α' ἀμφίκυρτος α' πανσέλ. T.

νος· τινές δὲ βούλονται καὶ ἐνδέκατον προστιθέναι τὸ πλησισέληνον·
 διέρχεται δὲ τὸν κύκλον διὰ ἡμερῶν κη' ὥρων β' λεπτῶν ιη' ἔγγιστα.
 καὶ σύνοδος μὲν ἔστιν, ὅταν ἡ Σελήνη ἰσομοίρως τῇ Ἡλίῳ κατὰ τὸ αὐτὸ
 ζῳδίου τύχη. γέννα δέ, ὅταν τὸν ἥλιον παρέλθῃ μοῖραν μίαν. ἀνατολὴ
 5 δέ, ὅταν μοίρας ιε' παραλλάξῃ. μηνοειδῆς δὲ φαίνεται πρώτη ὅταν ἡ
 Σελήνη εἰς τὸ ἐπόμενον μέρος τοῦ Ἡλίου ἀποδιαστῇ μοίρας ε' ἐπὶ
 ἑξαγωνικοῦ σχήματος καθεστῶσα. διχότομος δὲ ἔστι πρώτη, ὅταν ἡ
 Σελήνη εἰς τὸ ἐπόμενον μέρος τοῦ Ἡλίου ἀποδιαστῇ μοίρας γ' ἐπὶ
 10 τετραγώνου πλευρᾷ τυγχάνουσα. ἀμφίκυρτος δὲ ἔστι πρώτη, ὅταν ἡ
 Σελήνη εἰς τὸ ἐπόμενον μέρος τοῦ Ἡλίου ἀποδιαστῇ μοίρας ρκ' ἐπὶ
 τριγώνου πλευρᾷ καθεστῶσα. πλησισέληνος δέ, ὅταν ἀπὸ ε' ζῳδίου
 μοίρας ρν' ἐν τοῖς ἐπόμενοις ζῳδίοις τοῦ Ἡλίου τυγχάνῃ μήπω
 τὴν διάμετρον ποιησαμένη. πανσέληνος δὲ ἔστιν, ὅταν εἰς τὸ ἐπόμενον
 μέρος τοῦ Ἡλίου ἀποδιαστῇ μοίρας ρπ', ἐπὶ διαμέτρου στάσεως
 15 καθεστῶσα, ὃ καλεῖται πανσεληνιακὸς σύνδεσμος. ἀπόκρουσις δὲ
 ἔστιν, ὅταν ἡ Σελήνη παραλλάξῃ τὴν κατὰ διάμετρον ἡλιακὴν μοῖραν,
 ὃ καλεῖται μείωσις ἕως μοιρῶν ε'. ἀμφίκυρτος δὲ ἔστι δευτέρα, ὅταν
 ἐκ τοῦ ὀπισθεν μέρους τοῦ Ἡλίου ἀποδιαστῇ μοίρας ρκ' ἐπὶ τριγώνου
 πλευρᾷ καθεστῶσα. διχότομος δὲ δευτέρα, ὅταν ἡ Σελήνη ἐκ τοῦ
 20 ὀπισθεν μέρους τοῦ Ἡλίου ἀποδιαστῇ μοίρας γ' ἐπὶ τετραγώνου πλευ-
 ρᾷ ὑπάρχουσα. μηνοειδῆς δὲ ἔστι δευτέρα, ὅταν ἐκ τοῦ ὀπισθεν
 μέρους τοῦ Ἡλίου ἀποδιαστῇ μοίρας ε', ἐπὶ ἑξαγώνου σχήματος
 οὔσα. ὅθεν οἰκείως κατὰ τὴν τῶν σχημάτων ἐναλλαγὴν καὶ τὸ ὄνομα
 ἔσχεν. σύνοδος γάρ ἐκλήθη ἀπὸ τοῦ συνιέναι τῇ Ἡλίῳ τὴν Σελήνην
 25 καὶ τὴν αὐτὴν αὐτῷ ὁδὸν τροχάζειν· γέννα δὲ ἐκλήθη, ἐπεὶ παρα-
 λάσασα αὐτὸν μοῖραν μίαν ἄρχεται φαίνεσθαι οὐχ ὥς πρὸς ἡμᾶς·
 ἀνατολὴ δέ, ὅταν παρελθοῦσα μοίρας ιε' γραμμοειδῆς φῶς ἀναλαβοῦσα
 φαίνεται· μηνοειδῆς δὲ ἐκλήθη, ἐπειδὴ τὴν ὁμοίαν αὐτῆς ἰδέαν ἀναλα-
 βοῦσα φαίνεται· αὕτη γὰρ ἡ Σελήνη καλεῖται, ἐπειδὴ μηνιαίαν τὴν
 30 ἀνατολὴν ποιεῖται. διχότομος δὲ ἐκλήθη, ἐπειδὴ καθ' ἡμίσειαν τοῦ

1 Cf. Valens, II, 35, p. 106, 29, Kroll : ἔστι τῆς Σελήνης τὰ σχήματα κατὰ μὲν
 τὸν φυσικὸν λόγον ζ', καθὼς δὲ καὶ ἐν ἑτέροις εἰρομεν 1α'. De septem
 phasibus cf. quae Kugener, *Un traité astronomique et météorol. syriaque attribué à*
Denys l'Aréopagite (Actes du XIVe Congrès Intern. d. Orient., tom. II, p. 171, 5) ex
 Hardesane adnotavit (Pater et Mater vitae per singulos menses gignunt septenos
 filios). post πλησισέληνον· διχότομος β' ἀμφίκυρτος β' (quod supra omiserat).
 διέρχεται δὲ τῶν κύκλων διὰ ἡμερῶν κη' ὥρας (sic) β' λεπτά ιη' ἔγγιστα quod in
 textum recepi (om. V), deinde rubro Περὶ τῆς Σελήνης ὀνομασίας καὶ φαντασίας
 T. 3-4 τοῦ ζῳδίου V. 4 ὁ ἥλιος παρέλθῃ ἀπ' αὐτῆς μοῖρα μία T. 5-6 ἡ Σελ.
 om. T. 7 ἑξαγώνου T. 7-8 ἡ Σελ. om. T, item infra. 10 ἀποστῇ V (saepius).
 12 μοιρῶν δὲ ρν' T. ζῳδίοις om. T. 14 συστάσεως V. 16 μοῖρα T. 19 καθεστ.
 V] ὑπάρχουσα T. β' δὲ ἔστι T. 20 μέρος T. 21-p. 224, 14 om. T. (pagina finita).
 22 ἀποστῇ μέρος τοῦ Ἡλίου diitographia V. 25 αὐτῷ] αὐτόν V. 28 paulo melius
 Paulus : αὕτη γὰρ ἡ Σελήνη Μῆνη ἔστιν, ἐπειδὴ καὶ μηνιαίαν τὴν ἀνατολὴν
 ποιεῖται.

τελείου φωτὸς γινομένη διχοτομία φαίνεται· ἀμφίκυρτος δὲ ἐκλήθη, ἐπειδὴ ἔξ ἀμφοτέρων κυρτοειδῆς ἡ θεωρία τοῦ φωτὸς αὐτῆς φαίνεται· πλησισέληνος δὲ ἐκλήθη ἀπὸ ζ' ζυδίων αὐτῷ φανείσα· πανσέληνος δέ, ὅτι πεπλήρωται τῷ φωτὶ ἀπὸ τῶν τοῦ Ἥλιου αὐγῶν, κατὰ διάμετρον στάσιν αὐτῷ φανείσα, ἅπαν τὸ σέλας τοῦ φωτὸς πεπληρωμένον 5 ἔχουσα· ὅθεν καὶ αὕτη ὁμοία αὐτῷ κυκλοειδῆς φαίνεται πανσέληνος γενομένη. ἀποκρουστική δὲ ἐκλήθη, ἐπεὶ παραλλάξασα τὰς κατὰ διάμετρον ἀκτῖνας ἀπὸ τότε ἐκκρουσμὸν καὶ μείωσιν τῶν φώτων αὐτῆς ἔχει. σκόπει δὲ τὴν Σελήνην ὅταν εὐρίσκηται ἐφ' ἑνὸς τῶν προειρημένων τόπων, τίνι τῶν ἀστέρων τὴν συναφὴν πεποιήται ἢ 10 τίνι τὴν ἀπόρροϊαν, καὶ οὕτως ἀποφαίνου· ἐὰν μὲν γὰρ ἀγαθοποιῷ συνάπτει, ἀγαθὰ, εἰ δὲ κακοποιῷ, φαῦλα δηλοῖ.

Ἡ Σελήνη ἀποτελεῖ ἔχοντας σκέλη παχέα, πλατυγονάτους, χοντρούς, κοντούς, εὐοφθαλμούς, γυναικοπροσώπους, γυναικοειδεῖς, εὐτραφεῖς.

[V, f. 239.] Περὶ ἐκλείψεως κρίσις¹.

15

Σκόπει τὴν ἔκλειψιν τὴν γινομένην εἴτε Ἥλιου εἴτε Σελήνης, ἐν ποίῳ ζυδίῳ γίνεται· καὶ σκόπει τὸν δεκανὸν ἥτοι ἐν ποίῳ προσώπῳ κατέλαχεν. καὶ ἐάν ἐστί τὸ ζυδίων ἀρρενικόν καὶ ὁ δεκανὸς ἀρρενικὸς ἐν ἀνθρωποειδεῖ ζυδίῳ ὦν, μαρτυρούμενος ὑπὸ Ἀρεως, τὴν βλάβην ἔσσεσθαι λέγε ἐν τοῖς ἀρρενικοῖς ἥτοι ἀνδράσι καὶ παισὶν ὑπὸ 20 πολέμου ἢ σφαγῆς· ἡ σωματικὴ φθορὰ αἵματος. ἐάν ἐστὶν ἡ ἔκλειψις ἐν τῷ ὑπὸ γῆν ἡμισφαιρίῳ, γίνεται τὸ ἀποτελούμενον ἐν τῷ κρυπτῷ, ἢ ἐπιβουλῇ ἐν δόλῳ. εἰ δὲ ἐν τῷ ὑπὲρ γῆν ἡμισφαιρίῳ τύχη, φανερώς γίνονται τὰ ἀποτελούμενα. εἰ δὲ ἐστί τὸ ζυδίων ἀρρενικόν, ὁ δὲ δεκανὸς θηλυκός, σκόπει τὸν κύριον τοῦ ζυδίου καὶ τὸν κύριον τοῦ δεκα- 25 νοῦ ὑπὸ ἀγαθοποιῶν θεωροῦνται ἢ ὑπὸ κακοποιῶν. καὶ οἷον ἐὰν εὖρης ὑπὸ κακοποιῶν μαρτυρούμενον, ἐκείνον πλείον βλάπτεσθαι λέγε· ὁ δὲ μαρτυρούμενος ὑπὸ ἀγαθοποιῶν, ἐκείνος ἔλασσον βλάπτεται. ὁμοίως δὲ καὶ ἐπὶ θηλυκοῦ ζυδίου νόει, καθὰ προείρηται καὶ ἐπὶ τῶν ἀρρενικῶν. εἰ δὲ εὐρίσκεται ἐν γῆνι ζυδίῳ, ἔσται ἡ βλάβη ἐπὶ τὸν 30 καρπὸν τῆς γῆς κατὰ τὸν εὐρισκόμενον δεκανόν· οἷον ἐάν ἐστί Κρόνος δεκανός, βλάπτει ὅσα ἐν στυφότητι καὶ ξηρότητι καὶ ψυχρό-

1 διχοτομία V, correxi ex Paulo. 7 ἀπόκρουσις etiam apud Clement. Alexandr., *Strom.*, VI, 16, 143, etc. διαλλάξασα V. 8 ἐκρουσμὸν V. 10 συναφῇ V. 13 χοντρούς s. χονδρούς crassos. 20 λέγει cod. 21 αἵματος: cf. supra p. 217, 15. 26 εἰ omissum, ut Odys. λ 463. 28 λέγει cod. 30 γῆνι: cf. supra p. 196, 19; 202, 17; 208, 16 et p. 108, 12. 32 στυφοτ. καὶ ξηρ. καὶ ψυχρότ.: cf. supra p. 214, 13 et 18.

¹ Haec quae in codice V(aticano 191) capitulum de planetis statim sequuntur eandem quam praecedentia capitula originem tam aperte prae se ferunt (cf. adnotationem criticam), ut ea etsi uno codice Vaticano servata sint in Rhetoriana recipere iam non dubitem.

τητί εισιν· εἰ δέ ἐστι Ζεὺς, βλάπτει ὅσα τῇ γεύσει ἐν γλυκύτητι καὶ φύσεως εὐκράτου· εἰ δὲ Ἄρης, ὅσα ἐν πικρότητι καὶ φύσεως θερμῆς καὶ ὑγρᾶς· εἰ δὲ ἐστὶν Ἥλιος, ὅσα ἐστὶ τῇ γεύσει ὀριμέα· εἰ δὲ Ἀφροδίτη, ὅσα ἐν λιπότῃ ἦτοι τὰ κάρυα καὶ τὰς ἐλαίας καὶ ὅσα τούτοις
 5 ὅμοια καὶ φύσεως εὐκράτου, καὶ ὅσα δι' ὀσφρήσεως ἤγουν μυρίσματα καὶ εὐώδη· εἰ δὲ Ἑρμῆς, ὅσα ἐστὶ τῇ γεύσει δεινα, διφυῆ ἦτοι σίτος κριθή· εἰ δὲ Σελήνη, ὅσα ἀλμυρὰ καὶ τῇ φύσει ὑγρὰ καὶ ψυχρά. εἰ δὲ ἐστὶ τὸ ζῦδιον ἀνεμῶδες, γίνεται ἡ βλάβη ἐν τοῖς πετεινοῖς. εἰ δὲ ἐν θηριώδεσι, γίνεται ἐν τοῖς ἀγριμίοις ἦτοι <εἰς> ἐλάφους, ἀγριοίαιγας. εἰ
 10 δὲ ἐστὶν ὕδατῶδες, γίνεται ἡ βλάβη ἐν τοῖς ἰχθύσι καὶ ὅσα ἐν τοῖς ὕδασι τὰς διατροφὰς ποιοῦνται.

Ταῦτα δεῖ σε σκοπεῖν περὶ τὰ ζῦδια καὶ μόνον· περὶ δὲ τῶν ἑπτὰ ἀστέρων τὰ πρόσωπα σκόπει οὕτως· ἐὰν εὐρεθῇ ὁ Κρόνος ἐν τόπῳ ἰδίῳ ὠροσκοπῶν ἢ μεσουρανῶν ἐν χρηματιστικῷ τόπῳ, γίνεται ἡ
 15 βλάβη εἰς ἐντίμους εὐνούχους ἢ πρεσβύτας ἢ γέροντας ἐμφανεῖς· εἰ δὲ ἐν ἀποκλίματι ἢ ἐν ταπεινώματι ἢ ἐν ἀχρηματίστῳ τόπῳ κείμενος, γίνεται ἡ βλάβη ἐπὶ δούλων ἢ εὐνούχων ἤγουν ἀφανῶν. εἰ δὲ ὁ Ζεὺς ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ ἐστῶς, σημαίνει τὴν βλάβην ἔσεσθαι ἐπὶ τοῖς ἄρχουσι καὶ τέκνοις βασιλέων· εἰ δὲ ὕπαυγος ἢ ἐν ἀποκλίματι ἢ ἐν ταπει-
 20 νώματι ἢ ἀναποδίζων, σημαίνει τοὺς ποτε πλουσίους καὶ πτωχεύσαντας ἢ ἀπελευθέρους ἢ τέκνα πλουσίων πτωχοὺς. εἰ δὲ ὁ Ἄρης ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ ἐστῶς, σημαίνει τὴν βλάβην ἔσεσθαι ἐν στρατηγοῖς, στρατηλάταις, στρατιώταις ἐμφανέσιν. εἰ δὲ ὕπαυγος ἢ ἀναποδίζων ἢ ἐν ταπεινώματι, εἰς ἰατροὺς, χαλκεῖς καὶ ἀπλῶς ὅσοι ἔχουσι διὰ πυρὸς
 25 καὶ σιδήρου τὴν ἐργασίαν ἦτοι μακελλαρίους, κυνηγοὺς καὶ μαγείρους. εἰ δὲ Ἥλιος, σημαίνει ἐπὶ τοῖς βασιλεῦσι τὴν βλάβην. εἰ δὲ Ἀφροδίτη ἐν ἐπισήμῳ τόπῳ ἐστήκει, σημαίνει τὴν βλάβην ἐπὶ ἐμφανῶν καὶ μεγάλων γυναικῶν καὶ ἀρχιερέων. εἰ δὲ ὕπαυγος ἢ ἀναποδίζων ἢ ἐν ταπεινώματι, σημαίνει ἐν γυναιξὶ ταπειναῖς ἢ ἀσκητρίαις. εἰ δὲ Ἑρμῆς καλῶς
 30 ἐστῶς, ἐπὶ τοῖς ἐμπόροις, γραμματικοῖς, γεωμέτραις καὶ ὅσοι ἐν τοῖς Ἑρμαϊκοῖς ἔχουσι τὴν τέχνην. εἰ δὲ ὕπαυγος ἢ ἐν ταπεινώματι, ψεύστας, πλαστογράφους, λοιδοροὺς καὶ τὰ ὅμοια τούτων. εἰ δὲ Σελήνη, βασιλίσσαις, ἐμφανέσι γυναιξί· καὶ σχεδὸν ἡ βλάβη τῆς Σελή-

1 γλυκύτητι: cf. supra p. 216, 9. 2-3 πικρ. κ. φ. θ. κ. ὁ: ibid. p. 217, 26 et 14 (sed ὑγρᾶς abest: fort. corruptum ex Ξηρᾶς). 3 ὀριμέα: ibid. p. 219, 16. 4 λιπότης vocabulum novum a λίπος: cf. supra ἑλλιποτάτη p. 220, 11. 6 δεινα: cf. supra p. 221, 20; διφυῆ, nam ἐπίκοινος ὁ Ἑρμῆς ibid. 19. 7 ἀλμυρὰ: ibid. p. 222, 25; ὑγρ. κ. ψ. ibid. 20 (consentit cum codd. TV recensione). 8 ἀνεμῶδες: cf. supra p. 203, 28 et 209, 25 (ἀερῶδες). 9 εἰς supplevi. ἀγριοίαιγας cod.; compositum novum videtur. 10 ὕδατῶδες: cf. supra p. 199, 23; 205, 15; 211, 4. 15 εὐνούχοι supra non inveniuntur. 19 τέκνα βα^{ων} cod. 20 ἀναποδίζων: cf. supra p. 216, 17. 25 μακελλαρίους: vocabulum etiam in excerptis Teucris Laurentianis obvium, cf. *Sphaera*, p. 36. 29 ἀσκήτριάι = moniales: cf. etiam supra p. 216, 2. 30 ὅσα cod., corr. Kroll.

νης κοινωνεῖ <εἰς> πάντας τοὺς προειρημένους, ἐπειδὴ αὕτη ἐστὶν ἡ σημαίνουσα τὴν αἰτίαν τῶν πραγμάτων. ἐὰν δὲ μαρτυρῇ τὴν μοῖραν τῆς ἐκλείψεως ὁ Κρόνος, τὰ Κρονικὰ νοσήματα καὶ θάνατον δίδωσι. εἰ δὲ Ἄρης, σφαγὰς καὶ αἱμάτων πτύσεις ἢ τραύματα ἢ ἐκβράσεις. Ἐλασσον δὲ ἡ Σελήνη βλάπτει, ὅταν καλύπτεται ὑπὸ τοῦ Ἀναβιβάζοντος. εἰ 5 δὲ καλύπτεται ὑπὸ τοῦ Καταβιβάζοντος, πλείων ἢ βλάβη γίνεται.

[F. 152v.] Βροντολόγιον Ἑρμοῦ τοῦ Τρισεγίστου¹.

Μηνὶ Ἰανουαρίῳ. Ἐὰν βροντήσῃ ἡ ἀστράπη ἐν ἡμέρᾳ, προσεχέτω ἡ αὕτη χώρα καὶ τὸ μὴ πορθηθῆναι ὑπὸ τυράννου. ἡ γῆ δὲ οὐκ εὐφορήσει· ὁ δὲ Νεῖλος οὐκ ἀναβήσεται διὰ τὴν λειψίν. ἡ Αἴγυπτος τοὺς 10 ἄρχοντας ἑαυτῆς χειρώσεται· τότε τὰ δυτικὰ μέρη ἀμεριμνήσουσι καὶ τρυφήσουσι· καὶ Περσίδος βασιλεὺς ἀμεριμνος. νυκτὸς δὲ ἐὰν γένηται, τότε τὰ δυτικὰ μέρη ἀμεριμνήσουσι καὶ τρυφήσουσιν ἀκαταστασίαι τε ἔσονται· τινὲς δὲ τῶν βασιλέων ἀλλήλοις συμμαχήσουσι· καὶ ἐκ τῶν δυτικῶν ἄνδρες [f. 153] ἐν προτιμήσει ἔσονται· καὶ ἐπιχώ- 15 ριοὶ πόλεμοι γενήσονται· καὶ ἐν πελάγει πολλοὶ ἀπολοῦνται· καὶ ἀέρων εὐκρασία.

1 εἰς supplevi, sed dubitans : nam auctorem accusativo favere apparet ex μαρτυρεῖ τὴν μοῖραν infra v. 2. 3 Κρονικὰ νοσήματα καὶ θάνατον (Κρονικόν) : v. supra p. 214, 13 et 215, 27. 4 αἱματ. πτύσ. : ibid. p. 219, 9. 6 Sequitur in V capitulum Περὶ τροπῆς ἀέρων alius puto originis. 14 ἀλλήλους cod.

¹ Hoc opusculum Hermeticum quamvis excerptum et interpolatum sit mendisque scatens in Berolinensi exstet, tamen hic edere iuvat, cum eodem fonte usum esse Fonteium Romanum in tonitruali a Laurentio Lydo operi de ostentis inserto (ed. Wachsmuth², p. 88 sqq.) adnotationibus meis satis superque demonstretur; nam fieri non potuisse ut invicem Fonteio (de quo v. Wachsmuthii prolegg. p. XXVI) auctor libelli uteretur, opusculis inter se comparatis nemo negaverit. Atque olim hoc versibus inclusum fuisse ut libellum Hermeticum de terrae motibus, cuius paraphrasin supra p. 167 sqq. edidimus, ex paucis vestigiis dactylicis (cf. αἰσοὶ ἀστέρες p. 229, 26, et fort. βακχεύματα et ἀπειρογάμων, p. 227, 20) forsitan recte concludas; certe ex eadem atque illud officina hoc quoque opus ortum esse vaticinia pro die et nocte in utroque seiuncta indicant. Verum mira confusione aut librarius aut excerptor particulam de mense Februario ex Vicellii tonitruali et ipso a Lydo adhibito (ibid., p. 57 sqq.) immiscuit. Quae autem tonitrualis supra p. 163 sqq. a me editi auctor cum Ps.-Eudoxei et Vicelliani consarcinavit, haec partim, Aprilis Maii Iunii Iulii dumtaxat descriptionem, ex nostro opusculo Hermetico eum excerptisse iam apparet, quod ne apparatus criticus iustos terminos nimis excedat, hic in universum dixisse satis sit; nisi quod pro mensium Aegyptiorum nominibus (Φαμενώθ et Φαρμουθί infra p. 229, 3) excerptorem Romana posuisse moneo. — Ceterum initium huius opusculi Hermetici etiam in cod. Bononiensi 3632 (= cod. Ital., 18, cf. *Catal.*, IV, 41), f. 275 habetur; alibi nondum invenimus.

Μηνὶ Φεβρουαρίῳ. Ἡλίου ἐπὶ Ὑδροχόου ἰόντος εἰ βροντήσῃ, Σαυρομάταις, Ὀξιοῖς, Ἀραβίᾳ μικρᾷ, Ἀζανίᾳ, μέσῃ Αἰθιοπίᾳ (Ὑδροχόῳ <γάρ> ἀνάκεινται <αὗται αἱ> χῶραι) ἀφθονίαν μὲν τοῦ σίτου διασημαίνει, πτώσιν δὲ ἀνδρῶν ἐνδόξων ἐν ταῖς εἰρημέναις
5 διαφαινομένων χώραις καὶ οὐκ ἀνδρῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις ζῴοις ἀρσενικῶν· ὅτι ἄρρεν Ζῳδίου ὁ Ὑδροχόος.

Μηνὶ Μαρτίῳ. Ἐὰν βροντήσῃ ἢ ἀστράψῃ ἡμέρας, ἡ γῆ εὐφορήσῃ καὶ οἱ ἰχθύες ἀπολοῦνται· τότε ἔσονται ἐν ὑποταπεινώματι καὶ θανατικᾷ ἔσται ἐν τῇ ἀνατολῇ καὶ δύσει· νυκτὸς δὲ ὁμοίως ταῦτα
10 συμβήσεται.

Μηνὶ Ἀπριλλίῳ. Ἐὰν βροντῇ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἐν ἡμέρᾳ, ἀνθρώπων φυγὴν καὶ ἀπώλειαν δηλοῖ καὶ θρεμμάτων ἄλωσιν καὶ γῆς φθοράν, καὶ τοῖς οἰκοῦσιν εἰς τὰ μέρη τῶν ἀνατολῶν καὶ τινα θόρυβον [f. 153^v] κατὰ τὴν χώραν, καὶ πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν ἐρημωθή-
15 σεται· ὕστερον δὲ ἀποκατασταθήσεται. καλὸς καὶ φρόνιμος ἄνθρωπος τελευτήσῃ ἐν αὐτῇ. νυκτὸς ἐὰν γένηται, εἰς ἀνατολὰς καὶ δύσεις ἀκαταστασίαν δηλοῖ καὶ θρεμμάτων ἄλωσιν. πόλεμοι ἔστωσαν εἰς πάσας φυλὰς ἐν πόλεσι καὶ χώραις· ἐν δὲ θαλάσσῃ ναυάγια· καὶ πάντων γεννημάτων φθορά· καὶ ἀφανισμὸς αἰμοβόρου ἀνδρὸς καὶ δυνα-
20 τοῦ· καὶ τότε ἡδοναὶ καὶ τρυφαὶ καὶ βακχεύματά τινων ἀνδρῶν ἀπειρογάμων.

Μηνὶ Μαίῳ. Ἐὰν βροντήσῃ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἐν ἡμέρᾳ, ἐπομβρία ἔσται καὶ χάλαζα καὶ ποταμῶν καὶ πηγῶν καὶ θαλάσσης σπαραξεύματα· ἀγριότης ἐν τῇ θαλάσσῃ ἔσται καὶ λῳίον ἀπέχεσθαι ἀπὸ τῶν θαλασ-
25 σίων τόπων. νέων δὲ ἐκπτώσις. τὸ δὲ τῶν ἀνθρώπων γένος σώζεται. καὶ παντοίων ἰχθύων πλησμονή· πόλεις δὲ πόλεσι παρέξουσιν. καὶ καλλιστρατεύσει ὁ βασιλεὺς καὶ οἱ σπείραντες θεωριοῦσιν πλησμονήν· ἀλλὰ σωματικοῖς πάθεσι διαφόροις ὑποπεσοῦνται ἄνθρωποι ἀνδράποδα ζῳά τε καὶ ἄλογα [f. 154] πάντα. δῶρα εἰσενεχθήσονται τῇ
30 βασιλείᾳ· χαρὰ καὶ εὐφροσύνη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ βασιλέως· κόπος δὲ τῇ

1-6 Haec fere ad verbum concordant cum tonitruali Vicelliano a Ioanne Lydo recepto (cf. Wachsmuth, p. 57 et supra p. 226 adnot.). 1 Ἡλιος ἐπὶ Ὑδροχόῳ ἰών cod. 3 γάρ suppl. (δὲ Lydus p. 57, 22). αὗται αἱ suppl. ex Lydo. 4 διαφαινομέναις cod. 6 Ζῳδίοις τοῖς ἀρσενικοῖς cod. ἔστι pro ὅτι cod. 7 ἡ γῆ cod. 8 ὑψηλοταπεινώματι cod.; cf. Valens ed. Kroll, p. 10, 24 (ἐν ὑποταπεινώματι γινόμενοι); 17, 33 (ubi ὑψηλοταπεινώματι ut hic in codd.) etc. et Fonteius, l. c., p. 89, 16: οἱ μὲν ἐλάττονες τὰς τύχας ἐπὶ τὸ βέλτιον ἀνασπασθήσονται, οἱ δὲ μείζους ἐπὶ τὸ χεῖρον ἐκπεσοῦνται. 14 πρὸ ὀλίγας ἡμέρας cod., quod ab auctore sive compilatore scriptum esse vix crediderim. 18 ναυάγια: cf. Fonteius, p. 90, 9. 19 Cf. Fonteius, l. c., p. 90, 10 δυνατοῦ δὲ προσώπου πτώσις. 20-21 ἀπειρογάμων fortasse ex hexametro. 23 σπαραξεύματα videtur vocabulum novum (convulsiones). 24 λοιπόν cod., corr. Cumont. 25 νέων fere evanidum, fors. κυνῶν? 26 πλησμονήν cod. 27 καλλιστρατεύσει cod.; vocabulum novum ad instar καλίνικος, καλλιεργέω, etc. 28-29 ἀνδράποδα ζῳα suspectum: an = servi?

χώρα ἢ τῷ τόπῳ ἐν ψ τὸ σημεῖον δηλοῖ· καὶ αἱ μὲν <ἐν> γαστρὶ ἔχουσαι
κινδυνεύουσιν· τοῖς δὲ κατὰ ἀνατολὴν ἀρραβῶνες βασιλέων, λιμὸς καὶ
ἀλληλοσφαγία· ἀκοή <θανάτου> βασιλέως καὶ ἀπώλεια καὶ μαλακισμὸς
καὶ νόσος <οὐκ> ὀλίγη καὶ τετραπόδων πτώσις καὶ εἰς δυσμὰς νόσος.
νυκτὸς δὲ ἐὰν γένηται, γεννήματος εὐφορίαν δηλοῖ, ἀλλὰ καὶ ὑετῶν 5
καὶ ἀνέμων καὶ πηγῶν ἐποχὴν, ἀκρασίαν δὲ ὑδάτων καὶ ἀνέμων. οὔτε
ἄερες καθαροὶ οὔτε λειμῶσιν εὐφορίαι <ῶς> ὑποστῆναι τὰ θρέμματα·
καὶ τετραπόδων πάντων ἀερικὴ φθίσις καὶ ταῖς κυούσαις καὶ ἐν γαστρὶ
ἐχούσαις ἀμβλώσεις καὶ ἀποβολαὶ γίνονται διαφόρως ἐν σώματι. νόσος
δὲ ἀερικὴ· καὶ στρατιωτικὴ διάστασις· καὶ τότε ἀναφανέεται βασιλεὺς 10
τις ἀπὸ ἀνατολῶν καὶ ταχέως ἀπόλλυται ὡς τύραννος· ἔσονται δὲ καὶ
φόρων ἐπιδόσεις, ὡς καὶ μέχρι τοῦ γυναικείου γένους τινὰ ἐγκαι-
[f. 154v]νισμόν γενέσθαι. καὶ πλάναι καὶ ἀπάται καὶ ἐπιθέσεις ἐν τοῖς
ἀνθρώποις ἔσονται.

Μηνὶ Ἰουνίῳ. Ἐὰν βροντὴ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἡμέρας, ἔσονται οἱ 15
ἄνθρωποι φιλόξενοι καὶ φιλόξενοι καὶ φιλευσεβεῖς καὶ εὐφρανθή-
σονται ἐν τοῖς ἔργοις τῶν χειρῶν αὐτῶν· καὶ ἡ γῆ καὶ ὁ οὐρανὸς πολλὰ
αὐτοῖς δώσει ἀγαθὰ ἐκ τοῦ δημιουργοῦ στελλόμενα. νυκτὸς δὲ, ἀγ-
νίαι καὶ νόσος τοῖς ἀνθρώποις γίνεται καὶ θάνατος ἀλγηδῶν <τε>
χαλεπός· τότε οἱ ἄνθρωποι εἰς ζηλοτυπίαν ἔλθωσιν. καὶ ἀκαταστατή- 20
σουσι πολλοὶ καὶ ἔσται ἀγωνία εἰς τοὺς ἀνθρώπους. φθορὰ δὲ ἔσται
ἐν τοῖς ὄρεινοις καὶ ἐν τοῖς πεδινοῖς τόποις καὶ ἡ χώρα τῆς μεσογείου
εὐφορήσει· Ἀράβων δὲ ἀπώλεια· καὶ οἱ ἄλλοι οἱ περὶ τὴν χώραν
μέχρι τινὸς ταραχθήσονται. ὁμοίως δὲ ἡ πόλις ἐν ἣ γένηται, κακωθή-
σεται· ὕστερον δὲ καλῶς κοσμηθήσεται μετ' εὐθηνίας. 25

Μηνὶ Ἰουλίῳ. Ἐὰν βροντήσῃ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἐν ἡμέρᾳ,
κοσμικὰς ἀκαταστασίας δηλοῦσι· καὶ <ἐὰν> ἐναλλάξ γένηται, καὶ βασι-
λεὺς κινήσεται καὶ κατισχύσει ἐτέρου. καὶ πολλὴν διάλεξιν καὶ διατύ-
πωσιν καινοτομήσει [f. 155]. καὶ τότε ἡ γῆ ψεύσεται τοὺς καρποὺς
αὐτῆς καὶ ἡ θάλασσα ἀγριωθήσεται καὶ ἀνδρῶν ἐκκοπαὶ ἔσονται καὶ 30

1 ψ] ἡ cod. ἐν suppl. Kroll. 2 ἀρραβῶνας cod.; ἀν τοῖς δὲ κατὰ ἀνατολὴν
<τῶν> Ἀράβων <ἀπώλεια> βασιλέων? 3 θανάτου suppl. Cumont. 4 ὀλίγος
cod., οὐκ supplevi. πτώσιν cod. 6 πηγῶν cod. ἐποχὴν: cf. Fonteius, p. 90, 20.
εὐκρασίαν cod. 7 ὡς supplevi. 9 ἀμβλώσεις etiam Fonteius, p. 90, 19. 9-10 νόσος
δὲ ἀερικὴ suspectum quod iam supra v. 8 ἀερικὴ φθίσις. 10-11 Cf. Fonteius,
p. 90, 21: τῇ δὲ ἀνατολῇ τύραννος οὐκ εὐτυχὴς ἐνοχλήσει. 16 φιλευσεβεῖς:
θεοσεβέστατα τὰ κοινὰ Fonteius, p. 90, 24. 16-17 εὐφρανθ. κτλ., cf. *Acta apost.*,
VII, 41; etiam quae sequuntur ab homine Christiano interpolata esse videntur.
19 τε supplevi. 20 ἄνθρωποι ex correctura cod. 21 ἔσται εἰς αἰωνίους ἀνθρώ-
πους cod., correxi, sed vereor ne plura corrupta sint. 23 Ἀρράβωνι cod., cor-
rexi, cf. supra p. 164, 27. 27 κοσμικαὶ ἀκαταστασίαι δηλοῦσι cod. ἐὰν supplevi.
28 διάλεξιν: cf. Petosiris, supra p. 141, 8 τῷ τῆς Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἀσίας δυνα-
στεύοντι λόγοι ἔσονται πρὸς ἀλλήλους. 29 καινοτομήσει et ψεύσεται cf. Fon-
teius, p. 91, 2 καινοτομία, ibid., 3 οἱ καρποὶ ψεύσονται.

αἰφνίδιοι θάνατοι. Ὑστερον δὲ πάντα τὰ γεννήματα εὐφορήσουσιν·
 ὄμβροι δὲ εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ χειμῶνος λείπουσιν· ὕστερον δὲ ἀνεμοί
 πνέουσιν καὶ ὄμβροι ἔσονται καὶ ἀκρις καὶ βλάβη φανήσεται καὶ
 σωθήσονται τὰ γεννήματα. καὶ περὶ τὸν Φαμενώθ <ἦ> Φαρμουθὶ διὰ
 5 στρόφων πατρικῶν βοῶν θάνατον· καὶ χειμῶνας ὀλίγους καὶ καρπῶν
 εὐφορίας καὶ μεγάλων ἐθνῶν τῶν ἀπὸ τῆς νοτεινῆς <ἐπανάστασιν>
 δηλοῖ καὶ ἡγεμόνος τινὸς ἐπιφάνειαν. νυκτὸς δὲ ἐὰν γένηται, βαρβά-
 ρων γεννήματα Αἰθιοπῶν συμβαλοῦσι πολέμους ἀλλήλοις καὶ πολλῶν
 ἐθνῶν <βασιλεῖς> συμβαλοῦσιν ἕως τοῦ Βαβυλωνίου γένους· καὶ
 10 τότε τὰ δυτικά κλίματα ἀτονήσαντα ἀσθενήσουσιν· οἱ δ' ἐν αὐτοῖς
 ὑπολειπόμενοι φεύξονται ἕως τῆς περιχώρου τῆς Αἰγύπτου, ὥστε καὶ
 τὸ γένος αὐτῶν μείζον βαρβάρων ἔσται· καὶ ταραχθήσεται ἀνατολὴ καὶ
 δύσις.

Μηνὶ Αὐγούστῳ. Ἐὰν βροντὴ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἡμέρας ἐν τῇ
 15 ἀνατολῇ καὶ τῇ δύσει, δόλῳ ὤρισται ἢ διατύπωσις· καὶ ἐκκοπαὶ καὶ
 φυγαὶ καὶ ἀλώσεις· ἡ δὲ γῆ τοὺς καρποὺς πολυπλασιάσει· [f. 55v]
 ἄλλογενὴς δὲ στρατὸς παρερχόμενος διαρπάσει αὐτὰ ἐκ τῶν ὁρῶν
 αὐτῶν κατὰ τὰ ἀρκτικά μέρη· καὶ κατισχύσουσιν οἱ ὑπερέχοντες τῶν
 πενήτων καὶ διάταξιν κατ' αὐτῶν ποιήσονται καὶ φυγαδεύσουσιν
 20 αὐτοὺς ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν· καὶ ἐκ τούτων ἄρξονται ληστεῖαι
 γίνεσθαι καὶ φόνοι ἐπιχώριοι. νυκτὸς δὲ ἐὰν γένηται, βασιλέων ἐπιβου-
 λὴν σημαίνει. καὶ ἄφνω ἀπολείται καὶ γεννήματα τῆς ἀνατολῆς. θηρίων
 δὲ πολλῶν καὶ ἐρπετῶν φανέρωσις <ὥς> πολλοῦ θηριοδότης
 γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους· ἀρχόντων δὲ δυνατῶν πτώσις καὶ διά-
 25 κρισις.

Μηνὶ Σεπτεμβρίῳ. Ἐὰν βροντὴ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἐν ἡμέρᾳ,
 αἴσιοι ἀστέρες ἔσονται καὶ εὐδαίαι πολλαί· τὰ γεννήματα εὐθαλὴ πάντα.
 ἐκ τῆς πολλῆς τρυφῆς ἀνθρωποὶ εἰς πορνείαν τραπήσονται καὶ μοιχεύ-
 σουσιν καὶ οἴκους φθείρουσι καὶ αἱ γυναῖκες αὐτῶν ἄφνω ἀπολοῦνται

2 λειπόντες (sic) cod. 4-5 δι' ἀστρώων cod.; διὰ στρόφων corr. Kroll. 5 χει-
 μῶνος ὀλίγου cod. 6 ἐπανάστασιν v. c. supplevi. 8 Αἰθιοπῶν etiam Fonteius,
 p. 91, 6. συμβάλλουσι cod. ἀλλήλων cod. 9 βασιλεῖς supplevi. 10 δυτικά :
 Fonteius, p. 91, 7. κλήματα cod. 10-11 οἱ ἐν αὐτοῖς δὲ cod. 11 φεύξονται : ὥς
 καὶ εἰς Αἴγυπτον δι' ἔνδειαν καταφυγεῖν, Fonteius, p. 91, 7. 12 μείζων cod.; sen-
 sus obscurus : ὥστε καὶ μείζον αὐτῶν (scil. τῶν Αἰγυπτίων) τὸ τῶν βαρβάρων
 (scil. φυγᾶδων) γένος ἔσται? 15 ἄλλω codex : δόλῳ scripsi ex Fonteio, p. 91, 10.
 διατύπωσις cf. supra p. 228, 27. 16-18 Cf. Fonteius, 12 sqq. ἄμνητος ἀφθονος, ὑπὸ
 δὲ πολεμίων διαρπαγῆσεται. 17 αὐτοὺς? 18 καὶ τὰ cod., corr. Cumont. ἀρκ-
 τικά : δυτικά Fonteius. κατισχύσουσιν τε καὶ ἀδικήσουσιν οἱ ὑπερέχοντες τὸ
 ὄνηκον Fonteius. 19 διδάξιν : recte igitur Hase νόμων προ νόσων in Fonteio
 (p. 91, 11) coniecit. 21-22 εἰ δὲ νυκτὸς, καὶ οὕτως ἡ βασιλεῖα ἐπιβουλευθήσεται
 Fonteius. 22 ἀπολείται καὶ ἀπολοῦνται καὶ cod. 23 ἐρπετῶν cf. Fonteius,
 p. 91, 19. ὥς suppl. Cumont. πόλεως cod.; cf. infra p. 230, 20. 24 δυνατοὶ δὲ τῆς
 πολιτείας πεσοῦνται Fonteius. 27 αἴσιοι ἀστέρες videntur hexametri reliquiae.
 29 φθορὰ τοῦ γυναικ. ἔθνους Fonteius, p. 91, 25.

καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν νόμῳ θανοῦνται. νυκτὸς δὲ ἔὰν γένηται, ἕκαστος τῶν ἀνθρώπων εἰς τὸν φωλεὸν τῶν θηρίων ἐμβαλεῖ ἑαυτὸν καὶ αἰρεῖται ἀποθανεῖν ἐν αὐτῷ ἀπὸ τῆς κακότητος τῶν ἀνθρώπων τῆς ἀποπιπτοῦσης εἰς αὐτόν. καὶ τότε μεγάλων δυναστῶν συγκρίσεις καὶ ἐκκοπαί· τότε δὲ μεθ' ὁδὸν [f. 156] τελεσθήσονται καὶ ὑστερήσουσι 5 δῖψαι καὶ πείναι καὶ ἀπὸ λιμοῦ ἀπολοῦνται.

Μηνὶ Ὀκτωβρίῳ. Ἐὰν βροντὴ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἐν ἡμέρᾳ, ἀνατολὴ καὶ δύσις ὁμοῦ εὐφρανθήσονται· ἡ δὲ τῶν Αἰγυπτίων χώρα ταλαιπωρήσει καὶ διαφθονηθήσεται κακῶς· καὶ τὰ θηρία αὐτῶν ἀναλώσει αὐτούς. νυκτὸς δὲ ἔὰν γένηται, πυρκαϊὰ ὑπὸ τόπους καὶ 10 χώρας. ἀλλὰ καὶ πλοίων ναυάγια καὶ καταγίγς· στάσις οἰκῶν καὶ γεννημάτων διαφθορὰ καὶ θηρίων φανέρωσις καὶ κεραυνοβολίαι κατὰ τόπους.

Μηνὶ Νοεμβρίῳ. Ἐὰν βροντὴ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἐν ἡμέρᾳ, ἐν τῇ Ἀραβίᾳ ὄμβρος πολὺς ἔσται· τὰ δὲ γεννήματα οὐκ εὐθελῆ· οἱ ἀνθρωποὶ 15 δὲ ἀνθρώπους χειρῶσονται καὶ ἑαυτοῖς δόξαν περιποιήσονται· καὶ στρατόπεδα ἀπολοῦνται· καὶ χώρα πεσεῖται ἐν λοιμικῇ καταστάσει. νυκτὸς δὲ πυρκαϊαὶ κατὰ τινὰς τόπους καὶ χώρας, ἀλλὰ καὶ πλοίων ναυάγια καὶ ἐκ τῆς γῆς διάπτωσις οἰκῶν καὶ γεννημάτων διαφθοραὶ καὶ θηρίων καὶ ἐρπετῶν φανέρωσις· καὶ θηριόδηκτοι πολλοὶ γενή- 20 σονται καὶ κεραυνοβοληθήσονται τόποι.

Μηνὶ Δεκεμβρίῳ. Ἐὰν βροντὴ ἢ ἀστραπὴ γένηται ἐν ἡμέρᾳ, τότε Μῆδοι καὶ Λίβυες καὶ Βαβυλώνιοι πόλεμον ποιήσουσι καὶ εἰς ἄλωσιν πεσοῦνται καὶ βασιλεὺς ὑπ' αὐτῶν ἀλωθήσεται δόλῳ καὶ οἱ μείζονες [f. 156v] τῶν πολεμιστῶν ἀνατολῆς πεσοῦνται· ἡ δὲ γῆ εὐφορήσει. ἀλλὰ 25 καὶ χεიმῶνες ἔσονται πολλοὶ καὶ πολλοὶ ἀπολοῦνται ἄνδρες· αἱ τίκτουσαι κινδυνεύσουσι. νόσοι τε καὶ λιμῶξεις ἔσονται καὶ αἰφνίδιοι θάνατοι. νυκτὸς δὲ, φανέρωσις ἀνδρῶν δυνατῶν· τότε βασιλεὺς τοὺς ἐναντίους διώξει.

1-4 aliter Fonteius, p. 92, 1 τὰ δὲ θηρία οὕτως ἐπελεύσεται τοῖς ἀνθρώποις ὡς φωλεοῖς αὐτοὺς ἐγκατακρύπτεσθαι. 1 νόμῳ: ὡμὰ ci. Kroll. 3 τοῦ ἀνθρώπου cod., correxi; ἀπὸ videtur = remotus ab. 4 αὐτούς cod.: αὐτόν (nempe φωλεόν) scripsi; sed τῆς ἀποπιπτοῦσης (= quae etiam in specum penetrat?) vix sanum. δυνατῶν πτώσις Fonteius. 5 τελεσθήσονται = conficiuntur; sed quaedam velut fugientes excidisse videntur. 6 formam vulgarem πείναι hic corrigere nolui. 7-9 eadem fere Fonteius, sed multo breviora. 17 post χώρα fort. ex Fonteio Ἀσσυρίων supplendum. 18 πυρκαϊαὶ etiam Fonteius, p. 92, 14. 24 δολοφονηθήσεται Fonteius, 21. 27 λιμῶξεις vocabulum novum: cf. tamen Fonteius, p. 91, 7.

EXCERPTA EX CODICE 33 (ERLANGENSI 89).

De plantis duodecim signis et septem planetis attributis.

Capita duo quae sequuntur non hic primum edita sunt; praecessit enim iam cardinalis Pitra, *Anal. sacr. et prof.*, V, 2, p. 279 sqq., qui tamen alterum de septem planetis caput aut a librario aut ab ipso excerptum praebuit; deinde hoc plenus repetiverunt Bassi et Martini, *Catal.*, IV, p. 133 sqq., ex cod. Neapol. 19 et Kroll, *Catal.*, VI, p. 83 sq., ex Vindob. 3. At ne tum quidem haec integra nobis suppeditasse specimen tractatus nomen Alexandri Magni iactantis a Bassio et Martinio, l. c., p. 135, 1 adhibitum satis demonstravit¹. Itaque capitulum de plantis septem planetis attributis ex cod. E(rl)angensi et meliore et pleniore iterum imprimi curavimus, excerpto de duodecim signorum plantis praemisso, ne in nostri operis contextu prorsus desideraretur. Postea autem aliquando illud quoque ex cod. 14 (Monac. 542, cf. supra p. 29) et ex aliis codicibus plenum atque integrum restitueamus; interim praeter Guil. Roetheri editionem principem pessimam (Lydus, *De mensib.*, p. 311 sqq.), cf. Creuzer, *Symbolik u. Mythol.*, I^a, p. 395 sqq.; E. Meyer, *Gesch. der Botanik*, II, p. 340 sqq.

In huiusmodi Aegyptiorum γοητείας Galenum in libro *De simpl. med. temp. et fac.* VI prooem. (vol. XI, p. 792 K.) acerrime invectum esse iam Pitra adnotat; quo ex loco uberrimo pauca hic delibare liceat: Πάμφιλος (de quo v. Reitzenstein, *Poimandres*, p. 3) ... εἰς τε μύθους γραῶν τινὰς ἐξετράπετο καὶ τινὰς γοητείας Αἰγυπτίας ληρώδεις ἅμα τισὶν ἐπωδαῖς, ὧς ἀναιρούμενοι τὰς βοτάνας ἐπιλέγουσι.

¹ Hocce capitulum necnon ea quae infra edemus Cyranidum interpretem latinum, quem Raimundum Lullum fuisse E. Meyer, *Gesch. d. Botanik*, II, p. 349 sq., argumentis haud spernendis probabat, cognovisse et laudasse video ex H. Hauptii opusculo "Zu den Kyraniden des Hermes Trismegistos", (Philol., vol. 48, p. 373). Haec enim interpres ille tradit: "Est apud Graecos quidam liber Alexandri Magni de VII herbis VII planetarum, et alter qui dicitur Thessali mysterium ad Hermem i. e. Mercurium de XII herbis XII signis attributis et de VII aliis herbis, per VII alias stellas.", Thessali opus in cod. Montepessulano (Schol. medic.) 277, s. XIV-XV, nobis servatum esse videtur (inscrib.: Thessalus philosophus de virtutibus herbarum. Inc.: Thessalus philosophus Germano Claudio regi). Cf. H. Diels, *Die Handschriften der antiken Aerzte, Griech. Abteil.* (Berol. 1906), II, p. 107. Sed vereor ne apud Lullum quaedam exciderint, e. g. Thessali <de virtutibus herbarum et Asclepii> mysterium ad Hermem etc.

καὶ δὴ κέχρηται πρὸς περίπτα (cf. *infra*, p. 233, 8) καὶ ἄλλας μαγγανείας ...
 Deinde nominatur Ξενοκράτης ὁ Ἀφροδισιεύς ... ἀνθρώπος τάλλα περιεργος
 ἱκανῶς καὶ γοητείας οὐκ ἀπηλλαγμένος. ὁ δέ γε Πάμφιλος ὁ τὰ περὶ βοτανῶν
 συνθεὶς εὐδηλὸς ἐστὶν ἀεὶ αὐτῶν ὧν γράφει γραμματικὸς ὧν καὶ μὴθ' ἐωρακίως
 τὰς βοτάνας ὑπὲρ ὧν διηγείται μῆτε τῆς δυνάμεως αὐτῶν προπεπειραμένος ...
 οὗτος μὲν ἐξέγραψε βιβλία, πλῆθος ὀνομάτων ἐφ' ἐκάστη βοτάνῃ μᾶτην προστι-
 θεὶς (cf. *infra*, p. 234, 3 sq.) ... Τίς οὕτως ἀθλιὸς ὡς παρελθὼν τὰ Διοσκουρί-
 δου καὶ Νίγρου καὶ Ἡρακλείδου καὶ Κρατεῦα καὶ ἄλλων μυρίων ἐν τῇ τέχνῃ
 καταγνηρασάντων βιβλία γραμματικὰ [l. γραμματικοῦ] γράφοντος ἐπιψάας καὶ
 μεταμορφώσεις καὶ δεκανῶν (cf. *Pitra*, p. 285-290) καὶ δαιμόνων ἱερὰς
 βοτάνας ἀνάσχοιτ' ἄν; Deinde exemplis quibusdam de plantis omnibus notis
 ex Pamphili opere allatis sic pergit: μετὰ δὲ ταῦτα βοτάνης μέμνηται καλουμένης
 ὡς αὐτὸς φησὶν ἀετοῦ, περὶ ἧς ὁμολογεῖ μὴδὲνα τῶν Ἑλλήνων εἰρηκέναι μὴδὲν,
 ἀλλ' ἐν τινὶ τῶν εἰς Ἑρμῆν τὸν Αἰγύπτιον ἀναφερομένων βιβλίων ἐγγε-
 γράφθαι, περιέχοντι τὰς λς' τῶν ὠροσκόπων ἱερὰς βοτάνας, αἱ εὐδελον ὅτι
 πᾶσαι λήρως εἰσι καὶ πλάσματα τοῦ συνθέντος... Cf. *praeterea* *Riess, Nechepa.*
et Pelos. fr. 36 a et b (p. 382); *Catal.*, II, 65 (cod. 7, f. 324 et 324^v), V, 1, p. 180,
 30 sqq., *supra* p. 96 sqq.; *Cyranidum liber passim*; *Flaccus Africus vel Africanus,*
"De septem herbis septem planetis attributis", ed. C. N. Sathas, *Μνημεῖα Ἑλλη-*
νικῆς ἱστορίας (Docum. inéd. rel. à l'hist. de la Grèce), tom. VII, p. LXXII sq. (v.
 H. Haupt, l. c., p. 371 sqq.); *E. Meyer, l. c.*, II, p. 336-348.

F. 175^v. Ἑρμοῦ τοῦ Τρισμέγιστου περὶ βοτανῶν
 τῶν ιβ' ζῴδιων.

Ϡ ἐλελίσφακον, Ϛ περιστερεῶν ὀρθή, ϛ περιστερεῶν ὕπτιος, Ϟ⁵
 σύμφυτον, ϟ κυκλάμινον, ϡ καλαμίνθη, ϣ σκορπίουρον, Ϥ ἀρτεμι-
 σία, ϥ ἀναγαλλίς πυρρὰ καὶ κυανή, Ϧ λάπαθον, ϧ δρακόντιον, Ϩ ἀρι-
 στολογία μακρὰ καὶ στρογγύλη. ταύτας γὰρ τὰς βοτάνας δεῖ συλλέγειν
 καὶ χυλοποιεῖν, ὅταν ὑπάρχῃ ὁ Ἥλιος εἰς τὸν Κριόν· ἀλλὰ δεῖ καὶ εἰς ἐν¹⁰
 ἕκαστον ζῴδιον τοῦ καθ' ἑνὸς βοτάνου <αὐτοῦ> ὑπάρχοντος καὶ τῆς
 Σελήνης εἰς τὸ τρίγωνον τοῦ Ἥλιου ἢ εἰς τὸν ὠροσκόπον αὐτοῦ· ἔστω
 δὲ καὶ ἡ ἡμέρα καὶ ἡ ὥρα τοῦ οἰκοδεσπότου τοῦ ζῴδιου· καὶ οὕτως

1 Hoc capitulum edidit *Pitra*, *Anal. sacra et prof.*, V 2, p. 291 ex codd. Mos-
 quensi 415 et Vindobon. med. 23; repet. *Riess, Nech. et Pel. fr.*, p. 382. 3 ὀρθή
 etiam *Pitrae* codd. ὕπτια *Pitra*. 5 ἀναγαλλίς E. 5-6 ἀριστολογία E. 6 γὰρ E]
 δὲ *Pitrae* codd. 7 Κριόν nominat auctor nam in hoc signo Solis exaltatio: αἱ οὖν
 βοτάναι τότε δυναμικώταται (*Hermes apud Roetherum*, l. c., p. 315); εἰς τὸν χ
 se legisse contendit *Pitra*, qui scripsit εἰς τὸν δεκανόν. 8 αὐτοῦ add. (ἀλλὰ
 δὲ καὶ ὅταν ὑπάρχῃ εἰς ἐν ἑκ. ζῴδιον μίας ἐκάστης βοτάνης *Pitrae* codd.).
 10-p. 233, 1 οὕτως ἂν εὐδοκίμησης *Pitrae* codd.

ἵνα εὐδοκιμήσῃς, καθὼς ὁ διδάσκαλος λέγει, κατὰ τὴν κοσμικὴν καὶ φυσικὴν ἀποτέλεσιν.

[F. 175^v.] Περί βοτανῶν τῶν ἑπτὰ πλανήτων.

- Ⓢ. Βότανον Ἡλίου πολύγονον· ἔλαβε δὲ τέλος προσηγορίας ἐκ τοῦ
 5 τὸν Ἡλίον τῶν πάντων εἶναι ἀρχηγέτην καὶ σπορέα· τινὲς δὲ χαμαι-
 λέοντα λέγουσιν ἐκ τοῦ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τὰ μέρη λελαχέναι·
 πινόμενος οὖν ὁ χυλὸς αὐτῆς ἐτοιμότερον πρὸς γόνον <παρίστησι>,
 καὶ ἀφροδισίων ποιητικός· περιαφθεῖσα δὲ μετὰ τοῦ ἡλιακοῦ ὀνόμα-
 10 τος πᾶσαν ὀφθαλμίαν ἀπαλλάσσει· εἰ δὲ τις περιάπτηται, οὐδέποτε
 ὀφθαλμιάσει, ἐπειδὴ τὰ φῶτα ὁ Ἥλιος λέλαχεν· διόπερ ἐὰν ἀναφέρηται
 κακῶς, ἐπιληπτικούς, φρενητικούς, ληθαργικούς καθίστησι· συμβαίνει
 γὰρ ἐκ τῆς καρδίας αὔξεσθαι τὰ πάθη ταῦτα. ἰάται δὲ καὶ τοὺς
 ἀμβλυώττοντας θαυμαστῶς περιαπτομένη καὶ τοὺς ἐν καταρχαῖς
 πειραζομένους ταῖς ἀποχύσεσι.
- 15 ♀. Βότανον Ἀφροδίτης περιστεριῶν· ταύτης ἡ ρίζα περιαφθεῖσα
 ἰάται ὅσα ἐστὶ περὶ τὸν τράχηλον πάθη· χοιράδας, παρωτίδας, φύματα
 τραχήλου, βουβῶνας· καταπλασσομένη, σταφυλὴν καὶ παρίσθια
 μαραίνει παραχρήμα· συμπάσχει γὰρ μάλιστα τούτοις τοῖς μέλεσιν.
 ἰάται δὲ καὶ σύριγγας, κονδυλώματα τὰ [f. 176] εἰς τοὺς τόπους τού-
 20 τος γινόμενα· θεραπεύει δὲ τὰς αἱμορροΐδας ὁ χυλὸς αὐτῆς μετὰ
 μέλιτος καὶ νίτρου κλυζόμενος. πινόμενος δὲ μετὰ μέλιτος σὺν ὕδατι
 λεπτύνει τὰ περὶ τὸν πνεύμονα, ὥστε εὐπνοίαν παρέχει. δοκεῖ γὰρ
 Ἀφροδίτῃ ἐπέχειν τὸν τοῦ πνεύμονος τόπον, ἐπειδὴ πρῶτος οὗτος ἐν
 ἡμῖν φύεσθαι νομίζεται, ἡ δὲ Ἀφροδίτῃ ἀρχὴ γενέσεώς ἐστιν· ὅθεν καὶ
 25 ἀφροδισίοις ἡ βοτάνη ἀρμόζει, περισσοτέραν γὰρ ἡδονὴν ὁ χυλὸς
 αὐτῆς παρέχει τοῖς συνουσιάζουσιν, ἐὰν περιχρίσῃ πρὸ τῆς συνουσίας·
 ἔπειτα πρὸς τοὺς αὐτοὺς ἐρρωμένους εἰς τὸ συνουσιάζειν φυλάττει·
 καὶ τὸ μέγιστον, κύειν ἀναγκάζει περιαφθεῖσα, ἐὰν μὴδὲν ἕτερον
 παράκειται· ἀντιπάσχει γάρ. ἔτι δὲ ἡ ρίζα παρακειμένη ἐργαστηρίῳ ἢ
 30 οἰκίᾳ ἐργασίας καὶ προσδόδους καὶ πρᾶξιν παρέχει· εὐθετεῖ δὲ καὶ πρὸς
 ὁδοὺς καὶ καθάρσεις ἀπελαύνει καὶ πάντα δαίμονα. εὐθετεῖ δὲ ἡ ρίζα

1 ὁ δικάσκαλος Hermes ipse videtur. καὶ ante κατὰ E, recte om. Pitrae codd. 5-6 χαμαιλέοντα etiam *Catal.*, IV, 134 sq. (Neapolit.) et VI, 83 (Vindobon.), contra χαμαιῆλον *Cyran.*, p. 34, 23; quod etiam Neapolitani et Vindobonensis archetypus habuisse videtur, cum v. 6 μήλα pro μέρη inveniatur. 6 μέρη etiam Mosquensis Pitrae. 8 μετὰ τοῦ ἡλ. ὀνόμ.: haec in Vindobon. et Neapolit. prorsus omissa, in Mosqu. sic ad doctrinam christianam accommodata: περιαφθεῖσα ... σὺν τῇ εἰς θεὸν εὐχῇ (cf. *Neue Jahrbücher* XXI, 110, 2). 10 Cf. supra p. 219, 17. Post λέλαχεν (ἔλαχεν cod.) excidisse videtur: κυριεύει δὲ καὶ καρδίας. 13 ἀμβλυώττοντας E. περιαπτομένους E, corr. ex cet. codd. Nomen morbi post καταρχαῖς desideratur. 14 dativus (coniung. cum ἰάται) etiam Mosqu. 15 περιστεριῶν E. 17 παρίσθια E. 21 melius προσκλυζόμενος cett. 27 ἔπειτα πρὸς coniung.

περιαπτομένη τοῖς φοιτῶσιν ἐπὶ παιδίῳ καὶ ἐπιχαρεῖς καὶ ἀβασκάντους ποιεῖ.

ϛ. Βότανον Ἑρμοῦ πενταδάκτυλον, οἱ δὲ πενταπέταλον, οἱ δὲ εὐπατόριον, οἱ δὲ ἀνθρωπόχειρα, οἱ δὲ πεντάφυλλον, οἱ δὲ ψευδοσέλινον· 5
κουφοειδὲς λεπτὸν σπιθαμιαῖον· φύλλα ἐοικότα ἡδυόσμῳ πέντε κύκλω-
θεν ἐσχισμένα, ἄνθος ὠχρόν· φύεται δὲ ἐν ἀνύδροις τόποις· καὶ τὴν 5
ρίζαν ἔχει ὑπέρυθρον. ἴσται δὲ τὰ ἐν ἄρθροις γινόμενα πλήγματα καὶ τὰ
πυρῶδη καὶ ἐκ πληγῶν συνιστάμενα· κοπτομένη καὶ καταπλασσομένη
καὶ τοὺς τῆς κοιλίας στρόφους παραχρῆμα λύει. ὁ χυλὸς αὐτῆς πινόμε-
μενος μεθ' ὕδατος μέχρι κοχλιαρίων δύο ἄριστα ἀρμόζει πινόμενος 10
πρὸς τὰ ἐν φάρυγγι καὶ γλώσσει γινόμενα πάθη· ἀπόνους γὰρ καὶ
ὕγιεις καθίστησι. παύει διακλυζομένη τοὺς τῶν ὀδόντων πόνους καὶ
πᾶν τὸ ἐν τῷ στόματι πονηρὸν ἀποκαθαίρει καὶ ἀπαίρει καὶ θερα-
πεύει· εἰ δὲ τις πρὸ τοῦ παθεῖν περιάψηται, ἄπειρος [f. 176v] ἔσται τού-
των. εὐθετεῖ δὲ καὶ ἡ ρίζα περιαφθεῖσα μάλιστα εἰς ἐπιτυχίαν λόγου 15
καὶ δημηγορίας ὄχλων καὶ ῥήτορσι καὶ γραμματικοῖς· εὐχερεῖς γὰρ καὶ
εὐομίλους ἢ εὐεπιτεύκτους καθίστησι· εὗρεσιν γὰρ λόγων παρέχει καὶ
εὐημερίαν. ὅσοι δὲ νύκτα φορήσουσι τὴν βοτάνην, οὐκ ἐμπεσοῦνται
τοῖς κακῶς αὐτοὺς θέλουσι.

ϙ. Βότανον Κρόνου ἀσφόδελος· ταύτης ὁ χυλὸς καὶ ἡ ρίζα ἀρμόζει 20
καθ' αὐτὴν καὶ μετὰ στύρακος τοῖς τὰ γόνατα πάσχουσι· καὶ γὰρ
πόνον καὶ κόπον ἴσται. δίδεται καὶ ὁ τῆς ρίζης χυλὸς ἐψηθεὶς ὀλι-
γον τοῖς τοὺς νεφροὺς ἀλγοῦσι· ἀποκαθαίρει γὰρ καὶ ὑγιαίνει· τοὺς
δὲ δαιμονιομένους καὶ καταβιβάζοντας ὑγιαίνει περιαπτομένη. τοῖς 25
μικροῖς παιδίοις ὀδοντοφυοῦσιν ἄπονός· καὶ πρὸς τοὺς νυκτερινούς
πόνους περιαπτομένη εὐθετεῖ.

ϝ. Βότανον Ἀρεως ἀρνόγλωσσον· αὐτῆς ἡ ρίζα πρὸς κεφαλὴν
ἐστί τοῦ κόσμου· τὰ ἐν αἰδοίοις κακοήθη καὶ ῥυπαρὰ ἔλκη ἴσται, καθὰ
καὶ Σκορπίος ὑπάρχει οἶκος <αὐτῷ>. ὁ Ἄρης γὰρ τοῦτο τὸ μόριον
ἐπέχει. τὸ δὲ σπέρμα τῆς βοτάνης καταπλασσομένον <πρὸς> τὰ 30
σηπόμενα ἔλκη καὶ δυσκατούλῳτα τοῦτο τὸ μέρος ἴσται. καὶ πρὸς
κεφαλῆς πόνον ἀρμόζει περιαφθεῖσα, ἐπεὶ περ οἶκος Ἀρεως ὁ Κριός, ὁ

5 κουφ. - σπιθαμ.] φέρει δὲ κλώνους (? κλώνας) φωτοειδεῖς λεπτοὺς ἐπιθυ-
μιαίους (!) Pitra. ἡδυόσμου E. 6-7 τῆς ρίζης E. 9 στρόφους recte E : εἰσφό-
ρους (!) Pitra. 18-19 paulo aliter apud Pitram : ὅσοι δὲ κλῶπες, οἱ φέρουσι
τὴν βοτάνην νύκτωρ, οὐ παρατηρήσονται (leg. παρατηρηθήσονται) παρὰ τινος
κλεφθέντος ("fur a furibus non capitur", mire explicat Pitra). 21 καθ' αὐτὴν
scripsi : καθὼς αὐτὴν E. 22 ρίζης ὁ χυλός E. 24 δαιμονιομένους : cf. Plin. XXI,
108 tradunt (asphodelum) ante portas villarum salum remedio esse contra vene-
ficiorum noxiam. καταβιβάζοντας sec. Hesych. (s. v.) κατασπῶντας : scil. qui
Lunam deducunt? vel potius qui (quae) τὰ ἐμμηνα ἢ τὰ ἐμβρυα κατασπῶσιν,
Thes. I. gr. s. v. κατασπῶν? καταπίπτοντας (i. e. ἐπιληπτικούς) rectius fort. expli-
cat Kroll. 27-28 Cf. infra p. 235, 1. 29 σκορπίου E : corr. ; Martis domicilia Aries
et Scorpius qui "inguine gaudet", (Manil., II, 462). ὁ Ἄρης : an ὁ Σκορπίος (cf.
infra p. 235, 12)? αὐτῷ addidi, item 30 πρὸς.

ἔστιν ἡ κεφαλὴ τοῦ κόσμου. ὁμοίως δὲ εὐθετεῖ εἰς δυσεντερικούς, αἱμοποϊκούς, αἱμορροϊκούς ὁ χυλὸς προσκλυζόμενος καὶ πινόμενος, καθὰ ὁ Ἄρης τοῦ αἵματος τόπον ἐπέχει· ἔστι δὲ τοῦτο ἐν ἡμῖν πυρωδέστατον, καὶ τὸν Ἄρη οὐ μόνον πυρώδη ἀλλὰ καὶ φθοροποιὸν
 5 ἐνόμιζόν τινες εἶναι.

Ζ'. Βότανον Διὸς σακχαράνιον· τούτου ἡ ρίζα εὐθετεῖ πρὸς βουβῶνας περιαφθεῖσα, ἀφλέγμαντον γὰρ τὸν τόπον τηρεῖ· εἰ δέ τις πρὸ τοῦ παθεῖν περιάψηται, οὐδέποτε βουβῶνος πειραθῆσεται· καὶ ἐπὶ ποδάγρας δὲ ἡ ρίζα αὐτῆς εὐθετεῖ. αὕτη κοπτομένη καὶ καταπλασσομένη
 10 τὰς φλεγμονὰς καὶ ἐπιτάσεις ἀναστέλλει· [f. 177] συμπάσχει γὰρ μάλιστα τὰ μέρη, καθότι ὁ ἀστήρ λελόγισται, τοῦ Τοξότου καὶ τῶν Ἰχθύων· ταῦτα γὰρ τὰ ζῷδια κεκλήρωται μηρὸς καὶ χεῖρας καὶ πόδας· οἰκείως οὖν τοῖς τόποις ἀρμόζει. ὁ δὲ χυλὸς αὐτῆς πινόμενος μετὰ μελικράτου τοῖς τὸ ἥπαρ ἀλγοῦσιν ὠφέλιμος διὰ τὴν συμπάθειαν,
 15 ἐπεὶπερ ὁ Ζεὺς τὸν τοῦ ἥπατος τόπον ἐπέχει· ὅθεν καὶ ὁ μῦθος αὐτὸν ἐρωτικὸν ἐπλασεν, ἐπεὶ ἀπὸ πολλῶν ἥπατος λέγεται, τὸ δὲ σπέρμα διὰ φλεβὸς εἰς τοὺς γονίμους τόπους εἰσέρχεται· κακωθεὶς γὰρ ἐπὶ τῶν γενέσεων οὗτος ὁ ἀστήρ ἥπατικούς ἐποίησεν. κατὰ τοῦτο ταύτης ὁ χυλὸς μετὰ μέλιτος πινόμενος καὶ κρόκου τοῖς συνουσιάζειν βουλομέ-
 20 νοις ἀρμόζει· ἔστι δὲ καὶ χρήσιμος περιαφθεῖσα τοῖς βουλομένοις γυναιξὶν ἀρμόζειν, ἐπιχαρίτους γὰρ καθίστησι· μοιχὸς δὲ παρακειμένης ταύτης οὐποτε ἐμπεσεῖται.

Ϛ. Βότανον Σελήνης κυνὸσβατος· ἀποκαθαίρει τοὺς ἐπὶ θώρακος καὶ στομάχου καὶ πλευρῶν, ἐπεὶ ἡ Σελήνη λέλαχε τὸν Καρκίνον, οὗτος δὲ
 25 <τῷ> θώρακι καὶ ταῖς πλευραῖς ἐπιτέτακται. τὸ δὲ τῆς βοτάνης ἄνθος πινόμενον καθαίρει σπληνικούς, ὥστε διὰ κοιλίας καὶ οὖρων κενοῖ· ἐνεργὲς δὲ δοκεῖ πρὸς σπλῆνα, ἐπεὶπερ ὁ ἀστήρ τὸν τοῦ σπληνὸς τόπον δοκεῖ ἔχειν. εὐθετος δὲ καὶ πρὸς ὀξυδορκίαν ἡ ρίζα τῆς βοτάνης περιαπτομένη· τοῖς δὲ ἀμβλυωποῦσιν ἀκριβῶς βοηθεῖ καὶ ἐπιτετευγ-
 30 μένως, ἐπεὶ τὰ φῶτα τῶν ὀφθαλμῶν ἡ Σελήνη μετὰ Ἡλίου λέλαχεν· εὐθετεῖ δὲ καὶ τοῖς τὸν στόμαχον κεκακωμένον ἔχουσιν· ἔτι τε ἀρμόζει καὶ ταῖς ἀπὸ κόλων πειραζομέναις καὶ στροφουμέναις.

Ἰστέον οὖν ὅτι οὕτως ἀρμόζει αἶρειν τὰς βοτάνας κατὰ τὴν ἡμέραν καὶ ὥραν τοῦ πλανήτου, εἰς ὄνομα δὲ τοῦ τοιοῦτου ἀστέρος, καὶ παρο-
 35 ρύσσειν τὴν βοτάνην καὶ κρατεῖν αὐτὴν καὶ λέγειν περὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς δοῦναι βοήθειαν, καθὼς προεγράφη περὶ [f. 177v] ἐνὸς ἐκάστου

2-3 Cf. supra p. 217, 15; 219, 9. 6 σακχαράνιον videtur idem quod σάκχαρ vel σάκχαρον, γλυκυκλάμον quoddam (σαχαρώνη Mosq., ἀλχαράνιος Neapolit. et Vindobon.). 12 ad rem Manil., l. c. 16 ἐρωτικῶς E. ἥπατος: de ὕπατος, ni fallor, hariolatur. Post λέγεται sequuntur verba κακωθεὶς - ἀστήρ (cf. infra v. 17-18) a scriptore ipso punctis deleta; sed nescio an revera ordo hic perturbatus sit. Scrib. <ἔξ ἥπατος> διὰ φλεβῶν? 18 γεννήσεων E. 21 ἀρμόζει E (= placere). ἐπιχαρίους E. παρακειμένος E. 23 τοὺς scil. τόπους. 24 ἔλαχε E. τῷ Ϛ E. 25 τῷ addidi. 26 κενεῖ E.

θέσεως· καὶ ἄλλα ὅσα λέγειν ἐπιτυχῶς καὶ ἐπιτευκτικῶς· ἔστω δὲ καὶ ἡ Σελήνη πανσέληνος. ἐπὶ δὲ ἀνασπᾶν μέλλης τὴν βοτάνην, ἀντ' αὐτῆς βάλε εἰς τὴν τοποθεσίαν τῆς ῥίζης αὐτῆς κόκκον σίτου ἢ κριθῆς.

[F. 192^v.] **Chiromantia.**

Opusculum anonymum de arte chiromantica postquam in cod. nostro 33, s. XV, similis argumenti tractatum etiam in P(aris.) 2506, s. XIII, f. 188^v, exstare Cumont mihi scripsit, qui olim ex eodem codice cum R. Foerster physiognomonica quaedam communicaverat (cf. Foerster, *Rh. Mus.*, LV [1900], p. 139 sqq.). Ubi idem subesse opusculum atque in E(rlangensi) ex eis quae Cumont excerpserat, statim vidi, nec frustra amicum comissimum adii ut eum codicem inter Parisinos facile vetustissimum mea causa conferret. His igitur duobus codicibus inter se comparatis Erlangensem vel potius eius archetypum quamvis plerumque Parisinum fide et diligentia antecederet, quibusdam tamen locis auctoris verba consulto mutasse vel potius corrupisse vidimus. Cum enim pro ἀστὴρ bis (p. 240, 4 et 17) ὁ θεός vel ἡ θεὸς usurpatum esset (qua de re cf. quae dixi *Neue Jahrbücher*, 1908, p. 110 sq.), haec nomina extrusit neque magis illis pepercit quae de inevitabili fati vel fortunae vi dicta erant (cf. p. 241, 2 et 242, 19); semel etiam nimium auctoris candorem vel stuporem corripbat (p. 241, 21). Neque vero fieri potuisse ut hoc opusculum ab homine Byzantino compositum sit, ex ipsis illis religionis antiquae vestigiis satis elucet.

Artis chiromanticae quam recentioribus temporibus inprimis Zingaros sive "Aegyptios", colere notum est, nemo adhuc indagavisse historiam videtur; nam quae hic illic de ea re legimus — velut apud Agrippam de Nettesheim, *De incertis et vanis scientiis* (Colon., 1584), c. XXXV (in cuius catalogo scriptores physiognomonici et metoposcopi a chiromanticis non separantur), cf. etiam eiusdem *De occultis philosophiis* (Lugd., 1550), p. 110 et 274; M. del Rio, *Disquisitio magicae* (1617), lib. IV, c. III, quaest. V (De chiromantia); John Brand, *Observations on popular antiquities* (Londini, 1813), p. 637 sqq.; G. C. Horst s. v. *Chiromantie*, Ersch und Gruber, *Encycl.*, tom. XVI; Bouché-Leclercq, *Hist. de la divination*, I, 267 sqq.; *Astrologie gr.*, p. 313, 2; Gessmann, *Katechismus der Handlesekunst* (Berol., 1889), p. 1 sqq.; A. Lehmann, *Aberglaube und Zauberei* (Stuttgart., 1898), p. 180 sqq.; Friedländer, *Sittengeschichte*, I⁶, 364 — haec aut valde exilia sunt aut fide omnino carent. Diligentius igitur inquisitione in posterum reservata pauca interim hic proferre liceat. Dubium non est quin Aristoteles summus philosophus quantum vitae tempus cuique suppeditaret, ex manus incisuris colligi posse opinatus sit: cf. *Hist. anim.*, I, 15, p. 493 b, 32: χειρὸς δὲ τὸ μὲν ἐντὸς θέναρ σαρκῶδες καὶ διηρημένον ἄρθροις, τοῖς μὲν μακροβίοις ἐνὶ ἡ δυοῖ δι' ὅλου, τοῖς δὲ βραχυβίοις δυοῖ καὶ οὐ δι' ὅλου similiaque *probl.* X 49, p. 896 a 37 = XXXIV, 10, p. 964 et fr. 261/330 περὶ ἀνθρώπου φύσεως = Plin., *N. H.*, XI, 273 (v. Bonitz, *Ind. Aristot.* s. v. χεῖρ n. 5). Ceterum iam Plinius "mirari, sese fatetur" Aristote-

lem non modo credidisse praescita vitae esse aliqua in corporibus ipsis, verum etiam prodidisse. „ Post Aristotelem autem hanc quoque artem magis magisque apud veteres viguisse atque adeo propriis libris describi coeptam esse cum e glossis a Stephano (Thes. s. v. χειρόμαντις) collectis, tum ex eis satis elucet, quae Suidas s. v. Ἐλενος, οἰώνισμα, Ἀρτεμίδωρος, Εὐμολπος tradit, Nonno in *Greg. Naz.* 72 (Migne, *PG.*, XXXVI, 1024) usus; cf. Diels, *Beiträge zur Zuckungslitteratur*, I (Abh. Berl. Akad., 1907), p. 4 sq. Helenus igitur quidam συνέγραψε τὸ χειροσκοπικὸν οἰώνισμα ὡς δταν διὰ τῆς ἐκτάσεως τῶν χειρῶν διατεινομένων καὶ τῆς παλάμης ἀπὸ τῶν ρυτίδων εἰπωμεν· παιδοποιεῖ ἢ τι τοιοῦτον (Nonnus εἰπωμεν ὅτι τόδε ἢ τόδε αὐτὸν μένει ἢ ὅτι γαμεῖ ἢ παιδοποιεῖ ἢ τι τοιοῦτον). Eumolpus autem Ἐλευσίνιος ἦτοι Ἀθηναῖος ... ἔγραψε ... χειροσκοπικὰ πεζῶς, βιβλίον ἔν. Utrumque nomen fictum esse manifestum. Artemidorus vero Daldianus num οἰωνοσκοπικὰ καὶ χειροσκοπικὰ revera scripserit (quod testatur Suidas s. v.), cum in *Onirocrit.*, II, c. 69 omnia, quae dicunt Πυθαγορισται φυσιογνωμονικοὶ ἀστραγαλομόνταις τυρομόνταις κοσκινομόνταις μορφοσκοποὶ χειροσκοποὶ λεκανομόνταις νεκυομόνταις, vanas fraudes esse affirmet (καὶ γὰρ αἱ τέχναι αὐτῶν εἰσι τοιαῦται καὶ αὐτῆς μὲν μαντικῆς οὐδὲ βραχὺ ἴσασι, γοητεύοντες δὲ καὶ ἀπατῶντες ἀποδιδύσκουσι τοὺς ἐντυγχάνοντας), incertum esse videtur; cf. tamen quae ipse de manibus per somnia visis edixit l. c., I, 42 sqq. Iuvenalis quoque admonere iuvat, *Sat.*, VI 583 : matrona

sortes ducet frontemque manumque
praebebit vati crebrum poppysma roganti.

Neque vero usquam huius artis viam atque rationem ab ullo antiquo auctore expositam inveniri Bouché-Leclercq (*Hist. de la divination*, I, 269) enuntiavit. Primi ergo ni fallimur eiusmodi tractatum in lucem edimus; quo opusculo perlecto hanc quoque artem antiquitus de planetis pendere apparebit, ut qui eam cum astrologia inde a decimo sexto demum p. Chr. n. saeculo Ioannem ab Indagine vel Cardanum et Paracelsum coniunxisse putent (e. g. Gessmann et Lehmann l. c.) egregie errare convincantur. Cf. etiam Melampus ed. Diels, l. c., p. 28, § 90-94 et p. 12. Doctrinae autem mysteriis ut facilius initieris, praecipuarum manus linearum imaginem infra p. 244 inserimus.

Προγνωστικὸν ἀπὸ τῶν ἐν τῇ παλάμῃ γραμμῶν.

Διορίζειν χρή καὶ καλεῖν τὸ ἀπὸ τῶν γραμμῶν μέρος τῶν πρὸς τῷ καρπῷ μέχρι τῶν δακτύλων ὅλον ἀκρόχειρα· καλοῦσι δ' οἱ πλείστοι τοῦτο καὶ παλάμην. τὸ δὲ μετὰ τὰς γραμμὰς εὐθὺς μέρος ρίζα βραχίονος καὶ χειρὸς λέγεται· τῶν δὲ μετὰ τὴν ρίζαν ὑψηλοτέρων

1 Προγν. - γραμμ. E] υζ γ'. Περὶ τῆς ζωηφόρου P (inscriptio interpolata ut patet infra p. 240, 23 ubi eadem legitur. Interpretamenta latina paucorum vocabulorum man. recent. in marg. E notata similiaque in P non descripsi. 2 Διορίζειν E] διορίζειν ut vid. P. τῷ πρὸς τῷ E. 3 ὅλων E. ἀκρόχειρον P. 3-4 καλ. - παλάμην om. P. 4 ῥίζαι καὶ P. 5 τὴν ρίζ. E] τὰς χεῖρας P. ὑψηλοτέρων P.

μερῶν τῆς παλάμης τὸ μὲν πρὸς τῷ μεγάλῳ δακτύλῳ στήθος ἀντί-
χειρος ὀνομάζεται, τὸ δὲ κάτω μέρος στήθος τῆς χειρός, τὸ δὲ
μεταξὺ τούτων ὑπόκοilon, ὅπου γραμμαὶ τινες εἰώθασιν εἶναι, μετα-
στήθιον. ὀρίζεται δὲ τὸ στήθος τοῦ μεγάλου δακτύλου γραμμὴ τῇ
ληγούσῃ μὲν ἐπὶ τὸ μεταστήθιον, ἀρχομένη δὲ ἀπὸ τοῦ μεταθέναρος, 5
ἣτις ὀνομάζεται χρονικὴ· τὸ δὲ μετάθεναρ ὁ τόπος ἐστὶν ὁ ἀπὸ τοῦ
τέλους τοῦ λιχανοῦ μέχρι τῆς ρίζης τοῦ ἀντίχειρος. ἀπὸ δὲ τούτου
μέσου γραμμὴ τις ἀρχομένη καὶ ἐπὶ πλείστον τῆς χρονικῆς ἐφαπτομένη,
κατὰ τὴν ρίζαν δὲ αὐτῆς ἀπολυθεῖσα φέρεται διὰ τοῦ κοίλου τῆς χειρός·
αὕτη προσαγορεύεται Ζωηφόρος. τὸ δὲ μεταξὺ ταύτης τε καὶ τῆς 10
χρονικῆς καλεῖται τρίγωνον. τῶν δὲ δύο τούτων γραμμῶν τῆς τε χρο-
νικῆς καὶ τῆς Ζωηφόρου τὰ μέρη ἐκεῖνα καθ' ἃ προσάπτονται ἀλλήλων
καὶ ἐνοῦνται, συναφὴ καλεῖσθαι· ταύτην δὲ τὴν συναφὴν ὅτε μὲν οὐδα-
μῶς ἔστι συνιδεῖν τῶν γραμμῶν ἀπ' ἀλλήλων ἀφεςτηκυῖων, ὅτε δὲ ἀπὸ
τοῦ θέναρος αὐτοῦ μέχρι τοῦ κοίλου τῆς χειρός αὕτη πολλάκις ὑποκα- 15
ταβαίνει. ἀναγκαίαν δὲ λέγομεν γραμμὴν τὴν ὑποκλῶσαν τοὺς τρεῖς
δακτύλους, Κρόνον λέγω καὶ Ἥλιον καὶ Ἑρμῆν, διὰ τὸ ἀπὸ τῆς ἐπικλά-
σεως τῶν δακτύλων φυσικῶς ἀνατετυπῶσθαι· τὸ δὲ μεταξὺ ταύτης καὶ
τῆς Ζωηφόρου τετράγωνον ὀνομάζομεν. στήθη δὲ δακτύλων
ὀνομάζομεν τὰ παρακείμενα μέρη τῶν τῆς χειρός ὑψηλῶν. τὸ δὲ στήθος 20
αὐτῆς τῆς χειρός ὀρίζεται ταῖς ρίζαις τοῦ βραχίονος ταῖς ὑπὸ τῇ χρονικῇ
γραμμῇ ὑποκειμέναις καὶ τῇ ἀναγκαίᾳ, προσεοικὸς κοιλίᾳ· διόπερ καὶ
λέγεται κοιλία χειρός διὰ τὸ μικρῶς παρωγκῶσθαι. τριῶν δὲ ὄντων ἐν
τοῖς δακτύλοις φαλαγγίων ἔστω τὸ μὲν ἐπιπεφυκὸς τῇ χειρὶ καὶ διορί-
ζον τὴν χεῖρα δακτυλόπους ἢ ριζοδάκτυλος, τὸ δὲ δεύτερον 25
μεσοδάκτυλος, τὸ δὲ τρίτον, ὅπερ ἐστὶν ὄνυχοφόρον, ἀκροδάκτυ-
λον ἢ μετόνυχον· ὁ δὲ ἀντίχειρ τὸν δακτυλόποδα καὶ τὸν μεσο-
δάκτυλον ἔχει μόνον. ἀστὴρ δὲ λέγεται, ὅπου σημεῖον τῷ υ' στοιχείῳ
παραπλήσιόν ἐστι· γίνεται δὲ ὅπου ἂν τύχη, οὐκ ἀφωρισμένως.

Ὁ μὲν οὖν τῆς χειρός κατάδεσμος τοιοῦτός τις ἐστίν, ὡς ἐν 30
συντόμῳ φάναι, καὶ τὰ τῶν γραμμῶν τῶν ἐν αὐτῇ ὀνόματα ταῦτα·

1 μερῶν τ. παλ. om. P. 2 ὑπόκοilon om. E. 5 ἀπὸ τοῦ μετὰ τὸ θέναρ E.
μετὰθέναρ (de accentu cf. Kühner-Blass, I 1, p. 481, n. IV) videtur vocabulum
pouum. 6 ὀνομαζομέν(η) χρονικ(η) P. 6-7 τὸ δὲ μετὰ τὸ θέναρ ὁ τόπος ἐστὶν
ὁ ἀπὸ τοῦ τέλ. τ. λιχ. E; μεταθέναρ δ' ἐστὶ ὁ ἀπὸ τοῦ τέλ. τ. λιχ. τόπος P. 7 τού-
του τοῦ P, τοῦ E. 8 ἐπὶ E] εἰς τὸ P. 9 ρίζαν δι' αὐτῆς δὲ ἀπολυθεῖσα codd., cor-
recti. 10 πρ. δὲ Ζωηφ. P. 11 τούτων om. P. 12 προσάπτονται P. 13 ἐνοῦνται E.
λεγέσθω P. 14 ποτέ E. 15-16 χειρός αὕτη πολλάκις ὑποκαταβαίνουσα P, χειρός
πολλάκις ὑποκαταβαίνουσι E. In marg. P alia manu ἀναγκαίᾳς γραμμῆς υ' ζ' δ'
16 λέγωμεν E. 20 περικείμενα μέρη αὐτῶν τῇ χειρὶ ὑψηλὰ P. 21 ἐπὶ ταῖς P.

22-23 κοιλία γὰρ λέγεται χειρός E. 24 ἔσται E. 26 ὄνυχοφόρον E. 27 τὸν (1)
om. E. 28 αὐτόν ἔχει (μόνον om.) P. τὸ υ' στοιχείον E. 29 ἐστὶ om. P. ἀφω-
ρισμένος P. 30 ὁ μὲν οὖν καὶ τ. χ. P. 31 καὶ τὰ P] κατὰ E.

ἐπὶ δὲ τὸ φράζειν τοὺς τόπους τῶν ἀστέρων καὶ τὰς δυνάμεις αὐτῶν ἴωμεν. Σελήνης τὸ μεταστήθιον καὶ αἱ γραμμαὶ· Ἀφροδίτης δ' ἀντίχειρ· τὸ δὲ μετάθεναρ καὶ ἡ Ζωηφόρος Ἄρεως· ὁ δὲ λιχανὸς καὶ ὁ πρῶτος λεγόμενος δάκτυλος Διός· Κρόνου δὲ ὁ μέσος· Ἡλίου δὲ ἡ
5 Ἀπόλλωνος ὁ παράμεσος· ὁ δὲ μικρὸς Ἑρμοῦ.

Ἐπισκέπτεσθαι μὲν οὖν χρή τὰς γραμμάς τῆς δεξιᾶς χειρός· χρή δὲ καὶ πολλὰς ὁρᾶν χεῖρας τὸν σπουδαῖον· ἐντεῦθεν γὰρ ἡ πείρα τῆς προρρήσεως προβαίνει ἂν ἐπὶ τὸ ἀσφαλές. οἱ τῆς Σεληνιακῆς γενέσεως μετεληχότες ἔξουσιν ἐν τῇ τετραγώνῳ τῆς χειρὸς σημεῖον παρα-
10 πλήσιον τῇ χ' στοιχείῳ. ἐν τῇ πρώτῃ οὖν ἡλικίᾳ ὁ τοιοῦτος πένης ἔσται, ἐν τῇ μέσῃ δὲ εὐπορήσει παρ' ἐλπίδα, ὥστε ἐκπλήττεσθαι τοὺς ὁρῶντας, καὶ πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ ἀναλύσει, εἰς δ' ἦν ἐν τῇ πρώτῃ ἡλικίᾳ· ὁμοία γὰρ τῇ ἀστέρι τούτῳ πείσεται καὶ οὗτος, αὐξόμενός τε καὶ λήγων κατὰ τὴν τύχην. οἱ δὲ τῆς τοῦ Ἡλίου γενέσεως μετεληχότες
15 ἔξουσιν γραμμάς λεπτὰς ἐπὶ τοῦ δακτυλόποδος αὐτοῦ, οἰονεῖ ἀμυχάς. ἔσονται δὲ οἱ τοιοῦτοι εὐφυεῖς, μιμηταὶ παντὸς ἔργου, ἀ οὐκ ἔμαθον ταῦτα πράττοντες· οὐδέποτε δὲ λείπει τοῖς ποιούτοις οὐδὲν τῶν ἐν τῷ βίῳ τούτῳ. καὶ οἱ μὲν πάνυ συνήθεις καὶ φίλοι αὐτοῖς καὶ οἱ παρ' αὐτοῖς λειτουργοῦντες ἀχαριστοῦσιν· οἱ δὲ πόρρω προσφι-
20 λέστατοι γίνονται. οἱ δὲ τῆς τοῦ Κρόνου γενέσεως μετεληχότες ἔσονται ἀγαθοὶ ἄνδρες τε καὶ γυναῖκες, κοινοὶ φίλοις, ἄπλοῖ τε καὶ τὰ ἄριστα συμβουλευόντες, βαρεῖς τῇ διανοίᾳ, οὐ ταχὺ συνιέντες, εὐχερῶς πιστεύοντες τοῖς πράγμασι· βλάπτονται δὲ οἱ τοιοῦτοι μάλιστα ὑπὸ τῶν ἰδίων τέκνων, γῆρας δὲ λιπαρὸν ἔξουσι. τῆς Ἄρεως δὲ εἴ τις
25 ἔσται γενέσεως, ἐὰν μὲν ἔχη τὰς δύο γραμμάς ταύτας συνεζευγμένας τὴν τε χρονικὴν καὶ τὴν Ζωηφόρον, δοῦλος μὲν ὦν ἐλευθερωθήσεται, ἐλεύθερος δὲ κληρονομίας ἀπολήψεται· ἐὰν δὲ ἀπεζευγμένας ἔχη ταύτας καὶ μηδεμίαν λεπτήν ἐκτρέχουσαν καὶ παρεκκλίνουσαν, δοῦλος μὲν ὦν οὐδέποτε ἐλευθερωθήσεται, ἐλεύθερος δὲ ἐνδεὴς ἔσται. ἔσονται
30 δὲ οἱ τοιοῦτοι ἀνδρεῖοι, ἐπίπονοι, ἄοκνοι, διὰ παντὸς κακοπαθοῦντες. ἔνεκα δὲ ἐφημέρου τροφῆς τούτοις οὔτε λείπει οὔτε περισσεύσει. οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ Ἑρμοῦ δακτυλόποδος γραμμάς ἔχοντες ἀμυχαῖς παρα-

2 αἱ om. P. 3 μετὰ θέναρ E, μεταθέναρ P. δ (1) om. P. 3-4 indicem non Iovi sed Marti dat Melampus, l. c. 4 ἐγόμενος E. 6 χρή E| δεῖ P. 7 ὁρᾶν (?) P. 8 προβ. - ἀσφ. om. P. Σεληνιακῆς E| C P (planetarum nomina semper signis solitis scripta). 9 μεταληχότες E. 9-10 τῇ χ παρ. στοιχ. P. 10 ἡλικία ἡλικία P. 11 ἐν τῇ om. E. 11-12 τοὺς ὁρῶντας καὶ om. P. 12 πάλιν τε P. 13 γὰρ E| τε P. Post τούτῳ : κέντρα P, quod inepte pro φάσεις dictum. καὶ οὗτος om. P. 13-14 αὐτὸ κατὰ τὴν τύχ. καὶ λήγ. P Cf. Roscher, *Ueber Selene*, p. 61 sqq. 17 δὲ om. P. 18 μὴν ut vid. P. αὐτοῖς om. P. 21 τε καὶ om. P. τὰ om. E. 22 συνιόντες P. 23 πιστεύομενοι ἐν τοῖς πράγμασι P. 24 τῆς om. P. 27 κληρονόμοις ἐκλείψ(εται) ut vid. P. 28 παρακλίνουσαν P. 28-29 Cf. Melampus, l. c., p. 28, 10. 30 οἱ τοιοῦτοι E| οὔτοι P. 31 ἔνεκεν P. 32 τῶν ζ δακτυλόποδι ἔχοντες γραμμάς ἀμχανῶν P.

πλησίους καὶ τῆς τοῦ Ἑρμοῦ γενέσεως ὄντες, οὗτοι ἔσονται κλέπται, λάθριοι, ἄκριτοι, ἀηδεῖς, ἀπροσφιλεῖς, ἐπιθέται, ψεύσται· οἱ τοιοῦτοι οὔτε στάσιν ἐν βίῳ οὔτε θεμέλιον ἔξουσιν οὐδέποτε, παραπλήσια πάσχοντες τῷ θεῷ τούτῳ· καὶ γὰρ οὗτος ἀστάτῳ φύσει ἀποτόμως γένεσιν ἀνθρώποις κακὴν ἐργάζεται. ἐὰν δέ τις τὴν ἀναγκαίαν γραμμὴν ἀποτείνουσιν ἔχη ἐπὶ τὸν τοῦ Διὸς δάκτυλον ἢ καὶ ἐγκεκλιμένην ἐπ' αὐτὸν τὸν δάκτυλον, Διὸς οὗτος γενέσεώς ἐστιν. ἀλλ' ἦν μὲν ὀρθῶς ἔχη, κρείττων ἢ γένεσις τούτου ἔσται· ἦν δὲ ἐγκεκλιμένη, ἥττον καλή. οἱ οὖν ταύτης ὄντες τῆς γενέσεως ἔσονται εὐτυχεῖς, ἀμέριμνοι, ἀμελεῖς διὰ τὰ ἀγαθὰ, ἀλαζόνες, οὐδὲν πικρὸν ἔχοντες ἐν ἑαυτοῖς, εὐχερῶς ἀπατῶμενοι ὑπὸ τῶν γυναικῶν.

Ἦν δέ τις τὴν ἀναγκαίαν γραμμὴν ἔχη ἄνω νεύουσιν ἐπὶ τὸν τοῦ Διὸς ῥιζοδάκτυλον καὶ ἐν τοῖς τοῦ θέναρος ὀρίοις στηρίζουσιν ἐπικλασθῇ τε αὐτῆς τὸ ἄκρον ἐπὶ τὸν τῆς Ἀφροδίτης ῥιζοδάκτυλον, οὗτος ἔσται ἐπαφρόδιτος, ὥστε καὶ ὕψ' ὧν ποτε ἔδοξεν ἡδικῆσθαι γυναικῶν, ὑπὸ τούτων εὐεργετηθῆναι. ἐὰν δὲ ἡ αὐτὴ γραμμὴ ἕως τοῦ μεσοδακτύλου στηρίξη καὶ μὴ ὑπερβαῖν τοῦτον, ἔξει μὲν τήνδε τὴν θεὰν ἄρωγόν, οὐκ ἔσται δὲ ἐπάφροδιτος. τὴν δὲ αὐτὴν γραμμὴν, λέγω δὴ τὴν ἀναγκαίαν, ἐὰν τις ἔχη ἐγκεκλιμένην, εὐκαταφρόνητος ἔσται πρὸς πάντων καὶ τῶν ἐλαχίστων, ἐπιβουλευόμενός τε καὶ ἀδικούμενος· ὁ δὲ τὴν αὐτὴν ταύτην γραμμὴν ἐπιτεταμένην ἔχων ὀρθὴν καὶ ἔχουσιν ὄλους μεγάλους ἀπὸ τῆς ῥίζης, δυσκόλως βλαβήσεται ὑπὸ ἀντιδίκου.

Ἐὰν δὲ ἡ ζωηφόρος γραμμὴ συσταλῇ, πολυχρονίους δηλοῖ· καὶ ὅσῳ ἂν <πλέον> συνεσταλμένη ὑπάρχη, πολυχρονιωτέρους δηλοῖ. ἐὰν δὲ ἡ ζωηφόρος πάλιν παρεκτείνῃ ἑαυτὴν ὡς ἐπὶ τὸν μικρὸν δάκτυλον καὶ ὑποσημαίνουσιν μὴν ποιήσῃ εἰς μέσον τὸν τοῦ Ἑρμοῦ δάκτυλον, ὀλιγοχρονίους δηλοῖ. ἐὰν δέ τις μὴ ἔχη τὴν ζωηφόρον τελείαν, αἰφνιδίῳ ῥοπῇ πληγεῖς ἀπολείται ἀναισθήτως. ἐὰν δέ τις εἰς μέσην τὴν γαστέρα τῆς ζωηφόρου ἔχη κύκλον παραπλήσιον τῷ ὅ' στοιχείῳ, ἐὰν μὲν εὐγραμμος ἢ καὶ εὐρυθμος, ὁ τοιοῦτος κινδυνεύσας ὑπὸ θηρίων ἀπολείσθαι σωθήσεται· ἐὰν δὲ ἄρρυθμος, προφανῶς ὑπὸ θηρίων ἀπολείται. ἐὰν δὲ ἀπὸ τῆς ζωηφόρου νεύσῃ τις γραμμὴ ἐπὶ τὸν

1 καὶ τῆς τοῦ om. P. ὄντες, οὗτ. ἔσ. E] ἔσ. οἱ τοιοῦτοι P. 2 λάθριοι P] ὀλέθριοι E. 3 οὐδὲ codd. ἐν βίῳ E] βίου P. οὐδὲ P, ἢ E. 4 πάσχοντες E] παρέχοντες P. θεῷ P] ἀστέρι E : cf. supra prooem. p. 236. ποτόμως P. 5 γένεσιν E. ἀνθρώποις P] αὐτοῖς E. 6 ἐγκεκλιμένην E, ἐγκεκλεισμένην P. 7 ἐστίν. ἀλλ' om. P. 8 ἐστίν E. ἐγκεκλει(ι)σμένη P E. ἥττον E] καὶ οὕτως P. 13 στηρίσῃ P. 13-14 ἐπικλασθέν E. 15 ἡδικῆσθαι E. 17 ὑπερβῇ P. 17-18 τήνδε τὴν θεὰν P] τόνδε τὸν ἀστέρα E. 18 αὐτὴν ταύτην P. 20 τε καὶ om. P. 21 ἔχων γρ. ἐπιτ. P. 24 Ante ἐὰν in P titulus rubro υ' ζ ε'. Περὶ τῆς ζωηφόρου. δε om P. 25 πλέον addidi. πολυχρονίους P. 27 εἰς μέσον P] ἐπὶ E. 28 et 29 δε om. P. 30-31 κύκλον post στοιχ. P. 31 μὲν om. E. εὐγραμμόν E. ἢ P. εὐρυθμόν E. ὁ τοιοῦτος om. P. 32 ἄριθμος P. προφανῶς E] προδήλως P. 33 δε om. P.

τοῦ Διὸς δάκτυλον καὶ στηρίζῃ εἰς τὸν δακτυλόποδα αὐτοῦ, περὶ τὴν
 πρώτην ἡλικίαν στήσεται τὰ ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης αὐτῷ ἐπικλωσθέντα
 οἶον δίκαι ἢ δεσμά ἢ θάνατος· ἐὰν δὲ εἰς τὸν τοῦ Κρόνου, περὶ μέσσην
 ἡλικίαν· ἐὰν δὲ εἰς τὸν τοῦ Ἑρμοῦ ἢ Ἥλιου, ἐν γήρῃ. ἐὰν δὲ ἐπὶ τῷ τέλει
 5 τῆς Ζωηφόρου δύο γραμμαὶ ὦσιν, ἐξεχόμεναί τε ἀλλήλων ἢ παρακείμεναι,
 τρωθήσεται ὁ τοιοῦτος σιδήρῳ. ἐὰν τις τὴν Ζωηφόρον ἔχῃ διεσπασμέ-
 νην εἰς τὰ κάτω μέρη, εἰς ἐσχάτην ἤξει καὶ ὑγείαν καὶ πραγμάτων
 εὐδαιμονίαν. ἐὰν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἀπὸ τῆς Ζωηφόρου γραμμῇ εὗρης
 ἐπὶ τὴν χρονικὴν φέρουσιν καὶ αὕτη συνάπτηται ἢ καὶ διαιρῇ αὐτήν,
 10 τρωθήσεται ἢ κινδυνεύσει τρωθῆναι. ἐὰν ἡ Ζωηφόρος γραμμὴ ὑπὸ
 πλαγίων γραμμῶν διαιρῇται, ὅσαι ἂν ὦσιν αἱ διαιροῦσαι τὴν τοιαύτην
 γραμμὴν, τοσαῦται σωματικαὶ ἀσθένειαι τὸν τοιοῦτον θλίψουσιν. αἱ δ'
 ἑλικοειδεῖς οὔσαι ἀηδίαν ἢ νοσήματα δηλοῦσι· τούτων δὲ αἱ μὲν περὶ
 τὰ ἄνω μέρη γινόμεναι καὶ διαιροῦσαι αὐτὴν περὶ κεφαλὴν καὶ
 15 τράχηλον δηλοῦσι τὰ νοσήματα· αἱ δὲ περὶ τὰ μέσα, περὶ θώρακα ἢ
 γαστέρα ἢ νῶτον ἢ ἰσχία· αἱ δὲ περὶ τὰ κάτω τούτων, περὶ τὰ γόνατα ἢ
 τοὺς πόδας. ἐὰν ἡ Ζωηφόρος χωρὶς ἐλαττώματος ἢ καὶ παντὸς σίνους
 ἀπολελυμένη μῆτε τινὰ ἔχῃ τομὴν ἐν ἑαυτῇ, οὐτ' ἐνόσησεν ὁ τοιοῦτος
 οὔτε νοσήσει. ἐὰν ἡ Ζωηφόρος ἐπὶ τῷ τέλει διακλίνουσα ὑπάρχῃ,
 20 χωλείαν σημαίνει. σκόπησον οὖν τὴν τοῦ χωλοῦ χεῖρα καὶ πάντως
 εὐρήσεις ἔχοντα τοιοῦτό τι σημεῖον· λέγε οὖν καὶ τῷ μηδέπω πετηρω-
 μένῳ ὅτι πηρωθήσεται τὸν πόδα. ἐὰν ἡ Ζωηφόρος ἢ μείζων τοῦ δέον-
 τος καὶ ἐπικλᾷται ὑπάρχῃ τε κλαδάρᾳ οἶον ἱμάς, ἰσχυακοὺς σημαίνει
 ἔσεσθαι. ἐὰν ἡ Ζωηφόρος ὑγιῆς ἢ καὶ εὐθεῖα καὶ κάτω νεύῃ, μὴ δὲ
 25 σκαμβή τις ἦ, τοιοῦτοι φαίνονται ἂν δὴ καὶ οἱ τρόποι τοῦ ἀνθρώπου·
 ἐὰν δὲ ἑλικοειδὴς ἢ καὶ μελανοειδής, φαῦλοί τε καὶ σκαιοὶ καὶ κακότρο-
 ποι. ἐὰν ἡ Ζωηφόρος ἐπὶ τὸν βραχίονα νεύῃ, οὗτος ἔσται φιλάργυρος,
 ἄλλοτριῶν ἐπιθυμῶν, αἰσχροκερδής. ἐὰν τις ἀστέρα ἔχῃ μεταξὺ τῆς
 Ζωηφόρου καὶ τῆς ἀναγκαίας, ἔσται δίκαιος καὶ εὐσεβής. ἐὰν τις
 30 διεστῶσας ἔχῃ ἀπ' ἀλλήλων τὴν τε Ζωηφόρον καὶ τὴν χρονικὴν καὶ

1 στηρίξῃ E. δακτυλίποδα P. τὴν om. P. 2 ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης αὐτῷ ἐπι-
 κλωσθ. οἶον P] ἐπενηνεγμένα αὐτῷ ἤγουν E (consulto correxit). 3 δίκας P. θάνα-
 τον P. τὸν E] τὴν P. 4 τῷ om. P. 5 ἐξερχόμεναί P. περικείμεναι E P, corr.
 Kroll. 6 διεσπασμένην P. 8 εὐδαιμονίαν om. P. γραμμῆς E. εὗρης γραμμῇ P.
 10 ἂν P. 11 ὅσαι δ' ἂν P. τὴν τοιαύτ. E] αὐτὴν τὴν P. 12 τ. τοιοῦτ. E] τοῦ-
 τον P. αἱ δ' E] ἐὰν P. 13 ἑλικοειδεῖς (sic) P. ὦσιν e corr. P. αὐταὶ ἀηδίαν ἢ
 νοσήματα εἰσὶν ἢ δηλοῦσι P. 15 τὴν μέσσην P. ἢ E] καὶ P. 16 νῶτα E. περὶ
 τὰ om. P. περὶ τὰ γόνατα E] ἐπὶ γόνατα P. 17 τοὺς om. P. ἢ D] εἴη P.
 δίνους P. 19 διακλάνουσα P, διακλαίουσα E; διοκλδζουσα ci. Kroll. 20 σκοπ.
 οὖν τὴν τοῦ E] ἐννόησον ν(υν) περὶ(?) P. καὶ πάντως E] πάντως γάρ P. 21 τοῦτο
 τὸ σημεῖον P. 21-22 λέγε οὖν καὶ τῷ μηδέμῳ (sic) ἐπειρωμένῳ ὅτι πειρωθήσεται
 τὸν πόδα P] εἰ δὲ μὴ πεπήρωται, πηρωθήσεται τὸν πόδα E (aperte correcte, cf.
 supra p. 236). 22 μείζον P. 23-24 ἔσ. σημ. P. 24 ἡ ὑγιῆς P. 25 σκαμβή (τις ἢ
 om.) P; σκαμβητὶς ci. Kroll. τοιοῦτο E. 26 ἢ om. P. 28 ἐπιθυμητῆς P.
 29 inter τῆς et ἀναγκαίας P Ζωηφόρου iteravit.

μηδεμία αὐτῶν μεταξύ συνδέουσα αὐτάς, ἔσται ὁ τοιοῦτος ἀπάνθρωπος, ἀναιδής, ψεύστης, ἀπρόκοπος, ἀποστερητής, ὀκνηρός, κοῦφος. ἂν δὲ διεστῶσας μὲν ἔχη τὰς γραμμάς, μεταξύ δὲ αὐτῶν οἶον σκυτάλιον, μηδεμιᾶς αὐτῶν ἐφαπτόμενον, ἀλλὰ καθ' ἑαυτὸ ἀπολελυμένον, οἶνόφλυε ἔσται καὶ καπηλοδύτης. ἂν δὲ ἀπὸ τοῦ θέναρος τῆς χειρὸς ἐκ 5 τῶν ἄνωθεν μερῶν συνάπτωνται αἱ γραμμαὶ ἀλλήλαις, ἥ τε Ζωηφόρος λέγω καὶ ἡ χρονική, ἐλεύθερος μὲν ὦν εὐτυχήσει καὶ ἀνεπίληπτον βίον διάξει, δοῦλος δὲ ὦν ἐλευθερωθήσεται ἢ ἑαυτὸν ἐλευθερώσει· καὶ θάττον δὴ, ἂν ἐπὶ τὸν τοῦ Διὸς δάκτυλον τὴν συναφὴν ποιῶνται, βράδιον δέ, ἂν ἐπὶ τὸν τοῦ Κρόνου· κάτοχος γὰρ ὁ ἀστήρ. ἂν δὲ μὴ 10 συνάπτωνται ἀλλήλαις αἱ εἰρημέναι γραμμαί, ἀλλ' ἀπολείπωσι τὸν μεταξύ αὐτῶν τόπον καθαρὸν, τὰ ἐναντία λέγε περὶ τὸν τοιοῦτον. δοῦλος μὲν γὰρ ὦν οὐδέποτε ἐλευθερωθήσεται, ἐλεύθερος δὲ ἐνδεὴς ἔσται. ἂν δὲ ὥσπερ δίκτυον γραμμάς ἔχωσι λεπτάς ἐφαπτομένας αὐτῶν καὶ περικλειούσας αὐτάς, ἔξει ἐπὶ τὰ βελτίονα βίον ἐκ χείρονος· 15 ἐπὶ τέλους δὲ τῆς Ζωῆς εὐτυχήσει, εἰ μὴ τις ἀπὸ τοῦ βραχίονος εἰστρέχουσα γραμμὴ παράπτοιτο αὐτῶν· δηλοῖ γὰρ ταχεῖαν ἄμειψιν, οἰκίτη μὲν ἐλευθερίαν, πένητι δὲ πλοῦτον, πλουσίῳ δὲ ἡ βασιλεῖ εὐτυχιάν· ἐκάστω γὰρ τὸ πεπρωμένον ἐκ μοίρας· πάντως γὰρ ἀφευκτος καὶ ἀπαράβατα τὰ ἐκ ταύτης. ἂν τις ἔχη τὴν Ζωηφόρον οἶονεὶ φοίνικι 20 παραπλησίαν, οὗτος μεγάλως εὐτυχήσει. ἂν τις πρὸς τοῖς κάτω μέρεσι τῆς Ζωηφόρου καὶ τῆς χρονικῆς ἔχη πλαγίαν γραμμὴν, ἀγαθὰς ἐλπίδας προσδεχέσθω. ἂν ἡ Ζωηφόρος εἰς τὸ ἄνω μέρος ἐπικαμφθεῖσα τῆς ἀναγκαίας ἄψηται, μεγάλην Ζημίαν ἔσεσθαι σημαίνει. ἂν τις ἔχη τὰς δύο γραμμάς, τὴν τε χρονικὴν καὶ τὴν ἀναγκαίαν, ἀλλήλαις συναπτού- 25 σας καὶ συνδεούσας ὅνπερ τρόπον ἢ τε Ζωηφόρος καὶ ἡ χρονική, τὴν συναφὴν ἐπὶ τῷ μέσῳ θένари ἀποτελούσας <ῥ> ἀλλήλαις συνεριδούσας, τῆς μέντοι Ζωηφόρου ἔστερημέναι ὥσιν, σιδήρῳ τρωθήσεται αἰφνιδίως ἢ ἐνδείᾳ τροφῆς ὀλεῖται. ἂν τις ἀπὸ τῆς χρονικῆς γραμμῆς εὐθείαν ἔχη γραμμὴν προσιοῦσαν ἐπὶ τὸν τοῦ Ἑρμοῦ δάκτυλον καὶ οἶονεὶ 30

1 συνδοῦσα E] κατέχουσα P. 5 ἔσονται οἱ τοιοῦτοι οἶνόφλυγες καὶ καπηλο-
δύται P. καπηλοδότης E. δὲ om. P. 6 αἱ γραμμαὶ συνάπτ. P. 7 ἀνέκληπ-
τον P. 8 ἢ ἑαυτὸν scripsi : καὶ ἐ codd. 9 δὴ E] δὲ P. 10 δὲ P] δὴ E. κάτοχος :
cf. Valens, p. 73, 24, Kroll. 12 ἔστ. π. τ. τ. E, λέγε P (cei. om.). 13 γὰρ om. P.
13-14 Cf. supra p. 239, 28 sq. 14 δίκτυα P. 14-15 ἐφαπτ. αὐτ. om. E. 17 ταχ.
ἄμ. E] ἄμεινον ἀπάλλαξιν P. 18 μὲν ἐλευθερίαν om. P. δέ om. P. δέ om. P.
19-20 πεπρωμ. - ταύτης P] σημαίνονμενον ὑπέρμεσα ἔσται foeda interpolatione E.
20-21 Haec in memoriam reducunt illud Δίκαιος ὡς φοῖνιξ ἀνθήσει (Ps. 92, 12) ;
at possunt etiam Graecae originis esse, cf. locum celebratissimum Odysseae, ζ 163.
24 ἔσ. Ζημ. P. Ante ἐάν rubro υζς'. Περὶ τῆς χρονικῆς γραμμῆς P. 25 τε om. E.
25-26 συναπτούσας καὶ συναπτούσας (iter.) κ. συνδεούσας P. 26 An scrib.
συνδεδεμένας? ὅπερ P. τε om. E. 27 ἀποτελοῦσιν P. ἢ suppl. Kroll.
ἀλλ. συνεριδ. om. E. συνεριδούσαι P. 28 ὥσιν om. P. τρωθήσεται E] τιμη-
θήσεται P. 29 ἐνδείᾳ om. P. ὀλλυται P. τῆς om. P. 30 προσιοῦσαν E] τεί-
νουςαν P.

ἀπολελυμένην, κινδυνεύσει ἢ σιδήρῳ τρωθήσεται. ἐάν τις μεταξὺ τῆς χρονικῆς καὶ τῆς Ζωηφόρου πρὸς τοῖς κάτω μέρεσιν αὐτῶν τόξῳ εἴκελον ἔχη γεγραμμένον καὶ τοῦτο ῥέπη ἐπὶ τὸν βραχίονα, ὁ ἔχων αὐτὸ τυφλὸς ἔσται. ἐάν τὰς δύο γραμμάς, τὴν τε χρονικὴν καὶ τὴν Ζωηφό-
 5 ρον, διακόπτη τις ἄλλη γραμμὴ κυρτὴ ὁμοία τόξῳ, τὸ δὲ ἕτερον αὐτῆς μέρος τείνη <εἰς> τὸν βραχίονα, ὁ ἔχων αὐτὸ πηρωθήσεται τὴν δρασιν. ἐάν ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ ἀπὸ τῆς χρονικῆς γραμμῆς εὔρεθῇ γραμμὴ φέρουσα ἐπὶ τὴν Ζωηφόρον καὶ ταύτη συνεφάπτηται ἢ καὶ διαιρῇ αὐτήν, τρωθήσεται ὁ ἔχων ἢ κινδυνεύσει τρωθῆναι. ἐάν ἀπὸ τῆς
 10 χρονικῆς ἐπὶ τὴν Ζωηφόρον κλάδοι νεύοντες εὔρεθῶσι, Ζημίαν διὰ δοῦλον ἔσεσθαι ἐπισημαίνουσιν. ἐάν ἡ χρονικὴ <κατὰ> τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὴν Ζωηφόρον ἢ κατὰ μέσον νεύῃ, ἄμεμπτον βίον καὶ ἀκέραιον βιώσεται ὁ τοιοῦτος. ἐάν δέ τι μὴ ἐπὶ ταύτης τῆς γραμμῆς, λέγω δὴ τῆς χρονικῆς, ἢ διακεκριμένον, ἐκ τῶν ἐν τῇ Ζωηφόρῳ κοινῶς περὶ
 15 <τῶν> δύο γραμμῶν μεταφέρων τεκμαίρου.

Ἐάν τις ἔχη τὴν ἀναγκαίαν γραμμὴν ῥέπουσαν ἐπὶ τὴν Ζωηφόρον, οὗτος εἰς μέγιστον φόβον καὶ κίνδυνον ἤξει θανάτου, οὐδὲν δὲ πείσεται κακόν. ἐάν τις ἔχη τὴν ἀναγκαίαν γραμμὴν ἐκκλίνουσαν κατὰ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τὸν τοῦ Κρόνου δάκτυλον, οὐδέποτε αὐτὸν λείψουσι δίκαι καὶ
 20 ἀηδίαι. ἐάν ἡ ἀναγκαία γραμμὴ οἶον κλάδους ἔχη, χαρίεντας, φιλοκάλους, μαθηματικούς, εὐέλπιδας, ἀγαθοὺς συμβούλους ὑπάρχειν δηλοῖ. ἐάν τις ἔχη τὴν ἀναγκαίαν γραμμὴν ὀρθὴν καὶ μὴ ὑπερορίζουσαν τὸν τοῦ Κρόνου δάκτυλον, ὥς ὄρνις τὸν ἐφήμερον βιώσεται βίον μετὰ κόπου καὶ μόχθου καὶ οὔτε λείψουσιν αὐτὸν τὰ ἀναγκαῖα οὔτε περισ-
 25 σεύσουσιν. ἐάν τις ἔχη τὴν ἀναγκαίαν γραμμὴν κατὰ τὰ ἄνω μέρη εἰς ὅξυ λήγουσαν, ἐλαττώσει ὁ τοιοῦτος τὴν οὐσίαν. ἐάν δὲ ἐκ τῶν κάτωθεν μερῶν ἢ πλατεῖα καὶ εὐρεῖα καὶ ἀσφαλῶς βεβηκυῖα, ἀναλήψεται τὰ ἐλαττωθέντα καὶ ἀποκαταστήσει. ἐάν ἡ ἀναγκαία γραμμὴ ἐπιστρέφῃται καὶ ἐπινεύῃ ἐπὶ τὸν τῆς Ἀφροδίτης δάκτυλον, παρὰ

2-3 τόξῳ εἰκοιῦαν ἔχη γραμμὴν καὶ τοῦτο ἔχη ἐπὶ τὸν βραχίονα ῥέπον E. 4 τυφλὸς ἔσται : haec plane ad exemplum astrologicum (ut alia multa) confecta; cf. e. g. supra p. 111, 20 sq. (Τοξότου ἀκτὴ ποιεῖ ἀμβλυωπίας), *Catal. Rom.*, V, 1, p. 208, 24; Firmicus, VI, p. LXXXII^r, col. b edit. pr. τε om. E. 5 τὸ δὲ P] ὁ δὲ E. αὐτῆς om. E, lacuna c. 10 litterarum indicata. 6 τείνη <εἰς> scripsi : γένῃ P; in E iterum lacuna eiusdem magnitudinis. αὐτός P. 7 γραμμῆς εὔρεθῃ E] εὔροι P. 7-8 γραμμὴν ἐπὶ τὴν Ζωηφόρον φέρουσαν P. 8 συνάπτηται P. καὶ om. E. 9 ὁ ἔχων om. P. 11 ἐάν P] καὶ E. κατὰ addidi, cf. infra v. 18. 12 τῇ Ζωηφόρῳ P. μέσον P] μέρος E. 13 ἐάν E] εἰ P. 14 ἢ διακεκριμένον E] διακέκριται P. 16 ante ἐάν in P titulus rubro υζ' ε'. Περὶ τῆς ἀναγκαίας γραμμῆς. βλέπουσαν codd., corr. Cumont. 17 οὗτος E] ὁ τοιοῦτος P. πείσεται E] πάθος P. 18 ἐκκλίνουσαν κατὰ E] ἐκκεκλεισμένην P. 19 ἐπὶ τὸν E] αὐτῆς εἰς τὸν P. αὐτῇ P. 20 ἔχουσα P. 20-21 φιλοκάλους E] φιλόλογους P. 23 τοῦ om. P. 24 οὐ λείψ. E. αὐτῇ P. τὰ ἀναγκαῖα om. P. 24-25 περισεύσει P. 27 καὶ ante ἀσφαλῶς om. E. 27-28 ἀναλήψεται E. 28 ἐλαττώματα P.

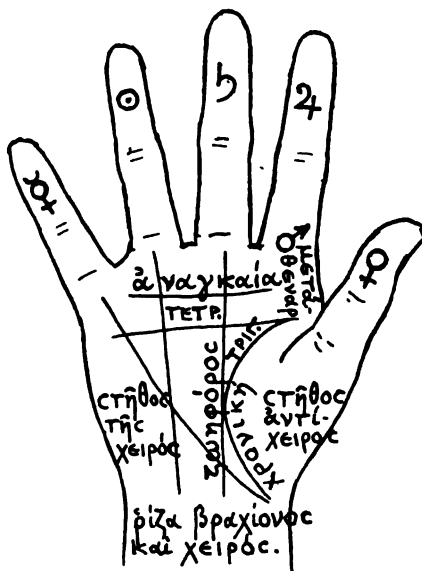
γυναικῶν ἢ διὰ γυναικῶν κέρμα ἀποίσεται, ἐφ' ᾧ χαρήσεται μεγάλως·
 ἐάν ἡ ἀναγκαία γραμμὴ ἐπὶ τὸν τοῦ Κρόνου δάκτυλον ἐπιστρέφῃται,
 ὑπὸ τῶν οἰκείων οὗτος βλαβήσεται. ἐάν κλάδοι τινὲς τῆς ἀναγκαίας
 γραμμῆς ἐπὶ τὸν τοῦ Διὸς δάκτυλον ἐκτρέχωσιν, ἐντίμους ποιοῦσιν.
 ἐάν τις τὴν ἀναγκαίαν γραμμὴν ἀνατείνουσιν ἔχη ἐπὶ τὸν τοῦ Διὸς 5
 δάκτυλον ἢ ἐγκεκλιμένην ἐπ' αὐτόν, ἦν μὲν οὖν ὀρθὴν ἔχη, κρείττων ἢ
 γένεσις ἔσται τοῦτου· ἦν δὲ ἐγκεκλιμένην, καὶ οὕτως καλὴ· οἱ γοῦν
 ἔχοντες τοῦτο ἔσονται εὐτυχεῖς, ἀμέριμνοι, ἀμελεῖς, διὰ τὰ ἀγαθὰ
 ἀκόπως ζῶντες, εὐχερῶς ἀπατῶμενοι ὑπὸ γυναικῶν.

Fol. 196v. Ἄλοιφῃ σιδήρου δι' ἧς ἐλατόμουν οἱ παλαιοὶ 10
 τὰς μαρμάρους.

Κέρας ἐλάφου κεκαυμένον, λίθον ἀργυρίτου, σιδηρίτιδος βοτάνης
 χυλόν, στύψιν, λεπτὸν σιδήρου· ταῦτα τρίψας ἐπιμελῶς ἔμβαλε εἰς
 αἷμα ἀνθρώπινον οὖρὸν τε παιδὸς ἀφθόρου καὶ ὄνειον γάλα· εἴτα 15
 βάπτε τὸν σίδηρον.

1 χαρίσεται E. Post μεγάλως in P ἐάν τις ἀστέρα ἔχη μεταξὺ τῆς ἀναγκαίας
 καὶ τῆς ζωηφόρου, ἔσται δίκαιος καὶ εὐσεβὴς manifeste ergo ex alio loco (supra
 p. 241, 28) hic repetita. 3 οὕτως E. 4 ἐκτρέχουσιν P. ἐντίμως P. 6 et 7 ἐγκε-
 κλισμένην P. 6 αὐτὴν P. 6 et 7 οὖν et ἔσται om. E. 7 καλὴν codd. γοῦν P]
 γὰρ E. 10 Hoc capitulum invenitur etiam in cod. Vindob. 2 (= phil. 108), f. 371.

13 Ad λεπτόν in marg. λη (man. 1); λέπος Vindob. 14 οὖρὸν τε παιδὸς ἀφθόρου :
 cf. Plinius, N. H., XXVIII, 65 etc.

EXCERPTUM EX CODICE 34 (ERLANGENSI 93)

[F. 18.] Incantamentum christianum.

IC	XC
NI	KA

Εἰς τὸ ὄνομα τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἀληθινοῦ Θεοῦ
 5 ἡμῶν. Ἀστέρα μελανέ, μελανόμενε αἵματος, αἷμα πίνεις καὶ καλῶν
 ἀνθρώπων καρδίας παίρνεις· ἀλλὰ ὀρκίζω σε, ἀστέρα, εἰς τὸν θρόνον
 τοῦ Θεοῦ τοῦ ἀσαλεύτου, νὰ λείπῃς ἀπὸ τὸν (τὴν) δοῦλον (δούλην) τοῦ
 Θεοῦ ὁ δεῖνα. ὀρκίζω σε, ἀστέρα, καὶ εἰς τὰ πολυόμματα Χερουβὶμ καὶ
 10 εἰς τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ, τοὺς προῦμνεύοντας ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ, ἵνα
 ἑλλείπῃς ἀπὸ τὸν (τὴν) δοῦλον (δούλην) τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα. ὀρκίζω σε,
 ἀστέρα, καὶ εἰς τὸν ἀρχάγγελον Μιχαὴλ καὶ Γαβριὴλ καὶ Ῥαφαήλ, ἵνα
 ἑλλείπῃς ἀπὸ τὸν (τὴν) δοῦλον (δούλην) τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα. ὀρκίζω σε,
 ἀστέρα, καὶ εἰς τὸν προφήτην Δαυιδ, ὅπου ἔδεσεν ἐν τῷ λάκκῳ τὰ

2-3 De hac formula in codicis frequenti cf. Cabrol, *Dictionn. des antiqu. chrét.*, I, 2 (1907), p. 1795 sqq.; *Revue des études grecques*, XX (1907), p. 365 et 375; Bassi et Martini, *Catal. codicum graec. Bibl. Ambros.*, I, 96; 122; 182 etc. 4 ὅστω ὄνομα E(rlang.). ἀλλεθινοῦ E. 5 Hic ἀστήρ μελανός nihil aliud nisi circulus podorum Lunae quem Arabes dicunt "Caput et Caudam Draconis", cf. supra p. 123, 1 (ἐπλασεῖν ὁ θεὸς δράκοντα ζωοειδῆ ἔχοντα κεφαλὴν κτλ.). Igitur κινῶσι χαλκὸν καὶ σιδηρὸν ἀνθρωποὶ πάντες ὡς τοὺς δαίμονας ἀπελαύνοντες, διότι κατ' ἐκείνους τὸν χρόνον οἱ φαστῆρες οὐκ ἐπιπέμπουσι τῇ γῇ ἀπορροίας ἀγαθοποιούς, κωλυτικὰς τῶν φαύλων δαιμόνων (Ps.-Alexandri Aphrod., *Probl.*, II, 46; cf. quae collegi in Pauly-Wissowa, *Realencyclopädie*, s. v. *Finsternisse*, § 2). μελανομένη, αἵματος, ἕνα πινῃς E. καλῶν E. 6 πέρνης E; i. e. παίρνεις "rapis", (Heisenberg qui et alia quaedam correxit). ἀλα ὀρκίζω E. 7 λίπεις E. δοῦλον et δούλην τοῦ Θεοῦ etiam in incantamento Amorgino, cf. *Bull. de corr. hellén.*, XXV (1901), p. 432, 6 sq. et Cabrol, *Dictionn.*, p. 1798, cf. ibid., p. 1802. 8 πολιώματα χερουβήμ E; cf. Arethas (Stephanus s. v. ἑξαπτέρυγας): Χερουβὶμ τὰ πολυόμματα καὶ τὰ ἑξαπτέρυγα Σεραφίμ. 9 τοῦ προῦμνεύοντος ἐνόπιον E. Cf. Dionys. Areopag., *De cael. hierarchia*, VI 2, p. 200 D sq., VII 4, p. 211 A B, ed. Migne. 9-10 ἦνα ἐλήπεις E. 11 τῶν ἀρχαγγέλων E. 11-12 ἦνα ἐλήπεις E. 13 προφίτην E. λάκκῳ E.

στόματα τῶν λεόντων διὰ προσευχῆς, καὶ <εἰς> τὸν πανάγαθον Θεὸν
τὸν δεσπότην φιλόανθρωπον καὶ πανάγαθον βασιλέα· δέσε καὶ χαλίνωσε
αὐτὸν τὸν ἀστέρα ἀπὸ τὸν (τὴν) δοῦλον (δούλην) τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα.
στῶμεν καλῶς· στῶμεν μετὰ φόβου Θεοῦ. ἀμήν· ἀμήν· ἀμήν.

1 στῶματα E. εἰς suppl. 2 χαλίνωσε E. Cf. supra p. 105, 20 : δήσατε χαλινώ-
σατε et quae adnotavi; cf. praeterea * religavit, in tabula plumbea Tragurii
inventā, Cabrol, l. c., p. 1803. 4 καλός E. φώβου E. Subest figura draconis
οὐροβόρου rubro ornata quam infra repetimus circumdata hac inscriptione : ἐδω-
δόνο, καὶ ἀποδίνω (i. e. ἐδῶ [= hic] δονῶ καὶ ἀποδινῶ) τὰς εὐδωμίντας (= ἐβδο-
μήκοντα) σου ὦνιχας, ἥνα ἑλίπης (ἐλλείπης) ἀπὸ τὸν δούλον τοῦ Θεοῦ ὁ δεῖνα)
εἰς τοῦ (sic) ὄνομα τοῦ Θεοῦ ἀμήν : Manus quaedam multo posterior inscripsit
paulo infra πατρίκιος, ni fallor; quinque figurae (pentagrammata tria, ut in
amuleto Thasiaco, *Rev. des étud. gr.*, l. c., p. 365, et duo figurae hunc fere in
modum delineatae) item postea additae. Similis draconis figura etiam in
papyro magica Londinensi; *Greek Papyri of the British Mus.*, I, pl. 59. Cf. de
dracone etiam supra p. 71 (cod. 32, f. 7) περὶ τοῦ ὀφιομόρφου ἀστέρος.

ADDENDA ET CORRIGENDA

P. 3. De cod. 1 (Monac. 29) cf. nunc etiam N. Terzaghi, *Nota sul cod. Monac. gr. 29* (*Studi italiani di filol. class.*, XIII), p. 437 sqq.

P. 4, f. 248, v. 8, leg. ἐξουσίαν.

P. 16, adn. 1, l. 1, leg. inveniri.

P. 28, l. 3 (cod. 13, f. 158^v), l. περί παιονίας.

P. 29, cod. 14, f. 67 sqq. Hoc quoque codice usus ed. G. Roether, *Lydus de mens.*, p. 311 sqq.

P. 33, cod. 17, f. 1. Ed. M. Speranskij, *Arch. f. slav. Philol.*, XXV (1903), p. 239 sqq.; cf. I. Bolte, *Georg Wickrams Werke*, IV (Bibliothek des Litterar. Vereins in Stuttgart, CCXXX), p. 301.

P. 34, l. 7 et 13 deleas " edetur in appendice "; de falsis nominibus Bassi Martonymi etc. cf. p. 54, 1.

P. 43, cod. 25, f. 5^v, leg. ἀφειλομένων.

P. 45, f. 97^v. De hoc Pselli opere, cf. Usener, *Ad histor. astron. symbol.*, p. 25; Mentz, *Beitr. zur Osterfestberechnung bei den Byzantinern* (Diss. Regiom., 1906), p. 17 sqq., 102 sqq.

P. 45, n. 1. Spatium inter Terram et Lunam plus quam duodevicies superari spatio inter Terram et Solem docuit Aristarchus Samius, cf. Procli *Hypotyp.*, p. 112, Halma.

P. 48, cod. 26, praef., leg. s. XIV ex. et XV; deinde l. 3 μονομάχος; l. 17 Ζητουμένου.

P. 56 (cod. 26, f. 123). De hac defectione Solis cf. Oppolzer, n. 6190.

P. 56, adn. 2, l. 11, leg. 86 pro 80.

P. 62 (cod. 26, f. 176). Capitulum περί παλμῶν quarta quaedam Melampodis περί παλμῶν libri recensio est; de ceteris cf. Diels, loco supra (p. 237) citato.

P. 62, f. 177^v-180^v. Haec interim secundum Paris. suppl. gr. 1148, f. 189 sqq. descripsit et gallice vertit F. Nau, *Rev. de l'Orient chrét.*, 2e sér., tom. II (1907), p. 16 sqq., qui sociorum nostrorum editionem *Catal.*, III, 32 sqq. ignoravit.

P. 71 et 72 in titulo leg. 32 pro 31.

P. 80, l. 4. Pro Gregorio etc. leg. Georgio Cor. Apostolii nepote; deinde l. 6, leg. 287 pro 289. De Georgio Corinthio comite cf. Bassi et Martini, *Catal. cod. graec. bibl. Ambros.*, II, 857 sq.

P. 98, l. 27-28, leg. καὶ ἐρήμου καὶ τῆς Ἑβραϊκῆς θρησκείας.

P. 100, l. 21, leg. βίον τὸν δι' ἑπτὰ κτλ. — Ib., l. 33: cf. etiam Plotinus et Porphyrius (Boll, *Studien über Ptolemaeus*, p. 116).

P. 101, l. 13-14, leg. ζοφώσαντες, deinde interpunctionem post κοσμοκράτορι deleas.

P. 103, l. 3. Cf. etiam Montfaucon, *Palaeogr. gr.*, p. 363; Kugener, *Un traite astron. syriaque attribué à Denys l'Areopagite* (Actes du XIVe Congrès Internat. des Orient.), Paris, 1907, p. 32.

P. 104, l. 7, pro Κριόν leg. Καρκίνον.

P. 104, l. 14. Cf. etiam *Catal.*, IV, p. 127, 9.

P. 111, l. 22, pro λήγουσα fort. scrib. ἐκλείπουσα.

P. 115, l. 31. Vocabulum ἐκθειαζομένων etiam Ptolem., *Tetrab.*, p. 123, 18 (τῶν ἐκθειαζομένων οἶον κυνῶν ἢ αἰλούρων ἢ πιθήκων ἢ τῶν τοιούτων).

P. 126, l. 1. Calandologium Esdrae nuperrime partim gallice vertit F. Nau ex Paris. gr. 2286, f. 110, prioribus editionibus neglectis (*Revue de l'Orient chrétien*, 2e sér., tom. II (1907) p. 15 sq.).

P. 128, l. 12. De Lunae ventis, cf. etiam Firmicus Maternus, IV, 1, 10.

P. 144, col. 2 in app. crit. leg. Wissowa, II, 2169 sq.

P. 150, l. 1. Cf. supra p. 132, 3.

P. 152. Solem Trapezunti non 2 die Martii 1336 sed 3 Martii 1337 defecisse cum narrationis ordo apud Michaellem Panaretum perturbatus esset, Oppolzeri canone inspecto sero vidi. Itaque F. K. Ginzel astronomum precibus adii ut calculo inquireret, num hanc defectionem a. 1337 Trapezuntii cernere potuissent. Haec mihi vir doctissimus summa cum comitate respondit: *Ich habe die Finsterniss 1337 März 3 für Trapezunt berechnet und gefunden: Eintritt des Maximums der Verfinsterung um 11 h. 31 m. v. Zeit d. i. etwa 5. — 6. Tagesstunde, 10, 9 Zoll, also mit der Zeitangabe der Chronik (4. — 7. Tagesstunde) gut stimmend. Die Verfinsterung war sehr bedeutend, in Anbetracht dass es sich um eine ringförmige Finsternis handelt.* Scribendum igitur apud Michaellem Panaretum ἡμέρῃ η' (pro β') τῆς ἀρχινηστήμου κτλ.

P. 163. Ἐνδοεοὶ χειμῶνες pro Εὐδοεὺς: cf. etiam locum sine dubio corruptum *Catal.*, IV, 130, 39.

P. 167, 21, l. Παμφυλίας.

P. 176, l. 13. Cum verbis δένδρα λύων καὶ ὄρνεα καὶ θηρία ... καὶ ἀνέμων πνοᾶς καὶ ποταμῶν ῥοᾶς δέων cf. Horatium, *Carm.*, I, 12, 9, Orpheum canentem "arte materna rapidos morantem fluminum lapsus celeresque ventos, blandum et auritas fidibus canoris ducere quercus".

P. 179, l. 7. Ἀλσιγκουλ: cf. Tebtunis Papyri, II, 26, 19: Ἀκάματε Κόκ Κούκ Κούλ.

P. 179, l. 20. Post " omisit, in adnotatione addas: ut Berol. sextum.

P. 179, l. 26, καὶ delendum.

P. 180, l. 15. Nomina hebraica τῶν τεσσάρων κλιμάτων τοῦ κόσμου invenies in *Greek Papyri in the Brit. Mus.*, I, p. 99, v. 481 sqq.

P. 182. De anno caniculari cf. etiam Apomasar, *Catal.*, IV, 124.

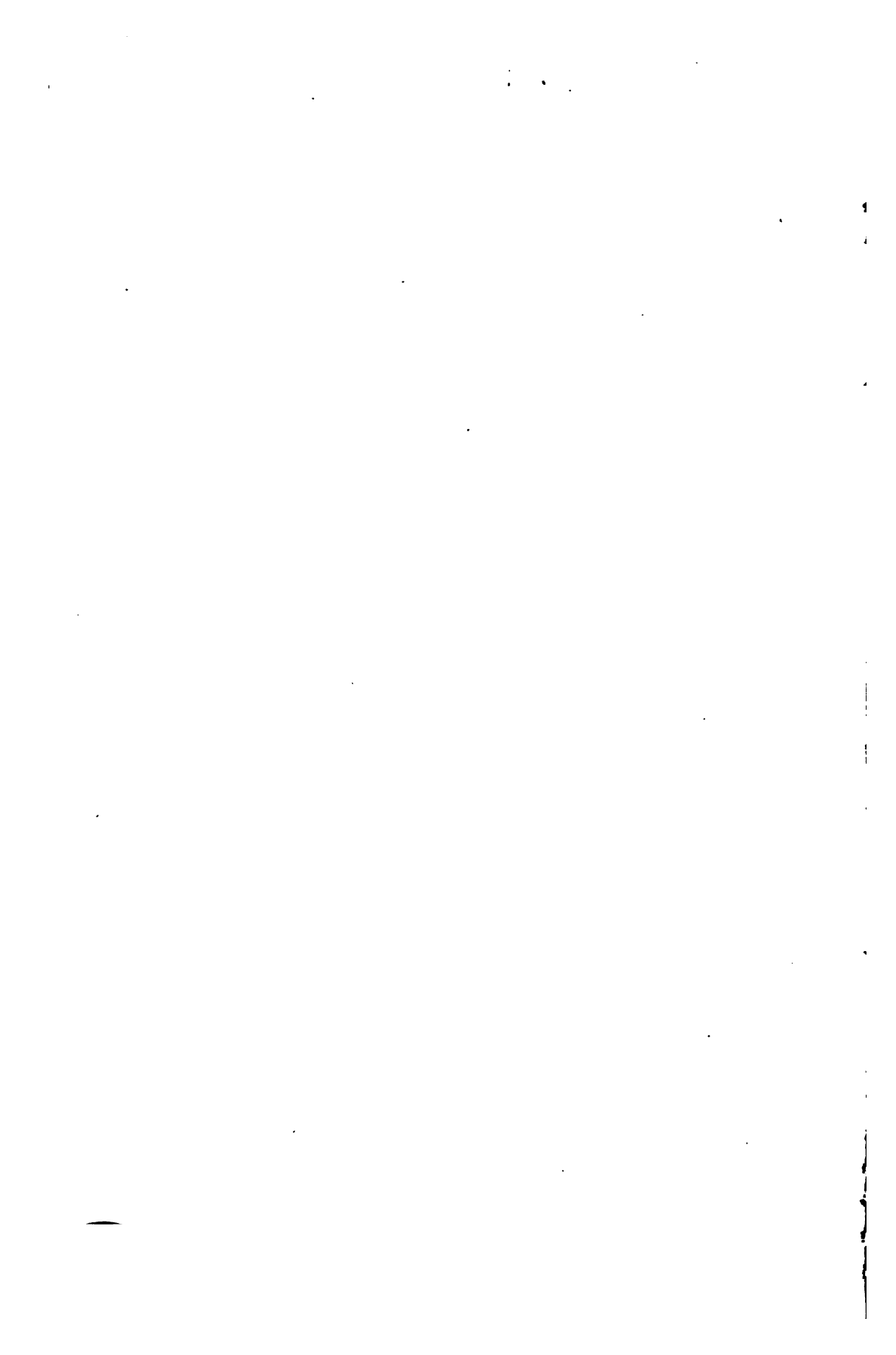
P. 183, l. 19, corrig. σταθμῶ, cf. p. 185, 24.

P. 187. Simillimum capitulum inscriptum Περὶ τοῦ ἐπιγνῶναι ἀπὸ τῆς σκιάς τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῶν ποδῶν αὐτοῦ, ποία ὥρα ἐστί. Διονύσιος Φιλίππου τῷ βασιλεῖ χαίρειν in Vatic. gr. 1056, f. 44^r exstare vidi ex schedis Iosephi Heeg, quae propediem edentur. Theodori epistolam ad Theodosium cum tabulis haberi in cod. Ambrosiano 325, f. 304 video ex Bassi et Martini, *Catal. cod. graec. Bibl. Ambros.*, vol. I, p. 372.

P. 209, l. 5. Συρίαν, cf. *Sphaera*, p. 296; cetera nomina ex Ptolem. tetrab., p. 74, 1.

P. 228, 6. An <ὀστερον> δὲ ἀκрасίαν scribendum?

P. 237. Idem de chiromantia tractatus exstat etiam in cod. Ambrosiano 579 (*Catal. codd. astr. gr.*, III, n. 32), f. 56 et in cod. Ambrosiano 667 (ib., III, n. 33). — Cf. etiam supra p. 33 (cod. 17, f. 21).

INDEX CODICUM

Consensus Numerorum.

Monacenses	29	=	cod.	1
"	59	=	"	2
"	70	=	"	3
"	105	=	"	4
"	170	=	"	5
"	276	=	"	6
"	287	=	"	7
"	384	=	"	8
"	401	=	"	9
"	419	=	"	10
"	431	=	"	11
"	525	=	"	12
"	537	=	"	13
"	542	=	"	14
"	588	=	"	15
"	sine num. (fragm.)	=	"	16
Berolinenses	75 (Phill. 1479)	=	"	17
"	76 (" 1480)	=	"	18
"	113 (" 1517)	=	"	19
"	146 (" 1550)	=	"	20
"	147 (" 1551)	=	"	21
"	149 (" 1553)	=	"	22
"	161 (" 1565)	=	"	23
"	168 (" 1572)	=	"	24
"	170 (" 1574)	=	"	25
"	173 (" 1577)	=	"	26
"	207 (" 1610)	=	"	27
"	314 (Cod. gr. qu. 16)	=	"	28
"	320 (" " 22)	=	"	29
Cizensis fol.	68	=	"	30

Dresdenses Da	33	=	cod. 31
"	61	=	" 32
Erlangenses	89	=	" 33
"	93	=	" 34
Gottingensis philol.	85	=	" 35
Hamburgenses	4 fol.	=	" 36
"	86	=	" 37
"	94 quarto	=	" 38
Heidelbergenses	281	=	" 39
"	356	=	" 40
Maihingensis I, 1 graec. fol.	2	=	" 41
Norimbergensis Cent. V, app. 8, fol.		=	" 42

S(criptores) P(ossessores) codicum.

Abramius Ioannes, cod. 26 (S.), cf. p. 56, adn. 2 et p. 54, f. 86.
 Arsenius Monembasiota (= Aristobulus Apostolius), cod. 40 (P.).
 Augustana civitas, codd. 8-14 (P.).
 Bessario Cardinalis, cod. 42 (P.).
 Bruehl, cod. 31 (P.).
 Camerarius Ludovicus, cod. 33 (P.).
 Churmuzes presbyter, cod. 28 (P.).
 Cocolus Georgius, cod. 20 (S.).
 Cocolus Nicolaus, cod. 22 (S.); 25 (S.?).
 Constantinus, cod. 8 (P. vel S.).
 Critopulus, Georgius ...ystrius Monomachus, cod. 26 (P. vel S.).
 Dionysius, cod. 26, f. 138; cf. p. 58, adn. 2 (S.).
 Dormalius Henricus, cod. 37 (S.).
 Eleutherius astrologus Eleus; cf. p. 56, adn. 2.
 Eparchus Antonius, cod. 19 (S.).
 Fabricius I. A., cod. 38 (P.).
 Georgius Comes Corinthius, cod. 40 (P.), cf. p. 247.
 Guenthe, M. Ioa. Guil., cod. 41 (P.).
 Holstenius Lucas, cod. 36 (P.); 37 (S.).
 Ioannes, cod. 39 (P.).
 Iustinianus Leonardus, cod. 39 (P.).
 Knobelsdorff, cod. 28, 29 (P.).
 Libadenus, Andreas, Trapezuntius, cod. 12 (S.).
 Lindenbrog, Henricus, cod. 38 (S.).
 Loescher Val. E. cod. 31 (P.).
 Lucaris Cyrillus, cod. 33 (P.).
 Maleas Michael, Epidaurius, cod. 2 (S.).

- Maphei**, Comes Nicolaus de, cod. 41 (P.).
Matthaei, cod. 32 (P.).
Mauromata Ioannes, cod. 22 (S.).
Necolus Georgius Marcus, cod. 26; cf. p. 56, f. 126^r (P.).
Naulotus Claudius, codd. 17, 21, 22, 23, 25, 27 (P.).
Nester, cod. 30 (P.).
Nicolaus calligraphus, cod. 39 (S.).
Parpatzas Nicolaus, cod. 10 (P.).
Regiomonte Ioannes de, cod. 42 (P.).
Reinesius Thomas, cod. 30 (P.).
Reinhard, cod. 33 (P.).
Romanus a secretis iudex Seleucia, 39 (P.).
Seidel, Andreas Erasm. de, cod. 31 (P.).
Sulardus Michael archetypi codicis 20 scriptor?
Victorius Petrus Florentinus, cod. 5 (P., partim S.); 15 (S.).
W. P. Germanus anno 1562, cod. 10 (P.).
Zapheres Alexander, cod. 34 (P.).

Annorum notae in codicibus obviae.

14 Ianuarii a. 1040	=	cod. 39
A. 1330-1350	=	, 10
A. 1336	=	, 12
A. 1344-1459	=	, 26; cf. etiam p. 185, 22 et 190, 23
A. 1440-1470	=	, 25
29 Iulii a. 1491	=	, 7 (cf. praef.)
A. 1511	=	, 17 (f. 21)
31 Martii a. 1550	=	, 2
10 Octobris a. 1567	=	, 19 (f. 103).

INDICES NOMINUM

Numeri priores paginam et versum designant, posteriores uncis inclusi
codicem et folium. Adn. = adnotatio, app. = apparatus criticus.

I. NOMINA AUCTORUM

- Abramius Ioannes. Cf. ind. scribarum.
Achilles 13 (7, f. 33).
Adami testamentum s. apocalypsis 174.
Aegyptii 20 (7, f. 120); 24 (7, f. 160^v); 27 (12, f. 95^v); 38 (22, f. 147); 46 (25, f. 135); 53 (26, f. 83 ἱερογλυφ. γράμμ.); 60 (26, f. 163); 96, 17; 115, 31 app.; 129; 130; 131, 3; 182; 226 adn. 1; 231; 236.
Aegyptius 7 (5, f. 21); 26 (10, f. vη').
Aëtius Amidenus 40 (23, f. 179); 75 (34, f. 1^v).
Agathemerus 16 (7, f. 76^v).
Alexander Magnus 231.
Ammon Aegyptius 74 (33, f. 177^v); "A. δ' Ἑλλήν 87, 5; 123, adn. 1.
Ammon poeta 123, 9.
Ammonius philosophus 7 (5, f. 21).
Andreas Libadenus v. Libadenus.
Anonymus Geoponicorum compilator 34 (18, f. 14. Cf. p. 54, adn. 1); 40 (23, f. 1); 42 (23, f. 179^v); 47 (25, f. 189); 54 (26, f. 115, 116^v); 163; 182, adn. 1.
Anonymus Heliopolitanus 62 (26, f. 177^v).
Anonymus auctor Hermippi dialogi 78 (37, p. 45).
Antiochus 5 (4, f. 34); 8 (5, f. 75); 17 (7, f. 100); 18 (7, f. 107); 21 (7, f. 127^v, 132, 133); 107-128; 213.
Anubio 108 adn.
Apollonius Tyanaeus 50 (26, f. 72^v); 174-181.
Apomasar 9 (7, f. 1); 58 (26, f. 136); 96; 248.
Arabes 46 (25, f. 135); 50 (26, f. 60^v, f. 61; 57 (26, f. 129^v); 63 (26, f. 183); 123, adn.
Aratus 54 (26, f. 115; f. 116^v); 182.
Argyrus Isaac 6 (4, f. 203); 7 (4, f. 248); 10 (7, f. 3); 47 (25, f. 213).
Aristarchus Samius, 247.
Aristoteles 14 (7, f. 38, f. 42^v); 73 (33, f. 1-102); 236.
Arsenius Monachus 49 (26, f. 52).
Artemidorus Daldianus 237.
Artemidorus geographus 24 (7, f. 161^v).
Asclepius 231, adn.
Astrampsychus Aegyptius 74 (33, f. 197).
" Audikios , pro Eudoxus 182.
Balinas v. Apollonius Tyanaeus.
Bardesanes 223, 1 app.
Barlaam monachus 83 (42, f. 105).
Bassus Cassianus Scholasticus 34 (18, f. 14 : falso Martonymus dictus, cf. p. 54, adn. 1).
Beda 188.
Biblia sacra et sermo biblici similis 11 (7, f. 11); 15 (7, f. 76); 24 (7, f. 164); 27 (12, f. 155); 33 (17, f. 1); 42 (23, f. 181^v); 99, 26; 100, 20, 31; 105, 14 app.; 109, 3 app.; 148, 15 app.; 168, 14, 18 app.; 173, 7 app.; 228, 16 app.; 242, 20 app.
Blemmides Nicephorus 34 (19, f. 4); 44 (25, f. 18^v); 45 (25 f. 87); 79 (39, f. 97).
Brabylas 48 (26, f. 45).
Cabasilas Nicolaus 83 (42 fin.).
Camaterus Ioannes 58 (26, f. 137).

- Canicleus episcopus v. Ioannes Camaterus.
 Cassianus Bassus v. Bassus.
 Cedrenus 11 (7, f. 13).
 Censorinus 18, 7 corrigitur : 181.
 Chaldaei 46 (25, f. 135); 123 adn.; 125, 12.
 Cleomedes 13 (7, f. 33).
 Coiranus v. Cyranus.
 Constantinus Magnus 46 (25, f. 134').
 Ctesias Cnidius 24 (7, f. 158).
 Cyranides et Cyranus 62 (26, f. 177'); 63 (26, f. 186; 189'); 231 adn.
 Daniel propheta 33 (17, f. 4'); 47 (25, f. 137'; 138); 50 (26, f. 69); 171-172; 173.
 Demetrius 48 (26, f. 45).
 Demophilus 37 (22, f. 141).
 Diodorus Siculus 24 (7, f. 161').
 Dionysius 45 (25, f. 75'); 249.
 Dionysius philosophus periegetes 15 (7, f. 60').
 Eleutherius astrologus Eleus, Ioannis Abramii magister. Cf. ind. scriptorum.
 Epiphanius (S.) 80 (40, f. 169).
 Eratosthenes 45, adn. 1.
 Esdra 126 adn. Cf. Addenda, p. 248.
 Eudoxius 54 (26, f. 109; f. 115); 181-187. Vid. etiam Eudoxus.
 Eudoxus 162, 11 et adn. 1; 163; 164, 14, 27; 165, 16; 166, 5; 181-187; 248.
 Eumolpus 237.
 Eustathius 15 (7, f. 60').
 Flaccus Africus 232.
 Fonteius 226, adn. 1.
 Galenus 6 (4, f. 218'); 8 (6, f. 5); 28 (12, f. 160); 54 (26, f. 87); 231 sq.
 Geminus 42 (23, f. 190).
 Geoponica v. Anonymus.
 Gregoras Nicephorus 37 (22, f. 134).
 Gregorius Nazianzenus 100, 12.
 Gregorius Solitarius 29 (13, f. 33); 79 (39, f. 1).
 Gregorius theologus 14 (7, f. 51').
 Harpocratio 63 (26, f. 186).
 Helenus 237.
 Heliodorus 17 (7, f. 104'); 18 (7, f. 105, 109'); 19 (7, f. 114'); 20 (7, f. 119'); 88; 101; 102; 107; 113-114; 116 adn.; 118, 16, 26; 119, 27 app.; 122, 15 app.
 Hephaestio Thebanus 43 (25, f. 7); 48 (26, f. 45); 73 (33, f. 149); 129-147).
 Heracles philosophus, v. Heraclitus.
 Heraclitus philosophus 23 (7, f. 146); 106-107.
 Hermes Trismegistus 6 (4, f. 213); 9 (7, f. 1); 25 (9, f. 318); 29 (14, f. 67); 44 (25, f. 15'); 48 (26, f. 48, f. 49); 59 (26, f. 147; f. 152'); 65 (28, f. 277'); 74 (33, f. 159; f. 175'; f. 177'); 123 adn.; 167-171; 226-230; 231 adn.; 232.
 Hermippus dialogus v. Anonymus.
 Hero 24 (7, f. 153', 156); 42 (23, f. 207).
 Hesiodus 12 (7, f. 19'); 15 (7, f. 57'); 42 (23, f. 182'); 58 (26, f. 137); 74 (33, f. 197); 101.
 Hipparchus Bithynus 6 (4, f. 119; 179'); 20, 1.
 Hippocrates 8 (6, f. 5); 23 (7, f. 153); 25 (8, f. 30); 27 (12, f. 155'); 28 (12, f. 160); 104, 14 app.
 Hippolytus 43 (25, f. 7); 46 (25, f. 134').
 Holobolus Maximus (= Manuel) 72 (32, f. 7').
 Horapollus 26 (10, f. πζ').
 Horatius (*Carm.* I, 12), 248.
 Indi 125, 3.
 Ioannes Camaterus v. Camaterus.
 Ioannes Chrysostomus 126 adn.
 Ioannes Damascenus 9 (7, f. 1); 10 (7, f. 2); 42 (23, f. 181'); 100, 26.
 Ioannes Philoponus 7 (4, f. 234; 5, f. 1); 37 (22, f. 116); 42 (23, f. 190).
 Ioannes prothospatharius 42 (23, f. 182').
 Itali 7 (5, f. 25).
 Iulianus Laodicensis 10 (7, f. 2); 22 (7, f. 138', f. 140' sq.); 23 (7, f. 145, f. 145'); 213.
 Iuvenalis VI 583 : 237.
 Leo Philosophus s. Sapiens 33 (17, f. 1); 36 (21, f. 70'); 65 (28, f. 277', cum imperatore confusus); 150-151; 167 adn. 1.
 Libadenus (Libadinarius) Andreas 27 (cod. 12, f. 155); 152-160.
 Lucillius 8 adn. 3.
 Lullus Raimundus 231, adn.
 Lydus Ioannes Laurentius 25 (8, f. 25); 26 (10, f. πει'); 75 (34, f. 4'); 150; 163; 165, 30 app.; 226 adn. 1.
 Manetho 78 (36, p. 29).
 Manilius II 221 : 212, 16 app.
 Manuel Holobolus v. Holobolus.
 Mardaitae 58 (26, f. 135).

- Martonymus Bassus.** Cf. Bassus.
Maximus astrologus 10 (7, f. 2); 48 (26, f. 45); 78 (36, p. 1).
Maximus Confessor 100, 23, 33.
Maximus Holobolus. Cf. Holobolus.
Maximus philosophus 13 (7, f. 35).
Mazunates. Cf. Zanates.
Melampus 23 (7, f. 150); 237; 239; 247.
Musulmani scriptores 25 (8, f. 52').
Nechepso 25 (8, f. 30); 43 (25, f. 10); 129-151; 161, 7; 192; 195, 26 app.; 232.
Nicephorus. Cf. Blemmides.
Nicephorus Patriarcha Cpolitanus 43 (24, f. 11'); 46 (25, f. 132).
Oppianus 123, 13, et adn. 1.
Origenes 100, 33 app.
Orpheus 12 (7, f. 19'); 21 (7, f. 133'); 59 (26, f. 147); 101, 22; 167, adn. 1; 245.
Palladas 8, adn. 3.
Palladius 187 sq.
Pamphilus 231 sq.
Panaretus Michael 152; 248.
Pappus 83 (42, f. 107).
Paulus Alexandrinus 5 (4, f. 1); 7 (5, f. 27); 12 (7, f. 23); 18 (7, f. 105); 22 (7, f. 137, f. 140, f. 140'); 36 (20, f. 143'); 39 (22, f. 154); 48 (26, f. 43); 113 app.; 118, 26 app.; 193; 212, 18 app.; 222, 28.
Persae 47 (25, f. 138); 49 (26, f. 51'); 52 (26, f. 78); 53 (26, f. 79', f. 80, f. 83); 57 (26, f. 129'); 96; 102, 24 app.
Petosiris 25 (8, f. 30); 43 (25, f. 10); 61 (26, f. 170); 129-151; 161; 192; 232.
Philo Judaeus 106, 7.
Philostratus (Vit. Apoll. III, 41): 181.
Photius Patriarcha 40 (23, f. 176').
Plato 8 (6, f. 5); 74 (33, f. 209); 91, 22 app.
Plutarchus 25 (8, f. 54); 80 (40, f. 186).
Porphyrius 3 (2, f. 313); 18 (7, f. 109'); 19 (7, f. 111, 111'); 26 (10, f. pδ', pη'); 35 (20, f. 121'); 37 (22, f. 141); 69 (30, f. 131').
Proclus 6 (4, f. 105); 15 (7, f. 57'); 23 (7, f. 148'); 73 (33, f. 103); 82 (41, f. 3).
Prodromus Theodorus 21 (7, f. 127'); 40 (23, f. 173); 80 (40, f. 139').
Psellus 6 (4, f. 113, f. 115, f. 116'); 8 (5, f. 157); 13 (7, f. 25, f. 32); 25 (8, f. 54); 28 (13, f. 1); 29 (13, f. 33; 15, f. 1); 45 (25, f. 97'); 46 (25, f. 11); 58 (26, f. 137); 79 (39, f. 97); 81, l. 9; 103, 3 app.; 247.
Ptolemaeus Claudius 3 (2, f. 210, f. 313); 5 (4, f. 85); 6 (4, f. 96'); 16 (7, f. 77); 20 (7, f. 122', 124); 22 (7, f. 140'); 26 (10, f. vη'; pδ', pη', pκδ'); 35 (20, f. 1, 121'); 37 (22, f. 104); 38 (22, f. 144', 147); 39 (22, f. 150, 154); 42 (23, f. 193'); 44 (25, f. 10); 47 (25, f. 213); 49 (26, f. 52); 59 (26, f. 156'); 69 (30, f. 1; f. 131'); 81, adn. 1; 82 (41, f. 3); 83 (42, f. 1, etc.); 118, 22; 120, 9, 26; 121, 26; 167, 2 app.; 182; 192-212 passim (cf. app.); 213; 222, 20 app.; 248, 249.
Pythagoras 21 (7, f. 134', f. 135', f. 136); 36 (21); 53 (26, f. 82); 54 (26, f. 83); 61 (26, f. 173'); 75 (34, f. 11').
Pythagorici 66 (29, f. 210).
Quintilii 42 (23, f. 179').
Rhetorius 5 (4, f. 34); 8 (5, f. 75); 18 (7, f. 107); 43 (25, f. 5'); 59 (26, f. 139, f. 145'); 127, 3; 192-226.
Salomo 3 (3, f. 240); 42 (23, f. 182); 100, 17.
Sampsuchar 103, adn. 1.
Serapio 45, adn. 1.
 * **Serenus episcopus**, 34 (18, f. 14): sed cf. p. 54, adn. 1.
Seth Simeon 25 (8, f. 54); 80 (40, f. 186).
Severianus (episcopus ?) 34 (18, f. 14').
Sextus ὁ ὑποκπδρω 55 (26, f. 117); 61 (26, f. 170); 62 (26, f. 176); 187-190.
Sibylla 53 (26, f. 83).
Simplicius 73 (33, f. 72).
Solomo. Cf. Salomo.
Stephanus Alexandrinus 6 (4, f. 223).
Teucer Babylonius 18 (7, f. 109'); 38 (22, f. 146'); 192-226.
Theo Alexandrinus 5 (4, f. 43); 26 (10, f. pκθ'); 83 (42, f. 60).
Theodorus 188; 249.
Theophilus Edessenus 95.
Thessalus 231 adn.
Tzetzes Joannes 15 (7, f. 57', f. 60).
Tzetzes Isaac 15 (7, f. 60).
Valens (Vettius) 43 (25, f. 5'); 48 (26, f. 44'); 77 (35, f. 5); 78 (38, f. 1); 108 adn.; 112, adn. 1; 194; 203, 13 app.; 206, 9 app.; 213; 219, 12 app.; 221, 16 app.; 223, 1 app.
Vicellius 163; 226 adn. 1.

- Xanthopulus Nicephorus Callistus 47 (25, f. 184).
 Xenocrates Aphrodisiensis 232.
 Zanatas 12 (7, f. 21); 23 (7, f. 151^v); 49 (26, f. 50, f. 52); 75 (34, f. 3).
 Zenaria 61 (26, f. 172).
 Zenarius 61 (26, f. 172).
 Zoroaster 163.

II. NOMINA CETERA ¹

- Abrasax 181, 9.
 Achaea 203, 12.
 Adam 34 (18, f. 14^v); 62 (26, f. 177^v).
 Aegyptii. Cf. Index auctorum.
 Aegyptus 132-149 pass.; 164, 32; 168, 8; 199, 5; 210, 17; 226, 10; 229, 11; 230, 8.
 Aethiopes 97, 10; 229, 7.
 Aethiopia 134, 35; 138, 1; 140, 10; 145, 18; 167, 11; 203, 13; 227, 2.
 Aethiopissa 94, 15.
 Africa 200, 14.
 Agareni 158, 33; 194, 5.
 Αἰκαπρία 137, 27.
 Alexandrini 20 (7, f. 120); 64 (27, f. 61^v); 79 (39, f. 101^v).
 Amalthea 144, 9.
 Ἀμύρην (Amida) 155, 31.
 Amuras 58 adn. 2 (26, f. 138).
 Antichristus 46 (25, f. 134^v); 100, 7.
 Apulia 201, 28.
 Arabes 156, 3; 159, 21; 164, 27; 228, 23.
 Arabia 137, 27 app.; 141, 24; 145, 17; 210, 18; 230, 15; Ἀ. μικρὰ 167, 11, 227, 2; Α. felix 207, 21.
 Arcadia 137, 24.
 Archimedes 28 (12, f. 160).
 Arcturus 123, 11.
 Ariana 209, 6.
 Armenia 139, 33; 143, 1 app.; 146, 27; 164, 32; 199, 5; 200, 13.
 Ἀσπρόν 105, 10.
 Asia 97, 10, 30; 133-150 pass.; 201, 27.
 Ἀσία μικρὰ 164, 21; 197, 21.
 Assyria 203, 13.
 Assyrii 46 (25, f. 134^v).
 Atheniensium menses 23 (7, f. 147^v).
 Attalus II Pergam. 144, 1.
 Azania 227, 2.
 Babylon et Babylonia 134, 7, 34; 135, 26; 141, 4 app., 24; 154, 16; 173, adn. 1; 197, 20; 203, 12.
 Babylonii 46 (25, f. 134^v); 229, 8; 230, 23.
 Bactria 138, 1; 204, 28.
 Barbaria 97, 20.
 Basilius I. imperator Trapezuntius 153, 8.
 Bithynia 148, 26; 165, 9; 200, 14.
 Bithynorum menses 27 (12, f. 95^v).
 Britannia 164, 5; 195, 18.
 Byblos? 141, 4 app.
 Byzantini 58 (26, f. 138); 154, 3; 157, 4.
 Cappadocum menses 27 (12, f. 95^v).
 Cappadocia 139, 2, 33; 146, 27; 148, 18; 199, 4; 206, 6.
 Caria 137, 27 app.; 141, 23.
 Carthago 200, 14.
 Caspia 166, 19; 204, 28.
 Cataphael 179, 19.
 Celtice 166, 27; 207, 20.
 Chaldaea, 201, 28.
 Χάτζη (?) 156, 4.
 Chazari 14 (7, f. 41); 98, 31.
 Chazaria 156, 22.
 Cherubim 179, 5; 245, 9.
 Chorsan, 96, 19.
 Christus 100, 3, 6; 171, 21 et adn. 2; 174; 176, 20; 245, 1.

¹ Omisi in hoc indice nomina geographica in excerptis Hephaestioneis p. 131-147 repetitis exstantia praeter ea quae in excerptis Monacensibus desunt, deinde molestam vocabulorum barbaricorum in Ps.-Apollonio adhibitorum congeriem ac siderum sphaerae barbaricae a Rhetorio enumeratorum nomina, quae omnia in indice libri mei qui inscribitur *Sphaera* invenies.

- Cilicia 133, 32; 134, 10; 138, 11; 140, 15; 145, 27, 35; 148, 8, 35; 167, 21; 207, 21; 211, 25.
 Coelesyria 139, 19; 164, 6.
 Coilanen = Gilan 155, 31.
 Colchice 165, 9; 200, 14.
 Commagene 206, 6.
 Constans quidam 63 (26, f. 189^v).
 Constantinopolis 5 (4, f. 41^v); 13 (7, f. 24); 56 (26, f. 122^v); 58, adn. 2; 99, 12; 175.
 Creta 165, 31; 203, 13.
 Cretes 140, 25; 142, 15.
 Curtistan 155, 30.
 Cyclades 164, 20; 197, 20.
 Cypriorum menses 27 (12, f. 95^v).
 Cyprus 133, 10; 135, 21; 143, 5; 144, 5; 149, 27; 164, 21; 197, 20.
 Cyrenaice 199, 5; Cyrene 204, 28.
 Daniel 180, 13 (Danael); 245, 13.
 Danubius 14 (7, f. 41).
 Demeter 106, 22.
 S. Demetrius 106, 1.
 Deuchael 181, 5.
 Ducas Michael 25 (8, f. 54)
 Edem 179, 6.
 Eileithya 143, 30 col. 2.
 Ἐλαδωναέ 105, 10.
 Ἐλαε 105, 11.
 Elymais 133, 8; 141, 23; 143, 2; 148, 28; 149, 26.
 Emmanuel 105, 18.
 Ἐρυθρὰ θάλασσα 141, 26; 211, 24.
 Ἡσσυρόν 105, 10.
 Euboea 140, 18.
 Euclides 28 (12, f. 160).
 Eumenes II Pergamenus 144 app., col. 2; 146, 16 app.
 Euphrates 138, 2; 141, 26.
 Europa 150, 20.
 Franci 14 (7, f. 41); 62 (26, f. 183).
 Francia (Φραγγική) 98, 5.
 Gabriel 105, 19; 180, 12; 245, 11.
 Gaetulia 206, 6.
 Galatae 139, 28; 142, 15.
 Galatia 164, 6; 195, 18; 201, 28.
 Garamantia 211, 25.
 Gedrosia 209, 6.
 S. Georgius 106, 1.
 Germania 142, 26, col. 2; 143, 1; 164, 6; 195, 18.
 Graeci 23 (7, f. 147^v); 98, 6, 32; 99, 10, 130; 135, 4; 139, 29; 141, 1; 142, 12; 149, 4.
 Graecia 165, 30; 203, 12.
 Heliopolis 62 (26, f. 177^v).
 Hellespontus 139, 34; 146, 28.
 Henoch 87, 5.
 Hephaestus 106, 20.
 Hera 106, 20.
 Hieroboam. Cf. Roboam.
 Hispania 97, 20; 166, 27; 207, 21.
 Horus 202, 23.
 Hydra 123, 12.
 Hyrcania 137, 27 app.; 164, 32; 199, 5.
 Iberes 141, 1.
 Idumaea 164, 6; 195, 18.
 Illyria 167, 2.
 Indi 131 supra; 134, 30 col. 2; 143, 2; 167, 2.
 India 209, 6; 211, 24.
 Ionia 139, 24; 141, 23; 146, 27; 203, 12.
 Iophiel 179, 22 app.
 Irene 153, 9.
 Isis 182; 202, 23.
 Itali 146, 6.
 Italia 133, 32; 138, 12; 145, 27; 148, 8; 165, 20; 201, 27; 204, 5.
 Iudaea 164, 6; 195, 19.
 Iudaei 23 (7, f. 147^v); 27 (12, f. 95^v); 96, 17; 98, 28.
 Laconica 145, 28.
 Λαιδων 105, 11.
 Leo Sapiens imperator 150 adn. 1.
 Libya 132-149 pass.; 204, 28.
 Libyes, 230, 23.
 Lucites Constantinus 153, 1; 153, 12.
 Lydia 139, 24, 34; 146, 28; 167, 21; 211, 25.
 Macedones 27 (12, f. 95^v); 46 (25, f. 134^v); 182; 184, 25.
 Macedonia 138, 11; 142, 13; 148, 19; 167, 1; 209, 6.
 Maria Virgo 176, 20.
 Marmarica 199, 5.
 Mattiane 199, 5.
 Mauretania 166, 19; 206, 5.
 Mazaris 48 (26, f. 1).
 Medi 46 (25, f. 135); 147, 8; 230, 23.
 Media 133, 8; 148, 13; 149, 26; 164, 21; 197, 20.
 Mesopotamia 141, 24; 165, 31; 203, 12.
 Μηστριν 155, 30.
 Metagonitis 206, 5.

- Michael 105, 19; 178, 20 app.; 179, 17; 245, 11.
 Mininacium (sic) 40 (23, f. 171^v): aut collem Viminalem aut viam Ciminiam dicere videtur librarius inscitus.
 Mugan 155, 31.
 Musul = Ninive 159, 13.
 Musulmanni 58 (26, f. 138).
 Mysia 139, 24.
 Nabuchodonosor 33 (17, f. 4^v).
 Nemesis 214, 17.
 Νεφώδει 105, 11.
 Nicomedia 165, 10.
 Nigrisph 4 (3, f. 246).
 Nilus 24 (7, f. 160^r, 161^v); 141, 25; 150, 21; 168, 9; 226, 10.
 Νισηκοῦ 105, 11.
 Numidia 200, 14.
 Oppan 105, 11.
 Orchenia 201, 28.
 Osiris 182.
 Oxiana 210, 17.
 Oxiani 167, 11; 227, 2.
 Pachrates Heliopolitanus 62 (26, f. 177^v).
 Palaestina 154, 16; 195, 18.
 Pamphylia 167, 21; 211, 25.
 Parthia 197, 20.
 Persae 8 (6, f. 5); 46 (25, f. 134^v; 135); 97, 27; 134, 31; 140, 18; 142, 16, 25; 143, 1; 145, 17; 166, 26.
 Persia 97, 9; 164, 21; 195, 17; 197, 20; 226, 12.
 Φαρσνέ 105, 10.
 Philippus rex 187 sq.; 249.
 Phoenice 139, 2, 19; 140, 15; 144, 3; 201, 28.
 Phryges 46 (25, f. 135).
 Phrygia 139, 33; 148, 29; 165, 9, 20; 200, 14.
 Pontus 143, 4.
 Poseidon 106, 21.
 Postumus (?) Thalassus 175, 3 app.
 Praeneste 40 (23, f. 171^v).
 Ptolemaeus rex 74 (33, f. 197).
 Ramael 179, 20.
 Raphael 105, 20; 179, 22; 245, 11.
 Ῥησεφί 105, 10.
 Rhodus 149, 28.
 Roboam 3 (3, f. 240); 4 (3, f. 243, f. 246, f. 248, f. 252).
 Roma 130.
 Romaei v. Byzantini.
 Romani 23 (7, f. 147^v); 27 (11, f. 96; 12, f. 95^v); 46 (25, f. 134^v); 64 (27, f. 61^v).
 Sabaoth 105, 11, 18.
 Sacis 204, 29.
 Sauromatae 167, 11; 210, 17; 227, 2.
 Scythae 141, 1.
 Seraphim 179, 5; 245, 9.
 Serice 204, 28.
 Seth Adam filius 87, 3.
 Σιδων = Syria 158, 3.
 Sicilia 99, 12; 149, 28.
 Sizistan 96, 19.
 Sogdiana 210, 18.
 Strabodes Nicolaus ὁ Νικητᾶς et Anna filia eius 63 (26 f. 189^v).
 Susiane 137, 27; 141, 11.
 Sustumos (Postumus?) Thalassos 52 (26 f. 72^v); 175, 3.
 Syria 132-149 pass.; 165, 31; 166, 18; 182; 184, 5; 206, 6; 209, 5.
 Tamurlas 58 adn. 2 (26 f. 138).
 Taphis 188.
 Tatars 157, 6; Tataria 159, 3.
 Taurez 154, 16.
 Thalassus Sustumus (?) v. Sustumus.
 Thanael 4 (3 f. 246).
 Thebais 204, 28.
 S. Theodorus 106, 1.
 Theodosius 249.
 Thracia 167, 2; 209, 6.
 Trapezus 59 (26 f. 157); 152 sqq.; 248
 Troglodytice 204, 29.
 Turci 98, 31; 156, 3; 159, 3, 21.
 Tyana 176, 24.
 Tyrrheni 46 (25 f. 135); 146, 5.
 Tyrrhenia ? 207, 21.
 Tyrus (falso pro Tyrrhenia ?) 207, 21.
 Uriel 105, 19; 179, 18.
 Zacharias propheta 62 (26 f. 181).
 Zingari 236.

INDEX GRAMMATICUS ET PALAEOGRAPHICUS

I. VOCABULA RARIORA VEL NOVA. GRAMMATICA NOTABILIORA ¹

- ἀβασκάντους (ἀβασκάνους cod.) 234, 1.
 ἀγριόαιγας 225, 9.
 αἰμοβόρου ἀνδρὸς 227, 19.
 ἀκαταφρονητὰς (scrib. καταφρονητὰς ?
 vel ἀκαταφρονήτους ?) 219, 6.
 ἀναφаланτιαῖοι 112, 8.
 ὁ ἀνδρας 109, 7.
 ἀνθαιρετιστής 215, 16; 218, 21, 29.
 ἀνοχος = tolerabilis 184, 35; 187, 21.
 ἀνταρσία 171, 6 (cf. Lyd., de ost., p. 78, 8
 Wachsm.).
 ἀντερώντων pro ἀντερούντων 155, 4.
 ἀπειρόγαμος 227, 20.
 ἀπιστεῖν transitive 180, 1.
 ἀπόκρουσις 223, 15; ἀποκρουστική
 224, 7.
 ἀποτυμπανισμός ab Hephaestione vita-
 tum 140, 11.
 ἀσελγοποιός 115, 9.
 ἄσημα (= argentea) 95, 9; ὁ ἄσημος
 (= argentum) 216, 10 (ut Valens 1, 23).
 ἀσθενόφθαλμον 194, 19.
 ἀσκήτρια 225, 29.
 αὐξομειωτικόν 194, 18; 204, 2.
 ἀφαντασίωτος 215, 7.
 βακχεύματα 227, 20.
 βαλλιστής 204, 14.
 βάλτεον (?) 127, 27.
 βασιλικὸς pro βασιλίσκος (stella regia)
 201, 23.
 βάτης pro βούτης 203, 1 app.
 βιοθάνατος 114, 20; 115, 8; βιοθανασία
 117, 13.
 γηθαλδᾶσιον 208, 14.
 γογγυσμός ab Hephaestione vitatum
 139, 11.
 γούλα 158, 3.
 δακτυλόπους 238, 25.
 δευτερόλεπτον 194, 22.
 Δήμητραν pro Δήμητρα 106, 22.
 διατύπωσις 228, 28.
 διευθυδρομοῦντας τὰς πρᾶξεις 218, 23.
 δουλεύειν transitive 180, 9; 181, 5.
 δροσογόνος 209, 25.
 ἐγκοῖλιος de oculorum cavitate 202, 8.
 ἐγκυλισμένους 208, 8.
 εἶδη = res aromaticae 154, 6.
 ἐκθειαζόμενα 115, 31, cf. Addenda p. 248.
 ἐκκεντρίζειν 185, 3.
 ἐκτὸς ἐὰν μή 216, 32.
 ἐλλιποτάτη 220, 11.
 ἐμπτωσις = πτώσις 186, 13.
 ἐνισχνος 196, 5.
 ἐπίρρις pro ἐπίρρινος 196, 4.
 ἐπιστατεῖν transitive 179, 15.
 ἐπίχρως pro ἐπίχροος 196, 4.
 εὐαφροδίτους (nisi corrig. ἐπαφρ.)
 221, 8.
 εὐεπήβολος 147, 28 app.
 εὐπρόσδεκται 178, 6.
 εὐτεκνώσει εἰς τέκνα 217, 1.
 εὐχαριστεῖν transitive 177, 17.

¹ Cf. etiam in Indice auctorum * Biblia sacra et sermo biblici similis ..

- εὐχρησται 101, 21, 22.
 ζωηφόρος (γραμμὴ χειρός) 238, 10.
 ἡμενοί (τόποι) 97, 1.
 θαρσηρός 218, 14.
 θέλειν κακῶς τινα 234, 19.
 θηριοδείκτας (nisi rotius θηριοδήκτους
 scrib. cf. 229, 22) 118, 8.
 θνήσις 126, 17; 158, 1, 3.
 θυμελικά ὄργανα 98, 12.
 ἰσόμετρος 149, 29.
 κακοδαιμόνημα 198, 9.
 καλλιστρατεύσει 227, 27.
 καπηλοδύτης 242, 5.
 Καρόκερκος 123, 12.
 καταβιβάζοντας (= καταπίπτοντας ?)
 224, 24.
 καταγδστρους (= ventri servientes, cf.
 κατὰβρορος, κατὰφοβος etc.) 212, 9.
 κατασπασμός = eversio 134, 26; 136, 26;
 142, 6.
 κατατροχδζω 141, 12.
 κέρμια 93, 10.
 κόνιον pro κύνειον 96, 10.
 κοντορίνος 202, 7.
 κράτησις 184, 19.
 Κρονικά νοσήματα 226, 3.
 κυνάνθρωπος 115, 2.
 κυνόβρωτος 115, 2.
 κυρτώδης 205, 16; 208, 16; 209, 27 resti-
 tuendum; κυρτοειδής 224, 2.
 λαθροπινής (cf. εὐπινής) scripsi 216, 1.
 λειτουργιακός pro λειτουργικός 209, 19.
 Λεοντιανοί 112, 7.
 λιθοξύστης 117, 22.
 λιμώξεις 230, 27.
 λιπότης 225, 4.
 μακελλάριος 225, 25.
 μακερίαι (= maceriae) 189, 1.
 μακροὺς τραπέζιτας (qui negotia lon-
 ginq̃ua habent) 222, 15.
 μάρμαρος femin. gen. 244, 11.
 μαρτυρεῖν transitive 226, 2.
 μεγαλοῦπέροχος 153, 10.
 μετᾶθεναρ 238, 6.
 μετεώρων εὐφορία vel φθορά 166, 23;
 167, 15.
 μοιχοῦσι pro μοιχῶσι 218, 19.
 νεκροτάφους ἢ νεκροθάπτας ἢ νεκρο-
 πάρτους 117, 24.
 νενευμένον passivo inusitato 202, 4.
 Εὐλοκαρπία 126, 12.
 ὀλοκόταινα 90, 23 app.; 91, 10 app.
 ὀεινος 221, 20; 225, 6.
 ὀξωδοσταφυλαί 96, 9.
 ὄριον = ultima linea 195, 26.
 οὐρίζει 221, 3.
 παζαριῶται 155, 26.
 παλίγκτησις 196, 13.
 παράσιμος 91, 24 (cf. ὑπόσιμος) 94, 21.
 Παρθενιανοί 112, 7.
 περίπατος gen. femin. 101, 30; 102,
 2, 6, 9.
 πετόμια 88 adn. 1.
 πίθηκες οἱ 96, 5.
 ποντικός = mus 157, 6.
 πραιδα 130 med.; 135, 32.
 πραιτώριον 92, 26.
 προσθέτης 119, 31; 120, 33.
 προσσκηνέω 140, 10.
 τὸν ῥήγα (regem) 168, 21 app.
 ριζοδάκτυλος 238, 25.
 οἱ παρὰ ῥόγαν stipendiarii 165, 23.
 ῥογευθήσονται 170, 15.
 ῥοπή (= momentum) explicatur 103, 8.
 σακχαρνόνιον 235, 6.
 σινουμένους (cf. Kühner-Blass, *Gr.*
Gramm., § 251, adn. 2); 211, 2; at σινο-
 μένους 206, 19.
 σίντης 115, 5.
 Σκορπιανοί 112, 7.
 σκοτδζομαι 124, 29.
 σπανισμός 167, 9.
 σπαραξέματα 227, 23.
 σπουδόμελως 91, 5 app.; 92, 15.
 στιγμή (= punctum temporis) explica-
 tur 103, 8.
 στοιχεῖον (= fascinatio; versiones Ae-
 thiopica et Arab. omittunt) 177, 18,
 21, 23.
 στοιχειοῦνται 175, 9.
 στοιχείωσις 176, 3; 178, 15.
 στοιχικός 113, 22.
 στοῖχος = ζῦδιον 157, 6.
 συναιρετιστής 215, 10; 216, 26; 218, 13;
 220, 26.
 σύναεις 156, 20.
 συνήντηκε = ortus est 204, 15.
 συνοικέσιον 110, 2.
 συρόμια 88, adn. 1.
 τακικόν 102, 29.
 ταρδκιον 102, 29.
 τελεσθήσονται (= conficiuntur homi-
 nes) 230, 5.
 Τοξιανοί 112, 7.

- τριστάται 173, 7.
 ἡ τρίωρος 133, 25 etc.
 τὸ τρύγος 126, 14, 17.
 ὑμοκαγκελίζοντας τοὺς ὀφθαλμούς
 221, 10.
 ὑποταπείνωμα 227, 8.
 φανέρωσις 229, 22; 230, 12, 20, 28.
 φαρσάγγιον 102, 31.
 φάσχα = πάσχα 157, 25 app.
 φιλοστόργους τῶν οἰκείων 216, 31.
 φιλόφιλος 205, 10; 209, 15.
 φουμισθεῖς (cf. Cangius s. v.) 92, 27.
 χειμός (??) 160, 5.
 χειροκρατησῆαι 135, 7, 9.
 χημέντια (χημευτικd?) 92, 4.
 χοντρός 224, 13.
 χρονική (χειρὸς γραμμὴ) 238, 6.
 χρυσοφοροῦντας 220, 28.
 ψηφῶς 118, 4.
 ψήφος mascul. gen. 191, 7.
 ψογιζομένους 221, 1.
 ψυγιζομένους 201, 12.
 ὠνησία 108, 9.
 τοῖς ὠνοῦσι (pro ὠνουμένοις) 108, 13,
 27; ὠνεῖν 111, 2.
 ὠροκράτωρ 188.
 ὡς οἶα 123, 3; 124, 2.

II. PALAEOGRAPHICA

- Abbreviaturae 113, 8 app., 175.
 Alphabetica mystica 53 (26 f. 83); cf. tabu-
 las in calce adiectas.
 Cryptographica 48 (26 f. 44'); 56 (26
 f. 126'); 58 (26 f. 137'); 178, 20 et 21;
 200, 13 app.
 Sigla pro zodiaci signis inusitata 212, 21
 app.

TABULA ARGUMENTI

CATALOGUS CODICUM

Codices Monacenses	1
Codices Berolinenses	31
Codices bibliothecarum minorum	67
I. Codex Cizensis	69
II. Codices Dresdensis	70
III. Codices Erlangenses	73
IV. Codex Gottingensis	77
V. Codices Hamburgenses	78
VI. Codices Heidelbergenses	79
VII. Codex Maihingensis	82
VIII. Codex Norimbergensis	83

APPENDIX

Testimonium de origine astrologiae	87
--	----

EXCERPTA EX CODICE 7 (MONAC. 287)

De singulis hebdomadis dierum horis	88
De planetarum patrociniis	95
Excerpta ex Sacra Scriptura et Patribus de fine mundi	99
Περὶ τῶν τῆς Σελήνης ἡμερῶν	101
Definitiones quaedam astrologicae ex Heliodoro	101
Περὶ φωσφορίας <Ἡλιοδωρου>	102

Περὶ μέτρου οὐρανοῦ καὶ χρονικοῦ κινήματος καὶ συστάσεως κόσμου .	103
Formula magica christiana.	105
Ἡρακλείτου φιλοσόφου.	106
Excerpta ex Antiochi thesauro et ex Heliodoro	107

κδ'. <Ἐκ τῶν Ἀντιόχου.> Περὶ τῶν συναφῶν τῆς Σελήνης πρὸς τοὺς ζ' ἀστέρας	107
ιθ'. <Ἀντιόχου.> Περὶ σινωτικῶν μοιρῶν τῶν ζψδίων	111
κ'. » Περὶ σινῶν φαλακρῶν ποδαλγῶν κτλ.	112
κα'. <Ἐκ τῶν Ἡλιοδώρου καὶ Ἀντιόχου.> Περὶ τοῦ πολέοντος καὶ διέποντος	113
<Ἐκ τῶν Ἀντιόχου.> Ἰδίως περὶ Σελήνης	114
κβ'. <Ἀντιόχου.> Περὶ δεκανῶν ἀσελοποιῶν	115
κγ'. Περὶ φάσεων τῶν τῆς Σελήνης	116
κδ'. Περὶ ῥητόρων καὶ παιδευτῶν καὶ ἐτέρων ὑποθέσεων.	117
κε'. Περὶ ἧς κινήσεως ποιεῖ ὁ ἥλιος ἀπὸ ζψδίου εἰς ζψδιον	118
κς'. Περὶ ὧν ποιοῦνται φάσεων πρὸς τὸν ἥλιον οἱ πέντε ἀστέρες	118
κζ'. Περὶ φάσεων καὶ μοιρῶν καὶ λεπτῶν καὶ στηριγμῶν τῶν πέντε ἀστέρων	119
κη'. Σχόλια διὰ φάρα ἀστρολογουμένων	122
Περὶ πάθους ἡλιακῆς ἐκλείψεως.	123
Ἐτερον πάθος ἐκλείψεως Σελήνης	124
Ἰνδικὴ λύσις καὶ σαφήνεια περὶ τῶν ἐκλειπτικῶν συνδέσμων	125
Ἀντιόχου. Περὶ καλανδῶν	126
Περὶ τῶν ζ' πλανωμένων ἐν ἐπιτομῇ ἐκ τῶν Ἀντιόχου.	127
Ἐκ τῶν Ἀντιόχου κεφ. λθ'. Κανόνιον τῶν δ' ἀνέμων καὶ τῶν κδ' βαθμῶν	128

EXCERPTA EX CODICE 8 (MONAC. 384)

Excerpta Anonymi et Hephaestionis ex Nechepsone et Petosiride de Solis et Lunae defectionibus	129
---	-----

EXCERPTA EX CODICE 12 (MONAC. 525)

Andreae Libadeni Trapezuntii praedictiones pro anno mundi 6844 = 1336 p. Chr. n.	152
--	-----

EXCERPTA EX CODICE 25 (BEROL. PHILL. 1574)

Epistula Petosiridi supposita	161
De divisione anni	162
Tonitruale ignoti auctoris	163
Ἑρμοῦ τοῦ Τρισημέστου περὶ σεισμοῦ	167
Ex libro « Persicae inventionis » sive Danielis prophetae apocalypsis	171

EXCERPTA EX CODICE 26 (BEROL. PHILL. 1577)

Ἐκ τῶν ἀποκαλύψεων τοῦ προφήτου Δανιήλ	173
Ps.-Apollonius Tyanaeus de horis diei et noctis	174
Eudoxi selenodromium secundum cyclum duodecim annorum (Τοῦ Εὐδόξου χειμῶνος προγνωστικὸν)	181
Sextus ὁ ὠροκράτωρ ad regem Philippum quomodo horae ad corporis umbram dimetiantur	187
Ἐβρεῖς ἐν συντόμῳ τοῦ ἡλιακοῦ κύκλου κτλ.	190
Rhetorii Aegyptii excerpta ex Teucro Babylonio de duodecim signis	192
Rhetorius de planetarum natura ac vi	213
Βροντολόγιον Ἑρμοῦ τοῦ Τρισημέστου	226

EXCERPTA EX CODICE 33 (ERLANGENSI 89)

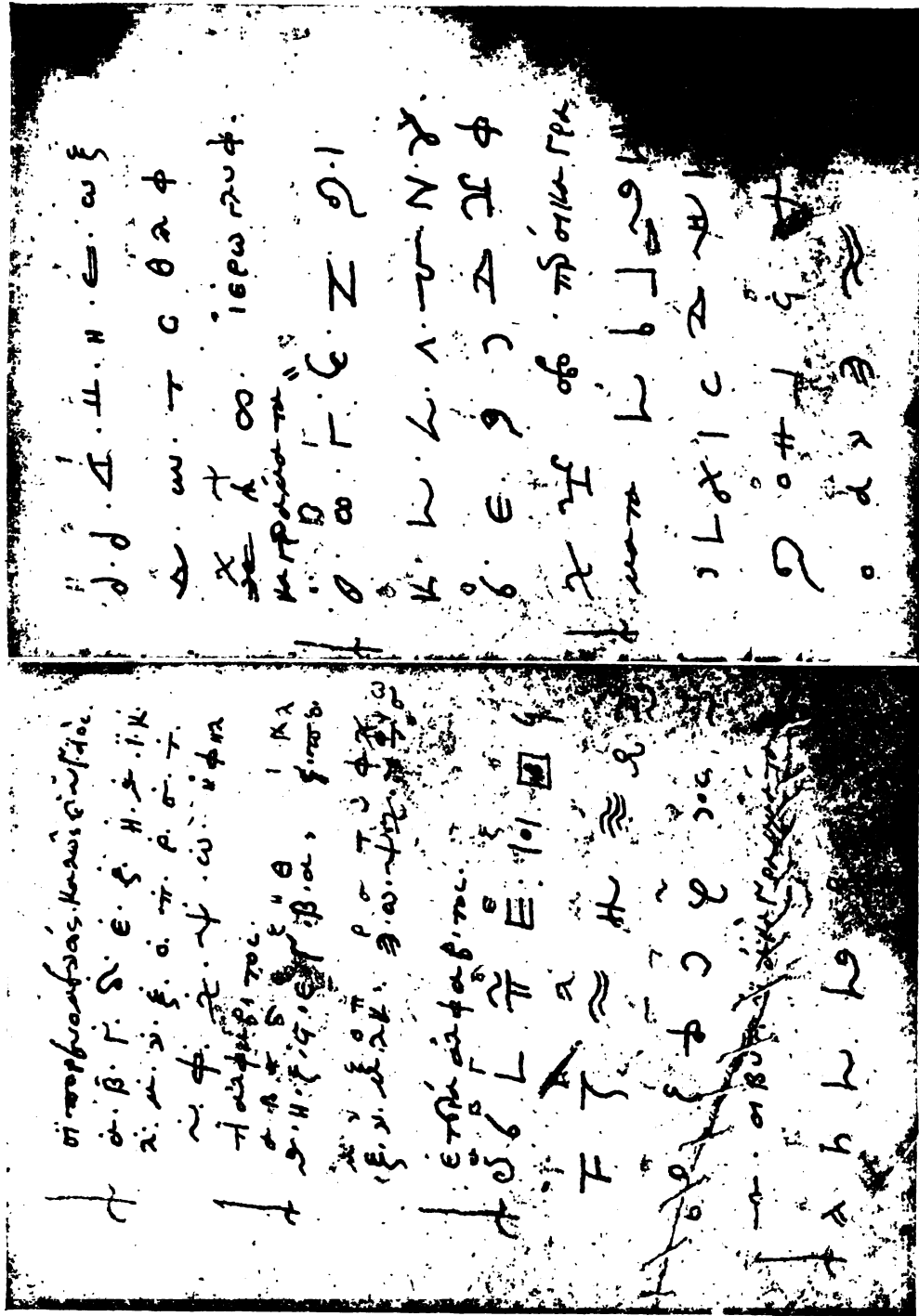
De plantis duodecim signis et septem planetis attributis	231
Chiromantia	236
Ἀλοιφή σιδήρου	244

EXCERPTUM EX CODICE 34 (ERLANGENSI 93)

Incantamentum christianum	245
ADDENDA ET CORRIGENDA	247

INDICES

Index codicum : Consensus numerorum	251
Scriptores et possessores codicum	252
Annorum notae in codicibus obviae	253
Indices nominum : I. Nomina auctorum	255
II. Nomina cetera.	258
Index grammaticus et palaeographicus : I. Vocabula rariora vel nova.	
Grammatica notabiliora	261
II. Palaeographica	263

und der folgende Absatz ist

11. 6. 1900

545411

✓ C A 20

$\frac{1}{2} \pi$

275132

三
二
一

10

3

57520

1947年2月25日

1991

□ ○ N Λ 2

0.2.2

五、六、七

五
十
九
八
七
六
五
四
三
二
一

1895

Wm. T. Eason, owner.

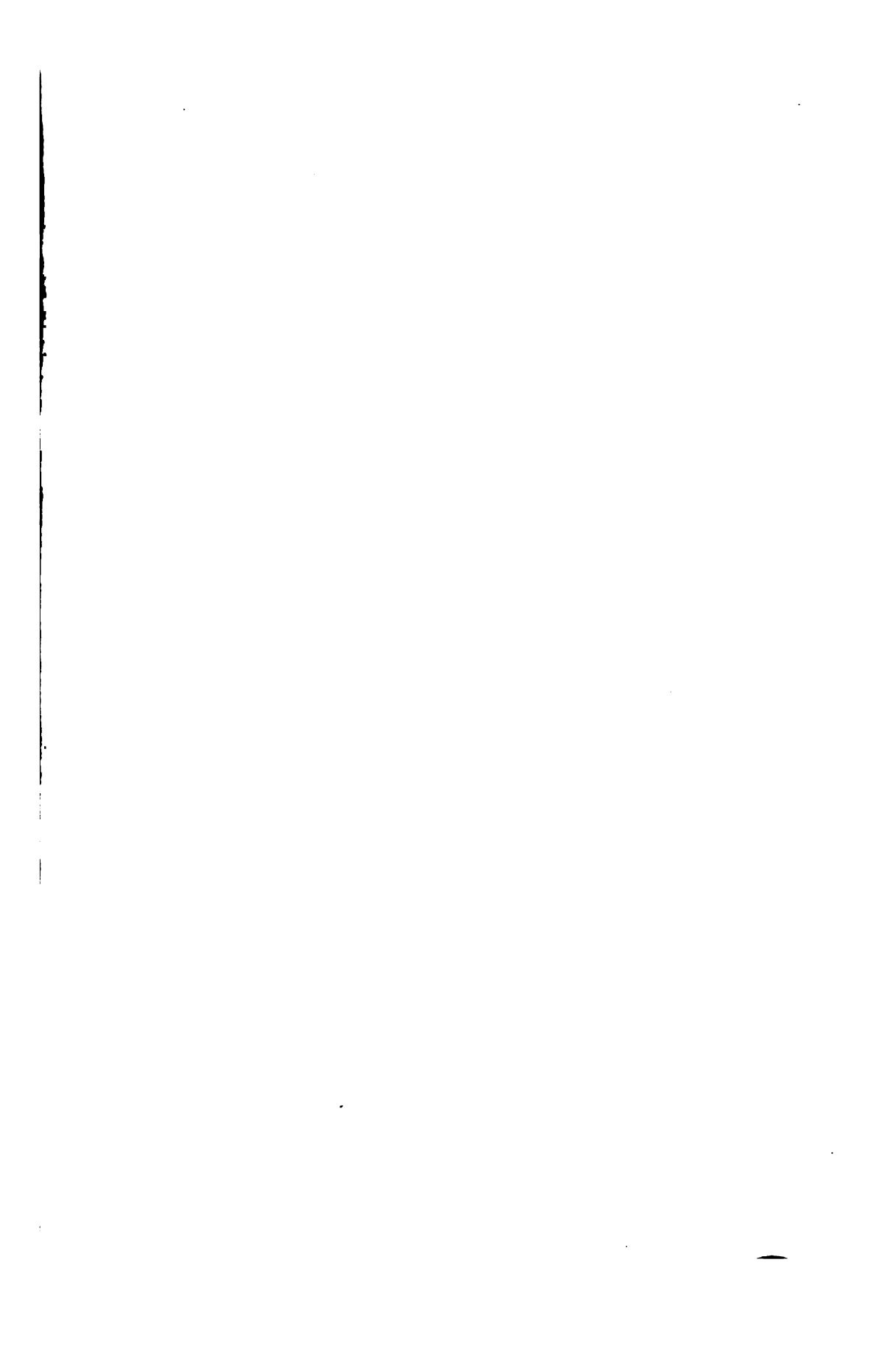
$\phi_{98} = \text{rap}_{100} \sim \xi_2 \cdot K$

α-ο-υδρ. Βιογλυκόλ. ομολ.

φκλ: ινεία: ομο-ρρβ.

[illegible]

Nov. 8. 70. 0. 10. 06. 11. 12.

EN VENTE CHEZ LE MÊME ÉDITEUR :

CATALOGUS CODICUM ASTROLOGORUM GRAECORUM :

I. Codices Florentinos descripsit Alexander Olivieri. Accedunt fragmenta selecta primum edita a Boll, Cumont, Kroll, Olivieri, 1898	8 00
II. Codices Venetos descripserunt G. Kroll et A. Olivieri. Accedunt fragmenta primum edita a Boll, Cumont, Kroll, Olivieri, 1900	10 00
III. Codices Mediolanenses descripserunt Aemygdus Martini et Dominicus Bassi, 1901	3 00
IV. Codices Italicos praeter Florentinos, Venetos, Mediolanenses, Romanos, descripserunt Bassi, Cumont, Martini, Olivieri, 1903	10 00
V, pars I. Codicum Romanorum partem primam, descripserunt Franciscus Cumont et Franciscus Boll, 1904.	10 00
V, pars II. Codicum Romanorum partem secundam, descripsit Guilelmus Kroll, 1906	6 00
V, pars III. Codicum Romanorum partem tertiam, descripsit Jos. Heeg (prelo traditum).	
VI. Codices Vindobonenses descripsit Guilelmus Kroll. 1903.	5 00
VII. Codices Germanicos descripsit Franciscus Boll, 1908.	12 00

Cumont (Franz) , <i>Textes et Monuments figurés relatifs aux mystères de Mithra</i> . Deux volumes in-4°, avec 509 figures, 9 planches et une carte	90 00
— <i>Les Mystères de Mithra</i> , in-8°, 2 ^e édition, 190 pages	5 00
— <i>Recherches sur le Manichéisme</i> . I. La Cosmogonie manichéenne d'après Théodore bar Khôni, 1908	4 00
STUDIA PONTICA . I. <i>A Journey of Exploration in Pontus</i> , by J.-G.-C. Anderson	7 50
II. <i>Voyage d'exploration archéologique dans le Pont et la Petite Arménie</i> , par Franz Cumont et Eugène Cumont.	17 50
Michel (Charles) , <i>Recueil d'Inscriptions grecques pour servir à l'étude de l'Histoire et des Institutions de la Grèce ancienne jusqu'à la Conquête romaine</i> . Fort volume in-8° de xxvi-1000 pages.	20 00
Van den Gheyn (J.) , <i>Catalogue des Manuscrits de la Bibliothèque royale de Belgique</i> .	
I. Écriture-sainte et Liturgie, 1901, xvi-592 pages	12 00
II. Patrologie, 1902, viii-414 pages	12 00
III. Théologie, 1903, xii-515 pages.	12 00
IV. Jurisprudence et Philosophie, 1904, vii-407 pages.	12 00
V. Histoire-Hagiographie, 1905, viii-701 pages	12 00
VI. Histoire des ordres religieux et des églises particulières, 1906, xi-778 pages	12 00
VII. Histoire des pays, 1907, xi-677 pages	12 00

